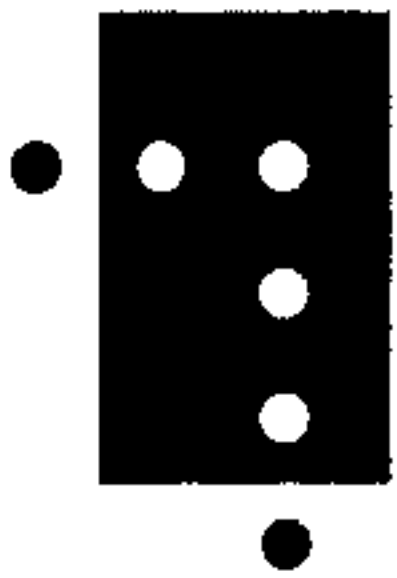
RE

Nas

N

N

Telephone: +47 7

LØGTINGS-TIDINDI

1920

Lagtingstidende 1920

LAGTINGSTIDENDE

(Sagreferat)

Den første ekstraordinære

og

den ordinære Samling

1920

Thorshavn

„Fram"s Bogtrykkeri

1921

Lagtingets ordentlige Samling aabnedes den *29. Juli* og afsluttedes den *14. September* (40 Møder).

Lagtingets Medlemmer.

Amtmand *Elias Olrik*.
Provst *Jacob Dahl*.

* * *

For Norderøernes Præstegæld:
Højskolelærer *Rasmus Rasmussen*, sj.,
Købmand *Joen Michael Matras*, sb.

For Østerø Præstegæld:
Sysselmand *Andreas Samuelsen*, sb.,
Pens. Lærer *Joen Poulsen*, sb.,
Kongsbonde *Joen Jacob Weihe*, sb.,
Lærer *Simon Pauli ár Konoy*, sj.,

For Nordstrømø Præstegæld:
Fisker *Michel Samuelsen*, sb.,
Sejlmager *Johannes Guttesen*, sj.,

For Syrdstrømø Præstegæld:
Kongsbonde *Johannes Patursson*, (R), sj.,
Rørlægger *Christoffer Nyholm Debess*, sj.,
Typograf *Poul Sofus Nielsen*, sb.,
Bygmester *Hans Christoffer Wenningsted-Törgarð*, sb.,

For Vaagø Præstegæld:
Lærer *Poul Hans Jacob Joensen*, sj.,
Købmand *Joen Rasmussen*, sb.,

For Sandø Præstegæld:
Sysselmand *Mads Andreas Winther*, sj.,
Lærer *Johan Henrik Poulsen*, sj.,

For Suderø Præstegæld:
Pens. Sysselmand *Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe*, (R), sb.,
Cand. jur. *Edward Esbern Mortensen*, sj.,
Købmand *Daniel Johan Thomsen*, sj.,
Tømrer *Thomas Michael Strøm*, sj.,

. . . .

Til Sekretærer valgtes: *J. Poulsen* og *Winther*.

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.

		Side
Den 1ste ekstraordinære Samling:		
I.	Mistillidsvotum til Justitsministeren	1
II.	Laan til Kirkekasserne	3
III.	Approbation paa Optagelse af Laan til Klaksvig Sogns Kommune	4
IV.	Approbation paa Optagelse af Laan til Sandø Præstegælds Kommune	5
Den ordinære Samling:		
I.	Biblioteksforholdene	3
II.	Undervisningssproget	6
III.	Opførelse af Skolebygning i Gøte	8
IV.	— - — - Vaag	9
V.	Ombygning af Skolebygningen i Ejde	11
VI.	Tilskud til Føroya Fólkaháskúla	13
VII.	— - Pensionsfonden	14
VIII.	Understøttelse til Feriekursus	15
IX.	Lønningslov for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne	16
X.	Pensionslov for Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole	20
XI.	Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd	22
XII.	Lov om Skolekommissioner	25
XIII.	Svømning som Skolefag	27
XIV.	Opførelse af en ny Kirke i Vaag	28
XV.	Regninger vedrørende Husum Kirke	30
XVI.	Udbedring af Famiens Kirkegaard	32
XVII.	Kontorholdsgodtgørelse til Provsteembedet	33
XVIII.	Ordning af Kirkekasseforholdene	34
XIX.	Færøsk som Kirkesprog	35
XX.	Udgivelse af færøske Kvæder	39
XXI.	Optegnelse af Stednavne	41
XXII.	Udgivelse af et nyt Generalstabskort over Færøerne	42
XXIII.	Udgivelse af en færøsk Ordbog	43
XXIV.	Ordning af Færøernes Arkivvæsen	45
XXV.	Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn	47
XXVI.	Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse	48
XXVII.	Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne	53
XXVIII.	Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne	56
XXIX.	Lov om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling	57
XXX.	Tuberkulose-Sygehuset	58
XXXI.	Tandlægeloven	70
XXXII.	Ansættelse af Læge i Suderø	71
XXXIII.	Ændring i Jordemoderloven	73
XXXIV.	Ændring i den nye Jordemoderlov	74
XXXV.	Mindstebetaling til Jordemødre	76

		Side
XXXVI.	Deltagelse i Rigshospitalets Jordemoderskole	77
XXXVII.	Ansættelse af to Jordemødre i Viderø Jordemoderdistrikt	79
XXXVIII.	Færøske Landboforhold	80
XXXIX.	Køb og Vinterfredning af Trøer ved Thorshavn	81
XL.	Tilskud til Vogn og Seletøj	85
XLI.	Ændring i Lov om Hesteavlens Fremme	87
XLII.	Regler for Tyrehold	88
XLIII.	Understøttelse til Undervisning i Landbrug og Husholdning	89
XLIV.	Anskaffelse af en norsk Hingst	90
XLV.	Forhøjelse af Tilskudet til Hedeselskabets Plantningsforsøg paa Færøerne	92
XLVI.	Lønforhøjelse til Landbrugskonsulenten og Dyrlægen	95
XLVII.	Aarsberetning fra Dyrlægen (Motorbaad til Dyrlægen)	98
XLVIII.	Landbrugskonsulentens og Dyrlægens Indberetninger paa Færøsk	100
IL.	Anerkendelse af Famien som Hvalvaag	101
L.	Jordehval	103
LI.	Ændring i Grindereglement	104
LII.	Forandring i Fiskehandelen fra fri til bunden Næring	106
LIII.	Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan	108
LIV.	Lov om Understøttelse til arbejdsløse Fiskere	110
LV.	Ændring i Vragerattesterne	112
LVI.	Forhøjelse af Fiskevragernes Løn	113
LVII.	Garanti for Motorbaad ved Nolsø	114
LVIII.	Sejladsforholdene i Sundelaget	116
LIX.	Optagelse af Kollefjord blandt Klareringshavne paa Færøerne	117
LX.	Ændring i Havnereglement for Klaksvig, Vang og Vestmanhavn	118
LXI.	Havnesagen	120
LXII.	Udskillelse af Haldersvig Sogn som særskilt Kommune	128
LXIII.	— - Bygden Sandvig som særskilt Sogn	129
LXIV.	Deling af Kirkebø Sogn	130
LXV.	Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune	132
LXVI.	Udbedring af Landingsstedet ved Vaags Ejde	134
LXVII.	Statsstøtte til Landingssteder og Broer	135
LXVIII.	Oprettelse af nye Valgsteder	138
LXIX.	Tilskud til en Kørevej fra Sandevaag til „Fútaklett"	140
LXX.	Tilskud til kommunale Køreveje	142
LXXI.	Kassekredit til Amtsrepartitionsfonden	144
LXXII.	Beløb forskudsvis anvist af Amtsrepartitionsfonden føres til endelig Udgift	145
LXXIII.	Besværing over Skatten til Amtsrepartitionsfonden	146
LXXIV.	Henlæggelse til økonomisk Fonds Grundfond	146
LXXV.	Lagtingets Tillidsmand ansøger om Fritagelse for Bestillingen	147
LXXVI.	Ordning af Færøernes Laane- og Kreditforhold	148
LXXVII.	Fossesagen	149
LXXVIII.	Statsstøtte til Elektricitetsanlæg i Thorshavn	171
LXXIX.	Installation af elektrisk Lys i Ting- og Arresthuset	174
LXXX.	Lov om Rettens Pleje	177
LXXXI.	Bekendtgørelse om Opbevaring af Kalciumkarbid	178
LXXXII.	Ændring i Skydsloven	181
LXXXIII.	Lagtingsloven	184
LXXXIV.	Skatteloven	186
LXXXV.	Nedsættelse af Valgretsalderen til Lagtinget m. m.	187

		Side
LXXXVI.	Lov om Bogføring	189
LXXXVII.	Lov om Arveafgift	190
LXXXVIII.	Lov om Storhvalsfangst	190
LXXXIX.	Lov om Sætteskipperprøven	191
XC.	Lov om Sønæringen	192
XCI.	Ulykkesforsikringsloven	193
XCII.	Lov om Tilsyn med Dampkedler	196
XCIII.	Anordning for Færøerne om Forebyggelse af Ulykker ved Maskiner	198
XCIV.	Kundgørelsestidende	200
XCV.	Islandske Læger	201
XCVI.	Oversættelse af Lagtingets Forretningsorden og Telefonhaandbogen	202
XCVII.	Færøsk som Telegraf- og Telefonsprog	204
XCVIII.	Oversættelse af Betænkninger m. m.	205
IC.	Ombytning af Altingstidende mod Lagtingstidende	206
C.	Understøttelse til Smiril	207
CI.	Smirils Fartplan	208
CII.	Kultransport mellem Øerne	210
CIII.	Valg af Vareudvalg	210
CIV.	Valg af Medlemmer til Bestyrelsen for Skipafelagið Føroyar	211
CV.	Betaling for Trykning og Nedskrivning af Referaterne...	212
CVI.	Telefonvæsenet	214
CVII.	De af Amtmanden ene afgjorte Sager	226
CVIII.	Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	226
CIX.	Andre Vedtagelser:	
	1. Telegram til Hans Majestæt Kongen	250
	2. Forhøjelse af Lagtingsmændenes Diæter	250
	3. Angaaende Decision af visse kommunale Regnskaber	250
	4. Tilskud fra økonomisk Fond til Amtsrepartitionsfonden	251
	5. Vederlag for Udarbejdelse af „Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status	251
CX.	Valg af Landstingsmand	252

Den første ekstraordinære Samling 1920.

(Signeret: Lagtingstidende 1920, Tillæg I.)

I. Mistillidsvotum til Justitsministeren.

Ved Lagtingets Sammentræden den 29. Maj fremlagdes saalydende:

Motiveret Forslag til Beslutning.

Hidtil har Justitsministeren, under hvem de fleste færøske Sager sorterer, og som derfor er og maa betragtes som Færøernes særlige Minister, ikke sluttet sig til noget af Lagtingets Partier.

Den nuværende Justitsminister Rytter sluttede sig i den Tid, han var Færøernes Amtmand og Lagtingets Formand, utvetydigt til Sambandspartiet under Tingets Møder og arbejdede udenfor disse i nævnte Partis Aand. Siden er han fremkommet med Udtalelser, der yderligere bestyrker, at han hører til Sambandspartiet, og han har betegnet Selvstyrepartiet eller Dele af dette som sine Modstandere, ligesom han har stillet sig paa den mest udfordrende og uforstaaende Maade mod det nationale Arbejde her paa Øerne og specielt mod, at vort Modersmaal maa være Undervisningssproget i den færøske Folkeskole. Man kan blandt andet henvise til hans Udtalelser refereret i det stenografiske Referat af Afhøringerne ved den af Landstinget i 1918 nedsatte Kommission til Undersøgelse af forskellige færøske Forhold.

Side 20—21 udtaler han: „min Politik . . .: . . . Rigsdagen og Regeringen er de lovgivende Faktorer, Lagtinget derimod absolut ikke, end ikke for de specielt færøske Loves Vedkommende . . . Den anden Ramme skulde være et klart Standpunkt med Hensyn til Sproget, nemlig, at Dansk skal være Undervisningssproget, og at dette skal overholdes."

Lagtingets Flertal, Selvstyrepartiet, finder derfor Anledning til at stille Forslag til Beslutning gaaende ud paa, at man viser Justitsminister Rytter Tingets Mistillid. Man føler sig nemlig overbevist om, at enhver af Lagtinget fattet Beslutning om større Ret for vort Modersmaal og mere Selvstyre for det færøske Folk fra Ministerens Side vil blive mødt med ensidig og uforstaaende Partiskhed.

For den ovennævnte Landstingskommission udtalte Hr. Rytter ifølge Referatet S. 85 følgende: „De Herrer vil maaske finde det mærkeligt, at man paa Færøerne har saa megen Tillid til en Minister. Ja, men saadan er det nu, og jeg vil, trods mine dyrekøbte Erfaringer sige: heldigvis. Thi bliver det ikke ved, at man deroppe har Tillid til Ministeren, saa er Forholdet mellem Danmark og Færøerne umuligt."

Herefter maa man gaa ud fra, at Justitsministeren, der nyder hele Selvstyrepartiets Mistillid, for at Forholdet mellem Danmark og Færøerne efter hans egne Ord ikke skal blive umuligt, vil vige sit Sæde som Færøernes Minister.

I Henhold til foranstaaende stilles følgende:

Forslag til Beslutning:
Lagtinget udtaler sin Mistillid til Justitsminister Svenning Rytter i hans Egenskab af Minister for Færøerne.

Færøernes Lagting, den 29. Maj 1920.

R. Rasmussen.	*Edw. Mørlensen.*
Nyholm Debess.	*Johan H. Poulsen.*
D. J. Thomsen.	*M. A. Winther.*
J. Guttesen.	*S. P. úr Konoy.*
Th. M. Strøm.	*Jóannes Patursson.*
J. Dahl.	*Poul Joensen.*

S. D. gaves Tilladelse til Sagens Behandling med 12 Stemmer mod 0.

Ved Sagens endelige Behandling s. D. sattes Forslaget til Beslutning under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 8 (Nej stemte: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Nielasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen og Effersøe. Stemte ikke: Formanden. Fraværende: Törgarð.)

Derefter fremlagdes og oplæstes saalydende

Mindretalsindstilling.
I Anledning af det Forslag til Beslutning, som Lagtingets Selvstyreparti har fremsat, og som gaar ud paa at give Justitsminister fhv. Amtmand Svenning Rytter et Mistillidsvotum, tillader vi undertegnede Medlemmer af Tinget, Lagtingets Sambandsparti, os i Korthed at fremlægge følgende særlige Motivering af vor Afstemning.

Forslaget indeholder en ganske uberettiget Kritik af Færøernes forhenværende Amtmand og Lagtingets tidligere Formand, Svenning Rytter, og Beslutningen vil, hvis den vedtages af Tinget, indeholde et Mistillidsvotum til et Medlem af Regeringen, Landets Justitsminister.

Vi kan hverken billige denne Kritik eller udtale nogen Mistillid til Justitsministeren, som vi lige saa vel som vore Vælgere (derom er vi overbeviste) nærer en ubetinget Tillid til, og hvis Virksomhed til Færøernes Gavn vi, lige saa vel som vore Vælgere, til Fulde anerkender.

Vi mene derhos, at Lagtinget er ganske inkompetent til med nogen Virkning at vedtage et Mistillidsvotum til et Medlem af Regeringen.

Vi tillade os endelig at henvise til, *at* bemeldte Flertal indenfor Lagtinget kun er valgt af et Mindretal blandt de stemmegivende Vælgere, medens Mindretallet (Sambandspartiet) er udgaaet af et Flertal samt til, *at* det nylig afholdte Folketingsvalg uomtvistelig viser, at Vælgerne støtter Sambandspartiets Politik.

Thorshavn, d. 29. Maj 1920.

Oliver Effersøe.	*J. M. Matras.*
Poul Nielasen.	*Joen Poulsen.*
Joen Rasmussen.	*A. Samuelsen.*
M. Samuelsen.	*J. J. Weihe.*

II. Laan til Kirkekasserne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Maj fremlagdes saalydende Skrivelser.

Færø Amt,
Thorshavn, den 29. Maj 1920.

Fra Kirkeværgen for Husum Kirke, Chr. J. Sørensen, har Amtet modtaget Regninger til et samlet Beløb af 17,186 Kr. 99 Øre, for leverede Varer til og udført Arbejde ved Opførelsen af en ny Kirke i Husum.

Udgifterne skal ifølge Lagtingsbeslutning af 16. September 1916, jfr. Lagtingstidende 1916 pag. 101—3, dækkes af Norderøernes Præstegælds Kirkekasse. — Fra Kassereren har man imidlertid modtaget hosfølgende Skrivelse af 25. Maj 1920, hvoraf fremgaar, at der ikke i Kirkekasserne findes Midler til at dække Regningernes Beløb.

Man skal derfor tillade sig at henstille, at Beløbet søges dækket ved Laan fra andre af Lagtingets Kasser.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 25. Maj 1920.

Til
Færø Amt.

Paa Foranledning skal jeg oplyse, at Færøernes Kirkekassers Formue foruden Kirkebygninger med Inventar, for Tiden bestaar af:

Obligation 13. Januar 1913 udstedt af Færø Amts Telefonvæsen stor	8000 Kr.
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	58 „
	8058 Kr.

Heraf tilhører Thorshavns Kirkes særlige Kasse c 5200 Kr.

Kontant Beholdning er der ingen af. Derimod viser Kassebogen en Merudgift af ca. 2000 Kr., der er dækket ved foreløbigt Forskud fra andre af Lagtingets Kasser.

Ærbødigst
E. Müller.

S. D. gaves Tilladelse til Sagens Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 1. Behandling s. D. foreslog Winther at vedtage saalydende Tilførsel til Protokollen:

Amtmanden bemyndiges til paa Tingets Vegne, at optage det fornødne midlertidige Laan til Norderøernes Kirkekasse hos Tingets andre Kasser, idet Sagen om Husum Kirke iøvrigt udsættes til den ordinære Lagtingssamling.

Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

III. Approbation paa Optagelse af Laan til Klaksvig Sogns Kommune.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Maj fremlagdes saalydende Skrivelse:

Forstanderskabet for
Klaksvig Sogns Kommune.

Klaksvig, 19. Maj 1920.

Da de for Kommunens Regning her i Havnen nedlagte faste Fortøjninger ikke giver Plads til alle de her hjemmehørende Fiskefartøjer, har man vedtaget at anskaffe og udlægge 2 Fortøjningskæder med Plads til Vinterfortøjning af 8 Skibe. — Anskaffelsen og Udlægningen antages at ville koste 40 til 50,000 Kroner, medens Havnevæsenets disponible Midler udgør ca. 7000 Kr.

Man tillader sig derfor, i Henhold til Kommunallovens § 27, at andrage om Lagtingets Samtykke til, at Kommunen optager et Laan hos Færø Amts Sparekasse paa indtil 50,000 Kroner mod Tilbagebetaling i 28 Aar.

Da der foreligger Tilbud om Levering af den nødvendige Kæde, hvilket Tilbud enten maa antages eller forkastes i den nærmeste Tid, og da Fortøjningerne maa nedlægges i Sommermaanederne, tillader man sig at forvente Svar saa snart som belejligt.

P. F. V.
T. J. Petersen.

Til
Færø Amt.

Tilstilles Lagtinget med Bemærkning, at Kommunen ifølge Regnskabet for 1918/19 pr. 1. Oktober 1919 havde faste Laan til Beløb 33,040 Kr., hovedsageligt hidrørende fra Dyrtidsforanstaltninger.

Færø Amt, den 28. Maj 1920.

E. Olrik.

Til
Lagtinget.

S. D. gaves Tilladelse til Sagens Behandling med 17 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 1. Behandling s. D. foreslog Winther at vedtage saalydende Tilførsel til Protokollen:

Lagtinget bemyndiger Amtmanden til at meddele den ansøgte Approbation.

Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

IV. Approbation paa Optagelse af Laan til Sandø Præstegælds Kommune.

Ved Lagtingets Sammentræden den 29. Maj fremlagdes saalydende Skrivelse:

Forstanderskabet for
Sandø Præstegælds Kommune.

Sand, d. 26. Marts 1920.

Det har i mange Aar været paa Tale at faa anlagt en Vandledning i Bygden Sand til Bygdens Forsyning med Drikkevand m. v., men man har udskudt Udførelsen paa Grund af den store Bekostelighed, der har været forbundet med Anlægget. Der er vel næppe den Bygd paa Færøerne, hvor Vandforsyningsforholdene er saa daarlige som i Bygden Sand. Naar undtages i Bygdlingen Trødum forekommer der ikke i Bygden nogen Elv, der fører drikkeligt Vand. De smaa Bække, der findes paa visse Steder, tørrer fuldstændigt op om Sommeren. Man har derfor været nødt til at grave sig Brønde, men disse har dels givet utilstrækkeligt og dels meget daarligt Vand. Da Bygden ligger meget spredt, og da man maa gaa langt ud i Haugen for at komme til Steder, hvorfra man kan tage sin Vandforsyning, kan det ikke undgaas, at Anlægget bliver meget kostbart.

For at faa konstateret Forholdene ved Bygdens nuværende Vandforsyning i sin Almindelighed, har man anmodet Sundhedskommissionen om at foretage en indgaaende Undersøgelse af Vandforsyningsstederne i Bygden Sand. Resultatet af denne Undersøgelse foreligger nu i hoslagte Beretning fra Stedets Sundhedskommission. — Som det fremgaar af Beretningen er de fleste af Vandforsyningsstederne betegnede som meget sundhedsfarlige, noget man paa Forhaand var paa det rene med, i hvert Fald for mange af Vandforsyningsstedernes vedkommende.

For nogle Aar tilbage lod man udarbejde et Overslag til en Vandledning, men da Krigen udbrød ved den Tid, kom Arbejdet ikke i Gang. Man havde dengang tænkt at tage Vandet fra en noget fjærntliggende, men meget vandførende Elv. Atter i Aar har man ved Vandmester Nyholm Debess fra Thorshavn ladet foretage en fornyet Undersøgelse. Da Bekostteligheden ved at tage Vandet fra den Elv, man tidligere havde tænkt sig som Bassin, vilde blive altfor stor, har man nu ment at burde holde sig til en Kilde, der udspringer fra Fjældet ovenover Bygdlingen Trødum og mulig ogsaa benytte Trødumelven ved at føre Vand fra denne til det Bassin eller de to Bassin, der skal opføres ved Kilden. — Anlægsudgifterne vil overstige 30.000 Kr., hvoraf til Materialer og Formandsløn ca. 20.000 Kr.

Skøønt Anlægget altsaa bliver meget kosthart, har man ment ikke at kunne vente længer med Udførelsen, ogsaa af den Grund, at man ikke kan tænke sig at slippe billigere ved at vente nogle Aar endnu.

Der regnes, at Anlægget vil kræve 5 600 Arbejdsdage. Disse har de voksne Mandspersoner i Bygden lovet at stille gratis. Desuden er der indsamlet til Anlægget blandt Bygdens Beboere c. 6000 Kr., hvilket Beløb haves i Behold. Rest skulde herefter blive c. 20.000 Kr. Dette Beløb bliver man nødt til foreløbig at faa dækket ved et Laan, og har man herom henvendt sig til Direktionen for Færø Amts Sparekasse, der har givet Løfte om Laan, naar Approbation foreligger fra Amt eller Lagting.

Da man allerede har gjort Bestilling paa de fornødne Materialier, og det er Hensigten, saa snart disse er ankomne, at paabegynde Arbejdet, tillader man sig at ansøge om, at der gives Approbation paa, at Kommunen optager et Laan paa 20.000 Kr. i Færø Amts Sparekasse for Sand Sogn til Anlæg af en Vandledning i Bygden Sand. Amortisationstiden ønskes sat til 20 Aar.

Beretningen fra Sundhedskommissionen bedes tilbagesendt.

P. F. V.
M. A. Winther.
Fmd.

Forinden videre foretages, skal man bede sig oplyst, hvorvidt Forstanderskabet maatte have optaget andre Laan, i bekræftende Fald, hvornaar de er optagne, deres oprindelige og nuværende Størrelse samt Afdragstid.

Færø Amt, den 29. April 1920.
E. Olrik.

Til Forstanderskabet for
Sandø Præstegælds Kommune.

I Anledning af foranstaaende meddeles, at Forstanderskabet for *Sand Sogn* har optaget følgende Laan:

I. I Anledning af Vejanlægget Sand-Søltuvig:
   a. I Marts Maaned 1918 et Laan paa 3000 Kr., at afdrage i 10 Aar. Rest pr. $^{11}/_{12}$ 1919 2550 Kr.
   b. 22. Februar d. A. et Laan paa 5000 Kr. at afdrage i 5 Aar.

II. I Forbindelse med Skopen Sogn i Anledning af Vejanlægget Sand—Skopen:
   a. I Marts Maaned 1917 et Laan paa 5000 Kr., at afdrage i 25 Aar, Rest pr. $^{11}/_{12}$ 1919 4500 Kr.
   b. Kassekredit i Føroya Banki ..... 3000 —

III. I Forbindelse med Skopen, Skaalevig, Husevig, og Skuø Sogn i Anledning af Opførelse af en Lægebolig i Sand:
   a. I Aaret 1903 et Laan paa 6600 at forrente og afdrage i 28 Aar, Rest pr. $^{11}/_{12}$ 1919 3688 Kr. 18 Ø.
   b. 11. November 1919 til Istandsættelse af Lægeboligen et Tillægslaan paa 2000 Kr. at afdrage i 5 Aar.

Samtlige Sogne har i Anledning af Dyrtidsforanstaltninger, optaget Laan i Færø Amts Sparekasse, stort til Rest 26,350 Kr. Dette Beløb vil i Aar blive tilbagebetalt ved allerede paalignet Tillægsskat og forventet Refusion fra Statskassen for dennes Andel i Dyrtidsforanstaltningerne.

Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, Sand den 5. Maj 1920.

P. F. V.
M. A. Winther,
Fmd.

Færø Amt.

Tilstilles Lagtinget.

Færø Amt, den 28. Maj 1920.
E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

S. D. gaves Tilladelse til Sagens Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 1. Behandling s. D. foreslog Winther at vedtage saalydende Tilførsel til Protokollen:

Lagtinget bemyndiger Amtmanden til at meddele den ansøgte Approbation.

Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Den ordinære Samling 1920.

(Signeret: Lagtingstidende 1920 B.)

I. Biblioteksforholdene.*)

Den *11. August* fremlagdes saalydende

Beretning
fra

det af Lagtinget nedsatte staaende Udvalg angaaende Biblioteksvæsenet paa Færøerne.

I sidste ordinære Lagtingssamling vedtog Lagtinget i Sagen angaaende Biblioteksvæsenet paa Færøerne bl. a. følgende:

Lagtinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer, som sammen med Amtmanden skal a) foretage hvad der maatte være nødvendigt med Hensyn til Ordningen af de til foreløbigt Brug for Centralbiblioteket til Disposition stillede Lokaler af Thorshavns Byraad, b) at faa en dertil egnet Person mod en passende Løn at forestaa Modtagelsen og Fordelingen af den Bogsamling paa 800 Bind, som Bogsamlingskomiteen agter at sende hertil Øerne i indeværende Efteraar." (Jfr. Lagtingstidende B 1919 Pag. 3).

Udvalget skal herved afgive nedenstaaende Beretning til Lagtinget.

Den 16. Oktober 1919 holdt Udvalget sit første Møde, hvor man besluttede at tilstille Statens Bogsamlingskomite en Afskrift af Lagtingets Vedtagelse i Biblioteckssagen i sidste ordinære Lagtingssamling samtidig med at man bl. a. rettede en Forespørgsel til Bogsamlingskommiteen, om der paa Grundlag af det foreliggende stedlige Bevillinger kunde forventes Statstilskud, og endvidere gav Bogsamlingskomiteen nærmere Besked om Forsendelsesmaaden af de foreløbige Bogsamlinger. Med Hensyn til de her omhandlede Spørgsmaal skal man tillade sig at henvise til Udvalgets Skrivelse af 23. Oktober 1919, som medtages i nærværende Beretning:

„Til
Statens Bogsamlingskomité.

Det af Lagtinget nedsatte staaende Udvalg i Biblioteckssagen har fra Hr. Lagtingsmand R. Rasmussen, som er Medlem af nævnte Udvalg, faaet sig forelagt en Skrivelse fra Statens Bogsamlingskomité, dateret 13. September d. A., hvori udbedes forskellige Oplysninger om, hvor langt den under Forhandling værende Biblioteckssag paa Færøerne er kommet frem.

I den Anledning skal Udvalget først tillade sig herved at tilstille Bogsamlingskomitéen en Afskrift af vedkommende Lagtingsudvalgs Betænkning i Biblioteckssagen tilligemed Forslag, med den Bemærkning, at samtlige Punkter i Forslaget blev enstemmigt vedtaget af Lagtinget.

Idet man med Tak imødeser, at Statens Bogsamlingskomité allerede i indeværende Efteraar agter foreløbig at sende 20 Bogsamlinger med 40 Bind i hver Samling her til Øerne, skal man

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 1.

med Hensyn til denne paatænkte Forsendelse udtale, *at* man ønsker at faa tilsendt alle de nævnte 20 Bogsamlinger, *at* man ønsker dem i Kasser, saaledes at hver Bogsamling paa 40 Bind danner et afsluttet Hele, *at* alle Bogsamlingerne ønskes sendte til Thorshavn, saa at de herfra kan fordeles videre ud til andre Bygder paa Øerne og *at* hele Forsendelsen ønskes adresseret til Færø Amt.

Som det fremgaar af den medfølgende Betænkning, har man ment i Hr. cand. phil. M. A. Jacobsen af Thorshavn at have fundet en Mand, som efter den nødvendige Uddannelse vil være vel egnet til at overtage Stillingen som Bibliotekar ved det fremtidige Centralbibliotek. Hr. Jacobsen, som for Tiden er i København, og hvis Adresse er: Borups Allé Nr. 104, IV, vil antagelig selv henvende sig til Bogsamlingskomitéen, og man forudsætter, at Bogsamlingskomitéen velvilligst vil drage Omsorg for, at Hr. Jacobsen faar den tilstrækkelige Uddannelse som Bibliotekar.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Landsbibliotek, skal man udtale, at man vilde anse det for meget heldigt, om det paatænkte Bibliotek her paa Færøerne kunde blive et Landsbibliotek, og det vilde derfor være ønskeligt, at dette Spørgsmaal blev medtaget under de kommende Forhandlinger om denne Sag, saaledes at der eventuelt kunde komme en særlig Bevilling paa Finansloven til et Landsbibliotek paa Færøerne. Men hvorvidt vi allerede fra næste Finansaars Begyndelse kan faa indrettet et Centralbibliotek her, kan der imidlertid for Øjeblikket ikke siges noget bestemt om. Endelig skal man tillade sig at forespørge hos Bogsamlingskomitéen, om der er Mulighed for, at der paa det foreliggende Grundlag allerede nu kan opnaas Statstilskud, og hvorledes man i saa Tilfælde har at forholde sig.

Udvalget imødeser Bogsamlingskomiteens velvillige Svar paa nærværende Henvendelse.

I Lagtingets staaende Udvalg angaaende Bibliotekssagen,

Thorshavn, den 23. Oktober 1919.

P. U. V.

(sign.) *J. Dahl.*"

I Møde den 27. November 1919 vedtoges følgende:

1) Der vil være at affatte et Udkast til Bekendtgørelse om Udlaan af de Bogkasser, som Bogsamlingskomitéen agter foreløbig at sende hertil. — (Saadan Bekendtgørelse blev derefter indrykket i samtlige Blade paa Færøerne).

2) Det overdrages Medlem af Udvalget, Tórgarð, at forespørge hos Thorshavns Byraad, om til hvilket Tidspunkt de af Thorshavns Kommune til Raadighed stillede Lokaler „Gomlu fútahús" kan overlades Udvalget til Benyttelse for Biblioteket.

3) Der rettes en Anmodning til Hr. cand. phil. Richard Long om at forestaa Udlaanet og Fordelingen af den foreløbige Bogsamling imod et rimeligt Vederlag.

4) Amtmanden foretager en Henvendelse til Bogsamlingskomitéen om at opgive Dimensioner og Antallet af de nødvendige Rum ved den paatænkte Bygning til et Centralbibliotek i Thorshavn.

5) Der gives Hr. cand. phil. M. A. Jacobsen Meddelelse om, at han er forpligtet til at modtage Stillingen som Bibliotekar paa samme Vilkaar som Bibliotekarer ved tilsvarende Biblioteker i Provinsen i det øvrige Kongerige.

I December Maaned f. A. kom den oftnævnte forløbige Bogsamling fra Statens Bogsamlingskomité hertil. Den 17. s. M. blev alle Bogkasserne anbragte i Kvistværelset i Lagtingshuset. Samtlige Nøgler tilligemed Fortegnelser over alle Bøgerne blev overleveret til Hr. Richard Long. Med Hensyn til det derefter stedfundne Udlaan af Bøgerne til forskellige Bygder paa Færøerne skal man tillade sig at henvise til den vedlagte Oversigt fra Hr. Richard Long.

For det Arbejde, som Hr. Long har udført, er der ydet ham en Løn af 30 Kr. om Maaneden i Tiden fra December 1919 til August 1920, begge Maaneder inkl., eller ialt 270 Kr., og til forskellige Udgifter i Anledning af Bogudlaanet er der medgaaet 59 Kr. 66 Øre.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse er der af Amtsrepartitionsfonden blevet udbetalt 1000 Kr. til Hr. M. A. Jacobsen til Bestridelse af Udgifterne ved hans Uddannelse til Bibliotekar. For Modtagel-

sen af dette Beløb foreligger der Kvittering fra Hr. Jacobsen.

Siden September Maaned f. A. har Hr. Jacobsen i Anledning af sin Uddannelse opholdt sig i Danmark, hvor han under Vejledning af Statens Bogsamlingskomité dels ved et Bibliotek i København og dels ved Centralbiblioteket for Sydvestsjælland har faaet Kendskab til Biblioteksforhold. Fra Bibliotekar ved sidstnævnte Bibliotek, Jørgen Banke, foreligger der en Udtalelse, som vedlægges nærværende Beretning.

Om Hr. M. A. Jacobsens Forhold til Centralbiblioteket har Udvalget opstillet følgende Regler, som Hr. Jacobsen er gaaet ind paa:

1) De vil, i Fald De modtager Uddannelse som Bibliotekar under Vejledning fra Statens Bogsamlingskomité i den Hensigt at virke som Bibliotekar ved et eventuelt Centralbibliotek i Thorshavn, faa udbetalt de af Lagtinget til dette Formaal bevilgede 1000 Kr.

2) Ved at modtage ovennævnte Understøttelse forpligter De Dem til at overtage Stillingen som Bibliotekar, naar Sagen er saa vidt ordnet, at der bliver Brug for en saadan.

3) Deres Løn og øvrige Vilkaar vil antagelig blive de samme som for Bibliotekarer ved lignende Biblioteker i Provinsen i det øvrige Kongerige. Ringere Betingelse er De ikke forpligtet til at gaa ind paa.

4) Deres Forpligtelser overfor Lagtinget vil i det Tilfælde, at det trækker ud med Ordningen af Biblioteekssagen, ikke vedvare udover 4 Aar efter endt Uddannelse.

Skulde De inden Udløbet af nævnte 4 Aar ønske at trække Dem tilbage, skal De være forpligtet til at tilbagebetale de 1000 Kr.

5) Efter Deres Overtagelse af Stillingen som Bibliotekar kan De ikke forlade denne uden 1 Aars Opsigelse til en 1ste April.

Med Hensyn til, hvorledes Forholdet i økonomisk Henseende kommer til at stille sig for Centralbiblioteket her, skal anføres, at efter de gældende Lovbestemmelser yder Statskassen et Beløb, der svarer til først Halvdelen og derefter ⅞ af de stedlige Udgifter. Naar der altsaa herfra bliver bevilget f. Eks. 4000 Kr. (fra Lagtinget og Thorshavns Kommune) vil der af Statskassen blive ydet 5500 Kr., saaledes at Biblioteket kommer til at raade over 9500 Kr.

Det er formentlig nødvendigt, at der foruden den Bevilling paa 2000 Kr. aarlig til Biblioteksvæsenet paa Færøerne, som Lagtinget i sidste ordinære Lagtingssamling vedtog at give af Amtsrepartitionsfonden, endvidere i indeværende Samling af Lagtingets Kasser bevilges et Beløb, der vil være nødvendigt dels til Løsning af den nuværende Bibliotekar ved Amtsbiblioteket og dels til Dækning af saadanne løbende Udgifter, som Bogudlaan og andet Biblioteksvæsenet vedrørende, vil medføre.

Endelig skal bemærkes, at man endnu ikke har modtaget Svarskrivelse fra Bogsamlingskomitéen paa Udvalgets Skrivelse af 23. Oktober f. A., men at man har Grund til at antage, at den om kort Tid vil indløbe.

I det staaende Udvalg angaaende Biblioteksvæsenet paa Færøerne,

Thorshavn, den 20. August 1920.

J. Dahl. *R. Rasmussen.*

H. C. W.-Tórgarð.

Ved Sagens 1. Behandling blev den efter Forslag af Tórgarð henvist til Kirkekassenudvalget.

Den 1. September afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Undertegnede Udvalg har haft til Behandling Sagen angaaende et ordnet Biblioteksvæsen paa Færøerne. Udvalget, som ogsaa i foregaaende Aar har haft Sagen til Overvejelse, skal tillade sig at henvise til den i sidste ordinære Lagtingssamling afgivne Betænkning og de i den Anledning af Lagtinget vedtagne Forslag (jfr. Lagtingstidende B. 1919. Pag. 1 flg.), ligesom man ogsaa skal henvise til den foreliggende Beretning med Bilag fra det af Lagtinget i dettes sidste ordinære Samling nedsatte staaende Udvalg angaaende Biblioteksvæsenet.

Som Sagen for Øjeblikket ligger, og

paa Grund af, at man endnu ikke har modtaget yderligere Meddelelser fra Statens Bogsamlingskomité og at den ved Tingets Foranstaltning uddannede Bibliotekar endnu ikke er vendt tilbage hertil, saa at man ikke har kunnet forhandle om, hvad der maatte være at foretage til videre Fremme af Sagen, mener Udvalget, at der for nærværende Tid ikke er Anledning til at gøre andet end at foreslaa Nedsættelsen af et staaende Udvalg, som sammen med Amtmanden skal foretage, hvad der maatte være fornødent til Sagens Ordning og videre Fremme i det Spor, hvori den nu er. Foruden den aarlige Bevilling af Amtsrepartitionsfonden paa 2000 Kr., som Lagtinget forrige Aar vedtog at give til Biblioteksvæsenet paa Færøerne, og foruden det Tilskud paa 1000 Kr., hvormed Thorshavns Kommune aarligt vil bidrage til Driften af et Centralbibliotek i Thorshavn, vil det sikkert være nødvendigt, at der i indeværende Lagtingssamling bevilges et Beløb af 500 Kr. til Bestridelse af forskellige løbende Udgifter, som Bogudlaan, eventuel Oprettelse af en foreløbig Læsestue og andet vedrørende Ordningen af Biblioteksforholdene vil medføre.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

1) Lagtinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer, som sammen med Amtmanden skal foretage hvad der maatte være fornødent til videre Ordning af Biblioteksforholdene paa Færøerne, derunder Gennemførelse af det i Lagtingets Vedtagelse af 1919 særlig under Punkt 4 anførte samt Spørgsmaalet om Ansættelse af Bibliotekaren.
2) Lagtinget bevilger for indeværende Aar af Amtsrepartitionsfonden 500 Kr. til Bestridelse af løbende Udgifter vedrørende Biblioteksvæsenet.

Kirkekasseudvalget, Thorshavn, den 1. September 1920.

J. Dahl. *S. P. ár Konoy.*
Ordf.
H. C. W.-Tórgarð.

Ved Sagens 2. Behandling den 7. September overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens 3. Behandling den 8. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 13. s. M. foretoges Valg af staaende Udvalg. Til Medlemmer heraf valgtes: *Provsten, R. Rasmussen* og *P. Niclasen.*

II. Undervisningssproget.*)

Den *11. August* fremlagdes et *Andragende* af s. D. *fra Selvstyrepartiet*, om at optage Sagen om Undervisningssproget til Behandling.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til *Udvalget i Sagen angaaende Præsteskyds.*

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 5.

Den 27. *August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Løgtingið samtykti í 1918 uppskot til broyting av § 7 í skúlaskipanini á bygd. Í 1919 samtykti løgtingið uppskotið aftur óbroytt. Enn hevur stjórnin tó ikki sett annað inn í reglirnar enn lann partin av uppskotinum, sum segði tað, at Føroyskt skuldi lærast at skrivast í skúlinum. Uttt, at Føroyskt skuldi verða kenslumálið, hevur stjórnin sýtt fyri higartil.

Nú hevur stjálvstýrisflokkurin í brævi, dagsett 11. august, biðið tingið hugsa um hetlar mál av nýggjum.

Meirilutinn (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) má halda, at stjórnin ikki í longdini kann sýta Føroyingum, at lata teirra egna mál, sum allir Føroyingar lala, verða kenslumálið í teirra skúlum, og minnst nú, tá stjórn og ríkisting hevur givið Týskarum í ríkinum fullan og allan rætt til at nýta teirra mál sum kenslumál.

* * *

Mindretallet har allerede i 1918 taget Stilling til Spørgsmaalet om Undervisningssproget i de færøske Folkeskoler, og Mindretallet har ikke ændret sin Anskuelse i saa Henseende.

Sagen er siden afgjort af Ministeriet i Overensstemmelse med Mindretallets Standpunkt, og der er derfor ikke for os nogen Grund til at foretage videre i Sagen.

* * *

Uppskot frá meirilutanum (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen):

§ 7 í „Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne" broytist soleiðis:

Triðji partur útgongur, og sum nýir partur setist:

„Undervisningssproget er Børnenes Talesprog, Færøsk.

Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog saavel i Læsning som i Tale og Skrift."

Tórshavn, hin 27. august 1920.

J. Patursson. *R. Rasmussen.*

Edw. Mortensen. *M. Samuelsen.*

J. Rasmussen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 30. *August* sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 3. *Behandling* den 7. *September* sattes Flertallets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

III. Opførelse af Skolebygning i Gøte.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes en *Skrivelse* *) *fra Indbyggere i Göte Sogn* angaaende den paatænkte ny Skolebygning **)

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* vedtoges det, efter Forslag af Konoy, at henvise Sagen til *Kirkekassenudvalget*.

Den *17. August* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist en Skrivelse fra Beboere i Gøte, hvori disse fremkommer med en Besværing over, at Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune har gjort Henvendelse til Lagtinget i dettes sidste ordinære Samling om at faa en ny Skolebygning i Gøte, og endvidere andrager Lagtinget om, at Arbejdet paa den paatænkte Skolebygning ikke for Tiden maa sættes i Gang, men skal udsættes, indtil andre efter Beboernes Mening mere nødvendige Opgaver som f. Eks. Forbedring af Havneforholdene, er løste.

Udvalget har ogsaa faaet sig forelagt en i Anledning af nævnte Skrivelse af Amtet indhentet Erklæring fra Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune, hvori man fastholder Beslutningen om at lade opføre en ny Skolebygning, idet Nødvendigheden kræver det.

Uden at komme nærmere ind paa de indre Stridigheder i Gøte Sogns Kommune, idet dette formentlig ligger udenfor nærværende Udvalgs Opgave, skal man med Hensyn til selve Sagen, Skoleforholdene i Gøte, tillade sig at henvise til den paagældende Udvalgsbetænkning og Lagtingsvedtagelse i forrige Lagtingssamling (jfr. Lagtingstidende B. 1919, Pag. 11 flg.).

Det er Udvalget bekendt, at Sagen angaaende en ny Skolebygning i Gøte er blevet indsendt til Ministeriet med de Ændringer i Planerne, som af Lagtinget blev foreslaaede, og efter at disse er blevet godkendte af Færø Amts Skoledirektion.

Efter Udvalgets Mening indeholder de paagældende Planer ikke andet og mere end de Krav, man maa stille til en nogenlunde tidssvarende Skolebygning, og da de nuværende Skoleforhold i Gøte, efter alt , hvad der er Udvalget bekendt, maa skønnes at være af den Beskaffenhed, at det maa anses for at være aldeles uforsvarligt at udskyde Sagen om Tilvejebringelsen af større og bedre Skolelokaler paa ubestemt Tid, mener Udvalget, at det vil være naturligt og rimeligt, at Lagtinget henholder sig til sin Vedtagelse i forrige ordinære Lagtingssamling i Sagen angaaende en ny Skolebygning i Gøte, uden at man finder Anledning til at stille Forslag derom.

Kirkekassenudvalget, den 17. August 1920.

J. Dahl. *S. P. úr Konoy.*

H. C. W.-Tórgarð.

Ved Sagens *2. Behandling* den *21. August* fremlagde Formanden saalydende:

Motiveret Forslag til Beslutning

i Sagen angaaende Opførelse af en ny Skolebygning i Gøte Sogn.

Jeg beklager, at Kirkekassenudvalget ikke har ment at kunne tage Hensyn til et Andragende fra Gøte Sogns Beboere angaaende Skolebygningen. Da det nu fremgaar af Sagen, at Lagtingets Beslutning fra i F]or allerede er indsendt til Ministeriet, maatte man kunne forudsætte, at Andragendet fra Gøte er indsendt sammen med Lagtingssagen. Dette foreligger der imidlertid ikke noget om.

*) Udelades her. **) Se Lagtingstidende 1919, Side 9.

Da Lagtinget selvfølgelig maa anse det for sin Pligt at gøre Regeringen og Bevillingsmyndighederne bekendt med Stemningen blandt Indbyggerne i Gøte om denne for dem saa betydningsfulde Sag, er det klart, at Lagtinget maa drage Omsorg for, at Henvendelsen fra et saa stort Antal Borgere i Gøte maa forelægges Ministeriet, forinden dette tager Stilling til Lagtingssagen fra i Fjor.

Forslag.

Udvalgets Betænkning af 17. August 1920 med Bilag angaaende Opførelse af en ny Skolebygning i Gøte indsendes til Undervisningsministeriet under Henvisning til Ekspeditionen angaaende Sagen om Skolebygningen i Gøte.

Lagtingssalen, den 20. Aug. 1920.

A. Samuelsen.

Samuelsens Forslag betragtedes som tilbagetaget.

Effersøe genoptog Forslaget.

Effersøe tog Forslaget tilbage, efter at Formanden havde udtalt, at Skoledirektionen sammen med Udvalgsbetænkningen agtede at indsende Andragendet fra Beboerne i Gøte og Forstanderskabets Svar herpaa.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

IV. Opførelse af Skolebygning i Vaag.

Den *21. August* fremlagdes et *Andragende* af s. D. *fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune* til Tinget, hvori dette anmodes om at genoptage den fra sidste ordinære Samling *) udsatte Sag, om Opførelse af en Skolebygning i Vaag.

1. Behandling foretoges den *23. August.*

Provsten foreslog Sagen henvist til *Kirkekassendvalget.*

Tórgarð foreslog at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer.

Provstens Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

I sidste ordinære Samling behandledes Lagtinget et Andragende fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune om Tilladelse til at afhænde den nuværende Skolebygning i Vaag og om Lagtingets Medvirken til, at der af Statskassen maatte blive ydet et Tilskud til Opførelse af en ny Skolebygning.

Undertegnede Udvalg, til hvilket nævnte Andragende blev henvist, afgav Betænkning i Sagen og indstillede til Tingets Vedtagelse følgende:

1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Udvalgsbetænkningen tilstilles Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune med Anmodning om efter For-

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 9.

handling med Skoledirektionen at fremskaffe Tegning og Overslag til en ny Skolebygning (jfr. Lagtingstidende B. 1919, Pag. 9).

I indeværende Lagtingssamling har Forstanderskabet atter henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om, at Sagen om en ny Skolebygning maa blive genoptaget til Behandling, og har samtidig fremsendt Tegninger og Beskrivelse af den nye Bygning.

Udvalget, som atter i Aar har haft Sagen til Overvejelse, skal med Hensyn til Sagen i Almindelighed tillade sig at henvise til den Betænkning, som blev afgivet forrige Aar. Man kan tilraade, at der efter Omstændighederne gives Tilladelse til, at den nuværende Skole bliver solgt, og man anser det for heldigt, da Forholdene i Vaag nødvendiggør en Udvidelse af Skolelokalerne, at der bliver opført en ny Skolebygning, idet det har vist sig, at man tiltrods for gentagne Tilbygninger til den gamle Skole ikke har opnaaet et tilfredsstillende Resultat.

De foreliggende Tegninger er udarbejdede efter Forhandling mellem Færø Amts Skoledirektion og Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune i Henhold til Lagtingets Vedtagelse (jfr. Lagtingstidende B 1919, Pag. 12 flg.), og den medfølgende Beskrivelse indeholder udførlige Oplysninger med Hensyn til den paatænkte nye Skolebygning. Overslagssummen er ansat til et Beløb af 275,000 Kroner.

Udvalget mener at kunne anbefale Sagen til Tingets Vedtagelse, saaledes som den foreligger i Betragtning af, at der i Vaag er stor Trang til bedre og mere udvidede Skolelokaler, og fordi de foreliggende Planer ikke skønnes at indeholde noget udover de rimelige Krav, som af skolemæssige Grunde maa stilles til en saadan Bygning. Efter de Regler, der hidtil har været gældende for Statens Tilskud til Skolebygninger paa Færøerne, har Staten ydet Halvdelen af de paagældende Udgifter, i tidligere Tid sædvanlig 1400 Kr. til en Skolestue og 2600 Kr. til Lærerbolig, men i de senere Aar er disse Beløb blevet forhøjede. Man skal saaledes henvise til,at der i 1912—13 af Statskassen blev bevilget indtil Halvdelen af Udgifterne ved en omfattende Udvidelse af Skolen i Tveraa, eller ialt 6500 Kr., og endvidere at der paa den sidste Finanslov er givet en Bevilling af Statskassen paa 4000 Kr., eller Halvdelen af Overslagssummen, til Opførelse af en Skolestue i Bygden Lamhauge og ligeledes til en Skolestue i Bygden Hellerne. Man tør derfor formentlig regne med, at Staten ogsaa, naar der som i det foreliggende Tilfælde er Tale om en større, tidssvarende Skolebygning paa Færøerne, vil yde et Tilskud, der svarer til Halvdelen af de anslaaede Udgifter.

Udvalget skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1) Lagtinget indgaar til Undervisningsministeriet med Andragende om, at der af Statskassen ydes Vaag Sogns Kommune i Suderø søndre Præstegæld et Tilskud af indtil Halvdelen af Overslagssummen eller 137,500 Kr. til Opførelse af en ny Skolebygning i Vaag.
2) Der gives Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune Tilladelse til efter Forhandling med Færø Amt at sælge den nuværende Skolebygning i Vaag, naar en ny Skole er opført.

Kirkelassendvalget, Thorshavn, den 31. August 1920.

J. Dahl. *S. P. ár Konoy.*
Ordf.
H. C. W.-Tórgarð.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 13 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *14. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 21 Stemmer mod 0, og samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling*.

Færøernes Lagting.

Thorshavn,
den 14. September 1920.

Til
Undervisningsministeriet.

Saavel i sidste ordinære Samling som i den indeværende har Lagtinget behand-

let et Andragende fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune om Tilladelse til at afhænde den nuværende Skolebygning i Vaag og om Lagtingets Medvirken til, at der af Statskassen maa blive ydet Kommunen et Tilskud til Opførelse af en ny Skolebygning.

Sagen har været behandlet i Lagtingets Kirkekasseudvalg, som den 31. August har afgivet Betænkning med Forslag.

Ved Sagens endelige Behandling i Lagtingets Møde D. D. vedtoges Forslaget enstemmigt med 21 Stemmer.

Idet man henviser til den medfølgende Udvalgsbetænkning og Sagens ligeledes medfølgende Bilag, skal man anbefale, at Sagen maa nyde Fremme ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen.

V. Ombygning af Skolebygningen i Ejde.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes saalydende *Andragende fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune:*

Til
Lagtinget.

Undertegnede Forstanderskab tillader sig herved ærbødigst at anmode det høje Ting om, at der i dette Aars Lagtingssamling maa blive arbejdet for, at der af Statskassen ydes Kommunen, et passende Tilskud til Ombygning af Skolen i Eide.

Skolebygningen i Eide er en af Sten opført Bygning 12 × 24 Al. Stueetagen er indrettet til Skolestue, og Beboelse for Læreren, da der er ansat to Lærere og der findes 103 skolepligtige Børn i Eide har vi været henvist til at benytte forskellige Lokaler, som vi tilfældig har faaet til Leje for kortere eller længere Tid, men dette viser sig mere og mere umuligt. Man anser det for unødvendigt nærmere at paapege overfor det høje Ting, hvor stor Trangen er til Udvidelse af vor Skole.

Forstanderskabet har tænkt sig til at overbygge Skolen med en Etage til Beboelse for Førstelæreren og indrette Stueetagen til to Skolestuer, denne Ombygning har forøvrigt Provsten anset for at være hensigtsmæssig.

Overslag over de til Ombygningen beregnede Udgifter vil inden Lagtingets Sammentræden blive tilsendt.

Forstanderskabet for
Eide Sogns Kommune.

Eide, den 17. Maj 1920.

P. F. V.
Anton Ellingsgaard,
Frmd.

En Udtalelse over Sagen udbedes.

Færø Amt, den 20. Maj 1920.

E. Olrik.

Til
Skolekommissionen
for Eide Sogn.

Ovenstaaende Andragende kan tiltrædes, dog maa det bemærkes, at der alle-

rede er Trang til Ansættelse af en Lærer til i Eide, og at det vel derfor var mest tidsvarende at faa indrettet to Lærerlejligheder straks ved den forestaaende Ombygning.

Den 14. Juni 1920.

P. S. V.
Vilh. Nielsen,
Fmd.

Forstanderskabet bedes udtale sig med Hensyn til, om det maatte kunne tiltrædes den af Skolekommissionen foreslaaede Ændring af Planen for Ombygningen.

Færø Amt, den 18. Juni 1920.

E. Olrik.

Til
Forstanderskabet for
Eide Sogns Kommune.

Under de nuværende ugunstige Forhold er Forstanderskabet ikke sindet til at tiltræde de af Skolekommissionens Formand stillede Ændringer med Hensyn til Ombygningen af Skolen i Eide.

Eide, den 21. Juli 1920.

P. F. V.
Anton M. Ellingsgaard.

Ved Sagens *1. Behandling* den *20. August* vedtoges det, efter Forslag af Provsten, at henvise Sagen til *Kirkekasseudvalget.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune om Lagtingets Medvirken til, at der af Statskassen maa blive ydet Kommunen et passende Tilskud til Ombygning af Skolen i Ejde. Andragendet er bilagt med Tegning og Beskrivelse af den paatænkte Ombygning.

Den samme Sag var til Behandling i Lagtinget i dettes ordinære Samling 1915, i hvilken det blev vedtaget, at Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen tilstaas Ejde Sogn et Tilskud af 1400 Kr. til Tilvejebringelse af en Skolestue ved Ombygning og Udvidelse af Skolebygningen i Ejde (jfr. Lagtingstidende 1915, Pag. 47 flg.). Arbejdet ved Ombygningen er imidlertid ikke blevet udført. I det foreliggende Andragende oplyses det, at der for Tiden er 103 skolepligtige Børn i Ejde, medens i 1915 Antallet af de skolepligtige Børn sammesteds var 70. Der er ansat to Lærere i Sognet, men da der i den nuværende Skolebygning i Ejde kun findes en Skolestue, har man været nødt til at benytte forskellige Lokaler, som man har faaet til Leje for kortere eller længere Tid.

Forstanderskabet har ment at en ny Skolestue vil kunne tilvejebringes ved at overbygge den nuværende Skolebygning med en Etage til Beboelse for Førstelæreren og indrette Stueetagen til to Skolestuer.

I Beskrivelsen er Omkostningerne ved Ombygningen anslaaede til 12,000 Kr., medens de i 1915 ansattes til 2800 Kroner.

Trangen til mere udvidede Skolelokaler i Ejde er med Aarene blevet i betydelig Grad forøget, og endskønt Udvalget kun kan betragte den paatænkte Ombygning og Udvidelse som en rent midlertidig Foranstaltning til Afhjælpning af de værste nuværende Ulemper og derfor kunde ønske en Skolebygning med større, bedre indrettede og i det hele mere tidssvarende Skolelokaler, skal man dog i Betragtning af, at et saadant Foretagende for Tiden vilde være forbundet med adskillige Vanskeligheder, anbefale det foreliggende Andragende og foreslaa at der af Statskassen bevilges Halvdelen af det anslaaede Beløb eller 6000 Kr.

Udvalget vilde derhos anse det for meget ønskeligt, at der i Loftsetagen, foruden de paa Tegningen angivne Værelser, tillige blev indrettet 2 Værelser til Beboelse for en ugift Lærer eller Lærerinde.

I Henhold til det anførte skal man indstille til Lagtingets Vedtagelse:

1) Lagtinget indgaar til Undervisningsministeriet med Andragende om, at der af Statskassen tilstaas Ejde Sogns Kommune et Tilskud af 6000 Kr. til Tilvejebringelse af en Skolestue ved

en Ombygning og Udvidelse af Skolebygningen i Ejde.

2) Foruden Boligen til Førstelæreren indrettes der i Loftsetagen to Værelser til Beboelse for en ugift Lærer eller Lærerinde.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *31. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *7. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

Den *8. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 8. September 1920.

Til

Undervisningsministeriet.

Lagtinget har i dettes indeværende Samling behandlet Sagen om Ombygning og Udvidelse af Skolebygningen i Bygden Ejde og den 7. d. M. enstemmig med 16 Stemmer vedtaget at indgaa til Undervisningsministeriet med Andragende om, at der af Statskassen maa blive ydet Ejde Sogns Kommune i Østerø Præstegæld et Tilskud af 6000 Kr. til Tilvejebringelse af en Skolestue ved en Ombygning og Udvidelse af Skolebygningen i Ejde.

I Henhold til det saaledes vedtagne skal man herved henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Medvirkning maa blive tilstaaet bemeldte Sogn det begærede Tilskud til det nævnte Byggeforetagende, idet man som nærmere Motivering tillader sig at henvise til den medfølgende Udvalgsbetænkning og de ligeledes hoslagte Bilag.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen.

VI. Tilskud til Føroya Fólkaháskúla.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes følgende *Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla:*

Til

Lagtingið.

Stjórnin fyri Føroya Fólkaháskúla biðar hervið lagtingið um at veita Føroya Fólkaháskúla 600 krónur í ár eins og árini frammanundan.

Stjórnarinnar vegna

Símun av Skarði.

Ved Sagens *1. Behandling* den *30. Juli* blev den henvist til *Budgetudvalget.*

Den *20. August* afgav Udvalget følgende

Álit.

Í bræv, dagsettum 31. mei h. á., biður stjórnin fyri Føroya Fólkaháskúla tingið um at veita skúlanum 600 kr.

Fjor veitti tingið 600 kr.

Mimiluturin (Effersøe, Samuelsen og

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 17.

Matras) ynskir ikki at seta fram nakað uppskot, meðan meiriluturin (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther) seta fram soljóðandi

Uppskot.

Av økonomisk fond veitist Føroya Fólkaháskúla 600 krónur fyri figgjarárið 1921—1922.

---

2. *Behandling* foretoges den 28. *August*. Overgang til 3. Behandling vedtoges.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

VII. Tilskud til Pensionsfonden.*)

Den *31. August* fremlagdes saalydende *Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget:*

Lagtingets Tilskud til Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne for Finansaaret 19$^{20}/_{21}$ bevilges af Amtsfattigkassen med 2000 Kr.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *16. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *17. September* vedtoges Forslaget med 1[illegible] Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende 1919 Side 18.

VIII. Understøttelse til Feriekursus.*)

Den *12. August* fremlagdes *Andragende fra flere Lærere* angaaende Understøttelse til Afholdelse af Feriekursus i 1921 for Lærere og Lærerinder ved Folkeskolen.

Den *14. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

27 kennarafólk hava í brævi, tíðarmerkt august h. á., vent sær til tingið um, at styrkur verður givin til sumarskeið næsta sumar. Vegna tess, at tað er dýrt at búgva í Tórshavn, og frikensla ikki kann væntast, biða tey um, at tingið veitur ein munagóðan styrk, okkurt um 1000 til 1200 kr., og tey biða eisini um ein eykastudning fyri tár.

Formaður kennarafelagsins ger í brævi, dagsettum 16. h. m., tinginum kunnigt, at skeiðið tár varð hildið frá 1. - 15. august, at hvønn gerandisdag varð arbeitt á hendan hátt: kl. 9—10 fyrilestur í eðlisfrøði, 10—11 føroysk mállæra, 11—12 skrivligt føroyskt og 4—6 gamalt rorrønt mál, at háskúlakennari R. Rasmussen fluttu røðu í eðlisfrøði, Jákup Dahl próstur, var lærari í málløru, Símun av Skarði í skriviligum føroyskum og Jón Helgason í norrønum, og at 30 næmingar luttóku í skeiðinum.

Nevndin sær seg ikki føra fyri at ráða til at veita eykastudning fyri skeiðið tár av tí, at tingsins intøkur eru smáar, men hon er simnað til at hækka studningin, sum hevur verið 250 kr. árliga, fyri skeiðið næsta ár, ársakað teimum frammundan av kennarunum nevndu ársøkum. Nevndin heldur tað vera beinast, at giftir lærarir fáa størri part, t. d. dupult so nógv sum ógiftir av studninginum, og biður skúlastjórnina hava hetta í huga. Føroyskt mál er lógfest lærugrein í skúlanum, og tað er tí neyðugt, at kennararnir á hesum skeiðum fáa meiri kensla til móðurmálið, eins og tað er gott, at teir fáa meira kunnleika í øðrum greinum, og tað er til frama fyri skúlarnir, at kennarafólk kemur soleiðis saman til skúlaskeið.

Uppskot.

Av økonomisk fond verður givið skúlastjórnini upp í hendu 750 kr. at nýta sum studning til námsskeið í 1921 fyri kennarafólk í fólkaskúlanum undir teimum treytum, at tingið fær frágreiðing um, hvussu nógv hava verið á skeiðinum, hvør hevur givið undirvísing har, og um lærugreinirnar.

Ved Sagens *2. Behandling* den *25. August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *27. August* vedloges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 24.

IX. Lønningslov for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.

Den 7. *August* fremlagdes saalydende Skrivelser:

Færø Amts
Skoledirektion.

Thorshavn, den 3. August 1920.

Under 27. November f. A. har Undervisningsministeriet tilskrevet Direktionen saaledes:

I Anledning af det med Direktionens Skrivelse af 11. September d. A. fremsendte Forslag til Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole, som af Lagtinget er indstillet til at søges ophøjet til Lov, skal Ministeriet bemærke følgende:

Da Ministeriet maa finde det ønskeligt, at der ved Udarbejdelsen af nye Pensionsregler for de paagældende Lærere og Lærerinder tages passende Hensyn til de nu ved Loven af 4. Oktober 1919 om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere, jfr. Lov om Statens Tjenestemænd, Kap. 2—3, indførte nyere Regler og Principper, skulde man ved hoslagt at fremsende et Antal Eksemplarer af de nævnte Love til Brug for Direktionen og Lagtinget tilbagesende Lovforslaget til ny Behandling i Forbindelse med nye Pensionsregler ogsaa for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne, eventuelt yderligere i Forbindelse med det paatænkte Forslag til en ny Lønningslov for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne, som i Henhold til Lagtingets Beslutning forventes udarbejdet og forelagt Lagtinget i næste ordinære Lagtingssamling."

Idet man i Henhold hertil paany forelægger Spørgsmaalet om en Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole for Lagtinget, skal man vedlægge et Udkast til en saadan Lov, udarbejdet i Overensstemmelse med Tjenestemandslovens Principer.

Man vedlægger endvidere et Antal Eksemplarer af Lov af $^{7}/_{10}$ 1919 om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere, og skal foreslaa følgende Ændringer, der formentlig maa finde Sted, forinden Loven kan finde Anvendelse paa Færøerne.

§ *1*. 1. Stk. affattes saaledes:

De ved de kommunale Skoler i Thorshavn eller i Landkommuner, hvor en lignende Skoleordning maatte blive indført, fastansatte Lærere lønnes saaledes:

Førstelæreren: 4800 Kr., stigende med 480 Kr. hvert 3 Aar til 5760 Kr.

Lærere: 2640 Kr., stigende med 360 Kr. hvert 3 Aar til 4440 Kr.

II. Stk. udgaar.

V. Stk. udgaar.

§ 2. 1. Stk. affattes saaledes:

De ved de kommunale Skoler udenfor Thorshavn, bortset fra de i § 1 omhandlede Landkommuner, ansatte Lærere lønnes saaledes:

Førstelærere og Enelærere:

2340 Kr., stigende med 360 Kr. hver 3 Aar til 4140 Kr.

Andenlærere:

2100 Kr., stigende med 300 Kr. hvert 3 Aar til 3300 Kr. og efter 16 Aar stigende til 3660 Kr.

III. Stk. affattes saaledes:

Ved en *Skole*, hvor Elevantallet er under 40, lønnes Enelærere som Andenlærere. Er Elevantallet ikke over 25, lønnes de som Forskolelærerinder. Et Embede stiger i Klasse, naar det efter 5 Aars Gennemsnit er kommet op over det foreskrevne Børneantal.

§ *3* udgaar.

§ *4* sidste Linje affattes saaledes „efter de i §§ 1 og 2 fastsatte."

§5 første Linje. Komma mellem 1 og 2 ombyttes med „og" „og 3" udgaar.

Endvidere udgaar „Stedtillæg".

I næstsidste Linje udgnar „4".

§ *8* udgaar.

§ *9* I. Stk. Ordene „Den.....Forbrug" udgaar.

II. Stk. Ordene „og Tjenestejord" udgaar.

§ *11* udgaar, jfr. Lov Nr. 543 af 4. Oktober 1919.

§ *12* [1]) udgaar.

[1]) affattes saaledes:

For Første- og Enelærere samt Andenlærere og Forskolelærerinder medregnes o. s. v. Ordene „Hvor Ansættelse .....Tjenestealdersberegningen" udgaar.

Ordene „eller Statens.....Opdragelsesanstalt" udgaar. „Under ovennævnte .....med de nævnte" udgaar.

[1]) udgaar.

§ *13* affattes saaledes:

For Thorshavns og de i § 1 omhandlede Landkommuners Vedkommende ⅕, udenfor Thorshavn ½ af Grundlønnen.

II. Stk. „Skolefonden" ændres til „Amtsrepartitionsfonden."

§ *14* I. og II. Stk. „Skolefonden" ændres til „Pensionsfonden".

§ *15* 1. Stk. b/ „Skolefonden" ændres til „Amtsrepartitionsfonden".

c/ „Skolefonden" ændres til „henholdsvis Amtsrepartitionsfonden og Pensionsfonden".

§ *17* udgaar.

§ *19* II. Stk. 1. Punktum affattes saaledes:

„Ved denne Lovs Ikrafttræden ophæves Lov Nr. 35 af ⁷/₁ 1902 og Lov Nr. 562 af ⁴/₁₁ 1919.

Ligeledes o. s. v. .....ophæves."

§ *24* affattes saaledes:

„Denne Lov træder i Kraft 1. Oktober 1920."

P. D. V.
E. Olrik.

Til

Færøernes Lagting.

* * *

Til

løgtingsins.

Vit undirritaðu kennaraflók í Førpyum biðja við hesum brævi løgtingið, nú tað skal hava okkara lønmál til viðgerðar, um at åseta eina sovorðna løn, at vit í komandi tíðum kunna koma til at liva av henni og ikki noydast til, sum áður hevur verið, at bjarga livinum við framihjá-yrki, hvat ið hevur verið og má verða til stóran skaða fyri Føroya skúla.

Vegna tess, at allar neydsynjarvorur undantikið fiskur · eru dýrari her enn í Danmark, halda vit, tað er hóskandi, at vit fá hvussu er fáa eins løn og fólkaskúlalærara í Danmark. — Vit mugu læra eins leingi og teir til okkara yrki, og vit eru á hvønn hátt undirgivnir somu treytir sum teir, men vit hava higartil uppá so mangar málar havt ólagaligari arbeidsviðurskiftir. Vit eru tí av teirri hugsan, at tað er ikki meiri enn biligt, at vit koma at fáa eina løn, vit kunnu føða okkum av, um so verður, at kravt verður av okkum, at øll okkara megi skal verða nýtt í landsins skúla.

Í Havn, Ólavsøkudag 1920.

(26 Underskrifter.)

Ved Sagens *1. Behandling* den *10. August* blev det efter Forslag af Konoy vedtaget at henvise den til et *Udvalg paa 5 Medlemmer*, hvortil den 11. s. M. valgtes: *Winther, Pronsten, Konoy, Matras* og *J. Poulsen.*

Den *3. September* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist et fra Færø Amts Skoledirektion med Skrivelse af 3. August d. A. til Lagtinget fremsendt Ændringsforslag til Lov om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere af 4. Oktober 1919, saaledes at nævnte Lov kan gøres anvendelig paa Færøerne, tilligemed et Antal Eksemplarer af Loven.

Som bekendt har Lærerne ved Folkeskolen paa Færøerne i det sidste Aar været lønnede efter en midlertidig Lov om Lønningsbestemmelser for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne af 4. Oktober 1919, idet den førstnævnte Lov for Folkeskolens Lærere ikke blev gjort gældende for Færøerne. Det maa derfor anses for nødvendigt, at der saa snart som muligt bliver vedtaget en ny Lønningslov for Lærere i Folkeskolen paa Færøerne, idet de nuværende Løninger er saa lave, at det kan befrygtes,

at ikke tilstrækkelige og ikke tilstrækkelig gode Lærerkræfter i Fremtiden vil stille sig i den færøske Folkeskoles Tjeneste. Man kan i saa Henseende henvise til, at flere Læreremheder i længere Tid har henstaaet ubesatte og at Tilgangen til det nu begyndende nye Kursus ved Færøernes Seminarium har været særdeles ringe.

Udvalget kan i Almindelighed tiltræde det af Skoledirektionen fremsatte Ændringsforslag til Lov om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere; dog har man fundet Anledning til at foreslaa enkelte Ændringer i Forslaget. Disse Ændringer gælder særlig Lønningerne for Lærerne ved Thorshavns Kommuneskole og endvidere Statens Tilskud til Lærerlønningerne i visse Tilfælde.

Angaaende sidstnævnte Ændringer skal Udvalget tillade sig at bemærke følgende. Man har anset det for heldigt, at Lærere i Skoledistrikter med et lidet Folketal og med ringe Skatteevne stilles nogenlunde ens med Lærere i andre, større og bedrestillede Skoledistrikter. Det viser sig nemlig at være vanskeligt at faa Læreremhederne i afsides smaa Bygder og paa Udøer besatte og dette vilde sikkert blive endnu vanskeligere, hvis Lærerne paa saadanne Steder blev daarligere lønnede end andre. Paa den anden Side vil det for de paagældende smaa Kommuner være en tung Byrde at udrede Halvdelen af Grundlønnen og man har derfor foreslaaet, at Statskassen i visse Tilfælde udreder ⅔, og at desuden Amtsrepartitionsfonden under særlige Omstændigheder udreder ⅙ af Grundlønnen.

Efter det her anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa det af Færø Amts Skoledirektion fremsatte Ændringsforslag til Lov om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere af 4. Oktober 1919 med de af Udvalget foreslaaede Ændringer til Tingets Vedtagelse.

For Overskuelighedens Skyld har Udvalget sammenarbejdet sine Ændringsforslag med Skoledirektionens, saa at der kun fremsættes et Forslag til Ændringer i Loven af 4. Oktober 1919.

med saalydende Bilag:

Færø Amts Skoledirektions Ændringsforslag.

§ *1.* I. Stk. affattes saaledes:

De ved de kommunale Skoler i Thorshavn eller i Landkommuner, hvor en lignende Skoleordning maatte blive indført, fast ansatte Lærere lønnes saaledes:

Førstelæreren:

a) 3600 Kr., stigende med 360 Kr. hvert 3. Aar til 5400 Kr.

b) 3000 Kr., stigende med 360 Kr. hvert 3. Aar til 4800 Kr.

Lærere:

a) 2820 Kr., stigende med 360 Kr. hvert 3. Aar til 4620 Kr.

b) 2640 Kr., stigende med 360 Kr. hvert 3. Aar til 4440 Kr.

II. Stk. medtages.

V. Stk. udgaar.

§ 2. I. Stk. affattes saaledes:

De ved de kommunale Skoler udenfor Thorshavn, bortset fra de i § 1 omhandlede Landkommuner, ansatte Lærere lønnes saaledes:

Førstelærere og Enelærere:

2340 Kr. stigende med 360 Kr. hvert 3. Aar til 4140 Kr.

Andenlærere:

2100 Kr., stigende med 300 Kr. hvert 3. Aar til 3300 Kr. og efter 16 Aar stigende til 3660 Kr.

III. Stk. affattes saaledes:

I et Skoledistrikt, (hvor Undervisningen besørges af samme Lærer), hvor Elevantallet er under 40, lønnes Enelærere som Andenlærere.

I Skoledistrikter, hvor Folketallet er under 400, men ikke under 200, lønnes Enelærere som Andenlærere. Lønnen udredes saaledes: Af Statskassen med ⅔ og af Kommunen med ⅓.

I Skoledistrikter, hvor Folkeantallet er under 200, lønnes Enelærere som Andenlærere. Lønnen udredes saaledes: Af Statskassen med ⅔, af Kommunerne med ⅙ og af Amtsrepartitionsfonden med ⅙.

Folketallet regnes efter den officielle Folketælling.

§ *3* udgaar.

§ 4 sidste Linje affattes saaledes: „efter de i §§ 1 og 2 fastsatte."

§ 5 første Linje: Komma mellem 1 og 2 ombyttes med „og", „og 3" udgaar.

Endvidere udgaar „Stedtillæg".

I Stedet for „b)", „c)" sættes „a)", „b)".

I næstsidste Linje udgaar „4".

§ *8* udgaar.

§ *9* I. Stk. Ordene „Den.....Forbrug" udgaar.

II. Stk. Ordene „og Tjenestejord" udgaar.

§ *11* udgaar, jfr. Lov Nr. 543 af 4. Oktober 1919.

§ *12*. I. Stk. udgaar.

II. Stk. affattes saaledes:

For Første- og Enelærere samt Andenlærere og Forskolelærerinder medregnes o. s. v.

Ordene „Hvor Ansættelse.....Tjenestealdersberegningen," udgaar.

Ordene „eller Statens.....Opdragelsesanstalt" udgaar.

Afsnittet „Under ovennævnte.....med de nævnte" udgaar.

III. Stk. „under 2 a og b" ændres til „under 1 a og b".

IV. Stk. udgaar.

§ *13* affattes saaledes:

a) For Thorshavns og de i § 1 omhandlede Landkommuners Vedkommende ⅕, udenfor Thorshavn ½ af Grundlønnen, dog i visse Tilfælde ⅔ af Grundlønnen, jfr. § 2, Stk. III.

II. Stk. „Skolefonden" ændres til „Amtsrepartitionsfonden".

§ *14* I. og II. Stk. „Skolefonden" ændres til „Pensionsfonden".

§ *15*. I. Stk. b) „Skolefonden" ændres til „Amtsrepartitionsfonden".

c) „Skolefonden" ændres til „henholdsvis Amtsrepartitionsfonden og Pensionsfonden".

§ *17* udgaar.

§ *19* udgaar.

§ *23*. I. Stk. 1. Punktum affattes saaledes:

„Ved denne Lovs Ikrafttræden ophæves Lov Nr. 35 af ⁷/₁ 1902 og Lov Nr. 562 af ⁴/₁₁ 1919. Ligeledes o. s. v. ..... ophæves."

§ 24 affattes saaledes:

„Denne Lov træder i Kraft den 1. Oktober 1920."

Ved Sagens *2. Behandling* den *8. September* foretoges følgende Afstemninger:

§§ 1-5 med dertil af Udvalget stillede Ændringer vedtoges med 20 St. mod 0

§ 6 vedtoges med 20 Stemmer mod 0
§§ 7-9 — — 16 — — 0
§ 10 — — 19 — — 0
§ 11 udgaar.
§ 12 vedtoges med 18 Stemmer mod 0
§ 13 — — 16 — — 0
§ 14 — — 19 — — 0
§ 15 — — 19 — — 0
§ 16 — — 19 — — 0
§ 17 udgaar.
§ 18 og 20 vedt. samlet med 16 St. mod 0
§ 23 vedtoges med 18 Stemmer mod 0

Hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

Den *10. September* afgav Udvalget saalydende *Underændringsforslag:*

§ 2 III. Stk. affattes saaledes:

I et Skoledistrikt (hvor Undervisningen besørges af samme Lærer), hvor Elevantallet er under 40, lønnes Enelærere som Andenlærere.

I Sogne, hvor Folketallet er under 200, udredes Grundlønnen med ⅔ af Statskassen og med ⅓ af Kommunen.

Folketallet regnes efter den officielle Folketælling.

Den *11. September* foretoges Sagens *3. Behandling.*

Underændringsforslag til § 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

§'en saaledes ændret vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *14. September* fortsattes Sagens *3. Behandling.* Lovforslaget sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 19 Stemmer mod 0. (Stemte ikke: Formanden. Fraværende: Effersøe og Matras).

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn, den 14. September 1920.

Til

Undervisningsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et fra Færø Amts Skoledi-

rektion med Skrivelse af 3. August d. A. til Tinget fremsendt Ændringsforslag til Lov om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere af 4. Oktober 1919, saaledes at nævnte Lov kan gøres anvendelig paa Færøerne.

Sagen blev ved 1. Behandling henvist til et særligt Udvalg, som den 3. Septbr. afgav Betænkning og indstillede til Tingets Vedtagelse Skoledirektionens Ændringsforslag med nogle af Udvalget foreslaaede Ændringer.

Efter Sagens 2. Behandling fremsatte Udvalget endvidere et Underændringsforslag til sit Ændringsforslag.

Ved den ved Sagens 3. Behandling den 11. September foretagne Afstemning vedtoges Underændringsforslaget enstemmigt med 18 Stemmer; og ved den D. D. foretagne endelige Afstemning om Sagen i dens Helhed blev Forslaget vedtaget, idet 19 Medlemmer stemte ja, 1 stemte ikke og 2 var fraværende.

Idet Udvalgsbetænkningen og Ændringsforslaget samt Underændringsforslaget tilligemed Sagens øvrige Akter fremsendes, skal man tillade sig ærbødigst at anbefale Sagen til det høje Ministeriums Velvilje og gunstige Forsorg.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen

X. Pensionslov for Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole.

Den 7. *August* fremlagdes *Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion* angaaende Pensionslov for Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole (se Sagen om Lønningslov for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne), bilagt med saalydende

Forslag

til

Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole.

§ 1.

Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole, som have haft fast Ansættelse ved det offentlige Skolevæsen i 5 Aar ere, efter deres fyldte 30 Aar berettigede til Pension, naar de faar Afsked paa Grund af en dem utilregnelig Aarsag.

Pensionen udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Færø Amts Skolefond.

Pensionens Størrelse bestemmes af Undervisningsministeriet i Overensstem-1851 § 3 efter den Tjenestetid, i hvilken 1851 § 3 efter den Tenestetid, i hvilken de pangældende har været ansat, dog saaledes at den Tjenestetid, der gaar forud for vedkommende Lærers fyldte 30 Aar, ikke kommer i Betragtning.

Ved Pensionens Fastsættelse bereg-

nes Bolig med Have og Brændsel med et Beløb, som Ministeren efter Skoledirektionens Forslag fastsætter for hvert enkelt Tilfælde.

Har en Lærer eller Lærerinde umiddelbart forinden sin faste Ansættelse i et Embede været konstitueret i samme eller i et Embede ved en med Mellem- og Realskolen ligestillet Skole, kan Konstitutionstiden efter Ministerens nærmere Bestemmelse medtages saavel ved Afgørelsen af, om Pensionsretten er indtraadt, som ved Pensionens Beregning.

Enker efter Lærere, der er pensionsberettigede, erholder i Pension ⅛ af Mandens aarlige Embedsindtægt i de sidste 5 Aar af hans Embedstid, beregnet efter foranstaaende Regler.

De i denne Lov omhandlede Pensioner udbetales med ¼ ved Begyndelsen af hvert Fjerdingsaars sidste Maaned.

§ 2.

Lov Nr. 82 af 29. Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne § 10 udvides til ogsaa at omfatte Lærerne ved Færøernes Mellem- og Realskole, dog saaledes at den i nævnte Lovbestemmelse omhandlede Bøde tilfalder Skolefonden.

Foranstaaende Forslag er i det hele overensstemmende med § 28 i Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904, jfr. samme Lovs § 33, 2. Stykke. Man har anset det for rimeligt ogsaa at tillægge Enkerne en bestemt Pension, samt at paalægge Læreren Enkeforsørgelsespligt i samme Omfang som Lærerne ved Folkeskolen paa Færøerne.

Ved Realskolen er for Tiden ansat 1 Lærerinde og 2 Lærere med Anciennitet, henholdsvis fra 1. September 1908, 1. Februar 1905 og 1. April 1918.

Ved Sagens *1. Behandling* den *10. August* vedtoges det efter Forslag af Konoy at henvise den til *Udvalget angaaende Lønningslov for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.*

Den *3. September* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

I de ordinære Samlinger i 1918 og 1919 behandlede Lagtinget Spørgsmaalet om Pensionsret for Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem- og Realskole og vedtog i sin sidste Samling et i den Anledning udarbejdet Forslag til Lov (jfr. Lagtingstidende 1918, Pag. 127 flg. og Lagtingstidende B 1919, Pag. 19 flg.).

Siden nævnte Forslags Vedtagelse i Lagtinget er der imidlertid ved Lov af 4. Oktober 1919 om Lønninger m. m. for Folkeskolens Lærere og Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 indført nye Regler og Principper for Pensionering, og Undervisningsministeriet har derfor ved Skrivelse af 27. November f. A. til Færø Amts Skoledirektion tilbagesendt Lovforslaget, for at Lagtinget ved en fornyet Behandling af Sagen kan faa Lejlighed til at tage et passende Hensyn til de nye Pensionsregler.

Under 3. August d. A. har Færø Amts Skoledirektion kommunikeret Lagtinget nævnte Skrivelse fra Undervisningsministeriet og samtidig forelagt Lagtinget et i den Anledning paa nyt udarbejdet Forslag til Lov om Pensionering for Lærere og Lærerinder ved nævnte Skole.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen har været henvist, kan tiltræde Forslaget og skal tillade sig at anbefale det til Tingets Vedtagelse.

Den *8. September* foretoges Sagens *2. Behandling*. Lovforslaget sattes samlet under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorefter Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *11. September* vedtoges Forslaget med 19 Stemmer mod 0.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Undervisningsministeriet.

Lagtinget har i dettes indeværende Samling atter behandlet Spørgsmaalet om Pensionsret for Lærere og Lærerinder ved Færøernes Mellem og Realskole.

Et af Færø Amts Skoledirektion i Henhold til Undervisningsministeriets Skrivelse af 27. November f. A. udarbejdet Forslag til Lov om bemeldte Pensionering er af Tinget blevet vedtaget enstemmigt med 19 Stemmer.

Idet man fremsender det nævnte Forslag tilligemed Udvalgsbetænkningen samt Sagens øvrige Akter, skal man tillade sig at indstille Sagen til det høje Ministeriums Velvilje og gunstige Forsorg.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen.

XI. Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes en *Skrivelse fra Amtet* af 16. Juli, hvorved dette kommunicerer Justitsministeriets Skrivelse af 10. Juli, der er saalydende:

Idet man hoslagt paany fremsender den med Amtets paategnede Erklæring af 28. Maj d. A. — 1920 Nr. 331 — hertil tilbagesendte Skrivelse fra Kirkeministeriet vedrørende Paaligningen paa Færøerne af den ved § 38 i Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919 indførte Kirkeskat, skal man anmode Amtet om at forelægge Sagen for Lagtinget, for at der fra dette kan blive tilvejebragt en Udtalelse angaaende den paagældende Kirkeskats Anordning for Færøernes Vedkommende.

Ved Sagens *1. Behandling* den *5. August* foreslog A. Samuelsen Sagen henvist til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Forslaget sattes under Afstemning ved Navneopraab, og vedtoges enstemmigt med 11 Stemmer (Stemte ikke: Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, Guttesen, Strøm, Debess. Fraværende: J. Poulsen, Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen og Joensen). Til dette Udvalg valgtes den 6 s. M.: *Patursson, Mortensen, Provsten, Effersøe* og *J. Poulsen.*

Den *8. September* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning

Ved Skrivelse fra Justitsministeriet af 10. Juli d. A., tilstillet Lagtinget under 16. s. M., er Sagen vedrørende Paaligningen af den ved § 38 i Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919 indførte Kirkeskat for saa vidt angaar Færøerne blevet forelagt Lagtinget, for at der fra dette kan fremkomme en Udtalelse angaaende Anordningen af den paagældende Kirkeskat for Færøernes Vedkommende.

Sagen er bilagt med en Skrivelse fra Kirkeministeriet af 18. Marts d. A. og en Erklæring fra Færø Provsti af 19. Maj d. A. samt en Erklæring fra Færø Amt af 28. s. M. Desuden foreligger der Indberetninger og Erklæringer Sagen vedrørende fra Præsterne i samtlige Præstegæld paa Færøerne, efter Samraad med de paagældende Menighedsraad.

Sagen er blevet henvist til undertegnede Udvalg.

Det maa efter Udvalgets Mening anses for at være meget uheldigt, at den nævnte Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919 særlig hvad Lønningen for Kirkebetjeningen angaar uden videre er blevet gjort gældende for Færøerne, uden at Sagen forinden har været forelagt Lagtinget, uden at Menighederne her har haft Lejlighed til at udtale sig om den og uden det Forbehold, at Loven kunde sættes i Kraft paa Færøerne med de Ændringer, som de særlige Forhold her maatte gøre nødvendige.

Forholdene paa Færøerne er i kirkelig Henseende og navnlig med Hensyn til den kirkelige Betjening meget forskellige fra Forholdene i det egentlige Danmark. Saaledes har man f. Eks. sikkert ikke i det egentlige Danmark i Almindelighed noget tilsvarende til de Forretninger, som udføres af en Degn ved en Kirke paa Færøerne.

Mange af de Hverv, der falder ind under Kirkebetjeningen, har hidtil her paa Færøerne været betragtet som Tillidshverv og har enten været ulønnede eller vedkommende har kun faaet en ringe Godtgørelse i Form af Offer og Accidenser, og desuagtet er disse Hverv i Reglen blevne røgtede til Menighedernes fulde Tilfredshed. Der er ikke fra de færøske Menigheder blevet udtalt nogen Misfornøjelse med den hidtilværende Ordning med Hensyn til Offer og Accidenser, lige saa lidt som der er fremsat noget Ønske om en Ændring i de bestaaende Forhold.

Den i Loven omhandlede Paaligning paa Sognets til Folkekirken hørende Beboere til Dækning af de for Kirkebetjeningen fastsatte Lønninger og til Afløsning af Offer og Accidenser vil efter Udvalgets Mening medføre en for stor og i Betragtning af de virkelige Forhold unødvendig Kirkeskat. Hertil kommer endvidere, at der paa Færøerne gælder andre Bestemmelser for kommunal Beskatning end de i den foreliggende Lønningslov forudsatte; og den i Kirkeministeriets nævnte Skrivelse af 16. Marts d. A. anviste Fremgangsmaade, hvorefter Paaligningen skulde foretages efter de Regler, som følges ved Paaligningen af den Kommunerne paahvilende Del af Amtsrepartitionsfondsskatten, forekommer Udvalget at være forbundet med meget store Vanskeligheder og vil sikkert vise sig at være uigennemførlig.

Loven er naturligt afpasset efter Forholdene i Danmark, men falder paa det her særlig omhandlede Omraade fuldstændig udenfor Forholdene paa Færøerne, og Loven er derfor i dens foreliggende Skikkelse ikke anvendelig paa Færøerne.

Selv om man kunde foreslaa forskellige Ændringer i den foreliggende Lov, har man imidlertid ikke ment det hensigtsmæssigt, idet der formentlig selv med saadanne Ændringer ikke vil opnaas et ønskeligt Resultat paa det givne Grundlag.

Udvalget vil derfor anse det for heldigst, at den Del af Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919, som omhandler Lønninger for Kirkebetjeningen, ophæves for Færøernes Vedkommende, saaledes særlig §§ 32, 33, 34, 35, 36 og 38, medens de Dele af nævnte Lov, som angaar Lønninger for Præsterne paa Færøerne, bibeholdes.

Udvalget vil endvidere anse det for tilraadeligt, at man i hvert Fald indtil videre bliver staaende ved den hidtilværende Ordning med Hensyn til Offer og Accidenser baade for Præsternes og Kirkebetjentenes Vedkommende.

Skulde der fra de herværende Menigheder fremkomme Ønsker om, at der maa blive ydet Kirkebetjentene faste Lønninger, vilde det naturligste være, at der til den Tid blev udarbejdet en for Færøerne særlig Lønningslov for Kirkebetjeningen.

Det er imidlertid Udvalget bekendt,

af i Henhold til Lønningslovens § 33 er Ydelsen af Offer og Accidenser baade for de færøske Præsters og Kirkebetjentes Vedkommende bortfaldet fra 1. April d. A., uden at de paa Grund af Omstændighederne har faaet nogen Erstatning derfor.

Det er saaledes blevet paaført de vedkommende et økonomisk Tab, foranlediget ved at den omtalte Lov uden videre blev gjort gældende for Færøerne.

Det vil derfor være nødvendigt, at der ydes de vedkommende Erstatning for det saaledes lidte Tab. For Præsternes Vedkommende kan Spørgsmaalet formentlig bedst ordnes ved Erstatning fra Præsternes Lønningsfond, og med Hensyn til Kirkebetjentene vil man anse det for rimeligt, at Erstatningen ydes af Stiftsmidlerne.

I sidstnævnte Tilfælde kunde Beløbet, som antagelig vil udgøre ca. 4000 Kr. for et Aar, blive overladt Færø Amt og Provsti til videre Fordeling blandt de paagældende efter derom nærmere indhentede Oplysninger.

Efter det her anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Kirkeministeriet med Indstilling om, at

1) de Dele af Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919, som omhandler Afløsning af Offer og Accidenser samt Lønninger for Kirkebetjeningen, saasom særlig §§ 32, 33, 34, 35, 36 og 38, ophæves for Færøernes Vedkommende, medens de Dele af nævnte Lov, som omhandler Lønninger for Præsterne paa Færøerne, bibeholdes.
2) der vendes indtil videre tilbage til den hidtilværende Ordning med Hensyn til Offer og Accidenser til Præster og Kirkebetjente paa Færøerne,
3) der ydes Præster og Kirkebetjente paa Færøerne Erstatning for det lidte Tab, foraarsaget ved at Offer og Accidenser har været bortfaldet siden 1. April d. A., til Præsterne fra Lønningsfonden, til Kirkebetjentene fra Stiftsmidlerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *10. September* overgik Sagen til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *11. September* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning ved Navneopraab, hvorved det vedtoges enstemmigt med 18 Stemmer (Stemte ikke: Formanden. Fraværende: Joen Poulsen, Strøm og Effersøe).

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Kirkeministeriet.

Ved Skrivelse fra Justitsministeriet af 10. Juli d. A., tilstillet Lagtinget under 16. s. M., er Sagen vedrørende Paaligningen af den § 38 i Lønningslov for Folkekirkens Tjenestemænd udenfor København og Frederiksberg m. v. af 4. Oktober 1919 indførte Kirkeskat for saa vidt angaar Færøerne blevet forelagt Lagtinget, for at der fra dette kan fremkomme en Udtalelse angaaende Anordningen af den paagældende Kirkeskat for Færøernes Vedkommende.

Sagen har været overgivet til Behandling i et Udvalg, som den 8. d. M. afgav Betænkning tilligemed Indstilling.

Ved Sagens 3. Behandling blev Indstillingens samtlige Punkter vedtaget af Lagtinget, idet 18 Medlemmer stemte ja, 1 stemte ikke og 3 var fraværende.

Idet man fremsender den saaledes vedtagne Indstilling tilligemed Udvalgsbetænkningen samt Sagens øvrige Akter, skal man anbefale, at Lagtingets Vedtagelse maa nyde Fremme ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen.

XII. Lov om Skolekommissioner.

Den *11. August* fremlagdes *Skrivelse fra Selvstyrepartiet* angaaende Lov om Skolekomissioner.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Paturssøn henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *20. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Tingið samtykti í 1907, sí Lagtingslidende síðu 9—11, og Bilag 8, Forslag til Lov om Valg af Skolekommissioner i Landkommunerne paa Færøerne. Í tey 13 ár, sum eru farin síðan tá, hevur tingið einki frætt frá, hvat ríkisstjórnin hevur gjørt við heitar mál.

Nevndin má halda, at tað er meir og meir tørvur á at skipa skúlanevndina, soleiðis sum ásett í fyrrnevnda av tinginum samtykta lóguppskoti.. Sóknapresturin, sum kann hava 20 skúlar og meir at ansa eftir, kann ikki, soleiðis sum nú er fyriskipað, hava munagott eftirlit við teim øllum. Heldur ikki kann tað nú um tíðina sigast at vera neyðugt, at presturinn skal vera fastur maður í skúlanevndinum og enntá nimmi fastur formaður.

Tann núgaldandi skipan fyri starv skúlanevndarinnar er soleiðis ásett, at nevndin, umframt tað at skulla hava eftirlit við skúlunum, eisini ofta hevur vegir, fátakrastýrið, heilsuhøtur o. a. m. í hondum.

Hettar lag kann heldur ikki sigast at vera væl hóskandi longur.

Lóguppskotið er ætlað til at bøta um hesi viðurskiftur og annars til, at bæði val til hesa nevnd og so skipan nevndarinnar verður so úr hondum greitt, at næsta fólk skúlans, menn og kvinnur, í skúladøminum, sjálv fáa sum mesta ráð og ansvar hvør á sínum egna skúla.

Soleiðis statt skal nevndin tilráða tinginum at samtykkja eftirfylgjandi lóguppskot.

Forslag til Lov om Valg af Skolekommissioner i Landkommunerne paa Færøerne.

§ 1.

Fremtidig vælges for hvert Skoledistrikt i Landkommunerne paa Færøerne en Skolekommission, bestaaende af 3 Medlemmer. Denne Kommission overtager de Forretninger, der paahviler den nuværende Skolekommission.

Bestaar et Sogn af flere Skoledistrikter, paahviler der hver enkelt Skolekommission for sit Distrikts Skole at tilstille Forstanderskabet den Lov af 28. Februar 1872, § 16, 3die Punktum, ommeldte Beregning.

Tilsynet med Religionsundervisningen føres, foruden af Skolekommissionen, tillige af vedkommende Sognepræst.

Skolekommissionen vælger selv sin Formand.

§ 2.

Valgret og Valgbarhed til Skolekommissionen tilkommer enhver i Skoledistriktet boende Mand og Kvinde, som har Indfødsret og har fyldt sit 25. Aar, som ikke er ude af Raadighed over sit Bo, og som ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning.

§ 3.

Skolekommissionens Medlemmer vælges paa 3 Aar.

Med Hensyn til Valglisters Affattelse, Fremlæggelse og Berigtigelse m. v. samt Fremgangsmaade, Sted og Tid for Valget forholdes efter samme Regler som med Hensyn til Valg af Forstanderskabet.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Oktober....., fra hvilken Tid alle Lovbestemmelser, som ere stridende mod nærværende Lov, ophæves.

Samme Dag fremlagdes saalydende:

Ændringsforslag:

Til § 1.

1. Til 1. Stk. føjes: „For saa vidt angaar Religionsundervisningen har vedkommende Sognepræst Ret til at deltage i Kommissionens Forhandlinger, dog uden Stemmeret, samt i Tilsynet.

2. 3 Stk. udgaar.

Til § 3.

3. I Stedet for „Forstanderskabet" i §'ens Slutning sættes „Kommunalforstanderskabet" (Redaktion).

Thorshavn, d. 20. Aug. 1920.

Oliver Effersøe.

Den 22. *August* fremlagdes saalydende:

Ændringsforslag.

§ 2 affattes saaledes:

Valgret og Valgbarhed til Skolekommissionen tilkommer enhver i Skoledistriktet boende Mand og Kvinde, som har *Valgret til Lagtinget.*

Lagtingssalen, den 22. August 1920.

Joen Poulsen.

Den 23. *August* fremlagdes saalydende:

Ændringsforslag.

Til § 1, 1. Stk., tilføjes:

„Ingen kan vælges til Medlem af Skolekommissionen uden at han lader sine Børn eller sit Barn besøge vedkommende Skole."

Lagtinget, den 23. August 1920.

S. P. ár Konoy. *R. Rasmussen.*

Samme Dag foretoges Sagens 2. *Behandling* hvorved den overgik til 3. Behandling.

Den *30. August* fremlagdes fra Udvalget saalydende

Ændringsforslag:

1) I Pg. 1 ændres „Skoledistrikt" til ordet „Sogn".
2) Pg. 1, andet Stykke, udgaar.
3) Pg. 1, tredie Stykke udgaar og i Stedet sættes:
„Sognepræsten har Adgang til at overvære Religionsundervisningen."
4) Pg. 2 udgaar og som ny Pg. 2 indsættes:
„Valgret og Valgbarhed til Skolekommissionen tilkommer enhver i Sognet boende Mand og Kvinde, som har Valgret til Lagtinget."
5) I Pg. 3, første Stykke ændres „3" til „4".

Lagtinget, den 30. August 1920.

Edw. Mortensen. *M. Samuelsen*

Joen Rasmussen. med Forbehold.

R. Rasmussen.

Den *31. August* fremlagdes saalydende

Ændringsforslag:

Til § 2 i Udvalgets Forslag tilføjes som et nyt Stykke:

Sognepræsten kun vælges til Medlem af Skolekommissionen for hvert af Præstegældets Sogne.

Lagtinget, den 31. August 1920.

J. Dahl. *Johan H. Poulsen.*

Poul Joensen. *D. J. Thomsen.*

J. M. Malras. *M. Samuelsen.*

Th. M. Strøm. *Joen Poulsen.*

Den *8. September* foretoges Sagens *3. Behandling.*

J. Poulsen tog sit Ændringsforslag tilbage.

R. Rasmussen og Konoy tog deres Ændringsforslag tilbage og fremlagde saalydende

Ændringsforslag:

Til § 1, 1. Stykke tilføjes:

Den der har skolepligtige Børn; men lader intet af dem besøge Folkeskolen,

skal ikke kunde vælges til Medlem af Skolekommissionen.

Lagtinget, den 8. September 1920.

R. Rasmussen. *S. P. úr Konoy.*
J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Derefter foretoges Afstemning.

§ 1. Udvalgets Ændringsforslag Punkt I vedtoges med 18 Stemmer mod 0.
Konoys m. fl.s Ændringsforslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.
Udvalgets Ændringsforslag Punkt II vedtoges med 18 Stemmer mod 0.
Effersøes Ændringsforslag vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
§ 1 saaledes ændret vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
Udvalgets Forslag betragtes herefter som bortfaldet.

§ 2. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
Provstens m. fl.s Ændringsforslag vedtoges med 13 Stemmer mod 0.
§ 2 saaledes ændret vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

§ 3. Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 21 Stemmer mod 0.
§ 3 saaledes ændret vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

§ 4. vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Ved *den fortsatte 3. Behandling* den *14. September* sattes Lovforslaget i sin Helhed under Afstemning ved Navneopraab og blev enstemmig vedtaget med 12 Stemmer (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Törgarð, M. Samuelsen, Formanden. Fraværende: Effersøe).

XIII. Svømning som Skolefag.*)

Den *11. August* fremlagdes en *Skrivelse* **) af 7. s. M. *fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune* angaaende en Lærerinde i Svømning.

Nevndarálit.

Stýrið fyri Klaksvíkar soknar kommunu hevur vent sær til tingið í brævi, dagsettum 7. august n. á., og upplýsir, at svimjing er lærugrein í fólkaskúlanum í Klaksvík fyri dreingirnar, meðan genturnar ikki hava kunna fingið slíkan undirvísing, tí eingin lærarinda kann í hesu lærugrin, hevur kunna fingist nakrastaðni úr Føroyum. Stýrið hevur roynt at fáa eina slíka lærarindu fyri juni, juli og august fár og samtykti at veita upp

---

Ved Sagens *1. Behandling* den *14. August* vedtoges det efter Forslag af Konoy at henvise den til Budgetudvalget.

Den *26. August* afgav Udvalget (Ordfører: Edw. Mortensen) følgende:

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 25.

**) Udelades her.

til 800 kr. til helta endamál, men uttan úrslit.

Teir biða tí tingið royna at útvega, at ein slík lærarinda fæst úr Danmark til at undirvísa lærarindur í hinum føroyska fólkaskúlanum, ið máttu ynskt slíkan undirvísing, og stýrið er sinnað til at taka ein part av útreisluni, um genturnar í skúlanum í Klaksvík samtíðis læra at svimja.

Nevndin er samsint um, at tað er av týdningi, at kunnleikin í at svimja vexur í Föroyum, og at kvinnurnar eisini læra hetta og harvið eisini kunna vekja ansin fyri svimjing yvirhövur. Nevndin heldir, at Klaksvíkar kommuna hevur sýnt sera stóran ans fyri hesu sak og úttalar sítt anerkennilsi harav. Nevndin skal loyva sær at seta fram hetta

Uppskot.

1. Skúlasljórnin verður umbiðin at fáa upplýst, hvussu nógvar lærarindur í skúlanum í Føroyum og kvinnuligir næmingar við læraraskúlan máttu ynskt undirvísing í svimjing næsta sumar.

2. Skúlasljórnin verður umbiðin at spyrja kommunustýrini, um tey eru sinnaðu til at lata genturnar í teirra skúlum læra at svimja næsta sumar, og hvussu nógv tey vilja veita til eina svimjulærarindu úr Danmark.

3. Tá teir undir grein 1 2 nevndu upplýsningar eru fingnir til vegar, verður skúlastjórnin umbiðin, um hon heldir líkindini vera fyri tí, at venda sær til ríkisstýrið a) um at hjálpa til at fáa eina svimjulærarindu úr Danmark bigar næsta ár og b) um at veita ein hóskandi stuðning til hesa sak, sum er neyðugt til útreiðslunar saman við tí, sum kommunustýrir ella onnur vilja lata.

4. Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum fyri Klaksvíkar soknar kommunu.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 28. *August* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

XIV. Opførelse af en ny Kirke i Vaag.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes et *Andragende* **) *fra Vaag Sogns Menighedsraad og Kirkebestyrelse* om Forhøjelse af det bevilgede Tilskud til en ny Kirke i Vaag.

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* vedtoges det efter Forslag af Provsten at henvise den til *Kirkekassenævnet.*

Den *27. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Í tingsetuni 1914 varð viðvíkjandi eini nýggjari kjirkji suðuri í Vági hetta samtykt:

*) Se Lagtingstidende 1914. 1'ag. 73. **) Udelades her.

„Færø Amt og Provsti bemyndiges til at forhandle med Vaag Sogns Menighedsraad og Kommunalforstanderskab angaaende forskellige Spørgsmaal vedrørende nævnte Kirkes Opførelse, under Forudsætning af, *at* Kirken opføres af Sten som Hovedbygningsmateriale, *at* dens Størrelse ikke bliver under 15 × 35 Alen, indvendigt Maal, og *at* Kirkekassens samlede Udgift til dette Byggeforetagende ikke under nogen Omstændighed kommer til at overstige 20,000 Kr." (jfr. Lagtingstidende 1914, Pag. 73 flg.).

Í ár hevir Föroya amt og prósti borið fram á ting eitt bønarbræv frá meinigheitsráðinum í Vági, hvar teir har suðuri biðja um, at tann studningur, sum tingið í 1914 samtykti at veita teimum, má verða hækkaður til 50,000 kr. Tað er ikki farið undir at gera kirkjuna enn, av tí at ymsir meinbogar sum t. d. torføri við at fáa hóskandi grundstykki hava fordað og tálmað hesum; og nú er prísurin á öllum tilfari og arbeiðislönin so nógv dýrkað, at teir halda seg ikki hjálpast við tí peningi, sum teir nú hava.

Nevndin, ið hevir haft hesa sak til umhugsunar, er ikki í iva um, at teimum suðuri í Vági er stórur tørvur á eini nýggjari kirkju, tí at kirkja teirra bæði er nógv ov lítil og eisini heldur vánalig. Men soleiðis sum nú er statt við viðurskiftum kirkjukassana, heldur nevndin, tó at tað má sigast at vera nógv fyri ikki at kunna stýðja Váðbingar í hesum máli, tá ið teir sjálvir bæði hava sýnt sera góðan hug og hava latið munagott frá sær sjálvum málinum til framan, at tingið ikki væl kann gera annað enn at svara, at tingið ikki sær sær fori fyri at hækka studningin til nýggja kirkju í Vági, men at samtykt lagsins í 1914 um at luta 20,000 kr. í studningi til kirkjuna sjálvandi stendur við.

Eftir hesum skal nevndin mæla tinginum til at svara:

Løgtingið sær seg so satt nú er statt ikki fört fyri at hækka studningin til nýggja kirkju í Vági.

Sagens 2. *Behandling* foretoges den *31. August*. Overgang til 3. Behandling vedtoges. *Samme Dag* fremlagdes saa lydende:

Ændringsforslag.

I Stedet for Udvalgets Forslag træder:

Til Opførelse af en ny Kirke i Vaag bevilges 50,000 Kr. af Suderø Præstegælds Kirkekasse paa efternævnte Betingelser:

1. Kirken opføres af Sten som Hovedbygningsmateriale, og dens Størrelse skal ikke blive under 15 × 35 Alen indvendigt Maal.

2. Bevillingen træder først i Kraft, naar Suderø Præstegælds Kirkekasse disponerer over det nævnte Beløb enten derved, at Kirkekassen ejer det, eller ved at den kan laane det af de andre Kirkekasser eller andetsteds paa rimelige Vilkaar, som Amt og Provsti bemyndiges til at godkende.

Thorshavn, den 31. August 1920.

Oliver Effersøe. *M. Samuelsen.*

A. Samuelsen. *Joen Rasmussen.*

J. J. Weihe. *Poul Nielsen.* *Joen Poulsen.*

J. M. Matras.

* * *

Broytingaruppskot.

Íslagið fyri nevndaruppskotið selist:

1. Til nýggja kirkju suður í Vági veitir tingið 60,000 kr. av Suðroya prestakalls kirkjukassa.

2. Kirkjan skal byggjast av grótti og hava hóskandi stöld, ikki minni enn 15 × 35 al., sum amtmaður og prógstur kunna góðkenna.

3. Suðroya kirkjukassi tekur lán hjá hinum kirkjukassunum, um peningur er tilstaðas, til hesa kirkjubygging.

Er ikki peningur tilstaðas í kirkjukassunum, gevur tingið amtmanni og prógstinum uppi hendi at sókja lán til lagalig vilkor fyri Suðroya kirkjukassa ella Föroya kirkjukassar.

Lagtingið, 31. august 1920.

M. A. Winther. *D. J. Thomsen.*

J. Gulløsen. *K. Rasmussen.*

Edw. Mortensen.

Sagens *3. Behandling* foretoges den 7. *September*. Effersøes med fleres Ændringsforslag sattes først under Afstemning. Da kun 9 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab, hvorved Ændringsforslaget vedtoges med 13 Stemmer mod 0. (Stemte ikke: Winther, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Tórgarð, Debess, Joensen, Konoy, Formanden. Fraværende: Patursson). Herefter var de andre Forslag bortfaldne.

XV. Regninger vedrørende Husum Kirke.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes en Del Regninger vedrørende Opførelsen af den nye Kirkebygning paa Husum.

— - - -

Sagens *1. Behandling* foretoges den *19. August*. Effersøe foreslog nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, men tog dette Forslag tilbage, og foreslog den henvist til *Budgetudvalget*, hvilket Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den *31. August* afgav Udvalget samlydende

Nevndarálit.

Í 1916 samtykti tingið at veita tann neyðturviliga pening til eina kirkju á Húsum av Norðoya prestagjalds kirkjukassa. Tað vísti seg, at kirkjukassin ikki hevði nógmikið av peningi til alla útreiðsluna. Hann helalti ein part, men í eykalinginum fár máttli lögtingið geva amtmanninum heimild til at taka lán av øðrum av tingsins kassum til at betala tær rokningar, ið tá vóru innkomnar. Amtmaðurin hevur so lánt úr amtsfátakrakussanum 15,000 kr. og úr økonomisk fond 3,000 kr., og hann hevur lýst í bløðunum eftir teimum rokningum, ið enn máttu vera óbetaltar. Tað eru nú komnar aftrat rokningar uppá tals 18,529 kr. 01 oyr., og spurningurin um at fáa heudan pening tilvegar er lagdur fyri hesa nevnd.

Tað er givið til kirkjuna 3,058 kr., hvaraf tó er brúkt 225 kr. 65 oyr. Eftir er 2832 kr. 35 oyr., og viður o. t. úr tí gomlu kirkjuni er ætlaður at kunna seljast fyri 400 kr. Verður hetta og tær nevndu 2832 kr. 35 oyr. drigið frá tí, ið enn er at helala, verður eftir 15296 kr. 66 oyr.

Tað er upplýst í bræv, dagsettum 25 mei h. á., frá kasseraranum at kirkjukassarnir tann dagin áttu hjá tebfonini 8000 kr. og í Föroya sparikassa 58 kr., talt 8058 kr. hvaraf Thórshavnar kirkju serslakn kassi átti um 5200 kr. Kassabókin vísti eina meirútreiðslu uppá ca. 2000 kr.

Kirkjukassarnir hava umframt tær fóstu inntökur fingið av hvalatolli 3 4000 kr.

Nevndin heldur, at útreiðslurnar úr kirkjukassanum til viðlikahald av kirkjum o. t. mugu, sum nú er statt, gerast

so smáar sum gjørligt, soleiðis at tær føstu innløkurnar ríkiliga verða nógstórar til at bera útreiðslurnar og at allur hvalatollurin kann nýtast til at avbetala tað her umtalaðu skuld við. Nevndin hevur biðið kirkjukassanevndina hugsa um, hvussu útreiðslurnar frá kirkjukassunum kunna fáast so smáar sum gjørligt, bæði tær til nýggja kirkjur og tær til viðlikahald.

Eftir norsku lóg 2-21—56, ið enn er galdandi í Føroyum, cfr. K. U. M. Skr. 13. juni 1883, skulu teir, ið skipa fyri eini kirkju, tá hennara inntøkur eru ovsmáar, hugsa, um ikki aðrar kirkjur, sum teir eisinni skipa fyri, kunna hjálpa við láni, ella um meinigheitin skal lata til kirkjuna, ella peningurin kann fáast til vegar á annan hátt.

Nevndin má tí mæla til, at Norðoya kirkjukassi lánar av tí, hinir kirkjukassarnir eiga, 5000 kr.

Ca. 7000 kr. ræður hað so enn um at fáa tilvegar, og nevndin kann ikki mæla til, at tað verður álíknað viðkomandi meinigheit ella øðrum í skalli, men má ráða til at peningurin verður lántur úr økonomisk fond. Harvið hevur kirkjukassin lánt ialt 10,000 kr. úr økonomisk fond og 15,000 úr amtsfatakrakassanum.

Nevndin mælir altso til, at peningurin, ið enn er at skaffa tilvegar til Húsa kirkju, verður goldin á henda hátt:

Lán úr hinum kirkjukøssunum	kr. 5000,00
Lán úr økonomisk fond	— 7000,00
Av kirkjukassunums innløkum fár	— 3296,66
	Kr. 15296,66

Nevndin heldur, at allir kirkjukassanir mugu hefta fyri lønina frá amtsfatakrakassanum og økonomisk fond, og tann renta, hesir hava haft av sínum peningi, mugu kirkjukassarnir lata og afturrinda lønina í 10 ár.

Uppskot.

1. Kirkjuinspektiónini verður givið heimild til at lána til Norðoya kirkjukassa, úr hinum kirkjukøssinum 5000 kr. rentufrílt.

2. Amtmanninum verður givið heimild til at lána 7000 kr. úr økonomisk fond til Norðoya kirkjukassa, móti at svarað verður 4 % renta árliga og lánið afturrindast í 10 ár, og móti at allir kirkjukassarnir hefta fyri hetta lán og tey lán, amtmaðurin við heimild í samtykt frá eykatinginum í mei 1920 hevur tikið úr økonomisk fond og amtsfatakrakassanum og at betalt verður í renta av hesum lánum eisini 4 % renta árliga, eins og tey verða at afturrinda í 10 ár.

Tórshavn, hin 31. august 1920.

Løgtingsins figgjarnevnd.

Edw. Mortensen. fmn. *J. Patursson.*

M. A. Winther. Med Forbehold *D. J. Thomsen.* Med Forbehold

A. Samuelsen. *J. M. Matras.* Med Forbehold

Oliver Effersøe.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* vedtoges dens Overgang til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den 8. *September* blev Udvalgets Forslag vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

XVI. Udbedring af Famiens Kirkegaard.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes et *Andragende*) fra Forstanderskabet for Famien Sogns Kommune* om Tilskud til Udbedring af Kirkegaarden i Famien.

Den *30. Juli* henvistes Sagen til *Kirkekassedvalget*.

Den *18. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Famien Sogns Kommune om at der af Lagtingets Midler maa blive ydet Kommunen en Understøttelse som Hjælp til Bestridelse af stedfundne Udgifter ved Istandsættelsen og Udbedringen af Kirkegaarden i Famien.

Andragendet er bilagt med en Beskrivelse af foretagen Synsforretning over det udførte Arbejde og en Skrivelse fra Famien Sogns Menighedsraad. Det fremgaar af Andragendet, at de paagældende Arbejder har bestaaet i en Udvidelse og Dræning af Kirkegaardens Areal samt Opførelse af et nyt og solidt Stengærde omkring Kirkegaarden, hvilke Arbejder maa skønnes at have været meget nødvendige.

I Andragendet angives de samlede Udgifter til 1918 Kr. 40 Øre, men i Kommunens specificerede Regnskab for sidste Aar udgør de 1919 Kr. 65 Øre. Af dette Beløb er der til Lønning af Formanden for Arbejdets Udførelse medgaaet 268 Kr. 80 Øre, til Kost og Logis for Formanden 80 Kr. og til Anskaffelse af medgaaende Materialier 70 Kr. 25 Øre, ialt 419 Kr. 05 Øre.

I Lighed med den hidtilgrende Sædvane, hvorefter Lagtinget i lignende Tilfælde har afholdt Udgifterne til Lønning af Formanden og til Anskaffelse af Materialier, skal Udvalget indstille til Tingets Vedtagelse:

Der bevilges af Suderø Præstegælds Kirkekasse til Famien Sogns Kommune til Lønning af Formand og til Anskaffelse af Materialier ved udført Arbejde til Udvidelse og Udbedring af Kirkegaarden i Famien et Beløb af 419 Kr. 05 Øre.

Ved Sagens *2. Behandling* den *20. August* overgik den til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foreloges den *23. August*. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

*) Udelades her.

XVII. Kontorholdsgodtgørelse til Provsteembedet.

Den *12. August* fremlagdes en *Skrivelse fra J. Patursson angaaende Kontorhold til Provsten.*

Den *14. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*, som den *31. samme Maaned* afgav saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Lagtingsmand J. Patursson har i Skrivelse 10 ds. henvendt sig til Lagtinget om, at der er saa meget Kontorarbejde forbundet med Provsteembedet at det beslaglægger meget af Provstens Tid, saaledes at han f. Eks. har maattet standse med sit Arbejde med Oversættelse af Biblen paa Færøsk, hvorfor Andrageren anmoder Tinget om at foranledige, at der tillægges Embedet en passende Kontorgodtgørelse.

Provsten paa Færøerne er lønnet paa følgende Maade: Der er tillagt ham Embedsgaarden Gardshorn i Andefjord, som han bortforpagtede for 805 Kr. aarlig, foruden at der leveres ham Naturalier til Værdi ca. 100 Kr. aarlig. Efter Lønningslov Nr. 543 for Folkekirkens Tjenestemænd af 4. Oktober 1919 oppebærer han aarlig 300 Kr. i Vederlag. Desuden modtager han af Kirkekasserne paa Færøerne 57 Kr. 50 Øre i Visitatspenge. De øvrige Provster i Kongeriget er der tillagt foruden det ovennævnte Vederlag, der varierer fra 300 - 500 Kr., et Honorar af 40 Kr. aarlig pr. Kirke. Herefter skulde der tilkomme Provsten paa Færøerne 1760 Kr., men han oppebærer kun i Stedet for dette 905 Kr. af Embedsgaarden. Provsten paa Færøerne har derved faktisk en Løn, der er 800 Kr. lavere end de andre Provsters, skønt hans Arbejde er mere omfattende end det, der udføres af andre Provster. Paa Grund af Færøernes Beliggenhed har den færøske Provst baade faktisk og ifølge Lovgivningen en mere selvstændig Stilling og udfører i forskellige Tilfælde Arbejde, som andre Steder besørges af Biskopperne.

Under Hensyn til, at Provsten paa Færøerne faktisk oppebærer en Løn som er ca. 800 Kr. lavere, end Provsternes i det øvrige Kongerige, og at han som ovennævnt udfører en hel Del kirkeligt Arbejde udover det der ellers paahviler en Provst, samt at det Kontorarbejde, der saaledes paahviler Færøernes Provst, beslaglægger en væsentlig Del af hans Tid, saaledes at han ikke faar tilstrækkelig Lejlighed til vigtigt kirkeligt Arbejde, som falder under hans naturlige Opgaver, tillader Udvalget sig at stille følgende

Forslag:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen eller Stiftsmidlerne bevilges en passende Kontorgodtgørelse til Provsteembedet paa Færøerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *11. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling enstemmigt med 15 Stemmer.

---

3. Behandling blev foretaget den *14. September.*

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmigt med 15 Stemmer (Stemte ikke: Provsten, J. Rasmussen, Matras, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Formanden. Fraværende: Effersøe.)

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 14. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Tinget har i indeværende Samling haft til Behandling Spørgsmaalet om Kontorholdsgodtgørelse til Provsteembedet paa Færøerne.

Sagen henvistes til Budgetudvalget, som den 31. f. M. afgav Betænkning med saalydende Forslag:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen eller Stiftsmidlerne bevilges en passende Kontorholdsgodtgørelse til Provsteembedet paa Færøerne.

Ved Sagens 3. Behandling blev Udvalgets Forslag enstemmigt vedtaget med 15 Stemmer.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter, skal man anbefale, at Tingets Vedtagelse fremmes.

E. Olrik. *Edw. Mortensen.*
Ordf.

Joen Poulsen.

XVIII. Ordning af Kirkekasseforholdene.

Den *1. September* fremlagdes saalydende:

Motiveret Forslag til Beslutning.

Paa Grund af Kirkekassernes nuværende Tilstand har Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager haft under Overvejelse, hvorledes Forholdet mellem Kirkekasserne i dets Helhed maatte være at ordne paa bedste Maade i Fremtiden og hvorledes der kan skaffes Kirkekasserne forøgede Indtægter, saa at de kan være i Stand til at imødekomme berettigede Krav baade med Hensyn til Opførelse af nye Kirker og Vedligeholdelse af de ældre, og Udvalget har fundet Anledning til at stille nedenstaaende Forslag til Beslutning.

Samtidig skal man tillade sig i Korthed at paapege, i hvilken Retning man har tænkt sig, at en Nyordning af Kirkekasseforholdene skal gaa.

Det synes at være utvivlsomt, at Kirkerne paa Færøerne eje sig selv, og at deres Vedligeholdelse paahviler Menigheden, saaledes at de fornødne Midler dertil i paakommende Tilfælde kunne tilvejebringes ved Ligning paa Sognebeboerne, jfr. N. L. 2—21—56; Fr. 13. August 1790 § 12 og K. U. M. Skr. af 13. Juni 1883. Det vilde derfor sikkert være det heldigste, at hver af Kirkerne havde sin egen Kasse, saaledes som Forholdet var tidligere, lige indtil 1827, da der ved Reskript af 31. Oktober blev indført den nuværende Ordning, hvorefter de enkelte Kirkekasser blev slaaede sammen til en for hvert Præstegæld.

Hver af de enkelte Kirkers Kasse skulde faa sine Indtægter gennem Paaligning paa Sognebeboerne.

Desuden skulde der for alle Øerne være en fælles Kirkekasse eller Kirkefond, i hvilket alle de nuværende Ind-

tægter saasom Afløsning af Tiende, Indtægt af Grindefangst og Storhvaleafgift skulde indgaa. Dette Kirkefond skulde saa i paakommende Tilfælde og efter Lagtingets Bestemmelse kunne yde de enkelte Kirkekasser en Støtte.

Ved den her berørte fremtidige Ordning vil der imidlertid være forskellige vanskelige Spørgsmaal, saaledes bl. a. Forholdet med Hensyn til Formue og Gæld mellem de nuværende forskellige Præstegælds Kirkekasser indbyrdes og ogsaa Forholdet mellem de enkelte Sogne indenfor samme Præstegæld.

Men til alt saadant vil der for Lagtinget være Lejlighed til at tage Stilling, naar der til sin Tid for Tinget foreligger et nærmere udarbejdet Forslag.

Udvalget skal derfor tillade sig at stille til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag.

Lagtinget anmoder Færø Amt og Provsti om at udarbejde og i næste ordinære Lagtingssamling at forelægge et Forslag til en fremtidig Ordning af Kirkekasseforholdene paa Færøerne.

Kirkekassevalget, Thorshavn, den 1. September 1920.

J. Dahl. *S. P. ár Konoy.*
Ordf.

H. C. W.-Tórgarð.

Ved 2. *Behandling* den *10. September* blev Forslaget enstemmigt vedtaget med 18 Stemmer.

XIX. Færøsk som Kirkesprog.

Den *12. August* fremlagdes en *Anmodning fra Selvstyrepartiet* om, at Tinget vilde behandle *Spørgsmaalet om det færøske Sprogs Ret i Kirken.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *16. August* vedtoges det efter Forslag af Mortensen at henvise den til et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvortil den 17. s. M. valgtes: *Mortensen, Provsten, R. Rasmussen, Effersøe og J. Poulsen.*

Den *8. September* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Ved Anordning Nr. 177 af 13. November 1903, hvorved Lov om Brugen af Kirkerne af 15. Maj 1903 sættes i Kraft paa Færøerne, blev det i § 4 fastsat, at Benyttelsen af færøsk Sprog i Prædiken ved Gudstjenester uden for de almindelige Højmessegudstjenester eller ved de gudelige Forsamlinger, der afholdes i Kirken, kan tillades, naar Kirkens Præst og Menighedsraad heri er enige, og Provsten finder, at det bør tillades. Denne Bestemmelse er endnu gældende.

Anordning Nr. 178 af 13. November 1903, hvorved Lov om Menighedsraad af 15. Maj 1903 sættes i Kraft paa Færøerne, bestemte i § 12, at Menighedsraadet tager Beslutning om, at Prædiken ved

højst det halve Antal af de Højmessegudstjenester, der afholdes i Kirken i et Kirkeaar, holdes paa Færøsk, naar Præsten deri er enig, og Biskoppen finder, at Omstændighederne tale derfor. Denne Bestemmelse er ændret ved Anordning af 13. December 1912, hvorved Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912 sattes i Kraft paa Færøerne. Ifølge nævnte Anordnings § 14 kan Menighedsraadet tage Beslutning om, at Prædiken ved et visl Antal af de Højmessegudstjenester, der afholdes i et Kirkeaar, holdes paa Færøsk, naar Præsten deri er enig, og Biskoppen finder, at Omstændighederne tale derfor. De øvrige Dele af Gudstjenesten kan under lignende Vilkaar foregaa paa Færøsk, naar Salmer og de paagældende Dele af Ritualet foreligge autoriserede paa dette Sprog.

Et Flertal (Provsten, Mortensen og R. Rasmussen) mener, at det heraf vil fremgaa, at der stadig er temmelig trange Grænser for det færøske Sprogs Ret i Kirken paa Færøerne. Benyttelsen udenfor Højmessegudstjeneste er betinget af Samtykke fra Præst, Menighedsraad og Provst, og Benyttelsen ved Højmessegudstjeneste maa kun finde Sted ved „et vist Antal" af Gudstjenesterne og er betinget af Samtykke fra Menighedsraad, Præst og Biskop.

Udvalget anser disse Grænser for det færøske Sprogs Ret i Kirken som værende for trange og maa fremholde Kravet om lige Ret for Færøsk som for Dansk. Dette Krav maa være naturligt og rimeligt, og man føler sig overbevist om, at det at give Færøsk større Ret i Kirken vil være til Fremme af sandt religiøst Liv, saa sandt som Prædiken paa Modersmaalet, Folkets Talesprog, er et almindeligt anerkendt Hovedprincip indenfor vor Tids Kirke, ogsaa i det danske Rige. I Vestindien og paa Island var Kirkesproget Folkets Talesprog. Det samme er Tilfældet i Grønland og de tyske Egne af Sønderjylland. Det maa da være et fuldt ud rimeligt Krav, at der paa Færøerne indrømmes Folkets Talesprog, Færøsk, lige Ret med Dansk.

Et Mindretal i Udvalget (Provsten og Mortensen) foreslaar derfor, at Færøsk saavel som Dansk frit maa lyde ved Gudstjenester udenfor Højmesse og ved gudelige Forsamlinger i Kirkerne, samt at Menighedsraadet for hver Menighed skal bestemme, hvorvidt og i hvilket Omfang Dansk eller Færøsk skal benyttes ved Højmessegudstjenesten og Messefaldsgudstjenesten, dog at Præsten maa give sit Samtykke, idet der findes Præster paa Øerne, som ikke er det færøske Sprog mægtige, og i visse Tilfælde bør Sagen forelægges Biskoppen til Afgørelse.

Mindretallet (Effersøe og Joen Poulsen) kan hverken tage Del i Flertallets Forslag eller Motiveringen herfor.

Vi anser det for urigtigt at anlægge en strængt *doktrinær* Maalestok med Hensyn til Spørgsmaalet om Benyttelsen af færøsk Sprog i vore Kirker og kan navnlig ikke billige, at Flertallet taler om Sprogets *Ret* i Kirkerne eller om *„lige Ret"* for de to Sprog, Færøsk og Dansk. Det afgørende for os er, hvad der *rent praktisk set* kan antages at ville gavne det religiøse Liv. I saa Henseende skal vi fremhæve, at udelukkende *Dansk* igennem et meget langt Tidsrum har været Øernes Kirkesprog og som saadant sikkert er *Menighedernes Medlemmer kært og bliver fuldt forstaaet af alle*. Brugen af Dansk er blevet Kirkeskik, og vi vilde finde det heldigere, om Flertallet vilde have talt om at forandre denne Kirkeskik lidt efter lidt, end af tale om Sprogets Ret. Dette sidste faar let et agitatorisk Præg. — Det er os vel bekendt, at en Del Personer her paa Øerne har interesseret sig for, at Færøsk skal blive benyttet indenfor Kirken i stigende Grad, og at ogsaa det Synspunkt gøres gældende, at Sproget har Eneret til Benyttelse indenfor Kirken, selv om dette ofte fremtræder under Betegnelsen „lige Ret for begge Sprog", men vi nærer den Anskuelse, at denne Bevægelse ikke er udbredt indenfor Menighederne. Det er de faa, som taler højest, og som ved en kraftig Optræden søger at paavirke (intimidere) den almindelige Stemning. Vi tillader os i saa Henseende at henvise til en Afstemning, som fandt Sted ved et Menighedsmøde i Thorshavn i Aar angaaende Spørgsmaalet om Indførelse af Færøsk ved Højmessegudstjenesten, og hvis Resultat blev, at ca. ⅓ stemte for et Forslag herom, medens ca. ⅔ stemte derimod.

Vi mener, at den bestaaende Ordning,

som er angivet foran i Betænkningen, giver fornøden Frihed og er i Overensstemmelse med Opfattelsen inden for Kirkens levende Menighed paa Øerne, samt at Flertallets Forslag er skikket til at krænke dem, der søger Kirken og sætter Pris paa at høre dansk Sprog indenfor denne.

Vi mener derhos, at Flertallets Forslag let *i Praksis* vil kunne faa uheldige Følger, ganske i Strid med Kirkefolkets Ønske.

Hovedbestemmelsen i Flertallets Forslag vil kunne medføre, at der paa et Sted, hvor der findes en for Indførelse af Færøsk i Kirken stærkt sindet Præst, bliver benyttet udelukkende Færøsk i Kirken i Løbet af et Kirkeaar, uagtet der indenfor den kirkesøgende Menighed ikke er Stemning herfor, idet Afgørelsen kommer til at ligge i Haanden paa Menighedsmødet, ved hvilket ogsaa andre end Menighedens Kirkegængere har Stemmeret. — Dette opfordrer i høj Grad til Varsomhed, og Mindretallet kan allerede af Hensyn hertil ikke følge Flertallet.

Hertil kommer visse Følger, der vil kunne blive Resultatet af den paatænkte Nyordning. — Som bekendt er de fleste Sognepræster paa Øerne dansktalende, og der er ikke Udsigt til, at dette Forhold vil ændre sig betydeligt i en nærmere Fremtid. Imidlertid vil man i en Menighed, hvor der findes en færøsktalende Præst og et Flertal paa Menighedsmødet for Indførelse af færøsk Prædiken, færøsk Liturgi, færøske Salmer o. s. v. kunne faa færøsk Prædiken m. v. indført saa at sige til Brug overalt og altid i Kirken. Efter at denne Tilstand har bestaaet i flere Aar, finder der imidlertid Skifte af Sognepræst Sted, og Kirken faar en dansktalende Præst, (der er maaske overhovedet ingen færøsktalende Præst at faa). Det er da ikke vanskeligt at forudse, at Menigheden, som er blevet vant til udelukkende at høre og benytte Færøsk i Kirken, vil staa ret uforstaaende, naar dansk Sprog atter tages i Brug, samt at Menigheden med god Grund vil føle sig brøstholden. Dette vil kunne medføre Uro og Utilfredshed indenfor Menigheden til stor Skade for Menighedslivet, og det vil Lagtinget ikke kunne forsvare ved Henvisning til en foregivet *theoretisk* Berettigelse af den paatænkte Ændring i Lovgivningen. Kirken vil ikke være tjent med, at der skabes Adgang til at udføre nationale Eksperimenter indenfor dens Omraade.

Da Mindretallet ikke ønsker den gældende Lovgivning ændret, stiller man intet Forslag, men anbefaler Lagtingets Medlemmer ikke at stemme for Flertallets Forslag.

Forslag.

Fra Provsten og Mortensen.

I. Punkt 4 i Anordning Nr. 177 af 13. November 1903 ophæves og i Stedet sættes:

„Benyttelsen af saavel dansk som færøsk Sprog i Prædiken ved Gudstjenester udenfor de almindelige Højmessegudstjenester eller ved gudelige Forsamlinger, der afholdes i Kirken,skal være tilladt."

II. § 14 C i Anordning Nr. 284 af 13. December 1912 ophæves og i Stedet sættes:

„at Prædiken ved Højmessegudstjenesten og Oplæsningen af Prædiken ved Messefaldsgudstjenesten skal foregaa paa Dansk eller Færøsk eller ved et vist Antal af de almindelige Gudstjenester, der afholdes i Kirkeaaret paa et af de nævnte Sprog og ved Resten paa det andet, naar Præsten deri er enig. I Tilfælde af, at der i Menighedsraadet ikke opnaas Enighed om, hvor ofte Dansk eller Færøsk skal benyttes, afgøres Spørgsmaalet af Biskoppen under Hensyn til den stedfundne Afstemning ved Menighedsmødet. De øvrige Dele af Gudstjenesten skal under lignende Vilkaar foregaa paa Færøsk, naar Salmer og de paagældende Dele af Ritualet foreligger autoriserede paa dette Sprog.

Fra R. Rasmussen:

I Stedet for de nuværende Bestemmelser med Hensyn til Brugen af færøsk Sprog ved Gudstjenesten i Anordning af 13. November 1903 Punkt 4, og Anordning af 13. December 1912 § 14, e, sættes følgende:

1) Der skal for Præsterne være fuld Frihed til, uden særlig Tilladelse, at benytte Dansk eller Færøsk ved Gudstjenesten.
2) Der skal for Degnene være fuld Frihed til, uden særlig Tilladelse, at læse færøsk Prædiken og andet til Gudstjenesten henhørende, naar Prædikenen er skrevet af eller oversat efter en Præst i Folkekirken, og alt det øvrige, der skal læses ved Gudstjenesten, foreligger autoriseret paa Færøsk.
3) Færøske Salmer tillades, naar de forefindes autoriserede.

Ved Sagens *2. Behandling* den *11. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *14. September.*

R. Rasmussens Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte for og ingen imod. (Stemte ikke: J. Poulsen, Provsten, Mortensen, J. Rasmussen, P. Nielsen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Effersøe, Formanden).

Provstens og Mortensens Forslag Punkt 1 og 2 sattes hvert for sig under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Nielsen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Effersøe og Formanden).

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling.*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 14. September 1920.

Til
Kirkeministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet Spørgsmaalet om en Ændring i de gældende Bestemmelser for Benyttelse af det færøske Sprog i Kirken paa Færøerne.

Sagen blev ved 1. Behandling henvist til et særligt Udvalg, som den 8. September afgav Betænkning tilligemed et Forslag fra et større Mindretal i Udvalget, et Forslag fra et mindre Mindretal, medens et tredie Mindretal i Udvalget ikke stillede noget Forslag.

Ved den ved Sagens 3. Behandling D. D. foretagne Afstemning stemtes der først om det mindre Mindretals Forslag, som bortfaldt, idet 10 Medlemmer stemte ja og 12 stemte ikke.

Derefter sattes det større Mindretals Forslags Punkt 1 under Afstemning og vedtoges, idet 13 Medlemmer stemte Ja og 9 stemte ikke, og ligeledes Forslagets Punkt 2, der vedtoges, idet 13 Medlemmer stemte Ja og 9 stemte ikke.

Idet Udvalgsbetænkningen og Sagens øvrige Akter fremsendes, skal man tillade sig ærbødigst at anbefale, at det saaledes af Lagtinget vedlagte maa nyde Fremme ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

E. Olrik. *J. Dahl.*

Joen Poulsen.

XX. Udgivelse af færøske Kvæder.

Den *11. August* fremlagdes saalydende Skrivelse fra J. Patursson:

Til

løgtingið.

Tingið (og Amtsbókasavnið) hava nakað síðan veitt stuðning til at avskriva tey føroysku kvæðir og táttar sum goymast í kgl. bókasavninum í Keypmannahøvn. Hettar verk líður nú naka væl at at verða liðugt.

Longu, fyri skjótt einum mannaminni síðan, tá tær fyrstu föroysku kvæðbøkur vóru fluttar úl av landinum til Keypmannahavnar litu Føroyingar á, at um so varð at hesar bøkur ikki komu aftur, so komu kvæðini aftur, prentaði. Tá undantiki er at Hammershaimbs „Sjurðn kvæði" og „Færøske kvæder" og ynisk kvæðir, sum prentaði hava verið her og har, so má tað tó sigast — so mikið meir, sum hattar, sum einaferð varð prentað ikki longur er at fáa — at enn hava ikki Føroyingar fingið tey kvæðir aftur, teir lótu úr hondum.

Tað er ivaleyst enn, úti fmillum manna, ynski um at fáa okkara kvæðir (og táttar) prentaði og tá løgtingið á sinni fór undir at lata avskriva kvæðini varð tað ikki einans fyri at fáa eitt eintak til goymslu í amtsbókasavninum, men tað var eisini við teirra ætlan at lætta atgongdina til eina útgávu seinri.

Tann tíð má nú sigast at verða komin at tingið fer at fáast við at fáa útgevingina í lag. Tí verri er so háttað at tann maður dr. J. Jacobsen, sál., sum eyðvaldur hevði verið til at standa fyri slíkari útgávu er farin. Harvið er byrgt fyri at vit á hesum sinni kunnu fáa nakra vitskapliga útgávu við söguligum frágreiðingum. Men er eitt slíkt verk ikki tilvinnandi nú um stund, so er tó einki at ivast um, at tað eru menn, sum førur eru fyri at gera eitt gott úrval úr teim teim ymsu uppskrivingum av kvæðum og táttum, og at leggja manuskript til rættar til prentingar soleiðis at góðar fólkaligar kvæðbøkur kunnu fáast í lag.

Arbeiði verður ivaleyst best frá hondum greitt, um løgtingið velur eina nevnd til at loysa hettar starv úr hondum. Hendn nevnd skal so kunna taka kønan mann, ein ella fleiri, sum fara kunna undir verkið, og vil tað verða hent um hesir sonu menn, ella nevndin sjálv hevði atgongd til at vitja teir menn, sum hava kvæðið serstøk kvæðir sum „teirra" kvæði, og um tilbar frá teim fingið tær munnligu søgur um menn og plàss sum umröddast í viðkomandi kvæði ella tátli. Soleiðis hevði tá verðið møguligt at fingið prentað nakað av munnligum frágreiðingum ið hvursu var til nøkur kvæðir, og kundi slíkt vakt hugin til at meiri uppspurningar um ymist, teim einstøku kvæðum viðvikjandi, kom seinri.

Vegna tess at tað mega fólkið ikki yvurhøvur nú goymur so væl munnligar søgur sum áður og teir gomlu sum eru vita skil fækkast eigir tað ikki at verða drálað við at fara undir hettar verk.

Løgtingið biðist lí um at koma ti til vegar at vald verður ein nevnd til at útgera og útvega eina útgávu av teim føroysku kvæðum (og táttum) og útvegar hesi nevnd ein stuðning uppá 5000 kr. um árið í 3 ár.

Løgtingeð, 22. August 1920.

J. Patursson.

Den *12. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Løgtingsmaður J. Patursson hevur í brævi, dagsettum 10 h. m., vent sær til tingið um at fáa savnað og prentað kvæðir. Tingið hevur nakað síðan veitt studning til at avskriva tey føroysku kvæðir, ið goymast í kgl. bókasavninum í Keypmannahavn. Nógv kvæðir eru enn óprentaði, og tá løgtingið fór undir at lata avskriva kvæðini, varð tað eisini við teirri ætlan at lætta adgongdina til eina útgávu. Tað vildi eisini verði hent at fáa savnað og prentað kvæðir og táttar, ið ikki fyrr eru savnaði, og munnligar frágreiðingar, ið liva maður og maður imillum um kvæðir o. t.

Nevndin heldur tað vera av stórsta týdningi fyri nemtnarlívið at farið verður undir hetta verk og loyvir sær tí at seta fram hetta

uppskot.

1. Tingið velur eina 3-mannanevnd til a) at lata liðugt gera avskrivningina av Føroya kvæði og savna kvæðir og táttar, ið ikki enn eru komin á kgl. bókasavni, b) at gera úrval úr uppskriftinum og læla tær prenta í hóskandi útgávu og c) at fara leita eftir munnligum upplýsingum um tey einstøku kvæðir og lata teir prenta.
2. Av økonomisk fond veitast 2000 kr. árliga í 3 ár til tað undir gr. 1. nevnda arbeiðið.

Tórshavn, 31. august 1920.

Løgtingsins fíggjarnevnd.

Edw. Mortensen. fmn. — *J. Patursson.*

M. A. Winther. Með Forbehold: — *D. I. Thomsen.* Med Forbehold:

Oliver Effersøe. — *A. Samuelsen.* Med Forbehold:

I. M. Matras.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 8. *September* sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *11. September* foretoges *3. Behandling.*

Udvalgets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Den *13. s. M.* foretoges Valg af *stagende Udvalg.* Til Medlemmer heraf valgtes: *Patursson, Thomsen og P. Nielsen.*

XXI. Optegnelse af Stednavne.

Den *11. August* fremlagdes Skrivelse*) fra J. Patursson om Lagtingets Medvirken til *Optegnelse af Stednavne paa Færøerne.*

Den *12. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den 25. *August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Lagtingsmand J. Patursson har i Skrivelse af 10. ds. henvendt sig til Tinget om, at afdøde Dr. phil. Jakob Jakobsen var begyndt at samle og optegne færøske Stednavne og mundtlige Fortællinger vedrørende disse, og at Foreningen „Sólarmagn" i nogle Aar ogsaa har ladet saadant Samlerarbejde foretage. Andrageren anmoder Tinget om at søge tilvejebragt et passende Tilskud til Arbejdet og anmode Generalstaben om at udgive Kort over al gammel Bø paa Færøerne i saa stor Maalestok, at man kan optegne Stednavne paa saadanne.

Andrageren har mundtligt meddelt, at Arbejdet med Optegnelse af Stednavne i det kommende Aar kan fortsættes, uden at det er nødvendigt, at der ydes offentligt Tilskud, og at han derfor tager sit Andragende tilbage forsaavidt dette angaar.

Udvalget mener, at det omtalte Arbejde er af stor Betydning for Færøerne, ligesom saadant Arbejde i alle de nordiske Lande og andre Steder anses for betydningsfuldt, og man mener, at det i mange Henseender f. Eks. med Hensyn til Grænsespørgsmaal og Udskiftning vil være af Vigtighed at faa Kort over Bøen i større Maalestok end hidtil haves.

Udvalget skal derfor tillade sig at stille følgende

Forslag.

Tinget anmoder Amtmanden om at henvende sig til Generalstaben om, hvis det kan lade sig gøre uden altfor stor Vanskelighed eller Bekostning, at udgive Kort, om nødvendigt kun i enkelte Eksemplarer, over al gammel færøsk Bø i saa stor Maalestok, at Stednavne eller Mærker for saadanne let kan overbringes paa Kortet.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 27. *August* blev Udvalgets Forslag vedtaget med 12 Stemmer mod 0.

---

*) Udeladtes her.

XXII. Udgivelse af et nyt Generalstabskort over Færøerne.

Den *11. August* fremlagdes Skrivelse*) fra J. Patursson om *Udgivelse af et nyt Generalstabskort over Færøerne.*

Ved *Sagens 1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til Udvalget angaaende Præsteskyds.

Den *23. August* afgav Udvalget saatydende:

Nevndarálit.

Nevndin hevur frá tinginum fingið til umhugsan uppskot um at fáa „Generalstaban" til at útgeva eitt nýtt Föroya kort, eitt slíkt sum kortið av 1916, við rættum føroyskum nøvnum á.

Nevndin má halda, at tað kortið, sum út var givið í 1916, ikki hóskar til brúks yvirhövur í Føroyum, og hvaðna minnst til skúlabrúk. Tað er ikki sjálvum kortinum um at kenna, sum er sjaldsama væl úr hondum greitt, men tað eru tey avbronglaði staðarnövn, sum gera tað, at kortið ikki er nýtiligt.

Í norðurlondum yvirhövur er vaknaður ansur fyri at fáa öll staðarnövn sett í sín rætta form. Tey föroysku staðarnövn kunna ikki sigast at vera illa avlagaði í dagligari talu. Tó eru tey nøvn til, sum mugu endirbötast.

Eyðvitað hevur „generalstaburin" ikki menn, sum førur eru fyri at stavseta tey føroysku nøvnini, á kortinum eru. Tað má tí gerast „stabinum" lagaligt at fáa fatur á ein slíkan kønan mann. Nevndin heldur, at tað lættast og best gerst við at tingið biðjur Føroyingafelag í Keypmannahavn vissa „generalstabanum" ein slíkan mann.

Tá öll növn á hesum tilætlaða korti verða sum tey eru, nmlg. føroysk, varð tað eisini prýðuligari og meiri hóskandi, at tað orðaljóð og tann frágreiðing, sum eisini fer at finnast á kortinum, verður á føroyskum máli og við føroyskum orðalagi.

* * *

Mindretallet (M. Samuelsen og Joen Rasmussen) anser det for ønskeligt, at der i Stedet for Kortet af 1916 udgives et nyt Kort over Færøerne med Stednavne, der er stavede paa tilsvarende Maade som paa Generalstabens store Kort over Færøerne. Det er almindelig bekendt heroppe, at Færøernes eneste virkelige Autoritet paa det færøske Sporgs Omraade, afd. Dr. phil. Jakobsen, har godkendt den Stavemaade, som er benyttet paa det sidst omtalte Kort. — Naar de færøske Stednavne med den af Dr. Jakobsen saaledes godkendte Stavemaade benyttes ved de nye Korts Udgivelse, skønner vi, at Færinger har opnaaet alt, hvad de i saa Henseende ønsker. Vi kan ikke gaa med til at anbefale Generalstaben at henvende sig til andre for at faa de færøske Stednavne stavede paa Færøsk, da ingen nulevende Færing sidder inde med et saadant Kendskab til færøske Stednavne og til færøsk Sprog som Dr. Jakobsen, og da han er afgaaet ved Døden, kan man formentlig ikke handle klogere end at benytte de af ham godkendte Stednavne paa Generalstabens store Kort.

Mindretallet maa i Overensstemmelse med foranstaaende foreslaa Lagtinget at vedtage:

> Amtmanden anmodes om hos Generalstabens topografiske Afdeling at søge udvirket, at der udgives et Kort over Færøerne i Lighed med

*) Udelades her.

Kortet af 1916, men med de færøske Stednavne stavede som paa Generalstabens store Kort over Øerne.

Meirilutinn biðjur tess vegna tingið at samtykkja:

1. *at* formaðurin biðjur „Generalstabens topografiske Afdeling“ um at útgeva eitt nýtt Føroya kort likt kortinum av 1916, men við føroyskum staðarnøvnum og föroyskari text og orðalagi yvirhøvur, og kunngera „generalstabanum“, at tingið hevur biðið Föroyingafelag í Keypmannahavn útvega „stabanum“ ein könan mann til vegleiðing stavseting orðanna og orðalag téxtans.

2. *at* formaðurin biðjur Føroyingafelag í Keypmannahavn ávísa „generalstabanum“ eitt könan mann til vegleiðing stavseting orðanna og orðalag textans á Føroya landkorti.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 25. *August* overgik den til 3. Behandling.

---

3. *Behandling* af Sagen foretoges den 28. *August*.

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning. Da kun 4 Medlemmer stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab, hvorved Forslaget bortfaldt, idet kun 7 Medlemmer stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden. Fraværende: J. Rasmussen, P. Niclasen).

Flertallets Forslag vedtoges enstemmigt med 12 Stemmer.

XXIII. Udgivelse af en færøsk Ordbog.

Den *11. August* fremlagdes saalydende Skrivelse fra J. Patursson:

Til

løgtingið.

Í tingsetuni 1918 hevði tingið tilætlað at veita pening so man kundu fara í holt við at fáa saman tilfar til eina føroyska orðabók. Tá hendi tað mikla óhapp at tann maður sum førastur var fyri hesum verki, dr. J. Jacobsen doyði, og harvið fell henda fyriløka, tá í bræði.

Løgtingið er ivaleyst á einum máli um, at er møgulegleiki fyri at fáa føroyska orðabók í lag, eigur tað ikki at verða dræla longur við at fara undir at savna orðatilfarið og leggja tað til rættis. Tað kann væntast at tað verk, sum tann eini maðurin, dr. Jacobsen sál., var eyðvaldur til at útinna, tá kann fáast í gongd um fleiri av teim, sum nú eru førastur fyri hesum verki, fáast at fara

undir tað og tann neyðturviligi peningur fæst til vegar.

Øll norðurlanda mál eiga sínar orðabøkur og har orðabókurnar ikki eru fullkomnar eru menn í holt við at útgeva nýggjar. Á fíggjarlógini donsku vóru seinasta ár veittir miklir peningar til útgávu av danskari orðabók og útgávu av íslendskari orðabók. Tá Føroyingar alt onga orðabók eiga á prenti, undantikið tað líttla orðasavnið í antologiini, má tað sigast at málinum viðvíkjandi er eitt stórt skarð, sum skjótast gjörligt má fyllast uppí.

Tað fyrsta sum gerast má er at savna orðatilfarið, deils úr talimálinum úti í bygdinum, deils úr prentaðum og skrivaðum verkum og síðani leggja tað tilrættis til útgevingar. Í hesum fyrra arbeiði: orðasavningini, fáa fleiri starvað ísenn, og fyri at fáa hettar tilgerðingsarbeiði skjótt frá hondini eiga fleiri at fara undir tað.

Løgtinginum má tað verða nógv umráðandi at fáa gongd á hettar mál og halda tí í góðum lagi til tess at tað er fullríggjað.

Tess vegna skal tilráðast, at løgtingið kjósar eina nevnd ella ein einstakan mann, sum skal hava tað til endamál at fáa dugnamenn til at fara undir hetta verk. Henda nevnd skuldi so íngi peningar um hendi til at nýtt til tær útreiðslur, sum av hesum starvi atvoldast.

Fyri 6000 kr. um árið í 3 ár kann tað væntast at faa tað mesta undangjørt sum neyðugt er fyri at tilgera hettar verk til prentingar, og verður hervið líti á at tingið vil útvega at hesin studdningur verður veittur og arbeiði tikið í hond.

Lögtingið, 10. august 1920.

J. Patursson.

Den *12. August* blev Sagen henvist til *Budgetudvalget*.

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Lagtingsmand J. Patursson har i Skrivelse af 10. ds. henvendt sig til Tinget om at foranledige udgivet en færøsk Ordbog.

I Lagtingssamlingen 1918 behandlede Tinget en Sag om Forarbejder til en saadan. Men da Dr. phil. Jakob Jakobsen, som skulde forestaa dette Arbejde, afgik ved Døden, standsede Sagen foreløbig. Selvom der ikke nu kan tilvejebringes en saa videnskabeligt set fyldig færøsk Ordbog, som Dr. Jakobsen havde kunnet udarbejde, mener Udvalget, at det dog er muligt at faa udgivet en almindelig færøsk Ordsamling. En saadan findes ikke og tiltrænges i høj Grad.

Saavidt Udvalget bekendt findes der paa Finansloven betydelige Bevillinger til Udgivelse af danske og islandske Ordbøger, og man forventer derfor, at Staten ogsaa vil yde et passende Tilskud for Færøernes vedkommende. Udvalget tillader sig derfor at stille følgende

Forslag.

1. Lagtinget vælger et Udvalg paa 3 Medlemmer til at lede Forarbejderne til en færøsk Ordbog og til at foranstalte en saadan udgivet.

2. Regeringen anmodes om at foranledige, at der paa Finansloven gives en 3-aarig Bevilling paa 6000 Kr. aarlig til Bestridelse af Udgifterne ved det under Pt. 1. nævnte Arbejde.

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* blev Overgang til 3. Behandling vedtaget.

Ved Sagens *3. Behandling* den *30. August* vedtoges Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 6. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling haft til Behandling Spørgsmaalet

om Forarbejderne til og Udgivelsen af en færøsk Ordbog.

Sagen blev henvist til Budgetudvalget, som den 24. f. M. afgav Betænkning i Sagen, hvori følgende Forslag stilledes:

1. Lagtinget vælger et Udvalg paa 3 Medlemmer til at lede Forarbejderne til en færøsk Ordbog og til at foranstalte en saadan udgivet.
2. Regeringen anmoder om at foranledige, at der paa Finansloven gives en 3-aarig Bevilling paa 6000 Kr. aarlig til Bestridelse af Udgifterne ved det under Pt. 1 nævnte Arbejde.

Ved Sagens tredie Behandling den 30. f. M. blev Udvalgets Forslag enstemmigt vedtaget med 16 Stemmer.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter, deriblandt Udvalgsbetænkningen, skal man anbefale, at den ansøgte Bevilling gives.

E. Olrik. *Edw. Mortensen.*
Ordfører.

M. A. Winther.

Den *13. September* foretoges Valg af *staaende Udvalg*. Til Medlemmer heraf valgtes: *Mortensen, Provsten* og *J. Poulsen*.

XXIV. Ordning af Færøernes Arkivvæsen.

Den *11. August* fremlagdes *Skrivelse fra J. Patursson om Ordning af Embedsarkiverne paa Færøerne*.

Den *12. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget*.

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

I Skrivelse af 10. ds. har Lagtingsmand J. Patursson henvendt sig til Lagtinget om, at Arkivvæsenet paa Færøerne i høj Grad trænger til at forbedres, hvorfor han beder Tinget foranstalte, at der skaffes en Bevilling til en Person til at ordne og registrere ældre Dokumenter og Protokoller paa Embedskontorerne. Ligeledes anfører han, at der ikke findes noget velegnet Arkiv paa Øerne, hvorfor han foreslaar, at Tinget foranlediger, at der eventuelt efter Samraad med Bestyrelsen for Amtsbiblioteket og Forngripugoymslu fremskaffes Tegning og Overslag til et Arkiv.

Udvalget kan være enig med Andrageren i, at Arkivforholdene paa Færøerne i høj Grad trænger til at forbedres. Paa Embedskontorerne henligger ældre Dokumenter og Protokoller ofte uordnede og gemmes paa Grund af Pladsmangel i lidet egnede Rum. Det vil være af stor Betydning at faa en bedre Ordning i Arkivforholdene ikke alene af historisk og personalhistorisk Hensyn, men

ogsaa for at lette Adgangen til Dokumenter af juridisk Betydning ved Afgørelse af Retstvister og lignende.

Udvalget skal herefter tillade sig at stille følgende

Forslag.

1. Regeringen anmodes om at foranledige, at der gives en Bevilling paa 2000 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved at ordne og registrere ældre Dokumenter og Protokoller paa Embedskontorerne paa Færøerne.
2. Tinget vælger et Udvalg paa 3 Medlemmer til at lede det under Pt. 1 omhandlede Arbejde.
3. Amtmanden anmodes om at lade ordne og registrere de til Lagtingets Arkiv hørende Dokumenter og Protokoller og til efter Samraad med det under Pt. 2 nævnte Udvalg at lade Lagtingstidende for 1892 trykke.
4. Amtmanden anmodes om at henstille til Sorenskriveren, Landfogden, Sysselmændene og Præsterne at paase, at ældre Dokumenter og Protokoller opbevares paa bedste Maade.
5. Tinget anmoder det under Pt. 2 nævnte Udvalg til eventuelt i Forbindelse med Bestyrelsen for Amtsbiblioteket at lade udarbejde Plan og Overslag til Arkiv. Udgifterne hertil udredes af økonomisk Fond.

Thorshavn, den 31. August 1920.

Lagtingets Budgetudvalg.

Edw. Mortensen, frm. *J. Patursson.*

M. A. Winther. *D. I. Thomsen.*

Med Forbehold:

Oliver Effersøe. *A. Samuelsen.*

I. M. Matras.

Ved Sagens *2. Behandling* den *7. September* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Tinget har i indeværende Samling haft til Behandling Spørgsmaalet om Forbedring af Arkivforholdene paa Færøerne.

Sagen blev behandlet i Budgetudvalget, som den 31. f. M. afgav Betænkning med Forslag om blandt andet at indgaa til Regeringen med Andragende om, at der bevilges fra Statens Side 2000 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved at ordne og registrere ældre Dokumenter og Protokoller paa Embedskontorerne paa Færøerne.

Udvalgets Forslag blev den 8. ds. enstemmigt vedtaget med 17 Stemmer.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter, skal man anbefale, at den omsøgte Bevilling ydes.

E. Olrik. *Edw. Mortensen,* Ordfører.

Joen Poulsen.

Den *13. s. M.* foretoges Valg af *staaende Udvalg.* Til Medlemmer heraf valgtes: *Provsten, Mortensen* og *P. Niclasen.*

XXV. Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes Skrivelse fra Justitsministeriet bilagt med en Udtalelse fra Sundhedsstyrelsen angaaende Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* henvistes den til *Udvalget i Sagen om Ansættelse af en Kommunelæge i Fuglefjord.*

Den *1. September* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg, der er nedsat i Lægesagen i Fuglefjord, er henvist nærværende Sag angaaende Sygehus i Vestmanhavn. Sagen har flere Gange tidligere været behandlet i Tinget og sidst i den ordinære Samling i 1919, hvor det vedtoges at udsætte den til i Aar.

Sagen foreligger nu atter for Tinget bilagt med Skrivelser fra Justitsministeriet og Sundhedsstyrelsen. Sidstnævnte, der udtaler sin Anerkendelse af de tilsendte Planer, anbefaler dog ikke ubetinget at opføre et Sygehus i *Vestmanhavn*, uagtet Trangen til Sygehuse vel anerkendes i sin Helhed.

Udvalget formener dog, at Vestmanhavn, der er en forholdsvis stor Trafikhavn og meget afsides beliggende, saa at Transport til nærmeste Sygehus baade bliver farlig og besværlig, absolut maa have Krav paa et eget Sygehus, og da der nu foreligger det i Fjor af Lagtinget ønskede Overslag samt behørige Udtalelser fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune angaaende Ejendomsforhold og Drift af Sygehuset, skal Udvalget foreslaa Tinget til Vedtagelse:

. . . . . .

Lagtinget beslutter at anbefale, at der af Statskassen ydes Vestmanhavns Kommune et Tilskud af 160,000 Kr. til Dækning af Udgifterne ved Opførelsen af et Sygehus i Vestmanhavn.

Bilagt med følgende Skrivelser:

Til

Færøernes Lagting.

Paa Foranledning af Amtets Skrivelse til Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune angaaende Fremskaffelse af Overslag m. v. for et Sygehus i Vestmanhavn jfr. Lagtingets Vedtagelse 20. September 1919, skal man herved tillade sig at unføre følgende:

I. Vedrørende Oversinget henvises til hoslagte af Hr. Bygmester H. W. Tórgarð i Overensstemmelse med Tegningerne udførte Beregninger over Udgifterne ved Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn der anslaas til 160,000 Kr.
II. Vedrørende hvem der skal være Ejer af Sygehuset skal man bemærke, at det vil være mest hensigtsmæssigt om Sygehuset bliver en selvejende Institution der administreres af en Bestyrelse valgt af de respektive Forstanderskaber.
III. Angaaende Sygehusets Drift skal man udtale, at Vestmanhavns og Kvivig Sogns Kommuner erklærer sig villige til at overtage Driften, under Forudsætning af at Lagtinget yder et passende Tilskud til samme.

p. t. Thorshavn, d. 31. August 1920.

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune.

P. F. V.
J. Guttesen.

Efter Anmodning af Herr Lagtingsmand Guttesen har jeg foretaget en kal-

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 49.

kulatorisk Beregning over Udgifterne ved Opførelsen af et Sygehus i Vestmanhavn paa Grundlag af de foreliggende Tegninger. Med Bygningens Ydervægge udførte af Beton og Bygningsarbejderne iøvrigt beregnet som almindelig veludført Arbejde for en Bygning af den Art, kan Udgifterne anslaas til ialt *160,000 Kroner*.

Jeg skal dog tillade mig, at henlede Opmærksomheden paa, at da der i de foreliggende Planer er angiven unødig stor Korridorplads og en hel Del overflødige Rum vil der, ved passende Ændringer heri — eventuelt fuldstændig Omlægning af Planerne —, kunne opnaas en hel Del Besparelse i Byggeudgifterne.

Thorshavn i August 1920.

H. C. W.-Tórgarð.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 7. *September* vedtoges Overgang til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *10. September.*

Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 10. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet Sagen om Opførelse af et Sygehus i Vestmanhavn.

Der blev nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 1ste September afgav hoslagte Betænkning.

Ved Sagens 3die Behandling den 9. September blev Udvalgets Forslag vedtaget med 19 Stemmer mod 0.

Idet man tilsender Udvalgets Betænkning og Sagens øvrige Akter, tillader man sig at anbefale den til Ministeriets Forsorg.

E. Olrik. *S. P. úr Konoy.*

Joen Poulsen.

XXVI. Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Ændringer i Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* vedtoges det efter Forslag af Debess at henvise den til Udvalget angaaende tuberkuløses Sygebehandling.

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 30.

Álit.

Í 1918 kom, við skrivi frá justitsministeriinum av 5. apríl, á ting lóg no. 145 um „Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse", ið tingið biðið verð at framseta síni hugsan um.

Henda lóg hevur bæði í tingsetunum 1918 (síðu 136) og 1919 (síðu 39) verið í nevnd, men álitini, sum samtykt hava verið, hava havt tey úrslit, at spurningurin enn liggur óloystur.

Landslæknin hevur í svarið til amtið av 16. juni 1918 framsett ymisk uppskot til broytan av hesari lóg.

Nevndin, ið hevur haft hetta mál til umætlan, mælur til, at eisini fyri Føroyar skal henda lóg, við ymiskum neyðturviligum broytingum, koma at galda. Yvirhøvur heldur nevndin, at tað, sum henda lóg tilætlar, er so háttað, at Føroyar ikki væl kunna liggja uttanveltaðir her.

Viðvíkjandi hinum broytingaruppskotum, sum landslæknin hevur framsett, er at siga, at um lógin av 1918 verður samanborin við skrivi til amtið frá landslæknanin av 16. juni 1918, sæst gjølla munurin. Til hesa broytingar, landslækninum hevur hildið verið hóskandi, hevur nevndin einans framsett ymiskar smáðar umvølingar, og vil hetta koma til sjóndar í fylgjandi uppskotið, sum nevndin mælur til at samtykkja.

med saalydende

Forslag

til

Anordning for Færøerne om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.

§ 1.

Den stedlige Ledelse af Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse paahviler Embedslægen med Bistand af de kommunale Styrelser og de til enhver Tid bestaaende Sundhedskommissioner under Overtilsyn af Færøernes Oversundhedskommission.

§ 2.

Enhver Læge skal efter Regler, som fastsættes af Sundhedsstyrelsen, indgive Beretning om de Tilfælde af Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, som han faar under Behandling, til Embedslægen paa det Sted, hvor Patienten har Bopæl eller i Mangel af saadan opholder sig. Beretningen affattes paa dertil af Sundhedsstyrelsen godkendte Skemaer, der bl. a. skulle indeholde Oplysning om Patientens Navn, Alder, Stilling og Bopæl, og som ved Sundhedsstyrelsens Foranstaltning blive at udlevere til Lægerne uden Betaling.

Det paahviler enhver Læge, som faar et saadant Tilfælde under Behandling, at give den syges Omgivelser Anvisning paa de Foranstaltninger, som det vilde være hensigtsmæssigt at træffe til Forhindring af Smittes Udbredelse.

§ 3.

Naar en Person dør af Tuberkulose, skal den Læge eller de Ligsynsmænd, som forelager Ligsynet, snarest muligt anmelde Dødsfaldet til Embedslægen paa Dødsstedet. Det samme gælder for Ligsynsmændenes Vedkommende, naar de har Formodning om, at Dødsfaldet skyldes Tuberkulose.

§ 4.

Embedslægen kan paabyde, at Lokaler — uden for Sygehuse eller lignende — i hvilke en af Tuberkulose lidende Person har haft Ophold, skal renses og desinficeres i Overensstemmelse med det af Justitsministeriet i Henhold til Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne givne Regulativ, naar Patienten dør eller flytter derfra, eller naar Embedslægen iøvrigt maatte finde Anledning dertil. Oversundhedskommissionen kan bemyndige andre Læger til at give saadant Paabud.

Linned-, Gang- og Sengklæder, som have været benyttede af en af smittefarlig Tuberkulose lidende Person maa kun med den behandlende Læges Tilladelse og ikke imod Embedslægens Forbud sælges, bortgives, udlaanes eller paa anden Maade overlades andre til Benyttelse uden i Forvejen at være behørig desinficerede.

§ 5.

Kommer Embedslægen til Kundskab

om, at en Person, der lider af Tuberkulose, lever eller arbejder under saadanne Forhold, eller at Forholdene i vedkommendes Bolig er af en saadan Art, at de frembyde en ganske særlig Fare for andre med Hensyn til Smitte, kan han efter nærmere Undersøgelse af Forholdene tage Bestemmelse om, hvilke Forholdsregler der vil være at træffe. Vægrer den syge sig ved at efterkomme Embedslægens Bestemmelser, indstilles disse til Afgørelse af Oversundhedskommissionen. Dog kan der ikke paabydes nogen Forholdsregel, som vilde medføre, at Samlivet mellem Ægtefæller mod deres Vilje bliver umuligt. De trufne Foranstaltninger maa ikke ophøre uden Embedslægens, eventuelt Oversundhedskommissionens, Samtykke.

Udgifter ved syges Indlæggelse og Kur paa Sygehus eller ved andre Foranstaltninger i Henhold til nærværende Paragraf afholdes af det offentlige, jfr. § 13, 2det Stykke, medmindre Patienten eller dennes Forsørger efter den vedkommende Kommunalbestyrelses Skøn ikke kan anses for uformuende, i hvilket Fald Udgiften skal refunderes og i Mangel af Betaling inddrives ved Udpantning.

Udgifter, der af det offentlige udredes til Forplejning af Personer, der som lidende af Tuberkulose er indlagte, eller til Underhold for Familier, hvis Forsørgere er indlagte paa Sygehus i Henhold til denne Bestemmelse, samt det offentliges Udgifter ved andre Foranstaltninger i Henhold til nærværende Paragraf betragtes i Forholdet til den understøttede ikke som Fattighjælp.

Personer, som formodes at lide af Tuberkulose i Lunge eller Struhehoved, kunne, dog ikke imod deres Vilje, indlægges til Observation paa almindelige Sygehuse i indtil 8 Dage, saaledes at Udgifterne (heri ikke indbefattet Rejseudgifter), naar de er indlagte alene paa Grund af Formodning om Tuberkulose og alene behandles herfor, afholdes i Overensstemmelse med Lov af 29. Marts 1904 om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne, § 2, sidste Stykke, medmindre vedkommende ikke efter den kommunale Styrelses Skøn kan anses for uformuende.

§ 6.

Ingen Kvinde maa tage Tjeneste som Amme, forinden det ved Lægeundersøgelse er godtgjort, at hun ikke er lidende af Tuberkulose. Personer, som er lidende af smittefarlig Tuberkulose, maa ikke have Tjeneste ved Børnehjem, Asyler, Vuggestuer og lignende.

§ 7.

Forinden nogen for Betaling anbringer et Barn paa under 14 Aar i Pleje, maa der forelægges Politiet Erklæring fra en Læge om, at der ikke i det Hjem, hvor Barnet agtes anbragt, hersker Tuberkulose af smittefarlig Form, og i Tilfælde, hvor vedkommende Barn ønskes i Pleje i et Hjem, hvor der er andre Børn, tillige om, at Barnet ikke selv lider af nævnte Sygdom.

Naar der i et saadant Plejehjem opstaar Tilfælde af smittefarlig Tuberkulose, skal de Børn, der er anbragt i Pleje, som Regel anbringes andetsteds, forsaavidt den syge ikke uopholdelig fjernes.

§ 8.

I alle offentlige saavel som private Skoler skal Lokaler og Brugsgenstande holdes tilbørlig rene og fri for Støv og Smuds.

For Mellem- og Realskolen i Thorshavn fastsættes nærmere Regler herom af Ministeriet for Undervisningsvæsenet.

For kommunale Skolers Vedkommende paahviler det hver enkelt Kommunalbestyrelse at drage Omsorg for, at Kommunens Skoler renholdes i Overensstemmelse med den for Kommunen i Henhold til Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 14. April 1905, jfr. Anordning Nr. 177 1. December 1905 § 9 stadfæstede Vedtægt for Skolernes Renholdelse. Kommunen afholder de dermed forbundne Omkostninger, der, hvor Kommunen bestaar af flere Sogne, afholdes af hvert Sogn for sig. Ved fremtidig Udfærdigelse af saadanne Vedtægter bliver Forslag af Kommunalbestyrelsen at udarbejde under Forhandling med Skolekommissionen og

Embedslægen og at indsende til Skoledirektionen til Stadfæstelse. Finder denne ikke at kunne stadfæste Vedtægtsforslaget, indstilles Sagen til Afgørelse af Ministeren for Undervisningsvæsenet. Udenfor denne Kommunernes Pligt ligger dog Omsorgen for, at Skolelokalet udluftes, hvorfor vedkommende Lærer har at sørge. Skolekommissionen og Embedslægen har at forvisse sig om, at Vedtægtens Forskrifter nøje overholdes. For Mellem- og Realskolen i Thorshavn skal Skolekommissionen have de samme Pligter med Hensyn til Renligholdelse, som Kommunen har ved dens Skolelokaler. Omkostningerne udredes af Færø Amts Skolefond.

For private Skolers Vedkommende har Embedslægen Tilsyn med, at tilbørlige Foranstaltninger til Renholdelse finder Sted. Dog kan det ikke paabydes den private Skole at foranstalte noget, som ikke er paalagt Stedets offentlige Skoler af samme Art. Afgørelse heraf træffes af Ministeren for Undervisningsvæsenet.

I alle offentlige Lokaler, saasom Kirker, Forsamlingshuse, Kontorer, Venteværelser og i Butikker, Skibslugafer samt i Arbejdslokaler og Værksteder, hvor der holdes Medhjælp, skal der forefindes Opslag med Anmodning til Tilstedeværende om af Sundheds-, Renligheds- og Sømmelighedshensyn ikke at spytte paa Gulvet. Sundhedspolitiet fører Tilsyn med disse Opslags Tilstedeværelse.

§ 9.

Enhver Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole, som kommer til Kundskab om, at et skolesøgende Barn lider af Tuberkulose, skal ufortøvet gennem Skolens Leder gøre Anmeldelse derom til Embedslægen. Ligeledes er enhver Læge, som konstaterer, at et skolesøgende Barn er smittefarligt som lidende af Tuberkulose, forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til Embedslægen. Embedslægen har da at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Barnet vedblivende maa søge Skolen. Ogsaa udenfor det Tilfælde, hvor saadan Anmeldelse skal finde Sted, kan Embedslægen forbyde, at et Barn, der er lidende af smittefarlig Tuberkulose, søger offentlige eller private Skoler.

Forsaavidt Bestemmelse træffes om, at et Barn paa Grund af Smittefare ikke maa søge Skole, anmeldes dette gennem Skolekommissionen for Skoledirektionen, der da har at træffe Bestemmelse om, hvorledes der kan gives det paagældende Barn en til Forholdene svarende Undervisning udenfor Skolen. Udgiften herved bæres af vedkommende Kommune, hvem Statskassen godtgør de tre Fjerdedele. Naar der indrettes særlige Skoler til denne Undervisning, skal Planerne forelægges Sundhedsstyrelsen.

Enhver Læge, som konstaterer, at en Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole lider af smittefarlig Tuberkulose, skal uopholdelig anmelde dette til Embedslægen og vedkommende Skolemyndighed.

§ 10.

Ingen maa erholde Ansættelse som Lærer eller Lærerinde ved det offentlige Skolevæsen, som Præst ved de almindelige folkekirkelige Menigheder eller som Distriktsjordemoder, forinden det ved Lægeattest, der ikke er ældre end 3 Maaneder, er godtgjort, at vedkommende ikke lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, medmindre vedkommende umiddelbart forud var ansat i en saadan Stilling og ved sin Ansættelse i denne har tilvejebragt en saadan Attest.

For andre offentlige civile Embeder og Bestillinger kan Justitsministeriet efter indhentet Erklæring fra Sundhedsstyrelsen og efter Forhandling med Finansministeriet samt eventuelt det Ministerium, under hvis Arbejdsområde det paagældende Embede (Bestilling) ifølge maatte høre, ved Anordning træffe tilsvarende Bestemmelse, naar Udøvelsen af den Gerning, der i Almindelighed er forbunden med Embedet (Bestillingen) medfører saadanne Berøringer med Befolkningen, at denne utvivlsomt udsættes for Smittefare fra Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved.

For de under Marineministeriet hørende Embeders og Bestillingers vedkommende træffer det nævnte Ministerium efter Forhandling med Justitsministeriet

og Finansministeriet Bestemmelse om, for hvilke en tilsvarende Regel skal gælde.

Naar en Embedslæge erfarer, at en af de i denne Paragraf omhandlede Embeds- eller Bestillingsmænd lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, skal han indberette dette til den paagældendes foresatte.

Naar nogen af de i denne Paragrafs 1ste Stykke nævnte Embeds- eller Bestillingsmænd afskediges paa Grund af, at han lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, faar han i Pension ⅔ af den Tjenesteindtægt, han oppebærer ved sin Afsked. En tilsvarende Regel gælder andre offentlige Embeds- eller Bestillingsmænd, saafremt deres Gerning har medført saadanne Berøringer med Befolkningen, at denne efter de foreliggende Omstændigheder utvivlsomt udsættes for Smittefare fra Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved.

De Pensioner, der tillægges i Medfør af foranstaaende Bestemmelser, bæres for de af Staten ansatte Embeds- og Bestillingsmænds vedkommende af Statskassen, ved kommunale Embeds- og Bestillingsmænd af vedkommende kommunale Kasse, deri indbefattet den ved Lov Nr. 82 af 29de Marts 1893 om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne oprettede Pensionsfond. Dog udredes Pensionen til Lærere ved Mellem- og Realskolen i Thorshavn med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser og Færø Amts Skolefond efter Lagtingets Skøn. Helbredes den pensionerede saaledes, at Smittefare skønnes udelukket, og han paany ansættes i offentlig Tjeneste med Lønning, ophører Pensionen ganske eller forholdsvis. Ligeledes ophører Pensionen, naar den helbredede vægrer sig ved at modtage ny Ansættelse i offentlig Embede eller Stilling, der svarer til den, han tidligere indehavde.

De i denne Paragraf indeholdte Regler om særlig Pension for Embeds- og Bestillingsmænd bliver uden Indflydelse paa disses eventuelle Enkers pensionsretlige Stilling.

§ 11.

Enhver værnepligtig, der under sin Indkaldelse til militær Tjeneste viser sig lidende af smittefarlig Tuberkulose, kan paa Statens Bekostning blive indlagt til Kur og Pleje paa et statsanerkendt Sygehus for tuberkuløse.

§ 12.

I Fængsler, Fattigforsørgelsesanstalter, Alderdomshjem, Opdragelsesanstalter, Børnehjem og lignende skulle Personer, som lider af smittefarlig Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved, paa betryggende Maade holdes afsondrede fra andre.

§ 13.

Omkostningerne ved de i Henhold til § 4 paabudte Renselsesforanstaltninger og Desinfektioner udredes og afholdes af de samme Kasser som de i Lov om Foranstaltninger imod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 29. Marts 1914 § 16 nævnte tilsvarende Udgifter.

Af det offentliges Udgifter til Forplejning af tuberkuløse paa Sygehus i Henhold til § 5 godtgør Statskassen vedkommende kommunale Kasse de tre Fjerdedele, dog saaledes, at Statstilskudet for hver Sygedag, dersom Indlæggelsen er sket paa statsanerkendt Sygehus for tuberkuløse, ikke kan overstige det i Lov om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling bestemte Statstilskud, og i andre Tilfælde ikke tre Fjerdedele af 3 Kr. Den Del af de paagældende Udgifter, der ikke betales af Statskassen, afholdes af vedkommende Patients Forsørgelseskommune eller af den offentlige Kasse, som efter Lovgivningens almindelige Regler træder i den forsørgelsespligtige Kommunes Sted. Udgifter ved andre Foranstaltninger i Henhold til § 5 afholdes efter samme Regler som de i 1ste Stk. omhandlede Udgifter.

§ 14.

Overtrædelse af denne Lov eller af de almindelige eller særlige Paabud, som gives i Medfør af den, straffes, forsaavidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 2 til 2,000 Kr. eller med Fængsel (almindelig borgerlig Straffelovs §.25 jfr. midlertidig Lov om nogle Ændringer i

Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 13).

Bøderne tilfalder Statskassen.

Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 15.

Samtidig med denne Anordnings Ikrafttræden ophæves Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 1. April 1912.

Ved Sagens *2. Behandling* den *31. August* overgik den til 3. Behandling

---

Sagens *3. Behandling* foretoges den *7. September*.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab, hvorved det blev enstemmigt vedtaget med 15 Stemmer (Stemte ikke: Formanden. Fraværende: J. Poulsen, Provsten, R. Rasmussen, Matras, A. Samuelsen, Thomsen).

Den *8. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 8. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Den fra tidligere Tingsamlinger udsatte Sag, angaaende Ændringer i Lov Nr. 145 af 16. Juni 1918 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse, har atter i indeværende Tingsamling været undergivet fornyet Behandling.

Sagen henvistes til et Udvalg paa 5 Medlemmer. Nævnte Udvalg har, med uvæsentlige Ændringer, tiltraadt et af Amtslægen udarbejdet Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling den 7. September blev Forslaget ved Navneopraab enstemmigt vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

Idet man hoslagt fremsender Udvalgsbetænkning og Forslag, skal man anbefale Sagen til Ministeriets Omsorg og Fremme.

E. Olrik. *Nyholm Debess.*

Joen Poulsen.

XXVII. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til *Udvalget angaaende Tuberkuløses Sygebehandling.*

*) Se Lagtingstidende 1919 B, Side 38.

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Spurningurin um broytan av „Epedemilógini" var til viðgerðar á tingið í 1918 (sí Løgtingstíðindi B, s. 125) og í 1919 (sí Løgtingstíðindi 1919 B, s. 38), men hava tær nevndir, ið hava arbeitt við hetta mál, ikki kunna mælt til at geva nøkrum uppskoti lóggildi, tess vegna at læknalógin ikki var galdandi her á landi.

Nú hevur hetta mál verið hjá landslæknanum og mælur hann í skrivi av 16. h. m. til at taka við lógini við ymiskum broytingum.

Nevndin hevur haft hetta mál til umhugsan og heldur, at lóg um forðan fyra landfarsottum í Føroyum við teimum neyturvuligum broytingum skal fáa lóggildi, serliga tess vegna, at „Anordning af 4. Oktober 1919 om Embedslægevæsenets Ordning af 1. April 1914" nú er galdandi fyri Føroyar.

Vegna hesum mælir nevndin til, at áðurnevnda „Lov Nr. 133 af 10. Maj 1915 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse" fær lóggildi eftir tí uppskotið, fð frammi liggur, og við teimum umvølingum, sum landslæknin mælir til at gera, og sum her skula nevnast.

1) I Pg. 27, andet Stykke, kommer Ordene „eller Kighoste eller Mæslinger" at staa uforandret.

2) I Stedet for Pg. 31 i Forslaget foreslaas den ombandlede Lovs Pg. 31 bibeholdt, dog forandres Stykke 7, næstsidste Linie, fra Ordene: „Embedslæger i" til „Anordning af 4. Oktober 1919 om Embedslægevæsenets Ordning af 21. April 1914 Pg. 17 givne Regler".

Ved Sagens 2. *Behandling*, der foretoges den 7. *September*, foreloges Afstemning med følgende Resultat:

§	1	vedtoges	med	14	Stemmer	mod	0
§	2	—	—	15	—	—	0
§	3	—	—	15	—	—	0
§	4	—	—	14	—	—	0
§	5	vedtoges	med	14	Stemmer	mod	0
§	6	—	—	15	—	—	0
§	7	—	—	15	—	—	0
§	8	—	—	14	—	—	0
§	9	—	—	15	—	—	0
§	10	—	—	14	—	—	0
§	11	—	—	14	—	—	0
§	12	—	—	15	—	—	0
§	13	—	—	15	—	—	0
§	14	—	—	14	—	—	0
§	15	—	—	15	—	—	0
§	16	—	—	13	—	—	0
§	17	—	—	11	—	—	0
§	18	—	—	11	—	—	0
§	19	—	—	12	—	—	0
§	20	—	—	12	—	—	0
§	21	—	—	12	—	—	0
§	22	—	—	11	—	—	0
§	23	—	—	12	—	—	0
§	24	—	—	11	—	—	0
§	25	—	—	11	—	—	0
§	26	—	—	12	—	—	0
§	27	—	—	11	—	—	0
§	28	—	—	12	—	—	0
§	29	—	—	11	—	—	0
§	30	—	—	11	—	—	0
§	31	—	—	12	—	—	0
§	32	—	—	12	—	—	0
§	33	—	—	11	—	—	0
§	34	—	—	13	—	—	0
§	35	—	—	15	—	—	0
§	36	—	—	16	—	—	0
§	37	—	—	13	—	—	0
§	38	—	—	12	—	—	0

Derefter vedtoges Overgang til 3. Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Den *6. September* fremlagdes saalydende

Ændringsforslag

til

Forslag til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.

ad § 26.

„Mæslinger og Kighoste" udgaar.

ad § 31.

§'ens sidste Stykke affattes som i Forslaget anført.

ad § *33.*

I 11—14 Linje udgaar Ordene:

„— mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 12. April 1911 § 30 i Kraft med Hensyn til Personer, der bringes i Land som lidende af en af de i nævnte Lovs 2det eller eventuelt 3dje Afsnit omhandlede Sygdomme".

I Stedet sættes:

„til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færøerne m. m. af 8. Januar 1872 § 5 i Kraft med Hensyn til Personer, der bringes i Land som lidende af den i nævnte Lov omhandlede Sygdom".

ad § *38.*

I 4. Linje indføjes efter „6. December 1912" Ordene „samt 2. December 1916".

Lagtinget, den 6. September 1920.

E. Olrik.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *7. September.*

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning:

§ 26	vedtoges	med	15	Stemmer	mod	0
§ 33	—	—	13	—	—	0
§ 38	—	—	16	—	—	0

Hvorefter det samlede Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den *8. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 8. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Den fra tidligere Tingsamlinger udsatte Sag, angaaende Ændringer i Lov Nr. 138 af 10. Maj 1915 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse, har atter i indeværende Lagtingssamling været undergivet fornyet Behandling.

Sagen henvistes til et Udvalg paa 5 Medlemmer. Fra Amtslægen forefandtes et, efter foreliggende Lov udarbejdet Forslag, som Udvalget med enkelte Ændringer har tiltraadt. Et fra Formanden, til denne Sag, fremsat Ændringsforslag blev ligeledes tiltraadt af Udvalget.

Ved Sagens 3die Behandling den 7. September blev Forslaget enstemmig vedtaget med 14 Stemmer imod 0.

Man tillader sig under Vedlæggelse af samtlige Sagen vedrørende Akter at anbefale denne Sag til Ministeriets gunstige Forsorg.

E. Olrik. *Nyholm Debess.*

Joen Poulsen.

XXVIII. Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne.*

Ved Sagens *1. Behandling* den 6. *August* vedtoges det efter Forslag af Formanden at henvise den til Udvalget vedrørende tuberkuløses Sygebehandling.

Den *31. August* afgav Udvalget følgende

Nevndarálit.

Spurningurin um broytan av „Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse paa Færøerne" hevur nú í fleiri ár verðið til viðgerðar á tingið, men hava tær ymisku nevndir, ið hava hagrætt hetta mál hildið, at viðurskiftini enn hava verið so háttaði, bæði viðvikjandi einum og øðrum, at spurningurin ikki væl hevur kunna verið loystur.

Nevndin hevur samráðst um hetta mál og er komin ásamt um, at sjálvt um landslæknin í skrivi av 16. h. m. hevur mælt til at avgera spurningin, so eru viðurskiftini fár nærum tey sonn sum áður, og vil tí ráða tinginum at samtykkja fylgjandi

uppskot.

Sakin verður goymd til næsta ár.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

---

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 37.

XXIX. Lov om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Brev fra Færø Amt, hvorved meddeles, at Justitsministeriet har anmodet om Lagtingets Erklæring vedrørende *Udvidelse til Færøerne af Lov om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling af 30. Juni 1919.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *5. August* vedtoges det efter Forslag af Debess at henvise den til *et Udvalg paa 5 Medlemmer,* hvortil den 6. s. M. valgtes: *Debess, Konoy, Gullesen, Effersøe* og *Törgard.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Nevndin hevur havt til umröðu lov No. 366 af 30. Juni 1919 um „Statsstolte til tuberkuløses Sygebehandling", og samráðst, um henda lóg við broytingum skal gerast galdandi fyri Føroyar.

Hesin sami spurningur er komið frá justitsministeriið til amtið í bræv av 12. februar í ár, og amtslæknin hevur í skrivi av 6. juli s. ár í aftursvarið lil amtið gjørt ymiskar nøðturviligar broytingar.

Nevndin er á samt um, at tað kann hava sín týddning, at hella verður lóg her à landi, serliga við tí hæðkan av studningi, sum er í § 11, samanber Lov No. 148 af 10. Maj 1912 § 10, til uppsetan av smærri bróstsjúkrahúsum.

Vegna hesum, at § 9 kemur at verða standandi, koma eftirfylgjandi §§ at standa við somu numrum.

Nevndin mælir til, at „Lov No. 366 af 30. Juni 1919 om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling" við kgl. Anordning fær lóggildi fyri Føroyar frá 1. januar 1921 við fylgjandi broytingum:

1) I § *1* forandres „Lov" til „Anordning".

2) § *3* 1. Stykke affattes saaledes:

„For at kunne opnaa Statsanerkendelse maa et Kystsanatorium, Kysthospital, Tuberkulosesanatorium eller Rekonvalescenthjem mindst have Plads til 10, et Tuberkulosehospital mindst til 8 og et Plejehjem mindst til 5, og der maa iberegnet det af Statskassen ydede Tilskud ikke kræves nogen højere Betaling daglig pr. Patient end:

a) 2 Kr. paa Kystsanatorium, Rekonvalescenthjem, Rekreationshjem og Plejehjem samt for Lægehjælp, Sygepleje, Lysbehandling, Medicin og Forbindsstoffer til Patienter, der giver Møde paa Anstalten, uden at Indlæggelse finder Sted.

b) 3 Kr. paa Tuberkulosehospitaler.

c) 3 Kr. 50 Øre paa Kysthospitaler og Tuberkulosesanatorier."

3) I § *4* 1. Stykke, næstsidste Linie forandres: „6 Patienter" til „4 Patienter". — Sidste Stykke udgaar.

4) I §§ 7 og 8 forandres „Overlæge" til „Læge".

5) Slutningen af § 9 affattes saaledes efter Ordene: „Bestemmelserne i": „§ 72 i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 10. April 1895, jfr. Lov

om forandret Affattelse af denne Paragraf af 25. Februar 1916 § 1."

6) §*14* udgaar.

7) §§ *15* og *16* faar som Følge heraf nye Numre.

8) § *15* affattes saaledes: „Denne Anordning træder i Kraft den 1. Januar 1921."

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* overgik den til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *7. September*.

Udvalgets Forslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 7. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i Aar behandlet Sagen angaaende Ændringer i Lov Nr. 366 af 30. Juni 1919 om Statsstøtte til tuberkuløses Sygebehandling.

Der blev nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som med de nødvendige Ændringer har indstillet Sagen til Lagtingets Vedtagelse.

Ved Sagens 3die Behandling den 7de September blev Udvalgets Forslag enstemmig vedtaget med 16 Stemmer imod 0.

Idet man henviser til vedlagte Udvalgsbetænkning, skal man anbefale Sagen til det høje Ministeriums videre Fremme.

E. Olrik. *Nyholm Debess.*

Joen Poulsen.

XXX. Tuberkulose-Sygehuset.

Den *6. August* fremlagdes saalydende *Beretning fra Driftsudvalget* (Udskrift af Forhandlingsprotokollen):

Ár 1919, hin 24. september varð fundur settur í millumtinganevndini. Nevndarlimirnir vóru Nyholm Debess, H. C. W.-Tórgarð og S. P. úr Konoy. Allir vóru møttur. Til formann var valdur Nyholm Debess. Fundurin var settur í tinghúsinum kl. 10 á morni á áðirnevnda degi.

Formaðurin framlegði:

1. Bræv frá C. Christiansen, Tórs-

havn, um loyvi til at smelta lýsi á buanesi.

2. Bræv frá P. M. Abrahamsen á Strondum um eina burturhorna kúhú.

3. Bræv frá Jacob Olsen, Tórshavn, um lønhakkan fyri at vera bókhaldari.

4. Bræv frá C. C. Danielsen, Tórshavn um eina ódýra rokning frá N. S. Johannesen fyri Kalvafisk.

5. Spurning um at haðka arbeiðskonulønirnar.

6. Spurningar um at haðka sjúkalærlingalønina.

Til 1.

Formaðurin varð biðin um at fáa hesar spurningar loystar við samrøða við C. M. Christiansen og Sanatorialæknan.

Til 2.

Formaðurin varð biðin um at fyrispyrja hjá „Thorshavns Mælkeforsyning" um hesa hú, í send skuldi vera við D/B „Ruth", og um ikki felagi vildi endurgjalda húðina. Fekst hetta ikki í lag, skuldi tó maðurin fáa endurgjald fyri húðina frá sanatorinum.

Hetta varð sett til 50 krónur.

Til 3.

Varð samtykt at haðka hansara løn frá 400 kr. til 600 kr. frá 15. Oktober 1919.

Til 4.

Hetta mátte vera sum varð fyri hesu ferð, tó skuldi økonoma biðast um at handla har best og bíligast kundi vera.

Til 5.

Varð samtykt at seta minnstu løn til 16 kr. um Mánaðan frá 15. oktober 1919 at rokna, og skuldi lønin haðka hvørt ár við 2 kr. um mánaðan til hægstu løn 30 krónur.

Til 6.

Varð samtykt at haðka grunnlønina 50 %, meðan aldirstillegjan skuldi vera eins og áður. Hetta skuldi gjalda frá 15. Oktober 1919.

Klokkan 12 varð fundurin lokin í Tinghúsinum og nevndin fór niðan á Sanatorie. Har varð eftirhugt sovæl innan sum uttanhýsis. Har varð fyrst havt samrøðu við laknan um ymisk viðurskiftur við Sanatorie og síðani við matmóðurna á sama hátt.

Læknin hevur lova nevndini so vitt gjørligt at ansa eftir øllum á Sanatorienum so væl innan sum uttan hýsis, og matmóurin lovaði à taka sær av høsnahaldinum og um ein matnaurtagarður kom í lag, at gera sítt besta til at hann bleiv roktur, um so var at hon kundi fáa nakra hjálp til tess. Kl. 5 varð fundurin lokin og nevndarhókin upplisin og samtykt.

Nyholm Debess. *S. P. úr Konoy.*

H. C. W.-Törgurð.

* * *

Ár 1919, hin 28. september, varð fundur settur. Nevndarlimirnir vóri allir møttir.

Fyri varð haft:

1. Spurningurin um úthjóðing av ymiskum vørum til Sanatorie.

Til 1.

Samtykt varð at biðja formannin tala við Økonoma, hvussi nógv tørvaði av hvørjum vørnslagið og síðani sela lísing í blað um hetta mál og skuldi tilboð vera innkomið innan 25. Oktober.

2. Tilboð var komið til formannin um at Sanatorie kundi fáa Smør fyri 8,50 pr. kg.

Til 2.

Samtykt varð at biðja formannin samráðast við Økonoma og læknan um hetta mál.

3. Læknin hevði à máli à sísta fundi at sanatorie fekk ólítið av mjólki og at tað mátti gerast alt møguligt fyi, at núverandi lag mátti broytast.

Til 3.

Nevndin hevur havt hetta mál til umhugsan. Hon er samsint at biðja formannin, um at samráðast við „Thorshavns Mælkeforsyning" um Sanatorie kann fáa mjólk heila árið handani. Um hetta ikki fast í lag má roynast á annan hátt at fáa røgd av mjólk.

4. Fyri at maskinpassarin á Sanatorinum kann fáa fullan arbeiðsfrið á Høydølum, samtykti nevndin at festa eina gentu, sum eisini kann fara til Havnar eftir vørum.

Fundur varð lokin og fundarbókin upplisin og samtykt.

S. P. úr Konoy. H. C. W.-Tórgarð.

Nyholm Debess.

* * *

Reglement for Maskinpasseren ved Sygehuset i Højdal.

Den til enhver Tid ansatte Maskinpasser ved Tuberkulose-Sygehuset i Højdal har at efterkomme følgende Forpligtelser:

1) at passe samtlige Maskinanlæg ved Sygehuset, saaledes at forstaa, at foruden selve Driften af Maskinerne har han at sørge for at saavel Maskiner som Maskinrum holdes rene og i proper Orden, og at alle blanke Metaldele holdes polerede.

2) at føre Tilsyn med Vejen ved Tuberkulose-Sygehuset saavel Kørevejen som Gangstierne. Han har Forpligtelse til at holde Grøfterne, som gaa langs Kørevejens Sider, rene, og skal, om det er fornødent, køre Grus paa Vejen. Dette gælder ogsaa for Anlægets Gangstier.

3) at sørge for at samtlige Rensebrønde blive rensede hver Onsdag. Hvis Vejret ikke tillader det kan dette Arbejde udsættes til den efterfølgende Dag. Septie Tanken skal renses tre Gange om Aaret, nemlig den første Uge i Maanederne: December, April og August; til dette Arbejde er det ham tilladt at antage Medhjælp for Sygehusets Regning.

4) at sørge for, at der hver Dag bliver fejet omkring Hovedbygningen, og skal dette Arbejde være udført inden Kl. 12; ligeledes har han at stænke og feje Liggehallerne om Morgenen, inden Patienterne tage dem i Brug. Det er Maskinpasserens Pligt at hejse Liggehalsskærmene op om Morgenen og ned om Aftenen.

5) at passe Hesten, fodre og strigle den, holde Vogne, Vognskur og Stald rene og Møddingen i Orden.

6) at transportere de Varer, som Sygehuset har Brug for, fra Thorshavn til Højdal; dog med Undtagelse af Koks.

7) at optegne, hvor meget Koks og Benzin han modtager, og skal til Dels veje det modtagne Koks, som f. Eks. hver tiende Sæk. Vægten af det modtagne Koks og Benzin indføres i en dertil anskaffet Bog, ligeledes skal indføres i omtalte Bog, hvornaar Septie-Tanken er renset.

8) at efterse om fornødent smøre samtlige Laase og Hængsler paa Hovedbygningen saavel som paa Udbygningerne engang om Maaneden. Dette gælder ogsaa Vindueshængslerne. I Tilfælde af, at der forefindes større Fejl ved Hængsler og Laase, har han at melde det til Lægen.

9) at føre Tilsyn med Laager og Hegn bortfjerne uvedkommende Kreaturer og lignende.

10) at udføre, foruden det ovenfor nævnte Arbejde, det som bliver ham anvist af Sygehusets Læge, Sygeplejerske og Økonoma. I Tilfælde af, at Maskinpasseren finder, at han ikke kan overkomme det ham paalagte Arbejde, har han at henvende sig til Sygehusets Læge med sine Besværinger desangaaende.

Thorshavn, den 7. Oktober 1909.

A. Samuelsen. *H. A. Djurhuus.*

Simun úr Konoy. *P. C. Johannesen.*

Foranstaaende, af det af Lagtinget nedsatte Udvalg vedrørende Sygehuset i Højdal udfærdigede Reglement tillades herved.

Færø Amt den 7. Oktober 1909.

C. Bærentsen.

Ændring i Reglementet for Maskinpasseren ved Sygehuset i Højdal af 7. Oktober 1909, vedtaget i Lagtingssamlingen 1919.

Til Stykke 5, mellem Ordene „Hesten, fodre" indsættes Ordene „og Koen", Or-

det „den" efter „strigte" forandres til „dem".

Til Stykke 10 i Linie 3 fra oven udgaaet Ordene „Sygeplejerske og Økonoma", og i næstsidste Linie indskydes efter Ordet „Læge" „og Driftsudvalget".

* * *

Ár 1920, tann 3. apríl, varð fundur settur. Møttur vóru nevndarlimirnir, H. C. W.-Tórgarð og N. Debess. Tess vegna at S. P. úr Konoy ikki kom til fundar varð eingin avgerð gjørd um nakað mál.

Fundur lokin.

Nyholm Debess. *H. C. W.-Tórgarð.*

* * *

Ár 1920, tann 5. apríl, varð fundur settur.

Møttur vóru S. P. úr Konoy og N. Debess. H. C. W.-Tórgarð varð sjúkur, men er á øllum avgerðum sum fulli á hesum fundi á einum máli við hina báðar nevndalimirnar, við tað at hann hevur givið sína ájáttan til samtyktinar.

Til umrøðu var:

1. Spurningur frá Dr. Jónsson um kona hansara við einum ella tveimum børnum móti gjaldi kann koma at búgva á Sanatorienum meðan hann er í útlondum staddur.

Til 1.

Varð samtykt at játta, um so er at sjúkupleierska og økonoma geva sítt viðmæli, og hetta ikki verður atvold til at sjúklingar ikki kunna fáa innivist.

2. At nýta føroysk kol á Sanatorienum.

Til 2.

Varð samtykt at royna at fáa kol beinleiðis frá verkinum við einum ella øðrum fari, tó ikki við vanligum motorbáti, tá tílík fliling kann koma at falla ódýr.

3. Frá Trond Hansen var munnliga framborið ynski um at nevndin letur hegn seta um tað jørð við sanatorieð, sum „Hedeselskabet" hevur planta.

Til 3.

Varð samtykt at biða formannin skriva til Trond Hansen um hetta mál fyri at fáa greinliga frágreiðing, soleiðis at nevndin kundi taka vissa støðu til hetta mál.

4. Frá amtinum var 8. mars í ár komið bræv til nevndina. Við hesum hrævið fylgdi skrivelse frá Dr. Jónsson, dagsett 28. februar s. á., hvar um verðnr biðið, at hann má fáa afturrinda útreiðslur sínar viðvíkjandi flutningsgjald til Havnar, og hevur slatarin av teimum samlaði útreiðslum 948 krónur 50 oyri játtað at rinda 348 krónur 50 oyri. Eftir slanda soleiðis 600 krónur.

Til 4.

Varð samtykt at lata upp til helvt av hesum peningi, um so er at „Havnar býstýri" letur tað sama.

5. Dr. Jónsson hevur munnliga biðið formannin borið fram fyri nevndina spurning um at fáa loyvi til at landslækni Heerup verðir sanatorielækni í hansara stað, meðan hann er í útlondum, fyri at vinna sær meira kunnleika í bróstsjúkalæknafrøði, men tó so at um nakra sera ringa sjúkur skuldi komi meðan hann er uttanlands, vil hann koma aftur sum skjótast um tað verða send boð eftir honum.

Um henda sama spurning hevur lækni Jónsson seinri sent nevndini bræv.

Til 5.

Varð samtykt at játta hesum.

6. Núverandi nevnd hevur í øllum málum landbúnað viðvíkjandi heitt á landbrúkskonsulentin, og hevur hann eftir okkara áskoðan gjørt eitt trúlt og gott arbeiðið har, men uttan at hava kraft eftirgjald. Nevndin hevur tann álitgsan at tað er ikki beint at hetta arbeiðið hann hevur gjørt skal vera viðurlagsleyst og við at hon eisini í framtíðini kemur at heita á henda mann, samtykkir nevndin at lata landbrúkskonsulent M. Winther Lützen fáa 200 krónur fyri tað arbeiði hann hevur gjørt í tíðarskeiðinum frá Ólavsøku 1918 til 31. desember 1919.

7. Frá amtinum var 17. mars sent til nevndina bræv frá sundheitsstýrinum til justitsministerieð dagsett 29. jan. í ár.

Nevndin hevur havt hesa sak til umrøðu og samtykkir fyri fyrst at biðja sakkøna menn úttala seg um hetta mál, fyri seinri at taka støðu til spurning-

arnar. Samaleiðis er avgjört at venda sær til M. Winther Lützen, H. C. Andreasen, Niels Holm, Poul Isaksen og lækna Jónsson.

Fundur lokin.

Nyholm Debess. *S. P. úr Konoy.*

* * *

Hesi bröv eri send.

Tórshavn, 10. April 1920.

Hr.
lækni Jónsson.

Vegna tí sum tygum munnliga og síðani av brævið dagsett 3. í h. hava framborið, um at landslækni Hecrip verðir settir sanatoriclækni meðan tygum vinna tygum meira kunnleika í tygara yrkji, hevur nevndin á fundi 5. í h. samtykt sína játtan; tó so at um nakra sera ringa sjúkur skuldi koma meðan tygum eri uttanlands, so at koma aftur, so skjótt sum møguligt, tá tygum verða boðsendur.

Vegna nevndarinnar.

Nyholm Debess,
Formaður.

* * *

Tórshavn, 12. april 1920.

Hr. Keypmaður N. J. Mortensen,
Tvøroyri.

Tessvegna at vit frá kolaverkinum í Føroyum ætla at keypa nakað kol til Sanatorio, og vit fegin vildi havt eitt hóskandi far, loyvi vit okkum at spyrða um tygum skuldi havt eitt sovorðit t. d. M/S „Edward" ella M/B „Brúsi" til flutning av koli higað til Havnar.

Vit biðja tygum í aftursvarið siga okkum hvat hesi nevndu far, ella onnur tygum heldur vildi láta, rúma og hvat útreiðslur vit mega rokna við ti til hvørt fari.

Tá hr. G. Mortensen fyri kortum var í Havn staddur varð orða við hann um hetta mál, men var einans nevnt M/S „Edward", tá tað kann ætlast at eitt annað far kan vera betri hóskandi og og kanska hýligari, er lað atvald í at hetta brævi sendist tygum.

Vegna nevndarinnar

Nyholm Debess.
Formaður,

* * *

Tórshavn 12. april 1920.

Hr.
Gartnari Trond Hansen.

Tá tygum munnliga hava vent tygum til Sanatorienevndina og framborið ynski um at hegn verður sett um tað jørð við Sanatorieð sum „Hedeselskabet" nú í fleiri ár hevur roynt at fríðka, loyva vit okkum at biða um:

1. Eina frágreiðing um hetta mál, sum nevndin er ókend við.
2. Eitt uppskot um hvat tygum halda neyðugt er at gera hesum máli viðvíkjandi.
3. Um hegn førvist og yvirlit yvir kostnaðin av tílíkum.

Nevndarinnar vegna,

Nyholm Debess,
Formaður.

* * *

Tórshavn, 12. april 1920.

Til
Amtmannsins,
Tórshavn.

Hjálagt senda vil hesu 2 bröv aftur sum Sanatorienevndin hevur lingið við brævi frá amtinum dagsett 8 mars í ár.

Viðvíkjandi hesari sak hevur nevndin á fundi 5 í. h. samtykt at leita upp til 300 krónur sum afturgjald fyri flutningsútreiðslur lækni Jónsson hevur havt tá hann kom higar til Havnar, um so er at Havnar býstýri letur tað sama.

nevndarinnar vegna,

Nyholm Debess.
Formaður.

* * *

Tórshavn, 12 April 1920.

Til
Amtmannsins
Tórshavn.

At Sanatorienevndin á fundi 5 í. h. hevur samtykt at læta Landbrúkskonsulent M. Winther Lützen fáa 200 krónur fyri tað arbeiðið hann hevur gjört í tíðarskeiðinum frá Ólavsøku 1918 til 31. desember 1919, gera vit hervið hrr. amtmannin kendan við, og loyva vit okkum at biðja um at hesin peningur verður givið her. M. Winther Lützen í hendi.

vegna nevndarinnar

Nyholm Debess,
Formaður.

* * *

Ár 1920, tann 30 Mai varð fundur settur. H. C. W Tórgarð var í Danmark staddur.

Til umrøðu var:

1/ Bræv frá amtinum av 17 Mars um at geva áætlan um útreiðslur til tað ið Sundheitsstýrið vísir á skal gerast við veggir og loftir á Sanatoriemum.

Til 1 varð samtykt at geva amtið Sundheitsstýrið sovorið svar:

Ved Skrivelse af 17. Marts d. A. har Amtet anmodet Udvalget om at foranledige udarbejdet Overslag over Udgifterne ved den i Sundhedsstyrelsens Skrivelse af 29. Jan. d. A. foreslaaede Behandling af Vægge og Lofter i Højdal Sanatorium. Saaledes foranlediget undlader man ikke at meddele at Udvalget ikke har været i Stand til at fremskaffe Overslag over Udgifterne, hvis Vægge og Lofter skal beklædes med Rørpuds eller Kokaldplader da de Fagfolk Udvalget har henvendt sig til, enten erkender sin Ukendskab til nævnte Beklædningsplader, eller bestemt fraraader Bruget af Kalkpuds; men derimod tillader man sig at vedlægge Udtalelser fra herværende Fagfolk og Sanatoriets Læge Jónsson om Papklædning med efterfølgende Maling; en Fremgangsmaade som Udvalget fuldtud tiltræder. Med Hensyn til Bekostningen henvises forøvrigt til Lagtingets Udvalgsbetænkning af 18. September 1919 under Punkt B. I.

Angaaende Spørgsmaalet om Restauration af Hegn, kan Udvalget ikke være af samme Mening som Sundhedsstyret, idet man formener at det er af stor Betydning at Indhegningen til enhver Tid er i god Stand. Iøvrigt henvises til vedlagte Udtalelse fra Landbrugskonsulenten.

Fundur lokin.

Nyholm Debess. *S. P. úr Konoy.*

Ymisk skjöll Hjáleggast.

Tórshavn, h. 5. august 1920.

Nyholm Debess.

Sagen henvistes til *Udvalget angaaende Lov om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Tann millumtinganevnd, sum varð vald í 1919, hevur framlagt avskrift av fundarbókini, og vil av henni síggjast, hvat nevndin hevur havt at starvast við.

Ymiskir spurningar, sum henda millumtinganevnd hevur havt til umhugsunar og avgerðar, eru enn óloystir, og skal tessvegna nevndin fyrst taka støðu til hesar.

Á nevndarfundi 5. april 1919 samtykti táverandi millumtinganevnd at samsýna landbúnaðarráðgevara M. Winther-Lützen fyri hansara starv við jarðabrúkið á bróstsjúkrahúsinum, 300 krónur fyri tíðarskeiði frá Ólavsøku 1918 til 31 decbr. 1919.

Viðvíkjandi hesum kann nevndin vera samsint um tað, at tað er heint, at ein og hvør millumtinganevd heitur á ein kønan mann, ið kann taka sær av landbúnaðinum á bróstsjúkrahúsinum, tá tað kann sigast at vera neyðugt, at tílíkt arbeiði verður drivið har, og finnur nevndin tað sera væl hóskandi, at hesin

maður, sum á kann verða heitt, er landbúnaðarrágevarin.

Hvat tinnst tí viðvikir at gjalda hesum manni tilætlaðar 300 krónur, tinnur nevndin einki at framføra herimóti, men skal einans leggja aftrat, at hon heldur tað vera, sum tað eigur, at so verður gjørt, og at hesin sami maður árliga fær nakað vist fyri sítt starv. Annars vil nevndin biða tingið gera seg kunnigt við frágreiðing frá landbúnaðarráðgevarinum, sum er viðlagt hesum máli.

Sí Uppskot A.

Tað er nevndini kunnigt, at ein av hvíldarhøllunum (hin norðasti) av óvedri er niðurdottnm, og at hillumtinganevndin hevur havt könar menn at ætla um kostnaðin við at seta höllina upp aftur, og at hesir menn í skriva av 1. mai 1920 halda, at útreiðslurnar mugu setast til 3000 krónur.

Tá hendan höll, sum nú liggur ónýtandi, er ætlað at vera sjúklingunum til nýtslu um sumarmánaðirnar, og tá nevndin heldur, at tingið neyvan kann sleppa frá hesum útreiðslum; men tá hetta má sigast at vera heill utanveltaðar útreiðslur, og tá hesin tilætlaði peningur er so stórur, mælir nevndin til at beila á ríkisstýrið og fáa tað til at luttaka í hesum umvølingum.

Sí uppskot B.

Tá henda sak í 1919 var til viðgerð á tingið, vóru ymiskar samtyktar gjørdar, bæði viðvikjandi peningaviðurskiftur og øðrum. Tess vegna, at driftsundirskotið fyri 1917-1918 og 1918-1919 var stórt, og at hetta undirskotið var framkomið grundað uppá ta dýrlið, sum var tilstaðis, varð samtykt at venda sær til ríkisstýrið við bonarbræv um peningastuðning. Amtið hevur í bræv av 9. august vist á, at justitsministeriið í skrivi av 25 juni í ár hevur boðað frá, at haðani vildu 40,541 kr. kunna fáast í stuðning til undirskot av driftini í hesum nevndu árum.

Viðvíkjandi tí samtykt, sum tingið gjørdi í fjørð (sí Løgtingstíðindi 1919 B. s. 170) undir pkt. A. 2 um. at hin árligi stuðningurin frá statinum til drift av bróstsjúkrahúsinum varð hækkaður, hevur ríkisstýrið ikki givið nakað afturssvar, men hevur nevndin tann hugsan, at ríkisstýrið fyri komandi ár, eins og tað nú hevur gjort fyri ley tvey seinastu, vil veita tann neyðturviliga eykastuðning, soleiðis sum onnur bróstsjúkrahús í ríkinum hava og enn fáa, vegna tað dýrtið, sum framleiðis er tilstaðar.

At hetta árið eins og hini vil konna at geva driftsundirskot, er eyðsæð; men hjá nevndini avgjørt at kunna siga hvussu stórt, er ógjørligt; tó heldur nevndin, eftir tí sum til skjals er, seg duga at ætla, at undirskotið má fara at verða í minsta lag 40 til 50,000 krónur.

Í samanburð við tingsins støðu í fjørð um henda spurning mælir nevndin til at beitt verður á ríkisstýrið.

Sí uppskot C.

Hin vanliga árliga frágreiðing um bróstsjúkrahúsins peningaviðurskiftur og heknuslarvið har er ikki komið nevndini í hendi, hvat má sigast at vera spell, tí einkið kann sum tílík frágreiðing geva tingmonnum beina áskoðan av standinum á okkara bróstssjúkrahúsi.

Tá nevndin heldur hetta hava stóran praktiskan týðning, vil hon ráða til, at tílík frágreiðing verður úr hondum greid í góðari tíð.

Sí uppskot D.

Eftir løgtingstíðindi 1919 B. síðu 170 undir pkt. B. 1 og 2 varð tykt av amtsfondini at lata 14,185 krónur til umvöling á bróstsjúkrahúsinum, og at heita á ríkisstýrið um at lata annað slíkt til hetta mál.

Í skrivi av 27 juli í ár frá Justitsministeriðinum er játtað 14,000 krónur til umvölinga og ynist annað. At hesi töl ikki eru tey somu, er av feirri atvold, at t. d. útreiðslur til likvogn og vognhús ikki blíva samtyktar av ríkisstýrinum; meðan tað vil lata helming av 5000 krónum, sum er ætlaðir til umvalingar av cementgólvum, ið sunheitsstýrið meinar skal gerast.

Til papping, máling av sjúkrastovum og til uppsetan av hegni vil justitsministerieð ráða til at lata 1750 krónur, um tingið betalir somu peninganøgd.

Sum áður sagt hevur ríkisráðið givið sína ájáttan til at lata helming av 2500

krónum til papping og máling av sjúkrastovum.

Til lað fyrst nevnda er at siga, at her noyðist tingið at geva nýggja samtykt, og til tað næsta kann framhaldast, at tá ið tingið í 1919 samtykti hesa umvalan, varð henda peningagógd ætlað at røkka til eina ella tvær stovur. Hvussu mong hesar stovur kunnu vera, er ikki gott at siga, hvat hvør stovan kemur at kostað, men tá áðurnevndi peningur er nýttur, duga menn betur at siga, hvat ein umvølan av øllum sjúkrastovum kemur at kosta, og noyðist tingið til ta tíð at geva samtykt hesum viðvíkjandi.

Sí uppskot E.

Nevndin hevur havt til umhugsan eitt skrivi frá dr. Jónsson av 26. juli í ár, hvar læknin mælir til, at sjúkapassara frk. Joensen skal fáa hægri løn enn ásett er. Hetta ræður hann til av ymiskum grundum, fyrst tí, at hennara næmingatíð er runnin, tíverst tí hon er beinasom og íðin at arbeiða, og endiliga tí hann heldur ta vera ógjørligt — tá sjúkrahúsið, sum nú til hvørja tíð hevur 34 sjúklingar, — hjá einari sjúkapassara til fulnar at røkja hetta arbeiði.

Nevndin mælir til at hækka lønina eftir uppskotu læknans Jónssons.

Sí uppskot F.

Ein spurningur hevur ligið frammi øll hesi seinastu árini, men er ongatíð uptikin til umrøðu, nemliga tryggjing av bróstsjúkrahúsinum móti eldi.

Tá ein í Løgtingstíðindi fyri 1914, síðu 61, pkt. 1, í millumtinganevndar frágreiðingini sær, at kostnaðurin við uppsetum av bróstsjúkrahúsinum tá er komin uppá 172,176 krónur og 66 oyr., og tá tað eftir øðrum skjølum sæst, at hesir bygningar í 1919 ikki eru tryggjaðir hægri enn til 115,000 krónur, og tá ein minnist, hvussu stóra hækkan trygging av bygningum hevur verið fyri í hesari dýrtíð, má tað tykjast óráð ikki at fáa umaftur mett alla bygningar í Hoydølum, og sett tryggingina upp.

Vegna hesum framførdn heldur nevndin tað vera heilt tilráðiligt at fáa hetta broytt.

Sí uppskot G.

Eftir frágreiðing millumtinganevndarinnar í 1914, sí Løgtingstíðindi síðu 62, pkt. 8, hevur henda nevndin av sparsemi lánt av amtsfátakrakasamum 7000 krónur til driftsútreiðslur av sjúkrahúsinum.

Hesin peningur hevur alt síðani staðið á hvørjum ársuppgeri, og meinar nevndin, at hetta kann ikki viðvara framleiðis; á hvønn hátt hesa 7000 krónur skulu afturrindast, er ein spurningur, sum tingið má fáa undir at loysa.

Tá nú løgtingið bæði í fjørð og so aftur í ár vendir sær til ríkisráðið um at fáa driftsundirskoti afturrinda, kann tað tykjast liggja nær eisini at heila á ríkisstýrið viðvíkjandi hesum undirskotin; serliga kann hetta framhaldast av teirri grund, at skuldin er so gomul, og tíverst lí, at løgtingið bæði í fjør og í ár, og óvivað ígjøgnum komandi ár, noyðust at láta heill nógva peningar til hetta mál, og tá aftrat hesum verður lagt, at einasta vegur, løgtingið hevur at ganga, tá peningur skal nýtast til bróstsjúkrahúsið, tykist flest øllum all annað enn rættvísir, og hevur eitt mark, sum ikki sleppist um, kann nevndin einkið annað uttan mæla til, at so verður gjørt.

Sí uppskot H.

At tað ætlast neyðugt, at tingið setur millumtingsnevnd at røkja bróstsjúkrahúsið í Hoydølum, er eyðsæð.

Sí uppskot I.

Eftir tingsamtyktum í fjør er mangt at fara í hall við í Hoydølum, bæði við umvalan av bygninginum innan sum uttan, og eisini við at fáa skil á ymiskum uttanlýsis, og her ræður um, at hetta arbeiðið verður gjørt skjótast møguligt og á billigastan háttt, men tó í allar málar soleiðis, at tað kann forsvarast.

Sí uppskot K.

* * *

Í samanburði við tað framlidna loyvir nevndin sær at framseta fylgjandi uppskot, sum tingmenn biðjast greiða atkvøðu fyri:

A. 1. Løgtingið samtykkir, at landbúnaðarráðgevari hr. M. Winther-Lützen sum samsýning fyri tíðarskeiðið frá Ólavsøku 1918 til 31. decbr. 1919 fær 300 krónur.

2. At samsýningin fyri 1920 verður sett til 200 krónur.

3. At amtmaðurin verður umbiðin at greiða hetta mál soleiðis, at harra M. Winther-Lützen fær henda pening í hendi.

B. 1. Løgtingið vendir sær til justitsministeriið og biðjur um, at tað til umvalan av einari hvíldarhøll verður veitt 1500 krónur.

2. Av amtsgrunninum verður veitt 1500 krónur til umvalan av einari hvíldarhøll.

C. 1. Løgtingið vendir sær til justitsministeriið og biðjur um, at driftsundirskot sjúkrahúsins verður afturrinda fyri tíðina frá 1. oktobir 1919 til 30. septembir 1920.

2. At hin árligi statsstuðningur verður hækkaður í samanburð við ta dýrtíð, sum er til staðis.

D. Amtmaðurin verður umbiðin til komandi Ólavsøkuting í 1921 at útvega, at hin vanliga frágreiðing bróstsjúkrahúsins verður framlagdur bæði fyri árini 1918–1919 og fyri hálvárið 1920–21.

E. Av amtsgrunnum verður veitt 2500 krónur til umvalan av ymiskum cementgólvum.

F. Løgtingið samtykkir, at sjúkapassara frk. Joensen frá 1. juli fær lønbæðkan til 35 krónur um máuaðan.

G. Tað verður givið millumtinganevndini í hendi, at fáa tveir kunnar menn at kanna eftir, hvat nú allir bygningar í Hoydølum standa í virði, og at tryggingin verður hæðkað so nógv, sum nevndin heldur hóskandi.

H. Løglingið vendir sær til justitsministeriið og biðjur um, at eitt undirskot frá 1914 uppá 7000 krónur verður afturrindað.

I. Tingið setur eina 3-manna millumtinganevnd til at røkja drift av bróstsjúkrahúsinum til næstu Ólavsøku.

K. Tað verður givið tí valdi millumtinganevndini í hendi, at fáa lær áseltu umvølingar bæði uttan og innanhýsis á bróstsjúkrahúsinum gjørdar skjótast gjørligt.

med saalydende Bilag.

Efter mundtlig Opfordring fra Formanden for Lagtingsudvalget for Sanatoriets Drift, Hr. Lagtingsmand Nyholm Debess, fremkommer herved efterfølgende Udtalelse angaaende Brug af den Sanatoriet tilliggende Jord.

Det Areal, der er beliggende i Husegaards Hauge, egner sig formentlig ikke til Opdyrkning, da Jordens daarlige Beskaffenhed her vil kræve altfor store Udgifter i Fald den skulde dyrkes op. Arealet her egner sig derimod til Græsning om Sommeren for Køer og Heste, og ellers til Faaregræsning eller Træplantning.

Af det Areal, der er beliggende i Højvigs Hauge, er saa vidt mig bekendt en Del foreslaaet anvendt til Træplantning, saaledes at det Areal, om hvis Brug min Udtalelse ønskes, kun er den saakaldte „Hoydals Flöta".

Om Størrelsen af dette Areal maa der foreligge en Opgørelse i Forbindelse med det Kort, der i 1908 blev tegnet af Stykket af Landinspektør Feilberg, men det er ikke lykkedes mig at faa fat paa nogen Oplysninger desangaaende.

Naar Bestemmelse skal tages om Arealets Benyttelse, maa der først tages Hensyn til, hvad Sanatoriets Husholdning har mest Behov, og her har jeg faaet det Indtryk saavel af Udtalelser fra Udvalgsmedlemmer som af Økonoma og Sygeplejersken ved Sanatoriet, at der saavidt mulig maa produceres noget Mælk ved Sanatoriets eget Landbrug, og da saaledes at den rigeligste Mælkeafkortning finder Sted i Maanederne Oktober, November og December, da det i disse Maaneder har vist sig næsten ugørligt at skaffe Mælk andet Steds fra. Skal Sanatoriets egen Produktion af Mælk have nogen Betydning for Forbruget, maa der antagelig holdes mindst 2 Køer, der kælver i August-September. To

saadanne Køer findes for Tiden ved Sanatoriet og begge er nogenlunde gode Malkekøer.

Naar der ikke skal gøres Regning med noget nævneværdigt Indkøb af Foder, efter at hele Arealet er kommet i ydedygtig Stand, vil Arealet ikke tillade et større Kohold end 2 Køer.

Foruden at skaffe Foder til to Køer vil det vel kræves, at der paa Arealet dyrkes helst saa mange Kartofler, som Husholdningen kræver, foruden Havesager.

Den Del af Arealet, der er indhegnet som Have, er drænet med dybe lukkede Rørgrøfter, og er gennemgaaende saa godt afvandet, at den kan dyrkes med almindelige Havesager.

Det øvrige Areal er ved en Hovedgrøft delt i en østre og en vestre Del, der begge er afvandede med aabne Tværgrøfter.

Disse to Dele maa med Hensyn til Dyrkningsbrug bedømmes noget forskellig, idet den østre er saa lavtliggende, at den sandsynligvis ikke med Fordel kan anvendes til andet end Græsavl og muligvis nogen Dyrkning af Grøntfoder, særlig Havre. Den vestre Del og muligvis det nærmest Haven beliggende Stykke af den østre Del er saa højt liggende og tørre, at de kan bruges til Dyrkning af alle vore almindelige Afgrøder.

Arealets Tilstand og Benyttelse er nu følgende:

I *Haven* er der foruden Blomster plantet nogle Bærbuske og Rabarber, hvorhos der i Aar yderligere er plantet ca. 100 nye Rabarberrødder og kulegravet et Areal paa nogle Hundrede Kvadratmeter til Dyrkning af Havesager. Disse Rabarber har givet et tilfredsstillende Udbytte, og de fleste af Havesagerne synes at trives. Udbyttet vilde utvivlsomt blive bedre, om Pasningen havde været mere omhyggelig. Andre Dele af Havearealet ligger hen til Græs, men kan tages til Dyrkning af Havesager, om der er Behov derfor, og Arbejdskraft til Pasningen er til Stede.

Den vestre Del af Marken har for en stor Dels Vedkommende været dyrket med Kartofler, Roer og Korn, men dels grundet paa manglende Renholdelse, og Dels paa manglende Saaning af Græsfrø ved Udlægget, har denne Jord endnu ikke givet noget Udbytte af Græs, hvad Formaalet dog maa være.

Af den østre Del har kun mindre Stykker været dyrket med Korn eller Grøntfoder, og er efter udlagt med Græs, og giver noget Udbytte. Største Parten af denne Del ligger udyrket hen uden at give noget Udbytte.

Forudsat at der ønskes bibeholdt et Kvæghold af to Køer paa Sanatoriet paa samme Tid som Dyrkning af Kartofler og Havesager skal fortsættes, mener jeg at Jorden hensigtsmæssig kan benyttes saaledes:

Havearealet benyttes foruden til Blomster og Prydvækster til:

1. Plantning af Bærbuske, idet der bemærkes, at der foruden de Solbærbuske, der nu findes, tillige bør plantes Ribsbuske og muligvis ogsaa Stikkelsbærbuske.
2. Dyrkning af Rabarber maaske i endnu større Maalestok end hidtil, eftersom Husholdningen kræver det.
3. Dyrkning af andre Havesager i saa stor Udstrækning, som Arbejdskraften tillader, og Husholdningen kræver, idet der da i Haven bør dyrkes Gulerødder, Persille, Selleri, Salat, Grønkaal og muligvis andre Kaalplanter, Radiser og muligvis andre nyttige Haveplanter, som maatte vise sig at vokse, hvorhos der i Haven bør dyrkes de nødvendige Kaalroer og Majsroer til Husholdningen.

Den vestre Del af Marken sammen med det nærmest Haven liggende Stykke af den østre Del bruges til Dyrkning af Kartofler samt Grøntfoder og muligvis Korn samt Græs i passende Skifte.

Resten af *den østre Del* benyttes til Græsavl samt Dyrkning af Grøntfoder.

Til dette Forslag bemærkes, at Jorden paa den vestlige Side af Hovedgrøften ikke er færdig opdyrket endnu, ligesom en Del af den Jord, der har været dyrket, ikke er bragt i god Stand ved Udlægget. Tillige er som foran berørt kun en mindre Del af den østlige Mark opdyrket. Dette bevirker, at der vil hengaa nogle Aar inden Planen, der foran er bragt i Forslag angaaende Jordens Brug helt kan gennemføres, og inden det sker,

vil det være nødvendigt, at der indkøbes noget Foder til Køerne som Tilskud til det, der avles paa Jorden deroppe.

Paa de Arealer, som endnu ikke er opdyrket, vil det være nødvendigt at foretage nogen Planering, og da særlig paa den østlige Mark, paa samme Tid som disse Arealer opdyrkes.

Foruden de her nævnte Arealer ligger der mellem Hovedvejen og den vestlige Spadseresti paa „Hoydals-fløtu" et Areal som det nok vil lønne sig at dyrke op, og som i Henseende til Benyttelse for det meste kan jævnstilles med den omtalte vestlige Del paa „Fløtuni".

Jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom paa, at Oprensning af saavel Hovedgrøfterne som de aabne Tværgrøfter er et nødvendigt Arbejde, om Jorden skal drives til at give noget Udbytte. For Tiden er dette Arbejde forsømt.

Thorshavn, den 22. August 1920.

M. Winther-Lützen.

Ved Sagens *2. Behandling* den *9. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 17 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foreloges den *11. September.*

Fremlagt blev saalydende:

Ændringsforslag.

Indstillingspunkt *B 1* redigeres saaledes:

Lagtinget henvender sig til Justitsministeriet med Andragende om, at der til Reparation af en Liggehal i Hoydal ydes Halvdelen eller 1500 Kr. af Statskassen.

Indstillingspunkt *C 1 & 2* redigeres saaledes:

1. Lagtinget henvender sig til Justitsministeriet med Andragende om, at Sygehusets Driftsunderskud for Regnskabsaaret fra 1. Oktober 1919 til 30. September 1920 udredes af Statskassen.

2. At det aarlige Statstilskud til Sygehuset bliver forhøjet undet Hensyn til den forhaandenværende Dyrtid.

Indstillingspunkt *H.* udgaar.

Lagtingssalen den 11. September 1920.

Poul Nielasen. *Andr. Samuelsen.*
J. J. Weihe. *M. Samuelsen.*

Udvalgets Forslag Punkt A vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Ændringsforslagets Punkt B 1 sattes under Afstemning men bortfaldt idet kun 8 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Udvalgets Forslag Punkt B 1 vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt B 2 vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Ændringsforslagets Punkt C 1- 2 sattes under Afstemning ved Navneopraab men bortfaldt idet kun 8 Medlemmer stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden. Fraværende: P. Nielasen).

Udvalgets Forslag Punkt C 1 -2 sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 18 Stemmer mod 1 (Stemte ikke: M. Samuelsen, Formanden. Nej stemte: Efferspe. Fraværende: P. Nielasen).

Udvalgets Forslag:

Pt.	D.	vedtoges	med	19	Stemmer mod 0
-	E.	—	-	17	- - 0
-	F.	—	—	17	— — 0
-	G.	—	—	19	— 0

Ændringsforslagets Pt. H. bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Udvalgets Forslag:

Pt.	H.	vedtoges	med	12	Stemmer mod 0
-	I.	—	—	17	— 0
-	K.	—		19	0

Den *13. September* fremlagdes saalydende

Mindretalsindstilling.

Det af Lagtinget i indeværende Samling nedsatte Udvalg med Hensyn til Tu-

berkulosesygehuset i Hoydal har under Punkt C 1 og 2 fremsat Forslag om, at der af Statskassen ydes Sygehuset visse Tilskud. Dette Forslag var af Udvalgets Ordfører (det til Selvstyrepartiet hørende Medlem Nyholm Debess) affattet paa Færøsk.

Undertegnede A. Samuelsen mente imidlertid, at det var en Uhøflighed, at affatte et Forslag til en Indstilling til Justitsministeriet paa Færøsk, til Trods for, at Lagtingets Medlemmer ved, at Justitsministeriets Embedsmænd er ude af Stand til at forstaa Færøsk, og uagtet Ordføreren saavel som Lagtingets øvrige Medlemmer kan udtrykke sig paa Dansk og forstaa dette Sprog, samt endelig til Trods for, at Justitsminister Zahle i sin Tid i en Skrivelse til Lagtinget udtrykkelig har anmodet om, at Tingets Henvendelser til Ministeriet enten maa blive affattet paa Dansk eller maa være ledsaget af en Oversættelse paa Dansk.

Som Følge heraf fremsatte jeg i Forening med 3 andre Medlemmer til Sagens 3. Behandling i Tinget et Ændringsforslag, som skulde træde i Stedet for bemeldte Udvalgs-Forslag, og som havde ganske samme Indhold som dette, men var affattet paa Dansk; idet jeg motiverede Ændringsforslaget som foran ommeldt.

Tingets Flertal (Selvstyrepartiet) forkastede imidlertid vort Ændringsforslag og vedtog Udvalgets Forslag.

Dette, som har flere Sidestykker fra indeværende Lagtingssamling, tillade vi os herved at protestere imod som en Uhøflighed og Taktløshed imod en Statsmyndighed, der kun har vist Lagtinget og Færøerne i sin Helhed alt skyldigt Hensyn og tillige den største Velvilje.

Thorshavn, den 13. September 1920.

Oliver Effersøe. *A. Samuelsen.*

Den *14. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 14. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Som sædvanlig i tidligere Aar har Lagtinget igen i indeværende Samling haft til Behandling Forholdene ved Tuberkulosesygehuset i Hoydal.

Et Udvalg paa 5 Medlemmer blev valgt til at overveje Sagen.

Ved Sagens 3die Behandling den 11. ds. blev Udvalgets Forslag Punkt B 1 enstemmig vedtaget med 17 Stemmer og B 2 med 19 Stemmer. Ligeledes blev Punkterne C 1 og 2 vedtagne med 18 Stemmer mod 1. Punkt E vedtoges enstemmig med 17 Stemmer og H med 12 Stemmer.

Med Betænkningen følger de denne vedkommende Bilag og nærer man det Haab, at Sagen nyder Fremme ved det høje Ministeriums Foranstaltning.

E. Olrik. *Nyholm Debess.*

Joen Poulsen.

Den *13. September* foretoges Valg af *staaende Udvalg.* Til Medlemmer heraf valgtes: *Debess, Konoy* og *Effersøe.*

XXXI. Tandlægeloven.

Den *11. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Thorshavn d. 9. August 1920.

Paa Lægeforeningens Aarsmøde d. 29. Juli 1920 vedtoges enstemmigt at rette følgende Henvendelse til det ærede Lagting:

Da der ikke findes kvalificerede Tandlæger paa Færøerne, og man mener, at dette vilde være af overordentlig stor Betydning for Befolkningen, skal man indstille til Lagtinget:

1, at søge Tandlægeloven gjort gældende for Færøerne med de Ændringer, som Tinget maatte skønne for nødvendige.

2, at søge oprettet en Tandlægestilling eventuelt med Statsstøtte i Lighed med Dyrlægestillingen, saaledes at vedkommende Tandlæge ved Omrejser kun de komme til at gøre Gavn i alle større Bygder paa Øerne.

P. T. V.

Hj. Heerup.

p. t. Formand.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. August* blev den efter Forslag af R. Rasmussen henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Hr. Amtslæge Hj. Heerup paa Lægeforeningens Vegne, hvori rettes en Henvendelse til Lagtinget gaaende ud paa: 1) at udvirke „Tandlægeloven", Lov Nr. 40 af 25. Februar 1916 gjort gældende for Færøerne med de nødvendige Ændringer, 2) at der søges oprettet en Tandlægestilling paa Færøerne.

Nærværende Sag har i 1916 været behandlet i Lagtinget (se Tidenden for nævnte Aar Side 35). Lagtinget vedtog den Gang følgende Udtalelse: „Lagtinget kan ikke tiltræde, at Loven om Udøvelse af Tandlægevirksomhed udvides til Færøerne for nærværende Tid."

Det nuværende Udvalg kan i det væsentlige henholde sig til hvad Lagtingsudvalget i 1916 fremførte i Sagen og skal derfor i Overensstemmelse med ovenstaaende tillade sig at fremkomme med følgende Forslag:

Sagen udsættes indtil videre.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

XXXII. Ansættelse af Læge i Fuglefjord.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte *Sag om Ansættelse af en Læge i Fuglefjord.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Konoy at nedsætte et særligt *Udvalg paa 5 Medlemmer,* hvortil den 5. August valgtes: *Konoy, R. Rasmussen, Paul Joensen, A. Samuelsen* og *Weihe.*

Den *6. September* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

I sidste ordinære Lagtingssamling blev der behandlet et Andragende fra Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune om Ansættelse af en Læge paa Sydøstsiden af Østerø med Bopæl i Fuglefjord. Sagen blev behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, og Tinget vedtog saalydende Forslag stillet af et Flertal i Udvalget:

1) Sagen udsættes til næste ordinære Tingsamling.
2) Fuglefjords Sogns Kommune underrettes herom.
3) Amtmanden anmodes om at indhente Erklæringer om Sagen fra Andefjord, Lervig og Gøte Sogns Kommuner.

Sagen er forelagt Tinget i Aar bilagt med Erklæringer fra de i Punkt 3 nævnte Kommuner tillige med Erklæringer fra Lægen i Norderøernes Lægedistrikt og Fysikus. — Saadan som Sagen foreligger nu, viser det sig, at begge de ovennævnte Læger fraraader at oprette det omtalte Embede nu. Gøte og Lervig Kommuner vil ikke deltage i Udgifterne til den eventuelle Læges Lønning og i Opførelsen af Lægeboligen; men Andefjord Kommune vil deltage i Lønningen men ikke i Udgifterne til Lægeboligen.

Undertegnede Udvalg, som har haft nærværende Sag til Behandling, har været sindet til at anbefale Sagen, selv om kun de to Sogne paa c. 660 Indbyggere har udtalt sig for Oprettelsen. For imidlertid at give de nævnte Kommuner Lejlighed til at udtale sig om Sagen i sin nuværende Form, har Udvalget ved Skrivelse af 16. f. M. tilskrevet Forstanderskaberne derom med Anmodning om snarest belejlig at give Udvalget Erklæring om, hvorvidt Andefjord og Fuglefjord Sognes Kommuner ønsker Sagen fremmet. — Da Udvalget endnu ikke har modtaget Svar, og da man kan formode, at Forstanderskaberne har vanskeligt ved at tage Standpunkt til et saa betydningsfuldt Spørgsmaal paa et Tidspunkt da sandsynligvis enkelte Medlemmer er fraværende, finder man det mest formaalstjenligt for Sagen, at den udsættes til næste Aar.

Forslag:

Sagen udsættes til næste ordinære Lagtingssamling.

Lagtinget, den 6. September 1920.

S. P. úr Konoy. *R. Rasmussen.*

Med Forbehold:
Andr. Samuelsen. *P. Joensen.*

Ved Sagens *2. Behandling* den *8. September* overgik den til 3. Behandling.

Samme Dag fremlagdes saalydende

Motiveret Ændringsforslag:

Som udtalt i Betænkningen har Ud

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 39.

valget været enigt om at anbefale, at der til en Læge i Suglefjord ydes det sædvanlige Statstilskud og Amtstilskud, naar Suglefjord og Andefjord Sogns Kommune erklærer sig villige til at yde Lægen passende Fribolig m. m. Undertegnede ved, at Forstanderskabet for Suglefjord paa Foranledning af det Lagtingsudvalg, der behandler denne Sag, har holdt Møde og for sit Vedkommende er sindet at garantere for den Ydelse, der kommer til at paahvile Suglefjord Kommune, under Hensyn til den overordentlige store Betydning man tillægger denne Sag. Man har derimod endnu ikke fra Andefjord Kommune faaet det fornødne endelige Tilsagn paa Grund af Formandens Sygdom. Ventelig vil alle de Erklæringer, Udvalget har tænkt sig at kræve for at foreslaa Sagen fremmet, foreligge i Løbet af nogle Dage. Vi tillader os derfor at foreslaa, at Sagen færdiggøres fra Lagtinget under Forudsætning af, at der fra de interesserede Sogne afgives Forsikring om, at disse vil stille passende Lægebolig til Disposition og desuden forpligte sig til at yde den eventuelle Læge 400 Løb Tørv aarlig og et Løntilskud paa 1000 Kr. aarlig. Vi henviser ellers til Udvalgsbetænkningen fra 1919 denne Sag vedrørende.

Forslag.

I Stedet for Udvalgets Forslag foreslaas:

1. Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at der af Statskassen bevilges et passende Beløb til Lønning af en Læge med Bopæl i Suglefjord ikke under 4000 Kroner.
2. Af Amtsrepartitionsfonden bevilges et Beløb af 1000 Kr. som Lagtingets Tilskud til den paagældende Læges Lønning.
3. Tinget yder til den paagældende Læge en Rejsegodtgørelse saa stor som den, der tillægges Lægen i de øvrige Lægepladser,

alt under Forudsætning af, at de interesserede Sogne forinden Sagens Indsendelse til Ministeriet forpligter sig til at stille en passende Lægebolig til Disposition og udrede aarlig 400 Løb Tørv og 1000 Kr. til Lægens Lønning.

Lagtingssalen, den 8. September 1920.

S. P. ár Konoy. Poul Joensen. J. J. Weihe.

A. Samuelsen. R. Rasmussen.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *10. September*. Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag var bortfaldet.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 10. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet Sagen om Oprettelse af et Lægeembede paa Sydøstsiden af Østerø med Bopæl for Lægen i Bygden Suglefjord.

Der blev nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som den 6. September afgav vedlagte Betænkning. Ved Sagens 3. Behandling den 9. September blev der stillet et Ændringsforslag af Udvalget, som blev vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

Idet man fremsender Sagen med samtlige Akter, skal man under Henvisning til Slutningspunktet i det fremsatte Ændringsforslag anbefale Sagen til Ministeriets Omsorg.

E. Olrik. S. P. ár Konoy.

Joen Poulsen.

XXXIII. Ændring i Jordemoderloven.

Den *10. August* fremlagdes Skrivelse*) fra Amtet, hvorved kommuniceres Justitsministeriets Skrivelse om *Ændringer i Lov om Jordemodervæsenet.*

Sagen henvistes til Udvalget angaaende *Ændringer i den nye Jordemoderlov.*

Den *26. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 9. ds. har Amtet tilsendt Lagtinget Justitsministeriets Skrivelse af 19. Juli d. A. og udbedt sig Tingets Erklæring om, hvorvidt Lov Nr. 246 af 23. Juni d. A. om Ændring i Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 skal sættes i Kraft paa Færøerne.

Loven om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 er først sat i Kraft paa Færøerne med visse Ændringer ved kgl. Anordning af 11. Februar d. A., og da denne Anordning har forbedret de færøske Jordemødres Lønninger ganske betydeligt og først er traadt i Kraft i dette Regnskabsaar, kan man ikke tilraade allerede nu at foretage Ændringer i Lønsatserne. Jordemødrenes Lønninger er for Tiden 400 Kr. stigende til 600 Kr. samt fri Bolig eller Godtgørelse herfor paa 250 Kr. aarlig. Den nye Lov, som er forelagt Lagtinget, har betydelig højere Løninger, saaledes skal Grundlønnen mindst være 700 Kr. stigende til 1000 Kr., foruden at Staten i Distrikter, hvor Fødslernes Antal er særligt ringe, skal yde et Tilskud af indtil 400 Kr. aarlig. Foruden ovennævnte Minimalløn tilkommer der Distriktsjordemødre efter nævnte Lov et Dyrtidstillæg efter § 93 i Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919, og Dyrtidstillægget af Grundlønnen skal udredes af vedkommende kommunale Kasse. Endvidere foreskriver § 2 i nævnte Lov, at der i hvert Amt skal ansættes 1 à 2 Reservejordemødre, der lønnes med mindst 300 Kr. aarlig af Amtsrepartitionsfonden, foruden et fast Beløb af 6 for hver Dag, den paagældende gør Tjeneste, hvilket Beløb udredes af vedkommende kommunale Kasse. Ligeledes betaler Amtsrepartitionsfonden Dyrtidstillæg til Reservejordemødrene.

Da som bemærket Loven af 13. Juni 1914 først er sat i Kraft paa Færøerne i Aar, og man maa forudsætte, at Kommunerne endnu ikke rigtig har vænnet sig til de højere Jordemoderlønninger, og da Udvalget og utvivlsomt de fleste af Lagtingets Medlemmer maa fastholde, at de af Tinget i 1919 foreslaaede Lønninger, som var lavere end de nugældende, vilde være fuldtud tilstrækkelige, finder man det ikke paakrævet allerede nu at forhøje Lønningerne yderligere og at ansætte 1 eller 2 Reservejordemødre paa Færøerne. Udvalget skal derfor tilraade Tinget at stemme for saalydende

Forslag.

Tinget finder ingen Anledning til at tilraade Gennemførelse af Ændringer i Anordning af 11. Februar d. A., hvorved Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 er sat i Kraft paa Færøerne, af lignende Indhold som de, der findes i Lov om Jordemodervæsenet af 23. Juni d. A.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *28. August* overgik den til 3. Behandling.

---

*) Udelades her.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 6. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Ved Skrivelse af 9. f. M. tilsendte Amtet Tinget Justitsministeriets Skrivelse af 19. Juli d. A. og udbad sig Erklæring om, hvorvidt Lov Nr. 246 af 23. Juni d. A. om Ændring i Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 skal sættes i Kraft paa Færøerne.

Sagen henvistes til et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvilket Udvalg den 26. f. M. afgav Betænkning med saalydende Forslag:

> Tinget finder ingen Anledning til at tilraade Gennemførelse af Ændringer i Anordning af 11. Februar d. A., hvorved Lov om Jordemodervæsenet af 13. Juni 1914 er sat i Kraft paa Færøerne, af lignende Indhold som de, der findes i Lov om Jordemodervæsenet af 23. Juni d. A.

Idet man hoslagt fremsender Udvalgsbetænkningen og Sagens øvrige Akter, skal man anbefale, at Tingets Forslag, som den 1. ds. enstemmigt vedtoges med 15 Stemmer, følges.

E. Olrik. *S. P. ár Konoy.*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXXIV. Ændring i den nye Jordemoderlov.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *Skrivelse*) fra Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune om Jordemødrenes Løn.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* vedtoges det efter Forslag af Konoy at henvise den til et *Udvalg paa 3 Medlemmer,* hvortil den 5. August valgtes: *Konoy, Mortensen* og *Matras.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

*) Udeladtes her.

Nevndarálit.

Stjórn Fugloyar og Svinoyar kommunu hevur í brævi, dagsettum 16 mei sár, spurt tingið, um kommunan er pliktað til at rinda húsleigu til ljósmóður, sá er gift og hevur hús og raskan mann. Stjórnin heldur lønina vera ovhøga og heldur, at tær smáðu kommunur koma at fáa so stóra skattabyrðu, at tær neyvan kunna bera tær, og at lønin er óhóskandi eftir arbeiðstíðini sum ikki er meiri enn 8 til 10 dagar um árið.

Nevndin sá hevur haft hetta mál til viðgerðar, kann vera samsint við kommunustýrinum um, at ljósmóðurlógin fyri Føroyar er órættvís og at tað einki høpi er í, at ein ljósmóður í Føroyum skal kunna krevja frí hús ella 250 kr. í húsleigupening. Tingið hevur ferð eftir ferð samtykt uppskot um hóskandi løn til ljósmóðurnar, men hvørja ferð hava embætismennirnir her á landi og í Danmark tó sýnt tann skeiva atburð at ganga beint tvørtur imóti tinginum og antin ikki fremja tingsins uppskot ella sum nú at endanum at broyta tað heilt og aldeilis. Á henda hátt er lønin sett nógv hægri, enn løgtingið mældi til. Eftir tingsins uppskoti í 1919 (sí løgtingstíðindi 1919 B s. 51) var lønin 300 kr. hækkandi til 500 kr. og ljósmóðurin kundi ikki krevja frí hús ella húsaleigupening, men tó setti embætismennirnir lønina frá 400 kr. til 600 kr. umframt frí hús ella 250 kr. í húsaleigupening. Tingið heldur óivað tað lón, sá varð ásett í tingsins uppskoti í 1919 vera nóghøga, og tað veitt ráðharrin og embætismennirnir fullvæl. Men tá so er statt er lítil vón um, at tað batar nakað hjá tinginum aftur iár at seta uppskot fram um ljósmóðurlóg á tann hátt, sum kommunustýrið ynskir. Eisinni hava Danir broytt teirra ljósmóðurlóg og hava sár sett lønirnar upp til 700—1000 kr. Nevndin kann tí ikki mæla til, at tingið setur fram nýtt uppskot til ljósmóðurlóg, men einans ráða til at biða amtmannin gera ríkisstýrið kunnigt við, at biða tingið má halda tær í tí fyri Føroyar galdandi ljósmóðurlóg ásettu lønir at vera ovhøgar og órættvisar serliga hvat viðvíkjir húsaleigupeninginum.

Uppskot.

1. Svarað verður kommunustýrinum, *at* eftir „Anordning af 11 Februar 1920", hvarvið ljósmóðurlógin av 13 juni 1914 er gjørd galdandi her á landi eru kommununar sekar til at lata ljósmøðrunar hava frí hús ella rinda teimum 250 kr. árliga í húsagjald, *at* tingið heldur at hetta er órættvísl, og at lønin í tingsins uppskoti av 1919 ásetta løn var nóghøg, men at tingið av teimum áðurnevndu ársøkum ikki vil seta broytingaruppskot til ljósmóðurlógina fram.

2. Amtmaðurin verður umbiðin at gera ríkisstýrið kunnigt við hesa sak og tingsins hugsan um ljósmóðurlógina.

3. Avskrift av álitinum verður sent kommustýrinum.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 6. *September* vedtoges Udvalgets Forslag med 13 Stemmer mod 0.

XXXV. Mindstebetaling til Jordemødre.*)

Den *5. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Den almindelige danske
Jordemoderforening.

Kjøbenhavn,
d. 25. Juni 1920.

Til
Amtsraadet!

Den alm. d. Jordemoderforening tillader sig herved at andrage Amtsraadet om følgende Forhøjelse af Mindstebetaling for Distriktsjordemødre:

A.

For ydet Fødselshjælp og dermed i umiddelbar Forbindelse staaende Hjælp til Barselskvinde og Barn i de første Dage efter Fødslen er *mindste* Betaling *20 Kr.*, iøvrigt beregnes Honoraret som 1 % af den betalingspligtige fulde Aarsindtægt indtil 100 Kr. som *mindste* Betaling ved Indtægter paa 10,000 Kr., herefter efter Overenskomst. Hvis Betalingen skal udredes af Fattigvæsenet, erlægges *20 Kr.* Ved Tvillingfødsel forhøjes Mindstebetalingen med Halvdelen af Honoraret.

B.

For *forhastet* Kaldelse betales fra *6—15 Kr.* efter Kilometerafstanden.

C.

For enhver anden af de i § 3 i Instruks for alle til Praksis berettigede Jordemødre af 31te Marts 1915 omhandlede til Jordemødrenes Praksis henhørende Forretninger ydes mindst samme Betaling som foreslaaet under B.

ad A skal bemærkes, at en Del forskellige Kommuner yder mere end det i Bekendtgørelse af $^{31}/_{3}$ 1915 angivne Honorar. Eksempelvis skal anføres:

Sorø, Svendborg og Bornholms Amter — *15 Kr.*; en Del i Randers og Aarhus Amter — *20 Kr.*; Aalborg og Nykøbing F. — *20 Kr.*; Kjøbenhavns Magistrat — 25 *Kroner*.

ad B. og C. skal bemærkes, at de gældende Takster maa anses for altfor smaa under Hensyn til den Tid, en saadan Tilkaldelse kan tage, rent fraset, at Jordemoderen under en saadan Fraværelse fra sit Hjem kan blive kaldet til en anden Forretning, som hun saaledes gaar Glip af.

Paa den alm. d. Jordemoderforenings Vegne.

E. Hauch,
Form.

Nielly Juul,
Sekretær.

Den *10. August* henvistes Sagen til *Udvalget angaaende Ændring i Jordemoderloven.*

Den *27. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Til løglingsins er komið bræv frá „Den almindelige danske Jordemoderforening" um, at ljósmøðrur nugu fáa hægri gjald fyri teirra virki, tá tær eru hjá føðandi kvinnum. Tað er skotið uppá, at minstagjaldið skal vera 20 kr., men annars 1 % av allari viðkomandis ársinntøku inntil 100 kr. sum minsta gjald av

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 15.

inntøku uppá 10.000 kr. Skal gjaldið verða latið sum fátakrahjálp, skal tað vera 20 kr. Verður ljósmóður heintað ovtíðliga, skal rindast frá 6 til 15 kr., roknað eftir kilometralongdini.

Tá ljósmóðurlógin av 13. juni 1914 fyrst nú í 1920 er gjørd galdandi í Føroyum, og tað gjaldi, ið rindast skal, er nógv hægri, enn hvat áður hevur verið, og nevndin heldur tað vera nógstórt eftir føroyskum viðurskiftum, heldur nevndin tað ikki vera neyðugt, at broytingar verða gjørdar í tí uppskoti, sum tingið samtykti í 1919.

Tá so er statt, skal nevndin ráða til at svarað verður aftur:

Føroya Løgting vil ikki gera broytingaruppskot til tingsins samtykt av 1919 um ljósmóðursamsýningagjald.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *30. August* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

XXXVI. Deltagelse i Rigshospitalets Jordemoderskole.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Skrivelse *) fra Amtet, hvorved kommuniceres Justitsministeriets Skrivelse angaaende, Afholdelse af Udgifterne ved Distriktsjordemødres Deltagelse i Rigshospitalets Jordemoderskole.

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* vedtoges det efter Forslag af Winther at henvise den til *Udvalget angaaende Ændring i Jordemoderloven*.

Den *30. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Ved Skrivelse af 6. Oktober f. A. har Amtet tilsendt Lagtinget Justitsministeriets Skrivelse af 29. August s. A., hvori Amtet anmodes om at forelægge Lagtinget et Forslag om, at Tinget aarlig bevilger det nødvendige Beløb til Afholdelse af de Udgifter, som er forbundne med to Jordemødres Rejse frem og tilbage til Deltagelse i Fortsættelseskursus for Jordemødre ved Rigshospitalets Jordemoderskole i København samt for Opholdet i Byen i den Tid, der hengaar fra paagældende Skibs Ankomst til Kursusets Begyndelse og fra dettes Afslutning indtil Skibets Tilbagerejse til Færøerne.

*) Udeblev her.

Sagen har været behandlet i Sundhedsstyrelsen, der anbefaler, at der aarlig sendes to af Amtet efter Amtslægens Indstilling udpegede Jordemødre til København til Deltagelse i de nævnte Kursus, og at den for Danmarks Jordemødre iøvrigt som Betingelse for at kunne optages paa de nævnte Kursus fastsættes Aldersgrænse 40—50 Aar ikke bør gøres gældende for de færøske Deltagere.

Undertegnede Udvalg, der har haft Sagen til Behandling, kan være enigt med Sundhedsstyrelsen i, at det er af stor Betydning, at de herværende Jordemødre kommer til at deltage i omtalte Kursus. Men paa den anden Side kan man heller ikke se bort fra den økonomiske Side af Sagen. For nærværende Tid udredes der af Amtsrepartitionsfonden foruden Tilskud til Jordemødrenes Løninger alle de Udgifter, som er forbundne med Uddannelse af en Jordemoder fra Færøerne aarlig i København. Skal Tinget imødekomme Ministeriets Henstilling, bliver der ikke Tale om en aarlig Udgift til en, men til to eller tre Jordemødres Rejse fra Færøerne til København og Retur, og vilde Tinget tiltræde det, som Sundhedsstyrelsen tiltræder, maa der bevilges et Beløb af Amtsrepartitionsfonden paa mindst 1000 Kr. til de heromtalte Udgifter.

Da Sagen som sagt er af Betydning, og det er indlysende, at de herværende Jordemødre trænger lige saa meget til videre Uddannelse som deres Kollegaer i Danmark, maa Spørgsmaalet søges løst paa en for Landet heldig Maade. Tiltrods for de Betænkeligheder, som maa næres af økonomiske Grunde, skal Udvalget dog tilraade, at der fra Lagtinget ydes en Bevilling, men da det ligger i Sagens Natur, at en Deltagelse i Kursus i Danmark altid er forbunden med større Udgifter for Deltagere herfra end for Deltagere fra Danmark, idet alene Rejsen herfra til København og tilbage koster mindst 300 Kr. for en Person, og Færøerne derved bliver uheldigere stillet, synes meget at tale for Rimeligheden af, at Statskassen betaler en Del af de omtalte Udgifter.

Udvalget tillader sig derfor at stille følgende

Forslag.

Af Amtsrepartitionsfonden bevilges aarlig til en eller to Jordemødres Deltagelse i Fortsættelseskursus for Jordemødre ved Rigshospitalets Jordemoderskole i København et Beløb af indtil 500 Kr., mod at Statskassen yder et tilsvarende Beløb til samme Formaal.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. September* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *7. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Tinget har haft til Behandling i indeværende Samling en Skrivelse fra Justitsministeriet af 29. August f. A., hvori foreslaas, at Tinget aarlig bevilger det nødvendige Beløb til Udgifterne med to Jordemødres Rejse frem og tilbage til Deltagelse i Fortsættelseskursus ved Rigshospitalet samt Ophold i København i Tiden fra vedkommende Skibs Ankomst til Kursusets Begyndelse og fra dettes Afslutning til Skibets Tilbagerejse.

Sagen henvistes til et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer, som den 30. f. M. afgav Betænkning med saalydende Forslag:

Af Amtsrepartionsfonden bevilges aarlig til en eller to Jordemødres Deltagelse i Fortsættelseskursus for Jorde-

mødre ved Rigshospitalets Jordemoderskole i København et Beløb af indtil 500 Kr., mod at Statskassen yder et tilsvarende Beløb til samme Formaal.

Forslaget blev ved Sagens 3. Behandling den 7. ds. enstemmigt vedtaget med 14 Stemmer.

Idet man fremsender Sagens Dokumenter skal man anbefale, at den ansøgte Bevilling gives.

E. Olrik. *S. P. ár Konoy.*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XXXVII. Ansættelse af to Jordemødre i Viderø Jordemoderdistrikt.

Den *17. August* fremlagdes *Skrivelse *) fra Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune om Ansættelse af 2 Jordemødre i Distriktet.*

Sagen henvistes til *Udvalget angaaende Ændring i Jordemoderloven.*

Den *28. August* afgav Udvaglet saalydende

Nevndarálit.

Við brævi av 24. juni h. á. hevur stjórnin fyri Viðareiði kommunu biðið tingið um at arbeiða fyri, at soknin kann fáa tvær ljósmøður, vegna tess, at ljósmóðurin, ið nú er á Viðareiði, er gomul og ussalig, og stjornin heldur, at hoskandi kundi verið, at ein ljósmóður er á Viðareiði og ein í Kvannasundi. Tó verður nevnt í brævinum, at tað kanska verður væl dýrt at lønna tveimum ljósmøðrum við teirri løn, ið ásett er í lógini av 11 februar fár, og hildið verður fyri, um ikki tann í Kvannasundi kundi lata seg noya við ikki at hava fri hús.

Amtmaðurin hevur sent brævið til Norðoya læknan og til landslæknan til lýsinga, og báðir mæla frá at gera broyting í Viðaroyar ljósmóðurdømi og prógva teirra støðu við at vísa, at tey 3 seinnastu ár hava verið borin í heim t. d.:

		børn árliga
í Viðaroyar ljósmóðurdømi	.....	10,7
í Klaksvíkar	—	37,8
í Fuglafjarðar	—	57,4

Nevndin kann geva lækninum viðhald í, at tá so lítið er at gera, og vegurin ikki longri enn frá Viðareiði til Kvannasunds, er ikki vert at býta dømið í tveir partar. Heldur ikki gerst nakað við at broyta ljósmóðurlógina, ti sum kunnigt hevur Løgtingið í mong ár roynt at fáa eina hóskandi løningarlóg, men tað endnadist ikki. Nú, tá danskar ljósmøður hava fingið lønhækkan, kann ikki

*) Udelades her.

væntast at fáa lækka lønina hjá teimum føroysku, so við tað mál er vist einki at gera.

Nevndin skal ti ráða til at samtykt verður:

1. Løgtingið vil ikki iár gera uppskot til broytingar í ljósmóðurdømunum í Føroyum og heldur ikki uppskot um at broyta tað løn, ið ásett er í kgl. anordning av 11. februar iár.

2. Tingsins formaður verður biðin um at senda nevndarálitið, tingsins samtykt og tað, læknarnir hava sagt í hesum máli til stjornar Viðaroyar soknar.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *1. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

XXXVIII. Færøske Landboforhold.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes de fra forrige Aar udsatte *Sager angaaende de færøske Landboforhold.*

Ved Sagernes *1. Behandling* den *10. August* vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise disse til et *Udvalg paa 7 Medlemmer*, hvortil den 11. s. M. valgtes: *R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Strøm, J. Patursson, Effersøe, M. Samuelsen* og *Weihe*.

Den *18. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Búnaðarlógaruppskotinum viðvíkjandi.

Undirskrivaða nevnd hevur frá tinginum fingið flýtt tey á tinginum í fjør niðurløgdu búnaðarlógaruppskot.

Frá ti at hesi lóguppskot vóru liðug í 1911 og til nú, hava tey verið í nevnd á hvørjum Ólavsvøkutingi. Tó hevur higartil einki av hesum lóguppskotum í síni heild notið frama á tingi. Hetlar má vísa á, at tað ikki tykist vera gjørligt at fáa lóguppskotini frá hondini í vanligum Ólavsvøkutingi.

Tað var skotið upp bæði í 1918 og 1919 at fáa í lag eykating hesum málum viðvíkjandi; men tað vart av ongum. Á seinasta vanliga tingið varð so avgjørt at bíða við at gera nakað við landbúnaðarlógaruppskotini fyri fyrst.

Nevndin hevur aftur í ár tingast um, hvat ið er at gera, og er á einum máli um, at búnaðarlógaruppskotini ikki kunnu væntast framd uttan á eykatingi.

Við eykatingssetu, um hon skuldi verið á komandi vetri, er tó ynisligt at hugsa um, og er fyrst har at merkja, at ein slík tingseta, sum kannske fer at vara eins leingi og ein vanlig tingseta,

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 54.

kostar ikki lítið. Tess vegna, at tingið ikki hevur atgongd til at fáa pening um hendi, uttan eftir amtsrepartitiónsfondslikningini (og nakran óvissan hvalatoll), eru tingsins inntøkur so smáar, at eingi kann sigast at verða til avlops, um talast skal um eykaútreiðlur, sum t. d. til eitt slíkt eykaløgting. Hartil kemur tað afturat, at krevjingarnar til tingið vaxa, og peningavirðið hevur minkað í stórum. Undir slíkum viðurskiftum má tingið tessvegna fara fram við mesta sparsemi.

Eitt annað, sum er við at hera viðvíkjandi eykatingsetuni í veltur, eru tey ríksdagsvalg, ið standa á. Tinginum er ikki kunnugt um, nær hesi val skulu verða, og meðan so er statt, er ómøguligt at áseta fasta tíð til eykatingssetu. Tað einasta, sum sigast kann, er, at tað ikki kann væntast at fella væl í hond at halda búnaðarting í eini tíð, meðan sterkt valstrið stendur á.

Tó má nevndin halda, at búnaðarlógaruppskotini eru so týdningarmikill, at beint er at fara undir tey, tá líkindur eru til tess. Men áseta eina vissa tíð undir hesum líkindum, ið nú eru, sær nevndin seg ikki føran fyri. Kemur tingið saman til landstingsval, kann spurningurin aftur havast á lofti tá. Tá vil kunnleikin til valtíðirnar vera betri enn nú, og kannske tað eisini tá kann siggjast betri enn nú, hvat vón tingið hevur um vaxandi inntøkur í framtíðini. Annars er allið atgongd til hjá eini fjøld av lingmonnum ella hjá tinsins formanni at kalla samman til ting.

So statt skal nevndin tilmæla tinginum at samtykkja:

„Búnaðarlógarviðgerðinar bíða hartil, at tingið heldur líkindini til eykatings verða lagalig."

„Sakin bíðar til næsta ting."

Ved Sagens 2. *Behandling* den 20. *August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

XXXIX. Køb og Vinterfredning af Trøer ved Thorshavn.*)

Den 24. *August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 16. August 1920.

Idet man hoslagt tilbagesender den med Amtets Skrivelse af 7. Juni d. A. —1919—477— hertil indsendte Sag angaaende Tilvejebringelse af Lovregler om Afløsning af Retten til Vintergræsning for Faar paa Trøer, indlagte af Fæstegaarden Husegaard og den til Amtmandsembedet henlagte Gaard Aalekær ved Thorshavn, skal man anmode om, at der maa blive tilvejebragt en ny Erklæring fra Lagtinget efter den ved Am-

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 60.

tets ovennævnte Skrivelse og Landbrugskonsulents Erklæring af 11. Maj 1920 givne Anledning.

Svenning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden over Færøerne.

* * *

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

Færø Amt, den 24. August 1920.

E. Olrik.

Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den 25. *August* vedtoges det efter Forslag af J. H. Poulsen at henvise den til *Udvalget angaaende Landbolovene.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Løgtingið samtykti í fjør við 13 stemmun uppskot til lóg um ognartøku av vetrabeitinum á Havnar trøðum.

Bunaðarráðgevarinn hevur haft hettar mál til umhugsan og hevur um tað skrivað eitt greiniligt álit, sum er lagt fram fyri nevndina. Hettar álit saman við lóguppskotinum frá í fjør hevur amtmaðurin framsent og biðið tingið um herútav at geva sína ætlan tilkennar.

Nevndin hevur ikki kunnað einst um at framseta nevndarálit op uppskot í felagi, men hevur býtt seg í tri.

Minnilutinn (Patursson og R. Rasmussen) má halda tað reglu verða beina, at hvør einstakur jarðabrúkari ella hvørt jarðabrúksfelag hevur sína jørð í friði, uttan at verða ónáðaður av grannanum. Landbúnaðarlógirnar eiga at gevast slíkar, at bæði bøndur, ognarmenn og træðarmenn fritt kunna ráða hvør yvir sínum. At hesum marki stevna tey í 1911 av táverandi búnaðarnevnd framsettu búnaðaruppskot. Tó vóru tað einstøk felagsbrúk, sum tann táverandi nevnd vikti undan at áseta reglir um, og harímillum var serstakliga uppseting av reglum um eftir tvungum vegi, við ognartøku (expropriatión), at taka av tann rætt, hagarnir eiga til at nýta gróðurin á trøðunum frá 25. oktobur til 14. mai.

Tá búnaðarnevndin í 1911 uppsetti reglur um, at kongsgóðsið skuldi kunna nýta alt sølisvirði fyri jørð, sum með alla vørð atskild frá góðsinum, helt nevndin, at so vildi sisini vetrabitið, har sum tað ynsktist, fyri ein stóran part fáast avloyst frivilligt. Hettar, saman við ti, at ein *tvungin* ognartøka av vetrabitinum varð hildin at kunna virka til at byrgja fyri nýum træðarinnleggum, gjørdi tað, at búnaðarnevndin helt so ógvuliga nógvar aðrar búbøtur viðvíkjandi føroyskum búskaparskipan verða neyðugar at fáa í verk, áðrenn ásettar vóru lógreglur fyri avloysing á vetrarbiti á træðum.

Eingi av teim av búnaðarnevndini uppsettu lóguppskotum eru komin í ræði enn. Tað tykist tí minnilutanum at vera nakað øvugt at gjøgnumføra uppskot, sum búnaðarnevndin nógv hugsaði um, men vikti frá at framseta, meðan eingi av búnaðarlógaruppskotunum eru framd.

So er tó ástatt, at hettar tilætlaða uppskot einans skal ráma Havnatræðir. Og tað kann kannske framhaldast, at Havnin hevur eina serstøðu í træðarbrúki. Viðvíkjandi tvungnum vetrafriðingi er tað tó ikki reiðiliga beint. Tá vetrafriðingin í Havn er komin í lag frivilligt, og tað eru øll likindur til, at fær kongsgóðsið lógfest, at vetrarfriðingin kann fáast í lag við so rættvísum endurgjaldi sum ásett er í løgtingsuppskotinum frá í fjør viðvíkjandi Havna træðir, so kann tað væntast, at træðirnar fáast vetrafriðaðar, uttan at lógfesta um ognartøku.

Annars kann tað valla sigast, at træðarbrúkið í Havn er ólíkt træðarbrúki á bygdum. Tað kann ikki hugsast at vera beint, at ein træðarmaður úti á bygd ikki skal hava rætt til at krevja sína trøð vetrafriðaða, tá ein træðarmaður í Havn kann gera tað.

Minnilutinn má halda fyri, at er tað so, at løgtingsins ætlan er tann, at týddningurinn av vetrafriðing er so stórur,

at mannfelagið hevur rætt at krevja, at ásett verður lóg um ognartøku av vetrarbeitisrættinum, so sigir slík lóg at gerast galdandi fyri allar træðir í landinum og ikki einans fyri træðir í einari einstakari kommuni. Men tað er skilligt, at eitt slíkt lóguppskot krevur nógva umhugsan fyri at kunna framsetast í so góðum lagi, at tað gagnar sum mest og spillir sum minnst fyri tann føroyska búnaðin.

Minnilutinn heldur seg ikki til nú so seint í tinsetuni at fara undir eit lóguppskot fyri Føroyar um tvungna avloysing av vetrarbeitisrættinum. Tó skal minnitalið longu nú framhalda nøkur atvik:

Tá tvungin avtaking av vetrarbeitisrættinum í sjálvum sær er ognartøku (expropriatión), eigir metingin av ti endurgjaldi, sum skal ásetast fyri tøkuna, at verða uppsett av monnum frá báðum pørtum. Bæði hann, sum tvingast til at lata, og hann, sum hevur fingið rætt at taka, mugu kunna velja hvønn sín mann til at døma um, hvat tøkan er verd. Einast hesir ikki, mugu teir ella rætturin velja triðja mann. Tað kann ikki haldast at vera beint, at landbúnaðarnevndin í hesi ognartøku verður gjørd til metingarnevnd. Harnæst má tann spurningur havast frammi, um øll til træðir umløgd hagastykkir kunna krevjast vetrafriðaði. Tað kunna vera træðir til, sum tað lítið skaðar hagan at vetrafriða, men tað kunna eisini vera træðir, sum liggja soleiðis fyri, at heil scyðafylgir mugu avtakast, um tær verða stongdar fyri seyði um veturin. Um hættar mál matti búnaðarnevndin tilkallast fyri at siga sína ætlan og hava rætt til at døma um vetrafriðing kundi ásetast ella ikki. Síðani mátti eisini verið uppsettar reglur fyri, hvørjir træðarmenn, ið kundu krevja vetrafriðing, og nær ein trøð var so mikið uppdyrkað, at vetrafriðing kundi krevjast. Tað kann ikki kallast rættvist, líka so lítið sum tað kann sigast at vera til gagn fyri landbúnaðin, ei heldur kann mannfelagið krevja tað, at maður, sum er fult út sjálvbjargin, fyri uttan tað trøð, sum hann hevur, t. d. eigir nógva ogn, livur væl av sínum keypmannskapi, reiðaraútgerð ella tílíkt, skal kunna krevja, at hagin skal verða tvingaður til at avstanda honum lunnindir, sum hagin av røttum hevur átt frá upphavi og enn eigir.

Harnæst kann tað ikki heldur verða landbúnaðurinn til frama ella krevjast av mannfelaginum, at ein maður, sum í áravís, hevur velt ella ruddað í henni, hevur innlagt sína trøð og ikki, kannske skal fáa rætt til at vetrafriða tað græs, sum hann sjálvur ongan lut eigir í, at tað vexur á hansara trøð.

Mannfelagið (her løgtingið) má harímóti serstakliga hava tað til endamál at dugna og hjálpa teim monnum, ið dugligir og ídnir eru at velta og rudda tær træðir, teir leggja inn, og sum óivað fáa sær sín fittan lut av sínum uppihaldi burtur úr træðunum. Einans hesir menn mugu hava rætt til at krevja tvungna vetrafriðing, og herum má í eini slíkari lóg ásetast serstakar reglur.

Sum frammanundan sagt, er alt viðvíkjandi hesum týddningarmikla spurningi so mikið umráðandi fyri framtíðar búnaðarskap okkara, at minnilutinn heldur, at rættar reglur herum ikki kunnu uppsetast uttan í samband við tey lóguppskot, sum liggja frammi frá búnaðarnevndini, og sum løgtingið hevur ætlað til viðgerðar í einum eykatingi.

Undirskrivaði Patursson vil skoyta afturat:

Hesin serstaki spurningur um vetrafriðing í Havn kann tá takast upp samtíðis við spurningin um keyp av Flatna træðum. Tað má tykja minnilutanum ógvuliga merkiligt, at út um alt Føroyaland kunnu menn fáa sínar træðir til keyps, uttan av amtmannsgarðinum í Havn. Tað er merkjuligt, at henda jørð skal vera so skikkað, at hon als ikki kann koma smámonnum í eigi, helst tá tað er kunnugt, at tað hevur eydnast størri monnum í Havn at fáa ognarlutir av henni.

Tað tykist ikki nøkur fynd vera í ti, at bæði embætisgarðar og bóndagarðar út um alt land verða tvingaðir til at lata innlagdar træðir til keyps, og Havnarmenn, sum eiga træðir av Flatnarhaga, skulu tvingast til at sita fyri leigu. Tað talast um, at tað er tí býurin kannske einaferð fer at keypa Hornagarð; men tað er ikki lætt at siggja, hví tað skal vera atvoldin til, at Havnamenn ikki fáa keypt sínar træðir — tað eru tó býins egnu borgarir.

* * *

Et Mindretal (Weihe og M. Samuelsen) formener ikke at kunne tilraade, at Vinterfredning af Trøerne ved Thorshavn iværksættes. Vi er af den Formening, at Vinterfredning af Trøer i Almindelighed vil være til Skade for Faarebruget som Helhed. Vi er ikke blinde for, at Forholdene i Thorshavn er noget forskellige fra Forholdene ude i Bygderne; men vi maa formene, at Resultatet dog vil blive, at for saa vidt Thorshavns-Trøerne vinterfredes, vil Kravet fra Trømænd ude i Bygderne om ogsaa at faa deres Trøer vinterfredede for Faarene blive saa kraftigt, at Lagtinget ikke vil kunne modsætte sig det.

Denne Udvikling vil vi ikke have noget Medansvar for, og vi kan derfor ikke gaa med til Forslaget om Vinterfredning af de thorshavnske Trøer.

* * *

Medundertegnede Johan H. Poulsen og Th. M. Strøm skal tillade os at anføre følgende til det tilbagesendte Lovforslag om Afløsning af Græsningsret for Faarene paa Trøer ved Thorshavn:

Vor Forudsætning for at der kan indføres Afløsning af Græsningsretten var og er, at der forud for en saadan Afløsning stilles den Betingelse, at Gærderne er af en saadan Beskaffenhed og i saadan Stand, at de virkelig kan holde Faarene ude hele Aaret. Bestemmelse herom er ikke paa sin Plads i nærværende Lov, men hører hjemme i en Hegnslov, som vi forhaabentlig inden altfor lang Tid faar.

Vi ville i høj Grad indrømme den Grundighed og Dygtighed, Landbrugskansulenten har lagt i sin Betænkning over Sagen, men den har ikke paavirket vor Opfattelse af, at man allerede nu kan gaa til en Lov om tvungen Afløsning af Vintergræsningsretten paa Trøerne ved Thorshavn.

* * *

Uppskot.

Frá minnitalinum

(Patursson og R. Rasmussen):

Málið um vetrafriðing í Havn vísist til viðgerðar á tí eykatingi, sum ætlan er at halda um búnaðarlógirnar.

Frá minnitalinum

(Patursson):

Amtmaðurin biðist um at selja tær av Flatnarhaga innløgdu træðir til teir træðarmenn, ið nú hava tær í leigu, og eisini selja framvegis innlagdar træðir av sama haga á sama hátt, sum góðsstjórnin hevur praktiserað sølu til træðir burtur av kongsgóðsið aðra staðni í Føroyum, og annars eftir treytinum, sum ásettar eru í træðarlógini.

Frá minnitalinum

(J. H. Poulsen og Th. M. Strøm):

Tinget indstiller det sidste Aar vedtagne Lovforslag til uforandret Vedtagelse.

Ved Sagens *2. Behandling* den *7. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 11 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *9. September*.

J. H. Poulsens og Strøms Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, og blev enstemmig vedtaget med 13 Stemmer (Stemte ikke: J. Poulsen, Patursson, R. Rasmussen, J. Rasmussen, Weihe, M. Samuelsen, Joensen, Formanden. Fraværende: Provsten).

Herefter betragtedes Paturssons og R. Rasmussens Forslag som bortfaldet.

Paturssons Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab men bortfaldt idet 6 Medlemmer stemte for og ingen imod. (Stemte ikke: J. Poulsen, Winther, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Thomsen, Strøm, Joensen, Effersøe, Formanden. Fraværende: Provsten, R. Rasmussen, Konoy).

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn,
den 9. September 1920.

Ved Skrivelse af 16. August 1920 bilagt med en Erklæring fra Landbrugskonsulenten paa Færøerne har Justitsministeriet anmodet om en fornyet Erklæring fra Lagtinget om det i afvigte Lagtingssamling vedtagne Lovforslag om Afløsning af Vintergræsningsretten for Faar paa Trøerne ved Thorshavn.

Sagen har været behandlet i et Udvalg, men der blev ikke Enighed om en samlet Indstilling. Ved Sagens 3die Behandling den 9. Sept. blev saalydende Forslag fra et Mindretal (Strøm og J. H. Poulsen) vedtaget med 13 Stemmer idet 8 Medlemmer ikke stemte og 1 var fraværende:

„Tinget indstiller, det sidste Aar vedtagne Lovforslag til uforandret Vedtagelse."

Idet man henviser til den i Sagen afgivne Betænkning, skal man anbefale det vedtagne Forslags Ophøjelse til Lov.

E. Olrik. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

XL. Tilskud til Vogn og Seletøj.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes *Andragende *) fra Hans L. Sømark og Chr. Daniel Thomsen, begge af Skaalevig om Tilskud til Vognhjul og Seletøj.* Den *30. Juli* fremlagdes *Andragende *) fra Johan H. Poulsen af Skuo om Tilskud til Vogn og Seletøj.*

Den *30. Juli* henvistes det første Andragende og den 31. s. M. det andet Andragende til *Budgetudvalget*.

Den *16. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Í bønarbræv, dagsettum 12. juni 1920, bíða Hans L. Sømark og Chr. Daniel Thomsen, báðir úr Skálavík, um ein hóskandi studning til keyp av vognhjólum og aktiggjum, og í bræv, dagsettum 1. juli h. á., biður Joen Henrik Poulsen, Skúoy, um studning til vogn og aktiggjur.

Meðan hvørki kommunustýrið ella nakar annar hevur úttalað seg um hitt fyrsta bræv, hevur kommunustýrið givið hinum seinra sítt besta viðmæli og úttalað, at maðurin, ið søkir, er duguligur jarðarbrúkari, at akvegur ikki hevur verið lagdur í Skúoy fyrrenn beint nú, og at eingin vognur er í oynni.

*) Udelades her.

Rokuskapið fyri Hansenska Legat sýnir, at tann peningur, tingið ræður yvir av legatsins rentum, hin 31. mars 1920 var 1410 kr. 01 oyr. Tingið kann ikki fáa innløkur frá legatinum fyrenn 1926 í allar fyrsta lag.

Av tí at talan er um fyrsta vogn til Skúoyar, og at maðurin, ið heitur á tingið, er duguligur jarðadyrkari, ræður ein meirilutur (Matras, Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther) til at veita I. H. Poulsen, Skúoy, 50 kr. av Hansenska Legat sum premiu, meðan hann ikki heldur at kunna geva studning til teir báðar Skálavíkskingarnar. Tað er meirilutinum kunnigt, at Føroya Bondafelag ræður yvir einum sindri av peningi av jarðabrúki, og hann biður hesar menn venda sær til hetta felag.

Med undertegnede A. Samuelsen formener, at der er ligesaa megen Grund til at imødekomme begge de foreliggende Andragender.

Mindretallet stiller nedenfor Forslag i Overensstemmelse hermed. Mindretallet kan imidlertid ikke være med til at henvise Andragerne til det i Flertallets Motivering ommeldte private Aktieselskab, dels fordi jeg mener, at Lagtinget ikke i Almindelighed bør henvise Folk til private Aktieselskaber, dels fordi jeg skønner, at det paagældende Selskab under de forhaandenværende Forhold næppe kan yde nogen Støtte udover, hvad andre private Selskaber muligvis i højere Grad vil kunne yde.

Undertegnede Mindretal (Effersøe) kan ikke følge Flertallet, men maa henvise til, at Lagtinget i sin Tid har besluttet ikke at yde Tilskud i den omhandlede Retning, men hovedsagelig kun som Præmie for *udført* Landbrugsvirksomhed (Opdyrkning, Grundforbedring og lign.), og her er ikke oplyst, at der foreligger Grund, til at uddele nogen Præmie. Jeg skal særlig fremhæve, at Køreredskaber og disses Brug nu er almindelig kendt paa Færøerne, samt at det ogsaa er almindeligt kendt, at det kan betale sig at bekoste og anvende saadanne Redskaber paa Steder, hvor der findes tjenlige Køreveje. Paa Skuø er der nylig anlagt Kørevej, og denne paatænkes fortsat. Skuinger er saaledes ikke blinde for det nyttige i Køretøjers Brug. Jeg kan derfor ikke foreslaa at der ydes nogen Præmie eller noget lignende Tilskud.

Derimod vilde jeg anse det for heldigt, om Lagtinget kunde yde billige Laan til velskikkede, ubemidlede Personer til Anskaffelse af Landbrugsredskaber, men jeg skal efter Omstændighederne ikke fremsætte Forslag i saa Henseende.

Uppskot.

A. *Frá meirilutanum* (Matras, Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther):

1. Av Hansenska Legat veitist J. H. Poulsen, Skúoy, til keyp av vogni o. t. 50 kr.
2. Avskrift av nevndarálitinum verður sent teimum, ið heittu á tingið.

B. Frá *minnilutanum* (A. Samuelsen):

1. Af Hansenske Legats Renter bevilges der J. H. Poulsen, Skuø, et Tilskud paa 50 Kr. til Hjælp ved Bestridelse af Udgifterne ved Anskaffelse af Vognhjul og Seletøj. Beløbet udbetales, naar Vognhjul og Seletøj er anskaffet.
2. Af samme Midler bevilges der Hans L. Sømark og Chr. Daniel Thomsen af Skaalevig i Forening 50 Kr. til Hjælp ved Bestridelse af Udgifterne ved Anskaffelse af Vognhjul og Seletøj. Beløbet udbetales, naar Vognhjul og Seletøj er anskaffet.

Ved Sagernes 2. *Behandling* den *18. gust* overgik de til 3. Behandling.

Sagens 3. *Behandling* foretoges den *24. August.*

Mindretallets Forslag Punkt 1 sattes først under Afstemning; men da kun 5 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab hvorved Forslaget bortfaldt idet 6 stemte for og 1 imod (Nej

stemte: Effersøe. Stemte ikke: Winther, Mortensen, Patursson, Matras, Tórgarð, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden. Fraværende: Provsten, R. Rasmussen, A. Samuelsen).

Flertallets Forslag Punkt 1 vedtoges med 13 Stemmer mod 1.

Mindretallets Forslag Punkt 2 bortfaldt, idet kun 5 stemte for og 1 imod.

Flertallets Forslag Punkt 2 bortfaldt, idet kun 9 stemte for og ingen imod.

XLI. Ændring i Lov om Hesteavlens Fremme.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes en Skrivelse *) fra Hingstesynsmændene paa Sand angaaende *Ændring i Lov om Hesteavlens Fremme.*

Sagens *1. Behandling* foretoges den *7. August.* Patursson foreslog at nedsætte et *Udvalg paa 3 Medlemmer.* A. Samuelsen foreslog at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager, eventuelt et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Paturssons Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Til dette Udvalg valgtes den *10. August: Patursson, M. A. Winther* og *J. Rasmussen.*

Den *18. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Tingið hevur flytt nevndini hettar mál til viðgerðar, og loyvir nevndin sær hervið at bera fram sovorðið álit og uppskot til samtykt tingsins.

Frá nøkrum Sandsbúgvum er komið bønarbræv til tingið um at bøta um ymist i rossalógini av 30. mars 1892. Bønarbrævinum er hjálagt álit fra búnaðarráðgevarinum, og ræður hann til, at rossalógin yvirhøvur verður umvøld.

Nevndin kann vera sameint við søkjarinum í, at tað gerst neyðugt at bøta um ymsar reglur i rossalógini, og kann-ska áseta nýar. Tá hettar mál tó annars er so nær skylt við ymsar aðrar reglur búnaðinum viðvikjandi, sum eru undir tingsins viðgerð (Búnaðarlógaruppskotini yvirhøvur), t. d. hagalógina, og tá tað er vantandi, at eykaling verður sett til viðgerðar búnaðarlóganna, heldur nevndin tað verða beinast at bíða við at fara úndir hesa lóg hartil, at eykatingið er sett.

*) Udelades her.

Nevndin framsetur ti hettar uppskot:

„Málið um at bøta um rossalógina bíðar til næsta ting."

Sagens *2. Behandling* foretoges den *21. August.*

Udvalgets Forslag vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

XLII. Regler for Tyrehold.

Den *5. August* fremlagdes *Skrivelse fra nogle Beboere i Kvivig om Kvæg.*

Ved *1. Behandling* den *12. August* henvistes Sagen efter Forslag af Gutlesen til *Udvalget angaaende Hesteavlens Fremme.*

Den *18. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Nevndin hevur frá tinginum fingið bønarbræv frá nøkrum Kvívikskingum, har teir biðja um, at tingið ásetur reglur millum annað um, at felagstarvar verða sýnaðir, og at eingir aðrir tarvar skulu ganga leysir í haganum.

Til at gera fullkomnar reglur hesum viðvíkjandi, verður tað helst neyðugt at fáa gjørda eina lóg nakað líka rossalógini, dagsetta 30. mars 1895. Tá tað í einum øðrum máli, sum nevndin hevur til viðgerðar (bønarbræv frá Sandsbugvum um sýn av gredingum), er skotið upp, at málið verður vist til tað eykating, sum ætlan er at hava um búnaðarlógaruppskotini, soleiðis, at rossalógin eisini verður umvølað, heldur nevndin tað verða beinast, at eisini hettar mál verður avgjørt á sama fingi, og skal so statt mæla tinginum til at samtykkja:

„Málið um reglugerð fyri felagstørvum bíðar til næsta ting."

Ved Sagens *2. Behandling* den *21. August* vedtoges Udvalgets Forslag med 13 Stemmer mod 0.

XLIII. Understøttelse til Undervisning i Landbrug og Husholdning.

Den *11. August* fremlagdes Skrivelse *) fra J. Patursson om *Understøttelse til Undervisning i Landbrug og Husholdning.*

Den *12. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den 25. *August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

I Skrivelse af 9. ds. har Lagtingsmand Patursson henvendt sig til Tinget om, at der ikke paa Færøerne findes Skoler, hvor der gives Undervisning i Landbrug og Husholdning, og at det har været besværligt og bekosteligt for Færinger at søge sig Kundskaber paa de omtalte Omraader udenfor Færøerne. Andrageren anmoder Tinget om at foranstalte, at der ydes 3000 Kr. aarligt i 3 Aar som Understøttelse til unge Færinger, der vil rejse ud for at søge sig de omtalte Kundskaber, og han anser det for hensigtsmæssigt, at det overlades til et Udvalg paa Færøerne, bestaaende f. Eks. af Amtmanden, Landbrugskonsulenten og en af Færøernes Landboforening valgt Mand, at uddele disse Understøttelser.

Udvalget kan give Andrageren Medhold i, at det er af den største Betydning at lette Adgangen for unge Færinger der vil rejse ud for at skaffe sig de omhandlede Kundskaber. Det vil vare nogle Aar, inden den paatænkte Landbrugsskole paa Færøerne kan modtage Elever, og man anser det for overordentlig vigtigt, at det netop nu gøres muligt for unge Færinger udenfor Øerne at erhverve sig større Kundskaber om Landboforhold, for derigennem dels eventuelt at skaffe Mænd, som kan hjælpe med ved Undervisningen ved den omtalte Landbrugsskole, dels for at vække Interesse for Landbrugets Udvikling, hvilket ogsaa vil lette Arbejdet for den nævnte Skole. Der ydes af Statskassen saadanne Understøttelser som de heromhandlede til Fremme af Landbruget, og det færøske Landbrug staar saa langt tilbage, at det i højeste Grad trænger til at ophjælpes, og de omhandlede Understøttelser vilde være et godt Led i disse Bestræbelser. Der er undertiden fra Statens Side gennem Landbrugsministeriet ydet Tilskud til unge Færinger i ovennævnte Øjemed, men Udvalget vil finde den af Lagtingsmand Patursson foreslaaede Maade tilraadelig og hensigtsmæssig, og man skal tillade sig at fremkomme med følgende

Forslag.

1. Færøernes Landboforening anmodes om at vælge en Mand til sammen med Amtmanden og Landbrugskonsulenten at uddele Rejseunderstøttelse til Færinger, som maatte andrage om saadan, til Uddannelse i Landbrug og Husholdning.

2. Regeringen anmodes om at foranledige, at der paa Finansloven gives en Bevilling paa 3000 Kr. aarlig i 3 Aar, hvilken det overlades det under Pt. 1 omhandlede Udvalg at uddele til det der nævnte Formaal.

Thorshavn, den 25. August 1920.

Lagtingets Budgetudvalg.

Edw. Mortensen. fmn. ordfører
J. Patursson.

M. A. Winther.
D. I. Thomsen.

Med Forbehold:
J. M. Matras.

Med Forbehold:
A. Samuelsen.

Med Forbehold:
Oliver Effersøe.

*) Udeladen her.

Ved Sagens *2. Behandling* den 27. *August* vedtoges Udvalgets Forslag med 12 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *30. August* vedtoges Udvalgets Forslag med 12 Stemmer mod 0.

Den *6. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 6. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling haft til Behandling Spørgsmaalet om Understøttelse til Færinger, der vil rejse udenfor Øerne for at søge sig Kundskab i Landbrug og Husholdning.

Det Udvalg, som havde Sagen til Behandling, afgav under 25. f. M. Betænkning.

Udvalgets Forslag blev den 30. f. M. enstemmig vedtaget med 12 Stemmer.

Idet man hoslagt fremsender Udvalgets Betænkning og Sagens øvrige Dokumenter, tillader man sig at anbefale, at Sagen fremmes.

E. Olrik. *Edw. Mortensen.*
Ordfører.

M. A. Winther.

XLIV. Anskaffelse af en norsk Hingst.

Den *11. August* fremlagdes Skrivelse *) fra J. Patursson angaaende *Anskaffelse af en norsk Hingst.*

Den *14. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Føroya Bóndafelag har i Andragende af 9. ds. anmodet Tinget om at skaffe tilveje det nødvendige Beløb til Indkøb af en vestnorsk Hingst. Selskabet vil paatage sig Hestens Pasning og indestaa for, at den kommer saa mange Hoppeejere tilgode som muligt. Omkostningerne ved Indkøbet anslaas til 2500 Kr.

Paa Finansloven for 1900—01 blev der bevilget et Statstilskud paa 1000 Kr. til Anskaffelse af en Stamhest af norsk Vestlandsrace, saaledes at Hingsten an-

*) Udeladen her.

skaffedes og ejedes af Amtsrepartitionsfonden, og at de iøvrigt til Anskaffelsen, Opstaldningen o. s. v. fornødne Udgifter udredtedes af Lagtinget. Hingsten blev købt for 1000 Kr. leveret i Bergen. De til Forsendelsen hertil fornødne Udgifter udredtedes af Amtsrepartitionsfonden, ligesom den var ansvarlig for Hingstens Pasning og Underhold.

Den omhandlede Hingst er død for en Del Aar siden, og Udvalget mener, at den færøske Hesterace stadig i høj Grad trænger til at forbedres. Den i sin Tid anskaffede Hingst bidrog hertil, og det vil være af største Betydning nu igen at faa anskaffet en vestnorsk Hingst. Denne Race anses af de sagkyndige for at være velegnet til at indføre til Færøerne for derigennem at faa forædlet den færøske Hestestand.

Der findes her paa Øerne c. 500 Heste. Ud fra den samme Begrundelse som i sin Tid førte til Bevillingen paa Finansloven 1900—1901 tillader Udvalget sig at anbefale denne Sag til Statsmyndighedernes Velvilje. Der er navnlig i den sidste Tid en voksende Interesse saavel her som hos Statsmyndighederne for at ophjælpe det færøske Landbrug, og Udvalget tør derfor forvente, at Bevillingsmyndighederne ogsaa vil stille sig imødekommende overfor denne Sag. En vestnorsk Hingst af god Race maa i Norge antages at koste mindst 3000 Kr.

Udvalget tillader sig i Henhold til det anførte at stille følgende

Forslag.

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen ydes en Bevilling paa 3000 Kr. til Indkøb af en Hingst af Vestnorsk Race.

2. Amtmanden anmodes om, naar den i Pt. 1 omhandlede Bevilling er given, at overlade til Føroya Bóndafelags Afdeling II (Landboforeningen) at indkøbe Hingsten, mod at Foreningen selv er ansvarlig for, hvad Indkøb og Forsendelsen etc. maatte koste mere end Statstilskuddet, og mod, at Foreningen paatager sig Hestens Pasning og Underhold uden Udgift for Lagtinget og forpligter sig til at sørge for, at den kommer Hoppeejerne tilgode paa bedste Maade, alt efter nærmere Forhandling med Amtmanden, herunder ogsaa om Fastsættelse af Bedækningspenge for hver Hoppe.

Thorshavn, den 31. August 1920.

Lagtingets Budgetudvalg.

Edw. Mortensen. *J. Patursson.*
Frm. Ordf.

M. A. Winther. *D. I. Thomsen.*

Med Forbehold:
A. Samuelsen. *I. M. Matras.*

Med Forbehold med Hensyn til Punkt 2:
Oliver Effersøe.

Ved Sagens *2. Behandling* den *8. September* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *11. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 12 Stemmer mod 0.

Den *13. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 13. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Føroya Bondefelag har henvendt sig til Tinget om at skaffe tilveje det nødvendige Beløb til Indkøb af en vestnorsk Hingst for derigennem at forbedre den færøske Hesterace.

Sagen henvistes til Budgetudvalget, der den 31. f. M. afgav Betænkning med Forslag om blandt andet at indgaa til

Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen ydes en Bevilling paa 3000 Kr. til Indkøb af en Hingst af vestnorsk Race.

Ved Sagens 3. Behandling den 11 ds. blev Udvalgets Forslag enstemmigt vedtaget med 12 Stemmer.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter, skal man anbefale at Sagen fremmes.

E. Olrik. *Edw. Mortensen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XLV. Forhøjelse af Tilskudet til Hedeselskabets Plantningsforsøg paa Færøerne.

Den *13. August* fremlagdes *et Andragende fra Kontorchef Flensborg paa Hedeselskabets Vegne om en Forhøjelse af Tilskudet til Plantningsforsøgene.*

Den *14. August* henvistes Sagen til *Sanatoriudvalget.*

Den *18. August* afgav Udvalget saalydende

Álit.

Til bróstsjúkrahúsnevndina eru beind ymisk mál.

Ein hin fyrsti spurningur, ið frammi varð havdur, var um træðavøkstur við bróstsjúkrahúsið.

Viðvíkjandi hesum spurningi hevði amtmaðurin boðað nevndini til fundar saman við „Det færøske Plantningsudvalg" og skrivstovuformanni Flensborg.

Samaleiðis hevur hrr. Flensborg í eini frágreiðing við bønarbrævi vent sær til løgtingið.

Á áðurnevnda fundi greindi hrr. Flensborg frá, at „Hedeselskabet" í 1913 frá táverandi lækna Jensen varð biðið um at útvega, at ein partur av ti jørð, bróstsjúkrahúsið ráddi yvir, bleiv avlagdur til viðavakstraroyndir.

Hetta mál hevði so „Hedeselskabet" alt í einum tikið upp, og nú igjøgnum 7 ár roynt at røkt; men tað hevði sýnt seg nærum ógjørligt at røkja hetta verk, soleiðis sum viðurskiftini á bróstsjúkrahúsinum hevði verið. Her var nú annaðhvørt at gera, antin at støgga við tílíkum arbeiði, ella av nýggjum at fara undir hesa fyritøku. Og skuldi nakað munagott gerast, so at úrslitið kundi verða sum tilætlað, noyddist nógv at vera gjørt við bøtan og uppsetan av hegni og við aðrar umvølingar, so at her noyddist ein at rokna við kostnaðinum.

Eftir ti frágreiðing, sum hrr. Flensborg hevur givið, sæst gjørla, at við teimum inntøkur, „Hedeselskabet" hevur, er tað ikki ført fyri at røkja hetta mál í framtíðini. Og verður tí í bønarbrævinum biðjið um, at løgtingið hækkar sin

studdning frá 400 til 800 krónur, samtiðar sum staturin verður biðjin at hækka frá 2500 til 5000 krónur. I hesum viðfangi kann eisini sigast, at Havnar býstýrið hevur hækkað sín peningastuddning frá 300 til 600 krónur.

Løgtingstíðindi frá 1917 á síðu 81 sýnur, at tingið hevur samtykt av økonomisk fond at lata 400 krónur árliga í 5 ár frá 1918—19 at rokna.

Nevndin hevur havt henda spurning til umhugsa og vil ætla, at træðavøkstur í Hoydølum kann hava sín týdning, ikki einans sum viðavakstrarroyndir, men beinleiðis fyri at sjúklingar har, og nevndin er samd í at ráða tinginum til, at tað nú sum áður vil styðja hesa sak og ganga við til at hækka studdningin. Men soleiðis sum tingskipanin er, vil nevndin beina spurningin til figgjarnevndina, fyri at har kann kannast eftir, um hesin peningur kann skaffast til vegar.

Samtíðir framsetur nevndin fylgjandi uppskot til samtykt millum „Hedeselskabet" og Løgtingsins:

Overenskomst.

Imellem os undertegnede, Lagtingets Sanatorieudvalg paa Færøernes Lagtings Vegne paa den ene Side og Kontorchef Flensborg paa det Kongelige danske Hedeselskabs Vegne paa den anden Side, er indgaaet følgende Overenskomst angaaende den af Hedeselskabet iværksatte Træplantning paa en Del af det af Sanatoriet lejede Areal i Hoydal ved Thorshavn.

1.

Udvalget overlader til Hedeselskabet indtil videre til Træplantning uden Godtgørelse en nærmere betegnet Del af Sanatoriets Areal paa den vestlige Side af Hovedvejen til Sanatoriet. Grænserne for dette udvises af Udvalget.

Hegnet mellem Træplantningsarealet og Resten af Sanatoriets Areal tilligemed selvlukkende Laager paa nærmere angivne Steder opsættes solidt og i fornøden Højde samt vedligeholdes af Hedeselskabet, medens Resten af Hegnet vedligeholdes forsvarligt af Sanatoriet.

2.

Der forbeholdes Sanatoriet enhver Brug af Træplantningsarealet, som er forenelig med dettes Bestemmelse til plantning (navnlig Adgang for Sanatoriets Patienter til at færdes ad de anlagte Veje eller Stier), idet Hedeselskabet afgør ethvert Tvivlsspørgsmaal i saa Henseende. Den foreløbige Afgørelse kan i paakommende Tilfælde træffes af Selskabets Repræsentant paa Pladsen.

3.

Det er en Forudsætning, at Overenskomsten skal gælde, saa længe Amtskommunen benytter Sanatoriet, dog ikke udover det Tidsrum (50 Aar fra 1ste April 1907 at regne), i hvilket Amtskommunens Lejemaal over Arealet bestaar. Dog skal Lagtinget, hvis det efter sammes Skøn maatte komme til at foreligge tvingende og uforudsete Omstændigheder, ophæve Overenskomsten tidligere, ligesom Tinget skal være berettiget til at undtage bestemt begrænsede Dele af Træplantningsarealet, hvis offentlige Hensyn efter Tingets Skøn kræver det.

4.

Hedeselskabets Folk skal til enhver Tid have fri og uhindret Adgang til Træplantningsarealet, og Hedeselskabet skal til enhver Tid have Raadigheden over den Træplantning, som er eller herefter maatte blive foretaget i Arealet.

Eventuelle Indtægter af Træplantningen tilfalder Sanatoriet.

5.

Nærværende Overenskomst, der er udfærdiget i to ligelydende Eksemplarer, vil være at forelægge henholdsvis Lagtinget og Hedeselskabet til Godkendelse.

Thorshavn, den 18. August 1920.

Ved Sagens 2. *Behandling* vedtoges Udvalgets Forslag om Sagens Henvisning til *Budgetudvalget* med 17 Stemmer mod 0.

Den 21. *August* afgav Budgetudvalget saalydende:

Nevndarálit.

Sanatorienevndin hevur í áliti, dagssettum 18. h. m., rátt tinginum til at hækka studningin til „Hedeselskabets" viðavakstraroyndir frá 400 til 800 kr., men hevur beint spurningin til hesa nevnd, fyri at hon kan kanna eftir, um hesin peningur kann fáast til vegar.

Nevndin kann vera sameind við tað, ið fram er flutt í sanatorienevndarinnar áliti og kann mæla til, at studningurin frá økonomisk fond verður hækkaður. Havnar býarstýri hevur hækkað sin studning frá 300 til 600 kr. og amtmaðurin er umbiðin at søkja rikisstudningin hækkaðan frá 2500 til 5000 kr. árliga.

Uppskot.

1. Studningurin úr økonomisk fond til viðavaxtraroyndir verður frá 1. oktober h. á. hækkaður frá 400 til 800 kr. árliga.

2. Tingið mælir til, at rikisstudningurin til, tað undir gr. 1 nevnda endamál verður hækkaður frá 2500 til 5000 kr. árliga.

Tórshavn, 6in 21. august 1920.

Løgtingsins figgjarnevnd.

Edw. Mortensen. frm. *J. Patursson.*

M. A. Winther. *D. I. Thomsen.*

Oliver Effersøe. *I. M. Matras.*

Med Forbehold.
A. Samuelsen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 24. *August* overgik den til 3. Behandling.

---

3. Behandling foretoges den 27. *August.*

Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Færøernes
Lagting.

Til
Justitsministeriet.

Færø Amt har tilstillet Tinget en Skrivelse af 10. f. M. fra Kontorchef i Hedeselskabet C. E. Flensborg, indeholdende blandt andet Andragende om, at de aarlige Bevillinger til Plantningsforsøgene paa Færøerne forhøjes.

Sagen har dels været behandlet i Sanatorieudvalget og dels i Budgetudvalget. Dette sidste afgav under 21. f. M. Betænkning med Forslag, hvorefter Bevillingen fra Færø Amts økonomiske Fond forhøjes fra 1. Oktober d. A. fra 400 til 800 Kr. aarlig, og Bevillingen fra Statskassen anbefales forhøjet fra 2500 til 5000 Kr. aarlig, saaledes som omsøgt af Hedeselskabet.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter med Bemærkning om, at Budgetudvalgets Forslag ved 3. Behandling den 27. f. M. enstemmigt blev vedtaget med 17 Stemmer, skal man anbefale, at Statens Bevilling forhøjes som foreslaaet.

E. Olrik. *Edw. Mortensen,*
Ordfører.

Joen Poulsen.

XLVI. Lønforhøjelse til Landbrugskonsulenten og Dyrlægen.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes et *Andragende *) fra Dyrlæge C. J. Bech om Lønforhøjelse.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *11. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Landbolovene.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Undirskrivaða nevnd hevur frá tinginum fingið til viðgerðar bønarbræv frá djóralæknanum um lønhæðkan.

Undir tingsins fyrstu viðgerð av hesum máli upplýsti formaðurin, at hann stutt síðan hevði fingið boð um, at djóralæknin frá fyrsta apríl í ár fekk løn eftir „Normeringslógini", og at henda løn við eykalønuna kundi reiknast til o. u. 3900 kr. um árið. Djóralækninn hevur upplýst, at hann av læknisgerningi sínum í 1919 hevur havt kr. 2918,55 í inntøku. Samtalda inntøka djóralæknans kann tá eftir hesum reiknast í o. u. 6800 kr. um árið.

Tá djóralækninn sendi sítt bønarbræv til tingið, var hann ikki kunnugur við, at løn hansara skuldi reiknast eftir „Normeringslógini". Nú tað er upplýst kundi nevndin kannske støðga hervið og latið verið sum var.

Tað er tó nakað, sum ger, at nevndin hevur hugsað eitt syndur meir um hettar mál, og skal hertil greina:

Í Føroyum eru nú settir 3 almennir búnaðar fyristøðumenn: 1) Búnaðarráðgevarinn, 2) djóralækninn og 3) royndarstýrarinn í urtaaling.

Teirra løn við fluttningsgjaldi og skrivstovuhaldi er, eftir frágreiðing frá amtinum:

Búnaðarráðgevarinn hevur:

Samsýning	kr.	2800
Umframt	-	400
Dýrtíðarstuddning .	-	1512
Fluttningsgjald ...	-	(600)
samtalt ...	kr.	5312

Djóralæknirin hevur:

Samsýning	kr.	2400
Umframt	-	400
Dýrtíðarstuddning .	-	1296
Fluttningsgjald ...	-	1000
samtalt ...	kr.	5096

Royndarstórinn hevur:

Grunnløn	kr.	5400
(sum hækkar 3ða hvørt ár við 600 kr. til 7200 kr.)		
Dýrtíðarstuddning .	-	972
Víðurskifta avnot...	-	1050
Umframt	-	400
Skrivsstovuhald og fluttningsgjald...	-	1000
samtalt ...	kr.	8822

Tað, sum verður at ænsa eftir her, er munurin imillum løn búnaðarráðgevarans og royndarstjórans. Hin seinri hevur tvífalda løn móti hinum, tá hann er komin á hægsta stig. Hettar sýnist ikki at hava fynd. Báðir hesir eru búfrøðingar, við sama prógvi, og vilja ætlast at hava nýtt nakað tað somu tíð

*) Udeladtes her.

til at menna seg til starvið. Skal tað metast um, hvør størri hevur ansvarið, tá eru viðurskiftini slík, at búnaðarráðgevarinn hevur allan landsins landbúnað í hondum, meðan royndarstjórinn einans hevur urtagróðurin at ansa eftir, og tað enntá innan ásett mark, sum er grøðiroyndarbrúkið.

Viðvikjandi løn djóralæknans, so er har at gáa eftir, at hann hevur eykainniløgu av sínum læknistarvi. Eftir uppgerð fyri síðsta ár, økir tað ársinntøku hanns við o. u. kr. 3000. Men eisini hansara løn verður ein góðan mun lægri enn løn royndarstjórans. Tó hevur djóralæknirin nýtt nógv longri tíð til sína menning og kostað meir uppá sítt læknisprógv enn búfrøðingarnir. Ansvarið má sigast at verða stórt, meðan djóralækninn viðvikjandi fenanaðarheilsu hevur alt landið í hondum.

Nevndin dugir ikki at siggja, at nøkur serstøk atvold er til at gera mun á lønini til hesar tænastumenn; íð hvussu er, tykist tað nevndini ikki verða beint, at búnaðarráðgevarinn og djóralækninn hava ringara líkindur enn royndarstjórinn.

Vegna tess, at inntøkur djóralæknans av læknastarvi sínum kunnu væntast at vaxa, vil nevndin tilráða at lata hansara løn standa við sum nú er. Harímóti heldur nevndin, at løn búnaðarráðgevarans má setast ájavnt royndarstjórans. , Men tá búnaðarráðgevarinn higartil hevur starvað fyri eina úr lagi lága løn, má tað nógv tilráðast, at hansara lønhækkan roknast frá 1. apríl 1919.

* * *

Undertegnede Effersøe, M. Samuelsen og Weihe skal dog bemærke, at vi anser det for rigtigt, at Forsøgsstyrerens Løn sættes højere end henholdsvis Landbrugskonsulentens og Dyrlægens, samt at vi finde, at Landbrugskonsulentens Løn bør forhøjes, medens Dyrlægens Løn skønnes at være tilstrækkelig, særlig i Betragtning af, at han har Adgang til Indtægt ved privat Praksis.

* * *

Nevndin skal tess vegna ráða tinginum til at samtykkja:

1. Løn búnaðarráðgevarans verður sett ájavnt við royndarstjórans, nmlg.:

Grunnløn	kr.	5400
(sum hækkar árliga hvørt ár við 600 kr. til 7200 kr)		
Dyrtíðarstuddning .	-	972
Viðurskifta avnot...	-	1050
Umframt	-	400
Skrivstovuhald og fluttningsgjald...	-	1000
samtalt...	kr.	8822

2. Fyri tað farni starvslið samsýnir tingið búnaðarráðgevarinum 2000 kr. sum rindast úr „økonomisk fond".
3. Formaðurin biðist kunngera djóralæknanum, at løn hansara er uppsett frá 1. apríl hvørt ár.

* * *

Mindretallet (Effersøe, M. Samuelsen og Weihe):

Lagtinget anbefaler, at der tilstaas Landbrugskonsulenten en passende Forhøjelse af hans Lønning saaledes, at denne kommer til at staa i et rimeligt Forhold til den Løn, som Forsøgslederen ved Landbruget faar, og saaledes, at Forhøjelsen faar tilbagevirkende Kraft for Tiden fra 1. April 1919.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 27. *August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 12 Stemmer mod 0.

Den *30. August* fremlagdes saalydende:

Ændringsforslag:

Dyrlægen skal ifølge sin Instruks rejse meget, og da han er den eneste Dyrlæge paa Øerne, maa han ogsaa af den Grund rejse overordentlig meget.

Under Hensyn til hans opslidende og byrdefulde Arbejde, hans store Ansvar, hans Uddannelse og hans Virksomheds store Betydning, mener vi, at hans faste Løn, der andrager c. 4000 Kr., selvom hans Praksis indbringer ham c. 3000 Kr. aarlig eller noget derover, er for lav, hvorfor vi tillader os at fremsætte saalydende

Forslag.

Lagtinget anbefaler, at Dyrlægens Løn forhøjes med 1000 Kr. aarlig.

Lagtinget, den 30. August 1920.

Edw. Mortensen. *J. Patursson.*

Nyholm Debess. *D. J. Thomsen.*

Samme Dag foretoges Sagens 3. Behandling.

Mortensen tog sit med fleres Ændringsforslag tilbage og fremlagde saalydende:

Grundað broytingaruppskot.

Sjálvt um so er at løn djóralæknans er vorðin nakað hæðka frá fyrsta apríl í ár, soleiðis at lønin eftir „Normeringslógini" kan roknanst til o. u. 3900 kr. um árið, vilða vit tó ráða til at heita á rikistýrið um at tað í meira mun enn gørt er vil hæðka løn djóralæknans.

Tann læknaløn (umframt fluttning) sum í 1918 varð ásett tyktist mangun nakað stór, og serliga kundi hetta tykist nógv ovdýrt fyri ein mann t. d. at gjalda 24 kr. til læknan, einans fyri at fáa hann til bygdina, og so áftrat hesum kemur flútningsgjald og løn fyri sjálvt læknastarvið.

Varð samsýningin sett hægri, kundi læknin í mongun høvum kasta av sini upprunaligu løn, soleiðis at minni múgvandi menn meira óræddur kunna heita á djóralæknan, ti núverandi skipan kan ætlast vera atvold í at mangur maður hevur lit við at boðsenda læknan, tá hann veitt at útreiðslonar vera so stórar.

Vegna hesum framførdu loyvi vit okkum at framseta fylgjandi broytingaruppskot sum vit biðja tingmenn greiða atkvøðu fyri.

1. Løn djóralæknan verður:

   Samsýning ..... Kr. 3000, sum hæðkar hvørt ár við 200 krónum uppí 3600 krónur og at dýrtíðarstuddningurin og annað fer at standa í samanburð við samsýningina.

2. Lønhæðkan djóralæknans roknast frá 1. apríl 1920.

Løgtingið 30. august 1920.

Nyholm Debess. *H. C. W.-Tórgarð.*

Poul Joensen. *Edw. Mortensen.*

Dette Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 1.

Flertallets Forslag 1—2 vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Herefter betragtedes Mindretallets Forslag som bortfaldet.

Den *1. September* oplæstes saalydende *Indstilling:*

Løgtingið 31. august 1920.

Til

justitsministeriið.

Á $^{30}/_{8}$ h. á. hevur djóralækni Bech skrivað bønarbræv til tingið um lønhæðkan.

Undir nevndarviðgerðini kom, eftir fyrispurningi frá nevndini frágreiðing frá amtinum um løn búnaðarráðgevaranns, djóralæknanns og royndarstjórnanns.

Nevndin framsetti síðan undir 25. august meiriluta uppskot um at hæðka løn búnaðarráðgevaranns.

Hettar uppskot varð samtykt við triðju viðgerð við 13 stemmum — eingin ímóti.

Undir triðju viðgerð varð stillað broytingaruppskot frá Nyholm Debess, H. C. W.-Tórgarð, Poul Joensen og Edw. Mortensen, um lønhæðkan til djóralæknan.

Hettar uppskot varð samtykt við 15 stemmum móti 1.

Hettar mál við fylgisskjølum framsendist hervið.

E. Olrik. *J. Patursson.*

Joen Poulsen.

Efter Begæring af A. Samuelsen sattes Indstillingen under Afstemning ved Navnopraab, hvorved den vedtoges med 11 Stemmer mod 0. (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Effersøe, Formanden. Fraværende: Provsten og P. Nielasen.)

XLVII. Aarsberetning fra Dyrlægen (Motorbaad til Dyrlægen.*)

Den *5. August* fremlades saalydende

Aarsberetning til Lagtinget
fra Dyrlægen.

I Følge min Instruks skal jeg herved indberette til det ærede Ting om Forekomsten af de mest bemærkelsesværdige Sygdomme i det forløbne Aar samt opgive mine Indtægter ved Praksis:

De fleste Sygdomme, der kommer til Dyrlægens Kendskab, er de blandt Kvæget forekommende, og der maa i første Række peges paa saadanne, som staar i Forbindelse med den som oftest alt for ensidige Vinterstaldfodring. Det er Fordøjelseslidelser af forskellig Art, navnlig optrædende ud paa Foraaret. Mange af disse vilde kunne undgaas ved en mere passende og rationel Fodring, men her kommer den vigtige Omstændighed og spiller ind, at Prisen paa forskellige Landbrugsprodukter, specielt Mælk, er alt for lav. Uden i særlig Grad at have anstillet Beregninger skal jeg dog fastholde som min Overbevisning, at en Mand, der ejer en Ko, neppe kan producere en Liter Mælk for mindre end 45—50 Øre, og endda har han saa ikke faaet nær den Løn for sit Arbejde, som anden samme Tid krævende Virksomhed vilde have givet ham. Det er ganske nødvendigt for en Udvikling af vort Kvægbrug, at Mælkepriserne maa stige. Gør de det i passende Grad, saaledes at det nogenlunde kan betale sig at holde Kvæg, vilde man kunne vente en mere rationel Fodring og heraf følgende færre Antal kroniske Fordøjelseslidelser, der nu er saa hyppige og ofte besværlige at faa Bugt med. Vor Mælkeproduktion er for Tiden altfor ringe, hvilket som omtalt mest skyldes de for lave Priser, og dette er jo et Forhold, der bør rettes, en Faktor, man maa regne med, idet den ringe Produktion ikke dækker Forbruget til de spæde Børn. Den rummer altsaa en Fa-

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 71.

re for den opvoksende Slægt. Jeg skal i Tilknytning hertil tillade mig indstændigt at henstille til det ærede Ting at stille sig velvilligt og forstaaelsesfuldt over for de Forbedringer inden for vort Landbrug, som er under Opkomst, samt af al Magt at støtte dette saavel direkte ved Bevillinger som indirekte ved Anbefalinger til Staten.

Et Tilfælde af Tetanus, Stivkrampe, hos en Hest er forekommet, og Tilfældet faar stor Interesse derved, at man hidtil har regnet for givet, at Tetanusbacillen ikke fandtes paa Færøerne. Tilfældet var ydermere særdeles udpræget og typisk.

Hvad der vilde formindske Dødeligheden blandt Kreaturbestanden paa Grund af Sygdom betydeligt, var den Omstændighed, at Folk fik Adgang til billig og hurtig Dyrlægehjælp ved forskellige hurtigt opkommende og hurtig Hjælp krævende Sygdomstilfælde. Som Forholdene nu er, er de Rejseudgifter, der betales alt for høje, til at Folk i Almindelighed kan søge Dyrlægehjælp, idet al Befordring er saa uhyre dyr. Mange Ejere har maattet betale 50—70 Kr., ja mere for Befordring ved en enkelt Tilkaldelse, hvis Forholdene har nødvendiggjort Brug af Motorbaad til Rejsen. Jeg har derfor ansøgt Staten om Bevilling til Bygning af en Motorbaad, og Folk vil da kunne faa hurtig og billig Befordring af Dyrlægen, idet der allerede er oprettet en Befordringskasse, i hvilke man for 1—2 Kr. om Aaret pr. Kreatur faar fri Befordring af Dyrlægen. Jeg skal her tillade mig at anmode Lagtinget om at anbefale denne Sag over for Justitsministeriet. Nævnte Befordringskasse vinder god Jordbund og Forstaaelse blandt Folk, hvilket jo er ganske naturligt, og er Baaden først kommet i Gang, vil Befordringskassen faa alle interesserede Kreaturejere til Medlemmer. I Følge min Instruks af 9. December 1919 skal mine Omrejseudgifter refunderes mig af Amtsrepartitionsfonden, og da jeg mener at have Grund til at forvente, at der bliver ydet Bevilling til Bygning af Motorbaaden, skal jeg her tillade mig at anmode om, at der maa blive stillet et bestemt Beløb til Raadighed ved disse Omrejser samt til Hjælp ved Baadens Drift i det hele taget. Under de nuværende Forhold kan de Omrejser, min Instruks paabyder, neppe udføres for mindre end 3000—4000 Kr., og endda er de alt for anstrengende og opslidende. Med Motorbaad vil det langt lettere kunne lade sig gøre, og jeg skal her anmode om, at det ovenfor omtalte bestemte aarlige Beløb ansættes til 3 à 4000 Kr. alt efter Behovet.

Mine Indtægter ved Praksis var i Aaret 1919 Kr. 2918,55.

Ved Sagens *1. Behandling* den *11. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Landbolovene*.

Den *30. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Djóralækni Bech hevur í frágreiðing til tingið upplýst tingið um, at hann hevur søkt um rikisstuddning til ein motorbát, og biðjur tingið um sítt viðmæli. Hann greiður frá, at hann er í holt við at fáa fluttningskassar í lag í landinum, har ásett er at lata í árlega 2 kr. fyri hvørt neytið, og at longu nógv fólk hevur teknað seg til hesa fyritøku.

Nevndin má halda, at tað er beint, at slíkir fluttningskassar koma í lag, og eyðvitað verða teir neylaeigarunum nýtilegastar, tá djóralæknirin sjálvur eigur motorbát, sum hann kann fara avstað við, tá ástendur. Eitt er afturat, og tað er, at djóralækninn er skyldugur at gera 3 umreisur um árið í Suðuroy og Norðuroyjum og 2 yvirhøvur í hinum oyjunum. Hettar er ikki gjørligt uttan at hann eigir sítt egna far, um tað ikki skal kosta yvirhands nógv.

Eftir uppskoti, sum djóralækninn hevur framlagt fyri nevndina, heldur hann, at fluttningsgjald, tað, sum tað almanna skal útreiða, verður nógv minni, um hann fær motorbát sjálvur, enn nú, tá hann má biða sær fluttning.

Aðra staðnifrá er spurt, at eisini bunaðarráðgevarinn og royndarstýrarinn vilja nýta bátin, og hartil leggja nakað av teirra fluttningspeningum. Nevndin mælur til, at djóralækninn hevur bátinn

í hondum, men at hinir kunnu nýta hann á læknisins umreisum og annars, tá læknirinn kann vera hann fyri uttan.

Soleiðis ástatt skal nevndin loyva sær at mæla til at tingið samtykkir:

1) *at* ríkiskassen letur byggja ein motorbát, hóskandi til fluttningsbát hjá djóralæknanum.
2) *at*, tá báturin er fingin og flýddur djóralæknanum í hendi, skal hann hava bátin í varðveitslu og nýta hann, sum honum er tørvur á. Herumframt skal báturin eisini verða falur fyri búnaðarráðgevarinn og royndarstjóran í teirra almenna starvsørindum. Tó skulu læknisørindir ikki harfyri leggjast niður ella misrøkjast.
3) *at* rikiskassin gevur 50 % í studdning til fluttningskassarnar.
4) Amtmaðurin ásetur greiniligari reglur fyri bátabrúki og ásetur fluttningsgjaldið fyri ferðafólk og fenað.

Løgtingið, hin 30. august 1920.

J. Patursson.	*R. Rasmussen.*
Johan H. Poulsen.	*Th. M. Strøm.*
M. Samuelsen.	*J. J. Welhe.*
Med Forbehold.	Med Forbehold.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *7. September* sattes Udvalgets Forslag 1—4 samlet under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XLVIII. Landbrugskonsulentens og Dyrlægens Indberetning paa Færøsk.

Den *11. August* fremlagdes Skrivelse fra J. Patursson om, at Landbrugskonsulentens og Dyrlægens Indberetninger burde afgives paa Færøsk.

Ved Sagen *1. Behandling* den *13. August* vedtoges det efter Forslag af Patursson at henvise den til *Udvalget vedrørende Præsteskyds*.

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Nevndin hevur frá tinginum fingið flýtt uppskot frá J. Patursson um, at

frágreiðingar búnaðarráðgevarans og djóralæknans verða á føroyskum máli.

Nevndin kann mæla til, at tingið letur kunngera fyri hesum báðum umboðsmonnum, at tað vil verða tinginum dámligt, at teirra frágreiðingar til tingsins verða skrivaðar á landsins máli.

* * *

Undertegnede Mindretal (M. Samuelsen og J. Rasmussen) anser det ikke for rigtigt at træffe Bestemmelse om, at Landbrugskonsulenten og Dyrlægen skal affatte deres Beretning *kun* paa Færøsk. I Betragtning af, at de paagældende er Statstjenestemænd, og at det officielle Sprog paa Færøerne er Dansk, kan vi ikke strække os videre end at gaa med til, hvis det kræves, at Indberetningerne skrives og trykkes paa begge Sprogene, Færøsk og Dansk.

* * *

Meirilutinn mælur tinginum til at samtykkja:

„Tingið ger búnaðarráðgevaran og djóralæknan kunnugar við, at tinginum vil dáma væl, at teirra frágreiðingar til tingið verða skrivaðar á føroyskum máli."

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* sattes Flertallets Forslag under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

II. Anerkendelse af Famien som Hvalvaag.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Skrivelse fra Amtet, hvorved fremsendes Skrivelse fra Sysselmanden for Suderø Syssel, hvori anmodes om, at *Famien maa blive anerkendt som Hvalvaag.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* blev den efter Forslag af Strøm henvist til et *Udvalg paa 3 Medlemmer*, hvortil den *10. s. M.* valgtes: *Strøm, Winther og Efferøe.*

Den *17. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Skrivelse fra Amtet af 5. Decbr. 1919 tilligemed Skrivelse af 22. November samme Aar fra Sysselmanden for Suderø, hvori Lagtinget anmodes om i indeværende ordinære Samling at virke hen til, at Famien ved en Ændring i Grindereglementet bliver autoriseret som Hvalvaag.

Da der hyppigt forekommer Grinde-

flokke paa Vestsiden af Suderø, som vanskeligt kan lade sig drive andet Steds hen, og Famien er den eneste Plads paa den Kant af Øen, hvor Forholdene tillade, at Grindedrab kan foregaa med et godt Resultat, og da nævnte Plads i de sidste 25 Aar har været meget benyttet som Hvalvaag med tilfredsstillende Resultat, har Erfaringen saaledes vist, at Famien er særlig egnet som Hvalvaag.

Udvalget er derfor blevet enigt om at foreslaa at Tinget indstiller, at Famien bliver autoriseret som Hvalvaag.

Forslag:

I § 10, første Stykke, i Bekendtgørelse No. 137 af 14. Juni 1909 om et af Justitsministeriet udfærdiget Reglement for Grindefangst paa Færøerne indskydes efter Ordet „Trangisvaag" Ordet „Famien".

Ved Sagens 2. *Behandling* den 20. *August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *23. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den 28. *August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 28. August 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i dets indeværende Samling behandlet Spørgsmaalet om Autorisation af Famien som Hvalvaag. Sagen er blevet behandlet i et Udvalg, der under 17. d. M. afgav medfølgende Betænkning.

Sagen har været undergivet 3 Behandlinger i Tinget.

Ved 3. Behandling den 23. d. M. vedtoges enstemmig Udvalgets saalydende Forslag:

I § 10, første Stykke, i Bekendtgørelse Nr. 137 af 14. Juni 1909 om et af Justitsministeriet udfærdiget Reglement for Grindefangst paa Færøerne indskydes efter Ordet „Trangisvaag" Ordet „Famien".

Idet man henviser til den medfølgende Udvalgsbetænkning og Sagens øvrige Bilag, skal man anbefale Sagen til velvillig Fremme ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

E. Olrik. *Th. M. Strøm.*

Joen Poulsen.

L. Jordehval.

Den *6. August* fremlagdes *Skrivelse* *) *fra Arbejderforeningen „Enigheden" i Tveraa angaaende Afskaffelse af Landpart af Grindefangst.*

Ved Sagens *1. Behandling* blev den efter Forslag fra Strøm henvist til *Budgetudvalget.*

Den *27. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Arbeiðsmannafelagið á Tvøroyri, „Enigheden", hevur sent tinginum bønarbræv, dagsset 28. juli h. á., um, at jarðahvalurin verður avtikin sum skjótast. Sum fólkatalið vexur, verður parturin minni og minni til hvønn einstakan, og tann parturin, ið teir, ið eiga jarðahvalsrættindini, fáa frammi hjá er nógso stórur, og tað merkist hjá hinum.

Felagið heldur, at tað vildi ikki verið annað enn rættvist, at jarðahvalurin varð avtikin uttan endurgjald. Um hetta ikki er gjørligt, biður felagið um, at tað almenna hjálpir soleiðis, at einans ein partur av endurgjaldinum rindist av grindafonginum.

Felagið biður eisini um, at tann partur av grindini, ið er lagdur til onnur endamál (skúlafondið, fátakrakassan o. t.) verður avtikin ella læðkaður.

Hetta seinasta heldur nevndin seg ikki kunna tilráða av tí, at teir kassar, ið hava hesar inntøkur, ikki tola at missa tær uttan at fáa aðrar ístaðinfyri, og nevndin sær seg ikki føra fyri nú at peika á sovorðnar.

Hvat viðvíkir jarðahvalinum, heldur nevndin tað vera best at fáa hann avtiknan sum skjótast, men at hetta eftir galdandi lóg er ógjørligt uttan endurgjald, ti talan er um rættindir, ið eigast av einstøkum monnum. Tá tíggindin varð avloystur, varð 10 % av hvørjari grind lagd til „Fonden til Jordehvalens Afløsning", og ætlanin er at nýta hesa fond til at betala teimun, ið eiga jarðahvalin, endurgjald fyri avloysan av hesum rættindi. Tað vil tó vara nakað leingi, áðrenn fondurin eigur pening nógstóran hartil. Fyri at skunda undir hetta hevur nevndin hugsað um tveir vegir, annar at upptaka lán og hin at royna at fáa teir, ið rættindini eiga, at geva avkall uppá tey. Skal lán takast, vildi tað verið eitt ógvuliga stórt lán, ið talan vildi blivið um, og nevndin má tí tilráða at royna, hvussu langt náast kann hin vegin, og hon hevur tað álit á viðkomandi, at teir vilja geva avkall uttan endurgjald uppá jarðahvalin, ið nógvir Føroyingar fegin vilja hava avtiknan sum viðurskiftini nú eru á døgum. Nevndin loyvir sær tí at seta fram hetta

uppskot.

1. Amtmaðurin verður umbiðin at lata prenta hóskandi skemair til avkall uppá jarðahvalin.

2. Amtmaðurin verður umbiðin at senda tey undir gr. 1 nevndu skemair til sýslumennirnir og biða teir royna at fáa teir, ið jarðahvalsrættindini eiga, at geva avkall haruppá uttan endurgjald.

3. Amtmaðurin og vørunevndin verða umbidnir at útarbeiða uppskot til avloysan av jarðahvalinum og seta tað fram fyri næsta ting.

*) Udelades her.

4. Avskrift av álitinum verður sent teimum, ið heittu á tingið.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

LI. Ændring i Grindereglementet.

Den *23. August* fremlagdes *Skrivelse* *) *fra Sysselmanden for Strømø Syssel angaaende Ændring i Grindereglementet.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *24. August* vedtoges det efter Forslag af Eftersøe at henvise den til *et Udvalg paa 5 Medlemmer*, hvortil den *25. s. M.* valgtes: *J. H. Poulsen, Joensen, Guttesen, A. Samuelsen* og *J. Rasmussen.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndaràlit.

Sýslumaðurin fyri Streymoyarsýslu hevur sent bræv inn á ting dagsett 20. í h. m. um atburðin við einari grind, ið funnin var av einum Kvívíksbáti tann 19. í h. m. norðanfyri Dalanýpuna.

Grindin var funnin kl. 5—6 um morgunin; men boðini komu ikki til Vestmanna fyrr enn kl. 7¼. Bátarnir frá Vestmanna fóru av stað í stundini; men áðrenn teir komu til grindina, høvdu Leyningar og Kvivikingar longu hildið henni til á Leynum. Men har lógu bara 28 hvalir eftir av teirri ársøk, at bátarnir vóru ovfáir og illa útgjørdir við reiðskap, og plássið er ikki hóskandi at halda grind til við litlari manning.

Menn halda, at grindin var o. u. 500 hvalir. Tá hon var úl aftur komin, komu Vestmannabátarnir, bæði motorbátar og róðrarbátar. Tá varð roynt at reka grindina til Vestmanna, og tó at tað var gott sjóvarfall til tess, var hon ikki til at fáa inn á Vestmanna. Kønir menn siga, at tað var yvaleyst av teirri grund, at hon hevði verið tilhildin og særd frammanundan á Leynarlógv. Endin varð, at grindin fór norðir um Slættanestanga.

Hesin óforsvarligi atburður av Kvívíkingum og Leyningum, heldur sýslumaðurin hevur verið landinum eitt tapp uppá o. u. 100,000 kr.

Hann heldur, at tær bøtur ið lógin ásetur fyri slíkar atburðir eru alt ovlógar, tó at tað kann verða tala um at gjalda fyri tapið.

Tað hevur fyrst hent fleiri ferðir, at menn hava sýnt ein líknandi atburð við

*) Udelades her.

grindarakstur. Tað hevur verið strið um, hvar grindin eigur at verða rikin, og av teirri grund er hon sloppin.

Tað sigist í brævinum, at Kvivíkingar og Leyningar eru á einum máli um at halda grind til á Leynum, tó at tað er ólógligt so leingi, Leynar ikki er goðkend sum hvalvág.

Sýslumaðurin mælur til, at tað verður givið hesum umtalaðu monnum harða átalu fyri teirra óforsvarliga atburð.

Hann mælur tinginum til at broyta grindalóg og reglument, og serliga at seta bøturnar upp, fyri at slíkt ikki aftur skal finna stað.

Nevndin má geva sýslumanninum viðmæli og heldur, at hesur menn hava sýnt ein aldeilis óhóskandi og óforsvarligan atburð, sum er í harðasta stríð við grindalógina, og hon væntar, at viðkomandi rættur tekur sær av sakini eftir tí galdandi lóg. Tað skal her leggjast afturat, at um slíkur atburður verður havdur oftari, so mælur nevndin til, at teir menn, ið so bera seg at, verða drignir til ansvar og verða kravdir at bøta tað spell, ið stendst av slíkum atburði.

Nevndin kann vera samsint við Streymoyar sýslumanni, at tað kundi verið skilulig grund til at broyta grindalógina á tann hátt, at bøturnar vórðu uppsettar; men tá tað ofta hevur verið til umrøðu at broyta grindalóg og grindareglement í aðrar mátar, heldur nevndin, at tingið ikki so seint sum nú er ført fyri at fara undir hetta, so vil nevndin ikke mæla til bara at gera broyting við bøtunum.

Tá vit eru vorðnir kunnigir við, at tað er atlan at beina sakina um avtaking av jarðahvali til tað vørunevnd, ið sett verður millum tinga, so halda vit tað eisini vera heint at beina søk um grindalóg og grindareglument til sama nevnd og biða hana royna seta fram uppskot til slíkar broytingar í nevndu lógum, sum tingið kunna vónast at koma á samt um.

Tá við vóna, at vørunevndin millum tingseturnar fer at taka grindalóg og reglement til umhugsan, so hava sumir av nevndarmonninum hug til serliga at biða hana hugsa um hesar spurningar:

1) minkan av distriktunum,
2) um drápshval,
3) spurning um tey, sum koma í grind, men ikki hava bústað í distriktinum skulu hava meiri í part enn tey ið har búgva.

I samanburð við tað, sum sagt er, skal nevndin mæla tinginum til at samtykkja:

Tann vørunevnd, ið verður sett millum tinga verður biðin um til næstu vanligu tingsetu at sela fram uppskot til tíðarhóskandi broyting av grindalóg og grindareglement.

Amtmaðurin biðist um at senda Streymoyar sýslumanni hetta nevndarálit.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 7. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

LII. Forandring i Fiskehandelen fra fri til bunden Næring.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til

Færøernes Amtsraad.

Undertegnede Landsorganisation af Danmarks Detail-Fiskehandlere, der omfatter Butik-, Gade-, Land- og Torvehandlere her i Landet, anmoder høfligst det ærede Amtsraad om Forandring i Fiskehandelen fra fri til bunden Næring, saaledes at enhver, som driver Handel med Fisk, skal være i Besiddelse af Borgerbrev, for hvilket Betaling erlægges efter Overenskomst med de paagældende Kommuner eller Amtsraad, eventuelt Lovgivningsmagten.

Som Motivering i denne Anledning anføres følgende:

Landsorganisationen har siden dens Stiftelse gjort sig yderste Anstrængelse for at organisere Fiskehandlererhvervet med den Hensigt at kunne skabe en sund og reel Handelsstand indenfor dette Erhverv, hvilket haardt tiltrængtes. Fiskehandelen har her i Landet væsentlig fordi den er fri Næring staaet paa samme lave Standpunkt som for Hundrede Aar tilbage i Tiden, og kun ved Organisationens ihærdige Arbejde har den efterhaanden opnaaet en bedre Position. Det er Organisationens Ønske, at Fiskehandelen bliver ligestillet med andre Erhverv. Den gør Forsøg paa at indføre forretningsmæssige Reformer indenfor Fiskehandelen og give dens Udøvelse til Fagmænd saaledes, at det købende Publikum har Garanti for, at Fisk, som er det lettest fordærvelige Fødemiddel, bliver behandlet paa rette Maade.

Den frie Handel forhindrer den hæderlige og dygtige Forretningsmand i at gribe ind og bruge sine Evner paa rette Maade. De mange tilfældige, som paa sine Tider driver Fiskehandel, spænder Ben for de Bestræbelser, der bliver gjort fra vor Side for blandt det store Publikum at skabe tilbørlig Agtelse og Tillid til Fiskehandlerstanden.

Som Forholdene nu er, kan enhver som hidtil ikke har haft med Fisk at gøre og som i de fleste Tilfælde overhovedet ikke er kompetente til at drive Handel med Fødemidler virke som Fiskehandlere.

Set fra et hygiejnisk Standpunkt er Fiskehandelen i mange Tilfælde som den drives nu, meget forkastelig, idet Personer, som i deres daglige Færd har med alt andet at gøre end netop Fisk, lejlighedsvis kan gribe ind og for en Tid drive Fiskehandel; saadanne Personer er i Reglen ganske ligegyldige med, i hvilken Stand de bringer Publikum Fisken, idet det kun er beregnet som en øjeblikkelig Forretning i en ledig Stund og som Følge deraf ikke er dem noget Ansvar bevidst i saa Henseende.

Det er forstaaeligt, at naar Fisk, som jo er det mest let fordærvelige Fødemiddel bliver behandlede og forhandlede af dertil egnede Personer og paa dertil egnede Pladser, vil dette bidrage meget til at forhøje Publikums Kendskab til og Brug af Fisk til Fordel for den for Tiden meget betrængte Fiskerbefolkning.

Under Henvisning til foranstaaende anmoder vi Dem om i Sagens Interesse at støtte os i vore Bestræbelser i saa Henseende og skulde det glæde os meget om det ærede Raad vil stille sig velvillig overfor de stedlige Fiskehandlere og indføre „Bunden Næring for al Fiskehandel." Vi henviser i saa Henseende til Næringsloven af 1851 Pag 1, hvori der bemyndiges saavel Amt som Byraad at træffe afvigende Bestemmelser i saa Henseende, tillige henviser vi til samme Lovs Bestemmelse, at naar Fisken har foregaaet en Forædling, det vil sige Røgning, Salt-

ning o. s. v. og denne ikke er foretaget af Sælgeren selv kræves der „Bunden Næring", samme gælder alle indførte Fiskesorter, Norske Hummer og Helleflynder, Svenske Sild o. s. v. o. s. v.

Af medfølgende Udtalelser, fra flere forskellige Grene indenfor den danske Handelsstand vil det ærede By- og Amtsraad kunde skønne Ønskeligheden af vort Kravs Opfyldelse.

Deres meget ærede Svar forventes.

med Højagtelse.

Hovedbestyrelsen for
Landsorganisationer af Danmarks
Detailfiskehandlere.

J. Frederiksen,
pt. Fmd.
Fiskergade 42.

F. Elikofer,
Sekretær,
Aarhus.

J. Petersen,
Næstformand,
Ringsted.

K. M. Nielsen,
Klaragade 26,
Odense.

Carl Sørensen,
Fiskehuset,
Kolding.

William Larsen,
Værnedamsvej 8,
København V.

D. Didriksen,
Vejle.

H. Larsen,
Nykøbing F.

Vald. Jensen,
Kasserer,
Odense.

Ved Sagens *1. Behandling* **den** *5. August* **blev den efter Forslag af A. Samuelsen henvist til** *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *14. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist nærværende Sag angaaende Forandring i Fiskehandelens Overgang fra fri til bunden Næring. Udvalget skønner ikke, at det i Skrivelsen fra Hovedbestyrelsen for Landsorganisation af Danmarks Detailfiskehandlere omhandlede Forhold har nogen Betydning for Færøerne, i hvert Fald ikke for nærværende Tid. Man skal derfor foreslaa følgende:

Lagtinget anmoder Amtmanden om at tilkendegive Brevskriverne Lagtingets Mening i Overensstemmelse med ovenstaaende.

Ved Sagens *2. Behandling* den *17. August* vedtoges Udvalgets Forslag med **11 Stemmer mod 0.**

LIII. Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *Skrivelse fra Amtet om Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan*, **med saalydende Bilag.**

Landfogden
paa
Færøerne.

Thorshavn, den 27. Juli 1920.

I Skrivelse af D. D. (1920 No. 673) har Hr. Amtmanden udbedt sig min Erklæring med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Lov for Færøerne om Fiskerilaan No. 646 af 21. Decbr. 1917 bør forlænges og eventuelt med hvilke Ændringer samt begært forskellige Oplysninger vedrørende de i Henhold til den nugældende Lov ydede Laan m. v.

Saaledes foranlediget skal jeg tjenstlig udtale, at da der alene i den forløbne Del af Aaret 1920 er indkommet 16 Ansøgninger om Statslaan, maa jeg formene, at der er Grund til at søge Loven forlænget. Jeg er ikke ved Behandlingen af Andragenderne bleven opmærksom paa noget Forhold, der kunde nødvendiggøre en Ændring i den nugældende Lov, idet jeg dog skal henstille, at Ordene i § 2, 3. Stk. „og Bevisligheder, som Andrageren kan antages at være i Besiddelse af" ændres til „og Bevisligheder, som denne maatte fastsætte". I Almindelighed kan en Andrager kun antages at „være" i Besiddelse af sin Daabsattest. Da imidlertil Erklæring fra 2 Personer om, at Andrageren ikke har været straffet og ikke har nydt urefunderet Fattighjælp, ikke er anset fyldestgørende, vil jeg anse det for ønskeligt, at det nærmere præciseres i den ministerielle Bekendtgørelse, som fornævnte Ændring maa medføre, hvilke Legitimationspapirer der skal ledsage Andragendet.

I Finansaaret 19"/„ er der udbetalt 6 Laan til ialt 16200 Kr., i 19"/„ 2 Laan paa ialt 12500Kr. og i 19"/„ 1 paa 1200 Kroner.

Stats-Laanefonden har i intet af de nævnte Finansaar maattet skride til Realisation af de pantsatte Skibe.

Delbanco.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* henvistes den efter Forslag af Winther til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *14. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist nærværende Sag angaaende Fornyelse af Lov om Fiskerilaan for Færøerne af 21. December 1917. Udvalget finder ikke Anledning til at foreslaa nogen Forandring i Loven, med Undtagelse af, at det i § 1, 1ste Stk. nævnte Beløb af 60,000 Kr. forhøjes til 400,000 Kr. for Finansaarene 1921—22, 1922—23, 1923—24, idet Udvalget er af den Opfattelse, at i hvert Fald en Del af de Fiskefartøjer, som for Tiden anvendes til Havfiskeri paa Færøerne, ikke mere kan anses for at være tidssvarende. Da der nu er saa mange Kuttere hjemmehørende paa Færøerne, at de daarligt nok alle kan blive bemandede med tilstrækkeligt arbejdsdygtigt Mandskab, er der ikke stor Sandsynlighed for, at der i Fremtiden bliver anskaffet flere Fiskefartøjer af ovennævnte Type. Anderledes forholder det sig, naar Talen bliver om større Damptrawlere eller Motorskibe. Det er jo saadan, at medens alle omliggende Lande driver deres Fiskeri med moderne udrustede Fiskefartøjer, har Færinger,

som har deres Hjemstavn saa at sige midt paa de bedste Fiskegrunde, hidtil kun anvendt de gammeldags Fiskekuttere til Haandlinefiskeri; (det siger sig selv, at Færinger under disse Tilstande let bliver udkonkurrerede). Det er ikke svært at forstaa, at Anskaffelse af ny og bedre udrustede Fiskefartøjer bliver en Livsbetingelse for Færingerne som fiskeridrivende Folk, men hertil er det ikke let at skaffe den nødvendige Driftskapital. Det vilde derfor være af stor Betydning, om man af Statens Laanefonds Midler til Udlaan til Fiskere bosatte paa Færøerne kunde erholde Laan til Anskaffelse af Damptrawlere og Motorskibe, og det er i Overensstemmelse hermed, at Udvalget har tilladt sig at foreslaa Beløbet forhøjet til 400,000 Kr. aarlig.

Med Hensyn til den med Sagen følgende Erklæring fra Landfogden skal Udvalget ganske henstille, at der (hvis det skulde være nødvendigt) i det trykte Skema til Andragende om Laan til Anskaffelse af Fiskefartøjer Punkt 4 og 5 tilføjes til hvilke Myndigheder vedkommende Andrager skal henvende sig for at fremskaffe skriftligt Bevis for at de respektive Forhold er i Orden.

Udvalget tillader sig i Overensstemmelse med ovenfor anførte at fremkomme med følgende Forslag:

Forslag til Ændring
i Lov for Færøerne Nr. 646 om Fiskerilaan af 21. Decbr. 1917.

§ 1, 1ste Punktum ændres til at lyde saaledes:

„Regeringen bemyndiges til aarlig i Finansaarene 1921—22, 1922—23 og 1923—24 at anvende indtil 400,000 Kr. af Statslaanefondens Midler til Udlaan til Fiskere bosatte paa Færøerne."

Ved Sagens *2. Behandling* den *18. August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *24. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

Den *30. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 30. August 1920.

Til
Justitsministeriet.

Der har i indeværende Lagtingssamling været behandlet en Sag angaaende Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 21. December 1917. Sagen blev behandlet i Udvalget for forskelligartede Sager, som den 14. August afgav Betænkning med Forslag gaaende ud paa, at det i § 1 nævnte Beløb 60,000 Kr. forhøjes til 400,000 Kr. for Finansaarene 1921—22, 1922—23 — 1923—24.

Ved Sagens 2. Behandling, der fandt Sted den 18. August overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens 3. Behandling, der fandt Sted den 24. August vedtoges Udvalgets Forslag enstemmigt med 18 Stemmer.

Idet man tillader sig at henvise til Sagens Akter, fremsendes den til det høje Ministeriums videre Forsorg.

E. Olrik. *R. Rasmussen.*

Joen Poulsen.

LIV. Lov om Understøttelse til arbejdsløse Fiskere.

Den *24. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 16de August 1920.

Idet man hoslagt fremsender nogle Eksemplarer af Lov om Understøttelse til ubemidlede arbejdsløse Fiskere af 28de Juni 1920 tilligemed nogle Eksemplarer af et af Indenrigsministeriet under 30. Juni 1920 udfærdiget Cirkulære til Københavns Magistrat og samtlige Amtmænd, skal man anmode Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte være Anledning til at foretage Lempelser i Loven med Hensyn til dens Anvendelse paa Færøerne, og derefter indsende Lagtingets Udtalelse hertil ledsaget af Amtets egne Ytringer.

Svenning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden
over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

Færø Amt, den 24. August 1920.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den 25. *August* foreslog J. H. Poulsen at henvise den til *et Udvalg paa 5 Medlemmer*, medens R. Rasmussen foreslog at henvise den til det kommunale Udvalg. J. H. Poulsens Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0. Til dette Udvalg valgtes *26. s. M.*: *J. H. Poulsen, Debess, Thomsen, A. Samuelsen* og *Weihe*.

Den *29. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Den 24. August har Amtet forelagt Lagtinget til Betænkning Lov om Understøttelse til ubemidlede arbejdsløse Fiskere, der ved Skrivelse af 16. August fra Justitsministeriet er sendt Amtet.

Undertegnede Udvalg, der af Lagtinget er nedsat til at afgive Betænkning om Sagen skal tillade sig at anføre følgende:

Love om Understøttelse til ubemidlede arbejdsløse Fiskere har tidligere været forelagt Tinget i Samlingerne 1918 og 1919. I 1918 vedtog Lagtinget at anbefale, at Loven uforandret gjordes gældende for Færøerne, se Betænkningen om Sagen i Lagtingsberetningen for 1918; den blev imidlertid ikke bragt i Anvendelse her, idet Fiskeriet for nævnte Aar blev særdeles godt for Færøerne.

I Samlingen 1919 blev en lignende Lov igen forelagt Tinget, men et Flertals Forslag om ikke at udvide Loven til Færøerne blev vedtaget, idet der blandt andet gjordes opmærksom paa, at den ikke vilde afhjælpe den største Ulempe, vore Fiskere lider under nemlig de ofte lange Tider i Vintermaanederne, hvor Vejrforholdene hindrer dem i at komme ud med deres Baade. Dette Forhold er udførlig berørt i de i Sagen i 1919 afgivne Betænkninger (Flertallets og Mindretallets).

Nærværende Lov indeholder de samme Bestemmelser om, at en Fisker ikke kan opnaa Understøttelse, naar Sygdom eller Vejrforholdene er Aarsag til Arbejdsløsheden.

Der er derfor overvejende Sandsynlighed for, at nærværende Lov heller ikke vil være af særlig Betydning for Færøerne, og selv om den i mindre Omfang skulde blive benyttet, ikke vil virke helt

retfærdigt, begrundet paa de særlige Forhold her paa Øerne.

Den hovedsagelige eller nærmest eneste Grund hvorefter Fiskere efter denne Lov kan faa Understøttelse er „extraordinære Afsætningsforhold" Lovens § 2.

Da man eventuelt kan befrygte, at det i den kommende Tid kan blive vanskeligt at faa afsat Fisk til Priser, der staar i Forhold til de høje Priser paa alle Nødvendighedsvarer, saa mener Udvalget, at Loven her dog kan finde nogen Anvendelse.

I det Tilfælde, at Loven udvides til ogsaa at gælde for Færøerne, vil det dog være nødvendigt, at der foretages nogen mindre Ændringer som Følge af de stedlige Forhold.

I Henhold til, hvad man har anført, skal Udvalget foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lov af 28. Juni 1920 om Understøttelse til ubemidlede arbejdsløse Fiskere sættes i Kraft paa Færøerne med følgende Ændringer.

§ 2 7de Stykke udgaar, ligeledes 8de Stykke; i 9de Stykke forandres „kommunalt Arbejdsanvisningskontor" til „Kommunalbestyrelse". I næstsidste Stykke forandres „Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891" til „Lov om Fattigvæsenet af 10. April 1895".

Den *2. September* foretoges Sagens *2. Behandling.*

Ved den foretagne Afstemning blev:

§ 1 vedtaget med 12 Stemmer mod 0.
§ 2 (med Udvalgets Ændringsforslag) vedtaget med 12 Stemmer mod 0.
§ 3 vedtaget med 12 Stemmer mod 0.
§ 4 — — 12 — — 0
§ 5 — — 12 — — 0
§ 6 — — 13 — — 0

Derpaa overgik Sagen til 3. Behandling.

Den *8. September* afgav Ordfører J. H. Poulsen saalydende *Ændringsforslag:* i § 6 udgaar næstsidste Stykke.

Ved Sagens *3. Behandling* den *11. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

I indeværende Samling har Tinget behandlet Lov af 1ste April 1920 om Understøttelse til ubemidlede arbejdsløse Fiskere.

Der blev af Tinget nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer som under 29. f. M. afgav Betænkning i Sagen.

Udvalgets Indstilling til Tinget gaar ud paa, at Loven gøres gældende for Færøerne med uvæsentlige Ændringer.

Ved Sagens 3die Behandling den 11. September vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer.

Idet man henviser til vedlagte Udvalgsbetænkning, skal man anbefale Sagens videre Fremme ved Ministeriets Forsorg.

E. Olrik. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

VI. Ændring i Vragerattesterne.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 10. Juli 1920.

Idet man paany fremsender den hoslagte Sag angaaende den af Overvrager R. Niclasen, Tveraa, brugte Form for Udstedelse af Vragerattest vedrørende Klipfisk, der delvis er tørret ved kunstig Varme, skal man anmode Amtet om at forelægge Sagen for Lagtinget til Betænkning med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte være Grund til i Arbejdsregulativet for Vragerformænd af 22. April 1913 at tilføje en Bestemmelse om, at det af Vragerattesten skal fremgaa, hvilken Tørringsmaade, der er anvendt, eventuelt om det nærmere Indhold af en saadan Bestemmelse.

P. M. V.
Bielfeldt,
Fm.

Amtmanden
over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

E. Olrik.

Til
Lagtinget.

Ved Sagens *1. Behandling* den *5. August* blev den efter Forslag af Thomsen henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager*.

Den *14. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Nærværende Sag angaaende Fiskevragning er ved Amtets Skrivelse af 16. Juli 1920 forelagt Lagtinget til Erklæring.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen har været henvist, skal tillade sig at udtale, at i Betragtning af at Fiskeeksporten for Færøernes Vedkommende er et saare vigtigt økonomisk Spørgsmaal, kan man ikke være varsom og nøjeregnende nok, naar det drejer sig om at fremskaffe den mulige Vare til de udenlandske Markeder.

Hvad angaar Lov af 1. April 1912 og Regulativ af 22. April 1913 finder Udvalget, at Vragergerningen vel kan udføres forsvarligt i Overensstemmelse med disse; men det er et Spørgsmaal, om det ikke er formaalstjenligt, at Amtet foranstalter, at der i den trykte Formular til Vragerattester indføres et Par Punkter, under hvilke Krageren skal paaføre Attesten en Bemærkning om, paa hvilken eller hvilke Maader Fisken er tørret.

Det henstilles ganske til Amtet at foretage det herhenhørende nødvendige.

Sagens *2. Behandling* foretoges den *18. August*.

Formanden fremlagde saalydende:

Motiveret Ændringsforslag.

Underskrevne formener, at Tinget maa give et nestemt Svar i denne Sag.

Det er kun Vragernes Opgave at skønne over, om Fisken er 1ste eller 2den Klasse. Tørringsmaaden er underordnet, og vedkommende Køber, der ikke maatte ønske kunsttørret Fisk, kan altid sikre sig ved en dertil sigtende Bestemmelse i Slutsedlen.

Forslag.

Tinget finder ingen Grund til i Arbejdsregulativet for Vragerformænd af

22. April 1913 at tilføje en Bestemmelse om, at det af Vragerattesten skal fremgaa, hvilken Tørringsmaade, der er anvendt.

Thorshavn, den 18. August 1920.

D. J. Thomsen. *Edw. Mørlensen.*

Nyholm Debess.

Dereftor overgik Sagen til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *7. September.*

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt idet kun 4 Medlemmer stemte for og ingen imod.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

LVI. Forhøjelse af Fiskevragernes Løn.

Den *11. August* fremlagdes *Ansøgning fra flere Fiskevragere om Forhøjelse af deres Løn.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Formanden henvist til *Udvalget angaaende Ændring i Vragerattesterne.*

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg har faaet henvist til Betænkning et Andragende fra Fiskevragerne i Thorshavn og Omegn samt paa Suderø om Forhøjelse af Timebetalingen for det af dem udførte Vragerarbejde. Andragendet, der er ledsaget af Anbefalinger fra Overvrageren og Færøernes Købmandsforening, menes af Udvalget at være rimeligt under Hensyn til den i den sidste Tid stedfundne Prisstigning.

Ved Sagens 1ste Behandling anmodede Amtmanden Udvalget om at tage under Overvejelse en passende Forhøjelse af Overvragernes Diæter. Overvrageren har i Følge Regulativ af 22/4—13 § 15, 4. Stk. 2 Kr. daglig i Diæter for den Tid, han er paa Rejse i Embedsmedfør. Da dette Beløb i Forhold til Prisstigningen maa anses for uforholdsmæssigt lille, mener Udvalget det tilraadeligt at forhøje Beløbet til 5 Kr. daglig.

Udvalget skal desaarsag foreslaa Tinget at vedtage:

1) Den Betaling, som efter Lov Nr. 69 af 1. April 1912 om Vragning af Fisk paa Færøerne tilkommer Vragerne fastsættes til det dobbelte af den

paa de respektive Vragersteder til enhver Tid gældende Timeløn for Losnings- og Ladningsarbejde.

2) Arbejdsregulativ for Vragerformænd paa Færøerne af 22. April 1913 § 15, 4. Stk. foreslaas ændret derhen, at Ordet „2 Kr." udgaar og i Stedet sættes „5 Kr."

Ved Sagens *2. Behandling* den *25. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Samme Dag oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes Lagting.

Thorshavn,
den 1. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Der har i indeværende ordinære Lagtingssamling været behandlet et Andragende om Forhøjelse af Vragernes Løn.

Sagen har været henvist til Udvalget for forskelligartede Sager, som den 23. August afgav Betænkning med Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling, der fandt Sted den 1. September, vedtoges Udvalgets Forslag med 14 Stemmer.

Idet man henviser til Betænkningen og Sagens øvrige Akter, tillader man sig herved at fremsende samme til Ministeriets videre Forsorg.

E. Olrik. *R. Rasmussen.*

Joen Poulsen.

LVII. Garanti for Motorbaad ved Nolsø.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes et Andragende*) fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune om *Garanti for en Motorbaad stationeret ved Nolsø Bygd.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* blev den efter Forslag af R. Rasmussen henvist til *Budgetudvalget.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

*) Udeladen her.

Nevndarálit.

Stýrið fyri Nolsoyar kommunu hevur í bønarbrævi, dagsettum 15. juni h. á., vent sær til løgtingið um at tryggja ein motorbát, sum tekur støðu á Nolsoyarvík, so at tingið betalir skaðan, um hann fer á land í óveðri. Tað er av størsta týdningi fyri bygdina at hava ein sóvorðnan bát ikki einans fyri fiskiskapsins skyld, men eisini fyri at kunna, sjálvt í ringum veðri fáa samband við Tórshavn eftir doktarahjálp o. t., og báturin kann eisini nýtast til at bjarga fiskimonnum úr Nolsoy ella aðra staðni frá ella aðrar sjógvmenn, tá máttu koma í vanda nær oynni. Telefon hevur Nolsoygin ikki. Ífjør høvdu teir ein motorbát, men óhapp hendi, og viðkomandi tryggingarfelag vildi ikki longri tryggað bátar á Nolsoyarvik.

Nevndin heldur, at tað vildi verið hent og gott hjá Nolsoyingum at hava ein slíkan bát við oynna, og hon hevur vent sær til motorbátatryggingarfeløgini her á landi og spurgt tey, um tey máttu vera sinnaðu til at taka hvørt ein part av tryggingini, um tingið tók ein part.

„Suderø Fiskeriforsikring" hevur í telegrammi 14 h. m. svarað, at felagið ikki fyri fyrst kann taka Nolsoyarvík sum akkerplass fyri bátar, tryggaðir í felaginum, men at ein aðalfundur kanska vil taka aðra støðu. „Færøernes gensidige Forsikringsforening for Motorbaade" hevur í brævi, dagsettum 17 h. m., úttalað, at felagið til hendan dag ikki hevur hildið seg kunna tryggja bátar á Nolsoyarvik, tí hon er áber fyri vindi og havi, tó vil felagið ikki siga bert nei til saman við løgtinginum og „Suderø Fiskeriforening" at tryggja bát á Nolsoyarvík, men vil vera sinnað til at tinga harum við Suðuroyafelagið.

Av tí frammanundan nevnda og av tí, at nevndin heldur, at so nógvar almennar interessir eru knýttar til hesa sak, loyvir nevndin sær at seta fram soljóðandi.

uppskot.

1. Amtmaðurin verður umbiðin at tinga við motorbátatryggingarfeløgini her á landi um saman við løgtinginum at tryggja ein motorbát við støðu á Nolsoyarvík.

2. Amtmanninum verður givið heimild til, at plikta løgtingið til at sjóvatryggja inntil triðingin av einum motorbáti við støðu á Nolsoyarvik, tó ikki at plikta tingið harvið fyri meira enn 4000 kr.

3. Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum.

Ved Sagens *2. Behandling* den *27. August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *30. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LVIII. Sejladsforholdene i Sundelaget.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes Andragende fra en Del Beboere i Kvalvig, Haldersvig og Saxen og Sjov Sogns Kommuner om at faa Forholdene i Sundelaget forbedrede.

Ved Sagens *1. Behandling* den *7. August* blev den efter Forslag af Winther hevist til *Budgetudvalget*.

Den *30. August* afgav Udvalget saalydende

Álit.

Fólk úr Kvalvikar soknar kommunu hava í bønarbrævi, dagssettum 20 december 1919, vent sær til Føroya Løgting og biðið tað arbeitt fyri, at siglingsviðurskiftini í Sundalagnum „Nord við Streym" mega gerast høgligari. Sum nú er, noyðast bátar ofta, tí streymurin er so harður at bíða leingi, til hann linkar, og hetta kann serliga á náttartíð vera trupult og vandamikilt. Í sundinum liggur ein fles, og teir halda, at um hon varð burtursprongd, vildi streymurin ikki runnið so hart. Í hvussu er, halda teir, at tað tá varð lættligari at sigla gjøgnum sundið.

Ein av hinum bestu fiskigrunninum er havið norðanfyri oynnar, men sum nú er, kunna teir, ið bugva sunnan fyri Streymin, ikki hvørki við róðrabáti ella motorbáti koma til hesar fiskigrunnar, utan bestu líkindur eru. Kommunustýrið hevur givið bønarbrævinum sítt besta viðmæli.

Fólk úr Haldarsvíkar soknar kommunu hava eisinni mælt til at fremja hesa sak, og menn úr Sjovar sokna kommunu hava eisinni sent til tingið bræv, dagsset mars 1920, av sama innihaldi sum áðurnevnda bræv frá Kvalvik.

Tingið hevur haft hendan sama spurning til viðgerðar í 1902 (sí Løgtingstíðindi 1902 s. 121), men sakin varð tá goymd. Nevndin hevur vent sær til amtskontórið um at fáa upplýst, hvussu vitt tað fyrr hevur verið rannsakað, um nakað kann gerast fyri at bøta um siglingsviðurskiftini í Sundalagnum, men kontórið hevur ikki kunna funnið nakað harum við tey undirsøkilsir, ið hava verið gjørlig nú undir tingsetini.

Nevndin loyvir sær at seta fram hetta

Uppskot.

1. Sakin verður goymd til næsta ár.

2. Amtmaðurin verður umbiðin at fáa upplýst, um tað fyrr hevur verið rannsakað, um siglingsviðurskiftini í Sundalagnum kunna bøtast, og um so er, at geva tinginum frágreiðing harum til næsta tingsetu, og um tilber, at biða sakønan mann rannsaka sakina.

3. Avskrift av álitinum verður sent teimum, ið heittu á tingið.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

LIX. Optagelse af Kollefjord blandt Klareringshavne paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes et Andragende fra Købmand Harald Haraldsen af Thorshavn om at faa Kollefjord anerkendt som Klareringshavn.

Ved Sagens *1. Behandling* den *12. August* blev den efter Forslag af Guttesen henvist til *det kommunale Udvalg.*

Den *16. August* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Ved Skrivelse af 19. Maj d. A. til Færø Amt har Købmand Harald Haraldsen af Thorshavn anmodet Amtmanden am at foranledige, at Kollefjord maa blive optaget mellem Klareringshavne paa Færøerne.

Amtet har forelagt Lagtinget denne Sag, efter at den først har været til Erklæring hos Forstanderskabet for Kollefjord Sogn, Sysselmanden for Strømø og Landfogden. Alle de nævnte Myndigheder har givet Sagen deres Anbefaling.

Undertegnede Lagtingsudvalg, til hvilket Sagen er bleven henvist, finder ogsaa, at der kan være Grund til at imødekomme nævnte Andragende og skal anbefale, at det nyder Fremme.

For at Kollefjord kan blive Klareringshavn, kræves der en Tilføjelse til Lov No. 41 af 25. Februar 1916, ligesom der, som af Landfogden paapeget, vil være at gøre Tilføjelser til § 2 i Justitsministeriets Bekendtgørelse No. 26 af 25. Februar 1897 og til § 5 i Instruks for Karantænebetjente af samme Dato.

Udvalget skal derfor foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Henstilling om, at

1. I § 1 i Lov No. 41 af 25. Februar 1916 ang. „Forandring i Bestemmelserne om de til Færøerne ankommende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne" tilføjes efter „Vestmanhavn": „og Kollefjord".
2. I 2det Stykke af Justitsministeriets Bekendtgørelse af 25. Febr. 1916 angaaende forskellige Bestemmelser vedrørende Karantænevæsenet paa Færøerne tilføjes efter „Vestmanhavn": „og Kollefjord", og ligeledes i 2det Stykke i Tillæg til Instruks for Karantænebetjente paa Færøerne af s. D.

Ved Sagens *2. Behandling* den *19. August* overgik den til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *24. August.* Udvalgets Forslag Punkt 1 sattes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes ligeledes under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Den *31. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 31. August 1920.

Til
Justitsministeriet.

Lagtinget har i indeværende Samling behandlet et Andragende fra en næringsdrivende i Thorshavn om at Kollefjord

maa blive optaget mellem Klareringshavne paa Færøerne.

Sagen blev behandlet i det kommunale Udvalg, der under 16. August afgav Betænkning med Indstilling til Lagtinget, hvortil man skal tillade sig at henvise. Sagen har været undergivet 3 Behandlinger i Tinget. Udvalgets Indstilling blev ved 3die Behandling enstemmig vedtaget med 20 Stemmer.

Idet man henviser til de Sagen medfølgende Skrivelser, skal man paa det hedste anbefale den til Ministeriets Velvilje.

E. Olrik. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

LX. Ændring i Havnereglement for Klaksvig, Vaag og Vestmanhavn.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes *Andragender*) fra Klaksvig, Vaag og Vestmanhavn Sogns Kommuner om Ændring i Havnereglement.*

Ved Sagernes *1. Behandling* den *31. Juli* henvistes de til *det kommunale Udvalg.*

Den *13. August* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Fra Forstanderskaberne for Klaksvigs Sogns Kommune, Vaag Sogns Kommune og Vestmanhavn Sogns Kommune er der indkommet Andragender om at Tinget vil udvirke, at de respektive Havnereglementer bliver forandrede derhen, at Havneafgiften for alle tre Pladsers Vedkommende bliver forhøjet fra 5 til 10 Øre pr. Registerton. For Vaag desuden, at Afgiften for Vinterfortøjning af Skibe forhøjes fra 12 til 20 Kr., for Vestmanhavn det samme, og at Afgiften for Vinterfortøjning af Motorbaade dér sættes til 10 Kr.

Undertegnede Udvalg, der har faaet Sagen til Betænkning, skal bemærke, at der i forrige Aars Lagtingssamling blev vedtaget en Forhøjelse af Havneafgiften for Trangisvaag Havn, hovedsagelig begrundet paa større Driftsomkostninger ved Havnen. Det samme gør sig selvfølgelig gældende for andre Havnes Vedkommende, og Udvalget finder det da rimeligt, at de indkomne Andragender imødekommes.

I Henhold hertil skal Udvalget tilraade Tinget at vedtage:

I. Lagtinget anbefaler: I Havnereglement for Klaksvig af 12. Januar 1910 § 2, 1. Stykke, forandres „5 Øre" til „10 Øre".

II. I Havnereglement for Vaag af 6. Oktober 1905 § 2, 1. Stykke, forandres „5 Øre" til „10 Øre", og i 4. Stykke forandres „12 Kr." til „20 Kr."; efter „om Aaret" indskydes „og Motorbaade, der har deres Fortøjning i

---

*) Udelades her.

Vaag, betale ialt kun 6 Kr. om Aaret".

III. I Havnereglement for Vestmanhavn af 29. Januar 1909 § 2, 2. Stykke, forandres „5 Øre" til „10 Øre". I 4. Stykke forandres „12 Kr." til „20 Kr."; efter „om Aaret" indskydes „og Motorbaade 10 Kr.".

Sagens 2. *Behandling* foretoges den *17. August*. Udvalgets Forslag ad Klaksvig Havnereglement vedtoges med 14 Stemmer mod 0. Udvalgets Forslag ad Vaag Havnereglement vedtoges med 14 Stemmer mod 0. Udvalgets Forslag ad Vestmanhavn Havnereglement vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *20. August* sattes Udvalgets Forslag samlet under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Den *31. August* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 31. August 1920.

Til
Justitsministeriet.

Fra Forstanderskaberne for Klaksvig, Vaag og Vestmanhavn Sogns Kommune er der til indeværende Lagting kommet Andragender om Tingets Medvirkning til Forandring i de respektive Havnereglementer, gaaende ud paa Forhøjelse af Havneafgifterne.

Andragenderne har været behandlet i det kommunale Udvalg, der under 13. August afgav Betænkning med Indstilling om, at Andragenderne imødekommes.

Ved Sagens 2. Behandling den 17. August blev Udvalgets Indstillingspunkter enstemmig vedtagne, Klaksvig og Vaag med 14 Stemmer og Vestmanhavn med 12 Stemmer.

Ved 3. Behandling den 20. August blev det samlede Forslag enstemmig vedtaget med 16 Stemmer.

Idet denne Sag med Bilag indsendes til det høje Ministerium, skal man paa det bedste anbefale dens videre Fremme.

E. Olrik. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

LXI. Havnesagen.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes saalydende Skrivelser:

Færø Amt.

Thorshavn,
den 25. Juni 1920.

1 Pk. Bilag.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under 12. Februar d. A. tilskrevet Amtet saaledes:

„Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Skrivelse af 27. November f. A. vedrørende Iværksættelsen af de i Lov af 29. April 1913 omhandlede Havneanlæg paa Færøerne har man fra Vandbygningsdirektøren over Sagen indhentet den med Bilag vedlagte Erklæring.

Forinden videre herefter foretages, skal man tjenstlig anmode Dem om at ville forelægge de af Vandbygningsdirektøren rejste Spørgsmaal for Lagtinget og de interesserede Kommuners Forstanderskaber, hvorefter Sagen med Deres eventuelle Ytringer forventes tilbagesendt hertil."

I Henhold hertil skal Amtet forelægge Lagtinget den paagældende Sag, idet man vedlægger Genparter af de fra de vedkommende Forstanderskaber modtagne Erklæringer.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

* * *

Vandbygningsdirektøren.

København,
d. 24. Januar 1920.

Ved at tilbagesende den under 23. f. M. fra Ministeriet modtagne Sag — Journal Nr. 2058 —, hvorunder *Færø* Amt fremsender en Indstilling med Afskrift af tilhørende Udvalgsbetænkning fra Færøernes Lagting om, at de i Lov af 29. April 1913 omhandlede Havneanlæg paa Færøerne snarest muligt iværksættes, tillader jeg mig at fremkomme med følgende Bemærkninger:

Som det vil være Ministeriet bekendt, blev de fornødne Forarbejder — Undersøgelser og Projektering — for Iværksættelsen af de i ovennævnte Lov ommeldte Havneanlæg paa Færøerne udførte ved Vandbygningsvæsenets Foranstaltning og under Ledelse af Ingeniør Lillelund i Sommeren 1914 og det følgende Efteraar, saaledes at Udkast til Licitationsbetingelser med tilhørende Planer i December s. A. herfra kunde fremsendes til Ministeriets Approbation (jfr. min Skrivelse Nr. 2649 af 16. December 1914).

Endvidere blev ved min Skrivelse Nr. 408 af 27. Februar 1915 fremsendt et paa Grundlag af de saaledes foreliggende detaillerede Projekter udarbejdet Specialoverslag til de enkelte Anlæg, hvoraf fremgik, at de paagældende Arbejder *under normale Forhold* vilde kunne ventes gennemførte for de dertil bevilgede Beløb; for nogle Anlægs Vedkommende syntes der endog at være Udsigt til at indvinde en ret betydelig Besparelse, medens der til Gengæld paa Molеanlægget ved Midvaag maatte ventes en mindre Overskridelse. Samtidig henledede jeg dog Opmærksomheden paa, at Verdenskrigen allerede paa det Tidspunkt havde medført saa store Prisforhøjelser og andre Vanskeligheder for Arbejdernes Udførelse, at det maatte anses for formaalstjenligt foreløbig at udskyde Arbejdernes Paabegyndelse. Denne Henstilling blev taget til Følge, og enhver Mulighed for senere under Krigen at faa Anlæggene paabegyndt, var ganske udelukket.

Efter at Krigen og de dermed forbundne Ulemper for Skibsfarten paa Færøerne nu i nogen Tid har været ophørt samtidig med, at Fragt- og Arbejdsforhold er blevne mere overskuelige, er

det formentlig kun rimeligt, at Lagtinget rejser Kravet om, at de paagældende Havneanlæg, der forventes at ville faa stor Betydning for Øerne, paabegyndes snarest muligt, og der vil ikke fra Vandbygningsvæsenets Side være noget til Hinder for, at Arbejderne vil kunne udbydes til Licitation med kort Varsel, selv om det dog af rent praktiske og økonomiske Grunde maa anses for heldigst, at Licitationen først afholdes hen paa Eftersommeren iaar.

En Betingelse for at Arbejderne vil kunne iværksættes, er dog, at de til Anlæggene givne Bevillinger forhøjes i Forhold til den siden 1914 stedfundne almindelige Prisstigning. For at komme til Klarhed over, hvor stor denne maa antages at være paa Færøerne, er herfra indhentet nærmere Oplysning om den stedfundne Stigning af Arbejdslønnen og forskellige Materialpriser paa Øerne, og paa Grundlag af de saaledes fremskaffede Oplysninger har Ingeniør Lillelund udarbejdet medfølgende reviderede Specialoverslag til samtlige Havneanlæg og den ligeledes medfølgende Oversigt over de i Havneloven angivne oprindelige Overslagssummers Størrelse sammenstillede dels med ovennævnte reviderede Specialoverslag og dels med det med min fornævnte Skrivelse af 27. Februar 1915 fremsatte Specialoverslag af 16. Februar s. A.

Af den ovennævnte Oversigt fremgaar det, at

I. *Statsanlægget ved Thorshavn*, der omfatter dels Opførelsen af en Dæk-mole udgaaende fra Skanseodden, dels Tilvejebringelsen af en Anlægskaj med tilhørende Adgangsvej paa „Tinganæs", og som oprindelig var anslaaet til 810.400 Kr., nu maa antages at ville medføre en Udgift af c. 2,200.000 Kr., hvilket altsaa svarer til en Overskridelse af den i Havneloven opførte Anlægssum med 1.389.600 Kr.

II. *de kommunale Anlæg*, nemlig:

A. *Anlægget af en Kaj ved Tværaa*, oprindelig kalkuleret til c. 341.000 nu maa antages at ville koste c. 780.000 Kr. — Overskridelse 439.000 Kr. —, idet bemærkes, at et mindre af Kommuneforstanderskabet i sin Tid ønsket Ekstraarbejde udenfor de ved Havneloven fastsatte Rammer for Kajanlægget (kfr. min Skrivelse Nr. 2649 af 16. Decbr. 1914), der i 1914 blev anslaaet til 7000 Kr., nu maa antages at ville koste c. 16.500 Kr.

B. *Anlægget af en Havn ved Skopen*, oprindelig kalkuleret til c. 192.500 Kr. antagelig nu vil koste 560.000 Kr. — Overskridelse c. 367.500 Kr.

C. *Anlægget af en Pier ved Sørvaag*, oprindelig kalkuleret til c. 13.200 Kr. antagelig nu vil koste c. 42.000 Kr. — Overskridelse c. 28.800 Kr.

D. *Anlægget af en Dækmole ved Midvaag*, oprindelig kalkuleret til c. 231.000 Kr., nu vil koste c. 735.000 Kr. — Overskridelse c. 504.000 Kr. og

E. *Anlægget af en Dæknole ved Kvivig*, oprindelig anslaaet til c. 22.000 Kr., nu maa antages at ville koste c. 68.000 Kr. — svarende til en Overskridelse af 46.000 Kr. - -; hvorhos det i min ovennævnte Skrivelse omtaldte Ekstraarbejde ved Uddybning indenfor Molen, der i 1914 var kalkuleret til c. 6.100 Kr., nu maa antages at ville koste c. 18.300 Kroner.

I denne Forbindelse maa jeg dog henlede Opmærksomheden paa, at de ovenfor anførte Overslagssummer er beregnede under den Forudsætning, at den til Arbejdernes Udførelse nødvendige Arbejdskraft kan skaffes tilveje paa Øerne; saafremt der skal tilføres Arbejdskraft andetstedsfra, hvad enten fra den øvrige Del af Kongeriget eller fra Island, maa der regnes med en betydelig yderligere Fordyrelse af Arbejderne, hvis Størrelse det paa Forhaand er ret umuligt at angive, men dog maa antages mindst at ville andrage yderligere 50 % af de oprindelige Overslagssummer.

Det forekommer mig derfor, at det vil være af stor Betydning, hvis der gennem Færø Amt kunde indhentes Op-

lysninger fra de interesserede Kommuners Forstanderskaber om, hvorvidt den til Arbejdernes Udførelse fornødne Arbejdskraft til enhver Tid og mod en rimelig Timebetaling vil kunne forventes at være til Raadighed paa de enkelte Pladser, idet det til nærmere Oplysning bemærkes, at der antagelig til Arbejderne i Thorshavn vil blive Anvendelse for 40 á 50 Mand i 2 á 4 Aar,
i Tværaa for 30 á 40 Mand i 2 á 3 Aar,
- Skopen — 25 - 35 — - 2 —
- Sørvaag — 15 - 20 — - 1 —
- Midvaag — 25 - 35 — - 3 —
- Kvivig — 10 - 20 — - 1 —

Hvorvidt det i Lagtingets Udvalgsbetænkning udtalte Ønske om, at de i Havneanlæggene paa Færøerne interesserede Kommuner kan fritages for Deltagelse i Udredelse af den med Arbejdernes Udsættelse forbundne Overskridelse af de oprindelige Overslagssummer kan imødekommes, maa jeg ganske henstille, idet dog bemærkes, at Udsættelsen ikke kan lægges Staten til Last, idet det efter Krigens Udbrud har været ganske umuligt at iværksætte Arbejder paa Færøerne, end sige føre dem til Ende, og at der forøvrigt kun ved Krigens Begyndelse var een af de interesserede Kommuner, der havde foretaget de nødvendige Skridt til Arbejdernes Iværksættelse, medens der f. Eks. fra Thorshavns Kommune først i Januar 1916 forelaa Tilsagn om Ydelsen af det i Havneloven fastsatte Tilskud fra Kommunen til Anlæggene ved Thorshavn.

Angaaende de i Lagtingets Udvalgsbetænkning nævnte senere fremkomne Krav om Iværksættelsen af forskellige nye Anlæg, nemlig

et Pieranlæg ved Sand,
- do. — Klaksvig,
- do. — Vaag og
- Havneanlæg — Hove,

bemærkes, at disse Nyanlæg formentlig bør udsættes til der under Udførelsen af de allerede bevilgede Anlæg paa Øerne er indvundet nogen Erfaring særlig med Hensyn til Arbejdsforholdene paa de enkelte Pladser og de stedlige Byggematerialiers Beskaffenhed.

Et Sæt af de til de i December 1914 fremsatte Licitationsbetingelser hørende 14 Planer vedlægges, for at der gennem Amtet kan gives de interesserede Kommuner Lejlighed til at gøre sig bekendt med de i 1914 udarbejdede Detailprojekter til de enkelte Anlæg, inden de eventuelt skal tage Stilling til Spørgsmaalet om Deltagelse i Dækningen af Overskridelserne af de oprindelige Overslagssummer. Ligeledes bør der formentlig specielt gives Forstanderne i Tværaa (Frodebø Kommune) og Kvivig Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt de ønsker de ovenfor nævnte Ekstraarbejder, der ikke falder ind under de oprindelige Projekters Rammer, udbudte under Forudsætning af, at der ikke ydes Statstilskud til disse Arbejders Udførelse.

V. Westergaard.

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* vedtoges det efter Forslag af J. H. Poulsen at henvise den til *et Udvalg paa 7 Medlemmer*, hvortil den *7. s. M.* valgtes: *J. H. Poulsen, J. Palursson, Strøm, P. Joensen, J. Rasmussen, A. Samuelsen* og *Törgarð*.

Den *12. August* fremlagdes *Skrivelse fra Sandevaag Sogns Kommune angaaende Anlæg af en Kaj ved Sandevaag.*

Den *14. s. M.* henvistes Sagen til ovennævnte Udvalg.

Den *2. September* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Færø Amt har under 25. Juni d. A. tilstillet Lagtinget Skrivelse af 12. Februar d. A. fra Ministeriet for offentlige Arbejder ledsaget af Vandbygningsdirektørens Skrivelse af 24. Jan. d. A. angaaende Gennemførelse af Havneloven af 29. April 1913, samt Svarskrivelser fra Forstanderskaberne for Sandevaag Sogns Kommune, Kvivig Sogns Kommune, Frodebø Sogns Kommune, Sørvaag Sogns Kommune, Sandø Præstegælds Kommune og Midvaag Sogns Kommune.

Som det fremgaar af alle de saale-

des foreliggende Besvarelser fra de interesserede Kommuner anses det alle Steder for at være af største Betydning at faa de paatænkte Havneanlæg paabegyndt. Forstanderskaberne er derfor gaaet med til, utvivlsomt efter forudgaaende Forhandling med Beboerne, at paalægge Kommunerne saa store Byrder, at Udvalget mener, at Lagtinget kun med yderste Betænkelighed kan gaa med til at godkende Optagelsen af de hertil nødvendige Laan.

Naar Udvalget ikke destomindre glæder sig over, at de forskellige Kommuner har vedtaget at gaa med til at udrede ⅕ af de Udgifter, som de i Havneloven af 1913 omhandlede Anlæg nu forudsættes at ville medføre, saa sker det ud fra den Betragtning, at det er en Livsbetingelse for Kommunerne, at Havneforholdene forbedres, og det kan kun glæde Udvalget, at Kommunerne, i rigtig Forstaaelse af Sagens Betydning, vil anstrænge sig til det yderste. Ud fra den samme Betragtning formener Udvalget ogsaa at kunne foreslaa Tinget at approbere, at Kommunerne paatager sig de Udgifter, Udførelsen af Havneanlæggene medfører, selv om disse Udgifter nu er saaledes svulmede op siden 1913, at de stipulerede Tilskud i en Aarrække vil virke trykkende paa de respektive Sogne.

Men selv om nu Lagtinget approberer, at Kommunerne optager de fornødne Laan, saa har man kun ringe Forventning om, at Laanene, under de nuværende knappe Pengeforhold vil kunne erholdes paa blot nogenlunde rimelige Vilkaar. De Forsøg, som fra færøsk Side er foretagne for at faa større Laan udenfor Færøerne hos Pengeinstituter, er ikke faldne særlig heldigt ud, og der er hos vore Kommuner ringe Lyst til at gøre nye Forsøg og ringe Forventning om, at disse Forsøg vil lykkes. Her paa Øerne vil man heller ikke kunne skaffe de fornødne Laan. Erfaringen viser, at de færøske Pengeinstituter ikke kan tilfredsstille den Efterspørgsel efter Laan, som i de senere Aar har været til Stede heroppe til Fremme af forskellige andre Sager. Udvalget øjner derfor ikke anden Udvej end at Tinget henvender sig til Bevillingsmyndighederne med Begæring om Laan fra Statskassen for den Sum, Kommunerne skal tilskyde til Havneanlæggene, eller Statsmyndighedernes Bistand til at faa Laanet andetsteds. Det er en Selvfølge, at Kommunerne bør gøre hvad de kan for at skaffe sig Laan saaledes, at de Summer, man kræver fra Staten, kan indskrænke sig til det mindst mulige. Man har saavel i Kommunerne som indenfor Udvalget været inde paa at tænke sig det som en Mulighed, at Statskassen til dette første Forsøg paa at forbedre de færøske Havneforhold vilde yde et Tilskud udover de allerede tilsagte ⅕ i Betragtning af, at Udgifterne paa Grund af den voldsomme Stigning paa Materialer og Arbejdsløn er blevne saa store. Udvalget skal imidlertid ikke stille Forslag i saa Henseende men kun nævne denne Mulighed, idet man føler sig forvisset om, at Regering og Rigsdag sikkert vil have fuld Forstaaelse af Havnesagens Betydning og af de interesserede Kommuners vanskelige Stilling.

Forsaavidt Statsmyndighederne maatte være sindede til at hjælpe Kommunerne med at tilvejebringe den ⅓ af Udgifterne, som skal tilskydes fra færøsk Side, ser Udvalget ikke rettere end at Havnearbejderne kan udbydes allerede nu i Efteraaret, saaledes at Udførelsen af Anlæggene kan paabegyndes til Foraaret. Dette er Kommunernes Ønske, og dette Ønske støttes fra alle Sider indenfor Udvalget og Lagtinget. Hvis de i Havneloven omhandlede Havnearbejder yderligere skal trækkes i Langdrag vil det virke saa nedslaaende paa saavel Befolkningen indenfor den interesserede Kreds som paa Havnesagens Venner i det Hele, og det vil sikkert føre til at man opgiver Haabet om at faa Arbejderne udførte, og dette vil atter lamme al Foretagsomhed og medføre saadanne Følger, som Udvalget ikke er i Stand til at overskue.

Der kunde været Anledning for Udvalget til at undersøge og give en Fremstilling af Kommunernes økonomiske Stilling, hvad Gæld disse har, hvor stor Paaligningen har været i de sidste Aar, Skatteydernes økonomiske Evne, Indbyggerantal m. v. Paa Grund af andet Arbejde i Tinget har Udvalget ikke kunnet ofre Tid til at fremskaffe de hertil fornødne Oplysninger. Man vil derfor

foreslaa at vælge et staaende Udvalg til i Forbindelse med Amtmanden umiddelbart efter Tingsamlingens Slutning at foretage det nødvendige i heromhandlede Henseende.

Angaaende et Pieranlæg ved Vaag, et ved Klaksvig, et ved Sand og et Havneanlæg ved Hove har Vandbygningsdirektøren bemærket, „at disse Nyanlæg formentlig bør udsættes til der under Udførelsen af de allerede bevilgede Anlæg paa Øerne er indvundet nogen Erfaring, særlig med Hensyn til Arbejdsforholdene paa de enkelte Pladser og de stedlige Byggematerialers Beskaffenhed."

Udvalget kan ikke ganske tiltræde disse Udtalelser. Den femaarige Periode, der var fastsat til Bygningen af Anlæggene i Thorshavn, Trangisvaag, Skopen, Midvaag (Sandevaag), Sørvaag og Kvivig var allerede udløbet i Fjor. Planen var, at der saa skulde indledes en næstfølgende 5-aarig Periode til Bygning af andre nødvendige Havneanlæg. Denne Periode er allerede indtraadt. Det skal derhos erindres om, at der var stillet Bygden Vaag i Udsigt at komme i fortrinlig Betragtning allerede i den første Femaarsperiode saaledes at Vaag Kommune regnede med at dens Pieranlæg vilde blive udført samtidig med de øvrige første Periodes Anlæg.

I Henhold til anførte, hvorefter Beboerne i Vaag, Klaksvig, Sand og Hove maa anses at have fuldt ud berettiget Krav paa, at de der paatænkte Anlæg ikke udskydes i det uvisse, samt i Betragtning af, at det for Befolkningen i disse Bygder er af største Betydning at faa disse Anlæg udførte snarest, maa Udvalget paa det stærkeste tilraade, at der ogsaa nu ydes disse Bygder den nødvendige Statsstøtte til Anlæggenes Udførelse.

Endvidere er til Udvalget henvist et Andragende fra Sandevaag Sogns Kommune gaaende ud paa at faa undersøgt Mulighederne for Anlæg af et Kajanlæg ved Sandevaag. Udvalget anbefaler, at denne Undersøgelse finder Sted saa snart dette kan lade sig gøre, hvorefter Lagtinget paany vil tage Spørgsmaalet op til Behandling. Man haaber, at Undersøgelsen vil kunne foregaa inden næste Aars Lagtingssamling.

Da Udvalget har bragt i Erfaring, at Thorshavns Byraad har taget under fornyet Overvejelse Spørgsmaalet om Byens Stilling til det der paatænkte Havneanlæg, men endnu ikke har tilendebragt sine Forhandlinger, skal man tillade sig i en Tillægsbetænkning at fremsætte særlig Indstilling vedrørende Havneanlægget ved Thorshavn.

Man henviser til de fra de interesserede Kommuner fremkomne Skrivelser og anbefaler, at de deri fremsatte Ønsker imødekommes i det Omfang, som Sagens hurtige Gennemførelse muliggør og henholder sig iøvrigt til Udvalgsbetænkningen i Havnesagen i Fjor, Lagtingstidende 1919 Side 75—78, hvilken Betænkning Udvalget ganske kan tiltræde.

Udvalget skal herved tillade sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

1. Lagtinget approberer, at Frodebø Sogns Kommune, Skopen Sogns Kommune, Sørvaag Sogns Kommune, Midvaag Sogns Kommune og Kvivig Sogns Kommune paatager sig de Forpligtelser, som for hver Kommune især følger af Havnelovens Gennemførelse.

2. Lagtinget andrager Regeringen om, at de i Loven af 29. April 1913 ommeldte kommunale Havneanlæg nu bringes til Udførelse og om Regeringens og Bevillingsmyndighedernes Bistand til at de interesserede Kommuner kan erholde de Summer tilvejebragte, som Kommunerne har erklæret sig villige til at udrede.

3. Regeringen anmodes om at lade Anlæggene ved Vaag, Klaksvig, Sand og Hove snarest mulig komme til Udførelse paa samme Betingelse for de respektive Kommuner, som de i Havneloven af 29. April 1913 omhandlede.

4. Lagtinget anbefaler, at den i Andragendet fra Sandevaag Sogns Kommune ansøgte Undersøgelse af Spørgsmaalet om Anlæg af en Kaj i Sandevaag foretages snarest muligt.

5. Lagtinget nedsætter et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer for sammen med Amtmanden at indhente Oplys-

ninger og give en Fremstilling af de i Havnebygningen interesserede Kommuners økonomiske Stilling, Indbyggernes Skatteevne m. v.

I Lagtingets Udvalg ang. Havnesagen, den 2. September 1920.

J. Patursson, frmd. *Johan H. Poulsen.*
A. Samuelsen. *H. C. W.-Tórgarð.*
Joen Rasmussen. *Th. M. Strøm.* Med Forbehold.
Poul Joensen.

Den *10. September* foretoges Sagens 2. *Behandling.*
Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *11. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 21 Stemmer (Stemte ikke: Formanden).

Den *8. September* afgav Udvalget saalydende:

Tillægsbetænkning.

Ved Havneudvalgets første Møde forelaa der fra Thorshavns Byraad en Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Udvalget for Kassevæsenet. Det fremgik af en af Byraadet til Amtet indsendt Skrivelse af 28. Maj d. A. at Byraadet havde vedtaget Udvalgets Indstilling om, „at Thorshavns Kommunes Udgifter til Havneanlægget indskrænkes til et Beløb, der andrager en Femtedel af 810,400 Kr. eller 162,000 Kr., foruden Grunde, Raamaterialier m. v. i det Omfang, som af Ministeriet for offentlige Arbejder anses for nødvendigt."

Allerede ved Havnesagens første Behandling i Udvalget kom man, i Anledning af, at Sagen for Thorshavns Vedkommende forelaa i en anden Form end for de øvrige Kommuner, ind paa, at en Konferance mellem Udvalget og Thorshavns Byraad eller et af Byraadet valgt Udvalg vilde være ønskeligt.

Man erfarede imidlertid, at Byraadet, foranlediget ved en Skrivelse fra en Del af Thorshavns Borgere, havde optaget Sagen til fornyet Drøftelse, og som Resultat heraf foreligger nu for Udvalget en Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Byraadets Udvalg for Kasse- og Regnskabsvæsenet, der har haft Sagen til Behandling, samt i Skrivelse fra Byraadet til Amtet Raadets Vedtagelse i Sagen.

Det fremgaar af den gjorte Vedtagelse, at man indenfor Byraadet ønsker Havneanlægget for Byen gennemført som Statshavn, dog med et mindre Tilskud fra Byen end det i Havneloven fastsatte (jfr. Byraadets Skrivelse til Amtet af 28. Maj d. A.) og under den absolutte Forvisning, at Havnen, saaledes udført, senere vil kunne gaa over til kommunal Ejendom, naar Byraadet maatte fremsætte Begæring derom. Byraadet har endvidere vedtaget at udtale, „at ifald Bevillingsmyndighederne ikke skulde ønske at indgaa paa Statshavnens Udførelse med den af Byraadet tilsagte Andel i Anlægget, vil Raadet andrage om, at der maa blive ydet Statstilskud til Anlæg af en Havn ved Thorshavn under samme Vilkaar som det i Loven af 29. April 1913 for de andre Havneanlæg paa Færøerne fastsatte med Tilføjende, at der gives Tilsagn om Statens Tilskud i samme Forhold ved senere Fortsættelse af Dækmoler og Havnens Udvidelse iøvrigt."

Næst at henvise til, hvad der af Udvalget i Betænkning af 2. ds. er fremført vedrørende Betydningen af de færøske Havnes Gennemførelse i det hele taget, kan Udvalget ganske tiltræde Byraadets Betænkning af 26. Maj d. A.

* * *

Forslag

fra et Flertal (P. Joensen, J. Patursson, J. H. Poulsen, og Strøm):

1. Lagtinget indstiller den af Thorshavns Byraad i dets Møde den 4. September d. A. (med 5 Stemmer mod 2) vedtagne Beslutning om,
   at Thorshavns Kommunes Udgifter til Anlæg af en Statshavn ved Thorshavn fastsættes til 162,000 Kr. i Overensstemmelse med det foreliggende Tilbud fra Byraadet om at

svare en Femtedel af den oprindelige Overslagssum 810,400 Kr. under Forudsætning af, at der forbeholdes Thorshavns Kommune Ret til, naar Byraadet fremsætter Begæring derom, at overtage Havnen med alle dertil hørende Arealer og Indretninger som Ejendom paa samme Betingelser, som vil komme til at gælde for andre paa Færøerne med Statstilskud anlagte Havne, og

at der, ifald Bevillingsmyndighederne ikke skulde ville indgaa paa Statshavnens Udførelse med den af Byraadet tilsagte Andel i Anlægget og betingede Hjemmel til Overtagelse til Ejendom, maa blive ydet Statstilskud til Anlæg af en Havn ved Thorshavn i samme Forhold og paa samme Vilkaar som er fastsatte i Lov af 29. April 1913 for Anlæg af kommunale Anlæg paa Færøerne.

2. Indstillingspunkterne 2) og 5) i Betænkning af 2. ds. i Havnesagen gøres gældende ogsaa for et Havneanlæg ved Thorshavn.

* * *

Forslag

fra et *Mindretal* (J. Rasmussen og Tórgarð):

1. Thorshavns Kommunes Udgifter til Anlæg af en Statshavn ved Thorshavn fastsattes til 162,000 Kroner i Overensstemmelse med det foreliggende Tilbud fra Byraadet om at svare ⅕ af den oprindelige Overslagssum 810,400 Kr.
2. Lagtinget anbefaler, at der forbeholdes Thorshavns Kommune Ret til naar Byraadet fremsætter Begæring derom, at overtage Havnen med alle dertil hørende Arealer og Indretninger som Ejendom paa samme Betingelser, som vil komme til at gælde for andre paa Færøerne med Statstilskud anlagte Havne.
3. Forudsat at Indstillingspunkterne 1 og 2 ikke skulde vinde Bevillingsmyndighedernes Bifald, anbefaler Lagtinget, at der ydes Statstilskud til Anlæg af en Havn ved Thorshavn i samme Forhold og paa samme Vilkaar som er fastsatte i Lov af 29. April 1913 for Anlæg af kommunale Havne paa Færøerne.
4. Indstillingspunkterne 2) og 5) i Betænkning af 2. ds. gøres ogsaa gældende overfor et Havneanlæg ved Thorshavn.

* * *

Et Mindretal (Samuelsen) ønsker ikke at stille noget Forslag, men vil nærmere redegøre sin Stilling i Salen.

I Lagtingets Udvalg ang. Havnesagen, den 8. Septbr. 1920.

J. Palursson, fmd. — *Johan H. Poulsen.*

Th. M. Strøm. — *H. C. W.-Tórgarð.*

Med Forbehold.

Andr. Samuelsen. — *Joen Rasmussen.*

Den *10. September* foretoges Sagens *2. Behandling*, hvorved den overgik til 3. Behandling.

S. D. fremlagdes saalydende *Ændringsforslag* fra Poul Niclasen og Oliver Effersøe:

Forslaget affattes saaledes:

A. Lagtinget indstiller følgende Ændringer i Lov Nr. 127 af 29. April 1913 om Anlæg af Havne m. v. paa Færøerne.

Til § 1 føjes som et nyt Stykke:

„Hvis Thorshavns Byraad fremkommer med Begæring derom, skal Anlægget overgaa til at blive Kommunens Ejendom paa de samme Vilkaar, som gælde for de i § 2 omtalte Anlæg med Undtagelse af § 2 sidste Stykke sidste Punktum.

B. Lagtinget anbefaler, at Byen Thorshavns Andel i Udgifterne ved Anlægget bestemmes til ⅕ af 810,400 Kroner uden Hensyn til Størrelsen af den samlede Udgift.

Den *11. September* fremlagdes saalydende:

Motiveret Ændringsforslag.

Underskrevne mener, at der er saa liden Forskel mellem Flertallets og Mindretallets Forslag, at man bør søge at naa til en Indstilling, som alle kan samle sig om, og dette mener man maa kunne naas, da Meningen med saavel Flertallets som Mindretallets Forslag, synes at være den samme at støtte Byraadets Vedtagelse.

Vi skal derfor tillade os at tilraade at stemme for følgende:

„Lagtinget indstiller:

1. Thorshavns Kommunes Udgifter til Anlæg af en Statshavn ved Thorshavn fastsættes til 162,000 Kroner i Overensstemmele med det foreliggende Tilbud fra Byraadet om at svare ⅛ af den oprindelige Overslagssum 810,400 Kr. Der forbeholdes Thorshavns Kommune Ret til, naar Byraadet fremsætter Begæring derom at overtage Havnen med alle dertil hørende Arealer.
2. Forudsat at Indstillingspunkt 1 ikke skulde vinde Bevillingsmyndighedernes Bifald, anbefaler Lagtinget, at der ydes Statstilskud til Anlæg af en Havn ved Thorshavn i samme Forhold og paa samme Vilkaar som er fastsatte i Lov af 29. April 1913 for Anlæg af kommunale Havne paa Færøerne.

Lagtinget, den 11. September 1920.

Edw. Mortensen. *M. A. Winther.*

D. J. Thomsen. *Nyholm Debess.*

S. D. foretoges Sagens *3. Behandling.*

Niclasens og Effersøes Ændringsforslag sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet 3 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Joen Poulsen, Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, J. Rasmussen, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden).

Mindretallets Forslag Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt idet 9 stemte for ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden).

Mindretallets Forslag Punkt 2 sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet 9 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden).

Mindretallets Forslag Punkt 3 sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet 5 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Effersøe, Konoy, Formanden).

Mindretallets Forslag Punkt 4 sattes under Afstemning ved Navneopraab, og vedtoges enstemmigt med 21 Stemmer (Stemte ikke: Formanden).

Mortensens m. fl.s Ændringsforslag Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 21 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: Formanden).

Samme Forslag Punkt 2 sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Effersøe og Formanden).

Herefter var Flertallets oprindelige Forslag bortfaldet.

Til Medlemmer af *det staaende Udvalg* blev den *13. September* valgt: *Debess, R. Rasmussen og Tórgarð.*

LXII. Udskillelse af Haldersvig Sogn som særskilt Kommune.*)

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Udskillelse af Haldersvig Sogn fra Saksen Sogn som særskilt Kommune.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *30. Juli* blev den efter Forslag af Konoy henvist til *det kommunale Udvalg.*

Den *31. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Tingið hevði til viðgerðar í fjør sakina um Haldórsvíkar sókn sum kommuna fyri seg og samtykti at støðga við avgerðini til í ár og bað amtmannin um at siga Hvalvíkar sókn frá, at Saksunar sókn yntskti at vera saman við Hvalvíkar sókn sum kommuna og ikki, sum nú er, saman við Haldórsvík. Amtmaðurin hevur sent tingsins samtykt til Hvalvíkar sóknar stjórnar, men hon greiður frá í brævi av 13. oktober í fjør, at hon ikki vil hava saksunar sókn saman við sær. Tá so er statt, at hvørgin sóknin vil vera kommuna saman við Saksun, og Saksun heldur ikki vil vera einsamøll, má tingið taka støðu til spurningin og skipa fyri, hvussu verða skal.

Nevndin skal tí ráða til, at Saksun eins og áður verður kommuna saman við Haldórsvík. Tó verður tað, eftir ætlan nevndarinnar, mest hóskandi, at Saksun fyri fyrst, ið hvussu er, hevur lærara saman við Hvalvík. Hetta verður eisini meira hóskandi, tí Saksun hevur gjøgnum langa tíðir haft lærara saman við Hvalvík, og nú skal eisini síðst nevnda sókn, eftir hvat hjálagda brævi sýnir, hava tveir lærarar. Tá bygdirnar í Hvalvíkar sókn: Streymnes, Hvalvík og Tórsvík ikki hava meira enn 67 skúlabørn, og tað soleiðis verður teimum ein heldur tung byrða at løna tveimum lærarum, kann ein hugsa sær, at tað verður ein lætta fyri Hvalvíkar sókn fyri fyrst — inntil læraraspurningurin verður broyttur í Haldórsvíkar sókn — at hava lærara saman við Saksun. Nevndin skal tí loyva sær at seta soljóðandi uppskot til samtyktar:

1. Haldórsvikar sókn og Saksunar sókn verða eins og áður ein kommuna.
2. Hvalvíkar sókn hevur lærara saman við Saksunar sókn inntil læraramálið verður broytt í Haldórsvíkar sókn.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. September* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning og vedtaget med 12 Stemmer mod 0.

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 99.

LXIII. Udskillelse af Bygden Sandvig som særligt Sogn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag om *Udskillelse af Bygden Sandvig som særligt Sogn.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *30. Juli* blev den efter Forslag af Konoy henvist til *det kommunale Udvalg.*

Den *13. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Til tingsins kommunalu nevnd er beind søk um deiling av Hvalbyar sókn, sum samtykt varð at steðga við í fjør av ti, at tingið helt, at Hvalbingar og Sandvíkarmenn av nýggjum áttu at samráðast um, deils skattamál og deils mark sóknanna millum. — Hettar sæst alt greidliga av nevndaráliti og samtyktum, sum tingið gjørdi síðsta ár.

Í ár liggur aftur fyri tingi eitt bræv frá stjórn Hvalbyar sóknar. Av hesum brævi sæst ikki greidliga, um nøkur ráðagerð hevur verið hildin Sandvíkarmenn um broyting av ti sóknarmarki, sum stjórnin hevur ávist, men sum tingið í fjør samtykti at benda meiri høviligt fyri Sandvíkar bygd; tó heldur stjórnin fast við tað ávista mark, og frá Sandvíkarmonnum er ikki framkomið nakað mótmæli móti hesum.

Serliga av tí, at Sandvíkarmenn *ikki* hava tikið undir uppskot tingsins um at benda markið, hevði nevndin kunnað mælt tinginum til at samtykkja tað av sóknarstjórnini ávista mark: Sandvíkar-á.

Harímóti má nevndin mæla tinginum til at standa fast við ta samtykt, ið tingið gjørdi í fjør um skaltamálið millum sóknanna, og skulu vit loyva okkum at vísa á hesa samtykt.

Av hesum, sum sagt er, og øðrum, sum annars liggur til skjals hesum máli viðvíkjandi, heldur nevndin ikki vera ráð enn at mæla til at málið um deiling av Hvalbyar sókn verður goymt, til teir ið av vara bera tað fram aftur á so vorðnan hátt, at tingið heldur seg kunna fremja tað.

Uppskot frá nevndini.

Málið um deiling av Hvalbyar sókn verður goymt fyri fyrst.

Sagens *2. Behandling* foretoges den *17. August.*

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *26. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den *2. September* fremlagdes saalydende Skrivelse af 27. August, som henlagdes til Sagen, fra 31 Beboere af Bygden Sandvig:

Til

Lagtinget.

Vi har bragt i Erfaring, at Lagtingskommunaludvalget ikke er sindet til at fremme Andragendet fra Sandvig om Udskillelse til serskilt Kommune og som

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 100, Lagtingstidende 1920, B.

Grund herfor angives serligt, at vi, Sandvigsmænd, ikke er komne overens med Kvalbø Kommunalstyre om Markskjellet.

Sandvigs-Egg er den nordligste Kant af Skaalefjeld og falder brat af mod Nord, og denne Fjeldryg strækker sig lige fra Vestsiden af Øen i en jævn, mod Øst svagt hældende Retning lige til Mjóvanes. Partiet fra Mjóvanesi til Sanden er c. ¼ Mil og danner Sydsiden af Sandvigsfjorden, dettes Skraaning mod Nord falder i lige Linje i fuldkommen Harmoni, med hele det vestlige Fjældparti og danner saaledes en fuldendt Grænse af en Bygd. Gennem Sandvigsdalen løber den saakaldte Sandvigselv og syd for denne Elv er der en lang Strækning flad Jord, som godt egner sig til Opdyrkning, og hvor der for flere Aar tilbage er indhegnet Trøllodder, og som muligt i Fremtiden vil blive beboet. Vi finde det mindre heldigt, at denne Elv bliver Markskellet, selv om det tilføjes, at de, som bygger syd for Elven, skal tilhøre den eventuelle Sandvigs Kommune. Derimod anser vi det for mere korrekt, at det, der bebygges er indenfor Kommunens afstukne Grænser.

I Henhold til det beskrevne, tillade vi os at andrage det ærede Lagting om at Markskellet mellem Kvalbø og den eventuelle Sandvigs Kommune bliver Sandvigs—Egg.

LXIV. Deling af Kirkebø Sogn.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes Sag angaaende *Deling af Kirkebø Sogn* med saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 1. December 1919.

Med Skrivelse af 17. f. M. — F. A. J. 1918 Nr. 570 — har Amtet hertil indsendt Lagtingets Indstilling af 23. September d. A. om, at det nuværende Kirkebø Sogn deles i 2 Sogne, nemlig:

a) Kirkebø Sogn, omfattende Bygderne Kirkebø og Velbestad med deres Tilliggende,
b) Hestø Sogn, omfattende Øerne Hestø og Kolter,

fra den 1. Oktober 1920 at regne.

Foranlediget heraf skal man til videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Amtets Indstilling i Medfør af § 1 i Lov af 28. Februar 1872 bifalder, *at* den ansøgte Deling finder Sted, saaledes at Hestøfjorden bliver Grænse mellem de to Sogne, og at de nye Sogne benævnes henholdsvis Kirkebø Sogn og Hestø Sogn, *at* Delingen træder i Kraft fra 1. Oktober 1920 at regne, *at* Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune forinden vil have at fremsætte Forslag om de Betingelser, paa hvilke Delingen skal foregaa navnlig med Hensyn til Delingen af Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, heriblandt Fattigbyrden og Alderdomsunderstøttelsen m. m., *at* den endelige Bestemmelse af disse Betingelser overlades Lagtinget, dog at der forinden gi-

*) Se Lagtingstidende, 1919, Side 102.

ves Sognenes Beboere Lejlighed til at blive bekendt med Forslaget og til at fremkomme med eventuel Indsigelse mod dette, samt paa Betingelse af, at det fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelser af Forstanderskabet for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld.

Zahle.

Aage Svendsen.

Amtmanden over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til behagelig Efterretning.

Færø Amt, den 12. December 1919.

H. C. Müller,
cst.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* blev den efter Forslag af Debess henvist til *det kommunale Udvalg.*

Den *13. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Eins og tinginum kunnugt, hevur bønarbræv verið inni á løgtingi frá fólkum í Velbæstaði, Kirkjubø og Hesti og Koltri um at fáa Hest og Koltur til eina sókn fyri seg og Kirkjubø og Velbæstað eina sókn fyri seg.

Hetta mál varð samtykt á tingi í fjør og sent til ráðharran.

Við bræv 1. decembir 1919 frá ráðharranum er hetta mál samtykt, men við teimum treytum, at sóknarstjórnin fyri sóknirnar í Suðurstreymoy setir uppskot fram fyri fólkinum í nevndu bygdum um deilingina av ogn og skuld, lunnindum og ábyrgdum, harímillum fátækrabyrða og ellisstudningur o. m., men at hetta uppskot skal verða endiliga samtykt av tingi.

Formaður stjórnarinnar hevur uppsett uppskot til slíka deiling. Uppskotið hevur á lógligan hátt verið til eftirsjónar, og er eingin affinning gjørd.

Løgtingsins kommunala nevnd mælir til, at stjórnaruppskotið verður samtykt, men vil tó skoyta uppí fyrstu deild, at skúlin, ið er í Hestoy, og skúlin, ið er á Velbæstað, skulu verða nevndir sum serstøk ogn til hvørju sókna; og til triðju deilda, at limatalið í sóknarstjórnini verður 6, hvat samtykt var á tingi í fjør, og at tey, ið vald verða í august ella september í ár, ikki hava sæti longur í sóknarstjórnini enn frá 1. oktbr. í ár til 30. septbr. 1922.

Nevndin mælir tí tinginum til at samtykkja soljóðandi uppskot:

1. Kirkjubø sóknar ognir og skuldir hin 1sta oktobur 1920 verða líka deildar millum tær tvær sóknirnar Kirkjubiggjar sókn og Hests sókn. Skúlin í Hesti er ogn Hests sókns. Skúlin á Velbæstað er ogn Kirkjubiggjar sókn.
2. Tær nú gjaldandi útreiðslur til ellisstyrk og fátækrahjálp og ljósmóðirløn verður deilt líka millum sóknanna.
3. Sóknasljórnaval verður, so skjótt sum til ber í hesum roknskapsár, at halda í Hestoyar og Kirkjubiggjar sóknum, soleiðis at hvør sóknin velir sín lim innansókna. Hesir báðir taka 1sta oktbr. 1920 sæti í kommunustjórnini fyri næstu tvey ár í staðin fyri tann lim, ið nú er valdur av Kirkjubíar sókn.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *17. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

LXV. Udskillelse af Bygden Hove som særskilt Kommune.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 18. Marts 1920.

Med Skrivelse af 25. September f. A. (1918 Nr. 541) har Amtet hertil indsendt et af Færøernes Lagting den 18. September f. A. vedtaget Forslag om at udskille Bygden Hove som særskilt Sogn og Kommune fra Porkere Sogns Kommune.

Foranlediget heraf skal man til videre Bekendtgørelse meddele, at Justitsministeriet i Overensstemmelse med Amtets Indstilling i Medfør af § 1 i Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872 bifalder, at Bygden Hove fra den 1. Oktober 1920 udskilles fra Porkere Sogns Kommune som særligt Sogn og Kommune, saaledes at Hove Aa kommer til at danne Grænsen mellem de to Kommuner, der betegnes henholdsvis som Hovs Sogns Kommune og Porkere Sogns Kommune, og saaledes at Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune forinden vil have at gøre Forslag om de Betingelser, paa hvilke Delingen skal foregaa, og navnlig ogsaa med Hensyn til Formue og Gæld, Rettigheder og Byrder, og at den endelige Bestemmelse af disse Betingelser overlades til Lagtinget, dog at der forinden gives den samlede Kommunes Beboere Lejlighed til at blive bekendte med Forslaget og til at fremkomme med eventuel Indsigelse mod dette, samt paa Betingelse af, at det fornødne Forstanderskabsvalg foretages i betimelig Tid før Udskillelsen efter nærmere Bestemmelser af Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune.

Zahle.

Aage Svendsen.

Færø Amt.

Tilstilles Lagtinget til behagelig Efterretning samt videre Foranstaltning, idet man vedlægger et fra Forstanderskabet indhentet Forslag om de Betingelser, paa hvilke Delingen af Kommunen skal foregaa.

Færø Amt, den 22. Juli 1920.

2 Bilag.

E. Olrik.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *31. Juli* blev den efter Forslag af Thomsen henvist til *det kommunale Udvalg*.

Den *13. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Í tingsetuni 1919 varð samtykt og sent til ráðharran, at Porkeris sókn varð at verða deild í tvey, so at Hovs bygd verður sókn og kommuna fyri seg og Porkeri og Nes-Porkeri sókn og kommuna fyri seg.

Við brævi, dagsett 18. mars í ár, frá ráðharranum er hetta mál samtykt, soleiðis sum tingið hevur fyriskipað, men við treyt um, at Porkeris sóknarstjórn setir uppskot fram fyri fólkinum í sóknini um deilingina av ogn og skuld, lunnindum og ábyrgdum, harímillum fátækra byrða og ellisstudningur o. m., men at hetta uppskot skal verða endiliga samtykt av løgtinginum.

Stjórnin hevur uppsett uppskot til slíka deiling. Uppskotið hevur á lógligan hátt verið til eftirsjónar, og er eingin atfinning gjørd.

*) Se Lagtingstidende 1919, Side 98.

Tingsins kommunala nevnd mælir til, at stjórnaruppskotið verður samtykt, tó so, at markið kommununna millum ikki nýtir nýggja samtykt.

Nevndin mælir ti tinginum til at samtykkja soljóðandi uppskot:

1. Tann skuld, ið sóknin hevur 1sta oktobir í ár, verður at deila eftir fólkatalinum.

2. Skúlin i Porkeri við tilhoyrandi jarðastykki verður ogn Porkeris sóknar og skúlin i Hovi verður ogn Hovs sóknar.

3. Tað jarða stykki, sum Porkeris sóknar kommuna fyrr hevur keypt til neystagrunda í Hovi, verður Hov sóknar ogn, men at Hovs sóknar kommuna verður at rinda tað ið ávantar í keypinum.

4. Núverandi útreiðslur til fátækrahjálp verða deildar sóknanna millum eftir fólkatalinum eins og felags fátækra hjálp i sýslunum.

   Nýggj fátækrahjálp verður at rinda av hvørjari sókn serstakt eins og nýggjur ellisstudningur. Ellisstudningin til M. Ludvig og Peter Godtfred, ið búgva i Porkeri, skal Porkeris sókn útreiða, men ellisstudningin til Anna K. Jespersen, ið býr í Tvøroyri, skulu báðar kommunurnar útreiða eftir fólkatalinum.

5. Porkeris sóknarkommuna og Hovs sóknarkommuna skulu eins og hegartil hvørt ár útreiða til Vágs sóknar ljósmóðirdømi teirra part eftir fólkatali.

6. Træbrúgvin um Hovs á verður røkt av Hov sóknar kommuna, men helmingurin av útreiðslunum verður at rinda av Porkeri sóknar kommunu.

7. Roknskaparbøkur, skjól og fundarbøkur verða ogn Porkeris sóknar, men verður tað til hvørju tíð loyviligt fyri stjórn Hov sóknarkommunu at hava algongd til nevndu bøkur og skjól.

8. So skjótt sum til ber verður at velja 3 limir til sóknarstjorn fyri Hov sóknarkommunu og 5 fyri Porkeri sóknarkommunu.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 17. *August* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning og vedtaget med 12 Stemmer mod 0.

LXVI. Udbedring af Landingsstedet ved Vaags-Ejde.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Udbedring af Landingsstedet ved Vaags-Ejde.*

Sagens *1. Behandling* foretoges den *30. Juli.* Thomsen foreslog Sagen henvist til *Budgetudvalget.* A. Samuelsen foreslog at nedsætte et særligt Udvalg. Thomsens Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0, hvorefter Samuelsens Forslag betragtedes som bortfaldet.

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Ífjør vendi kommunistýrið sær til løgtingið um hesa sak. Tann rennistrongur, ið nú verður nýttur til at draga bátarnar frá lendingini við Múlagjógv heim til neystuni, hevur sýnt seg ikki at vera nóg mikið góðan, tí bátatalið er vaxið so nógv. Tað ræður um, tá brim knappliga brestur á, skjótt at fáa bátarnar heim úr gjógvini, men sum nú er, kunna ganga fleiri timar, áðrenn allir eru komnir heim. Óhapp kann tí henda, um ikki verður bøtt um hetta.

Sakin var ífjør til viðgerðar í figgjarnevndini, og nevndin var samsint um, at neyðugt var at bøta um lendingina, og at tað var sjálvsagt, at studningur átti at veitast frá tí almenna. Nevndin heldur tað sama íár og kann heilt halda seg til tað, hon framførdi herum í álitinum ífjør. (Sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 104). Tingið samtykti ífjør at biða amtmannin fáa lendingina rannsakaða og útarbeitt uppskot til og kostnaðarætlan um bøtanin, og kommunustýrið varð spurt, hvussu nógv tað var sinnað at veita til hesa sak.

Tingsins álitsmaður hevur verið í Vági, men hann heldur, at arbeiðið er so stórt og umfatandi, at hann ikki sær seg føran fyri at seta uppskot ella kostnaðarætlan fram. Nevndin vendi sær so í brævi, dagsettum 30 juli h. á., til kommunustýrið og spurdi, um tað kundi útvega uppskot og yvirlit av køunum manni. Kommunustýrið hevur svarað í brævi, dagsettum 13. august h. á., at tað hevur ætlað at fáa teir verkfrøðingar, ið nú er í Vági og byggja eitt ravmagnsverk, til at seta fram uppskot og kostnaðarætlan, men at tað hevur verið ógjørligt at fáa tað liðugt til hesa tingsetu. Tað biður ti um at fáa sakina dýggjaða til næsta ár. Eftir hesum skal nevndin loyva sær at seta fram hetta

uppskot.

Sakin verður dýggjað til næsta ár.

Ved Sagens *2. Behandling* den *26. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

LXVII. Statsstøtte til Landingssteder og Broer

Den *1. September* fremlagdes saalydende

Betænkning.
fra
Budgetudvalget.

Færø Amts økonomiske Fond bestaar af Grundfonden og disponible Midler.

Ifølge Rentekammerskrivelse af 5. Juli 1839 skulde der aarlig henlægges 100 Kr. til Grundfonden, og dette Beløb er ved en Lagtingsbeslutning af 1902 forhøjet til 1000 Kr. Grundfonden udgjorde pr. 30. September f. A. ifølge det sidst aflagte Regnskab 27056 Kr.

Ifølge den af Færø Amt til Brug for Tinget udarbejdede Oversigt over Amtskommunens økonomiske Status udgjorde de disponible Midler

pr. 1. Oktober	1911 ...	29338	Kr. 98	Øre
„ 1. —	1912 ...	22185	— 15	—
„ 1. —	1913 ...	18755	— 78	—
„ 1. —	1914 ...	20520	— 47	—
„ 1. —	1915 ...	17360	— 98	—
„ 1. —	1916 ...	21186	— 87	—
„ 1. —	1917 ...	22117	— 15	—
„ 1. —	1918 ...	16278	— 49	—
„ 1. —	1919 ...	13852	— 24	—

Indtægterne ansloges saaledes:

		Kr.	Ø.
For Regnskabsaaret	1911/12 ...	7900	„
„ do.	1912/13 ...	8739	85
„ do.	1913/14 ...	6047	36
„ do.	1914/15 ...	6716	52
„ do.	1915/16 ...	6800	„
„ do.	1916/17 ...	2800	„
„ do.	1917/18 ...	3000	„
„ do.	1918/19 ...	3000	„
„ do.	1919/20 ...	11000	„
For Regnskabsaaret	1912/13 ...	2040	Kr.
„ —	1913/14 ...	4040	—
„ —	1914/15 ...	2840	—
„ —	1915/16 ...	2640	—
„ —	1916/17 ...	2640	—
„ —	1917/18 ...	2640	—
„ —	1918/19 ...	3340	—
„ —	1919/20 ...	3090	—
„ —	1920/21 ...	7400	—

I de ovennævnte Oversigter blev de Beløb, Tinget havde at disponere over af økonomisk Fond til de ikke-faste Udgifter, anslaaet til:

Økonomisk Fonds væsentligste Indtægter bestaar foruden af en Renteindtægt, som nu er mellem 1500 og 2000 Kr. aarlig, af Indtægter i Henhold til Grindereglementet og navnlig, siden Storhvalfangsten begyndte, af den Afgift, der svares af de fangede Storhvaler.

Ifølge Amtmandens Statusoversigt anslaas de disponible Midler i økonomisk Fond til pr. 30. September d. A. at blive 15372 Kr. 98 Øre, og Indtægterne for Regnskabsaaret 1920/21 ansættes til 10600 Kr. Ialt kan Fonden saaledes højst for næste Regnskabsaar disponere over 25972 Kr. 98 Øre.

Udgifterne for Aaret 1920/21 kan forventes at blive følgende:

Faste Udgifter	3200	Kr. „	Øre
Til Landingssteder (bevilget iaar)	3030	— „	—
„ Broer (bevilget iaar)	2937	— 60	—
„ Højskolen	600	— „	—
„ Lærernes Feriekursus	750	— „	—
„ Tingets Tillidsmand (extra)	500	— „	—
„ Forhøjet Tilskud til Hedeselskabet	400	— „	—
„ Udgivelse af færøske Kvæder	2000	— „	—
„ Diverse	1000	— „	—
	14417	Kr. 60	Øre

Tilbage bliver godt 10.000 Kr., som man har tænkt kunde anvendes til Veje. For at kunne yde Tilskud til saadanne,

vedtog Tinget i 1917 at optage Laan paa 100.000 Kr., hvilket senere forhøjedes til 130.000 Kr. Til Forrentning og Afdrag paa dette Vejlaan vil der være Brug for de omtalte 10.000 Kr. og mere til. En af Fondens Hovedopgaver er at yde Tilskud til Veje, Broer og Landingssteder. I de sidste Aar har Indtægterne været smaa, navnlig som Følge af at Storhvalfangsten ophørte i 1917—19. Af denne Grund og fordi Priserne paa Materialier og Arbejdslønnen samtidig er steget saa meget, har man i de sidste Aar ikke kunnet imødekomme en Række Andragender om Tilskud til Broer og Landingssteder, skønt disse var fuldtud berettigede og burde imødekommes. Disse Andragender har hobet sig op, og man har i Aar kun set sig i Stand til at bevilge 2937 Kr. 60 Øre til Broer og 3030 Kr. til Landingssteder.

Tilbage bliver en Række Andragender, hvis Imødekommelse anses paakrævende nødvendig, nemlig:

I. *Landingssteder.*

1. Porkeres Kommune ang. Porkere	14630 Kr.	
2. Haldersvig og Saxen Kommune ang. Haldersvig	13750 —	
3. Sandø Kommune ang. Husevig	2400 —	
4. Viderejdes Kommune ang. Viderejde	55000 —	
5. Sandø Kommune ang. Hamarin, Sand	12380 —	
6. Bø Sogns Kommune ang. Gaasedal	4570 —	
7. Haldersvig og Saxen Kommune ang. Tørnevig	6021 —	
8. Husum, Kunø og Mikledals Kommune ang. Husum	12790 —	
		121.541 Kr.

II. *Broer.*

1. Gjógvará, Vestmanhavns Kommune	5275 Kr.	
2. Breiðá á Válinum, Kvivigs Kommune	3978 —	
3. Kluftá, Haldersvig og Saxen Kommune	4821 —	
4. Stórá, Bø Sogns Kommune	2325 —	
		16.399 —
		137.940 Kr.

Da man ikke har kunnet foreslaa Bevillinger fra økonomisk Fond, ligesaalidt som fra Tingets andre Kasser til de nævnte Formaal, har Udvalget ment at maatte tilraade en Henvendelse til Statens Bevillingsmyndigheder, og man har ment at kunne foreslaa dette, ogsaa fordi Staten i 1917 ydede et Tilskud til de ovennævnte Veje og dermed til et af økonomisk Fonds Formaal, ligesom der paa Finansloven for 1916—17 gaves en Bevilling paa 21.600 Kr. til Udbedring af Landingsstedet Kvalbø Ejde, hvilket Beløb var anslaaet til ⅘ af Anlægsomkostningerne.

Udvalget tillader sig i Henhold til det anførte at stille Forslag om at andrage Staten om at bevilge ⅘ af det ovennævnte Beløb 137.940 Kr., og stille det til Lagtingets Disposition.

Forslag.

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der fra Statens Side bevilges et Beløb paa 110.352 Kr., og at dette Beløb stilles til Lagtingets Disposition til Udbedring af Landingssteder og Broer paa Færøerne.

2. Amtmanden anmodes om at vedlægge denne Sag vedkommende Andragender og Overslag.

Thorshavn, den 1. September 1920.

Lagtingets Budgetudvalg.

Edw. Mortensen. *J. Patursson.*
Frm. Ordf.
M. A. Winther. *D. I. Thomsen.*
Oliver Effersøe. *A. Samuelsen.*
I. M. Matras.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 6. *September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 12 Stemmer mod 0.

S. D. fremlagdes saalydende

Motiveret Ændringsforslag.

Fra en Del Beboere af Lervig er der fremkommet et Andragende om, at faa Støtte fra det offentlige til Forbedring af Landingsforholdene ved Lervig ved Anlæg af en Landingsbro sammesteds. Der foreligger nu et Overslag fra Lagtingets Tillidsmand Søren Sørensen og heri er Omkostningerne ved den foreslaaede Foranstaltning opgjorte til 30.000 Kr. Derimod foreligger der endnu ikke den fornødne Erklæring fra Kommunen om, hvorvidt denne er villig til at vedligeholde Landingsbroen som offentlig.

Udvalget er enigt om at udtale, at Landingsforholdene i Lervig i allerhøjeste Grad trænger til Forbedring. Lervig har 475 Indbyggere, der ernærer sig væsentligst ved Fiskeri. Lervigs Beboere har med Rette Ord for at høre til Færøernes dygtigste og driftigste Fiskere. Man maa anbefale, at Landingsforholdene forbedres ved offentlig Støtte og maa anbefale det foreliggende Andragende og S. Sørensens Plan under Forudsætning af, at der forinden Sagens Fremsendelse til Regeringen foreligger en Erklæring fra vedkommende Forstanderskab om, at Lervig Kommune forpligter sig til at vedligeholde Anlægget som offentligt, og udreder ⅕ af Omkostningerne. De ⅘ af Anlægsudgifterne eller 24.000 Kr. anbefaler man, at Tinget andrager Statskassen om at tilskyde.

Forslag.

Som Punkt 3 sættes:

Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen bevilges et Tilskud paa 24.000 Kr. til Anlæg af en Landingsbro i Lervig paa Betingelse af, at der forinden Sagens Indsendelse til Regeringen foreligger en Erklæring fra Forstanderskabet for Lervig Sogn om, at Kommunen vil vedligeholde Landingsbroen som offentlig.

Den 4. September 1920.

D. J. Thomsen. *A. Samuelsen.* *E. Olrik.* *Edw. Mortensen.*
M. A. Winther. *J. M. Matras.*
Ordfører.

Joen Poulsen.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* foretoges Afstemning, hvorved Udvalgets Forslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0, og Ændringsforslaget med 13 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 11. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Budgetudvalget afgav den 1. ds. en Betænkning med saalydende Forslag:

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der fra Statens Side bevilges et Beløb paa 110.352 Kr., og at dette Beløb stilles til Lagtingets Disposition til Udbedring af Landingssteder og Broer paa Færøerne.
2. Amtmanden anmodes om at vedlægge denne Sag vedkommende Andragender og Overslag.

Af 4 af Tingets Medlemmer fremsattes der saalydende Ændringsforslag:

Som Punkt 3 sættes:

Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen bevilges et Tilskud paa 24.000 Kr. til Anlæg af en Landingsbro i Lervig paa Betingelse af, at der forinden Sagens Indsendelse til Regeringen foreligger en Erklæring fra Forstanderskabet for Lervig Sogn om, at Kommunen vil vedligeholde Landingsbroen som offentlig.

Ved Sagens 3. Behandling den 8. ds. blev Udvalgets Forslag vedtaget med 16 Stemmer og Ændringsforslaget med 13 Stemmer. Ingen stemte imod.

Idet man hoslagt fremsender Sagens Dokumenter, skal man anbefale, at Sagen fremmes.

LXVIII. Oprettelse af nye Valgsteder.

Til indeværende Aars Lagtingssamling er der indkommet flere *Andragender om Oprettelse af nye Valgsteder.*

Sagen henvistes til *det kommunale Udvalg.*

Den *16. August* afgav Udvalget saalydende

Betænkning.

Til indeværende Aars Lagtingssamling er der indkommet Andragender om Oprettelse af ny Valgsteder til Folke- og Lagtingsvalg.

1. Fra Beboere af Bygden Elduvík om Oprettelse af Valgsted i Elduvík.

2. Fra Lagtingsmændene for Eysturoy om Oprettelse af Valgsted i Bygden á Skála.

3. Fra Lagtingsmændene for Norðurstreymoy om Oprettelse af Valgsteder i Bygderne Tjørnuvík og Saxun.

4. Fra Lagtingsmændene for Sandoy om Oprettelse af Valgsted i Bygden Skálavík, og

5. Fra Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune om, at Bygden Gøtueið, der har Valgsted i Solmundafirði, men i kommunal Henseende hører til Gøtu, herefter maa faa Valgsted til nævnte Valg i Gøtu.

Undertegnede Udvalg, der har faaet nærværende Andragende til Betænkning, skal tillade sig at anføre:

Ved Lov No. 126 af 28. April 1916 om Folketingsvalg paa Færøerne blev de daværende Valgsteders Antal betydelig udvidet, hvorved selvfølgelig flere Vælgere har haft Adgang til at afgive Stemme ved Valgene. Imidlertid vil det fremgaa af de indsendte Andragender, at man ikke endnu føler sig tilfreds med Valgordningen, idet de stedlige Forhold medfører, at særlig ældre samt kvindelige Vælgere ofte ikke er i Stand til at udøve deres Stemmeret.

Man kan ikke se andet end, at de fremkomne Ønsker er berettigede, og vil tilraade Tinget at gøre sit til, at de imødekommes, idet man formener, at der ved de ny Valgsteder vil findes tilstrækkelige Kræfter til at kunne lede et Valg.

I Henhold til ovennævnte Lovs § 17 kan Forandring i Valgstederne foretages uden Lovforandring efter Lagtingets Indstilling. Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med følgende Indstilling:

I den Valgloven af 28. April 1916 vedføjede Fortegnelse over Valgstederne foretages følgende Ændringer:

I. *Østerø:* 1. „Sydregøte, Gøtegjov og Nordregøte" Valgsted „Gøte"
forandres til:
„Sydregøte, Gøtegjov, Nordregøte og Gøteejde" ..... — „Gøte".
2. „Gøteejde, Skibenæs, Solmundefjord, Lamhauge, Skaale og Skaalebotn"
forandres til:
a. „Skibenæs, Solmundefjord og Lamhauge" ..... — „Solmundefjord"
b. „Skaale og Skaalebotn" ..... — „Skaale"

II. *Strømø:* 1. „Tjørnevig, Haldersvig, Langesand og Gjánoyri" ..... — „Haldersvig"
forandres til:
a. „Tjørnevig" ..... — „Tjørnevig"
b. „Haldersvig, Langesand og Gjánoyri" ..... — „Haldersvig"

2. „Kvalvig og Saksen" ..... Valgsted „Kvalvig"
forandres til:
a. „Kvalvig" ..... — „Kvalvig"
b. „Saxen" ..... — „Saksen"

III. *Sandø:* „Skaalevig, Husevig, Dal, og Skarvenæs" ..... — „Husevig"
forandres til;
a. „Skaalevig" ..... — „Skaalevig"
b. „Husevig, Dal og Skarvenæs"..... — „Husevig"

Ved Sagens *2. Behandling* den *23. August* overgik den til 3. Behandling. *Samme Dag* fremlagdes saalydende *Ændringsforslag fra Udvalget:*

I Stedet for Udvalgets Indstillingspunkt sættes:

	De til hvert Distrikt hørende Bygder	Valgsted
Østerø.	Gjov	Gjov.
	Funding	Funding.
	Fundingsbotn og Eldevig	Eldevig.
	Andefjord og Hellerne	Andefjord.
	Fuglefjord	Fuglefjord.
	Ejde og Lysaa	Ejde.
	Svinaaer, Nordskaale og Øre	Nordskaale.
	Lervig	Lervig.
	Sydregøte, Gøtegjov, Nordregøte og Gøteejde	Gøte.
	Skibenæs, Solmundefjord og Lamhauge..	Solmundefjord.
	Skaale og Skaalebotn	Skaale.
	Glibre, Saltangeraa, Saltnæs, Tofte, Næs, Ridevig og Åvevig	Tofte.
	Strænder	Strænder.
	Morskranæs og Selletræ	Selletræ.
Nordstrømø.	Tjørnevig	Tjørnevig.
	Haldersvig, Langesand og Gjånoyri	Haldersvig.
	Kvalvig	Kvalvig.
	Saxen	Saxen.
	Thorsvig	Thorsvig.
	Vestmanhavn, Vaalen og Næsset	Vestmanhavn.
	Kvivig, Stykket, Lejnum, Skelling og Gjoven	Kvivig.
	Kollefjord udenfjords og indenfjords med Signebø	Kollefjord.
Sandø.	Skopen	Skopen.
	Sand	Sand.
	Skaalevig	Skaalevig.
	Husevig, Dal og Skarvenæs	Husevig.
	Skuø og St. Dimon	Skuø.

Síða 140 manglar

Síða 141 manglar

LXX. Tilskud til kommunale Køreveje.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* samt under Samlingen fremlagdes en Del Andragender om Tilskud til Vejanlæg samt om Forlængelse af Fristen for Vejanlægs Fuldførelse.

Disse Andragender henvistes alle til *Budgetudvalget*.

Den 30. *August* afgav Udvalget følgende:

Nevndarálit.

Í tingsetuni 1917 samtykti tingið at veita inntil 100.000 kr. til vegir, og statsurin játtaði at geva 50.000 kr. Ætlanin var, at kommunirnar skuldu leggja hesar vegir og sjálvar betala ¼ av kostnaðinum. Av tí, at lønirnar og prísurin á tilfari hækkaðu, varð studningurin frá løgtinginum og statinum seinri hækkaður 30 %.

Tað varð áskelt, at vegirnir skuldu verða lidnir áðrenn 1. januar 1921. Í fjør lógu fyri tinginum 4 bønarbrøv um studning til nýggjar vegir, men svarað varð, at tingið ikki kundi geva studning fyrenn 1920 var farið, og uppá tvey bønarbrøv um at hækka tann givnu studning varð svarað, at tað kundi tingið ikki gera, áðrenn tað visti hvussu gekst við øllum vegunum í so máta. Amtmaðurin varð umbiðin innan tingsetina fár frá kommununum at fáa upplýst, hvørjir vegir eru lidnir ella kunna væntast, at verða lidnir áðrenn 1. januar 1921. (Sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 112).

Einans frá einstøkum kommunum fyriliggur upplýst nakað um, hvørjir vegir eru lidnir. Tað er tí ógjørligt hjá nevndini at fáa nakað yvirlit yvir, hvussu langt vegarbeiðið er komið áleið.

Bønarbrøv eru komin frá Vágs kommunu, Ørðavík, Sandvík, Nolsoya kommunu, Kollafjarðar kummunu, Vestmanhavn kommunu, Kunoy, Mikladal og Husar kommunu og Viðareiðis kommunu um, at froystin fyri studninginum verður sett longri enn til 1. januar 1921.

Vágs kommuna, Vestmanhavnar kommuna og Viðareiðis kommuna, hava biðið um at fáa studningin hækkaðan, men vegarbeiðini eru ikki liðug og einki fyriliggur tí um, hvussu nógv arbeiðini koma at kosta meiri enn ætlað.

Meðan nevndin ikki uppá tað fyriliggjandi grundalag kann ráða til at hækka studningin, heldur hon, at froystin fyri teir fyrr nevndu studningar kann leingast 1 ár.

Fyri tær kommunur, ið hava ábyrjað vegirnar áðrenn 1. januar 1921 ræður nevndin til at geva amtmanninum og vørunevndini heimild til at longja froystina 1 ár.

Sandoya kommuna søkti ifjør um 1000 kr. til Sand—Søltuvíkarvegin, hvar landsverkfrøðingurin hevði roknað kostnaðin 1000 kr. skeivt. Tingið úttalaði ifjør, at tað var sinnað til at ganga við til hesa hækkan, og nevndin kann mæla til nú at veita hendan pening.

Av amtsrepartitiónsfondinum er útbetalt til teir umtalaðu vegir 59243 kr. Nevndin heldur tað vera beint at biða amtmannin fáa teir av statinum játtaðu 65.000 kr. sum skjótast útbetaltar til amtsrepartitiónsfondin og annans upptaka tað neyturviliga lán, sum hann hevur heimild til at taka til hetta endamál.

Nevndin heldur tað eisini vera hent at biða amtmannin gera kommunirnar kunnigar við, at tær kunna krevja landsverkfrøðingsins hjálp til at gera uppskot og kostnaðarætlan til vegir og til at syna teir utan aðra betalning enn ferðapening og 10 krónur í dietir um dagin.

Annans kann nevndin eisini ráða amtmanninum til at nýta aðrar kønar menn til hetta arbeiði.

Um nýggjar vegir eru bønarbrøv frá I. F. Simonsen, Skálavík (sak 117), Skarvanesi (sak 102), skúoy (sak 103) Kvannasundi (sak 73) og Tórshavn (sak 176). Tað fyriliggja eingi ella einans

eldri uppskot og kostnaðarætlan um hesar vegir, og ræður nevndin tí til at biða amtmann og vørunevnd lata útarbeiða nýggj uppskot og geva teimum heimild til at veita studning til hesar vegir, um nakað avlop verður av studningmum íð játtaður varð í 1917 og hartil at kunna nýta 50.000 kr. av vøruhandlinum, til hesar og aðrar nýggjar vegir.

Uppskot.

1. Svarað verður Vágs, Nolsoya, Kollafjarðar, Vestmannahavnar, Kunoy, Mikladal og Husar og Viðareiðis kommunum og teimum, íð heittu á tingið, úr Ørðavík og Sandvík, at froystin fyri vegastudningin veður longd til 1. januar 1922.

2. Svarað verður Vágs, Vestmannahavnar og Viðareiðis kommunum, at tingi enn onga støðu kann taka til spurningin um at hæðka studningin til vegirnar, fyrenn arbeiðið er liðugt og roknskapur innsendur til tingið.

3. Amtmaðurin verður umbiðin at fáa upplýst frá kommununum 1. januar 1921, hvørjir vegir eru lidnir, hvørjir vegir eru undir arbeiði, og hvussu langt teir eru komnir áleið, og hvørjir ikki eru ábyrjaðir, og um nakrir av teimum ikki ætlast bygdir í 1921.

4. Álagt verður kommunum at innsenda til amtmannin roknskap yvir teir vegir, íð eru lidnir 1. januar 1921, og annars so skjótt vegirnir eru lidnir.

5. Sandoya kommunu veitist 975 kr. til Sand—Sølturvikarvegin.

6. Amtmaðurin verður umbiðin at fáa teir av statinum játtaðu 65.000 kr. útbetaltar til Amtsrepartitiónsfondin.

7. Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum kunnigt, at tey gjøgnum amtmannin kunna krevja landsverkfrøðingsins hjálp til at gera uppskot og kostnaðarætlan til vegir og til at sýna teir utan at skulla betala annað enn ferðapening og 10 kr. í dietir um dagin (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 180).

8. Amtmaðurin og vørunevnd verða umbidnir at lata útarbeiða uppskot og kostnaðarætlan til teir vegir, sum studningur er umbiðin til, í Skálavík, Skarvanesi, Skúoy, Kvannasundi og Tórshavn, og heimild verur givið amtmanni og vørunevnd at veita studning til hesar og aðrar vegir, um avlop verður av tí í 1917 givna studningi og harumframt at kunna nýta inntil 50.000 kr. av vøruhandlinums peningi og at søkja statin um inntil 25.000 kr. til hetta endamál og, at longja froystina 1 ár, um so er hildið beint, fyri studningar til teir vegir; sum einkið er frætt um í hesu tingsetu.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 2. *September* overgik den til 3. Behandling.

Sagens 3. *Behandling* foretoges den 7. *September*. Udvalgets Forslag 1—8 saltes samlet under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Síða 144 manglar

LXXII. Beløb forskudsvis anvist af Amtsrepartitionsfonden føres til endelig Udgift.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes 2 Skrivelser fra Landfogden paa Færøerne angaaende at føre Beløb, der forskudsvis er anvist af Amtsrepartitionsfonden, til endelig Udgift.

1.	Rachel Olsen, Svinoy...	12 kr.	00 oyr
2.	D. I. Wilhelm. Vaag ...	40 „	00 „
3.	D. I. Petersen, Viðareiði	13 „	76 „
4.	Georg Jensen, Tvøroyri	24 „	00 „
5.	Elsebeth Marie Olsen, Sand	55 „	32 „
6.	Arthur Snigelberg Lauritzen	3 „	00 „
		148 kr.	08 oyr

Den *30. Juli* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *9. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Í bræv, dagsettum 13. juli h. á., hevur fútin skotið upp, at vissur peningur, ið niðurfyri er greiddur úr amtsrepartitiónsfondinum sum útreiðsla í ymiskum almennum søkum, verður settur sum endalig útreiðsla.

Av teimum í fútans brøvum nevndu ársøkum loyvir nevndin sær at seta fram soljóðandi

uppskot.

A. Hesar útreiðslur verða settar sum endalig útreiðsla í amtsrepartitiónsfondins roknskapi:

B. Viðvikjandi útreiðsluni A. Stjerne Adolf Olsen, Tjørneby, 369 kr. 92 oyr. verður amtmaðurin umbiðin at útvega, at sakin verður send til Olsens heimstað, og peningurin royndur innheintaður har.

C. Amtmaðurin verður umbiðin at minna viðkomandi embætismenn um ikki at enda almennar sakir, útan at saksumkostnaðurin verður álagdur honum, ið sekur er.

Ved Sagens *2. Behandling* den *12. August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *16. August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

LXXIII. Besværing over Skatten til Amtsrepartitionsfonden.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes en *Skrivelse fra Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune, hvor denne besværer sig over Skatten til Amtsrepartitionsfonden.*

Den *10. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *1. September* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Í brævi dagssettum 21. oktobir 1919, hevur stýrið fyri Fugloyar og Svinoyar kommunu vent sær til tingið og klaga yvir, at tingið hevur líknað alt ovhøgan skatt á kommunina. Tað framheldur, at skattaevnan ikki kann vera so stór á tveimum útoyggjum sum í bygdunum, ið liggja meir miðskeiðis í Føroyum, hvar nógvir keypmenn, skipaeigarir, skiparir og embætismenn búgva.

Skatturin, ið líknaður hevur verið tey seinastu ár, er fylgjandi:

	Svinoy:	Fugloy:
1916/17	kr. 699.38	kr. 616.45
1917/18	— 700.38	— 633.95
1918/19	— 1182.61	— 832.44
1919/20	— 1658.64	— 1565.86

Nevndin hevur við álikningina íár sett kommunina nakað lægri í skatt enn ifjør, av tí at nakað beint er í klaguni.

Uppskot.

Svarað verður, at tingið íár hevur sett kommunina nakað lægri í amtsreparti-tiónsfondsskatt enn ifjør.

Ved Sagens *2. Behandling* den *11. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

LXXIV. Henlæggelse til økonomisk Fonds Grundfond.

Den *2. September* fremlagdes saalydende Skrivelser:

Løgtingsmaður Effersøe hevur í figgjarnevndini sett fram uppskot principalt um at tær 1000 kr., sum eftir samtykt av 1902 árliga skulu leggjast til økonomisk fonds grundfond, ikki verða lagdar til fondin íár, subsidiert at einans 500 kr. leggjast til fondin íár.

Nevndin hevur haft hendan spurning til umhugsan, men eingin av hinum nevndarmonnum hevur sagt seg sinnaðan at mæla til at samtykkja umtalaða uppskot. Hr. Effersøe ynskir, at hansara uppskot verður lagt fyri tingið, hvat eg hervið nevndarinnar vegna loývi mær at gera.

Tórshavn, hin 2. september 1920.

Fyri figgjarnevndina.

Edw. Mortensen.

Til

Løgtingið.

Forslag til Beslutning.

1. Principielt.

Det Beløb af 1000 Kr., som i Følge Lagtingets Beslutning af 1902 aarlig skal henlægges af Storhvalafgiften til Økonomisk Fonds Grundfond, henlægges ikke for Aaret 1920.

2. Subsidiært.

Som det princ. Forslag, saaledes ændret:

„Af det Beløb ..... henlægges kun 500 Kr. for Aaret 1920.

Tórshavn, den 18. August 1920.

Oliver Effersøe.

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* foretoges Afstemning hvorved:

Det principale Forslag bortfaldt, idet 4 stemte for ingen imod.

Det subsidiære Forslag bortfaldt, idet 4 stemte for ingen imod.

LXXV. Lagtingets Tillidsmand ansøger om Fritagelse for Bestillingen.

Den *5. August* fremlagdes saalydende Andragende:

Kunø, den 29. Juli 1920.

Til

Færø Amt.

Da Arbejdet som Lagtingets Tillidsmand med Hensyn til Broer og Landingssteder efterhaanden er vokset baade i Udstrækning og Omfang paa samme Tid, som der lægges mere og mere Beslag paa min Arbejdskraft der forøvrigt ikke er saa stor som den har været, er jeg nødsaget til for Fremtiden at bede mig fritaget for Hvervet som Lagtingets Tillidsmand.

Idet jeg nu tager Afsked fra denne Stilling som jeg har beklædt i ca. 14 Aar skal jeg benytte Lejligheden til at rette en varm Tak til Lagtinget for den Tillid dette har vist mig.

Ærbødigst

Søren Sørensen.

Den *7. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *13. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Í hrævi, dagsettum 29. juli h. á., sigur tingsins álitsmaður seg at vera noyddan til at hera seg undan sinum starvi viðvikjandi lendingum og brugvum, tí tað er vaxið so nógv, og tí hansara arbeiðsmegi ikki er so stór, sum hon hevur verið.

Hr. Søren Sørensen, Kunoy, hevur í 14 ár verið tingsins álitsmaður í leimun nevndu søkum og hevur altíð sýnt íðnu og sera dugnaskap í sinum starvi og arbeitt á besta hátt fyri tingið.

Nevndin hevur biðið hann koma á fund, og játtaði hann har nevndarinnar bøn um framvegis at vera tingsins álitsmaður.

Nevndin vil fegin á tingsins vegna úttala sína tøkk til álitsmannin fyri hansara starv fyri tingið og mælir til at veita honum sum prógv haruppá 500 kr.

Uppskot.

Tingið úttalar sína tøkk til tingsins álitsmann, hr. Søren Sørensen, Kunoy, fyri hansara íðnu og sera dugnaskap í arbeiðinum fyri tingið og veitur honum av økonomisk fond sum prógv haruppá 500 kr.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 21. *August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens 3. *Behandling* den 24. *August* vedtoges Udvalgets Forslag med 20 Stemmer mod 0.

LXXVI. Ordning af Færøernes Laane og Kreditforhold.

Den 7. *September* fremlagdes saalydende :

Motiveret Forslag til Beslutning.

Saavel gennem Sager, der har foreligget for Tinget, som ad anden Vej er man bleven bekendt med, at det for Tiden er forbundet med ret store Vanskeligheder for Amtskommunen og Sognekommunerne paa Færøerne at opnaa de fornødne Laan til Iværksættelse af forskellige Foretagender og Foranstaltninger, hvis Løsning er paakrævede og nødvendige. Da Kommunerne i en nær Fremtid formentlig vil staa overfor Løsning af Opgaver af stor økonomisk Rækkevidde, man kan saaledes nævne Anlæg af Havne, Veje, Elektricitetsværker m. v., Opgaver der ikke vil kunne løses medmindre der ad lempelig Vej og paa lempeligste Vilkaar vil kunne skaffes Laan til Veje, finder undertegnede, at det vil være paa sin Plads, at Tinget overvejer de Muligheder, der kan skabes for en bedre Ordning af Laane- og Kreditforholdene her paa Øerne. Man kunde tænke sig en Ordning bragt til Veje ved Forhandling med de alt eksisterende Laaneinstitutioner, ev. ved Oprettelse af en Laaneinstitution med det specielle Formaal at yde Laan til Kommuner, herunder Amtskommunen.

Da en Undersøgelse af disse Forhold, eventuelt en indgaaende Behandling af denne Sag ikke kan ventes at føre til ønsket Resultat i en Lagtingssamling, hvor saa mange andre Sager optager Medlemmernes Arbejdstid, vil man foreslaa nedsat et Udvalg til mellem Tingsamlingerne at undersøge Sagen og for Tinget fremlægge det indsamlede Materiale, saavidt muligt ledsaget af Forslag til en Ordning. Man vil i Tinget nærmere begrunde denne sin Henstilling mundtlig.

Forslag.

Lagtinget vælger et staaende Udvalg paa 5 Medlemmer til at undersøge vore

Laane- og Kreditforhold med det Formaal at søge opnaaet en bedre og nemmere Adgang for Amtskommunen og Sognekommunerne til Opnaaelse af Laan.

Det staaende Udvalg forventes at ville fremkomme med herhen sigtende Forslag til næste Aars Tingsamling.

Udgifterne ved Udvalgets Arbejde herunder Diæter til Medlemmerne, afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

Thorshavn, den 7. Septbr. 1920.

M. A. Winther. *A. Samuelsen.*

Samme Dag foretoges Sagens *1. Behandling*.

Overgang til endelig Behandling vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *10. September* foretoges Sagens *endelige Behandling*, hvorved Forslaget vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *13. s. M.* foretoges Valg af *staaende Udvalg*. Til Medlemmer heraf valgtes: *Mortensen, Winther, R. Rasmussen, Effersøe* og *A. Samuelsen*.

LXXVII. Fossesagen.

Beretning fra det staaende Udvalg.

Den *10. August* fremlagdes saalydende:

Frágreiðing

frá

Løgtingsins fossanevnd, sett millum tingsetuna 1919—1920.

Eftir gerðabókini.

Limirnir: Jóannis Patursson.
R. Niclasen.
Edw. Mortensen.

Ár 1919, h. 24. septbr., helt nevndin *fund*. Jóannis Patursson varð valdur til formann og Edw. Mortensen til skrivara.

Nevndin samdist um at biða verkfrøðing Blaauw senda tað tilfari, sum hann hevur fingið á rannsoknarferðini til vasdragsdirektørin í Christiania so skjótt sum gjørligt og senda nevndini copi harav.

Nevndin vil biða vasdragdirektørin granska tað, ið Blaauw sendir honum, um arbeiðið er væl úr hondum greitt og senda tað við sínum áliti til formannin fyri nevndini. Hann skal so biða justitsministeriið lata sakina eftirhyggja av kønum manni.

Avskriv av rokningini frá hr. Blaauw, sum hann sendi til løgtingið í august, skal sendast til vasdragsdirektørin til erklæringar.

Jóannis Patursson. *Edw. Mortensen.*
frm.

Sum skjall nr. 1 framleggist *nevndardálit* frá løgtingsins fossanevnd undir tingsetini 1919.

Skj. nr. 2 avskriv av brævi frá nevndini til hr. vasdragsdirektør Blaauw dagsett 15. oktober 1919.

Skj. nr. 3—4 avskriv av 2 brøvum frá nevndini til hr. vasdragdirektør Christensen av 15. okt. 1919.

Skj. nr. 5 avskriv av H. Blaauws rokning av 28/8—19.

Ár 1919, h. 29. okt., helt nevndin *fund.* Allir limirnir vóru til stedar.

Formaðurin framlegði bræv av 27. sept. 1919 frá hr. Blaaw við „Den norske Ingenør- og Arkitektforenings Honorarnorm for Ingenørarbejder" (vedtaget 2. Febr. 1906) og avskriv eftir brævi frá „Den norske Ingenørforening" av 26. mars 1918 til hr. Blaauw.

(Sí skj. nr. 6—8.)

Formaðurin skal venda sær til amtmannin um at senda hr. Blaauw remissi fyri arbeiðið í sumar.

Samtykt var at venda sær til vasdragsdirektørin og spyrja hann, hvat hann heldur um at fáa í lag fasta kontrakt við hr. Blaauw, og hvat í er hóskandi fyri eitt sovorðið arbeiði.

Jóannis Patursson. *Edw. Mortensen.*

Skj. nr. 9 avskriv av brævi av 31. oktober 1919 til vasdragsdirektør Christensen frá nevndini.

Skj. nr. 10 bræv frá hr. H. Blaauw av 7. nov. 1919.

Ár 1919 h. 27. nov. helt nevndin fund. Allir limirnir vóru á fundi utan R. Nielasen, sum er sjúkur.

Formaðurin framlegði bræv frá vasdragsdirektør Ingvar Christensen, dagsett 10. nov. h. á. *(sí skj. 11).*

Samtykt varð at biða hann vera ráðgevara og revidera arbeiðið viðvíkjandi Føroya elektricering, men tó spyrja, hvat tað kann koma at kosta, áður endilig støða verður tikin.

Samtykt varð at skriva til Vágs kommuni um at senda hr. Blaauws detailutkast til vasdragdirektørin og spyrja um hansara atlan, og at sakin verður framsend gjøgnin nevndina.

J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Skj. nr. 12 avskriv av brævi til vasdragsdirektør Christensen af 28. nov. 1919.

Skj. nr. 13 avskriv av brævi av 28. nov. 1919 til Vágs kommuni.

Skj. nr. 14 avskriv av brævi av 2. dec. 1919 til vasdragdirektør Christensen.

Skj. nr. 15 bræv, dagsett 21. dec. 1919 frá kommunistýrinum í Vági.

Skj. nr. 16 bræv, dagsett 24. jan. 1920 til amtmannin.

Skj. nr. 17 bræv, dagsett 28. jan. 1920 frá vassdragsdirektørin.

Skj. nr. 18 bræv frá H. Blaauw, dags. 13. febr. 1920.

Skj. nr. 19 kort yvir Føroyar.

Ár 1920, h. 22. április helt nevndin fund. Á fundi var J. Patursson og Edw. Mortensen. R. Niclasen er deyður.

J. Patursson framlegði frágreiðing um sín tingan í Christiania við Christensen og ingenør Sætersmoen á hansara ferð frá Keypmannahavn og heim til Føroyar *(Sí skj. 20).*

J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Ár 1920 h. 27. április helt nevndin fund. Samráðst varð um rannsoknararbeiðið í sumar.

Edw. Mortensen er umbiðin at útarbeiða uppskot til vatnalóg fyri Føroyar.

Samtykt varð at skriva til hr. Blaauw um at fáa planirnir til Riskivatn og so at senda teir til vasdragdirektørin og biða hann úttala seg harum og um planirnir viðvíkjandi stationinum 4—5 og alt annað, han hevur fingið frá Blaauw.

Samtykt varð at tala við Blaauw um vasdragsdirektørins brøv og alt, ið fyriliggir fyri nevndini og at fáa Blaauw til Tórshavnar til conference og at fáa kontrakt við hann.

J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Ár 1920, hin 1. maí helt nevndin fund. Hr. verkfrøðingur Blaauw var á fundi.

Blaauw kundi ikke mæla til at lata Sætersmoen ella annan taka lut í tí almennu rannsoknini í Føroyum, tað varð ódýrt og óneyðugt; nakað annað var, um nevndin fekk hann til ráðgevara og til at revidera arbeiðið viðvíkjandi Føroya elektricering, tað nevndin hevði hugsa at fáa vasdragsdirektørin til. Tað kundi

Blaauw ikki hava nakað ímóti. Formaðurin segði se hava borið henda spurning fram fyri Sætersmoen, ið ikki hevði tykist villigur til at taka sær hetta uppá. Samtykt varð tá eina ferð enn at spyrja Sætersmoen, um hann vildi taka hetta starvi, og fyri hvørja løn.

Blaauw úttalaði, at tað arbeiðið, ið enn var gjørt, ikki var nokk til, at hann kundi koma við endiligari frágreiðing, men tá, rannsoknir vóru gjørdar i sumar, kundi hann næsta ár framleggja eina slíka frágreiðing.

Um sína rokning ífjør framhelt hann, at hon á ongan hát var hægri enn teir norsku honorarnormarnir ásettu. Samtykt varð at geva honum copi av brævinum frá vasdragdirektørinum, og at Blaauw skuldi geva skrivliga frágreiðing.

Talað varð so um kontrakt fyri lár. Nevndin og Blaauw samdist um viss høviðspunktir fyri eventuellari kontrakt, og tað varð givið Edw. Mortensen upp i hendi at tingast viðari við Blaauw.

J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Skj. nr. 21. Bræv, dagsett 10. mai 1920, í copi, til Blaauw.

Skj. nr. 22. Copi av brævi til Blaauw, dagsett 10. mai.

Skj. nr. 23. Uppskot til kontrakt við Blaauw.

Skj. nr. 24. Bræv dagsett 19. mai 1920 frá Blaauw.

Skj. nr. 25. Uppskot frá Blaauw til Kontrakt.

Skj. nr. 26. Bræv frá Blaauw dagsett 19. mai.

Skj. nr. 27—31 kort yvir støðuna við Riskivatni.

Ár 1920, h. 25. mai helt nevndin fund.

Patursson framlegði kort yvir støðuna Fossá og Seyrvágsvatn *(skj. nr. 32—41)*.

Patursson greiddi frá, at hann av nýggum hevði tinga við hr. Sætersmoen og framlegði brøv frá honum av 16. og 17. mai *(skj. nr. 42—43)*.

Samtykt varð at senda Sætersmoen soljóðandi telegram:

„Takkende modtaget Deres venlige Tilbud. Omstændighederne medføre endelig Afgørelse maa udsættes noget, eventuelt til Lagtingets Sammenkomst 29 Juli."

Jóannis Patursson. *Edw. Mortensen.*

Skj. 44. Copi av brævi, dagsett 25. mai 1920, til Blaauw frá nevndini.

Skj. 45. Bræv frá Blaauw dagsett 19. mai.

Skj. nr. 46. Bræv frá Blaauw dagsett 27. mai.

Skj. nr. 47. Copi av brævi til Tórshavns býstýri, og brævi til vasdragsdirektør Kristensen, dagsett 7. juni 1920.

Skj. nr. 48. Avskriv av telegramme frá Sætersmoen av 3. juni.

Ár 1920, hin 10. juni helt nevndin fund.

Samtykt varð at taka verkfrøðing Haakon Blaauw at standa fyri hesum árs ransóknum og at gjalda honum sum forskot 1500 kr., og biða amtmannin senda honum tað.

Jóannis Patursson. *Edw. Mortensen.*

Skj. nr. 49 Copi av brævi, dags. 11. juni til amtmannin.

Skj. nr. 50. Kontrakt við Blaauw.

Ved Sagens *1. Behandling* den *14. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *et Udvalg paa 5 Medlemmer*, hvortil den 16. s. M. valgtes: *Winther, Strøm, Patursson, Effersøe* og *Tórgarð*.

Den *1. September* fremlagdes saalydende

Betænkning.

fra Udvalgets Mindretal i Sagen: Redegørelse fra Lagtingets staaende Udvalg af 1919 ang. Vandkraftens Udnyttelse til at frembringe Elektricitet.

Mindretallet (Effersøe og Tórgarð) tillader sig at fremføre nedenstaaende Bemærkninger:

Sambandspartiets Repræsentanter i dette Udvalg, som blev nedsat af Lagtinget i den overordentlige Samling i Ja-

nuar 1919 til Behandling af Sagen om Anvendelse af Vandkraft til Indvinding af Elektricitet, og om den for det almene mest formaalstjenlige Benyttelse af vore Kraftkilder, foreslog, med det Formaal at faa en af privat Spekulation uafhængig og fuldt paalidelig Oplysning til offentlig Brug angaaende Betydningen af Øernes Kraftkilder til Frembringelse af Elektricitet bl. a. at det skulde overdrages til Ministeriet for offentlige Arbejder „efter Samraad med et af Tinget nedsat Udvalg at antage en Ingeniør til at undersøge Vandkraften i vore Indsøer, Elve og Havstrømme i et passende Omfang og til derom at afgive Beretning til Tinget"; jfr. Lagtingstidende for den overordentlige Samling i 1919 Side 20.

Dette Forslag blev imidlertid forkastet af Tinget, som vedtog et af Udvalgets Flertal (Selvstyrepartiets Repræsentanter i Udvalget) stillet Forslag, hvis tre første Punkter lyder saaledes:

„1. Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til efter Samraad med Justitsministeriet at engagere en Ingeniør til at foretage en almindelig Undersøgelse af Kraften i vore Indsøer, Vandfald og visse Strømme samt til at indhente Oplysninger vedrørende Vandkraftens Udnyttelse og Lovgivning paa dette Omraade m. v. i vore Nabolande, særlig Norge og Island.

2. Udvalget bestemmer Ingeniørens Arbejdsomraade.

3. Udvalget afgiver efter afsluttet Virksomhed Indberetning til Tinget."

Det nedsatte staaende Udvalg afgav til den ordentlige Tingsamling i 1919 en Redegørelse, og det af Tinget i samme Samling nedsatte Udvalg afgav til Tinget en Betænkning m. m., som findes i Lagtingstidende for 1919 Side 132—145.

Efter Forslag fra Udvalgets Flertal vedtog Tinget i samme Samling følgende (jfr. Tidenden for 1919 B, Side 140):

„Meirilutin ger tl hettar uppskot til tingsamtykt:

1. Tingið velur eina 3 manna millumtinganevnd, sum skal hava til starvs
   a) at skipa soleiðis fyri, at tær rannsóknir, sum eftir eru at gera í Føroyum viðvíkjandi vatnkraftsnógdini, verða framdar og so vitt gjørligt endaðar næsta ár.
   b) at lata eftirhyggja av kønum og álitandi manni tær rannsóknir og kostnaðin av teimum, sum hr. verkfrøðingur Haakon Blaauw hevir avrikað fyri løgtingið í sumar.
   c) at taka ein kønan verkfrøðing at standa fyri næsta árs rannsóknum.
   d) at hvørt eitt ravmagnsverk, sum uppsett verður úr áum, vøtnum ella streymum í Føroyum, verður bygt við lí sama streymstagi sum tingsins álitismaður í ravmagnsmáli tilrøður.
2. Tingið søkir rikisstjórnina um at helmingurin av hesum útreiðslum útreiðist úr rikiskassanum.

Til Medlemmer af dette staaende Udvalg („millumtinganevnd") valgtes Mortensen, R. Nielsen og Patursson, alle af Flertallet, idet Mindretallet ikke tog Del i Valget, fordi det havde vist sig, at det af Mindretallet i det tidligere staaende Udvalg indsatte Medlem (Tórgarð) var blevet fuldstændig tilsidesat af de andre Medlemmer under de stedfundne Forhandlinger, og fordi man ikke kunde vente, at der i det nye Udvalg vilde blive anvendt en anden og rigtigere Fremgangsmaade. Medlem af det sidste Udvalg R. Nielsen døde allerede i November 1919, hvorfor de to andre Medlemmer af Udvalget (Mortensen og Patursson) i alt væsentligt har fungeret alene i hele Perioden.

Fra dette Udvalg har Tinget modtaget en Redegørelse, som bestaar i en Udskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol tillige med en Del Bilag. Med Hensyn til dette Materiale tillader Udvalget sig at bemærke:

Ad 1. Spørgsmaalet om Antagelse af Ingeniør Blaauw, Bergen, til at udføre det resterende Arbejde ved Undersøgelsen af Vandkraften paa Færøerne med Udnyttelse til elektriske Anlæg for Øje.

Det i Januar 1919 nedsatte staaende Udvalg (eller 2 af dettes Medlemmer) antog i sin Tid Ingeniør Blaauw til at lede den Undersøgelse, som foretoges i 1919.

Vi undertegnede (Effersøe og Tórgarð) paaviste, som Medlemmer af det i den ordentlige Samling 1919 nedsatte Udvalg, i vedkommende Betænkning det urigtige i Antagelsen af Ingeniør Blaauw (jfr. Lagtingstid. 1919 B, Side 136—140), idet vi navnlig henviste til, at Hr. Blaauws Forhold til et bestemt Vandkraftsanlæg paa Øerne (Sørvaagsvand og Fosaa) og til det Selskab, som paatænkte at gennemføre og drive dette Anlæg, gjorde ham uskikket til at være Lagtingets Raadgiver med Hensyn til Vandkraftsanlæggene paa Færøerne i sin Almindelighed. Vor Fremstilling vedr. dette Punkt staar urokket, og Forholdene med Hensyn hertil har ikke ændret sig siden i Fjor.

Imidlertid har det staaende Udvalg i Følge den foreliggende Redegørelse genantaget Ingeniør Blaauw til det samme Arbejde for det næste Aar, og da Udvalget har haft Bemyndigelse fra Lagtinget hertil (jfr. Lagtingstidende 1919 B, ord. Samling, Side 140 og Side 144), vil der ikke heri kunne ske nogen Ændring. Men Mindretallet skal dog, næst at henvise til sammes Fremstilling i Udvalgsbetænkningen fra 1919, anføre:

Det forekom os paafaldende, at der ikke i Fjor forelaa nogen Udtalelse fra nogen dertil kompetent Person om, at Hr. Blaauw egnede sig til at udføre vedkommende Arbejde for Lagtinget. Navnlig var det mærkeligt, at den norske Vasdragsdirektør ikke havde udtalt sig om dette meget vigtige Spørgsmaal, uagtet der om Sagen i sin Helhed var blevet ført ret indgaaende Forhandlinger med ham. Undertegnede Tórgarð fremholdt kraftigt i Lagtinget, *at Hr. Blaauw i Betragtning af sin særlige Uddannelse ikke var egnet til at udføre Arbejdet*, idet han var *elektroteknisk* og ikke *hydroteknisk (vandbygningskyndig)* Ingeniør, hvilket sidste maatte være det væsentlige i denne Sag. *Det ses nu* af det foreliggende Materiale, *at der har været god Grund til den ommeldte Udtalelse* (jfr.: 1)Skr. af 22. April 1920 fra J. Patursson til Fosseudvalget (Bilag No. 20 til Redegørelsen fra det staaende Udvalg af 1919), 2) Skrivelse af 13. April 1920 fra Ingeniør Sætersmoen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. e til Redegørelsen) og 3) Skrivelse af 15. s. M. fra Vasdragsdirektør Christensen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. e til Redegørelsen).

Navnlig skal Ingeniør Sætersmoens Udtalelser herom i Skrivelsen af 15. April d. A. fremhæves. De har følgende Ordlyd: De paatænkte Anlæg kan — saaledes som fremholdt i mit ærbødige af 24. f. m. — inddeles i to dele, nemlig *vandbygningsarbejderne* og *de elektriske anlæg*. Der trænges saaledes specialkundskab ikke alene paa det elektrotekniske, men ogsaa paa det vandbygningstekniske omraade. Det kan endog siges, at den vandbygningstekniske side ved denne sak er mere egenartet end den elektrotekniske ..... Jeg tillater mig at fremholde som absolut nødvendigt, at de indviklede og egenartede vandbygningstekniske Forhold her overlades til sakkyndige folk paa dette omraade straks, for at allerede fra begyndelsen av undersøkelsesarbeidet kan komme i det rette spor. Forsaavidt De skulde anta vort Firma, maa vi for vort vedkommende paa det stærkeste fremholde dette."

For saa vidt foranførte Bemærkninger maatte føre til den Slutning, at vedkommende Myndigheder har begaaet en Fejl ved at antage Hr. Blaauw til at lede Vandkraftsanlægget i Vaag, skal vi bemærke, at Sagen for Vaags Vedkommende formentlig dog stiller sig anderledes, da der, saa vidt vi har erfaret, forefindes en vandbygningskyndig Specialist ved Anlægget dersteds.

Endvidere maa vi fremhæve, at Vasdragsdirektøren, som vi nærer ubetinget Tillid til (hvilket ogsaa er selvfølgeligt i Betragtning af hans Stilling i den norske Statstjeneste), i Skrivelse af 28. Januar 1920 til Hr. J. Patursson (Bilag No. 17. til Redegørelsen) udtaler:

„..... Det mest praktiske for Dem vil være, at De benytter kun et ingeniørfirma, der ikke behøver nogen kontroll. .....".

Vi skal ogsaa i denne Sammenhæng gengive en Del af Skrivelse af 13. April 1920 fra Ingeniør Sætersmoen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. e til Redegørelsen), nemlig:

„Hvad planlæggelsen af det elektrotekniske anlæg angaar, skulde vi foretrække for Hr. Blaauw, som bor i Bergen, at faa den nødvendige assistance af

sagkyndige her i Kristiania, hvorved arbeidet lettes betydeligt".

Betræffende Honorarerne til Ingeniør Blaauw skal vi henvise til følgende Bemærkning med Hensyn til det af Ingeniør Blaauw indtil da udførte Arbejde i Skrivelse af 28. Januar 1920 fra Vasdragsdirektøren til Hr. J. Patursson (Bilag No. 17 til Redegørelsen), nemlig:

> „Da alt dette arbeide som efter anvisning af en fagmann kan utføres av assistenter eller landmaalere forundrer det mig at han har beregnet 3-dobbelt ingeniørhonorar for de 60 Dage han har været paa Færøerne."

Mindretallet kan i Henhold til forananførte ikke anbefale Lagtinget at godkende den Kontrakt, som det staaende Udvalg har indgaaet med Ingeniør Blaauw. Da Kontrakten imidlertid er lovlig oprettet, ser man sig paa den anden Side ikke i Stand til at foreslaa Tinget at foretage noget Skridt til at faa den kendt magtesløs.

Ad. 2. Spørgsmaalet om Antagelse af Ingeniør Sætersmoen (Ingeniørerne Sætersmoen og Max Graff, Hydroteknisk Bureau), Kristiania, til at revidere Ingeniør Blaauws Arbejde.

Mindretallet har al Grund til at nære Tillid til Ingeniør Sætermoen, som er anbefalet af Vasdragsdirektøren; men kan dog ikke tilraade at antage Ingeniøren til at udføre det ommeldte Arbejde, da det, som fremhævet af Ingeniøren i samme Skrivelse af 13. April 1920 (Bilag Litr. e) er absolut nødvendigt, at de vandbygningstekniske Forhold overlades til sagkyndige Folk *straks*; men dette kan jo ikke længere ske, og en Revision, som tilmed vil blive meget kostbar, kan ikke raade fuld Bod herpaa. Sagen har allerede faaet en urigtig Gang, og vi er desuden overbeviste om, at det vil være forgæves at fremsætte Forslag om at iværksætte Foranstaltninger til Sagens Forbedring, da Forslaget ikke vil blive vedtaget af Tinget.

Udgifterne til Hr. Sætersmoen vilde blive meget store. Ifølge sammes Skrivelse af 15. April 1920 (Bilag Litr. g) kræves for Udarbejdelse af „Landsplanen" 20.000 Kr. Netto samt særlig Godtgørelse for Rejser og Understøttelser med 100 Kr. pr. Dag for Hr. Sætersmoen selv og 50 pr. Dag for Assistenter m. m. m.

3. Ad Spørgsmaalet om Godkendelse af de Foranstaltninger, som det staaende Udvalg har truffet siden sidste ord. Lagtingssamling og om Fortsættelse af Undersøgelserne.

I Henhold til foranførte, samt til, hvad vi allerede tidligere har fremført i Sagen, kan vi ikke anbefale, at Tinget godkender de omhandlede Foranstaltninger eller fortsætter Undersøgelserne ved at nedsætte et nyt staaende Udvalg eller paa anden Maade.

4. Ad Spørgsmaalet om Udarbejdelsen af en „vatnalóg" for Færøerne.

I den ord. Samling i 1919 blev af undertegnede Medlemmer af Mindretallet (Effersøe og Törgarð) som Mindretal i det daværende Udvalg fremsat to Forslag, henholdsvis til:

1. Lov for Færøerne om Afstaaelse af Grund m. v. til Vandkraftsanlæg og til
2. Lov for Færøerne angaaende Ændring i Fremgangsmaaden ved Ekspropriation.

Hvis Tinget havde vedtaget disse Forslag, vilde dermed enhver Hindring af væsentlig Betydning for at Lagtinget, Thorshavns Bykommune eller Landkommunerne kunde iværksætte Vandkraftanlæg til Fremstilling af Elektricitet være ryddet af Vejen. Det var Mindretallets Opgave, at Udnyttelsen af Vandkraften først og fremmest burde foretages af det offentlige (navnlig Kommunerne), men disse vilde uden en hensigtsmæssig Ekspropriationslovgivning som Regel være ude af Stand til at faa Raadighed over Vandkraft, Arealer, Materialer (Sten og Sand) m. v., uden hvilke Værdier det vilde være forgæves at søge Elektricitet frembragt af Vandkraften.

Den, der modsatte sig Mindretallets Forslag, fastholdt den tilstedeværende Hindring for, at det offentlige udnyttede Øernes Vandkraft til Elektricitet og begunstigede den private Spekulation i Vandkraften.

Til Trods herfor blev Udvalgets Mindretals Forslag forkastet (jfr. Lagtingstidende 1919 B, den ord. Samling, Side 142—145), og et Forslag fra Udvalgets Flertal blev vedtaget, som var saalydende:

„Tingið biðjur ta undir deild a nevndu millumtinganevnd til næsta Ólavsøkuting at seta saman uppskot um 1) skipan fyri ravmagnsverki í Føroyum og 2) uppskot til eina vatnalóg fyri Føroyar",
jfr. samme Tidende Side 142.

Fra det staaende Udvalg af 1919 har Lagtinget imidlertid ikke modtaget Forslag i de omhandlede Retninger, skønt indeværende ordinære Tingsamling (Ólavsøkuting) er næsten helt udløbet. Dette maa i høj Grad beklages og misbilliges. De Hindringer, som var til Stede for 1 Aar siden for det offentlige Udnyttelse af Vandkraften til Elektricitet, bestaar endnu. At Vaag Kommune desuagtet har kunnet iværksætte et Vandkraftsanlæg, beror paa særlige Forhold, idet samtlige berettigede frivillig har afstaaet deres Rettigheder til Kommunen. Men de Kommuner, der for Tiden og indtil videre i Fremtiden ønsker at iværksætte Vandkraftsanlæg, kan ikke vente, at det for dem gaar saa let som i Vaag. Man maa være berettiget til at regne med, at den mangelfulde og uhensigtsmæssige Ekspropriationslovgivning vil lægge dem absolutte Hindringer i Vejen.

Det Laglingsflertal, som i Fjor nægtede Fremme af vedkommende Udvalgs Mindretals-Forslag til Ekspropriationslove, er ansvarligt for den nuværende aldeles utilfredsstillende Tilstand paa dette Omraade.

Paany nu at fremsætte vore Forslag fra 1919 anse vi for ørkesløst overfor det nuværende Flertal.

Thorshavn, den 1. September 1920.

Oliver Effersøe. *H. C. W.-Tórgarð.*

Den 2. *September* fremlagdes saalydende:

Nevndarálit.

No. 1.

Fossanevndin.

Undirskrivaða nevnd hevur fingið um hendi avskriv av gerðabók millumtinganevndanna við 50 fylgisskjølum.

Nevndin hevur hýtt seg í meiriluta og minniluta, sum hvør framleggur sítt álit.

Meirilutinn (Patursson, Winther og Strøm) loyvir sær at mæla:

Millumtinga-fossanevndin hevði viðvikjandi sínum starvi frá løgtinginum fingið ymsar reglur at ganga eftir (sí løgtingstíð. 1919,síðu 140).

Av hesum reglum var undir punkt 1 ásett nevndini „at skipa soleiðis fyri, at lær rannsóknir, sum eftir eru at gera í Føroyum viðvíkjandi vatnakraftsnógdini, verða framdar, og so vítt gjørligt endaðar næsta ár".

Av fylgisskjali no. 23 sæst, at verkfrøðingur harra Blaauw í sini sunning við fossanevndina hevur samtykt at enda framumanundan nevndu rannsóknirnar heftar ár. Í somu samning er hann eisini gingin undir at gera álit og uppskot útav sínum rannsóknum liðugt til 1. aprit n. á.

Onnur reglan, sum fossanevndini varð ásett, deild 2, ljóðaði soleiðis: „at lata eftirhyggja av kønum og álítandi manni tær rannsóknir og kostnaðin av teimum, sum hr. verkfrøðingur Haakon Blaauw hevur avrikað fyri løgtingið í sumar".

Hesum viðvíkjandi sendi nevndin harra Blaauw boð tann 15. oktobir 1919 (skjal 2) um at senda vasdragsdirektør Kristensen sítt tilfar úr rannsóknarstarvinum. Samtíðis fekk vasdragsdirektørin at vita av hesum, Blaauw var biðin um at gera. Umframt heftar varð vasdragsdirektørin biðin um at siga sína ætlan um ta løn, harra Blaauw hevði lagt á (skjøl 3 og 4).

Harra Blaauw skrivaði aftur (skjal 10), at hann skuldi gera sum umbiðið var, men at lítið og einki tilfar var til, tí vatnamátingarnar vóru so stutt síðan byrjaðar.

Tann 28. januar 1920 (skjal 17) skrivar vasdragsdirektørin, at hann helt harra Blaauw hava líkið nóg høga løn og at hann hevði givið frágreiðing um sítt rannsóknarstarv, men onga ætlan framlagt um framvegis starvið.

Viðvíkjandi lønina vísti harra Blaauw á (fylgiskjal 45), at her mátti vera komin missfatan uppí, tí hon var ikki ovhøg. — Undirskrivaði Patursson skal her leggja

afturat, at eftir at hann hevði givið munnligum upplýsingum til vasdragsdirektørin í miðjan apríl mánað t. d. um, at har hr. Blaauw kom at byggja har hann sjálvur hevði rannsakað, har vildi henda fyrsta samsýning verða drigin frá aftur byggingalønini, helt hann lønina ikki vera so høga. Samanborin við tað løn, sum t. d. Sætersmoen ásetur, tykist hon heldur ikki serliga høg.

Triðja reglan, nevndin hevði at rætta seg eftir ljóðaði soleiðis: „at taka ein kønan verkfrøðing at standa fyri næsta árs rannsóknum".

Tá nevndin byrjaði starv sitt aftaná tingsetuna, roknaði hon við at kunna fáa — sum tað sæst av hennara brøvum — vasdragsdirektørin til álitismann og eftiransara. Tann 10. novbr. (skjal 11) skrivar so direktørin, *at* hann frá verkfrøðingi Lindaas hevur fingið sendandi 3 no. av „Dimmalætting" við atfinningum um Føroya ravmagnsskipan (elektricering), *at* han av vælvilju og góðum huga fyri hesu týdningarmiklu sak hevði givið nevndini vegleiðing, *at* hann var bilsin við at siggja í „Dimmalætting", at hann skuldi vera ovarsti maður í hesum máli, men *at* hann vildi vera ráðgevari fyri nevndina, um norska stjórnin loyvdi honum hettar. — Nevndin hevur takkað vasdragsdirektørinum fyri tilboðið um at vera ráðgevari (skjal 12) og spurt, hvat hann skuldi hava afturfyri. Men nevndin sæst ikki at hava orðað um vasdragsdirektørins skriv um „Dimmalætting"s atfinningar.

Meirilutinn má halda, at nevndin í sínum aftursvari til vasdragsdirektørin hevur gjørt skeivt í einki at orða um „Dimmalætting"s atfinningar. Tí táð vasdragsdirektørin hevði peikað nevndini á hesar atfinningar, og at atfinningarnir vóru eitt úrdrag úr minniluta álitinum frá løgtinginum seinasta ár, var tað nakað, sum hann hevði grund til at kunna vænta sær at fáa eitt skil á.

Hesir atfinningar stilla nemliga vasdragsdirektørin í eitt ódámligt ljós, hann sum ovasti maður í sini grein í Noregi ikki væl kundi læta sita á sær. Í „Dimmalætting" 4. okt. 1919 sigst millum annað, at vasdragsdirektørin, verkfrøðingur Blaauw og táverandi fossanevndarformaður hava góðkent eina landaskipan fyri ravmagnsverkinum í Føroyum, „der er i Strid med Lagtingets Beslutning". Fyri 5. okt. s. á. setur „Dimmalætting" vasdragsdirektørin í samband við hr. Blaauw og tað fossafelag, sum ætlar at útbyggja Fossá og Seyrvágsvatn, í ti blaðið skrivar: „Planen for aktieselskabet Føroya handil og industri *falder sammen med* Ingeniør Blaauws landsplan". Verst av øllum atfinningum má vasdragsdirektørin, hesin norski rikisstýrimaður, hava tøkt tað síðsta petti í „Dimmalætting"s grein 8. okt. Undir yvirskriftini „Kommissionsrejsen i Norge" stendur soleiðis:

„Mindretallet vil ikke foreslaa tinget at fortsætte den af udvalgets formand anvendte fremgangsmaade at gaa udenom landets egen regering og kan derfor ikke anbefale, at hele denne sags øverste ledelse og behandling henlægges under Vasdragsdirektøren, saaledes som flertallet tilsigter."

Tað kann einki vera at undrast á, at tá fossanevndin ikki aftursvisti hettar álop á henda norska rikisstýrismann, so kundi hann ikki annað enn siga seg frá at vera ovasti vegleiðari fyri Føroya elektrificering. Meirilutinn heldur, at við tað at vit misti ein slíkan mann sum vasdragsdirektørin sum okkara álitismann, og enntá verri misti hann á slíkan hátt sum hent er, bæði er til skaðar fyri Føroyar og til litlan heiður fyri Føroya løgting.

Vasdragsdirektørin skrivar aftur 28. januar 1920 (skjal 17), *at* tað nú ikki ber honum til at verða ráðgevari. Hann ráddi til í staðin fyri seg at søkja studning hjá einum „privat praktiserende kontor". Hann ráddi annars til einans at nýta eitt ingeniørfirma, sum ikki nýtti eftiransan.

Formaður nevndarinnar helt til Kristiania í miðjum apríl (skjal 20) til fundar við vasdragsdirektørin og ein av honum ávistan verkfrøðing, hr. Sætersmoen, at samráðast um viðurskiftini.

Sum tað sæst av fyrrnevndu skjali vóru 3 fundir hildnir í Kristiania um hettar mál.

Av teirri í tinginum framløgdu gerðabók sæst, at nevndin hevur hildið fleiri fundir viðvíkjandi tí úrsliti, formaðurin

hevði aftur við sær úr Kristiania.

Undirskrivaði Patursson upplýsir, at nevndin' var sameint um, at aldeilis óivað var Sætersmoen hæði ein væl royndir maður og ein sera kønur maður, og at annans vasdragsdirektørins viðmæli til henda verkfrøðing varð nevndini nóg mikil trygd. So dugnaskaps vegna var Sætersmoen eyðvaldur. Men tað var serstakliga eitt, sum otraði nevndina. Tað fyrsta var samsýningin fyri starvið. Tingið er illi statt við pening, og nógv hevur verið talað um kostnaðin til hettar rannsóknarverk. Nú áseti Sætersmoen týlika samsýning. „Som honorar for udarbejdelsen af den som opgavens led 1 nævnte landsplan tillader vi os at opstille som netto for os 20.000 kr. — efter at der er ydet os særskilt godtgørelse for rejser og undersøgelser med kr. 100 pr. dag for mig selv og 50 kr. pr. dag for assistenter, ligeledes for anvendte specialister efter udlæg for de ved kontoret anvendte ingeniører og anden hjælp eller udlæg, og ligesaa betaling for haandlangerhjælp og observatører ved vandstandsmaalestationerne....."

Hettar helt nevndin fara at koma i ein størri peningamongd enn tinginum líkaði.

Tó vildi nevndin fegin njóta Sætersmoens kunnleika og ásettu sær fyri at vita, um studningur kundi fáast frá honum á annan háttt og sum ikki kostaði landinum eins mikið.

Tann fyrsta ætlan, sum harra Sætersmoen hevði uppsett, sæst at vera útreiknaður fyri eitt starv, sum skuldi gerastt so mikið nett, at nøgdin av áum og vøtnum í Føroyum tá skuldi verða útreiknaði og fyrireikaði til útbygging. Eitt tílíkt starv var í sjálvum sær at ganga viðari enn tað, tá tingið hevði ásett nevndini at fáa í lag.

Tann 15. og 16. mai var formaður nevndarinnar aftur í Kristiania, hann tingaði tá sum tað sæst av gerðabókini, aftur við Sætersmoen um at gera eina meiri leysliga ætlan um landsskipanin fyri ravmagnsbyggingini í Føroyum, og um yvirhøvur at verða okkara ráðgevari. Hettar verk vildi harra Sætersmoen taka sær uppá fyri 6000 kr. — „med refusión av eventuelle udlæg til kontorhjælp og anvendte specialister, samt befordring paa rejser, paa hvilke jeg (Sætersmoen) desuden oppebærer pr. dag kr. 200 — hvori er indbefattet diæt" (skjal 42).

Á nevndarfundi hin 25. mai (sí gerðabókina) varð aftur hildin fundur um hettar nýa uppskot frá harra Sætersmoen. Patursson upplýsir, at nevndini leitst betur á hettar uppskotið; men tess vegna, at nevndin einans var biðin um at seta *ein* verkfrøðing í starvi og hettar tilboð harra Sætersmoens var bygt á at eisini harra Blaauw skuldi vera við í verkinum, helt nevndin tað vera betri at lata løgtingið avgera henda spurning. Herum fekk so Sætersmoen boð, og hann svaraði aftur, at hann stóð við sítt tilboð og vildi bíða til tingið tók sína avgerðing.

Undirskrivaði Patursson upplýsir viðari, at tess vegna, at harra Blaauw hevði starvast við hettar verk í fjør, og eingin ávisilig atfinning hevur verið gjørd á hansara verki, ásetti nevndin sær at gera samning við hann um at gera hettar av honum byrjaða starv liðugt til nýár og útreikningar og ætlanir frá hondumgreiddar til 1. apríl 1921. Tað endurgjald, hann skal hava afturfyri (sæst av skjali no. 50), kann ikki sigast at vera høgt sett.

Fjórða reglan, sum nevndin hevði at ganga eftir, var at ansa eftir, at hvørt eitt ravmagnsverk, sum uppsett verður úr áum, vøtnum ella streymum í Føroyum, verður bygt við tí sama streymslagi sum tingsins álitismaður í ravmagnsmáli tilrøður."

Tað er upplýst, at henda skipan er kunngjørd teim ravmagnsverkum í bygging eru komin síðan ting var í fjør.

Undirskrivaði meiriluti hevur ikki nógv at leggja afturat hesum, sum frammanundan er frágreitt viðvíkjandi starvi fossanevndarinnar. Tó verður har ymisligt at taka avgerð um og serstakliga tá, hvørja støðu nevndin skal tilráða tinginum at taka til tilboðið frá Sætersmoen.

Meiriluturinn má halda tað vera beint, at landið í hesum stóra verki, sum ástendur, hevur ein høvuðsálitismann. Og tá vasdragsdirektør Kristensen hevur sagt seg fra, tykist eingin betri at vera

fyri hond enn Sætersmoen. Meirilutánn vil tí tilráða tinginum at taka harra Sætersmoen til ráðgevara og eftirhyggjara av tí starvi, harra Blaauw skal gera liðugt til nýár.

Tað er hugsandi, at harra Sætersmoen fyri at fáa eitt gott yvirlit og góða ætlan um, hvat tað er at gera, kann halda tað vera neyðugt at gera eina stytri ferð til Føroyar, áðrenn hann samtykkir endiliga landsskipan fyri Føroya elektrificering. Meirilutinn heldur, at hettar má gevast til hann sjálvan at avgera.

Tá henda landsskipan er uppsett og samtykt fram ímóti vári, má nevndin hugsa um, hvat verður meir at gera.

Nú er soleiðis háttað, at henda núsitandi nevnd hevur fingið bønarbrøv frá fleiri kommunum um studning til ravmagnsverk. Tað kann eingi vera at ivast í, at tað við og við frá fleiri støðum í Føroyum vilja koma ynskir fram um at fáa upplýsingar til vegar um, hvat tað kemur at kosta teim einstøku plássum at fáa sær magn til hita og ljós. Skulu hesi ynskir fáa frama, má verða farið undir tað *næsta tiltaki*, sum er at útreikna og uppseta ætlan um *útbygging* av fossunum (máttarstøðunum) og ætlan og kostnaðin av *at senda streymin* til tey pláss, hann skal nýtast. Serstakliga viðvíkjandi hesum *næsta* tiltaki vil tað hava sín stóra týdning, at ein álitis hydroteknikari sum hr. Sætersmoen kann fáa atgongd til at leggja tað rætta lagið á.

Millumtingafossanevndin fekk eisini í fjør á tingi fyriskipað „til næsta Ólavsøkuting at seta saman uppskot um 1) skipan fyri ravmagnsverkið í Føroyum og 2) uppskott til eina vatnalóg fyri Føroyar".

Nevndarmaður Edw. Mortensen greiddu við fyrstu viðgerð av hesum máli tinginum frá, at hann var í holt við hesu verk og hevði fingið tey nakað væl áleiðis. Hann greiddi frá, at hann hevði gjørt seg kunnugan við tær norsku skipanir, og at hann í sumar hevði gjørt ferð til Íslands fyri at kunnleika seg í hesum máli. Uppskotini hevði tó ikki kunnað fingist so fullfiggjanði, at tey í ár kundi framliggja til avgerð á tingið. Meirilutinn veit, at tað at gera eina nýtiliga vatnalóg fyri Føroyar er eitt stórt verk og tað at áseta eina skipan fyri ravmagnsverki í Føroyum krevur serstakan kunnleika í hesum máli, og at tað tess vegna má hava verið ov torført fyri nevndina — sum misti sín triðja mann longu í fjør — at fáa hesu verk frá hondum fullførd.

Tó heldur nevndin tað vera nógv umráðandi at fáa hesar reglur gjørdar skjótast gjørligt og vil tí tilráða tinginum at biðja ta tilstundandi millumtinganevnd koma hesum málum til enda næstu tingsetu.

* * *

Mindretallet (Effersøe og Tórgarð) tillader sig at fremføre nedenstaaende Bemærkninger:

Sambandspartiets Repræsentanter i dette Udvalg, som blev nedsat af Lagtinget i den overordentlige Samling i Januar 1919 til Behandling af Sagen om Anvendelse af Vandkraft til Indvinding af Elektricitet, og om den for det almene mest formaalstjenlige Benyttelse af vore Kraftkilder, foreslog, med det Formaal at faa en af privat Spekulation uafhængig og fuldt paalidelig Oplysning til offentlig Brug angaaende Betydningen af Øernes Kraftkilder til Frembringelse af Elektricitet bl. a. at det skulde overdrages til Ministeriet for offentlige Arbejder „efter Samraad med et af Tinget nedsat Udvalg at antage en Ingeniør til at undersøge Vandkraften i vore Indsøer, Elve og Havstrømme i et passende Omfang og til derom at afgive Beretning til Tinget"; jfr. Lagtingstidende for den overordentlige Samling i 1919 Side 20.

Dette Forslag blev imidlertid forkastet af Tinget, som modtog et af Udvalgets Flertal (Selvstyrepartiets Repræsentanter i Udvalget) stillet Forslag, hvis tre første Punkter lyder saaledes:

„1. Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til efter Samraad med Justitsministeriet at engagere en Ingeniør til at foretage en almindelig Undersøgelse af Kraften i vore Indsøer, Vandfald og visse Strømme samt til at indhente Oplysninger vedrørende Vandkraftens Udnyttelse og Lovgivning paa dette Omraade

m. v. i vore Nabolande, særlig Norge og Island.

2. Udvalget bestemmer Ingeniørens Arbejdsomraade.
3. Udvalget afgiver efter afsluttet Virksomhed Indberetning til Tinget."

Det nedsatte staaende Udvalg afgav til den ordentlige Tingsamling i 1919 en Redegørelse, og det af Tinget i samme Samling nedsatte Udvalg afgav til Tinget en Betænkning m. m., som findes i Lagtingstidende for 1919 Side 132—145.

Efter Forslag fra Udvalgets Flertal vedtog Tinget i samme Samling følgende (jfr. Tidenden for 1919 B, Side 140):

„Meirilutin ger hettar uppskot til tingssamtykt:

1. Tingið velur eina 3 manna millumtinganevnd, sum skal hava til starvs
   a) at skipa soleiðis fyri, at tær rannsóknir, sum eftir eru at gera í Føroyum viðvikjandi vatnkraftsnógdini, verða framdar og so vítt gjørligt endaðar næsta ár.
   b) at lata eftirhyggja av kønum og álitandi manni tær rannsóknir og kostnaðin av teimum, sum hr. verkfrøðingur Haakon Blaauw hevir avrikað fyri løgtingið í sumar.
   c) at taka ein kønan verkfrøðing at standa fyri næsta árs rannsóknum.
   d) at hvørt eitt ravmagnsverk, sum uppsett verður úr áum, vøtnum ella streymum í Føroyum, verður bygt við til sama streymslagi sum tingsins álitismaður í ravmagnsmáli tilræður.
2. Tingið søkir ríkisstjórnina um at helmingurin av hesum útreiðslum útreiðist úr ríkiskassanum.

Til Medlemmer af dette staaende Udvalg („millumtinganevnd") valgtes Mortensen, R. Nielsen og Patursson, alle af Flertallet, idet Mindretallet ikke tog Del i Valget, fordi det havde vist sig, at det af Mindretallet i det tidligere staaende Udvalg indsatte Medlem (Tórgarð) var blevet fuldstændig tilsidesat af de andre Medlemmer under de stedfundne Forhandlinger, og fordi man ikke kunde vente, at der i det nye Udvalg vilde blive anvendt en anden og rigtigere Fremgangsmaade. Medlem af det sidste Udvalg R. Nielsen døde allerede i November 1919, hvorfor de to andre Medlemmer af Udvalget (Mortensen og Patursson) i alt væsentligt har fungeret alene i hele Perioden.

Fra dette Udvalg har Tinget modtaget en Redegørelse, som bestaar i en Udskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol tillige med en Del Bilag. Med Hensyn til dette Materiale tillader Udvalget sig at bemærke:

Ad 1. Spørgsmaalet om Antagelse af Ingeniør Blaauw, Bergen, til at udføre det resterende Arbejde ved Undersøgelsen af Vandkraften paa Færøerne med Udnyttelse til elektriske Anlæg for Øje.

Det i Januar 1919 nedsatte staaende Udvalg (eller 2 af dettes Medlemmer) antog i sin Tid Ingeniør Blaauw til at lede den Undersøgelse, som foretoges i 1919. Vi undertegnede (Effersøe og Tórgarð) paaviste, som Medlemmer af det i den ordentlige Samling 1919 nedsatte Udvalg, i vedkommende Betænkning det urigtige i Antagelsen af Ingeniør Blaauw (jfr. Lagtingstid. 1919 B, Side 136—140), idet vi navnlig henviste til, at Hr. Blaauws Forhold til et bestemt Vandkraftsanlæg paa Øerne (Sørvaagsvand og Fosaa) og til det Selskab, som paatænkte at gennemføre og drive dette Anlæg, gjorde ham uskikket til at være Lagtingets Raadgiver med Hensyn til Vandkraftsanlæggene paa Færøerne i sin Almindelighed. Vor Fremstilling vedr. dette Punkt staar urokket, og Forholdene med Hensyn hertil har ikke ændret sig siden i Fjor.

Imidlertid har det staaende Udvalg i Følge den foreliggende Redegørelse genantaget Ingeniør Blaauw til det samme Arbejde for det næste Aar, og da Udvalget har haft Bemyndigelse fra Lagtinget hertil (jfr. Lagtingstidende 1919 B, ord. Samling, Side 140 og Side 144), vil der ikke heri kunne ske nogen Ændring. Men Mindretallet skal dog, næst at henvise til sammes Fremstilling i Udvalgsbetænkningen fra 1919, anføre:

Det forekom os paafaldende, at der ikke i Fjor forelaa nogen Udtalelse fra nogen dertil kompetent Person om, at Hr. Blaauw egnede sig til at udføre ved-

kommende Arbejde for Lagtinget. Navnlig var det mærkeligt, at den norske Vasdragsdirektør ikke havde udtalt sig om dette meget vigtige Spørgsmaal, uagtet der om Sagen i sin Helhed var blevet ført ret indgaaende Forhandlinger med ham: Undertegnede Tórgarð fremholdt kraftigt i Lagtinget, *at Hr. Blaauw i Betragtning af sin særlige Uddannelse ikke var egnet til at udføre Arbejdet*, idet han var *elektroteknisk* og ikke *hydroteknisk (vandbygningskyndig)* Ingeniør, hvilket sidste maatte være det væsentlige i denne Sag. *Det ses nu* af det foreliggende Materiale, *at der har været god Grund til den ommeldte Udtalelse* (jfr.: 1)Skr. af 22. April 1920 fra J. Patursson til Fossudvalget (Bilag No. 20 til Redegørelsen fra det staaende Udvalg af 1919), 2) Skrivelse af 13. April 1920 fra Ingeniør Sætersmoen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. e til Redegørelsen) og 3) Skrivelse af 15. s. M. fra Vasdragsdirektør Christensen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. c til Redegørelsen).

Navnlig skal Ingeniør Sætersmoens Udtalelser herom i Skrivelsen af 15. April d. A. fremhæves. De har følgende Ordlyd: De paatænkte Anlæg kan — saaledes som fremholdt i mit ærbødige af 24. f. m. — inddeles i to dele, nemlig *vandbygningsarbejderne* og *de elektriske anlæg.* Der trænges saaledes specialkundskab ikke alene paa det elektrotekniske, men ogsaa paa det vandbygningstekniske omraade. Det kan endog siges, at den vandbygningstekniske side ved denne sak er mere egenartet end den elektrotekniske ..... Jeg tillater mig at fremholde som absolut nødvendigt, at de indviklede og egenartede vandbygningstekniske Forhold her overlades til sakkyndige folk paa dette omraade straks, for at allerede fra begyndelsen av undersøkelsesarbeidet kan komme i det rette spor. Forsaavidt De skulde anta vort Firma, maa vi for vort vedkommende paa det stærkeste fremholde dette."

For saa vidt foranførte Bemærkninger maatte føre til den Slutning, at vedkommende Myndigheder har begaaet en Fejl ved at antage Hr. Blaauw til at lede Vandkraftsanlægget i Vaag, skal vi bemærke, at Sagen for Vaags Vedkommende formentlig dog stiller sig anderledes, da der, saa vidt vi har erfaret, forefindes en vandbygningskyndig Specialist ved Anlægget dersteds.

Endvidere maa vi fremhæve, at Vasdragsdirektøren, som vi nærer ubetinget Tillid til (hvilket ogsaa er selvfølgeligt i Betragtning af hans Stilling i den norske Statstjeneste), i Skrivelse af 28. Januar 1920 til Hr. J. Patursson (Bilag No. 17. til Redegørelsen) udtaler:

„..... Det mest praktiske for Dem vil være, at De benytter kun et ingeniørfirma, der ikke behøver nogen kontroll. .....".

Vi skal ogsaa i denne Sammenhæng gengive en Del af Skrivelse af 13. April 1920 fra Ingeniør Sætersmoen til Hr. J. Patursson (Bilag Litr. c til Redegørelsen), nemlig:

„Hvad planlæggelsen af det elektrotekniske anlæg angaar, skulde vi foretrække for Hr. Blaauw, som bor i Bergen, at faa den nødvendige assistance af sagkyndige her i Kristiania, hvorved arbeidet lettes betydeligt".

Betræffende Honorarerne til Ingeniør Blaauw skal vi henvise til følgende Bemærkning med Hensyn til det af Ingeniør Blaauw indtil da udførte Arbejde i Skrivelse af 28. Januar 1920 fra Vasdragsdirektøren til Hr. J. Patursson (Bilag No. 17 til Redegørelsen), nemlig:

„Da all dette arbeide som efter anvisning av en fagmann kan utføres av assistenter eller landmaalere forundrer det mig at han har beregnet 3-dobbelt ingeniørhonorar for de 60 Dage han har været paa Færøerne."

Mindretallet kan i Henhold til foranførte ikke anbefale Lagtinget at godkende den Kontrakt, som det staaende Udvalg har indgaaet med Ingeniør Blaauw. Da Kontrakten imidlertid er lovlig oprettet, ser man sig paa den anden Side ikke i Stand til at foreslaa Tinget at foretage noget Skridt til at faa den kendt magtesløs.

Ad. 2. Spørgsmaalet om Antagelse af Ingeniør Sætersmoen (Ingeniørerne Sætersmoen og Max Graff, Hydroteknisk Bureau), Kristiania, til at revidere Ingeniør Blaauws Arbejde.

Mindretallet har al Grund til at nære Tillid til Ingeniør Sætermoen, som er anbefalet af Vasdragsdirektøren; men kan

dog ikke tilraade at antage Ingeniøren til at udføre det ommeldte Arbejde, da det, som fremhævet af Ingeniøren i sammes Skrivelse af 13. April 1920 (Bilag Litr. e) er absolut nødvendigt, at de vandbygningstekniske Forhold overlades til sagkyndige Folk *straks;* men dette kan jo ikke længere ske, og en Revision, som tilmed vil blive meget kostbar, kan ikke raade fuld Bod herpaa. Sagen har allerede faaet en urigtig Gang, og vi er desuden overbeviste om, at det vil være forgæves at fremsætte Forslag om at iværksætte Foranstaltninger til Sagens Forbedring, da Forslaget ikke vil blive vedtaget af Tinget.

Udgifterne til Hr. Sætersmoen vilde blive meget store. Ifølge sammes Skrivelse af 15. April 1920 (Bilag Litr. g) kræves for Udarbejdelse af „Landsplanen" 20.000 Kr. Netto samt særlig Godtgørelse for Rejser og Undersøgelser med 100 Kr. pr. Dag for Hr. Sætersmoen selv og 50 pr. Dag for Assistenter m. m. m.

3. Ad Spørgsmaalet om Godkendelse af de Foranstaltninger, som det staaende Udvalg har truffet siden sidste ord. Lagtingssamling og om Fortsættelse af Undersøgelserne.

I Henhold til foranførte, samt til, hvad vi allerede tidligere har fremført i Sagen, kan vi ikke anbefale, at Tinget godkender de omhandlede Foranstaltninger eller fortsætter Undersøgelserne ved at nedsætte et nyt staaende Udvalg eller paa anden Maade.

4. Ad Spørgsmaalet om Udarbejdelsen af en „vatnalóg" for Færøerne.

I den ord. Samling i 1919 blev af undertegnede Medlemmer af Mindretallet (Effersøe og Tórgarð) som Mindretal i det daværende Udvalg fremsat to Forslag, henholdsvis til:

1. Lov for Færøerne om Afstaaelse af Grund m. v. til Vandkraftsanlæg og til
2. Lov for Færøerne angaaende Ændring i Fremgangsmaaden ved Ekspropriation,

Hvis Tinget havde vedtaget disse Forslag, vilde dermed enhver Hindring af væsentlig Betydning for at Lagtinget, Thorshavns Bykommune eller Landkommunerne kunde iværksætte Vandkraftanlæg til Fremstilling af Elektricitet være ryddet af Vejen. Det var Mindretallets Opgave, at Udnyttelsen af Vandkraften først og fremmest burde foretages af det offentlige (navnlig Kommunerne), men disse vilde uden en hensigtsmæssig Ekspropriationslovgivning som Regel være ude af Stand til at faa Raadighed over Vandkraft, Arealer, Materialer (Sten og Sand) m. v., uden hvilke Værdier det vilde være forgæves at søge Elektricitet frembragt af Vandkraften.

Den, der modsatte sig Mindretallets Forslag, fastholdt den tilstedeværende Hindring for, at det offentlige udnyttede Øernes Vandkraft til Elektricitet og begunstigede den private Spekulation i Vandkraften.

Til Trods herfor blev Udvalgets Mindretals Forslag forkastet (jfr. Lagtingstidende 1919 B, den ord. Samling, Side 142—145), og et Forslag fra Udvalgets Flertal blev vedtaget, som var saalydende:

> „Tingið biðjur tað undir deild a nevndu millumtinganevnd til næstu Ólavsøkuting at seta saman uppskot um 1) skipan fyri ravmagnsverki í Føroyum og 2) uppskot til eina vatnalóg fyri Føroyar",

jfr. samme Tidende Side 142.

Fra det staaende Udvalg af 1919 har Lagtinget imidlertid ikke modtaget Forslag i de omhandlede Retninger, skønt indeværende ordinære Tingsamling (Ólavsøkuting) er næsten helt udløbet. Dette maa i høj Grad beklages og misbilliges. De Hindringer, som var til Stede for 1 Aar siden for det offentlige Udnyttelse af Vandkraften til Elektricitet, bestaar endnu. At Vaag Kommune desuagtet har kunnet iværksætte et Vandkraftsanlæg, beror paa særlige Forhold, idet samtlige berettigede frivillig har afstaaet deres Rettigheder til Kommunen. Men de Kommuner, der for Tiden og indtil videre i Fremtiden ønsker at iværksætte Vandkraftsanlæg, kan ikke vente, at det for dem gaar saa let som i Vaag. Man maa være berettiget til at regne med, at den mangelfulde og uhensigtsmæssige Ekspropriationslovgivning

vil lægge dem absolutte Hindringer i Vejen.

Det Lagtingsflertal, som i Fjor nægtede Fremme af vedkommende Udvalgs Mindretals-Forslag til Ekspropriationslove, er ansvarligt for den nuværende aldeles utilfredsstillende Tilstand paa dette Omraade.

Paany nu at fremsætte vore Forslag fra 1919 anse vi for ørkesløst overfor det nuværende Flertal.

* * *

Meirilutinn (Patursson, Strøm og Winther) skal her leggja afturat:

Meðan hettar omanfyri standandi mionitalsálit er til avskrivingar, hevur minnilutinn latið blaðið „Dimmalætting" kunngjørt hetta sama álit. Tað má átalast sterkt, at minnilutinn í hesum atburði er gingin so beint tvørturimóti øllum góðum tingsiði.

Mindretallet (Effersøe og Tórgarð skal tilføje: Den af Bladet Dimmalætting offentliggjorte Mindretalsbetænkning var fremlagt i Lagtinget og saaledes Offentlighedens Eje. Det er betegnende, at Flertallet lader, som om det ikke er vidende herom. Mindretallet fremlagde sin Betænkning i Tinget, fordi Flertallet trak Sagens Behandling i Udvalget ud, og det med ret stor Bestemthed forlød, at Tingets indev. Samling skulde afslutte med det første.

Meirilutinn (Patursson, Strøm, Winther) vil í serligum nevndaráliti framsenda til tingið sína ætlan um minnitalsins atferð.

Uppskot

frá

Meirilutanum.

1. Tingið velur eina 3-mannanevnd, sum skal hava til starvs:

   at taka við verkfrøðing Sætersmoens tilboð av 16. mai h. á.;

   at gera liðugt uppskot til vatnalóg og uppskot til skipan fyri tingsins tilsýni og stýri á ravmagnsviðurskiftinum her á landi.

   at kunngera tingmonnum úrslitið av rannsóknunum skjótast gjørligt aftaná at 1. apríl 1921 er farin og annars at fremja ravmagnsrannsóknirnar á besta hátt.

2. Tingið søkir rikisstjórnina um at helmingurinn av útreiðslum viðvíkjandi rannsóknar verkinum útreiðist úr rikiskassanum.

Løgtingið, 1. september 1920.

J. Patursson. M. A. Winther.

Th. M. Strøm. Oliver Effersøe.

H. C. W.-Tórgarð.

Den *8. September* fremlagdes saalydende:

Framhaldsálit

til no. 1.

Fossanevndin.

Avholt av ti, sum minnilutinn í fossamálunum hevur skoytt uppi seinast í sinum nevndarálitið no. 1 og eftir meirilutans hartil tiknu støðu, loyvir meirilutinn (Patursson, Strøm, Winther) sær hervið at framseta eftirfylgjandi framhaldsálit:

Áðrenn liðugt var at avskriva nevndarálit no. 1, hendi nakað, sum atvoldir, at meirilutinn má biðja tingið taka avgerð um ymsu brøgd, sum roynd hava verið til at spilla ravmagnsmálið.

Her skal fyrst umrøðast:

1. Beint aftaná, at fossanevndin hevði framsent sini papírir til tingið og hettar mál eftir fyrstu viðgerð var vist í nevnd, fer nevndarmaður Effersøe við papírinum. Í o. u. 14 dagar sóust ikki papirini aftur í tinginum. Men tey komu harímóti út uppá prent í blaðnum „Dimmalætting" í politiskum øsingagreinum. Ímillum hesi í „Diml." prentaði skjøl vóru eisini papírir, sum fossanevndarformaðurin við fyrstu viðgerð vistu á, umtalaðu mál, sum ikki alment áttu at verða umrødd, tí at 1) misskilningur

hevði verið uppi í, og 2) at hesin misskilningur skjótt kundi væntast greiddur. Afturat kom so, at beint hesi somu brøv viðvíkti viðurskiftir í einum grannalandi, og tað skuldi tí ikki nýtst at sagt nøkrum tingmanni, at hann hevði tað skyldu at umfara tey hógliga.

Men hesum hevur nevndarmaður Efersøe ikki ansað. Tað sær ikki øðruvísi út, enn tað hevur verið honum um at gera at kunngera hesu skjøl, beinan vegin, tí tey vóru skikkaði til at elva fløkju við høgt metaðar menn í einum landi, sum altíð hevur verið Føroyingum frálika vælviljandi og fyrr hevur dugnað Føroya løgtingi, t. d. í vegamálunum.

Síðani hevur nevndarmaður O. Efersøe haft eitt annað bragd frammi, sum eisini brýtir góðan tingsið, og sum er hettar:

2. Tá minnilutinn var liðugur við sítt nevndarálit no. 1, biðjur nevndarmaður Effersøe nevndarformannin um at lata avskriva minniluta- og meirilutaálitið, solciðis sum vant er at gera í nevndum. So statt fór nevndarálitið til avskrivingar.

Fyrsta ella annan dag aftaná hesa avgerð framleggur so minnilutinn (Efersøe og Tórgarð) *uttan at siga nevndini frá, tað sama minnilutaálitið á ting, sum avgjørt var ikki at framleggja uttan í felagsnevndaráliti.* Henda sama dag, áðrenn nevndinn hevur enda sítt starv, áðrenn nevndin hevur framlagt málið, áðrenn málið er undirskrivað, kunnger so blaðið „Dimmalætting" minnilutaálitið.

Meirilutinn heldur, at hesir atburðir, sum í hesum máli eru athavdir, teir eru bæði hættisligir og uttanfyri allan tingsið. Og fyri at verja Føroya Løgting ímóti, at slík skaðilig brøgd skulu 1) spilla viðurskiftur okkara við grannalond og 2) spilla góðan tingsið nú og í framtíðini, stillar meirilutinn eftirfylgjandi tinglýsing:

1. Tingið átalar harðliga, at skjøl, sum millumtinganevndir eru skyldugur at leggja fram fyri tingið, og hvørt innihald eftir sínum eðli má hava hógliga viðferð, verða nýtt á slíkan hátt, at tað kann elva fløkju millum Føroyar og eitt okkum nærskylt og vinaliga sinnað grannafólk.

2. Tingið átalar sum verandi móti rættum tingsiði, at
   a) nevndarmenn kunngera nevndarálit í brotum í hløðunum, áðrenn liðugt og heilskapað álit er lagt fram á ting, og
   b) at nevndarmenn leggja nevndarálitsstubbar fram á ting, meðan heilskapaða álitið hvørki er undirskrivað ella framlagt.

3. Formaðurinn biðist senda eitt eintak av hesum álitið til vasdragsdirektør Kristensen, Kristiania, og eitt til verkfrøðing Blaauw, Bergen.

Løgtingið, Ikm 8. septbr. 1920.

J. Patursson. *M. A. Winther.*
Th. M. Strøm.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 3. *September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 19 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *14. September.*

Flertallets Forslag i Hovedbetænkningen sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Effersøe og Formanden).

Flertallets Forslag i Kontinuationsbetænkningen sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 9 (Nej stemte: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen og Effersøe. Stemte ikke: Formanden).

Andragender fra Kommunerne.

For Lagtinget forelaa der Ansøgninger fra:

Fuglø og Svinø	Sognes	Kommune
Haldersvig og Saxen	—	—
Fuglefjord	—	—
og Kvivig	—	—

Andragenderne henvistes til *Fossenudvalget.*

Den *1. September* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit (nr. 2).

Nevndin hevur frá bygdarstýrinum fyri Kvívíkar sókns umdømi, Saxun og Tjørnuvíkar sókni, Fuglafjarðar sókni og Svinoyar og Fugloyar umdømi fingið bræv viðvíkjandi líkindum fyri ravmangsnýtslu í hesum bygdum.

At hesi bønarbrøv eru framkomin, sýnir á, 1) at hugurin er vaknaður hjá fólki fyri at fáa sínum bygdum elektriska megi, og 2) at hvør kommuna tykist hava lyndi til at byggja sítt egna verk úr sínum egna vatni.

Hetta fyrra er eðliligt og natúrligt, hitt seinra er óbeint yvirhøvur sæð, tí tað sum umræður, tá Føroya fossar og vøtn verða útbygd, er a) at so nógvar bygdir sum møguligt kunna koma í eitt felags elektrisk Samband, og 2) at hvør bygd fær so biligt ravmagn, sum tað er gjørligt. Men henda høvuðsskipan fellur ikki altíð saman við, at hvør bygd byggir sína máttarstøðu.

Soleiðis sum sæst av teirri rannsókn, sum hr. Blaauw hevur givið frágreiðing um (bræv, dagsett 10. august h. á.), heldur hann ikki vera góð líkindir hjá Fuglfirðingum í teirri egnu bygd, men ræður til, at teir fáa sær magn úr øðrum støðum (Eiði). Viðvíkjandi Kvívík og Leynum er soleiðis statt, at har eru rannsóknir í verki um Leynarvatn. Herum kann væntast frágreiðing fram ímóti vári. Viðvíkjandi bønarbrævinum frá Saxun og Tjørnuvík hevur hr. Blaauw upplýst, at Tjørnuvík hevur nóg miklan mátt til ljós og hita, men at útbygging verður ov kostnarsom fyri bygdina, uttan so at hon fær studning. I Svinoy og Fugloy er einki granskað. At tingsins umboðsmaður verður umbiðin eisini at rannsaka, hvat gerast kann í hesum oyggjum, vil nevndin tilráða.

Nevndin er á einum máli um, at tað skjótast gjørligt eigur at verða farið í holt við at útvinna Føroyingum tann útbyggjuligu kraft, sum lættast er at fáa úr okkara fossum, áum og vøtnum, til sparna fyri olju og brenni og til frama fyri ymiskan idnað (industri).

Tær rannsóknir um vatnsnøgd og um meir og minni útbyggilig vatnsverk, sum tingið hiðartil hevur gjørt, eru ikki endaðar. Men rannsóknirnar eru tó komnar so langt, at høvuðsskipanin væl kann ætlast. Og hon er ásett at verða tann, at fyrst skulu tey størstu og lættast útbyggjuligu vatnsverk byggjast, og teirra máttar spreiðast so víða, sum tað best loysir seg í einum sambandi.

Harnæst hava rannsóknir vist, at oyggjar ella longur burtur liggjandi pláss eru til, hvar enn er ivingasamt um, hvørt tað loysir seg ella møguligt at seta tey í samband við tey stóru vatnsverkini. Avgerð um á hvønn hátt hesi pláss skulu hjálpast, má bíða, til rannsóknirnar eru lidnar, tað er til fram móti komandi vári.

Uppskot.

1. Tingið sær seg ikki fært fyri at taka støðu til tilmælan til statsstudning og játtan av lántøkn til bygdir, sum liggja lagaliga til at nýta vatnsmagn úr Eiðisvatni, Fossá og Leitisvatni, fyrenn a) tann leysliga (generella) rannsóknin er liðug og landsskipanin er ásett, og b) endelig avgerð er tikin um, hvussu mátturin í Leitisvatni, Fossá og Eiðisvatni útbyggjast og útbýtast.

2. Formaðurinn biðist um at senda stýrinum fyri Fuglafjarðar, Svinoyar og Fugloyar kommunu og Haldarsvíkar og Saxunar kommunu og Kvivíkar kommunu eitt eintak av hesum

nevndaráliti við hjálagdari avskrift av hrævi frá verkfrøðingi Blaauw av 10. august h. á.

Løgtingið, hin 1. september 1920.

Patursson. *Winther.* *Strøm.*
frm.
Effersøe. *Tórgarð.*

Ved Sagens 2. *Behandling* den *10. September* fremlagdes saalydende Ændringsforslag:

Forslaget redigeres saaledes:

1. Den ansøgte Undersøgelse er eller vil blive iværksat.

2. Der svares Suglefjord og Kvivigs Kommuner, at Lagtinget er sindet at anbefale, at der tilvejebringes offentlig Støtte til Udnyttelse af Elvene omkring Suglefjord og af Lejnumvand, saasnart Undersøgelse og Beregninger af Vandkraften paa paagældende Steder er afsluttet, og der ved Tingets Foranstaltning er tilvejebragt de fornødne Overslag.

3. Afskrift af dette Forslag og af Ingeniør Blaauws Skrivelse af 10. August d. A. tilstilles de paagældende Kommuner.

Lagtingssalen, den 10. Septbr. 1920.

Andr. Samuelsen.

Overgang til 3. Behandling vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *14. September.*

Ændringsforslaget sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Koncy og Formanden).

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Udbygning af Fossaa og Sørvaagsvand.

I Anledningen af Beretningen fra det staaende Udvalg i Fossesagen fremlagde Udvalget den *2. September* saalydende:

Nevndarálit nr. 8.

Løgtingið samtykti ifjor (sí Løgtingstíðindi 1919 B s. 131) soljóðandi uppskot:

1. Lagtinget udtaler som sin Opfattelse, at 3250 HK Elektricitet fra de eventuelle Vandkraftsanlæg i Vestmanhavn og Midvaag efterhaanden vil blive udnyttede under Forudsætning af, at Anlæggenes Indehaver fører Kraften omkring paa Øerne i fornøden Udstrækning, og at den bliver leveret Forbrugerne til en for dem tilfredsstillende Pris.

2. Lagtinget indgaar paa at medvirke til Fordelingen af Kraften blandt Forbrugerne efter Regler, som nærmere fastsættes af Tinget under Justitsministeriets Approbation, dog uden at der herved paalægges Amtskommunen nogen økonomisk Forpligtelse.

3. Lagtinget anbefaler, at der stilles

følgende Betingelser for Meddelelser af den af Aktieselskabet Føroya Handel og Industri ansøgte Statsgaranti.

a. Anlæg og Drift af de paagældende Elektricitetsværker føres som en selvstændig Virksomhed, der ikke kan forbindes med anden Virksomhed, medmindre Justitsministeriet og Lagtinget samtykker deri.

b. Hele den af Anlæggene indvundne Kraft med Undtagelse af 360 HK. fra Anlægget i Vestmanhavn, som forbeholdes Selskabet, beregnet til nedenanførte Pris, stilles til Raadighed for Lagtinget til Fordeling paa nedennævnte Vilkaar.

c. Den aarlige Betaling pr. udnyttet HK. Elektricitet maa ikke overstige en Pris, der er tilstrækkelig til Dækning af Selskabets aarlige Udgifter ved 1) Forrentning og Amortisation af samtlige til Anlæggenes Fuldførelse medgaaede Udgifter, 2) Henlæggelse til Vedligeholdelse og til uforudsete Udgifter samt 3) Administration.

d. Selskabets aarlige Regnskab skal revideres af 2 af Lagtinget valgte Revisorer.

e. Det reviderede Regnskab forelægges et af Lagtinget nedsat Udvalg paa 3 Medlemmer, som i Henhold til Regnskabet og under Iagttagelse af, hvad der er foreskrevet i Post 3 c, cfr. 3 f og g, bestemmer den højeste Betaling, som Selskabet skal være berettiget til at tage for hver HK. Elektricitet.

f. Udvalget skal være berettiget til at nedsætte enhver i Regnskabet beregnet Udgift, som har Indflydelse paa Elektricitetens Pris.

g. Hvis Selskabet er utilfreds med nogen af Udvalgets Beslutninger, kan det indanke den for Justitsministeriet, som træffer endelig Afgørelse.

h. Omkostningerne ved Revisorernes Virksomhed afholdes af Selskabet.

Hetta mál, sum einmælt varð samtykt við 17 stemmum, hevur enn ongan frama fingið. Stjórnin hevur heldur ikki gjørt tinginum kunnigt, hví hetta mál ikki er framt.

Tað tykir meirilutanum (Patursson, Strøm og Winther) stórt spell, at hesi tilætlaðu verk í Vestmanna og Vágum ikki enn eru komin í lag, ti tað virkar til, at røtt skipan av Føroya elektriceringnorðanfjørðs gerst torfør ella nærum ómøgulig.

Allir kønir menn, sum hava gjørt seg nakað kunnugan við vatnmagnsviðurskiftini í Føroyum, t. d. vasdragsdirektør Kristensen, Kristiania, verkfrøðingur Sætersmoen og løgtingsins gerðamaður í hesum verki, verkfrøðingur Blaauw eru á einum máli um, 1) at innanfyri einum landi, hvar gjørligt er nóg bíligt at leggja elektriskar teymar bygda ella oyggja ímillum, har eiga fyrst tær stóru og lættast byggjuligu vatnnøgdir at takast í brúk, og 2) ikki fyrenn teirra máttar er nýttur, eiga tær minni vatnnøgdir og tær dýraru vatnnøgdir at útbyggjast.

Og beint hesar vatnnøgdir, sum eru í Fossá og Seyrvágsvatni, eru av hesum kønu mannum reiknaðar millum tær vatnastøðir norðanfjørðs, sum fyrst mugu útbyggjast.

Tað er tíverri soleiðis, at tað, at hesar støðir ikki hava verið útbygdar, hevur atvolt, at støðgur er komin í fossamálið norðanfjørðs. Sum vituligt er: Tá hesi vøtn eftir álitandi manna dómi skulu byggjast fyrst, og tey ikki verða bygd, so kemst ikki av fetinum.

Meirilutarin heldur, at hesin standur má ikki vara. Torvneyðin og tað óføra dýra kolið, og ikki minni dýra steinoljan, alt miðar at tí, at tann stóri kostnaður, sum nú er yvirhøvur í Føroyum við at fáa sær ljós og hita, verður avlagdur, har hann kann leggjast av, og vatnkraftin nýtt istaðin. Her skal einans aftrat nerlast við tøkningin av at fáa fossar okkara til at skapa likindir fyri teirri verksidn (industri), sum viðurskiftini gera natúrligt at uppkoma mega á landinum, so skjótt sum magnið er tilstaðar.

Meirilutarin má enn eina ferð, so sterkt sum tað er honum møguligt, tilráða, at nú ikki verður drálað longur við at fáa Vestmanna og Vága verkið ílag, og tilmæla, at tann neyðturviligi studningur verður loyvdur til heystar, í seinasta lagi til nýár.

Udvalgets Mindretal (Effersøe og Tórgarð) vil minde om, at Regeringen gennem Justitsminister Rytter har fremsat en Udtalelse i Rigsdagen (altsaa offentlig og paa aldeles forbindende Maade) om, at den ikke har villet gaa med

til at yde det af Aktieselskabet Føroya Handil & Industri projekterede Foretagende Statens Støtte, fordi dette Foretagende er ganske privat, samt at Regeringen er sindet at foreslaa, at Staten støtter Kommuner, som vil iværksætte Vandkraftsanlæg paa Færøerne til Frembringelse af Elektricitet.

I Overensstemmelse hermed agter Mindretallet at genoptage og for Tinget at fremsætte det Forslag, som blev indbragt i Tinget af A. Samuelsen i Form af Ændringsforslag i den ordinære Samling ifjor og findes omtalt i Tidende 1919 B, Side 144, men ikke blev vedtaget af Tinget. Det vil findes nedenfor som Mindretallets Forslag, og vi finder ikke Anledning til at støtte Flertallets Forslag.

Uppskot.

Frá meirilutanum (Patursson Strøm, Winther):

1. Tingið biður stjórnina skjótast gjørligt fáa ilag, at tann av tinginum í fjør tann 18. septembir avgjørda tilmælan til statstrygd til felagið Føroya Handil & Industri verður givin undir teimum tá ásettu treytum.

2. Verður henda statstrygd ikki givin seinast innan 1sta januar 1921, biðist tann nevnd, sum tingið velur til millumtinganevnd í fossamálinum, taka hetta mál uppaftur til nýan umhugsan og skjótast møguligt at seta saman og gera tingmonnum kunnugt eitt nýtt uppskot til nýa skipan fyri at fáa byrjað elektrificeringina norðanfjørðs.

Frá minnilutanum (Effersøe og Tórgarð)

Lagtinget anbefaler paa det varmeste, at der fra Statens Side ydes den fornødne finansielle Støtte til de færøske Kommuner, som enten enkeltvis eller i Forening ønsker at iværksætte Anlæg til Udnyttelse af Vandkraften i de færøske Fosser, Elve og Indsøer til Frembringelse af Elektricitet til Brændsel, Belysning og industrielt Brug.

Thorshavn, den 2. September 1920.

J. Patursson. *M. A. Winther.*
Th. M. Strøm. *H. C. W.-Tórgarð.*

Ved Sagens *2. Behandling* den *13. September* vedtoges dens Overgang til 3. Behandling med 14 Stemmer mod 0.

Der fremlagdes saalydende Ændringsforslag til Mindretallets Forslag:

Efter Ordene „finansielle Støtte" indsættes følgende: „efter Lagtingets Anbefaling til Selskaber eller"

Thorshavn, den 13. September 1920.

J. Patursson. *Edw. Mortensen.*
D. J. Thomsen. *Nyholm Debess.*

Sagnes *3. Behandling* foretoges den *14. September.*

Ændringsforslaget vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Mindretallets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Efter Anmodning fra flere Sider foretoges Navneopraab, hvorved Forslaget blev vedtaget med 12 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Effersøe og Formanden).

Flertallets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 9 (Nej stemte: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Effersøe. Stemte ikke: Formanden).

S. D. fremlagdes saalydende:

Mindretalsindstilling.

Det Udvalg, som Lagtinget har nedsat i indeværende Samling til at behandle Sag Nr. 132. 1920 om Udbygning af Fosaa

og Sørvaagsvand (Fossá og Leitisvatni), har i sin Betænkning fremsat Forslag henholdsvis:

1) fra et Flertal (Selvstyrepartiets Medlemmer) og

2) fra et Mindretal (Sambandspartiets Medlemmer), som havde følgende Ordlyd:

A. Fra Flertallet:

„1. Tingið biður stjórnina skjótast fáa ilag, at tann av tinginum ífjør tann 18. septembir avgjørda tilmælan til statstrygd til felagið Føroya Handil & Industri verður givin undir teimum tá ásettu treytum.

2. Verður henda statstrygd ikki givin seinast innan 1sta januar 1921, biðist tann nevnd, sum tingið velur til millumtinganevnd í fossamálinum, taka hetta mál uppaftur til nýa umhugsan og skjótast møguligt at seta saman og gera tingmonnum kunnugt eitt nýtt uppskot til nýa skipan fyri at fáa byrja elektrificeringina norðanfjørðs."

B. Fra Mindretallet:

„Lagtinget anbefaler paa det varmeste, at der fra Statens Side ydes den fornødne finansielle Støtte til de færøske Kommuner, som enten enkeltvis eller i Forening ønsker at iværksætte Anlæg til Udnyttelse af Vandkraften i de færøske Fosser, Elve og Indsøer til Frembringelse af Elektricitet til Brændsel, Belysning og industrielt Brug."

Til Mindretallets Forslag fremkom under Sagens senere Behandling et Ændringsforslag fra Medlemmer af Tingets Flertal, hvis væsentligste Indhold var, at der til Statens Støtte skulde anbefales ikke blot Kommuner men ogsaa Selskaber.

Naar man imidlertid ved, at der er tilgaaet Lagtinget en Underretning gennem Amtet om, at det eneste Selskab (nemlig Aktieselskabet Føroya Handil & Industri), som har paatænkt at iværksætte Vandkraftsanlæg her paa Øerne, ikke kan faa Støtte af Staten samt, at Justitsministeren har udtalt i Rigsdagen, at Regeringen kun tænkte paa at understøtte Foretagender af den her omhandlede Beskaffenhed, for saa vidt de blev iværksat af Kommuner, kan vi undertegnede Lagtingsmænd, der udgør Tingets Sambandsparti, ikke opfatte dette Ændringsforslag som andet end et Forsøg paa at give Mindretallets Forslag og dermed hele Sagen om Fremme af Vandkraftsanlæg paa vore Øer Gift. Vi maatte derfor stemme imod det, og vi skal ved nærværende protestere imod den Vedtagelse af Ændringsforslaget og det ved samme ændrede Mindretalsforslag. Vi skal ligeledes af tilsvarende Grunde protestere imod Udvalgsflertallets Forslag, der ligeledes blev vedtaget af Tinget.

Vi skal endelig beklage, at Tingets Flertal ved sin Holdning til denne meget betydningsfulde Sag har bevirket, at Sagen ikke har Udsigt til at blive fremmet.

Thorshavn, den 14. September 1920.

Oliver Effersøe. *J. M. Matras.*
Poul Niclasen. *Joen Poulsen.*
Joen Rasmussen. *A. Samuelsen.*
M. Samuelsen. *H. C. W.-Tórgarð.*
Joen J. Welhe.

Beretning fra Ingeniør Blaauw.

Den *31. August* fremlagdes saalydende *Betænkning med Bilag fra Fosseudvalget:*

Nevndarálit No. 4.

Nevndin hevur frá tingsins umboðsmanni, hr. Blaauw, fingið frágreiðing um eina rannsóknarferð, hann í døgunum 17/6—26/6 h. á. gjørdi eftir yniki frá ymsum kommunum norðanfjørðs.

Nevndin heldur, at henda frágreiðing eigir at gerast kunnug eisini fyri aðrar enn hesar kommunur, sum beinleiðis ávara, og skal mæla til, at tingið fær hana prentaða í bløðunum.

Uppskot:

Tingið biðjur formannin biðja bløðini „Tingakross", „Føroyatíðindi", „Dimmalætting" og „Norðlýsi" kunngera frágreiðingina frá hr. Blaauw, dagsett 16. august h. á.

Løgtingið, hin 31. august 1920.

J. Patursson. *Th. M. Strøm.*

M. A. Winther. *Oliver Effersøe.*

H. C. W.-Tórgarð.

Ingeniør Blaauw.

Bergen,

den 10. august 1920.

Lagtingets Fosseudvalg,

Thorshavn.

Jeg har herved fornøielsen at fremkomme med rapport over den befaring som foretoges i tidsrummet 17/6—26/6 d. a.

Den 17/6 avreistes fra Vaag om Morgenen til Thorshavn.

18/6 Conference i Thorshavn med Fosseudvalget, samt foretog maalinger i Sandaa.

19/6 Foretog atter Maalinger i Sandaa og reiste til Klaksvig hvor conference holdtes med Forstanderskabets ordfører Hr. Olaf Olsen.

20/6 Reiste om morgenen med 2de, medlemmer af Forstanderskabet ud til „Storaa" som befaredes i sin helhed. Der forefandtes ingen naturlige basiner. Fjeldene er meget høje og brat avgaaende, saa det lader sig næppe gøre at faa magasiner, uden om en liden dæmning, indeholdende 5—10,000 m³, men er dette lidet at bygge et anlæg paa. Rigtignok laa der i aar en hel del sne paa fjeldene, som gav en del avløb, men betegnedes dette forhold som højst ustabilt av mine ledsagere. Den nytbare faldhøjde er meget stor og rørledningens planering vil kræve meget arbejde med sprængning etc. og tillige blive meget lang.
Denne elv er den eneste, som kan tænkes udnyttet ved Klaksvig, om end jeg er af den formening, at det vil blive saa dyrt, at anlægget ikke kan blive rentabelt, naar kraften skal anvendes til kogning og varme. Antagelig vil c. 200 HK. kunne udvindes ved en bekostning av 400—500.000 kr. — ledningsnettet iberegnet.
Dertil kommer jo det moment, at vasdraget ikke vil faa stabil vandtilførsel.
Samme dags eftermiddag foretoges befaring av Graverdalsaa, ogsaa beliggende i Klaksvig, idet der for liden er projekt under udarbejdning for udnyttelse av denne elv, som kraftkilde for Klaksvik Kommune.
Forholdet m. h. t. magasin er her endnu daarligere end ved Storaa, idet man næppe vil kunne opnaa tilstrækkelig indtagskum for rørledningen. Faldhøiden er her knapt halv-

parten av Storaas, ligesom nedslagsfeldtet ikke er saa gunstig.
Graverdalsaa maa betragtes som helt ubrugelig som kraftkilde for Klaksvik, idet den kun periodisk vil kunne afgive ca. 60 HK. og saaledes knapt nok anvendbar til produktion av elektrisk lys. Imidlertid vil anlægsomkostningen pr. kraftenhed her blive saa store, at jeg skulde anse, at petroleum til belysning vilde blive billigere.
Skulde Klaksvig Kommune ville gaa til anlæg av eget kraftværk, vilde jeg anbefale at Storaa toges i brug, men er jeg av den formening, at det i altfor høi grad vilde anspænde Kommunens økonomi.

21/6 Fortsatte om morgenen til Kunø, hvor Mølledalsaa og Storaa befaredes i selskab med Forstanderskabets medlemmer. Det samme gjælder her som for Klaksvik m. h. t. magasiner og et anlæg maatte helt baseres paa mindste vandføring.
Et mindre belysningsanlæg paa ca. 50 HK. vil antagelig kunne bygges, men jeg maatte anse det som lidet anbefalelsesværdigt at bygge anlæg til produktion av kraft og varme.
Samme dags aften fortsattes til Fuglefjord.

22/6 Om morgenen befaredes Gjovaa, Bredaa og Hellesaa. Begge de første elve er uanvendelige som kraftkilder for større anlæg av samme grunde, som ovenfor, dog kunne muligens Gjoveraa levere kraft til lys.
Hellesaa, som bestaar av flere sammenløbende elve, vil muligens kunne anvendes ved et fald paa 100—125 m. Her forefindes paa fjeldet en mindre dam, der kunne yde noget til stabilisering av driften. Imidlertid afgiver denne elv ikke paa langt nær den kraft, som Fuglefjord vil kræve til f. ex. kogning, hvor jeg vilde tilraade, at denne elv ikke toges i benyttelse, før der var undersøgt om ikke kraft kunne faaes fra andre kilder paa øen, idet jeg formener, at dette vil blive det billigste og mest tilfredsstillende (f. ex. Ejde).
Reisen fortsattes samme Dag til Eide med ankomst om aftenen.

23/6 Foretog en del maalinger ved station No. 9 samt deltog i arbeidet med opmaaling av Eidevand.

24/6 Avrejste til Haldersvig og deltog i befaring av Kløftaa og Fosaa i selskab med forstanderskabets ordfører.
Da Kløftaa faar tilløb fra en del kilder i fjeldene, vil denne elv jo altid kunne paaregne en forholdsvis større og stabilere mindstevandsføring end lignende andre elve paa Færøerne og dertil har den noksaa stort nedslagsfeldt. Den vil altid kunne anvendes til produktion av elektrisk lys, men er forøvrig uden magasineringsmuligheder.
Fossaa derimod, har paa fjeldene et naturligt basin, av forholdsvis gode dimmentioner og gjør, at denne elv har værdi som kraftkilde. Elven har ogsaa et betydeligt nedlagsfeldt og rig vandføring. Faldet er paa ca. 140 m. men kræver temmelig meget fjeldarbejde for at kunne anvendes. Fossa maa antages, at kunne avgive nok kraft til Haldersvig ogsaa til kogning og varme, men omkostningerne vilde blive nok saa store og jeg tror neppe at en Kommune av Haldersviks størrelse allene vil kunne forrente en saa stor kapital.
Jeg tror det fornuftigste vilde være, at Haldersvik søgte sit kraftbehov dækket fra en station ved Eide, ved at kraften førtes pr. kabel under fjorden. Omkostningerne ved et saadant arangement tror jeg vilde blive forholdsvis moderate, og

da udlægning av kabel paa denne plads ikke vilde byde paa tekniske vanskeligheder eller være udsat for ødelæggelse fra andre naturkræfter, er jeg sikker paa, at driften av en saadan kabel vilde være helt stabil.
Om eftermiddagen fortsattes tilbage til Eide.

25/6 Reiste om morgenen til Thorshavn og fortsatte samme Dag til Vaag med ankomst om aftenen.

De fleste av de her nævnte elve, vil kunne afgive kraft til lys, men kun Fossaa i Haldersvig til kogning og varme. Imidlertid blir omkostningerne saa vidt store, at de mindre kommuner ikke vil kunne bære dem. Skulde man gaa til udnyttelse av disse elve, for at hjælpe befolkningen, maatte det ske paa den maade, at man fik en vis del av anlægget i form av tilskud fra staten, for derved at nedskrive anlægssummen.

Naar der engang blir oplært folk paa Færøerne som elektrikere etc. vil jo dette kunne reducere omkostningerne ved anlæg av mindre stationer væsentlig, og er det mulig at de mindre kommuner maa avvente dette tidspunkt inden der foretaget noget med hensyn til anlæggelse av kun lysanlæg.

Med Højagtelse

Haakon Blaauw.

Ved Sagens *2. Behandling* den *2. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 12 Stemmer mod 0.

LXXVIII. Statsstøtte til Elektricitetsanlæg i Thorshavn.

Den *31. August* fremlagdes Skrivelse fra Thorshavns Byraad med saalydende Bilag:

Thorshavns Byraad

Paa Byraadets Andragende om Koncession paa Anlæg af et Elektricitetsværk ved Thorshavn, drevet ved Vandkraft eller Vandkraft i Forbindelse med Motorkraft eller indtil videre med Motorkraft alene, svarede det høje Ministerium i Skrivelse til Færø Amt af 26. Maj d. A., at medens der ikke krævedes Koncession til Anlæg af et ved Motorkraft drevet Elektricitetsværk, maatte forinden endeligt Standpunkt tages til Andragendet om Værkets Anlæg med Elven Sandaa som Drivkraft, foreligge forskellige Oplysninger, derunder Erklæringer om Sagen fra de til Elven stødende Fæstere og Grundejere.

Da Byraadet maatte formode, at der vilde stille sig Hindringer i Vejen for Ønsket om Værkets Anlæg med Vandkraft, og at Sagen i hvert Fald vilde trække ud, indtil der kunde opnaas Ret for Kommunen til efter en Lov at ekspro-

priere Vandkraft og Grundarealer, besluttede man at gennemføre Sagen ved indtil videre at anvende Motorkraft. Til at forestaa Anlægget engagerede Byraadet Ingeniør P. A. Pedersen, København, og er Sagen nu allerede i Gang, idet Kontrakten om Leverance af de fornødne Maskiner og Materialier er afsluttede samt Installation af Lampestederne i Gang. Arbejdet tænkes fuldført i Løbet af December d. A.

For at kunne gennemføre Sagen besluttede Byraadet at optage et Laan paa indtil 500.000 Kroner. Ved Ministeriets ovennævnte Skrivelse meddeles der Approbation paa Optagelse af et saadant Laan.

Ved Sagens Iværksættelse forelaa der skriftligt Tilsagn fra Færø Amts Sparekasse paa et Laan til Thorshavns Kommune af 300.000 Kr., eventuelt 400.000 Kroner, og fra A/S. „Føroya Banki" var der stillet i Udsigt et Laan paa 200.000 Kroner; Færø Amts Sparekasse har senere begrænset Laanet til 300.000 Kr., og A/S. „Føroya Banki" har nu helt afslaaet at yde Byen Laanet paa 200.000 Kroner.

Under disse Omstændigheder, og da det utvivlsomt vil være vanskeligt for Byen at opnaa et Laan som det sidstnævnte fra Pengeinstitutter udenfor Færøerne, tillader man sig at henvende sig med Andragende til det høje Ministerium om Statens Hjælp.

Man tillader sig at andrage om et Tilskud fra Statskassen til Byen paa 100.000 Kroner, og om et Laan af lignende Størrelse. Skulde Bevillingsmyndighederne ikke kunne imødekomme Byraadets Andragende om Tilskud, andrages der om, at Laanet til Byen forhøjes til 200.000 Kr.

Overslag over Omkostningerne ved Elektricitetsværket samt Rentabilitetsberegning vil blive tilsendt Ministeriet ved Hr. Ingeniør Pedersen.

Thorshavns Byraad, den 30. August 1920.

E. Müller. *Carl Bærentsen.*
H. C. Andreassen. *E. Johansen.*
H. C. W.-Tórgarð. *H. J. Michelsen.*

Til
Justitsministeriet.

Ved Sagens *1. Behandling* den *1. September* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Fosseudvalget.*

Den *7. September* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit

No. 6.

Í brævi, dagsett **31.** august, hevur løgtingsmaður Tórgarð framsett bræv frá Havnar býarstýri til løgtingið, har býarstýrið biður um tingsins viðmæli til eitt hjálagt bønarbræv til justitsministeriið um 200.000 króna ríkisstudning og lán ella útvegan av hesum peningum einans í láni til eitt motorravmagnsverk.

Tað upplýsist í hesum bønarbrævi, at býarráðið hevur søkt ministeriið um loyvi til at byggja eitt ravmagnsverk, og at nýta motor ella vatnið úr Sandá til ákoyringakraft. Justitsministeriið sæst 26. mai h. á at hava svarað, at tað ikki nýtist koncession til motorverk, men at tað áðrenn koncession kundi gevast til at byggja vatnsverk úr Sandá var neyðugt, at ymsar upplýsingar fyrst máttu fáast, og harímillum avgerðir („Erklæringer") frá teimum bóndunum og grundeigarum, sum høvdu Sandá í hondum.

Í sama bønarbrævi til justitsministeriið skrivar so býráðið, at tá tað má halda, at „der ville stille sig Hindringer i Vejen for Ønsket om Værkets Anlæg med Vandkraft, og at Sagen i ethvert Fald vilde trække ud, indtil der kunde opnaas Ret for Kommunen til efter en Lov at ekspropriere Vandkraft og Grundarealer, besluttede man at gennemføre Sagen ved indtil videre alene at anvende Motorkraft."

Síðani upplýsir býráðið, at kommunan byggir motorravmagnsverk, ið fer at kosta o. u. 500,000 kr., og at, tá Føroya Banki, sum tað sæst av hjáløgdum sjalt frá bankráðinum, ikki kann lána tann pening, býarráðið hevði væntað sær haðani, so søkir býarráðið ríkisstýrið um 200,000 kr.

Uttan at koma nærmari inn á hesar spurningar, sum upptiknir eru úr býarráðsins brævi til justitsministeriið, loyvir meirilutinn (Patursson, Winther og Strøm) sær einans at framhalda, at

Havnar býarstýri hevur gjørt ógvuliga skeivt í 1) at tað, um ætlanin hevur verið at nýta magn úr Sandá ella aðrari á nærbendis Havnini, ikki hevur tingað ávarðandi festarar og grundeigarar um at fáa neyðturvilig rættindir í hendi, og 2) at stýrið ikki hevur tikið við tilboði um at taka magn frá teirri tilætlaðu støðu i Vestmanna, ei heldur samráðst við løgtingsins fossanevnd um hettar mál (sí bræv frá løgtingsins fossanevnd av 10. august í fjør).

Men tá býarráðið nú er farið í holt við verkið og longu hevur uppfest ravmagnsleiðslur í einum parti av býnum, og tað nú dáttliga hendur, at býarráðið illa ella als ikki kann fáa pening at vanligum vegi til at fullfiggja hettar verk, og Havnin tessvegna hevur heitt á løgtingið at fáa viðmæli tess til, at teir peningar, sum ávanta verða veittir sum lán og styrkur úr ríkisgrunni ella einans sum lán, so má nevndin tilráða tinginum at geva býarráðsins fyrrnevnda bønarbræv til justitsministeriið sitt viðmæli, tó við tí uppskoyti; at býarráðið letur Havnar borgarar njóta ta bíligastu ákoyringakraft, sum bjóðast, og sum kann setast í samband við tær „Installationer", sum nú verða gjørdar í Havnini.

Uppskot frá nevndini:

1. Tingið mælir til, at tað úr ríkiskassanum verður givið Havnar kommunu 100,000 kr. í beinleiðis studningi og 100,000 kr. í láni til bygging av ravmagnsverki, tó við teirri treyt, at býarstýrið letur Havnar borgarar njóta ta bíligastu ákoyringakraft, sum bjóðast, og sum kann setast í samband við tær „Installationer", sum nú verða gjørdar í Havnini.
2. Fæst tann í punkti 1 nevndi ríkiskassastudningur ikki tilvegar, biðist ríkisstjórnin um at útvega Havnar kommunu eitt ríkislán, stórt 200,000 krónur, til tað í sama punkti nevnda endamál.

Sagens *2. Behandling* foretoges den *10. September.*

Formanden fremlagde saalydende:

Ændringsforslag

Udvalgets Forslag redigeres saaledes:

1. Lagtinget anbefaler, at der fra Statskassen gives Thorshavns Kommune som Tilskud 100,000 Kr., og som Laan 100,000 Kr. til Anlæg af Elektricitetsværket sammesteds paa Vilkaar, at Kommunen leverer Kraften ligesaa billigt, som den kan leveres fræ andre Værker, der kan benytte de Installationer, som nu foretages i Thorshavn.
2. Forsaavidt der af Statskassen ikke maatte kunne ydes direkte Tilskud til det nævnte Elektricitetsværk i Thorshavn bedes Regeringen foranledige, at der ydes Thorshavn Kommune 200,000 Kr. som Laan.

Lagtingssalen, d. 10. Septbr. 1920.

A. Samuelsen.

Sagen overgik derpaa til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *11. September.*

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning ved Navneopraab og bortfaldt, idet 10 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Debess, Joensen, Konoy, Formanden).

Derefter sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 1 (Nej stemte: Effersøe. Stemte ikke: Formanden).

Den *13. September* fremlagdes saalydende: *Mindretalsindstilling.*

I Sagen angaaende Andragende fra Thorshavns Byraad om Laan fra Staten og eventuelt tillige direkte Pengetilskud til et Elektricitetsværk i Thorshavn, fremkom et Ændringsforslag om, at Statens Støtte skulde betinges af, at Byen benyttede den Kraft til Drift af Elektricitetsværket, som kunde *leveres* billigst.

Fra Udvalget forelaa et Forslag, som bl. a. gik ud paa, at Kraften skulde leveres saa billigt, som den kunde *tilbydes („bjóðast")* fra anden Side.

Imidlertid blev Ændringsforslaget forkastet, og Udvalgets Forslag vedtaget.

Da vi har den Opfattelse, at det gælder om at sikre sig imod at blive ført bag Lyset af Personer, der fremfører Tilbud uden at være i Stand til at opfylde disse, og det kan man kun gøre ved, at det besluttes, at man ikke skal indskrænke sig til Tilbud, men skal have virkelig Garanti for, at det, der tilbydes, vil kunne leveres, tillade vi os herved at fremføre denne vor Anskuelse i Form af en Mindretalsindstilling som en Protest imod det vedtagne Forslag.

Thorshavn, d. 13. September 1920.

Oliver Effersøe. *A. Samuelsen.*

LXXIX. Installation af elektrisk Lys i Ting- og Arresthuset.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes Sag om Installation af elektrisk Lys i Ting- og Arresthuset.

Ved Sagens *1. Behandling* den *6. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Budgetudvalget*.

Den *14. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Nevndin hevur býtt seg í tvíningar.

Meiriluturin (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther) loyvir sær at úttala:

Býarstýrið í Tórshavn ætlar íár at byggja elektriska støðu og hevur sent frágreiðing um útreiðslurnar til hvørt hus í býnum, og tingið hevur tí eisini fingið hesa frágreiðing. Býarstýrið býður at leggja streingir gratis til tey hús, ið ádrenn 15. august h. á. hava sett seg fyri at vilja nýta elektricitet. Um strongurin, ið bindur høviðsstreingirnar í gøtunum við húsið, er longri enn 50 m, má húseigarin tó bera útreiðsluna til tað, hann er longri.

Útreiðslan til installatiónina vil verða um 50 kr. pr. lampustað. Prisurin á elektriskum ljósi vil fyri fyrst verða ásettur til 15 oyr. pr. hektowattima.

Skal løgtingshúsið hava elektriskt ljós, mugu vera minst 15 lampustøð. Tað kostar 750 kr., so verður neyðugt at keypa krúnur og lampur og tílíkt. Í skansanum má vera minst 8 lampustøð, og tað kostar 400 kr. Hartil kemur, at strongurin frá høvuðsstronginum og til skansan vil verða nógv longri enn 50 metir, og har kemur ein útreiðsla aftrat, ið kanska ikki verður so lítil. Burtursæð frá hesum seinasta, vil kostnaðurin fyri tey umtalaðu tvey húsini verða millum 1 og 2000 kr.

Tær almennu tingseturnar eru um húsunarstið, og nýtist tá lítið ljós fyri løgtingið.

Ársakað tær smáu inntøkur, tingið hevur, og at tað tí ræður um at spara, heldur meiriluturin tað vera beinast at bíða við hesum spurningi og setur tí uppskot fram harum.

Undertegnede Mindretal (Effersøe, Matras og A. Samuelsen) kan aldeles ikke billige Flertallets Forslag eller Motiveringen af dette, men maa indtrængende opfordre Tinget til allerede nu at træffe Beslutning om Installation af elektrisk Belysning henholdsvis i Lagtingshuset og i Arresthuset.

Tinget har fra Thorshavn By gennem Byraadets Elektricitetsudvalg modtaget et Tilbud om Installation i de nævnte under Lagtinget sorterende Bygninger samt om Forsyning af Elektricitet til Brug ved Belysningen.

Det nævnte Tilbud om Installation indeholder følgende særlige Vilkaar:

1) Byen lægger gratis Stikledning til de Ejendomme, hvis Ejere inden 15. d. M. har tegnet sig som Forbrugere af Elektricitet, for saa vidt Installationen tages i Brug, saa snart Forsyningen fra Byens Ledningsnet kan ske. Saafremt Stikledningens Længde er over 50 m, vil Udgiften til den overskydende Længde dog være at udrede af vedkommende Husejer.

Dette Punkt synes navnlig at ville kunne faa Betydning m. H. t. Arresthuset.

2. Til selve Installationerne i Husene yder Kommunen følgende Tilskud paa Betingelse af, at Installationen tages i Brug, saa snart Forsyningen fra Ledningsnettet kan ske (i Løbet af indeværende Aar):

20 Kr. pr. Lampested for de første 8 Lampesteder og 10 Kr. pr. Lampested for Resten af Lampestederne, gældende henholdsvis for Lagtingshuset og for Arresthuset.

Nærværende Udvalg har beregnet, at der vil være Brug for 14 Lampesteder i Lagtingshuset, og efter Landfogdens Opgivelse for 8 Lampesteder i Arresthuset. Efter de Oplysninger, der nu foreligger, vil Installationen koste omtrentlig:

A. I Lagtingshuset:			
14 Lampesteder af 45 Kr. = ...	Kr. 630.00		
efter Fradrag i Henhold til foranførte af	— 170.00		
		Rest Kr.	460.00
B. I Arresthuset:			
8 Lampesteder a 50 Kr. = ...	Kr. 400.00		
efter Fradrag, jfr. foran	— 160.00		
		„ —	240.00
		Tilsammen Kr.	700.00

Tilbuddet med Hensyn til Installationen maa i Henhold hertil betegnes som særdeles fordelagtig for Amtskommunen. Det er imidlertid, som førnævnt, en Forudsætning at Lagtinget tegner sig som Forbruger af Elektricitet inden d. 15. d. M., en Forudsætning, som Lagtinget med Lethed kan opfylde.

Til Lamper (Lysekroner eller lign.) vil der ikke paakræves synderlig Bekostning, da man har en Lysekrone i Lagtingssalen, som let vil kunne omdannes til elektrisk Brug.

Bekostningen ved Forbrug af Elektricitet vil være af ringe Betydning for Amtskommunen, da man er berettiget til at gaa ud fra, at der saavel i Lagtingshuset som i Arresthuset kun vil blive anvendt lidt Lys. Lagtingshuset benyttes ordentligvis kun i den lyse Aarstid, og Tingets Møder plejer sjældent at blive afholdt om Aftenen. Arresthuset har i en Række Aar kun været lidet brugt.

Ved denne Sags Afgørelse lægger Mindretallet en vis Vægt paa, at der har været almindeligt paatænkt i Tinget at afholde en overordentlig Tingsamling i en af de første Vintre til Behandling af Landbolovforslagene, en Samling som man forudsætter ikke at ville blive kortvarig. Endnu mere Vægt lægger man paa, at vor Konge kan ventes at ville besøge Færøerne næste Sommer, og at Tinget rimeligvis vil foranstalte en Sammenkomst om Aftenen i den Anledning, hvilket sikkert vil faa et meget festligere og i det hele taget mere tiltalende Præg, naar den foregaar i Lokaler, der er oplyste ved elektrisk Lys. Sker Installationen i Lagtingshuset af elektrisk Lys

ikke nu straks, vil man ikke kunne paaregne at faa elektrisk Lys der til næste Sommer.

Endvidere skal Mindretallet fremhæve, at Tinget formentlig overfor Anholdte og Arrestanter har en Forpligtelse til at skaffe elektrisk Lys i Arresthuset, saa snart dette kan ske.

Mindretallet har hidtil anset sig for berettiget til at gaa udfra, at alle Lagtingets Medlemmer virkelig interesserede sig for Fremme af Brugen af elektrisk Lys, og Flertallets Stilling til den foreliggende Sag har derfor højlig forbauset os, saa meget mere som vi savner enhver saglig *Begrundelse* fra Flertallets Side. Vi maa som allerede nævnt foran stærkt fremhæve, at det er uden nævneværdig Betydning for Amtskommunen, hvilken Pris der skal betales for den elektriske Kraft, da Amtskommunens Forbrug heraf vil blive forholdsvis ringe. Derimod er det magtpaaliggende at faa elektrisk Lys indlagt i Lagtingshuset saa snart som muligt, og dette vil kun kunne opnaas ved at modtage det foreliggende Tilbud fra Thorshavn By, hvilket Tilbud det derhos som fornævnt, er magtpaaliggende at modtage straks.

Uppskot.

A. Frá meirilutinum (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther).
Spurningurin um elektriskt ljós í tinghúsinum og skansahúsinum verður uppsettur.

B. Frá minnilutinum (Eftersøe, Matras og A. Samuelsen).
Lagtinget tegner sig som Forbruger af Elektricitet fra det af Thorshavns Byraad paatænkte Anlæg med 15 Lampesteder for Lagtingshusets vedkommende og med 8 Lampesteder for Arresthusets vedkommende.

S. D. foretoges 2. *Behandling*, hvorved Overgang til 3. Behandling vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den 22. *August* afgav Udvalgs Mindretallet saalydende *Ændringsforslag:*

Fra Mindretallet (Eftersøe, Matras og A. Samuelsen).

Til Forslagets 2. Stk. føjes følgende:

„Lagtinget stifter et Laan for Amtsrepartitionsfondens Regning til Dækning af de med Installation m. v. forbundne Udgifter. Amtmanden bemyndiges til at foretage det i saa Henseende fornødne."

Sagens *3. Behandling* foretoges den *23. August.*

Mindretallets Ændringsforslag sattes først under Afstemning men bortfaldt, idet kun 8 stemte for og ingen imod.

Mindretallets oprindelige Forslag sattes derpaa under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod foretoges efter Begæring af Matras Navneopraab, hvorved Forslaget bortfaldt, idet 7 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden. Fraværende: J. H. Polsen, Weihe og A. Samuelsen).

Flertallets Forslag sattes under Afstemning men bortfaldt, idet kun 10 Medlemmer stemte for og ingen imod.

LXXX. Lov om Rettens Pleje.*)

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende *Udvidelse til Færøerne af Lov om Rettens Pleje m. v.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *10. August* vedtoges det efter Forslag af Mortensen at nedsætte et *Udvalg paa 3 Medlemmer*, hvortil den 11. s. M. valgtes: *Winther, Mortensen og Effersøe.*

Den 28. *August* afgav Udvalget saalydende

Udvalgsbetænkning.

Sagen angaaende en ny Retsplejelov for Færøerne har været til Behandling i Lagtinget siden 1916. Amtmanden var af Justitsministeriet anmodet om at udarbejde for Tinget Forslag til en Retsplejelov for Færøerne bygget paa Principperne i den for det øvrige Kongerige gældende Lov af 11. April 1916 om Rettens Pleje. Et saadant Forslag er endnu ikke blevet fremlagt, vistnok dels af den Grund, at Arbejdet vilde kræve mere Tid, end paagældende Embedsmand kunde afse fra andre Embedsforretninger, og dels fordi man vilde indvinde nogen Erfaring for, hvorledes Loven har virket nede i Danmark.

Udvalget, som i Aar har Sagen til Overvejelse i Tinget, er af den Anskuelse, at der vanskelig kan opnaas noget Resultat ved Sagens Behandling i et Lagtingsudvalg under selve Tingsamlingen, og Udvalget har derfor ikke indladt sig paa at give selve Loven nogen indgaaende Behandling, da Arbejdet maa skønnes at blive meget stort og omfattende, idet Loven af 11. April 1916 uden Tvivl maa undergaa betydelige Ændringer for at gøres anvendelig paa Færøerne. Imidlertid er der nu hengaaet saa lang Tid, siden Sagen forelagdes Tinget, saa man maa se at komme til et Resultat i en nær Fremtid, dgsaa af den Grund, at Reformer i vor Retspleje maa anses som paakrævede. Udvalget har derfor overvejet, hvorledes man rettest bør gribe Sagen an, for at der om mulig til næste Aars Tingsamling kan foreligge et Forslag til en Retsplejelov for Færøerne.

Man er bleven enig om at foreslaa, at der vælges et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til at arbejde videre paa Sagen. Udvalget har man tænkt sig sammensat saaledes: Hvert af Partierne i Tinget vælger et Medlem, medens Amtmanden vælger det tredie Medlem af Udvalget. Udvalget vælger selv sin Formand. Det Vederlag, som det staaende Udvalgs Medlemmer skal have for Arbejdet, naar dette er tilendebragt, vil være at fastsætte af Justitsministeriet.

Udvalget maa formene, at de Udgifter, der paaføres ved Sagens Behandling i det staaende Udvalg, (Vederlag, Trykningsudgifter m. v.), bør afholdes af Statskassen, og vil man stille Forslag herom.

Forslag.

1. Der vælges et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til at overveje Spørgsmaalet om og fremsætte Forslag til en ny Retsplejelov for Færøerne bygget paa Principperne i den for det øvrige Rige gældende Lov af 11. April 1916 om Rettens Pleje. Til dette Udvalg vælger hver af Tingets Partigrupper et Medlem, medens det tredie Medlem vælges af Amtmanden over Færøerne.
   Arbejdet bør være tilendebragt inden næste Aars Tingsamling.
2. Amtmanden anmodes om at vælge et Medlem til det under Punkt 1 foreslaaede Udvalg.
3. Amtmanden anmodes om gennem Justitsministeriet at søge opnaaet den

*) Se Lagtingstidende 1919, B., Side 154.

fornødne Bevilling til Afholdelse af Udgifterne ved det staaende Udvalgs Arbejde.

4. Vederlaget til Udvalgets Medlemmer fastsættes af Justitsministeriet.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *31. August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *7. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

Den *13. s. M.* foretoges Valg af staaende Udvalg. Til Medlemmer heraf valgtes: *Mortensen og Effersøe.*

LXXXI. Bekendtgørelse om Opbevaring af Kalciumkarbid.

Ved Lagtingets Aabning den *29. Juli* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Landfogden
paa Færøerne.

Thorshavn,
den 19. April 1920.

Ved 2 Bekendtgørelser, No. 460 af 29. September 1917 og No. 529 af 27. October s. A., har Justitsministeriet i Medfør af henholdsvis § 42 i Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868, § 36 i Reglement for Brandvæsenet i Frederiksberg Sogn af 1. Februar 1877 og § 37 i Lov om Brandvæsenet i Købstæderne af 21. Marts 1873 og Lov No. 536 af 26. October 1917 om Tillæg til Lov af 2. Marts 1861 om Brandpolitiet paa Landet fastsat nærmere Bestemmelser om Oplag af Kalciumkarbid.

Da jeg maa anse det for paakrævet, at tilsvarende Bestemmelser gennemføres for Færøernes Vedkommende, tillader jeg mig at indstille, at det forelægges Lagtinget til Betænkning, at der i Medfør af § 5 i Lov No. 71 af 7. Maj 1881 om Sundhedsvedtægter m. m. paa Færøerne og § 18 i Lov No. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse søges udvirket, at der for henholdsvis Thorshavns og Landkommunernes Vedkommende udstedes kgl. Anordning af tilsvarende Indhold som førnævnte ministerielle Bekendtgørelser.

Delbanco.

Amtmanden
over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

Færø Amt den 19. Juni 1920.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *5. August* blev den efter Forslag af Debess henvist til *det kommunale Udvalg.*

Den *30. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Ved Skrivelse af 19. April 1920 til Færø Amt har Landfogden gjort opmærksom paa, at der for det øvrige Kongerige er udstedt ministerielle Bekendtgørelser om Opbevaring af Kalciumkarbid.

Landfogden udtaler derefter som sin Mening, at det maa anses for paakrævet, at tilsvarende Bestemmelser gennemføres for Færøerne og indstiller til Amtet, at Sagen forelægges Lagtinget til Betænkning.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er bleven henvist, skal tillade sig at udtale, at man er enig med Landfogden i, at der paakræves Bestemmelser om Opbevaring af dette Stof, der ved uforsigtig Omgang let kan foraarsage Ulykker.

Efter hvad Udvalget har bragt i Erfaring, bliver Karbid i nok saa stort Omfang brugt ombord i Fiskekutterne til Acetylenlamper. Der vil formentlig under Hensyn til de vanskelige Forhold og indskrænkede Omstændigheder ombord i disse, være Grund til at faa Bestemmelser om forsigtig Omgang med Stoffet.

Udvalget har derfor anmodet Landfogden om at udarbejde vedlagte Forslag til Bekendtgørelse for Færøerne om Opbevaring af Kalciumkarbid.

Bekendtgørelsen er hovedsagelig enslydende med den tilsvarende Bekendtgørelse for Kongeriget, med den Undtagelse, at man i § 2 har tilføjet „Fartøjer", og at den Beholdning disse maa have ombord er sat til 50 Kg. I den tilsvarende danske Bekendtgørelse er det Kvantum, private maa have i deres Lokaler 10 Kg.

Ellers finder Udvalget ikke, der er Grund til at foretage nogen Afvigelse fra den nævnte Bekendtgørelse for Kongeriget, men overføre den uforandret til Færøerne.

Udvalget skal derfor raade Tinget til at vedtage Forslag til Bekendtgørelse om Opbevaring af Kalciumkarbid paa Færøerne.

I Medfør af § 5 i Lov om Sundhedsvedtægter m. v. for Færøerne af 7. Maj 1881 og Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872 § 18 fastsættes herved følgende Bestemmelser om Opbevaring af Kalciumkarbid paa Færøerne:

§ 1.

Karbid maa kun opbevares i vandtætte, lukkede Metalbeholdere. Alle Beholdere skal være mærkede: „Karbid. Farlig, naar den ikke holdes fuldkommen tør." Ved Aabning af Karbidbeholdere maa ikke anvendes Loddeapparater eller gnistfrembringende Værktøj.

Beholdninger af Kalciumkarbid paa ikke over ½ kg kan dog indtil videre opbevares i stærke tætte Beholdere af Pap med tætsluttende Laag, der er samlet med Bunden ved en fastklistret Papirstrimmel.

§ 2.

Private Forbrugere maa i hver Lejlighed eller Forretningslokale eller Fartøj have en Beholdning paa indtil 10 kg, i Fartøjer indtil 50 kg, i lukkede Beholdere, naar disse anbringes paa et tørt Sted, hvor Karbidet ikke er udsat for nogen Art af Fugtighed; de maa ikke komme i Nærheden af Ild eller stærkt opheded Genstande.

§ 3.

Forhandlere maa i deres Udsalgslokaler have indtil 100 kg i lukkede Beholdere paa indtil 5 kg. Beholderne skal anbringes som anført under § 2. Oppakning maa ikke finde Sted i Lokalet, men maa kun ske i de under §§ 5—7 anførte lovlige Oplag.

Udsalgsstedet skal anmeldes for Politiet (Landfogden eller vedkommende Sysselmand).

Ved ethvert Salg af Karbid skal et Eksemplar af de af Justitsministeriet under 29. September 1917 udfærdigede Forskrifter, der skal følge med ved Salg af Karbid, være klæbet paa Beholderen.

§ 4.

Alle andre Oplag af Karbid skal anmeldes til Politiet (Landfogden eller vedkommende Sysselmand), og dettes Godkendelse indhentes, forinden Oplaget maa tages i Brug.

§ 5.

Oplag paa ikke over 200 kg skal an-

bringes i lukket Rum ved Jordoverfladen, men ikke i Kælder. Rummets Gulv skal være hævet mindst 10 cm over Jordoverfladen. Rummet skal være tørt, lyst og godt ventileret samt under alle Omstændigheder beskyttet mod Indtrængen af Vand og Fugtighed, hvorved ogsaa tages Hensyn til Vandledninger, Centralvarmeanlæg o. l. I Rummet maa ikke oplægges brændbare eller eksplosive Genstande. Karbidbeholderne skal være anbragt paa et Underlag, der er hævet mindst 20 cm over Gulvet.

Der maa kun aabnes det til det daglige Forbrug fornødne Antal Fade; aabnede Karbidfade dækkes med uangribende vandtæt Dække.

Tobaksrygning samt al Anvendelse af Ild og Lys er forbudt. Til Belysning kan anvendes elektrisk Lys i tætte Fatninger med dobbelte Kupler og med Afbryder udenfor Rummet, ligesom Benyttelsen af elektrisk Haandlygte eller Lommelygte er tilladt.

§ 6.

Oplag paa 200 til 1000 kg maa — foruden at være underkastet de under § 5 nævnte Bestemmelser — kun findes i dertil udelukkende bestemte Rum. Rummet maa have tætte, fast anbragte Vinduer; hvis kunstigt Lys skal benyttes, maa dette kun ske udefra.

Uvedkommende maa ikke have Adgang til Rummet; et iøjnefaldende Opslag herom: „Karbidoplag; Adgang forbudt. Til Slukning af Brand maa ikke anvendes Vand", skal findes ved enhver Adgang til Rummet.

§ 7.

Oplag paa over 1000 kg maa — foruden at være underkastet de under §§ 5 og 6 anførte Bestemmelser — kun findes i særskilt ubeboet Bygning, der ved Brandmur er adskilt fra andre Bygninger. Anbringelse af Brandmur kan undlades, naar Afstanden til nærmeste Bygning er mindst 5 m. Døren til Oplagsrummet skal have en Afstand af mindst 5 m fra nærmeste Bygning. Døren skal udføres som selvlukkende og brandsikker og kun være til at aabne udefter. Rummets Gulv skal være af brandsikkert Materiale; hvis der under Rummet findes Kælder, skal denne være overhvælvet.

§ 8.

Oplag i det frie kan tillades, naar Oplaget er fjernet mindst 5 m fra nærmeste Bygning. Lagerpladsen omgives til alle Sider i mindst 1 m Afstand med Hegn eller Traadgiter; Rummet mellem Lageret og Hegnet maa holdes frit for Oplægning af enhver Art. Karbidbeholderne skal ligge paa et Underlag af mindst 20 cm.s Højde og være beskyttet med Tag eller vandtætte Flager.

Adgang til Lagerpladsen er forbudt uvedkomende, hvorom Opslag som anført i § 6 skal forefindes.

Karbid, der er opbevaret i de i § 1, 2. Stykke, nævnte Papbeholdere, maa dog ikke oplagres i det frie.

§ 9.

Overtrædelser af disse Bestemmelser straffes med Bøder indtil 400 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder.

Sagens 2. *Behandling* foretoges den 2. *September*. § 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning. § 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0. §§ 3—9 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Herefter overgik Sagen til 3. Behandling.

Sagens 3. *Behandling* foretoges den 8. *September*.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: A. Samuelsen, Tórgard, M. Samuelsen, Effersøe og Formanden. Fraværende: Provsten, Patursson, P. Nielsen og Weihe).

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 8. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Færø Amt har i indeværende Samling forelagt Tinget Spørgsmaalet om det ikke er paakrævet, at der for Færøerne

træffes Bestemmelser om Opbevaring af Kalciumkarbid.

Det kommunale Udvalg, der fik Sagen til Betænkning, fremsatte efter Forhandling med Landfogden medfølgende Forslag til Bekendtgørelse.

Sagen har derefter været undergivet to Behandlinger i Tinget og blev ved 3die Behandling den 8. September vedtaget med 13 Stemmer, idet 5 Medlemmer ikke stemte og 4 var fraværende.

Idet man fremsender vedlagte Forslag til Bekendtgørelse og henviser til Udvalgsbetænkningen, skal man anbefale Sagens videre Fremme ved Ministeriets Forsorg.

E. Olrik. *Johan H. Poulsen.*

Joen Poulsen.

LXXXII. Ændring i Skydsloven.

Ved Lagtingets Aabning den 29. *Juli* fremlagdes *Andragende fra 27 Indbyggere i Kvivig om Fritagelse for Forpligtelse til Præsteskyds.*

Ved Sagens *1. Behandling* den 7. *August* blev den efter Forslag af Thomsen henvist til *et Udvalg paa 5 Medlemmer*, hvortil den *10. s. M.* valgtes: *Patursson, Mortensen, R. Rasmussen, J. Rasmussen.* og *M. Samuelsen.*

Den 23. *August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

27 Kvivikskingar hava í brævi til løgtingsins, dagsett 8. mars 1920, biðið um at fingið prestafluttningin avtiknan.

Tingið hevði spurningin frammi ífjør um at avtaka fluttningsskyldina yvirhøvur og samtykti tingið tá, at øll vanlig fluttningsskylda skuldi avtakast. Viðvikjandi prestafluttningi varð eisini borið uppskot framm á ting um at avtaka hesa skyldu, men tað uppskott fekk ikki tingsins samtykt.

Tá ið fluttningslógaruppskotið enn ikki er samtykt á danska ríkstingi, hevur nevndin hildið tað verið hentast at taka fluttningslógaruppskotið uppaftur og mæla til, at tingið samtykkir, at øll fluttningsskylda verður avsøgd.

Viðvikjandi prestafluttningi so varð tað í § 11 „Lov vedrørende folkekirkens præsters lønninger" av 14/3—1920, ásett, at „stiftsøvrigheden" beinleiðis rindaði prestafluttningin ella lat prestarnar fáa hóskandi endurgjald afturfyri sjálvir at flyta seg. Eisini í „Lønningslov for Folkekirkens tjenestemænd udenfor København, Fredriksberg m. v." av 4. okt. 1919 eru ásettar reglur um fluttningsendurgjald úr lønningsfondini.

Tó tað at nevndin má halda, at henda lóg, sum aldri hevur verið samtykt á løgtingi, ikki er hóskandi í Føroyjum, og

at reglurnar tær um prestafluttning, sum í hesi lóg eru, heldur ikki eru beinleiðis nýtiligar her, so má nevndin kortini halda, at sum nú er fyriskipað við teim føroysku prestalønum, mega útreiðslurnar til prestafluttnings útreiðast úr „Lønningsfonden" og skoðast sum verandi løgtinginum uttanveltaðar.

Nevndin skal ti tilráða tinginum at samtykka sovorðið

Forslag til Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne.

1.

Lagtinget bestemmer hvert Aar det Beløb, der skal paalignes til Bestridelse af de til Skydsvæsenet medgaaende Omkostninger, og meddeler hver Kommunes Forstanderskab, hvor meget den har at udrede i Forhold til dens Folkemængde efter den sidst afholdte Folketælling. Dette Beløb paalignes og opkræves samtidig med den almindelige Kommuneskat og efter de samme Regler, som denne. Bestaar en Kommune af flere Sogne, bliver den Andel af Skydsudgifter, der falder paa samme, af Forstanderskabet at fordele paa de enkelte Sogne i Forhold til deres Folketal. Forstanderskabet indsender det paalignede Beløb samtidigt med Skatten til Amtsrepartitionsfonden, hvis Kasserer aflægger Regnskab for det forløbne Aar og tilstiller Amtet dette inden December Maaneds Udgang, hvorefter det foranstaltes revideret af Lagtingets Revisor og decideret af Tinget.

2.

Betalingen af Lægernes Befordring i offentlige Forretninger udredes af Amtsrepartitionsfonden. Til Sysselmændene udredes aarlig af Skydskassen til Dækning af deres Befordringsudgifter ved de aarlige Omrejser følgende Beløb:

Til Nordøernes Syssel	275	Kr.
„ Østerø —	250	—
„ Strømø —	350	—
„ Vaagø —	50	—
„ Sandø —	100	—
„ Suderø —	75	—

Hvert femte Aar kan de ovennævnte Udgifter til Sysselmændene revideres af Lagtinget.

Præsteskyds ophæves. De nærmere Regler om Befordringsgodtgørelsen til Præsterne fastsættes ved kongelig Anordning.

3.

Lov af 17. Marts 1865 om Skydsvæsenet paa Færøerne og Lov Nr. 3 af 14. Januar 1881 om Forandring i samme ophæves fra 1. Oktober 1921, fra hvilken Dag nærværende Lov træder i Kraft.

Løgtingið, hin 28. august 1920.

J. Patursson. *R. Rasmussen.*
frm.
Eduard Mortensen. *J. Rasmussen.*
M. Samuelsen.
Med Forbehold.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 26. *August* vedtoges dens Overgang til 3. Behandling med 14 Stemmer mod 0.

Den *30. August* fremlagdes 2 saalydende *Ændringsforslag:*

I Stedet for Udvalgets Forslag foreslaas:

Forslag

til

Lov om Ændringer i Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne af 17. Marts 1865.

§ 1.

Al Skydspligt ophæves. Den som er berettiget til at rejse i offentligt Øjemed maa selv sørge for sin Befordring mod at nyde den Rejsegodtgørelse, som er eller maatte blive fastsat. Det samme gælder for Afsendelse af Breve eller Pakker, som maatte afsendes af de dertil berettigede Myndigheder i uopholdelig Befordring. Nærmere Regler om Befordrignsgodtgørelse til de paa Færøerne ansatte Præster fastsættes ved Kgl. Anordning, efter at Lagtinget derom er hørt. Udgifterne ved Præsternes Befordring udredes af de samme Kilder som Præsternes Løn.

§ 2.

Udgifterne ved Sysselmændenes Forretningsrejser udredes som hidtil af Skydskassen, men de for hvert Syssel især nødvendige Beløb fastsættes af Lagtinget for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen.

I Udvalget for Præsteskyds, den 30. August 1920.

Joen Rasmussen. *M. Samuelsen.*

Ændringsforslag.
til
Udvalgets Forslag til Lov om Skydsvæsenet paa Færøerne.

1) I Pg. 1 indskydes efter „Amtsreparitionsfonden" følgende Ord:
„til Skydskassen".
2) I Pg. 2 udgaar : „Til Sysselmændene udredes ..... revideres af Lagtinget" og i Stedet sættes følgende:
„Udgifterne vedrørende Sysselmændenes Embedsrejser afholdes af Skydskassen. De dertil for hvert Syssel nødvendige Beløb fastsættes af Lagtinget for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen".

Thorshavn, den 30. August 1920.

Edw. Mortensen. *J. Patursson.*
J. Guttesen. *D. J. Thomsen.*

S. D. foretoges Sagens *3. Behandling*, hvorved Afstemningen udsattes til et følgende Møde.

Den *8. September* foretoges Afstemning i Sagen.

Ændringsforslaget fra J. Rasmussen og M. Samuelsen sattes under Afstemning, men da kun 10 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab, hvorved Forslaget bortfaldt, idet kun 10 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Mortensen, Patursson, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Effersøe, Konoy og Formanden).

Mortensens m. fl.s Ændringsforslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 17 Stemmer mod 1 (Nej stemte: Effersøe. Stemte ikke: Matras, Tórgarð, Konoy og Formanden).

Lovforslaget i dets Helhed saaledes ændret sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmigt med 17 Stemmer (Stemte ikke: J. Poulsen, Tórgarð, Effersøe, Konoy og Formanden).

LXXXIII. Lagtingsloven.

Den *10. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet,

Kjøbenhavn,

den 24. Juli 1920.

Under Henvisning til Amtets Skrivelse af 15. Oktober 1919 skal Justitsministeriet herved anmode Amtet om at foreligge Spørgsmaalet om Udarbejdelsen af en ny Lagtingsfor Lagtinget, for at der kan blive tilvejebragt en ny Erklæring fra dette over Sagen bl. a. under Hensyn til den Ændring i Grundlovens § 37, som indeholdes i det i afvigte Rigsdagssamling vedtagne Forslag til Bestemmelser om Forandringer i Grundloven.

Man vedlægger nogle Særtryk af det paagældende Forslag og udbeder sig til sin Tid Indberetning om Resultatet af Sagens fornyede Forelæggelse for Lagtinget.

Svenning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget.

Færø Amt, den 9. August 1920.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *12. August* foreslog Mortensen at henvise den til Udvalget angaaende Præsteskyds; medens A. Samuelsen foreslog at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Mortensens Forslag sattes under Afstemning, men bortfaldt, idet 10 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: J. Poulsen, P. Nielasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, M. Samuelsen og Formanden. Fraværende: Winther, Provsten, J. Rasmussen, Tórgarð og Effersøe.)

A. Samuelsens Forslag sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet 6 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen Konoy og Formanden. Fraværende: Winther, Provsten, J. Rasmussen, Tórgarð og Effersøe).

Den *11. August* fremlagde Selvstyrepartiet, i Forbindelse med forskellige andre Love, Lagtingsloven.

Ved denne Sags *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den 28. *August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Nevndin hevur frá tinginum fingið bønarbræv frá sjálvstýrisflokkinum um at taka løgtingslógina uppaftur til umhugsan.

Løgtingið samtykti í 1918 uppskot til nýa løgtingslóg. Tað uppskot varð ikki framt av stjórnini. I 1919 valdi tingið, eftir uppskoti stjórnarinnar, 4 løgtingsmenn í eina nevnd, sum saman við 4 riksdagsmonnum og nøkrum serstakliga kønum monnum skuldi ganga í nevnd til at fjálga um hetta málið. Vegna tess, at ríksdagsmenninir enn ikki hava verið útnevndir, er heldur ikki henda nevnd komin í lag.

Meirilutinn (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) heldur fyri, at hetta týddningarmikla mál ikki eigir at dragast

longur, og skal ti ráða tinginum til at samtykkja lóguppskotið av 1918 óbroytt.

* * *

Undertegnede Mindretal (J. Rasmussen og M. Samuelsen) kan lige saa lidt i Aar som i 1918 tiltræde Flertallets Forslag til en Lagtingslov. Mindretallet kan derimod tiltræde det i 1918 af Lagtingsmændene J. Poulsen og A. Samuelsen stillede Forslag til Lov om Færøernes Lagting, og man tillader sig derfor atter at fremsætte dette Forslag, som findes optaget i Lagtingstidende for 1918 (Sagreferat Side 64—66), og saaledes formentlig ikke behøver at optrykkes paany.

Naar Flertallet under denne Sag behandler Spørgsmaalet om Nedsættelse af den af den daværende Justitsminister Zahle foreslaaede Kommission, skal Mindretallet henvise til Udvalgsmindretallets Bemærkninger herom i Fjor, som man ganske kan tiltræde. — Hvis den nuværende Justitsminister maatte være sindet at nedsætte en tilsvarende Kommission, kan Mindretallet tiltræde dette, dog saaledes, at Kommissionen nedsættes i Henhold til Lov, der nærmere fastsætter Kommissionens Opgave.

Uppskot frá meirilutanum:

Tingið samtykkir tað av tinginum í 1918 avgjørda uppskot til løgtingslóg óbroytt.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* overgik den til 3. Behandling.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *9. September*.

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab, hvorved Forslaget bortfaldt, idet 8 stemte for og ingen imod. (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy og Formanden. Fraværende: Efterskr.).

Flertallets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 8 (Nej stemte: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen. Stemte ikke: Formanden. Fraværende: Effersøe).

Den *14. September* fremlagdes saalydende Skrivelse til at tilføre Protokollen:

Til løgtingsins fundarbók.

Vegna bræv dagsett 24. juli 1920 frá rættarmálaráðharra Svenning Rytter til løgtingsins viðvíkjandi nýggjari løgtingslóg í samanburði við broytiog av § 37 i grundlógini loyva undirritaðu sær at leggja fram til løgtingsins fundarbók komandi reglur:

Sum ríkisstjórnini kunnugt hevur løgtingið kraft broyting i § 1 i grundlógini; men ikki fingið hetta mál framt. Tað má ti tykjast okkum løgið at ríkisdagur hevur samtykt eina aðra broyting í grundlógini § 37 uttan at løgtingið hevur verið spurt til ráds. At rættarmálaráðharrin í fystu stund sendur løgtinginum hetta mál til umætlan undir einari tilætlaðari viðgerð av løgtingslógini ger ikki sakina betri, tvørturimóti, tað er okkum prógv fyri at hendan nevnda broyting i § 37 i grundlógini hevur verið tilætlað at fremja uttan at løgtingið skuldi vera haft uppi í ráðum. Harnæst er tað tilætlað, at løgtingið hevur at broyta sina løgtingslóg, so at hon kemur at hósku við ta grundlóg, sum sett er í gyldi fyri Føroyar uttan løgtingsins samtykt.

Um vit í aðrar mátar kundu verið samsintir við tað, sum broytt er í § 37 i grundlógini, so loyva vit okkum tó hervið hardliga at mótmæla ti skili og framgongumáta sum her eru nýtt, og vit loyva okkum í hesum samanburði at vísa á, at Føroyingar sum tjóð við fólkaatkvøði hin 4. september 1920 týðuliga og greitt hava givið til kennar, at teir ikki samtykkja grundlógina við teirri skipan, hon nú hevur, og at tað ti kann verða hildið fyri ivasamt, um hon er fult og heilt galdandi fyri Føroyar.

Løgtingið, 13. september 1920.

S. P. úr Konoy. *R. Rasmussen.*
Nyholm Debess. *J. Patursson.*
D. J. Thomsen. *Edw. Mortensen.*
Th. M. Strøm. *P. Joensen.*
J. Guttesen.

LXXXIV. Skatteloven.

Den 11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Skatteloven.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den 27. *August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Skattalógaruppskot.

Løgtingið samtykti í 1918 uppskot til lóg um inntøkuskatt til løgtingið. Hettar uppskot varð ikki framt. Í 1919 samtykti tingið eftir uppskoti stjórnarinnar at velja 4 løgtingsmenn, sum saman við 4 riksdagsmonnum og nøkrum kønum monnum skuldu ganga í nevnd til at fjálga um hettar mál. Henda nevnd er heldur ikki vald enn.

Nú hevur sjálvstýrisflokkurin í brævi, dagsett 11. august, borið málið upp.

Meirilutinn (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) heldur tað verða til stóran skaða fyri tingsstarvið yvirhøvur og serstaklige fyri tær nógvu fyritøkur út um landið, sum løgtingið eigir at styðja, at skattalógin ikki enn er ásett.

Meirilutinn skal vísa á meiriluta nevndarálitið av 1918 og skal, tá tað er av størsta tøddningi fyri Føroya fólks frama, at vit fáa eina rættvísa skattalóg, mæla til, at tingið samtykkir skattalógaruppskotið av 1918 óbroytt.

* * *

Mindretallet (J. Rasmussen og M. Samuelsen) skal med Hensyn til Skatteloven fra 1918 henvise til det daværende Udvalgsmindretals Bemærkninger, som man kan tiltræde. Mindretallet vil nu som tidligere gerne være med til at overveje Spørgsmaalet om hensigtsmæssigere Skattelovsregler end de nuværende, men man finder ikke uden videre de af Flertallet i 1918 foreslaaede Regler at være nogen god Løsning. Desuden véd man, at den daværende Justitsminister Zahle har udtalt i Skrivelse til Lagtinget, at Forslaget ikke egner sig til at danne Grundlaget for en Skattelov. — For saa vidt den nuværende Justitsminister skulde være sindet at nedsætte den af fhv. Minister Zahle foreslaaede Kommission, har Mindretallet under en anden Sag udtalt sin Beredvillighed til at medvirke ved en saadan Kommissions Nedsættelse paa nærmere angivne Vilkaar. Den eventuelle Kommission vilde saa formentlig ogsaa kunne overveje Skattespørgsmaalet. Kommissionen vil imidlertid ikke blive nedsat for nærværende Tid allerede af den Grund, at der ikke for Tiden foreligger noget Lovforslag til en saadan Kommissions Nedsættelse, og et saadant Forslag vil, da Tiden for denne Lagtingssamling er saa langt fremrykket, ikke kunne foreligge før til næste Lagtingssamling. Mindretallet foreslaar at benytte den mellemliggende Tid til at udsende Flertallets Skattelovsforslag til Forstanderskabernes Erklæring. Dette er formentlig ønskeligt allerede af den Grund, at de kommunale Myndigheder efter Forslagets Indhold skal arbejde med disse Lovregler, og man bør formentlig af rent praktiske Grunde sikre sig, at de kommunale Myndigheder finder Forslagets Bestemmelser hensigtsmæssige.

* * *

Uppskot frá meirilutanum (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen):

Tingið samtykkir tað av løgtinginum í 1918 avgjørda skattalógaruppskot óbroytt.

Uppskot frá minnilutanum (J. Rasmussen og M. Samuelsen):

Amtmanden anmodes om at udsende det af Lagtinget i 1918 vedtagne „Forslag til Lov om Indkomstskat til Lag-

tinget m. m." til de kommunale Forstanderskaber og Thorshavns Byraads Erklæring. Disse Erklæringer bør foreligge inden Lagtingets ordinære Samling 1921.

Tórshavn, hin 27. august 1920.

J. Patursson. *R. Rasmussen.*

Fmnð.

Joen Rasmussen. *M. Samuelsen.*

Den *9. September* foretoges Sagens 2. *Behandling*.

Formanden fremlagde saalydende *Ændringsforslag til Flertallets Forslag:*

1. Forslagets § 27 udgaar.
2. Ordet „28" i § 28 ændres til „27".
3. I § 28 ændres Ordet „1921" til „1922".

Thorshavn, den 9. September 1920.

Edw. Mortensen.

Overgang til 3. Behandling vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *14. September*.

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet 9 stemte for og ingen imod (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy, Formanden).

Ændringsforslaget til Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag, saaledes ændret, sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

LXXXV. Nedsættelse af Valgretsalderen til Lagtinget m. m.

Den *11. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Tórshavn, hin 11. august 1920.

Til

Føroya Løgtings.

Undirskrivaðu biða tingið taka til umhugsan at fáa valrættsaldurin til Løgtingið lækkaðan.

Við hávirðing

Sjálvstýrisflokksins vegna

J. Patursson.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds*.

Den *28. August* afgav Udvalget saalydende

Nevndarálit.

Nevndin hevur fingið hettar mál um hendi, sum sjálvstýrisflokkurin hevur lagt fram á ting, og tilmælist tað, at tingið hugsar um at lækka valrættaraldurin til løgtingsins.

Meirilutinn (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) heldur tað vera beint, at tann 25 ára aldur, sum áður hevur verið ásettur til valrættaraldur til løgtingsins, verður lækkaður í 21 ár. Í flestum av

okkara grannalondum hevur valrættaraldurin verið lækkaður nú í seinri tíð. Tað kann ikki tykjast annað enn natúrligt.

Ungmenni fáa meiri skúlakunnleika nú enn áður, og skuldu tí ætlast at vera komin fyrr til manns; eisini verður nú einstaklingurin skattaður nógv longur niður í aldur enn vant hevur verið fyrr.

Meirilutinn heldur, at valrættaraldurin eigir at lækkast ikki einans til løgtingsins, men eisini til sóknastjórnarval (Forstanderskabsvalg), skúlanevndarval og meinigheitsráðsval, og loyvir sær at stilla eftirfylgjandi uppskot til lóg um lækkan valrættaraldursins í Føroyum.

* * *

Mindretallet (J. Rasmussen og M. Samuelsen) formener, at der for Tiden ikke er tilstrækkelig Anledning til at foreslaa Valgretsalderen til Lagtinget nedsat. Der foreligger ikke fra det færøske Folk noget Krav i saa Henseende. Mindretallet finder det desuden meget praktisk, at Valgretsalderen er ens saavel til Folketingsvalg, Lagtingsvalg som kommunale Valg, og da Valgretsalderen i Folketinget ved den Grundlov, som nu forhaabentlig snart vedtages og træder i Kraft, fastsættes til 25 Aar, formener Mindretallet, at man bør blive staaende derved. Man har derfor under Sagen ont Lagtingsloven, hvor Spørgsmaalet om Valgretsalderen rettelig bør behandles, stillet Forslag i Overensstemmelse hermed. At sammenblande Spørgsmaalet om den kommunale Valgret, Valgret til Skolekommission og Menighedsraad samt Lagting i et Forslag, saaledes som foretaget af Flertallet, forekommer Udvalgsmindretallet at være i Strid med de Regler, som sædvanlig benyttes, og derfor forkasteligt.

* * *

Uppskot frá meirilutanum:

Valrættaraldurin til løgtingið, sóknarstjórn, skúlanevnd og meinigheitsráð lækkast til 21 ár.

Ved Sagens *2. Behandling* den *31. August* blev Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3. Behandling sat under Afstemning og vedtaget med 11 Stemmer mod 0.

Den *6. September* fremlagdes saalydende

Ændringsforslag.

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

1) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854.
I § 3 ændres Ordene: „25de Aar" til „21de Aar".

2) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 84 af 30. April 1909 om Tillæg til og Forandring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.
I § 2 ændres Ordene: „25de Aar" til „21de Aar".

3) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 126 af 27. Maj 1908 om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.
I § 5 ændres Ordene: „25de Aar" til „21de Aar".

4) Forslag til Anordning om Ændring i Anordning Nr. 284 af 13. December 1912, hvorved Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912 sættes i Kraft paa Færøerne.
I § 4 ændres Ordet „25" til „21".

Lagtinget, den 6. September 1920.

Edw. Mortensen. *Nyholm Debess.*
R. Rasmussen. *Johan H. Poulsen.*

Sagens *3. Behandling* foretoges den *14. September.*

Ændringsforslagets Punkt 1 sattes under Afstemning ved Navneopraab, hvorved 12 stemte for og 8 imod (Nej stemte: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen,

Tórgarð, M. Samuelsen. Stemte ikke: Formanden. Fraværende: Effersøe). Formanden udtalte, at Forslaget ifl. Forretningsordenens § 31 ikke kunde anses for vedtaget, eftersom Lagtinget den 9. s. M. havde vedtaget et Lovforslag. som fastsætter Valgretsalderen til Lagtinget til 25 Aar.

Ændringsforslagets

Punkt 2 vedtoges med 12 Stemmer mod 0
— 3 — — 12 — — 0
— 4 — — 12 — — 0

Herefter betragtedes Udvalgets Forslag som bortfaldet.

LXXXVI. Lov om Bogføring.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Lov om Bogføring.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *15. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *25. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Løgtingið samtykti í 1916, 1918 og 1919 uppskot til lóg um bókføring. Hettar uppskot hevur enn ikki notið lóggildi.

Nú hevur sjálvstýrisflokkurin lagt tað fram á ting.

Nevndini tykir tað vera stórt spell, at so leingi skal bíðast eftir, at hesar reglur, sum eru í uppskotinum, verða gjørdar galdandi fyri okkara keypmenn. Fyri um møguligt at fáa stjórnarsamtykt til hettar uppskot, skal nevndin tilráða tinginum at samtykkja uppskotið einaferð enn og samtykkja tað óbroytt.

Uppskot.

Tingið samtykkir, at tað í tingsetunum 1918 og 1919 samtykta uppskot til „Forslag til Lov for Færøerne om Bogføring m. m." óbroytt verður sett í gildi.

Ved Sagens *2. Behandling* den *28. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 13 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* vedtoges, ved Afstemning, Udvalgets Forslag med 14 Stemmer mod 0.

S. D. fremlagdes saalydende *Indstilling:*

Løgtingið, 1. sept. 1920.

Til
justitsministeriið.

Løgtingið hevur aftur iár tikið hettar mál, sum samtykt var á løgtingi ifjør: Uppskot til lóg um bókføring, til viðgerðar.

Málið varð vist til ð mannanevnd. Nevndin mælti tinginum til at samtykkja uppskotið óbroytt.

Til triðju viðgerðar fór hettar málið 28. august. Í dag (1. sept.) var uppskotið samtykt óbroytt við 16 atkvøðum.

Hervið framsendist málið til ministeriið.

Denne Indstilling blev *ikke* oplæst og vedtaget.

LXXXVII. Lov om Arveafgift.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Lov om Arveafgift.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den 25. *August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Sjálvstýrisflokkurin hevur flutt hettar mál á ting.

Løgtingið samtykti i 1918 uppskot til „anordning" um arvagjald.

Hettar uppskot er enn ikki komið i gildi, og fyri at skunda undir, at so má verða, skal nevndin tilráða, at tingið einaferð enn samtykkir uppskotið óbroytt.

Uppskot.

Tingið samtykkir, at tað i tingseluni 1918 samtykta uppskot til „Forslag til Anordning om Arveafgift paa Færøerne" óbroytt verður sett i gildi.

Ved Sagens *2. Behandling* den *28. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 13 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning og vedtaget med 16 Stemmer mod 0.

LXXXVIII. Lov om Storhvalsfangst.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Lov om Storhvalfangst.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den 25. *August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Uppskot til lóg um stórhvalaveiðu.

Í brævi, dagsett 11. august h. á., hevur sjálvstýrisflokkurinn borið hettar mál á ting.

Tingið samtykti í 1917 uppskot til lóg um stórhvalaveiðu í Føroyum (sí løgtingstíðindi 1917, fylgisskjal 10). Aftur samtykti løgtingið sama uppskotið 1918 (sí løgtingstíðindi 1918, síðu 35).

Uppskotið hevði tað til endamál, at hvalaveiðan skuldi leggjast í hondina á Føroyingum, soleiðis, at løgtingið skuldi kunna skipa fyri, um nakrir ella eingir skuldu skjóta hvalir, og, um loyvt var at skjóta, tá hvørjir, ið skuldu skjóta, og hvørjar treytir, teir skuldu geva seg undir. Eisini kundi hvalaveiðan, um tingið ynskti tað, ganga fyri landsins reikning.

Nevndini má tykja tað vera stórt spell, at hendan tilætlaða lóg ikki enn er komin í lag og kann ikki annað halda enn, at tann ránskapur, sum nú er lógligur í stórhvalaveiðuni, á mangan hátt er hættuligur fyri okkara sjóvinnuvegir nú og í framtíðini. Tað skal eisini vísast á, at so rúmar rásir fyri hvalaveiðu, sum í Føroyum eru, hevur einki annað land í Evropa.

Nevndin heldur tí, at tað er mestu tørvur á at fáa hesa tilætlaðu lóg at galda skjótast gjørligt, og fyri at skunda undir tað, ið skundast kann, má nevndin ráða tinginum enn einaferð at samtykkja hvalalógaruppskotið óbroytt, tó so, at talið 1920 í uppskotinum av 1918 setist til 1922.

Uppskot.

Tingið samtykkir tað av tinginum í 1917 og 1918 samtykta „Forslag til Lov om Hvalfangst ved Færøerne" við teirri broyting, at talið „1920" í § 4 broytist til „1922".

Ved Sagens 2. *Behandling* den *28. August* sattes Spørgsmaalet om dens Overgang til 3. Behandling under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *9. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

LXXXIX. Lov om Sætteskipperprøven.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Lov om Sætteskipperprøven.*

Den *13. August* blev Sagen efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *25. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Uppskot um framhjáprógv við skiparaskúlan.

Løgtingið samtykti í fjør uppskot um framhjáprógv við skiparaskúlan. Hetlar uppskot hevur enn ikki fingið lóggildi. Tað er tó av størsta týdningi fyri okkara sigling.

Nevndin mælur tess vegna tinginum til enn einaferð at samtykja ta skipan, løgtingið í fjør fann hentasta, og stillar soljóðandi

Uppskot:

Forslag til Lov for Færøerne om Undervisningen ved Tillægsprøven til Sætteskipperprøven.

§ 1.

Der vil ved Thorshavns Fiskeskipperskole kunne tages en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven.

Til denne Prøve kræves:

Matematik, herunder:

1. *Aritmetik* med følgende Omfang: De fire Regningsarter med hele Tal, almindelig Brøk og Decimalbrøk.

2. *Plangeometri:* Cirkelen og dertil hørende Linier. Trekanten, Udførelsen af de almindelige geometriske Konstruktioner. Decimal- og Kordeskala.

Navigation. Søuret. Længdebestemmelse ved Hjælp af Søuret og en Klokkeslætsobservation af Solen. Bestemmelse af Skibets Sted ved Stedlinieobservationer af Solen. Bestemmelse af Solens Azimuth og Amplitude. Bestemmelse af Deviationen ved astronomisk Observation.

Søret. Skibsførerens Myndighed med Hensyn til Lydigheds Tilvejebringelse om Bord samt til Forseelser og Forbrydelser begaaede om Bord. Skibsmandskabets Rettigheder og Pligter.

§ 2.

Ingen kan indstilles til denne Prøve, forinden han har bestaaet Sætteskipperprøven.

Lagtinget beslutter at anmode Justitsministeriet om hos Handelsministeriet at faa udvirket, at Fart med Sejlfiskekuttere hjemmehørende paa Færøerne regnes jævnt med den i Sønæringsloven nævnte Søfart.

Ved Sagens *2. Behandling* den *28. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 17 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning og vedtaget med 16 Stemmer mod 0.

XC. Lov om Sønæringen.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Lov om Sønæringen.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til Udvalget angaaende Præsteskyds.

Den *25. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Sjóvinnulógin.

Løgtingið samtykti í fjør broytingaruppskot til sjóvinnulógina. Hettar mál hevur stjórnin ikki framt.

Nevndin heldur tað verða hart fyri neyðini, at henda broyting kemur í lag sum skjótast, og skal mæla tinginum til at endurnýa samtyktina frá í fjør. Nevndin stillar tilikt

Uppskot.

Forslag til kongelig Anordning for Færøerne om Lempelser i Lov om Sønæringen.

I Henhold til § 18 i Bekendtgørelse af Lov om Sønæringen af 1. April 1919 fastsættes følgende Lempelser:

Fiskefartøj hjemmehørende paa Færøerne paa Fart udenfor de i Bekendtgørelse af Lov om Sønæringen af 1. April 1919, §§ 16 og 17, nævnte Farvande og ethvert paa Færøerne hjemmehørende Fiskefartøj af over 250 Tons skal have en Fører, der har Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse og derhos har bestaaet den i Lov for Færøerne om Undervisningen ved Tillægsprøven til Sætteskipperprøven omhandlede Eksamen, samt en Bedstemand (Styrmand) med Bevis som Fiskeskipper af 1. Klasse.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 28. *August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 14 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 3. *Behandling* den 1. *September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

XCI. Ulykkesforsikringsloven.

Den *11. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 30. Juli 1920.

Med Skrivelse af 7de Marts 1919 — F. A J. 1915 Nr. 566 — indsendte Amtet hertil det med Bilag hoslagt tilbagefølgende, af Lagtinget i dets ordentlige Samling i Aaret 1918 vedtagne Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde sættes i Kraft paa Færøerne, tillige med en af Lagtinget vedtagen Beslutning, hvorefter Lovens Ikrafttræden foresloges udskudt, indtil en Forhandling mellem Sagkyndige paa Forsikringsomraadet og et af Lagtinget nedsat Udvalg havde fundet Sted til Afhjælpning af de i den hoslagt tilbagefølgende Udvalgsbetænkning angivne Vanskeligheder ved Ordningen af Forsikringspligten indenfor Fiskerierhvervet.

Som det fremgaar af den vedlagte Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 27. d. M. med Bilag er disse Vanskeligheder fjernede ved Vedtagelsen af Lov af 28. Juni 1920 om Ændringer i Ulykkesforsikringsloven.

Justitsministeriet skal derfor, idet man vedlægger et Eksemplar af Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 28de Juni 1920 af Ulykkesforsikringsloven, saaledes som denne er ændret ved Lov af 28. Juni 1920, anmode Amtet om at indhente en Erklæring fra Lagtinget om, med hvilke Ændringer Loven, som den

nu foreligger, findes at burde sættes i Kraft paa Færøerne.

Svanning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

Færø Amt, den 11. August 1920.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* vedtoges det efter Forslag af R. Rasmussen at henvise den til et Udvalg paa *5 Medlemmer*, hvortil den *14. s. M.* valgtes: *R. Rasmussen, Strøm, Thomsen, A. Samuelsen og M. Samuelsen.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Denne Sag blev, efter at den adskillige Gange havde været behandlet i Lagtinget ført til endelig Afslutning i den ordinære Samling 1918, idet at Udvalgets *„Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde sættes i Kraft paa Færøerne"* blev enstemmigt vedtaget af Lagtinget, men grundet paa delvis Usikkerhed i hele det indviklede Forsikringsvæsens Anvendelighed paa Færøerne vedtog Tinget dernæst et Forslag til Beslutning, hvori udtales Ønskeligheden om, at Sagen undergives en fornyet særlig sagkyndig Overvejelse inden Lovens Ikrafttrædelse. Det man nærede størst Betænkeligheder ved i Lagtinget var Forholdet vedrørende Forsikringspligten for Fartøjer under 4 Tons (se Lovens VIII. Kapitel § 66). Der blev i 1918 i Overensstemmelse med Forslaget til Beslutning nedsat et staaende Udvalg til sammen med forsikringskyndige Mænd at foretage den nødvendige Overvejelse.

Da denne Overvejelse imidlertid ikke har fundet Sted paa den Maade, som Lagtinget havde tænkt sig, har dette sin Grund deri, at man i det øvrige Kongerige ogsaa var stillet overfor de samme Vanskeligheder med Hensyn til Forsikringspligten overfor Fartøjer under 4 Tons, og at Lovgivningsmyndigheden desaarsag ved Lov af 28. Juni 1920 om Ændringer i Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde har søgt disse Vanskeligheder fjærnede.

Da Sagen nu atter ved Amtets Skrivelse af 11. August d. A. er forelagt Lagtinget, bilagt med:

1) Skrivelse fra Arbejderforsikringsraadet af 23. Juli 1919.
2) Skrivelse fra samme af 23. Juli 1920.
3) Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 27. Juli 1920,
4) Skrivelse fra Justitsministeriet af 30. Juli 1920, og
5) Bekendtgørelse af Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde, saaledes som denne ef ændret i Henhold til Lov af 28. Juni 1920,

er for en stor Del, de Vanskeligheder fjærnede, som foranledigede Lagtingets Forslag til Beslutning efter Sagens endelige Vedtagelse i 1918.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat til at afgive Betænkning i denne Sag tillader sig derfor at udtale, at man efter Lovens § 66 saaledes som den nu er ændret (se særlig Bekendtgørelsens § 66 B og § 66 F) ikke mere nærer nogen Betænkelighed med Hensyn til Lovens Anvendelighed for Færøerne overfor Fartøjer under 4 Tons.

Udvalget kan derfor anbefale Lagtinget i det væsentlige at henholde sig til Vedtagelsen af Forslaget til Anordning fra 1918, med de af senere Omstændigheder nødvendiggjorte Ændringer saaledes 1) at § 3 (til § 60) bortfalder, da Grænsen ½ Reg. Ton ikke engang mere behøves bibeholdt, idet den ændrede Lov slet ikke sætter nogen som helst Grænse nedad, 2) at der i § 5 i Stedet for „1.

Januar 1921" sættes „1. Januar 1922". Vedrørende § 1 og § 2 skal Udvalget tillade sig at gøre nogle Bemærkninger.

Da man ved § 1 mente det hensigtsmæssigt, at Amtet for Færøernes Vedkommende traadte i Stedet for Arbejderforsikringsraadet (se Lovens § 7), var det med særligt Henblik paa Arbejdere, der er beskæftigede paa Island. Da imidlertid Ordet „Island" er gaaet ud ved Lovens Ændring, er der formentlig ikke nogen Grund mere til at paaholde Anordningens § 1.

Vedrørende Anordningens § 2 (til § 9) stiller Forholdet sig noget anderledes. Her mente Lagtinget det mest formaalstjenligt at tilføje at: „en af Lagtinget udpeget Mand kan af Indenrigsministeriet tilforordnes Raadet eller enkelte af dets Afdelinger i Sager, der vedrører Færøerne." Angaaende dette Forhold har Forsikringsraadet i Skrivelse af 23. Juli 1919 udtalt, at det under alle Omstændigheder fraraader at saa sker, idet Raadet henviser til det betænkelige i at give en *„Landsdel"* Repræsentation i Raadet, medens Meningen med den omtalte Tilforordning af sagkyndige Mænd kun er den, at der gives *Samfundslag* og *Administrationsgrene* en Repræsentation i Raadet for at sikre dette den nødvendige specielle Sagkundskab.

Hertil skal Udvalget tillade sig at bemærke, at det paa ingen Maade har været Lagtingets Mening, at kræve Repræsentation i Raadet for Færøerne som *Landsdel* betragtet, men kun for, at særlig for Færøerne ejendommelige sociale Forhold kunde blive repræsenterede. Som et Eksempel af de mange, der kan tænkes at falde her ind under kan nævnes Afgørelsen af, i hvilket Omfang en Søn kan siges at have bidraget til Underhold af Forældrenes Husholdning i den Tid, han har været hjemme fra Skibsfiskeriet og selv under dette.

Da denne Afgørelse er bestemmende for, hvorvidt og i hvilket Omfang Forældrene er erstatningsberettigede i Tilfælde af indtræffende Ulykke, maa det siges at være af Betydning for Raadet at kunne forhandle med en lokalkendt Mand, særlig da en saadan Sag i Følge de stedlige Forhold ingenlunde er let at afgøre paa en nogenlunde retfærdig Maade. I den Tid, Sønnen har været hjemme, har han maaske arbejdet sammen med Faderen paa den til Huset hørende Jordlod, eller han maaske har drevet Fiskeri med Robaad eller Sejfangst med Vaad, hvorved der altid tilfalder Husholdningen en mere eller mindre værdifuld Indtægt.

Ja, selv under Skibsfiskeriet hænder det af og til, at den unge Mand hjembringer Helleflynder, Torskehoveder o. a. m., der er af ikke uvæsentlig Betydning for en Husholdning. Dette altsammen bortset fra, hvad Sønnen yder eller ikke yder til sine Forældres Husholdning af sin kontante Pengefortjeneste. Paa den anden Side maa vedkommende Ydelse atter afvejes mod, hvad han modtager gratis af Udrustning fra Hjemmet til Skibsfiskeriet, saasom hjemmegjort Uldtøj og andre Klæder.

Det vil formentlig med tilstrækkelig Tydelighed fremgaa af det her fremførte Eksempel (der langt fra er det eneste, der kunde fremføres) hvor nødvendigt det er for Forsikringsraadet at kunne forhandle med lokalkendte Mænd for Færøernes Vedkommende, hvad enten det sker paa den ene eller den anden Maade. Udvalget mener derfor ikke at kunne raade Lagtinget til at fravige § 2.

Under Henvisning til ovenstaaende skal Udvalget tillade sig at foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

Det af Lagtinget i 1918 vedtagne Forslag til Anordning, hvorved Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde sættes i Kraft paa Færøerne bibeholdes med følgende Ændringer:

§ 1 bortfalder.
§ 2 bibeholdes uforandret som § 1.
§ 3 bortfalder.
§ 4 bibeholdes som § 2.
§ 5 bibeholdes som § 3, idet dog „1. Januar 1921" ændres til „1. Januar" 1922".

Ved Sagens 2. *Behandling* den 27. *August* overgik den til 3. Behandling.

Ved Sagens *3. Behandling* den *1. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

S. D. oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 1. September 1920.

Til
Justitsministeriet.

Sagen om Ulykkesforsikringsloven, der i 1918 egentlig fik en afsluttende Behandling i Lagtinget, har paa Grund af Omstændigheder, der vil være Ministeriet bekendt, atter i Aar været forelagt Lagtinget.

Ved Sagens 1. Behandling overgik den til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer, der den 24. August afgav Betænkning med Forslag, der gik ud paa at anbefale Lagtinget, i det væsentlige at henholde sig til det i 1918 vedtagne Forslag.

Ved Sagens 3. Behandling, der fandt Sted den 1. September, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmigt med 17 Stemmer.

Idet man henviser til selve Betænkningen med Forslag, saavel fra i Aar som fra 1918, tillader man sig herved at fremsende Sagen til Ministeriets videre Forsorg.

E. Olrik. *R. Rasmussen.*

Joen Poulsen.

LCII. Lov om Tilsyn med Dampkedler.

Den *10. August* fremlagdes saalydende Skrivelser:

Færø Amt.

Thorshavn,
den 3. August 1920.

Ved at fremsende hosfølgende Genpart af Skrivelse fra Justitsministeriet af 24. f. M. skulde man forelægge Lagtinget det i Ministeriets Skrivelse ombandlede Spørgsmaal til Erklæring. Det tilføjes, at man for det Tilfælde, at Lagtinget maa anse det for rettest, at Loven sættes i Kraft paa Færøerne, maa anse følgende Ændringer for naturlige:

§ 4 udgaar.

§ 13. Den i sidste Punktum omtalte Indsendelse af Meddelelse til Direktoratet „gennem den paagældende Fabriksingeniør" maa formentlig ske gennem Amtet, da Loven om Arbejde i Fabrikker m. v. og det offentliges Tilsyn dermed af 29. April 1913 ikke gælder paa Færøerne; derimod vil det formentlig være naturligt at lade Tilsynet iøvrigt sortere under Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet. Ligeledes maa Anmeldelsen i § 18, 1. og Begæringen om Hovedsyn i § 19 I ske gennem Amtet.

§ 21 i 4. Linje udgaar „Fabriksinspektøren eller" og i 5. Linje „i Inspektørens Sted."

Fristen i § 22 III bør formentlig ændres til „snarest muligt" af Hensyn til den vanskelige Postforbindelse.

§ 24. Bestemmelsen om, at Oversynet skal bistaas af en af de under Direktoratet ansatte overordnede Teknikere, vil formentlig virke for kostbart og besværligt.

Maaske kunde hele Reglen om Oversyn udgaa, men da Muligheden for større Fabrikanlæg ikke er udelukket, bør den dog vel blive staaende.

§ 25. Af Hensyn til de store Bekostninger ved at sende Direktoratets Personale til Færøerne henstilles efter Ordet „Personale" i 2. Linje, at indføje Ordene „eller den, som af Arbejds- og Fabrikstilsynet maatte blive antaget dertil."

§ 26 II udgaar.

§ 31, 2. Punktum udgaar.

§ 32 udgaar.

§ 33 affattes saaledes:

Denne Lov træder i Kraft straks.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Justitsministeriet.

København,
den 24. Juli 1920.

I Skrivelse af 8. Maj 1920 — F.A.J. 1920 Nr. 52 — har Amtet indstillet, at Spørgsmaalet om Udvidelse til Færøerne af Lov om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden af 4. Oktober 1919 forelægges Lagtinget til Erklæring.

Foranlediget heraf skal man anmode Amtet om at indhente Erklæring fra Lagtinget om, hvorvidt der maatte være Grund til at sætte den paagældende Lov i Kraft paa Færøerne og i bekræftende Fald om, hvilke Lempelser i Loven, der maatte findes paakrævede eller formaalstjenlige.

Svenning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden
over Færøerne.

Ved Sagens *1. Behandling* den *12. August* blev den efter Forslag af Formanden henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg har faaet henvist til Betænkning nærværende Sag angaaende Lov af 4. Oktober 1919 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.

Sagen er bilagt: 1) med en Skrivelse af 24. Juli 1920 fra Justitsministeriet, hvoraf fremgaar, at Amtet ved Skrivelse af 8. Maj har indstillet og Ministeriet bifaldet, at ovennævnte Lov forelægges Lagtinget til Erklæring og 2) med en Skrivelse af 9. August fra Amtet, hvori forefindes Udkast til et Forslag til Anordning. Da der saavidt Udvalget bekendt hidtil ikke har været gældende Lovregler for Færøerne, hvorefter der skal føres Tilsyn med Dampkedler, maa Udvalget formene, at det vilde være formaalstjenligt at faa yderligere Oplysninger om, i 1) hvilken Udstrækning Dampkedler anvendes her paa Øerne samt 2) om visse Forhold vedrørende Kedlernes Størrelse og 3) Maaden, hvorpaa de er installerede o. s. v., inden man giver sig til at lovgive paa dette Omraade.

I Overensstemmelse hermed skal Udvalget foreslaa Lagtinget til Vedtagelse:

1) Sagen udsættes til næste Aar.
2) Amtet anmodes om at tilvejebringe de nødvendige Oplysninger vedrørende Anvendelse af og øvrige Forhold vedrørende Dampkedler paa Færøerne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *25. August* blev Udvalgets Forslag 1—2 sat under Afstemning og vedtaget med 15 Stemmer mod 0.

XCIII. Ændring for Færøerne om Forebyggelse af Ulykker ved Maskiner.

Den *10. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Justitsministeriet.

København,
den 23. Juli 1920.

I Skrivelse af 8. Maj 1920 — F. A. J. 1920 Nr. 52 — har Amtet henledt Opmærksomheden paa, at det formentlig under Hensyn til de paa Færøerne projekterede Stærkstrømsforetagender m. v. vil være af Betydning, at Kap. III i Lov om Arbejde i Fabrikker m. v. samt det offentliges Tilsyn dermed (af 29. April 1913) i Medfør af nævnte Lovs § 51 sættes i Kraft paa Færøerne.

Foranlediget heraf skal man under Henvisning til Amtets Skrivelse af 30. September 1915 — F. A. J. 1913 Nr. 576 — anmode Amtet om at indhente Erklæring fra Lagtinget om, hvorvidt der maatte være Grund til at sætte de paagældende Bestemmelser i Kraft paa Færøerne og i bekræftende Fald om, hvilke Lempelser i disse, der maatte findes paakrævede eller formaalstjenlige.

Svenning Rytter.

Aage Svendsen.

Amtmanden
over Færøerne.

Tilstilles Lagtinget til Erklæring.

Færø Amt, den 8. August 1920.

E. Olrik.

Til
Færøernes Lagting.

Ved Sagens *1. Behandling* den *12. August* blev den efter Forslag af R. Rasmussen henvist til *Udvalget for forskelligartede Sager.*

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Denne Sag, der har foreligget for Lagtinget adskillige Gange før, bl. a. i 1913, 1914 og 1915 (se Lagtingstidende for 1913, Side 5, for 1914, Side 3 og 1915, Side 20), er ved Amtets Paategning paa Justitsministeriets Skrivelse af 23. Juli d. A. atter i Aar tilstillet Lagtinget.

Det fremgaar af Justitsministeriets Skrivelse, at Amtet ved Skrivelse af 8. Maj 1920 har henledet Opmærksomheden paa Sagen under Hensyn til de paa Færøerne projekterede Stærkstrømsanlæg.

Som det fremgaar af Lagtingets Vedtagelse i 1915 blev Amtmanden anmodet om at lade Politiet (i Thorshavn Landfogden og udenfor Thorshavn Sysselmændene) føre et Slags Kontrol eller Tilsyn med de værende Maskiner. Desuden blev Amtmanden anmodet om at foranledige, at der gennem Sysselmændene blev gjort Indberetninger om de i deres respektive Sysler i Brug værende Maskiner. Det vilde have været af Betydning for Udvalget, om der ved den i Aar fremlagte Sag havde foreligget saadanne Indberetninger; men da der i Sagen ikke foreligger andre Indberetninger end de, der paa Foranledning af Lagtingets Vedtagelse i 1913 forelagdes Tinget i 1914, gaar Udvalget ud fra, at der ikke forefindes andre.

Der er dog næppe Grund til at antage, at der er sket større Forandringer i Brugen af Maskiner paa Færøerne siden 1914, og det kunde derfor vel forsvares, at Lagtinget indtog samme Stilling til Tilsynsspørgsmaalet, som det tog i 1915;

men da der i Aar er inddraget et nyt Moment i Sagen, bør Tinget ogsaa tage sin Stilling under Hensyn til dette.

Som allerede før bemærket, har Amtet i Aar foranlediget Sagen genrejst under Henvisning til, at der forberedes Stærkstrømsanlæg og eventuelt i Forbindelse med samme staaende Fabriksdrift paa Færøerne.

Da det maa forventes, at de allerede paabegyndte og under Forberedelse værende Anlæg af Stærkstrømsledninger vil medføre en større Maskindrift, og det derfor vil være betimeligt at tage under fornyet Overvejelse, hvorledes og i hvilken Udstrækning det Offentlige bør sikre Samfundets Medlemmer mod at lide Skade ved Brugen af Maskiner.

Da Lov Nr. 77 af 19 April 1907 om Stærkstrømsanlæg ogsaa tager Sigte paa at sikre Samfundets Medlemmer mod at lide Skade, og nævnte Lov desuden ikke i alle Maader er hensigtsmæssig for Færøerne, som den er, vil det uden Tvivl være af Betydning, at denne Lov tages under fornyet Overvejelse sammen med den under nærværende Sag forelagte Lov.

I Betragtning af, at man ikke i indeværende Samling ser sig i Stand til at tilvejebringe de for Sagens heldige Fremme nødvendige Oplysninger, formener Udvalget, at det vil være ønskeligt, om Amtmanden i Forbindelse med et af Lagtinget dertil nedsat Udvalg indtil næste Aars Samling underkaster hele Spørgsmaalet om Sikring af Arbejderne mod Skade ved Maskiner m. v. for Færøernes Vedkommende en grundig Overvejelse og siden fremkomme med de nødvendige Forslag for Lagtinget.

Udvalget tillader sig derfor i Overensstemmelse med foranstaaende at anbefale til Vedtagelse følgende:

1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Amtmanden anmodes om i Forbindelse med et staaende Udvalg paa 2 Medlemmer at underkaste Sagen om Forebyggelse af Ulykker ved Maskiner og Sagen om Stærkstrømsanlæg en Overvejelse og til næste ordinære Samling forelægge Sagen for Lagtinget.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 25. *August* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

Den 26. *August* foretoges Valg af *staaende Udvalg*. Til Medlemmer heraf valgtes: *Mortensen og Efersøe*.

XCIV. Kundgørelsestidende.

Den *11. August fremlagde Selvstyrepartiet Sagen om Kundgørelsestidende.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *27. August* fremlagdes saalydende:

Nevndaràlit.

Løgtingið samtykti í 1918 uppskot til nýar reglir fyri kunngering av almennum lýsingum. Hesar reglir hevur stjórnin ikki staðfest enn.

Sjálvstýrisflokkurin hevur í brævi, dagset 11. august, biðið tingið hugsa um hettar mál av nýum.

Meirilutinn (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) vil tess vegna, fyri at hettar mál nú kann fáa skjótan frama, biðja tingið um at samtykkja tað sama uppskotið óbroytt.

* * *

Mindretallet (J. Rasmussen og M. Samuelsen) stiller sig i Aar paa samme Standpunkt som Mindretallet i 1918 og henviser til Udvalgsbetænkningen ang. denne Sag (Lagtingstidende 1918, Side 10 og 11).

* * *

Uppskot frá meirilutanum (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen):

Tingið samtykkir tær av løgtinginum i 1918 ásettu reglur um útgeving av „Alment lýsingartiðindi" óbroytt.

Løgtingið, hin 27. august 1920.

J. Patursson. *R. Rasmussen.*

Edw. Mortensen. *M. Samuelsen.*

J. Rasmussen.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *30. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 15 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *9. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab, hvorved det blev enstemmig vedtaget med 12 Stemmer (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen og Formanden. Fraværende: Effersøe).

XCV. Islandske Læger.

Den *11. August* fremlagde *Selvstyrepartiet Sagen om Adgang for de islandske Læger til Kommunelægeembeder paa Færøerne.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* blev den efter Forslag af Patursson henvist til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *28. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Tinglið samtykti í fjør at biðja justitsministarinn fáa í lag, at ríkisstudningur til læknislønir kundi veitast læknum frá háskúla Reykjavíkar, og at hesir somu læknir fingu sama rætt til at fáa og umfara medicamentir sum aðrir læknir.

Tað sæst einki at vera gjørt við hettar mál enn.

Meirilutanum (Mortensen, Patursson og R. Rasmussen) tykir tað enn sum áður vera hent, at loyvi fæst til, at føroysk læknisumdømir, sum hava verið læknisleys um langar tíðir og væntast kunna aftur at fáa sama skjáli, skulu hava atgongd til, um so skal henda, at læknir frá Keypmannarhavnar háskúlá ikki søkja, tá at kunna fáa sær dugna læknir frá háskula Reykjavíkar.

Eisini tess vegna, at fleiri læknir so við og við tilreingjast, tí læknisumdømini fjølga, heldur meirilutinn, at enn meiri tørvur er á, at henda í fjør av tinglnum umsókta atgongd fyri íslenskum læknum fæst í lag.

Sambandspartiet er i sin Tid gaaet med til at anmode Ministeriet om at udvirke, at Læger, der ikke havde taget Eksamen ved Københavns Universitet fik Ret til at arbejde som Kommunelæger paa Færøerne under Forudsætning af, at der ikke til disse Lægestillinger kunde skaffes fuldt ud kvalificerede Læger fra Danmark. Da der nu er al Grund til at tro, at de færøske Kommunelægepladser kan besættes med Læger, der har taget Eksamen ved Københavns Universitet, er hin Forudsætning bortfaldet, og Udvalgets Mindretal (J. Rasmussen og M. Samuelsen) ser derfor ikke, at der for Tiden er Anledning til at opretholde Stillingen fra 1919, og man deltager derfor ikke i Flertallets Indstilling. Skulde det vise sig, at Læger ikke kan skaffes fra Danmark, vil Mindretallet ikke afskære sig fra at genoptage Forhandlingerne paa Grundlaget fra 1919.

* * *

Uppskot fra meirilutanum:

1. Justitsministeriet anmodes om at udvirke, at Tilskudet fra Statskassen til de færøske Kommunelægepladser skal kunne anvendes til Lønning af Læger uddannede ved Reykjavik Universitet.

2. Saafremt der ansættes Læger med Eksamen fra Reykjavik Universitet paa Færøerne, tilraader Tinget, at Justitsministeriet i Henhold til Lov No. 122 af 29. April 1913 § 4 meddeler disse Tilladelse til at destribuere og dispensere Medicin, eller, hvis det er nødvendigt, ved Lov skaffer den nødvendige Hjemmel til at give saadan Tilladelse og til iøvrigt at fjerne de Vanskeligheder, som Lovgivningen maatte lægge i Vejen for Ansættelse af islandske Læger paa Færøerne og for, at disse kan fungere paa tilfredsstillende Maade.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *1. September* vedtoges dens Overgang til 3. Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 3. *Behandling* den *9. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Nielasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen og Formanden. Fraværende: Effersøe).

XCVI. Oversættelse af Lagtingets Forretningsorden og Telefonhaandbogen.

Den *11. August* fremlagdes saalydende:

Uppskot
til avgerðar.

Tingið samtykkir,

at biðja skúlabókanevndina um at lata yvurseta tingskipanin (lagtingets forretningsorden) og telefonhandbókina til føroyskt, mál og prenta til næstu tingsetu. Útreiðslurnar herav rindast úr býtisgrunninum (amtsrepartitionsfonden) og telefonkassanum.

Løgtingið, 10. august 1920.

J. Patursson.

Den *12. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *28. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Til nevndina er vist bræv, dagssett 10. h. m., hvarí løgtingsmaður J. Patursson biður tingið útvega, at tingskipanin og telefonhandbókin verða týtt til føroyskt mál.

Meiriluturin (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther) heldur tað vera sjálvsagt, at tingskipanin verður týtt og prentað á føroyskum máli, nú hetta verður nýtt so nógv á tingi. Telefonhandbókin skal skjótt prentast av nýggjum, og heldur meiriluturin tað ti vera beint, at hon verður prentað á móðurmalinum.

Effersøe kan ikke slutte sig til Flertallets Forslag eller dets Motivering. Undertegnede Matras og A. Samuelsen kan slutte sig til, at Telefonhaandbogen oversættes paa Færøsk. Men Mindretallet finder det naturligt, at den samtidig udgives paa Dansk og stiller Forslag i Overenstemmelse hermed.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Forretningsordenens Oversættelse paa Fær-

øsk bemærkes, at det vil være naturligt at foretage dette Skridt, naar Lagtingsloven er saaledes ændret, at Tinget selv vælger sin Formand. Det vil, forinden Oversættelsen finder Sted, være Grund til at underkaste Forretningsordenen en grundig Overvejelse, da den formentlig paa flere Punkter trænger til Ændringer. — Angaaende dette Punkt fremsætter Mindretallet intet Forslag.

I. Frá meirilutinum (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther).

A 1. Tingið biður skúlabókanevndina um at lata tingskipanin týða til føroyskt mál og prenta til næstu tingsetu.

2. Útreiðslan rindist úr býtisgrunninum.

B 1. Tingið biður skúlabókanevndina um at lata telefonhandbókina týða til føroyskt og prenta.

2. Millumtingatelefonnevndin verður gjørd kunnig við hetta og umbiðin at geva skúlabókanevndini allar neyðturviligar upplýsingar.

3. Útreiðslan rindist úr telefonkassanum.

II. Fra Mindretallet (Matras og A. Samuelsen).

Saafremt der i den nærmeste Fremtid skal udgives en ny Telefonhaandbog, skal den udgives baade paa Dansk og Færøsk.

Oversættelsen maa revideres af to af Lagtinget efter Forholdstalsvalg valgte Mænd.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *31. August* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 18 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *8. September*.

Mindretallets Forslag sates under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.

Flertallets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

XCVII. Færøsk som Telegraf- og Telefonsprog.

Den *11. August* fremlagdes saalydende:

Greint uppskot til avgerðar.

Tað ber ofta á, at máltráðarstøðir her og har í landinum eru tvitnar í at taka ímóti og senda símskeytir á føroyskum máli. — Tað ber eisini á, at símastøðan (telegrafstationen) í Havn hevur seg undan at senda símskeyti á føroyskum máli innanlendis. — Eisini hevur símstøðan í Havn noktað at senda føroysk símskeyti til útlondini, uttan at tað ikki eru meir enn 4 bókstavir í hvørjum orði — Heldur ikki kann føroyskt mál úr Keypmannahavn nýtast til blaðsímskeyti (pressetelegrammer) uttan fyri tvífaldan takst, ti okkara mál siglst ikki at vera góðkent símamál.

Hesi høft á móðurmálinum ynskir tingið at taka av og samtykkir:

1) at máltráðarstøðunum yvirhøvur og símastøðuni í Havn verður álagt at taka ímóti og senda innanoyggja símskeyti á føroyskum máli og

2) at heita á stóra Norrøna símafelagið (Store Nordiske Telegrafselskab) at lata føroyskt mál njóta javnrætt við onnur mál, t. d. íslenskt, í símasambandi millum Føroyjar og útlond.

Løgtingið, 10. august 1920.

J. Patursson.

Ved Sagens *1. Behandling* den *13. August* henvistes den efter Forslag af Patursson til *Udvalget angaaende Præsteskyds.*

Den *23. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Tingið hevur flýtt nevndini uppskot frá J. Patursson um føroyskt mál sum símamál (telegrafmál og telefonmál).

Í frágreiðingini til hettar uppskot er frásagt: 1) *at* tað við hvørt verður ógreiða á telefonstøðunum, tá sendast skulu símskeytir á føroyskum máli; 2) *at* tað eisini hevur verið fløkt at fingið sent símskeytir á føroyskum máli frá telegrafstøðuni í Tórshavn, og 3) *at* telegrafstøðan í Keypmannahavn ikki sigur seg hava rætt til at nýta føroyskt mál sum vanligt símsmál, ti Føroyskt er ikki samtykt „anerkendt" símsmál.

* * *

Undertegnede J. Rasmussen og M. Samuelsen maa formene, at der ikke er Anledning til at foretage noget videre i den foreliggende Sag.— Spørgsmaalet om Færøsk som Telegrafsprog mellem Færøerne og omkringliggende Lande ses at være rejst udenfor Lagtinget, og den foreliggende Skrivelse fra Overtelegrafbestyreren i København af 6. April 1920 viser, at Sagen er under Overvejelse. Lagtinget bør derfor formentlig nu stille sig afventende.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Benyttelsen af Færøsk som Telegramsprog mellem de færøske Telefonstationer indbyrdes, da finder man heller ingen Anledning til at rette Henvendelse til Telefonbestyrelsen. Mindretallet véd, at der mange Steder paa Færøerne afsendes Telefontelegrammer paa Færøsk. Man føler sig overbevist om, at overalt, hvor Afsendere af Telegrammer er i Stand til at skrive disse paa Færøsk, bliver de modtagne og afsendte, for saa vidt Afsenderstationens Personale ser sig i Stand dertil. Og hvis man ikke ser sig i Stand dertil, vil et Paalæg fra Telefonbestyreren ikke hjælpe. — Man er

sikker paa, at Telegrammer paa Færøsk ikke af principielle Grunde afvises fra Telefonstationerne. — Mindretallet kan derfor ikke deltage i Flertallets Indstilling, idet den for 1ste Punkts Vedkommende er betydningsløs og for 2det Punkts Vedkommende er overflødig, da Sagen allerede er under Ekspedition. rejst af Personer udenom Lagtinget.

* * *

Meirilutinn heldur tað vera vert at royna at fáa bøtt um hesi viðurskiftir, og skal tilráða tinginum at samtykkja:

1. Telefonstjórin (landsverkfrøðingur O. Jacobsen) biðist hava eftirlit við, at telefonstøðurnar ikki meinskast við at taka ímóti og senda símskeyti á føroyskum máli.
2. „Telefrafdirektoratet for telegrafvæsenet" biðist um at fáa útvegað, at føroyskt mál verður „anerkendt" sum símamál við somu rættindum sum t. d. Íslendskt.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 25. *August* overgik den til 3. Behandling.

Sagens 3. *Behandling* foretoges den 28. *August*.

Der fremlagdes saalydende *Ændringsforslag:*

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes: Sagen udsættes indtil der foreligger en fuldstændig Ordbog i Færøsk.

Lagtingssalen, den 28. August 1920.

Poul Niclasen. *A. Samuelsen.*
J. J. Weihe. *H. C. W.-Tórgarð.*
Oliver Effersøe. *M. Samuelsen.*

Joen Poulsen.

Ændringsforslaget sattes under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod, foretoges efter Begæring af A. Samuelsen Navneopraab, hvorved Forslaget bortfaldt, idet 8 stemte for og ingen imod. (Stemte ikke: Winther, Provsten, Mortensen, Patursson, R. Rasmussen, J. H. Poulsen, Guttesen, Thomsen, Strøm, Debess, Joensen, Konoy og Formanden. Fraværende: J. Rasmussen).

Derefter sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

XCVIII. Oversættelse af Betænkninger m. m.

Den *14. September* fremlagdes saalydende Tilførsel til Forhandlingsprotokollen.

Til løgtingsins fundarbók.

Tingið biður løgtingsmann Edw. Mortensen senda formanninum tilhanda viðvíkjandi føroyskum tingskjølum sum formaðurinn ynskir umsett til danskt mál.

Løgtingið, 14. sept. 1920.

J. Patursson. *R. Rasmussen.*

Nyholm Debess.

R. Rasmussen tog dette Forslag tilbage.

Der fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til

Løgtingsins.

Vit undirritaðu loyva okkum at biða tingið samtykkja, at ein maður verðir settur til at umseta frá føroyskum til danskt tað av tingsins álitum og øðrum, sum formaðurin heldur gerst neyðugt, av tí at sakir skúlu fara til Stjórnina.

Løgtingið, hin 14. sept. 1920.

Johan H. Poulsen. *D. J. Thomsen.*

A. Samuelsen genoptog Rasmussens og Paturssons Forslag.

A. Samuelsen tog samme Forslag tilbage.

R. Rasmussen genoptog Forslaget.

R. Rasmussen tog Forslaget tilbage.

J. H. Poulsens og Thomsens Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 11 Stemmer mod 0.

IC. Ombytning af Altingstidende med Lagtingstidende.

Den *12. August* fremlagdes *Skrivelse fra Lagtingsmand J. Patursson om Ombytning af Lagtingstidende mod Altingstidende.*

Den *14. August* henvistes Sagen til *Budgetudvalget.*

Den *24. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Løgtingsmaður J. Patursson hevur í brævi, dagsettum 10. h. m. sent tinginum bræv frá skrivstovu Altingsins, dagsett 29. august 1919, hvar forsetar altingsins bjóða at senda Løgtinginum øll Altingstíðindini frá 1849 og til nú, um Løgtingið aftur ímóti vil senda Altinginum Løgtingstíðindini frá upphavi og til henda dag.

Nevndin heldur, at tingið við tøkk skal taka móti hesum bóðum og loyvir sær at seta fram hetta

uppskot.

1. Amtmaðurin verður umbiðin at senda Íslands Altingi tað prentaða Løgtingstíðindi frá upphavi og inntil nú og biða Altingið senda Løgtinginum Altingstíðindið frá byrjan til 1921.

2. Amtmaðurin verður umbiðin framvegis hvørt ár at senda Altinginum Løgtingstíðindið, móti at Altingstíðindið verður sent Løgtinginum.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 26. *August* blev Udvalgets Forslag sat under Afstemning og vedtaget med 14 Stemmer mod 0.

C. Understøttelse til Smiril.

Den *12. August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Tórshavn, hín 12. august 1920.

Til
Føroya Løgtings.

Roknskapið fyri Smiril pr. 31. mars fár sýnir eitt avlop uppá 5630.17. Skipið hevur nú verið í Keypmannahavn, og kraft hevur verið av Lloyds ein størri umvølan, ið óivað kostar nógv. Rokningarnar eru ikki enn komnar,

Smiril hevur fyrr fingið stuðning av skytskassanum c. 5000 kr. árliga. Síðan løgtingið keypti skipið, er eingin sovorðin studningur veittur. Eg loyvi mær tí at biða tingið veitað ein hóskandi studning til Smiril úr skytskassanum, og eri eg tilreiðar at geva viðkomandi nevnd, ið fær hesa sak, meiri greiniligar upplýsningar.

Við hávirðing
Edw. Mortensen,
Smirils administrator.

Ved Sagens *1. Behandling* den *19. August* blev den efter Forslag af Mortensen henvist til *Skydskasseudvalget.*

Den *30. August* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Lagtinget har henvist til Skydsudvalget en Skrivelse fra Smirils Administrator Edw. Mortensen, hvori denne andrager om, at der af Skydskassen bliver bevilget et passende Beløb til Dampskibet Smiril.

Skydskassen har fra Aaret 1912 ydet til Dampskibet Smiril fra 2000 til 3500 Kr. aarlig, men samtidig med at Tinget i 1919 vedtog at købe Smiril, bortfaldt Tilskudet fra Skydskassen.

Udvalget finder, at Tilskud fra Skydskassen helst burde undgaas, og man vilde være mest sindet til at tilraade, at Tinget indtager samme Standpunkt som i 1919, men i Betragtning af, at Smiril i indeværende Aar er bleven underkastet

en større Reparation, saaledes at det maa antages, at Indtægterne ved Driften af Smiril ikke vil svare til Udgifterne, mener Udvalget, at det efter Omstændighederne ikke kan tilbagevise Andragendet om Tilskud. Naar man ser hen til Skydskassens nuværende Status, og i Betragtning af, at intet Tilskud som sædvanligt blev ydet til Smiril i Regnskabsaaret 1918—19 og 1919—20, er Udvalget sindet til at foreslaa et Tilskud af 7000 Kr., idet man bemærker, at Skydskassepaaligningen ikke derved behøver at forhøjes.

Forslag.

Af Skydskassen bevilges som Tilskud til Dampskibet Smiril 7000 Kr.

Løgtinget, den 30 August 1920.

Skydskasseudvalget.

D. J. Thomsen. *J. Guttesen.*

Joen Rasmussen
mod Forbehold.

Den *1. September* fremlagdes saalydende *Ændringsforslag:*

Som nyt Punkt tilføjes:

„For Regnskabsaaret 19$^{20}/_{21}$ bevilges til Smiril et Tilskud paa 5000 Kr.

Thorshavn, den 1. September 1920.

Edw. Mortensen.

Ved Sagens *2. Behandling* den *6. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 14 Stemmer mod 0.

Sagens *3. Behandling* foretoges den *9. September.*

Udvalgets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Ændringsforslaget bortfaldt, idet 8 stemte for og ingen imod.

CI. Smirils Fartplan.

Den *12. August* fremlagdes saalydende Skrivelse af s. D.:

Til

Føroya Løgtings.

Eg loyvi mær at biða tingið taka til umhugsan spurningin úm Smirils fartplan og aðrar spurningar um nevnda skip.

Við hávirðing.

Edw. Mortensen,
Smirils administrator.

Ved Sagens *1. Behandling* den *19. August* blev den efter Forslag af Mortensen henvist til *Vareudvalget*.

Den *1. September* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Lagtinget har henvist til Vareudvalget en Skrivelse fra Smirils Administrator Edw. Mortensen angaaende Skibets Fartplan og andre Spørgsmaal vedrørende Skibet.

Man skal i den Anledning udtale, at det vilde være ønskeligt, om Smiril i den nærmeste Fremtid kunde sejle i en mere regelmæssig og planmæssig Fart, end hidtil har været Tilfældet, og man mener, at dette kan lade sig gøre, nu Vareforsyningen for en stor Del er indskrænket og eventuelt i den allernærmeste Fremtid indstiller sin Virksomhed.

Udvalget er af den Formening, at en mere regelmæssig Post- og Passagerfart med Smiril vil blive mere fordelagtig for Driften, idet der paa den Maade kan ventes et større Tilskud fra Postvæsenet, og man har af den Grund henvendt sig til Postkontoret i Thorshavn og modtaget Udkast til Plan, hvorefter Smiril fra Postvæsenets Side ønskes at sejle, for at Tinget kan vente det mest mulige Tilskud. Herefter skulde Skibet ugentlig fra Thorshavn udføre en Tur sydpaa, en vestpaa og en nordpaa.

Man kan i det væsentligste slutte sig til Udkastet, men man tilraader, at det overlades til det kommende Vareudvalg at forhandle videre med Postkontoret, idet man dog ønsker at fremhæve, at man indser den store Fordel for Driften, som vil kunne opnaas, ved at lade Skibet hovedsagelig anløbe de største Handelspladser paa Øerne, men at man ikke kan se bort fra, at Befolkningen i de mindre Bygder ogsaa har et berettiget Krav paa at komme i Betragtning, ligesom det maaske bliver nødvendigt at indrømme Lempelser for Vinterhalvaaret.

Fra en Del af Mandskabet foreligger Andragende om Lønforhøjelse. Efter de Udvalget forelagte Oplysninger, hvorefter Driften i indeværende Regnskabsaar vil blive kostbar, navnlig paa Grund af den i Sommer foretagne Reparation, maa man tilraade, at der udvises den yderste Sparsommelighed paa alle Punkter, ogsaa m. H. t. Lønninger, dog at Mandskabet lønnes forsvarligt. Iøvrigt maa man overlade dette Spørgsmaal til det kommende Vareudvalg.

Man har drøftet Spørgsmaalet om Taksternes Revision og maa formene, at disse paa visse Punkter er for lave. Det tilraades at overdrage til det staaende Vareudvalg at revidere dem.

Forslag.

1. Tinget overdrager det staaende Vareudvalg at udarbejde Fartplan for Smiril.
2. Det overlades til det kommende Vareudvalg at fastsætte Mandskabets Løn.
3. Det kommende Vareudvalg bemyndiges til at revidere Taksterne.

Ved Sagens *2. Behandling* den *7. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 20 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *9. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

CII. Kultransport mellem Øerne.

Den *31. August* fremlagdes saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Amtmanden har forelagt Vareudvalget en Skrivelse fra Justitsministeriet af 10. ds., hvori der forespørges, hvorvidt Amtskommunen vil kunne overtage Transporten af Kul omkring paa Øerne fra Statens Kulminer i Kvalbø.

Udvalget er enigt om, at det vilde være af største Betydning, om et Fartøj regelmæssigt kunde besørge Kultransport fra Minerne, da der ofte er Brændselsmangel paa Grund af manglende Tonnage til nævnte Transport.

Amtskommunen ejer imidlertid intet dertil egnet Transportskib, og Udvalget kan paa nuværende Tidspunkt ikke anbefale, at Tinget køber eller lejer Skib i bemeldte Øjemed.

Forslag.

Tinget udtaler, at Amtskommunen ikke for Tiden kan overtage regelmæssig Transport af Kul fra Minerne i Kvalbø.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 7. *September* vedtoges Udvalgets Forslag med 13 Stemmer mod 0.

CIII. Valg af Vareudvalg.

Den *31. August* fremlagdes saalydende:

Forslag til Beslutning.

Da Amtskommunens Varehandel endnu ikke er ophørt, foreslaar man, at der ligesom de foregaaende Aar nedsættes et staaende Vareudvalg.

Forslag.

Tinget vælger et Udvalg paa 5 Medlemmer til sammen med Amtmanden at lede Lagtingets Varehandel, med samme Bemyndigelse som de i de foregaaende Aar nedsatte Vareudvalg.

Lagtinget, den 31. August 1920.

D. J. Thomsen. *Edw. Mortensen.*

Nyholm Debess. *A. Samuelsen.*

Joen Rasmussen.

Til *Vareudvalg* valgtes den *13. September:*

Som faste Medlemmer:

Mortensen, Debess, Thomsen, Efersøe og J. Rasmussen.

Som Suppleanter:

Joensen, Guttesen, Patursson, M. Samuelsen og Tórgarð.

(Til at fungere under Samlingen 1920 valgtes den *10. August: Mortensen, Debess, Thomsen, J. Rasmussen* og *A. Samuelsen.)*

CIV. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen for Skipafelagið Føroyar.

Den *5. August* fremlagdes saalydende Skrivelse.

Thorshavn, den 3. August 1920.

Til

Færøernes Lagting.

Jeg undlader ikke at henlede Opmærksomheden paa, at der af Lagtinget skal vælges to Medlemmer af Bestyrelsen for L/f. Skipafelagið Føroyar.

Ærbødigst

Edw. Mortensen.

Til Medlemmer valgtes den *14. September* ved hemmelig Afstemning: *Edw. Mortensen* med 12 Stemmer og *J. Lambaa* med 11 Stemmer, idet 10 Stemmesedler var blanke og 1 Stemme faldt paa Chr. Christiansen.

CV. Betaling for Trykning og Nedskrivning af Referaterne.

Trykning af Referatet.

Den *6. September* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til

Løgtingsins!

27. september 1919 helt nevndin fund viðvíkjandi prenting av løgtingstíðindi 1919; meirilutur nevndarinnar samtykti at lata tíðindið prenta í Keypmannahavn. Minnilutur nevndarinnar (P. Niclasen) setti sig ikki beinvegis ímóti hesum, men kravdi at fáa kostnaðin at vita áður hann gav sítt endaliga játtilsi.

Sama dag sendi formaður nevndarinnar bræv til harra M. A. Jacobsen hvarí hann varð biðin um at fregnast um pris. 11. okt. fekk formaðurin telegram frá Jacobsen harí hann sigur, at prisurin hjá Schultz er 160 kr. pr. ark. Tá hesin prisur ikki var hægri enn hann er her í Føroyum og vit ongar vónir høvdu um at fáa arbeiðið gjørt her so eintust R. Rasmussen og Nyholm Debess um at svara telegrafisk, at *160 kr. pr. ark fyri arbeið og pappír* skuldi vera viðtikið.

4. septeinber 1920 skrivar Føroya amtmaður til nevndarformannin at tað til løgtingsins er komin rokning frá J. H. Schultz fyri prenting av løgtingstíðindi A og B 1919, og er hendan rokning 18,937.52 kr. stór.

Hetta er ein størri peningamongd enn svarar til tað tilboð sum meirilutur nevndarinnar hevur samtykt.

Prentingararbeið og pappír við A og B er á rokningini sett til 18,716.37 kr. og er hetta fyri 89 ørk, altso ca. *210 kr.* pr. ark.

Fyri *prenting* av A vísir rokningin, at ca. 182 kr. eru roknaðar pr. ark.

Fyri *prenting* av B vísir rokningin, at ca. 142 kr. eru roknaðar pr. ark.

Fyri prenting og pappír av A vísir rokningin, at ca. 230 kr. eru roknaðar pr. ark.

Fyri prenting og pappír av B vísir rokningin, at ca. 177 kr. eru roknaðar pr. ark.

Sum vit siggja gongur prisurin yvir tað, ið samtykt var í hvørjari sýftu.

Skjøl viðvíkjandi kostnaði av løgtingstíðindi 1919 umframt prenting eru viðløgd her.

Løgtingið, 6. september 1920.

Nyholm Debess. R. Rasmussen.

Den *13. September* fremlagdes saalydende:

Greinl uppskot
til
samtyktar.

At tey tíðningarmestu skjøl, sum verða løgd fram og verða havd fyri á løgtingi, skulu verða prentaði, er mestur sum sjálvsagt, vegna tess, at tað vil vera torført at halda ting ár undan ári, uttan at tingmenn hava lagaliga atgongd til hesi nevndu skjøl. Hetta prentingararbeið hevur eisini verið gjørt á tingsins kostnað uttan serliga samtykt á hvørjum ári, tó hava eisini samtyktir verið gjørdar herum, viðhvørt fyri eitt ár ísenn og viðhvørt fyri longri tíðarskeið, sbr. t. d. løgtingstíðindi fyri 1911, bls. 237, og fyri 1912, bls. 188.

Síðstnevnda stað sæst at vera samtykt eitt „Forslag til Beslutning", hvørs punktir 1, 2, 6 og 5 saman við 7 enn kunna ætlast at vera galdandi, vegna tess, at einki sæst til, at tey eru afturtikin, og vegna tess, at tey einans røra við viðurskiftir, sum løgtingið hevur yvir at siga,

meðan punktini 3 og 4 ikki kunnu standa við makt longur, ti at tey nema við viðurskiftir, sum tingið ikki er einaráðandi í. At harnæst punkt 2 tørvast at verða broytt viðvikjandi eintøkum og prísi, kann væl vera.

Í hesari samtykt av 1912 punkt 1 stendur: „Under Navn af *Lagtingstidende* udgives for Fremtiden aarlig et trykt Sagreferat i Lighed med Lagtingstidende for 1906". Og nýtist tað tessvegna ikki, at nýggj samtykt verður gjørd fyri, at tillíkt løgtingstíðindi („Sagreferat") skal verða prentað. Í punktunum 5 og 7 tilsaman er ásett, hvussu kostnaðurin fyri prenting o. a. m. verður at rinda, so hesin partur av málinum er eisini fyriskipaður. Í punkti 6 er amtmaðurin biðin um at skipa fyri arbeiðinum, so har er heldur einki at gera samtykt um, alt hann ikki enn hevur biðið seg undan.

Prenting o. a. m. av tingskjølum („Sagreferat") kann soleiðis væl fara fram uttan nýggja samtykt, men vit undirritaðu halda fyri vist, at tað ikki er minni neyðturvuligt at fáa skrivað upp og prentað tingsins munnliga orðaskifti, enn tað er at fáa prentað tingsins skjøl, og loyva vit okkum tessvegna at skjóta upp til løgtingsins samtykiar eftirfylgjandi punktir:

I. Saman við løgtingstíðindi, sum eftir samtykt av 7. september 1912 (sbr. tíðindi bls. 189) árliga eigur at verða prentað, skal fyri framtíðina árliga verða prentað og útgivið eitt upprit eftir hinum munnliga orðaskifti á løgtingi.

II. Løgtingið velur hvørt ár tveir tingmenn til saman við tingsins formanni at skipa fyri hesum arbeiði, bæði viðvikjandi at fáa hitt munnliga orðaskiftið uppskrivað og, um likindir eru til tess, at fáa tað prentað.

III. Kostnaðurin viðvikjandi uppriti og prenting o. a. m. av hinum munnliga orðaskifti á løgtingi verður at rinda úr amtsbýtisgrunninum (Amtsrepartitionsfonden).

Løgtingið, hin 13. septembir 1920.

M. A. Winther. *R. Rasmussen.*
Johan H. Poulsen. *J. Patursson.*

Ved Sagens 2. *Behandling* den *13. September* blev Spørgsmaalet om dens Overgang til 3. Behandling sat under Afstemning og vedtaget med 17 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *14. s. M.* sattes Forslaget til Beslutning under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 12 Stemmer mod 0 (Stemte ikke: J. Poulsen, J. Rasmussen, P. Niclasen, Matras, Weihe, A. Samuelsen, Tórgarð, M. Samuelsen, Effersøe og Formanden).

S. D. foretoges Valg af *stående Udvalg*. Til Medlemmer heraf valgtes: *Nyholm Debess* og *P. Niclasen*.

Godtgørelse til Referenterne.

Den *9. September* fremlagdes saalydende

Uppskot til samtyktar.

Undirritaðu tilmæla hervið tinginum at samtykkja:

at teir harrar Chr. Holm-Isaksen og Richard Long, sum í ár hava skrivað upp hitt munnliga orðaskiftið á løgtingi, sum løn fyri teirra starv fáa tilsaman fyri báðar 2100 kr.

Peningurin verður at rinda úr amtsbýtisgrunninum.

Løgtingið, hin 9. septembir 1920.

Nyholm Debess. *R. Rasmussen.*
J. Patursson. *Edw. Mortensen.*

Ved Sagens 2. *Behandling* den *11. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 12 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *14. September* blev Forslaget til Beslutning vedtaget med 12 Stemmer mod 0.

CVI. Telefonvæsenet.

Til at behandle de i Samlingen foreliggende Sager, der vedrører *Amtskommunens Telefonvæsen*, blev der den 17. August nedsat et *Udvalg paa 5 Medlemmer*, nemlig *R. Rasmussen, Thomsen, Winther, Effersøe* og *P. Niclasen*.

1. Beretning fra Driftsudvalget.

Den *11. August* fremlagdes saalydende:

Beretning fra Driftsudvalget.

I Tiden mellem forrige Aars og indeværende Lagtingssamling har Telefonerne arbejdet under større Afbrydelse end sædvanligt ved Linie- og Kabelbrud. Kabelet i Skopenfjord fik Brud den 16. December f. A. og Undersøgelse af Kabelet viste, at dets Beskaffenhed var af den Karakter, at der ikke kunde være Tale om Reparation, men at et fuldstændigt

nyt Kabel maatte nedlægges. Nyt Kabel er bestilt, men Kabelfabrikkerne har hidtil ikke kunnet effektuere Ordre. Man har allerede paa et tidligt Tidspunkt sendt gammelt Kabel til Rearmering med den Hensigt, at det kunde benyttes bl. a. i Skopenfjord, men ogsaa her har man lidt Skuffelse, idet Kabelfabrikkerne har meddelt, at langt den største Del af de tilsendte Kabelkorer var ubrugelige.

Lagtinget vedtog i sidste ordinære Samling at doublere følgende Linier:

Tveraa—Vaag,
Thorshavn—Fuglefjord—Lervig,
Thorshavn—Vestmanhavn.

Der blev allerede sidste Efteraar bestilt det nødvendige Materiel gennem Telegrafdirektoratet, efter at man i Forvejen havde faaet opgivet de da eksisterende Priser. Imidlertid er kun en ringe Del af det bestilte Materiel modtaget. Man har derfor ikke kunnet udføre Doubleringen.

Efter Slutningen af sidste Aars ordinære Samling fremsatte Telefondamerne ved Hovedcentralen Krav om betydelig Lønforhøjelse. Da Udvalget ikke mente at kunne imødekomme det fremsatte Krav i den Udstrækning, som af Telefondamerne forlangt, modtog man derefter Opsigelse fra samtlige Telefondamer med 11 Dages Varsel. Da Udvalget indsaa, at der var en Del Berettigelse i Lønkravet, og at man ikke kunde regne med at faa den nødvendige kvalificerede Betjening *indenfor* et rimeligt Tidspunkt, indledede man Forhandling med Telefondamerne, hvilken Forhandling resulterede i en Overenskomst angaaende Lønforholdene m. m., saaledes som fremgaar af vedlagte Udskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol.

Udvalget skal herefter ganske henstille, hvorledes Tinget herefter vil behandle Sagen om Telefondamernes Lønkrav, enten Tinget billiger den af Udvalget indgaaede Overenskomst, eller man ønsker at skabe en anden Basis for Lønordningen.

Da Telefonvæsenets eneste kvalificerede faste Medhjælper (Reparatør) A. Niclasen havde gjort fælles Sag med Telefondamerne, blev man ogsaa samtidig nødt til at ordne hans Lønforhold, saaledes som det fremgaar af vedlagte Udskrift af Udvalgets Forhandlingsprotokol.

Efter at Driftsbestyrerens Lønforhold var ordnede i sidste Lagtingssamling modtog Udvalget fra Amtet vedlagte Skrivelse af 2/12 1919, hvorefter der vil være at tillægge Amtsingeniøren Fribolig eller Erstatning for en saadan. Man vedlægger Afskrift af Korrespondancen om denne Sag og henstiller, at Tinget tager endelig Beslutning om Amtsingeniørens Fribolig, eventuelt Huslejegodtgørelse.

Det er Udvalget bekendt, at der er indkommet til Tinget forskellige Andragender om Udvidelse af Telefonnettet, men disse Sager har Udvalget ikke haft til Overvejelse.

Telefonvæsenets nuværende økonomiske Forhold vil dels fremgaa af det sidst fremlagte Regnskab og dels faas oplyst ved Henvendelse fra Lagtingsudvalget til Driftsbestyreren, saa Udvalget skal ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal.

Ligeledes har Udvalget ment at burde overlade til Tingets Afgørelse Spørgsmaalet om en eventuel Forhøjelse af Godtgørelse til Sammenstillingsstationerne.

Der er siden sidste Tingsamling tilkommet en stor Del Abonnenter og der er anskaffet og opstillet nye og større Vekslerborde, hvilket har medført ret betydelige Udgifter; man har dog ikke hidtil gjort Brug af Lagtingets Beslutning fra forrige Samling om Optagelse af et Laan til Telefonvæsenet.

Thorshavn, den 1. August 1920.

R. Rasmussen, *M. A. Winther.*
Formand.

Udskrift af Forhandlingsprotokol
for
Driftsudvalget for Telefonvæsenet.

Ár 1919, hin 23. novbr. møttu til fundar í telefonnevndini Poul Niclasen og Rasmus Rasmussen. Hin triðji limurin, M. A. Winther, hevði fleiri ferðir fingið boð um at møta, men var enn ikki møttur.

Genturnar á telefonstøðuni, sum vóru tilsagdar til fundar, framsettu krav sitt um lønhækkan av 13. novbr. 1919. Á somu tíð fingu tær fyrilagt *uppskot* til lønarreglur frá nevndini (skjal viðlagt).

Eftir ráðgerð samdust partarnir um fylgjandi lønarreglur, sum telefonnevndin tó ikki kann geva vissu fyri, at løgtingið vil samtykkja, men skulu hesar lønarreglur verða galdandi, til løgtingið setur aðrar reglur:

„Det nødvendige kvindelige Personale til Betjening af Centralens Vekslerborde samt til det ved Telefonlisternes Opgørelse forefaldende Kontorarbejde, antages og afskediges af Driftsbestyreren i Samraad med Driftsudvalget paa følgende Lønningsvilkaar:

Begyndelseslønnen for uøvede over 16 Aar fastsættes til:

700 Kr. for det første Aar,
900 — - - andet -
1200 — - - tredie -

som vedkommende efter hinanden følgende er ansat.

Herefter stiger Aarslønnen med 200 Kr. hvert 2. Aar i de følgende 8 Aar, Ansættelsen varer uafbrudt, saaledes at Aarslønnen efter 11 Aars Tjeneste er 2000 Kr.

Herefter stiger Aarslønnen yderligere med 200 Kr. hvert 4. Aar, indtil den naar 2600 Kr.

Opsigelse af Stillingen skal saavel fra Personalets som fra Telefonvæsenets Side ske med 3 Maaneders Varsel; dog skal Driftsbestyreren i Forbindelse med Driftsudvalget være berettiget til at afskedige Personale, der viser grov Uefterrettelighed i sin Tjenestetid.

Ved Afskedigelse, der sker paa Grund af Alderdom, beholder vedkommende en Del af sin Løn som Pension. Pensionens Størrelse og øvrige Forhold fastsættes af Lagtinget.

Disse Lønregler træder i Kraft den 1. Oktober 1919.

Ifølge foranstaaende bliver de nuværende Telefondamers Løn:

2000 Kr.:	Frk. Marie Sivertsen	(12 Aars Tjenestetid).
1800 —	Frk. Katy Sloan	(9 Aars Tjenestetid).
1200 —	Frk. Hanna Lindenskov	(3 Aars Tjenestetid).
1200 —	Frk. Oluffa Simonsen	(3 Aars Tjenestetid).
700 —	Frk. Alma Fosaa	(1 Aars Tjenestetid).

(Lønnen bliver 900 Kr. fra 1. Januar 1920).

Omanfyri standandi reglur samtykkjast hervið av undirskrivaðu telefonnevndarlimum.

R. Rasmussen. Poul Niclasen.

Undirskrivaðu telefondamur samtykkja hervið omanfyri standandi lønreglur.

Marie Sivertsen. Katie Sloan.

Hanna Lindenskov. Alma Fosaa.

Síðani var boð sent eftir And. Niclasen til ráðagerð um hansara bræv um lønhækkan av 24/11.

Honum var bodið føst løn 3500 kr. um árið frá 1. oktobir 1919 at rokna, ferðapening eftir rokning, tá hann ferðast úti í arbeiði fyri telefonverkið, og kr. 3,00 í kostarhaldspening fyri dagin, hann má vera til hús undir arbeið úti á bygd. Hesum samtykti Andr. Niclasen í, og fylgjandi samtykt var uppsett:

„Stillingen som Førstereparatør ved Færø Amtskommunes Telefonvæsen lønnes med 3500 Kr. om Aaret fra 1. Oktober 1919 at regne. Rejseudgifter godtgøres efter Regning. Der tillægges desuden Førstereparatøren 3 Kr. pr. Dag som Diæter for den Tid han arbejder udenfor Thorshavn og tager Logis der.

Opsigelse af Stillingen maa ske med 4 Maaneders Varsel saavel fra Reparatørens som fra Driftsudvalgets Side."

R. Rasmussen,
Formand.

Ovenstaaende tiltrædes herved af den nuværende Hovedreparatør.

A. Niklasen.

Tær á hesum fundi gjørdu samtyktir til lønhækkan sovæl fyri telefongenturnar sum fyri A. Niclasen eru galdandi, til løgtingið tekur aðra avgerð.

Fundur lokin.

Poul Niclasen. *R. Rasmussen.*

Miðvikudagin 3. desembir 1919 kl. 3 s. p. møttu til fundar P. Niclasen og R. Rasmussen. M. A. Winther hevði eingi boð fingið. Framlagt og lisið var bræv frá amtinum dagsett 2. dec. 1919 viðvikjandi friiinnivisti fyri amtsverkfrøðingin. Samtykt var at svara soleiðis:

„Efter at have modtaget fra Amtet en Skrivelse dateret 2. Decbr. 1919 saalydende: „Efter at ..... Fribolig." skal Udvalget udtale, at efter ovenanførte Amtsskrivelse og Ordlyden af Lagtingets Vedtagelse, der er følgende: „Driftsbestyreren..... Enkepension" tilkommer der Amtsingeniøren fri Bolig paa samme Maade som Sorenskriveren paa Færøerne og saa længe en Fribolig ikke er opført til Embedet, er det rimeligt, at der indtil videre tillægges Amtsingeniøren en passende aarlig Sum som Erstatning for manglende Fribolig. Angaaende Størrelsen af denne Sum skal Udvalget udtale, at den i nogen Grad vil være afhængig af, hvad Amtsingeniøren kommer til at betale i Husleje, og at der til dens endelige Fastsættelse formentlig udkræves en Beslutning af Lagtinget."

Avskrift av brævinum varð sent til M. A. Winther, og var hann biðin um at svara pr. telefon til amtið.

Fundur lokin.

R. Rasmussen.

---

2. Udvidelse af Telefonnettet.

Ved Lagtingets Aabning den *29 Juli* samt under Samlingen fremlagdes der en Del *Andragender om Telefonanlæg.*

Ved Sagens *1. Behandling* den *16. August* henvistes den efter Forslag af R. Rasmussen til *ovennævnte Udvalg.*

Den *29. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Tað eru í ár komnar umsóknir inn á ting um at fáa telefon lagda til: *Gásadals, Slættaness, Mikladals—Trøllaness, Rituvíkar* og *Svinoyar—Fugloyar* umframt allar tær mongu umsóknir, sum fyrr eru komnar, men sum tingið enn ikki hevur sæð seg fært fyri at fremja. Í alt liggja nú frammi fyri løgtingi 30 umsóknir.

Nevndin hevur biðið telefonstýraran rokna út, hvat tað eftir núverandi prísum vil kosta at leggja hesar telefonlinjur, og verður tað *337.600 kr.*

Hetta er ein avbera stór peningarúgva, og er tí ikki hugsandi um, at telefonverkið ella tingið kann hugsast at vera fært fyri at fremja málið í sini heild á einum ári og so minni enn so.

Tað er einki lættført arbeið at velja og vraka, hvat sum eigur og hvat sum ikki eigur at njóta frama av hesum málum, tí sjálvandi er øllum plássum tørvur

á at koma í telefonsamband við meginheimin og ivalcyst mest teim plássum, sum liggja longst av leið, sum t. d. útoyarnar; men av ti, at tað eftir royndum er meira enn torført at halda telefonsamband viðlika, har kaðal má vera lagdur um streymfirðir, og kaðal nú á døgum er bæði avbera dýrt og ringt at fáa, má tað tykjast at vera mikil óráð at leggja niður langar kaðalliojur, sum nú er statt; og hetta so mikið meira, sum tað ivaleyst nú er á ljósmála, at tær sonevndu tráðleysu telefonirnar eru komnar so væl ávegis, at tær eru nýtandi istaðin fyri hesar vanligu, tó at samtalan har ikki kann vera førd á sama hátt og líka lagaliga. Kostnaðin við tær tráðleysu er væl enn stórur, men vónandi kann verða, at hann minkar, sum verkini gerast meira lættvint.

Taka vit allar tær linjur burtur nú, har kaðal má verða nýttur, ganga 236.000 kr. av ti kostnaði, sum telefonstýrarin hevur skotlið upp. Eftir verða tá 101.600 kr. Hetta er ein peningamongd, sum tó kann vera tala um at seta tingið ella telefonverkið fört fyri at fáa tilvegar innanfyri eina rimiliga tíð, táið vónandi kann vera, at staturin vil lata helvtina av ti kostnaði, sum gongur til at byggja hesar nýggju linjur fyri. Av ti, at linjan millum Hattarvíkar og Kirkju verður ónýtt, so leingi eingin kaðal er til Fugloyar, verður áðurnevnda tal minkað við ti, sum handan linjan vil kosta, 4500 kr., og kemur tessvegna niður til 97.100 kr.

Tey pláss, sum kaðal má verða nýtt til, og sum nevndin ikki sær útveg til at fremja, sum enn er statt, eru:

Svínoy—Fugloy	25500 kr.
Gásadal—Mikjunes	76000 —
Hestur—Koltur	29000 —
Havn—Nolsoy	54000 —
Skarvanes—Skúoy	51500 —
	236000 kr.

I einum øðrum áliti frá nevndini verður mælt til at fáa hesi nevndu pláss í telefonsamband við tráðleysari telefon.

Tær bygdir, sum nevndin ætlar at gera uppskot um, at telefon skal verða løgd til, eru:

Hvannasund—Svínoy	9500 kr.
Støða í Norðdepli.....	500 —
Støða í Á nunum.....	500 —
Syðridalur—Húsar	5800 —
Mikladalur—Húsar	3000 —
Mikladalur—Trøllanes	1300 —
Norðskáli—Svínáir	2500 —
Norðskáli—Oyra	7200 —
Eiði—Gimbrarnar	1800 —
Sólmundarfjørður—Lamba ...	3000 —
Saltangerá—Rituvik	2600 —
Vik—Tjørnuvik	6000 —
Vik—Saxun	11000 —
Støða á Langasandi.....	700 —
Støða í Leynum.....	500 —
Støða á Stykkinum.....	500 —
Leynar—Skælingur	5200 —
Oyrareingi—Signabøur	1000 —
Sund—Norðridalur	2000 —
Bø—Gásadalur	6000 —
Seyrvágur—Slættanes	11000 —
Húsavík—Dalur	7000 —
Lopra—Agrar	3000 —
Agrar—Víkarbyrgi	5500 —
	97100 kr.

Tó at nevndin mælir til at leggja telefon til øll hesi nevndu støð, er tað í fullari vitan um, at hesar telefonir ikki vilja bera seg peningaliga sæð, men hinvegin afturímóti vera telefonverkinum í síni heild til byrðu. Vegna tess, at tingið ofta fyrr hevur tilmælt at leggja mangar av hesum telefonum, og at ein ikki altið kann fara eftir, hvussu tær einstøku støðurnar bera seg, heldur nevndin seg gera beinast í nú at mæla tinginum til at fremja verkið. Í einum øðrum áliti frá nevndini verður framsett uppskot um at fara til statin og biðja um studning til kostnaðin og um lántøku til telefonverkið.

Uppskot.

Løgtingið samtykkir, at telefon verður løgd til omanfyri nevndu bygdir undir teimum treytum, at kommunustýri pligta seg til at halda støðu við ti tørvuliga ljósi og brenni og fólki til at ansa støðuni, soleiðis at tey fáa frá telefonini tað viðurlag, sum tingið til eina og hvørja tíð ásetur.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* overgik den til 3. Behandling.

Den *2. September* fremlagdes saalydende *Broytingaruppskot:*

Aftrat uppskot nevndarinnar verður sett:

Umframt tær í nevndarálitinum nevndu bygdir verður eisini løgd telefon til bygdirnar Hvítanes, Argir og Múla við somu treytum sum ásett er fyri hinar bygdirnar.

Løgtingið, hin 2. sept. 1920.

Nyholm Debess. *H. C. W.-Tórgarð.*
J. M. Matras. *Poul Niclasen.*

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* foretoges Afstemning, hvorved vedtoges:

Udvalgets Forslag	med	20	St.	mod	0
Ændringsforslaget	—	18	—	—	0

---

3. Optagelse af Laan.

Den *29. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

I forrige Aars Tingsamling besluttede man at foretage Dubleringer af forskellige Telefonlinier, nemlig:

Tveraa—Vaag
Thorshavn—Fuglefjord—Lervig
Thorshavn—Vestmanhavn

samt Anskaffelse af Vekslerbord til Thorshavn, Klaksvig og Vestmanhavn. Da Telefonvæsenet ikke havde de fornødne Midler til Afholdelse af disse Udgifter, bemyndigede man Amtmanden til at optage de nødvendige Laan til Telefonvæsenet. Paa Grund af forskellige indtrædende Omstændigheder er det bestilte Materiel til Dubleringerne først nu ankommet hertil, og Arbejdet paabegyndt. Da man ikke har nogen bestemt Vished for Udgifternes Størrelse, er Laanet endnu ikke optaget. Man skønner, at de i Fjor tagne Beslutninger vil betyde en Udgift for Telefonvæsenet af ca. 100,000 Kr. I en samtidig hermed afgiven Betænkning har Udvalget stillet Forslag om Udvidelse af Telefonnettet til nedennævnte Bygder:

Svinø, Norddeple, Aaerne, Husum, Mygledal, Troldenæs, Svinaaer, Øre, Lysaa, Lamhauge, Ridevig, Tjørnevig, Saxen, Langesand, Lejnum, Stykket, Skælling, Signebø, Nordredal, Gaasedal, Slættenæs, Dal, Øgrum og Vigerbirge.

Som det fremgaar af Betænkningen angaaende de nævnte Udvidelser, vil de samlede Anlægsudgifter for disse Anlæg ifølge Driftsbestyrerens kalkulatoriske Beregninger udgøre ialt 97,100 Kr. eller afrundet 100,000 Kr. Dette sammenlagt med Udgifterne af de i Fjor tagne Beslutninger til Udvidelser m. v. giver et Beløb af ca. 200000 Kr., dog foreløbig efter Skøn, da man som angivet ikke endnu har kunnet faa et samlet Opgivende af Udgifterne for Materiel og Arbejdsløn til de under Arbejde værende Dubleringer m. v.

Det skal her bemærkes, at Telefondriften i de sidste Aar har arbejdet med et efter Omstændighederne tilfredsstillende Overskud. Dette Forhold vil dog ventelig i Fremtiden blive noget forrykket ved de ret omfattende Lønforhøjel-

ser, der har fundet Sted overfor det tjenstgørende Personale ved Centralen i Thorshavn saavel for Driftsbestyrerens som for Telefondamernes og Reparatørens Vedkommende. Desuden er Udgiften til de daglønnede Arbejdere (Bygdereparatørerne) stadig voksende. For Tiden har Telefonvæsenet en opsparet Kapital, Fornyelsesfondet iberegnet, af c. 50000 Kr. Udvalget mener, at det saavidt muligt maa undgaas, at dette Beløb angribes i Øjeblikket, da det har sin Betydning, at man har en Smule Kapital at gribe til i paakommende Tilfælde. Man mener derfor, at der maa optages det fornødne Laan til at dække de Udgifter, der paaføres ved Dubleringerne, Nyanlæggene og Nyanskaffelserne.

Udvalget mener, at Lagtinget tør regne med at møde den samme Velvilje hos Bevillingsmyndighederne, som tidligere har gjort sig gældende, hvor det drejede sig om Tilskud til Anlæg af Telefoner paa Færøerne, nemlig at Staten gav Tilskud paa Halvdelen af Anlægssummerne.

Da der nu er Tale om at foretage betydelige Udvidelser af Telefonnettet til Bygder, som hidtil har været uden telefonisk Forbindelse, et Foretagende, som man ikke med berettiget Grund længere kan udskyde, vil Udvalget tilraade, at man ansøger Bevillingsmyndighederne om, i Lighed med, hvad tidligere er sket, at give et Tilskud, der svarer til Halvdelen af de beregnede Anlægsomkostninger. Disse er, som foran anført, opgjorte til c. 100000 Kr. Man skulde herefter ansøge Staten om en Bevilling af 50000 Kr.

Udvalget skal som sit Skøn udtale, at de af Driftsbestyreren beregnede Anlægsomkostninger ikke er for højt anslaaede. Man skal endvidere her bemærke, at man ikke har turdet indlade sig paa at foreslaa Anlæg af Telefoner til Pladser, hvor Udvidelsen var forbunden ved Kabelanlæg. Disse Pladsers Forbindelse med Omverdenen haaber man vil kunne iværksættes i en ikke for fjern Fremtid ved traadløs Telefon.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at fremsætte efterfølgende Forslag til Tingets Vedtagelse:

1) Amtmanden bemyndiges til paa Lagtingets Vegne at optage et Laan paa indtil 200000 Kr. for Amtskommunens Telefonvæsen til Bestridelse af de i foranstaaende Betænkning nævnte Udvidelser m. v. af Telefonnettet. For saa vidt Laanet ikke kan erholdes hos en herværende Laaneinstitution, maa det søges opnaaet paa bedst mulige og betryggende Betingelser hos en Laaneinstitution i det øvrige Kongerige, f. Eks. hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

   Amtmanden bemyndiges til paa Tingets Vegne at underskrive Obligationen eller Obligationerne for Laanet.

2) Lagtinget andrager hos Regeringen om, at samme vil udvirke, at der af Statskassen bevilges Halvdelen af Udgifterne eller 50000 Kroner til Anlæg af Telefon til de i Betænkningen nævnte 24 Bygder paa Færøerne.

Ved Sagens *2. Behandling* vedtoges dens Overgang til 3. Behandling med 13 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

Den *11. September* oplæstes og vedtoges saalydende *Indstilling:*

Færøernes
Lagting.

Thorshavn,
den 10. September 1920.

Der har i indeværende Lagtingssamling været til Behandling en Betænkning fra Telefonudvalget angaaende Optagelse af Laan til Dækning af en Del af Udgifterne ved forskellige Udvidelser og Nyanlæg af Telefonlinjer paa Færøerne. Denne Betænkning koncluderer bl. a. i et Forslag angaaende, at der hos Regeringen andrages om en Bevilling af Statskassen paa 50,000 Kr.

De Udvidelser og Nyanlæg, hvortil

man andrager Staten om Støtte er følgende:

Kvannesund—Svinø	9,500	Kr.
Station i Norddeple	500	—
— - Aaerne	500	—
Sydredal—Husum	5,800	—
Mygledal—Husum	3,000	—
Mygledal—Trollenæs	1,300	—
Nordskaale—Svinaaer	2,500	—
Nordskaale—Øre	7,200	—
Ejde—Lysaa	1,800	—
Solmundefjord—Lamhauge	3,000	—
Saltangeraa—Ridevig	2,600	—
Haldersvig—Tjørnevig	6,000	—
Haldersvig—Saxen	11,000	—
Station i Langesand	700	—
— - Lejnum	500	—
— - Stykket	500	—
Lejnum—Skælling	5,200	—
Øreenge—Signebø	1,000	—
Sund—Nordredal	2,000	—
Bø—Gaasedal	6,000	—
Sørvaag—Slettenæs	11,000	—
Husevig—Dal	7,000	—
Lopra—Øgrum	3,000	—
Øgrum—Vigerbirge	5,500	—
	97,100	Kr.

Ovenstaaende Tal opgives efter kalkulatoriske Overslag af Telefonvæsenets Driftsbestyrer.

Til Sagens 3die Behandling, der fandt Sted den 8. September, fremkom endvidere et Ændringsforslag fra 4 Medlemmer gaaende ud paa, at Udvidelse af Telefonnettet yderligere kom til at omfatte Bygderne Hvidenæs, Arge og Mule. Udvalgets Forslag i Forbindelse med Ændringsforslaget blev enstemmig vedtaget. Herved vil Overslagssummen for Nyanlæggene komme til betydeligt at overstige 100,000 Kr.

Under Henvisning til Udvalgsbetænkningen med Bilag skal man anbefale, at det ansøgte Statstilskud til Nyanlæg af Telefoner paa Færøerne maa søges bevilget.

E. Olrik. *R. Rasmussen.*

Joen Poulsen.

Til Ministeriet for offentlige Arbejder.

4. Lønforholdene ved Telefonstationen i Thorshavn.

Den *29. August* fremlagde Telefonudvalget saalydende:

Álit.

Í tingsetuni í fjør vóru samtykt løn-kor telefonstýrarans og ásett at verða javnmett við sorinskrivarens; tað kom ikki tá tingmonnum til hugs, at hús sorinskrivarans skuldu vera roknað uppí løn hansara uttan nakran frádrátt tessvegna. Hesin spurningur kom ikki fram til almannakunnleika, fyrr enn tingið var heimfarið.

23. oktober 1919 fekk amtið bræv frá justitsministarinum, hari ministarin peikar á, at: „den i § 469, 3. Stk., i Lov om Statens Tjenestemænd indeholdte Bestemmelse om Embedsbolig ogsaa finder Anvendelse paa de Embedsboliger, der er overladte Sorenskriveren og Landfogeden paa Færøerne, samt at der ej heller for de Boliger, der er overladte Embedslægerne paa Færøerne vil være at foretage Fradrag i Lønnen i Henhold til den nævnte Lovs § 30". Tá hetta var frakomið, setti telefonstýrarin uppá, at hann eftir løgtingsins samtykt átti frí

hús uttan frádrátt í lønini eins og skrivarin.

Millumtinganevndin sá sær ongan annan kans uttan at játta hesum og hevur í sínum áliti til tingsins vist á tey brøv, sum skrivaðu eru millum telefonstýrarin, amtið og millumtinganevndina um hetta mál, og liggja hesi brøv til skjals við álitið.

Núverandi nevnd heldur seg sum heild til at geva millumtinganevndini viðhald, meðan hvør einstakur limur vil greina sína støðu fyri tingmum.

Ta lønhækkan, sum millumtinganevndin hevur ásett fyri telefongenturnar á miðstøðunni í Havn og fyri umvølumanninum, heldur nevndin vera hóskandi og rættvísa.

Av ti, at millumtinganevndin hevur skotið upp fyri løgtingið at áseta støddina av ti húsaleigugóðgerilsi, sum telefonstýrarin skal hava vegna tess, at eingi hús eru bygd til hansara, skal nevndin skjóta upp til samtyktar, at honum verður rindað fyri húsaleigu 800 kr. um árið.

Uppskot.

1) Løgtingið samtykkir tær lønreglur, sum millumtinganevndin hevur ásett fyri telefongenturnar og umvølumannin við miðstøðuna í Havn.
2) Telefonstýraranum verður rindað 800 kr. um árið fyri húsaleigu, soleingi sum eingi hús eru bygd honum.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *1. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 15 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* sattes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

5. Godtgørelse til Sammenstillingsstationerne.

Den *29. August* fremlagde Telefonudvalget saalydende:

Álit.

Í tingsetuni 1916 samtykti tingið at veita samanstillingarstøðunum uttanfyri Havnina gjøld fyri teirra framihjástarv (sí løgtingstíð. 1916, blaðs. 89).

Síðani tá er samtalutalið vaksið nógv, og hesar støður føra javnliga klagu yvir, at hetta framihjáarbeið er vorðin teimum ein tung byrða, sum lítið og einki verður goldið fyri.

Nevndin hevur frá telefonstýraranum fingið eitt yvirlit yvir, hvørjar hesar støður eru, og nógdina av samtalum uttanbygda, sum teir hava órógv av.

Yvirlitið sýnir, at hesar samtalur eru margfaldaðar fyri mangar av støðunum, meðan gjaldið hevur staðið við, sum ásett var í 1916. Nevndin er tí á einum máli um, at gjaldið má verða hækkað í sama mun, sum samtalurnar eru vaksnar í tali, og tá peningavirðið er nógv lækkað, halda vit, at einki er aigjørt, um vit leggja 50 % afturat tí, sum ásett var at gjalda fyri hvørja samtalu í 1916.

Við hesari stuttu frágreiðing vil nevndin loyva sær at seta fram uppskot um at niðanfyri nevndu bygdastøðum verður veitt árligt gjald fyri teirra starv sum samanstillingarstøður:

Vestmanna	400	kr.
Fuglafirði	250	—
Toftum	110	—
Hvalvik	75	—
Strondum	70	—
Funningi	50	—
Klaksvik	45	—
Oyrareingi	45	—
Syðruggøtu	35	—
Vági	35	—
Ørðavík	35	—
Sundi	20	—
Tvøroyri	20	—
Seyrvági	15	—
Velbastað	10	—
	1215	kr.

Hendan samtykt skal galda í 3 ár.

Ved Sagens 2. *Behandling* den *1. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 15 Stemmer mod 0.

Ved Sagens 3. *Behandling* den *8. September* vedtoges Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

---

6. Elektrisk Lys til Telefonstationen i Thorshavn.

Den 7. *August* fremlagdes saalydende Skrivelse:

Driftsbestyreren
for
Færøernes Amtskommunes
Telefonvæsen.

Thorshavn,
den 6. Aug. 1920.

Herved tillader jeg mig at foreslaa, at der installeres elektrisk Lys paa Telefonstationen i Thorshavn.

Der bør antagelig etableres 12 Lampesteder, nemlig.

Kælder 1, Vestibule 2, Box Nr. 3 & W C 1, Driftsbestyrerkontor 2, Telefonkontor 1, Telefonlokale 2, Trappegang og Loft 1, Værksted 1, Soveværelse 1, Hanebjælkeloft 1.

H. O. Jacobsen.

Til
Driftsudvalget for Telefonvæsenet.

Det henstilles, at ovenstaaende Forslag tages til Behandling og Afgørelse i Lagtinget.

Thorshavn, den 1. August 1920.

R. Rasmussen.

Den *16. August* henvistes Sagen til *Telefonudvalget.*

Den *29. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Frá telefonstýraranum er komið bræv til millumtinganevndina um at fáa lagt elektriskt ljós inn í miðstøðuna í Havn. Telefonstýrarin hevur skotið upp, at 12 lampur skulu verða uppsettar. Nevndin er á einum máli um, at elektriskt ljós eigur at verða lagt inn á miðstøðuna, og at tað mann verða mest hóskandi at biðja fyristøðumannin í samráð við millumtinganevndina skipa fyri ljósveiting-

ini sum best. Nevndin mælir ti tinginum til samtyktar:

Telefonstýrarin í samráð við millumtinganevndini skipar fyri, at elektriskt ljós verður lagt inn í telefonmiðstøðina í Havn. Kostnaðurin verður at rinda úr telefonkassanum.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* vedtoges Overgang til 3. Behandling med 16 Stemmer mod 0.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* blev Udvalgets Forslag vedtaget med 20 Stemmer mod 0.

---

7. Traadløs Telefon.

Den *29. August* afgav Udvalget saalydende:

Álit.

Nevndin hevur frá amtmanninum fingið fyrilagt eina frágreiðing, sum telegrafstýrarin hevur skaffað tilvegar, viðvíkjandi kostnaði og rámi fyri tráðleysum støðum.

Til samanlíkning kann nevnast, at hin tráðleysa telegrafstøðan her arbeiður við 0,5 kilowat neista og røkkur í telegrafrámi 250 km yvir flatt land. Av omanfyri nevndu frágreiðing framgongur, at ein slík støða við amboðum og motori fullfíggjað, tó uttan mastrar, spennir og arbeiðsløn, kostar, eftir uppskoti frá íslandska telegrafstýraranum, 980 pund sterling. Við samanhangandi aldum (Poulsens System) verður telefonrámið 250 km, meðan hon við doyvdum aldum (Marconis System) hevur eitt telefonrám, ið er 100 km.

Tílíkar støður eru tó ov stórar til ta nýtslu, vit í Føroyum kunnu ætlast at gera av teimum, uttan so er, at vit skuldu hugsa um at røkka til Islands. Í hesum samanburði kann verða nevnt, at teir í Islandi í ár seta upp eina tráðleysa støðu, sum telegrafstýrarin har sigir at vilja røkka til Føroyar, um ein tílík støða verður sett upp her.

Ein støða, ið hevur 0,1 kilowatt neista, hevur íslandski telegrafstýrarin skotið upp at kosta 580 pund sterling, hartil ikki viðroknað mastrar, spennir og arbeiðsløn. Telefonrámið fyri tílíkar støður er sett til 100 km, og er tað nóg langt rám fyri at røkka frá Havnini til allar oyggjarnar her, tá ið vit rokna yvir flatt land. Herum sigir telegrafstýrarin í Havn í brævi sínum til amtmannsins, at av tí, at vit her hava við fjallalond at gera, heldur hann tað ikki vera ráðiligt at rokna við minni arbeiðsevni í neistanum enn 0,5 til 0,25 kilowatt. Eftir teimum tølum, sum upp eru givin frá telegrafstýraranum í Íslandi, vil ein tráðleys telefonstøða kosta okkurt um 22,000 kr. við arbeiðskraftini 0,1 kilowatt:

Amboð og Motorar	13,340 kr.
Mastrar av træð	600 —
Spennir og uppseting	1,000 —
Útgerð	3,000 —
Bygningur 5 × 9 alin ca. ...	4,000 —
	21,940 kr.

alt sjálvandi leysliga uppsett og eftir núgaldandi prísi og kurs. Viðvíkjandi nýtsluni av einari tráðleysari telefonstøðu sigir telegrafstýrarin, at tað uttan iva vil vera vandamikið at fáa lagaligt

samband millum tráðleysa og vanliga telefon. Tað er jú so, at tað við eina tráðleysa støðu má stillast um fyri hvørja ferð avsending má skifta við mótitaking, so at ein samtala millum mann og mann kann ikki finna stað her; meira má tað kallast so, at báðir partar kunnu á lagaligan hátt antin skrivliga ella munnliga fáa boð frá sær og til sín.

Av tí, sum telegrafstýrarin skrivar, sæst, at tað ikki er lagaligt at seta tráðleysar telefonstøðir í samvirki við hina telegrafstøðina her, men at vit noyðast at seta tráðleysar telefonstøðir upp bæði her í Havnini og í teim oyggjum, sum vit vilja seta í tráðleyst telefonsamband við Havnina. Nakra vissa uppgávu um hvat ein 0,25 kilowatt støða til telefonbrúk vil kosta, hava vit jú ikki, sum vit í tað heila ikki hava heilt álítandi, á royndir grundaðan kunnleika um nýtsluna av tráðleysum telefonstøðum. Telegrafstýrarin sigir herum:

„Her er vi forøvrigt ude af Stand til at udtale os om Hensigtsmæssigheden af „traadløse" Telefonanlæg; men Oplysninger i saa Henseende vil sikkert kunne faas hos den danske Statstelegraf, der for nylig har oprettet en traadløs Telefonforbindelse mellem Christiansø og Bornholm.

Endelig skal jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det rimeligvis vilde blive billigere at indhente Tilbud fra et tysk Firma paa Grund af den lave Markkurs."

Av tí, at nevndin heldur seg hóma eina vón fyri at fáa tráðleysar telefonstøðir á stovn her í oyggjunum í nærari framtíð, kann tað ivaleyst verða málinum til fremja, at telefonmillumtinganevndin saman við telefonstýraranum til næsta ár roynir at granska eftir, hvussu nýtslan av tráðleysum telefonstøðum hóskar fyri viðurskiftini í Føroyum, og hvat tílíkar støðir í hóskandi støddi vilja kosta. At tílík ransókn vil føra kostnað við sær, er nevndini greitt, og tað er natúrligt, at tílíkur kostnaður gongur av telefonkassanum. Í hesum samburði skal nevndin loyva sær at seta soljóðandi

Uppskot:

Løgtingið samtykkir at biðja telefonstýrarin í samráð við telefonmillumtinganevndini til næsta árs skaffa tilvegar tørvuligar upplýsingar um nýtslu og kostnað av tráðleysum telefonstøðum í Føroyum. — Kostnaðurin við hesar ransóknir verður rindaður úr telefonkassanum.

Ved Sagens *2. Behandling* den *1. September* overgik den til 3. Behandling.

Den *6. September* fremlagdes saalydende:

Broytingaruppskot.

Aftaná nevndaruppskotið verðir sett fylgjandi tvey pkt.:

1) At nevndin verðir umbiðin at fáa tilvegar álítandi sakkønar rannsóknir um viðurskiftini í Føroya firðum fyri kaðalútsetingum.

2) Um úrslitið av hesum rannsóknum er so háttað, at útleggjan væl kann tilráðast, verður nevndin biðin at fáa tilvegar álítandi ætlan um kostnaðin av kaðalútsetingum í ymiskum firðum, soleiðis at alla útoyggjar, (Svínoy, Fugloy, Nolsoy, Mykjunes, Koltur, Skúoy, Stóra Dímun (og eisini millum Sandoy og Suðuroy) kunna koma í samarbeiði við núverandi telefonverk í Føroyum.

Løgtingið, 6. sept. 1920.

Edw. Mortensen. Nyholm Debess.

J. Patursson. Poul Joensen.

Den *8. September* foretoges *3. Behandling*. Ved Afstemningen vedtoges:

Udvalgets Forslag med 19 Stemmer mod 0.

Ændringsforslaget med 16 Stemmer mod 0.

CVII. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den *20. Juli* fremlagdes *Tingets Journal*, *Kopibog* og *Regningsjournal* som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Den *30. August* fremlagdes saalydende af Udvalget afgiven

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Lagtingets Journal, Regningsjournal og Kopibog. Disse Bøger har Udvalget gennemgaaet særlig for Tiden fra Olaidag 1919 til Olaidag 1920.

Udvalget finder ikke Anledning til at fremsætte Bemærkninger herom og skal heller ikke fremkomme med noget Forslag.

Den *14. September* kom Sagen til Behandling, idet Ordføreren refererede Betænkningen.

CVIII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den *29. Juli* valgtes til Medlemmer af de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8:

1. For de *Kirkekasserne* vedkommende Sager.
   Provsten, Konoy og Tórgarð.
2. For de *Skydskassen* vedkommende Sager.
   Thomsen, Guttesen og J. Rasmussen
3. For de Sager som vedkommer *Landkommunerne i Almindelighed.*
   Konoy, J. H. Poulsen og J. Poulsen.
4. *Budgetudvalget* for de Sager, som vedkommer:
   a. *Amtsrepartitionsfonden.*
   b. *Amtsfattigkassen.*
   c. *Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn* samt *Renterne af det Hansenske Legat.*
      Winther, Patursson, Mortensen, Thomsen, Effersøe, Matras og A. Samuelsen.
5. For *forskelligartede* Sager:
   R. Rasmussen, J. H. Poulsen og P. Nielasen.
6. For *de af Amtmanden ene afgjorte* Sager:
   R. Rasmussen, P. Joensen og Joen Poulsen.

1. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges den 2. *September* til Bestridelse af Skydskassens Udgifter for Regnskabsaaret 1920—21 at paaligne et Beløb af 6163 Kr. 75 Øre, der i Henhold til Lovene af 17. Marts 1865 og 14. Januar 1881 fordeles saaledes mellem Kommunerne:

		Skydsudgifter				Tilsammen	
		Særlige		Fælles			
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Klaksvig Sogns Kommune	70	54	243	88	314	42
2	Vidercjde — —	36	44	126	00	162	44
3	Fuglø og Svinø Sognes Kommune	31	26	108	08	139	34
4	Kunø, Myglcdal og Husum Sognes Kommune	39	28	135	80	175	08
5	Andefjord Sogns Kommune	14	26	106	40	120	66
6	Fuglefjord — —	23	07	172	20	195	27
7	Lervig — —	15	87	118	44	134	31
8	Funding — —	14	74	110	04	124	78
9	Næs — —	33	74	251	72	285	46
10	Gøte — —	17	05	127	12	144	17
11	Sjov — —	25	48	190	12	215	60
12	Ejde — —	26	54	197	96	224	50
13	Vestmanhavn — —	17	61	172	76	190	37
14	Kvivig — —	13	19	129	36	142	55
15	Kollefjord — —	8	78	86	24	95	02
16	Kvalvig — —	9	36	91	84	101	20
17	Haldersvig og Saxen Sognes Kommune ...	13	06	128	24	141	30
18	De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld.....	17	93	175	84	193	77
19	Nolsø Sogns Kommune	7	30	71	68	78	98
20	Midvaag — —	20	59	147	84	168	43
21	Sandevaag Sogns —	17	86	127	68	145	54
22	Sørvaag — —	23	18	165	48	188	66
23	Bø — —	3	96	28	28	32	24
24	Myggenæs — —	6	66	47	60	54	26
25	Sandø Præstegælds Kommune	61	11	368	76	429	87
26	Kvalbø Sogns Kommune	5	79	194	04	199	83
27	Frodebø — —	12	73	426	16	438	89
28	Porkere — —	3	37	113	12	116	49
29	Hove — —	1	12	37	80	38	92
30	Vaag — —	7	64	255	36	263	00
31	Sumbø — —	4	35	145	88	150	23
32	Famien — —	1	38	46	20	47	58
33	Thorshavns Kommune	65	75	644	84	710	59
		670	99	5492	76	6163	75

2. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

a. Fra Vestmanhavn Sogns Kommune blev der den 30. Juli fremlagt Andragende om Approbation paa et Laan til Bestridelse af Udgifterne til Vejanlæg.

Lagtinget vedtog den 11. August at svare:

„Lagtinget approberer, at Vestmanhavn Sogns Kommune i Færø Amts Sparekasse optager et Laan paa 12000 Kroner, og at Laanet tilbagebetales i Løbet af 20 Aar."

b. Fra Vaag Sogns Kommune fremlagdes den 16. August Andragende om Approbation paa Optagelsen af et Laan til foreløbig Bestridelse af Udgifterne ved Anlæg af et Elektricitetsværk.

Lagtinget vedtog den 30. August at svare:

„Lagtinget approberer, at Vaag Sogns Kommune i Færø Amts Sparekasse optager et Laan paa 50,000 Kr., som tilbagebetales i Løbet af 2 Aar."

c. Fra Sumbø Sogns Kommune fremlagdes den 6. August Andragende om Approbation paa, at Kommunen optager en Kassekredit i Føroya Banki.

Lagtinget vedtog den 17. August at svare:

„Løgtingið samtykkir, at Sunnbæar sóknar kommuna fær sær kassakredit, stór 1000 krónur, í Føroya Banka."

d. Fra Kvivig Sogns Kommune fremlagdes den 10. August Andragende om Approbation paa Optagelse af et Laan.

Lagtinget vedtog den 17. August at svare:

„Lagtinget approberer, at Kvivig Sogns Kommune optager et Laan paa indtil 20,000 Kr. til Afholdelse af Udgifter ved Vejanlægget Kvivig—Kollefjord."

e. Klager over dobbelt Beskatning.

Den *29. Juli* ved Lagtingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Forstanderskabet for Fuglø og Svinø Sognes Kommune angaaende to Skatteyderes Benægtelse af at betale Skat.

S., D. fremlagdes Klage fra Smed Thomas Jakobsen af Skibenæs over, at han var sat i Skat to Steder.

Den *30. Juli* henvistes Sagerne til *det kommunale Udvalg*.

Den *16. August* afgav Udvalget saalydende:

Betænkning.

Ved Skrivelse af 20. Maj 1920 har Smed Thomas Jakobsen af Skibenæs klaget til Lagtinget over, at han er bleven sat i fuld Kommuneskat baade i Næs Sogn og i Vestmanhavn Sogn. Han har i behørig Tid gjort Indsigelse mod Skatteansættelse i Vestmanhavn, men da denne Indsigelse ikke foreligger for Tinget, ses det ikke, om han har gjort Indsigelse mod at betale fuld Skat eller overhovedet mod at betale i Vestmanhavn.

Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune har imidlertid (Skr. af 15. December 1919) afslaaet at *fritage* ham for at betale Skat i Vestmanhavn.

I den foreliggende Klage til Lagtinget udtaler han, at han finder det ubilligt, at der er blevet paalignet ham fuld Skat til to Kommuner.

Efter hvad der foreligger, maa Vestmanhavn Sogn for den overvejende Del betragtes som hans Erhvervskommune, medens han stadig har haft Husholdning i Slettenæs i Næs Sogn.

Det maa derfor anses rimeligt, at han burde være ansat i forholdsmæssig Skat begge Steder. Vel udtaler Forstanderskabet for Næs Sogns Kommune, i Skr. af 29. Juni 1920, at man maa formene, at Thomas Jacobsen er bleven for lavt ansat i Skat i Næs Sogn, saa at, selv om han svarer Skat til Vestmanhavn Kommune, er han dog ikke for højt ansat i Næs Sogn.

Imidlertid maa man, efter hvad der foreligger, gaa ud fra, at han ved Skatteligningen er bleven ansat i fuld Skat dér.

Udvalget finder det derfor rettest at foreslaa, at han, som Tilfældet foreligger, betaler Skat til begge Kommuner, men at den ham paalignede Skat nedsættes paa hvert Sted.

Der er noget, som kunde tale for, at han betalte en forholdsvis større Del til Vestmanhavn Sogn, idet han har haft sit Erhverv dér den største Del af Aaret; men man mener dog at burde foreslaa at nedsætte hans Skat med det halve i hvert af de respektive Sogne.

Udvalget skal derfor tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Den Smed Thomas Jakobsen for Regnskabsaaret 1919/20 paalignede Kommuneskat nedsættes hvert af Stederne med det halve.

Den 3. *September* afgav Udvalget saalydende:

Udvalgsbetænkning.

Fra Forstanderskabet for Fuglø Sogns Kommune er indkommet Skrivelse, hvori berettes, at 2 af Sognets Skatteydere, Axel Sivertsen og Gunnar Christiansen, begge af Kirke, har nægtet at betale de fulde dem for Aaret 1918—19 til Fuglø Sogn paalignede Beløb, henholdsvis 100 Kr. og 15 Kr. + Dyrtidsskat 10 Kr., paa Grund af, at de for samme Aar har svaret Skat førstnævnte 125 Kr. til Frodebø Sogns Kommune, sidstnævnte 20 Kr. til Klaksvig Kommune. Det oplyses i Skrivelsen, at begge de paagældende Personer har ønsket Spørgsmaalet om, hvor meget de skal betale til Opholdskommunen, indbragt for Lagtinget, hvis Afgørelse de begge har erklæret at ville underkaste sig.

Forstanderskabet for Fuglø Sogns Kommune anser, efter det foreliggende, begge de nævnte Personer som bosiddende i Kirke (paa Fuglø), og det samme synes disse Personer selv at have ment. Ifølge de af Udvalget indhentede Oplysninger angiver Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune, at Gunnar Christiansen har haft stadigt Ophold i Klaksvig fra 1. Oktober 1918 til Midten af Maj 1919, og at han dér har betalt 20 Kr. i Skat for 8 Maaneder. Der er ikke givet Fuglø Sogns Forstanderskab Meddelelse om Skatteansættelsen. Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune siger, at Axel Sivertsen har haft fast Ophold i Frodebø Sogns Kommune i Vinteren 1918—19, og at Fuglø Sogns Forstanderskab har faaet Underretning ved Skr. af 8. Februar 1919; men dette betegnes som „nærmest overflødigt, da Axel Sivertsen ogsaa den foregaaende Vinter havde boet her i Sognet".

Heraf saavel som af Størrelsen af de paalignede Beløb synes at fremgaa, at der er paalignet Axel Sivertsen fuld Skat til Fuglø Sogn og fuld Skat til Frodebø Sogn, og Gunnar Christiansen fuld Skat til Fuglø Sogn og fuld Skat til Klaksvig Sogn, idet hver af de 2 Personer betragtes som havende fast Ophold i 2 Kommuner. De paagældende ses ikke at have benægtet saadant Dobbeltophold; men der foreligger ikke noget bestemt om, i hvilket Sogn hver af dem har haft det længste Ophold. Udvalget maa derfor formene, at den disse Personer paalignede Skat paa hvert af Stederne bør nedsættes til det halve.

Man tillader sig at foreslaa til Vedtagelse:

1. Den Axel Sivertsen og Gunnar Christiansen, begge af Kirke, til Fuglø Sogn for Aaret 1918—19 paalignede Skat nedsættes med Halvdelen af de paalignede Beløb.

2. Det Axel Sivertsen for Aaret 1918—19 til Frodebø Sogns Kommune paalig-

nede Beløb nedsættes til det halve. Det formeget betalte refunderes.

3. Det Gunnar Christiansen for Aaret 1918—19 til Klaksvig Sogns Kommune paalignede Beløb nedsættes til det halve. Det for meget betalte refunderes.

Ved Sagens 2. *Behandling* den 8. *September* foretoges Afstemning, hvorved Udvalgets Forslag i den første Betænkning vedtoges med 11 Stemmer mod 0, og Udvalgets Forslag i den anden Betænkning vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

f. Fra Bestyreren af Hvalfangerstationen „við áir" var indkommet en Besværing over den Selskabet og dettes Mandskab for Regnskabsaaret 19$^{20}/_{21}$ paalignede Kommuneskat.

Lagtinget vedtog den 13. September at udtale:

„1. Lagtinget udtaler, at Kvalvig Sogns Kommune har været berettiget til at ansætte Bestyrer for Hvalfangerselskabet „við áir" Carsten Olsen i Skat, som Repræsentant for Selskabet.

2. Amtmanden anmodes om paa Tingets Vegne at foretage det videre fornødne i Sagen, særlig at træffe Afgørelse om Skattens Størrelse."

g. Fra Købmand N. Niclasen, Sørvaag, var indkommet en Besværing over den ham for Regnskabsaaret 19$^{20}/_{21}$ paalignede Kommuneskat.

Lagtinget vedtog den 6. September at svare Klageren:

„Tann keypmanni N. Niklasen, Seyrvági, ásetti skattur fyri 1919—20 verður at lækka við 100 kr. frá 495 kr. til 395 kr.

h. Fra Købmand H. M. Thomsen, Kollefjord, var indkommet en Besværing over den ham for Regnskabsaaret 19$^{20}/_{21}$ paalignede Kommuneskat.

Lagtinget vedtog den 6. September at svare Klageren:

„Tann keypmanni H. M. Thomsen, Kollafirði, ásetti skattur fyri 19$^{20}/_{21}$ verður at lækka við 20 kr. frá 140 kr. til 120 kr."

i. Fra Skibsfører Johs. Joensen, Sydredal, var indkommet en Besværing over den ham for Regnskabsaaret 19$^{20}/_{21}$ paalignede Kommuneskat.

Lagtinget vedtog den 6. September at svare Klageren:

„Vegna tess, at tygara skattaklaga fyrst er send til Løgtingsins hin 24. juni, kann hon eftir § 22 í kommunallógini ikki koma til viðgerðar á tingi."

---

3. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den *11. September*. Det i Udvalgets nedenstaaende Betænkning fremsatte Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

Betænkning.

Forrige Aars Paaligning udgjorde ialt 95.821 Kr. 65 Øre. Heraf faldt forlods paa det matrikulerede Jordegods 19.164 Kr. 33 Øre med 4 Kr. 50 Øre pr. Skattemark. Resten 76.657 Kr. 32 Øre paalignedes Kommunerne.

Da man mener at kunne regne med at forrige Aars Paaligning har været tilstrækkelig,og der for det kommende Aar ikke vil kræves en højere Paaligning, vil man foreslaa, at Ligningen holdes paa samme Højde som ifjor. Da det i forrige Tingsamling vedtagne Lovforslag om, at Skatten paa Jordegodset bestemmes til 2 Kr. pr. Skattemark er ophøjet til Lov, vil Ligningen paa Jordegodset dale ret betydelig, og Forskellen vil være at overføre til Ligningen paa Kommunerne. Som ovenfor anført, var forrige Aars Ligning paa Jordegodset 19,164 Kr. 33 Øre. Da det matrikulerede Jordegods udgør 4258,74 Skattemarker, vil der for det kommende Regnskabsaar forlods falde paa Jordegodset 8517 Kr. 48 Øre eller 10646 Kr. 85 Øre mindre end ved sidste Paaligning, hvilket sidste Beløb herefter skulde blive en Forhøjelse af Ligningen paa Kommunerne, der herefter skulde paalignes 87,304 Kr. 17 Øre. For Nemheds Skyld ved Udregningen af den Halvdel, der skal paalignes Kommunerne efter Folkemængde har man nedsat dette Beløb til 87,099 Kr. 48 Øre, saaledes at den samlede Paaligning herefter bliver 95,616 Kr. 96 Øre eller 204 Kr. 69 Øre mindre end forrige Aar. Af Ligningen paa Kommunerne sker Halvdelen eller 43,549 Kr. 74 Øre efter Folketal, den anden Halvdel efter Lagtingets Skøn.

Forslag.

Paaligningen sker i Overensstemmelse med foranstaaende, og Repartitionen foretages, som foreslaaet, paa medfølgende Bilag.

Thorshavn, den 1. September 1920.

Edw. Mortensen, Frm. *J. M. Matras.*

Med Forbehold:

A. Samuelsen. *M. A. Winther.*

J. Patursson. *D. J. Thomsen.*

Med Forbehold:

Oliver Effersøe.

Repartition.

Sognenes Navne	Efter Folkemængde (½)			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (½)		Tilsammen	
	Folketal	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Klaksvig Sogn	871	1933	62	2649	„	4582	62
Viderejde —	450	999	„	875	„	1874	„
Fuglø —	186	412	92	170	„	582	92
Svinø —	200	444	„	159	„	603	„
Kunø —	198	439	56	109	„	548	56
Mygledal —	113	250	86	118	„	368	86
Husum —	174	386	28	275	„	661	28
Fuglefjord —	615	1365	30	1710	„	3075	30
Lervig —	423	939	06	539	„	1478	06
Andefjord —	380	843	60	338	„	1181	60
Funding —	393	872	46	600	„	1472	46
Næs —	899	1995	78	1570	„	3565	78
Gøte —	454	1007	88	542	„	1549	88
Sjov —	679	1507	38	521	„	2028	38
Ejde —	707	1569	54	481	„	2050	54
Kvivig —	462	1025	64	651	„	1676	64
Kollefjord —	308	683	76	210	„	893	76
Kvalvig —	328	728	16	851	„	1579	16
Haldersvig —	411	912	42	438	„	1350	42
Saksen —	47	104	34	101	„	205	34
Vestmanhavn —	617	1369	74	1855	„	3224	74
Kirkebø —	109	241	98	289	„	530	98
Hestø —	146	324	12	100	„	424	12
Kalbak —	112	248	64	239	„	487	64
Thorshavns udenbys Sogn	261	579	42	103	„	682	42
Nolsø Sogn	256	568	32	299	„	867	32
Midvaag —	528	1172	16	810	„	1982	16
Sandevaag —	456	1012	32	792	„	1804	32
Sørvaag —	591	1312	02	985	„	2297	02
Bø —	101	224	22	166	„	390	22
Myggenæs —	170	377	40	179	„	556	40
Sand — (med Dimon)	487	1081	14	711	„	1792	14
Skopen —	314	697	08	279	„	976	08
Skaalevig —	189	419	58	419	„	838	58
Husevig —	198	439	56	260	„	699	56
Skuø —	129	286	38	162	„	448	38
Porkere —	404	896	88	400	„	1296	88
Hove —	135	299	70	149	„	448	70
Famien —	165	366	30	210	„	576	30
Sumbø —	521	1156	62	690	„	1846	62
Vaag —	912	2024	64	4363	„	6387	64
Kvalbø —	693	1538	46	880	„	2418	46
Frodebø —	1522	3378	84	7131	„	10509	84
Thorshavns Kommune	2303	5112	66	9171	74	14284	40
Summa...	19617	43549	74	43549	74	87099	48

4. Vedkommende Amtsfattigkassen.

I Henhold til Fattiglovens § 5 (jfr. § 9) bevilgedes den *9. September* følgende Beløb til Kommunerne for Regnskabsaaret 1920—21:

Til Kunø, Husum og Mygledal Sogns Kommune:

Mygledal Sogn..... 150 Kr.

5. Vedkommende den økonomiske Fond.

a. *Ang. Sysselmændenes Indberetninger ang. Veje, Broer og Landingssteders Tilstand.*

Den *26. August* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

Sýslumenninir hava givið frágreiðing um vegir, brýr og lendingar.

1. Norðoya sýsla.

Eingin atfinningur.

2 Streymoya sýsla.

Eingin atfinningur.

3. Sandoya sýsla.

Eingin atfinningur.

4. Suðuroya sýsla.

Sýslumaðurin skrivar, at lendingin við Pollin í Sumba er nakað skaðað.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at biðja kommunustýrið úttala seg og eventuelt áleggja ti at bøta um skaðan.

Vágoya sýsla.

a. Brúgvni um Kirkjuá í Seyrvági tørvar gelendar, og viðurin eigur at eftirhyggjast og fyri ein part endurnýggjast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja ti at bøta um brúgvna.

b. Brúgvin um Sjatlá við Vatnsoyra er ring at fara um í áarføri og um veturin. Sýslumaðurin ræður til at byggja ein sterkan garð eystan fyri brúgvna fyri at verja móti ánni. Viðurin eigur fyri ein part at endurnýggjast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at biðja kommunustýrið úttala seg og eventuelt áleggja ti at bøta um brúgvna.

6. Eysturoya sýsla.

a. Vegurin gjøgnum Elduvikarlið eigur at efturhyggjast og bøtast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja ti at bøta um vegin.

b. Brúgvin um Gjógvará í Fuglafirði eigur at bøtast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja tí at bøta um brúgvna.

c. Brúgvin um Laxá millum Fuglafjarðar og Oyndafjarðar sókn eigur at bøtast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja tí at bøta um brúgvna.

d. Brúgvin í Funningsbotni um Fjarðará millum Oyndafjarðar og Funnings sókn eigur at bøtast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja tí at bøta um brúgvna ella um neyðugt, at leggja nýggja brúgv um ánna.

e. Brúgvin um Stóra í Funningi eigur at bøtast.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja tí at bøta um brúgvna, ella leggja nýggja brúgv, sum nevndin í eini aðrari sak hevur mælt at geva studning til av økonomisk fond.

f. Brúgvin um Oyrará í Eiðis sókn eigur at avloysast av nýggjari brúgv.

Í eini aðrari sak hevur nevndin biðið amtmannin lata landsverkfrøðingin gera uppskot og kostnaðarætlan til nýggja brúgv.

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at gera kommunustýrinum hetta kunnigt og eventuelt áleggja tí at bøta um tað núverandi brúgv ella leggja nýggja brúgv eftir landsverkfrøðingsins uppskoti.

7. Nevndin loyvir sær at seta fram hetta

Uppskot.

Amtmaðurin verður umbiðin at áleggja sýslumonnunum í røttu tíð at senda teirra frágreiðingar um vegir, bryr og lendingar og at senda atfinningar til kommunustýrini til at úttala seg um og framleggja hesi úttalilsir fyri tingið saman við frágreiðingunum frá sýslumonnunum.

Ved Sagens *2. Behandling* den *30. August* foretoges Afstemning over Udvalgets Forslag med følgende Udfald:

Pkt.	4	vedtoges	med	18	Stemmer	mod	0
-	5 a	—	—	15	—	—	0
-	5 b	—	—	15	—	—	0
-	6 a	—	—	17	—	—	0
-	6 b	—	—	16	—	—	0
-	6 c	—	—	17	—	—	0
-	6 d	—	—	16	—	—	0
-	6 e	—	—	15	—	—	0
-	6 f	—	—	14	—	—	0
-	7	—	—	16	—	—	0

---

b. *Ang. Skrivelse fra Bø Sogns Kommune.*

Den *26. August* vedtog Tinget følgende af *Budgetudvalget* afgivne

Nevndaràlit.

Stýrið fyri Biggjar søknar kommunu hevur í brævi, dagsettum 8. apríl h. á. vent sær til tingið um, at amtmaðurin í 1918 hevur álagt Seyrvágs søknar kommunu at bøta um brúgvina um Rættará í Seyrvági, men at hetta ikki hevur verið gjørt, og at áin við toybil nú hevur tikið brúgvna við sær. Teir ráða til, at ein steinbrúgv nú verður gjørd um ánna eisini av tí, at akbrúgv nú er um Breiða.

Uppskot.

1. Amtmaðurin verður umbiðin at áleggja Seyrvágs kommunu at gera tað neyturviliga fyri at farandi skal verða um Rættará.

2. Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum fyri Bíggjar soknar kommunu.

---

c. *Ang. Tilskud til Broer.*

Den *31. August* afgav Budgetudvalget følgende:

Nevndarálit.

I. *Bønarbræv um studning til eina brúgv um Gjógvará í Vestmannahavn.*

Sakin var til viðgerðar ífjør (sí Løgtingstíðindi 1919 B. s. 186) og varð goymd til í ár. Eftir tí kostnaðarætlan, ið lagd varð fyri tingið ífjør, skuldi útreislan verða 5275 kr., harav skuldi tingið taka 2115 kr., um studningur veitist úr økonomisk fond.

Atvolt av, at mangar av tingsins inntøkum í tey seinastu ár eru minkaðar, her skal millum annað merkjast, at árini 1917—19 ongar inntøkur góvu av einum av tingsins størstu inniløgum, hvalatollinum, og atvolt av, at tann av tinginum í 1918 samtykta skatlalóg ikki enn er framd, samtíðis sum allar tingsins árligu útreiðslur hesi seinastu ár, tí peningavirðið hevur verið minni og krevjingarnar størri, hava verið vaxandi, sær meiriluturin (Mortensen, Patursson, Thomsen, og Winther) seg ikki føran fyri at seta uppskot fram um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, tó hann heldur, at tað, um framgond skal verða í landinum, er neyðugt, at studningur verður veittur til eitt slíkt endamál sum tað her umtalaða. Meiriluturin heldur amtsrepartitiónsfondsskattin vera órættvísan, har talan er um størri pening, og at tað er ógjørligt og óbeint gjøgnum nevnda skatt at útvega pening til studning av hesi sak. Sum er, heldur meiriluturin, at heitast má á statin um pening til hesa sak.

Mindretallet (Effersøe, Matras og A. Samuelsen) foreslaar, at Sagen udsættes til næste Aar, da den ikke er paatrængende. Mindretallet kan ikke tiltræde de Betragtninger, Flertallet gør gældende om Aarsagen til, at Lagtingets Indtægter ikke forslaar i det Omfang, som paakræves. Mindretallet formener, at Hovedaarsagen til, at Tingets Indtægter ikke forslaar, er den stigende Tendens til at inddrage under Tinget Opgaver, som bør fremmes paa anden Maade. I saa Henseende skal Mindretallet eksempelvis nævne, at Tinget i den sidste Tid har laant Kroner i Hundredetusindvis til Indkøb af Fragtdamper, skønt dette ikke kan siges at være fornødent, forsaavidt som Færøerne, navnlig siden Krigens Slutning, saa nogenlunde har faaet den fornødne Tonnage. En saadan Flothed bør man ikke tillade sig, med mindre man raader over saa store Pengemidler, at man har Vanskelighed med at faa dem anbragt. Mindretallet har stadig fremhævet, at det er nødvendigt for Tinget at føre en sparsommelig Husholdning, da Amtskommunens Indtægtskilder er saa begrænsede, men man har i de Aar, Samhandspartiet har været Mindretal, prædiket for døve Øren.

Mindretallet maa fralægge sig alt Ansvar for den mindre gode Økonomiske Stilling, som Tinget i Øjeblikket maa kæmpe med, og Mindretallet formener fremdeles, at en ny Skattelovgivning, afpasset efter Færøernes amtskommunale Forhold, om fornødent meget vel kunde være gennemført de sidste Par Aar, hvis der fra Flertallets Side var udvist den Forhandlingsvenlighed og Smidighed, som nu engang er fornøden i det politiske Liv.

Uppskot.

1. *Frá meiriluttanum* (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther).

   a. Svarað verður, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

   b. Avskrift av álitinum verður sent teimum, ið heittu á tingið.

2. *Fra Mindretallet* (Effersøe, Matras og A. Samuelsen).

   a. Sagen udsættes til næste Aar.

   b. Andragerne underrettes herom.

II. *Bønarbræv frá Kvivikar søknar kommunu um studning til eina brúgv um Breiðá á Válinum.*

Sakin var til viðgerðar ífjør (sí løgtingstíðindi 1919 B s. 187) og varð goymd til iár. Tingsins álitismaður hevur rannsakað ánna og sigur, at talan er um tvær brýr. Kostnaðin til aðra ætlar hann til 2345 kr., harav til tilfar 715 kr., og formannsløn 320 kr., og til hina til 1633 kr., harav til tilfar 343 kr. og til formannsløn 255 kr.

Av teimum undir I nevndu ársøkum sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álitismannsins kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

III. *Bønarbræv frá stýrinum fyri Sandoyar kommunu um studning til eina brúgv um Matará í Skarvanesi.*

Sakin var til viðgerðar ífjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 187). Kostnaðurin er ætlaður at verða 300 kr., harav til tilfar 200 kr., og til formannsløn kann ætlast 25 kr.

Nevndin heldur tað beint og neyðugt at veita studning og setur fram soljóðandi

Uppskot.

1. Av økonomisk fond verður veitt til eina betonbrúgv um Matará í Skarvanesi

⅗ av tilfari, inntil	120	kr.
⅖ av formannsløn, inntil	15	—
falt innt.	135	kr.

2. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og av tingsins álitsmanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni ætlað væl úr hondum greitt, og kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlíkahald, og undir teimum annans vanligu treytum.

IV. *Bønarbræv frá stýrinum fyri Funnings søknar kommunu um studning til eina steinbrúgv um Stóra í Funningi.*

Sakin var til viðgerðar ífjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 187) og varð goymd til iár.

Eftir kostnaðarætlanum, ið tingsins álitsmaður sendi tinginum ífjør, vil brúgvin kosta 1814 kr., harav til tilfar 791 kr. og til formannsløn 200 kr.

Nevndin heldur tað vera beint og neyðugt at veita studning og setur ti fram soljóðandi

uppskot.

1. Av økonomisk fond verður veitt til eina steinbrúgv um Stóra í Funningi.

⅗ av tilfari, inntil ...	474	kr. 60 oyr
⅖ av formannsløn, inntil	120	— „ —
falt inntil	594	kr. 60 oyr

2. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og av tingsins álitsmanni ella einum av amtmanninum valdum manni ætlað væl úr hondum greitt, og kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlíkahald, og undir teimum annans vanligu treytum.

V. *Bønarbræv frá kommunustýrinum fyri Haldarsvíkar og Saxunar søknar kommunu um studning til eina brúgv um Klufá í Haldarsvík.*

Sakin hevur verið til viðgarðar í fleiri ár (sí Løgtingstíðindi 1919 B. s. 188) og varð ífjør goymd til í ár. Eftir ti kostnaðarætlan, ið lá fyri tinginum ífjør, skuldi brúgvin kosta 5524 kr. Kommunustýrið hevur aftur í ár vent sær til tingið. Tað hevur roynt at útbjóðið byggingina av brúgvni, men uttan úrslit. Harra Jens M. Poulsen, Skopun, hevur í ár givið kostnaðarætlan um eina jarn-

betonbrúgv. Hon vil kosta falt 4821 kr., harav til tilfar og formannsløn 3665 kr. Um tingið skuldi veitt studning til hesa brúgv, vildi talan verið um gott 2000 kr.

Av teimum undir I nevndu ársøkum sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og hinum nýggja kostnaðarætlanum verður sent kommunustýrinum.

VI. *Bønarbræv frá stýrinum fyri Vestmannahavnar søknar kommunu um studning til eina brúgv um Hórará í Vestmannahavn.*

Sakin var til viðgerðar ífjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 189) og varð goymd til í ar.

A. Jensen, Kvívík, hevur givið kostnaðarætlan. Brúgvin er ætlað 9 alin long og 6 alin breið. Har, ið brúgvin skal vera, má sprongjast nakað burtur av áarbotninum. Kostnaðurin verður ialt 2654 kr.; harav kann ætlast 824 kr. til tilfar og 450 kr. til formannsløn.

Nevndin heldur tað beint og neyðugt at veita studning til hesa sak og setur ti fram hetta

uppskot.

1. Av økonomisk fond verður veitt til eina steinbrúgv um Hórará í Vestmannahavn

⅜ av tilfari, inntil	485 kr.
⅜ av formannsløn, inntil...	255 —
ialt inntil	740 kr.

2. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og av tingsins álitsmanni ella einum av amtmanninum valdum manni ætlað væl úr hondum greitt, og kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlíkahald, og annars undir teimum vanligu treytum.

VII. *Bønarbræv frá stýrinum fyri Biggjar søknar kommunu um studning til eina brúgv um Stóra í Bø.*

Kommunustýrið hevur 21. mars h. á. samtykt at venda sær til tingið, ti træbrúgvin um nevndu á er illa farin, og biðja um studning til eina akbrúgv av steini ella beton.

Tingsins álitismaður ræður til at byggja eina jarnbetonbrúgv. Á in er, har brúgvin ætlast bygd, 5,67 m breið. Kostnaðin ætlar hann til ialt 2325 kr., harav til tilfar 1430 kr. og til formannsløn 137 kr.

Av teimum undir I nevndu ársøkum sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álítismannsins kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

VIII. *Bønarbræv frá stýrinum fyri Eiðis søknar kommunu um studning til eina brúgv um Stóra á Oyri.*

Í brævi, dagssettum 17. mei h. á., hevur kommunustýrið vent sær til tingið um hesa sak.

Tingsins álitismaður hevur verið á Oyri og heldur, at brúgvin eigur at gerast av jarnbeton, men av ti, at hann ikki er kønur í konstruktiónini av slíkum brúgvum, sær hann seg ikki føran fyri at ætla, hvussu nógv tilfar nýtist, og so vítt honum kunnigt, er brúgvin ætlað at vera eitt lið í einum projekteraðum vegi, og heldur hann tað ti vera hentast og beinast, at landsverkfrøðingurin gevur kostnaðarætlan um hesa brúgv saman við vegnum.

Uppskot.

1. Sakin verður goymd til næsta ár

2. Amtmaðurin verður umbiðin at lata landsverkfrøðingin gera kostnaðarætlan um eina brúgv um Stóra á Oyri.

3. Kommunustýrinum verður hetta gjørt kunnigt.

IX. *Bønarbræv frá stjórinum fyri Kvalvíkar søknar kommunu um studning til eina brúgv um Halá í Kvalvík.*

Í brævi, dagssettum 13. oktober 1919 hevur kommunustýrið vent sær til tingið um hesa sak.

Tingsins álitismaður úttalar, at har er ein træbrúgv, ið illa er farin, og áin kann altíð roknast at skaða eina slíka brúgv. Brúgvin eigur at gerast av jarnbeton. Álitismaðurin heldur, at tað er neyðugt fyri flutning frá lendingini til bygdina, at henda brúgv verður gjørd. Hann ætlar hana at koma at kosta ialt 2055 kr., harav til tilfar 1265 kr. og til formannsløn 137 kr.

Nevndin heldur tað vera neyðugt og beint at veita studning til hesa sak og setur tí fram soljóðandi

uppskot.

1. Av økonomisk fond verður veitt til eina jarnbetonbrúgv um Halá í Kvalvík

⅗ av tilfari, inntil	759 kr.
⅖ av formannsløn, inntil...	82 —
ialt inntil	841 kr.

2. Penningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og av tingsins álitsmanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni ætlað væl úr hondum greitt, og kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlikahald, og annars undir teimum vanligu treytum.

X. *Bønarbræv frá stjórinum fyri Bøggjarsóknar kommunu um studning til eina brúgv um Dalsá í Gásadali.*

Í brævi dagsettum 2. mars h. a., skrivar kommunustýrið, at tað hevur samtykt at venda sær til tingið um at hæðka tann studning, sum í 1915 varð játtaður til eina brúgv um Dalsá í Gásadali.

Brúgvin varð í 1915 ætlað at kosta 695 kr. Tingsins álitsmaður heldur, at hon nú vil kosta 2345 kr., harav til tilfar 795 kr. og til formannsløn 250 kr.

Nevndin heldur tað vera neyðugt og beint at veita studning til hesa sak og setur tí fram hetta

uppskot.

1. Av økonomisk fond verður veitt til eina alabrúgv um Dalsá í Gásadali

⅗ av tilfari, inntil	477 kr.
⅖ av formannsløn, inntil...	150 —
ialt inntil	627 kr.

2. Penningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og ætlað væl úr hondum greitt av tingsins álitsmanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni, og kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlikahald, og undir teimum annans vanligu treytum.

Tórshavn, hin 31. august 1920.

Løgtingsins fíggjarnevnd.

Edw. Mortensen, frm. — *J. Patursson.*
M. A. Winther. — *D. I. Thomsen.*
Med Forbehold: *Oliver Effersøe.* — Med Forbehold: *A. Samuelsen.*
Med Forbehold: *I. M. Matras.*

Den 7. *September* fremlagdes saalydende:

Kontinuationsbetænkning.

Broer.

For saa vidt Flertallet i Udvalgsbetænkningen af 31. f. M. med Hensyn til Punkt 1, Andragende om Tilskud til en Bro over Gjoveraa i Vestmanhavn, har

fremført forskellige Grunde for, at Lagtinget skal henvende sig til Staten og søge om Tilskud, skal undertegnede Mindretal (Effersøe, Matras og A. Samuelsen), i Forbindelse med, hvad vi allerede har anført i bemeldte Betænkning, tillade os at bemærke følgende:

Det er, som anført af Flertallet, rigtigt, at Økonomiske Fond i de senere Aar har savnet sin største Indtægt, nemlig Storhvalsafgift. Derimod kan Mindretallet ikke erkende, at den Omstændighed, at den af Lagtinget i 1918 foreslaaede Skattelov ikke er blevet fremmet, samtidig med, at alle Tingets aarlige Udgifter er steget i de seneste Aar, fordi Pengenes Værdi er faldet, og Kravene til Tinget er voksede, skulde være nogen absolut Hindring for, at Lagtinget yder Tilskud til det under Punkt 1 omhandlede og andre paatænkte Foretagender. Der er nemlig intet til Hinder for, at Tinget ved Forhøjelse af Skatten paa Amtsrepartitionsfonden skaffer de fornødne Midler, for saa vidt Befolkningen har Evne til at udrede den forøgede Skat. Imidlertid vil Mindretallet ikke fremsætte noget Forslag i saa Henseende, da man mener, at Amtsrepartitionsfondsskatten, der har været stigende i de senere Aar, ikke bør forøges yderligere af Hensyn til de heromhandlede Sager, i Betragtning af den forhaandenværende almindelige økonomiske Situation her paa Øerne og iøvrigt under Hensyn til den Skat, som Befolkningen skal yde til Kommunerne. Det kan ogsaa siges, at for saa vidt Tingets Husholdning havde været præget af Sparsommelighed, vilde den nuværende Amtsrepartitionsfondsskat have været tilstrækkelig ogsaa til Fremme af de Sager, Økonomisk Fond bør støtte. De Hindringer, som er til Stede for en Forøgelse af Amtsreparlitionsfondsskatten i det heromhandlede Øjemed, vilde ikke kunne hæves ved det af Flertallet ommeldte Lovforslag om en ny Skatteordning, som den sidst afgaaede Regering har betegnet som utjenligt til at ophøjes til Lov.

Foranførte Bemærkninger gælde ogsaa med Hensyn til de øvrige i Betænkningen nævnte Sager, hvortil der foreslaas søgt Statstilskud.

Disse Bemærkninger fremkomme kun som Følge af Flertallets Udtalelser i Betænkningen, der efter Forslaget i Betænkningen i Afskrift skal tilstilles de paagældende Andragere.

Thorshavn, den 7. September 1920.

Oliver Effersøe. *J. M. Matras.*

A. Samuelsen.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* foretoges Afstemning med følgende Udfald:

Punkt	I.	Flertallets	Forslag	vedtoges	med	14	Stemmer	mod 0.
—	II.	Udvalgets	—	—	—	16	—	— 0.
—	III.	—	—	—	—	18	—	— 0.
—	IV.	—	—	—	—	17	—	— 0.
—	V.	—	—	—	—	17	—	— 0.
—	VI.	—	—	—	—	18	—	— 0.
—	VII.	—	—	—	—	17	—	— 0.
—	VIII.	—	—	—	—	18	—	— 0.
—	IX.	—	—	—	—	18	—	— 0.
—	X.	—	—	—	—	19	—	— 0.

---

d. *Ang. Tilskud til Landingssteder.*

Den 2. *September* afgav Udvalget saalydende:

Nevndarálit.

I. *Bræv frá Porkeri søknar kommunu um studning til eina lendingsbrúgv i Porkeri.*

Sakin hevur verið til viðgerðar í fleiri ár (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 191), og í fjør samtykti tingið at biðja amtmannin fáa eitt vist svar frá kommunustýrinum um tað ynskti sakina framda. Í brævi, dagssettum 28. juni h. á., skrivar stýrið, at tað ynskir sakina framda. Nevndin hevur í ár frá tingsins álitismanni fingið kostnaðarætlan um hesa brúgv, ið hareftir kemur at kosta 14630 kr., hvarav 8300 kr. til tilfar og formannsløn.

Atvolt av, at mangar av tingsins inntøkum í ley seinastu ár eru minkaðar, her skal millum annað merkjast, at árini 1917—19 ongar inntøkur góvu av einum av tingsins størstu inniløgum, hvalatollinum, og atvolt av, at tann av tinginum í 1918 samtykta skattalóg ikki enn er framd, samtíðis sum allar tingsins árligu útreiðslur hesi seinastu ár, tí peningavirðið hevur verið minni og krevjingarnar størri, hava verið vaxandi, sær meiriluturin (Mortensen, Patursson, Thomsen, og Winther) seg ikki føran fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, tó hann heldur, at tað, um framgond skal verða í landinum, er neyðugt, at studningur verður veittur til eitt slíkt endamál sum tað her umtalaða. Meiriluturin heldur amtsrepartitiónsskattin vera órættvisan, har talan er um størri pening, og at tað er ógjørligt og óbeint hjá tinginum gjøgnum nevnda skatt at útvega pening til studning av hesi sak. Sum er, heldur meiriluturin, at heitast má á statin um pening til hesa sak.

Mindretallet (Effersøe, Matras og A. Samuelsen) kan ikke tiltræde de Betragtninger, Flertallet gør gældende om Aarsagen til, at Lagtingets Indtægter ikke forslaar i det Omfang, som kræves. Mindretallet formener, at Hovedaarsagen til, at Tingets Indtægter ikke forslaar, er den stigende Tendens til at inddrage under Tinget Opgaver, som bør fremmes paa anden Maade. I saa Henseende skal Mindretallet eksempelvis nævne, at Tinget i den sidste Tid har laant Kroner i Hundredetusindvis til Indkøb af Fragtdamper, skønt dette ikke kan siges at være fornødent, forsaavidt som Færøerne, navnlig siden Krigens Slutning, saa nogenlunde har faaet den fornødne Tonnage. En saadan Flothed bør man ikke tillade sig, medmindre man raader over saa store Pengemidler, at man har Vanskelighed med at faa dem anbragt. Mindretallet har stadig fremhævet, at det er nødvendigt for Tinget at føre en sparsommelig Husholdning, da Amtskommunens Indtægtskilder er saa begrænsede, men man har i de Aar, Samhandspartiet har været Mindretal, prædiket for døve Øren.

Mindretallet maa fralægge sig alt Ansvar for den mindre gode økonomiske Stilling, som Tinget i Øjeblikket maa kæmpe med, og Mindretallet formener fremdeles, at en ny Skattelovgivning, afpasset efter Færøernes amtskommunale Forhold, om fornødent meget vel kunde være gennemført de sidste Par Aar, hvis der fra Flertallets Side var udvist den Forhandlingsvenlighed og Smidighed, som nu engang er fornøden i det politiske Liv.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álitismannsins kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

II. *Bræv frá kommunnstýrinum fyri Sandoyar kommunu um studning til lendingina í Skálavik.*

Í 1916 varð játtað av økonomisk fond 356 kr., og í 1919 søkti kommunustýrið um at fáa studningin endurnýggjaðan, og lendingina aftur rannsakaða av tingsins álitismanni. Tað varð gjørt, og

álitismaðurin helt, at sakin kundi stedga eitt ár. Hann helt at antin mátti studningurin hækkast, ella mátti biðast eina tið av tí, at cementprisurin kanska vildi lækka. Tingið samtykti so at goyma sakina til í ár (sí løgtingstíðindi 1919 B, s. 191). Tingsins álitismaður hevur í ár givið kostnaðarætlan, hvareftir øll útreiðslan vil verða 2090 kr., harav 1450 kr. til tilfar og formannsløn.

Nevndin heldur tað beint og neyðugt, at tingið veitur studning til hesa lending, og setur tí fram hetta

uppskot.

a. Til lendingina í Skálavík verður veitt av økonomisk fond:

¾ av tilfari, inntil ..... 1075 kr.
¾ av formannsløn, inntil 125 —

ialt inntil 1200 kr.

b. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og ætlað væl úr hondum greitt av tingsins álitismanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni, og kommunustýrið hevur pliktað seg til at halda lendingina viðlíka, og undir teimum annans vanligu treytum.

III. *Bønarbræv frá sama kommunustýri um studning til lendingina í Skopun (Koltursvík).*

Sakin var til viðgerðar í fjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 192) og varð goymd til í ár. Í Skopun eru 3 pláss, hvar bátarnir verða drignir. Um hin projekteraða havnin kemur í lag, vil tað her umtalaða plássið tó liggja uttan fyri havnina og verða nýtt framvegis. Ætlanin er at spreingja burtur nøkur sker og byggja eina cementbrúgv. At spreingja hesi sker burtur er ætlað at kosta 1150 kr., harav til tilfar 150 kr. og til formannsløn 100 kr. Cementbrúgvin er ætlað at kosta 2100 kr., harav til tilfar 1350 kr. og til formannsløn 70 kr.

Nevndin heldur tað vera beint og neyðugt, at tingið veitir studning til at bøta um hesa lending, og setur tí fram hetta

uppskot.

a. Til lendingina í Koltursvík í Skopun veitist av økonomisk fond:

¾ av tilfari, inntil..... 1235 kr.
¾ av formannsløn, inntil... 140 —

ialt inntil 1375 kr.

b. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og ætlað væl úr hondum greitt av tingsins álitismanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni, og kommunustýrið hevur pliktað seg til at halda lendingina viðlíka, og undir teimum annans vanligu treytum.

IV. *Bræv frá kommunustýrinum fyri Haldarsvíkar søknar kommunu um studning til lendingsbrúgv í Haldarsvík.*

Sakin var til viðgerðar í fjør, og meirilutauppskot um at goyma sakina til í ár varð samtykt, tí kommunustýrið ikki hevði haft atgongd til at úttala seg um álitismannsins uppskot, hvareftir brúgvin ikki skuldi ganga so langt út í sjógvin, sum kommunustýrið hevði ætlað (sí løgtingstíðindi 1919 B s. 192). Kommunustýrið hevur nú í bræv, dagssettum 7. apríl 1920, úttalað, at tað samtykkir, at brúgvin verður gjørd sum av tingsins álitismanni fyriskipað. Tingið hevur í ár frá álitismanninum fingið kostnaðarætlan, hvareftir allur kostnaðurin vil verða 13750 kr., harav 7500 kr. til tilfar og formannsløn.

Av teimum undir I nevndu ársøkum sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álitismannsins kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

V. *Bønarbræv úr Norðadali um studning til lendingina við Dalagjógv.*

Sakin var til viðgerðar í fjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 194) og varð goymd til í ár. Ætlanin er at leggja fastar lunnar, fáa ein stiga og eina talju. Kostnaðurin er roknaður at verða alt 775 kr., harav 150 kr. í arbeiðsløn. Kommunustýrið hevur pliktað seg til framtíðar viðlíkahald.

Neyðturviligt er at bøta um lendingina, tí ringt brimpláss er.

Nevndin setur tí fram soljóðandi

uppskot.

a. Til lendingina Dalagjógv í Norðadali veitist av økonomisk fond:

¾ av tilfari, inntil	415 kr.
¾ av formannsløn, inntil	40 —
ialt inntil	455 kr.

b. Peningurin verður goldin, tá arbeiðið er liðugt og ætlast væl úr hondum greitt av tingsins álitismanni ella einum øðrum av amtmanninum valdum manni og undir teimum annars vanligu treytum.

VI. *Bønarbræv úr Húsavík um studning til lendingina í Húsavík.*

Sakin var til viðgeðar í fjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 194) og varð goymd til í ár. Kommunustýrið hevur givið sakini sítt besta viðmæli og pliktað seg til framtíðar viðlíkahald. Húsavík er ringt brimpláss, og lendingin er vánalig. Ætlanin er at spreingja burtur nógv grót og byggja ein 14 m langan betongarð. Hetta er ætlað at kosta 2400 kr., men tað vil óivað verða neyðugt at bøta meir um lendingina.

Av teimum undir I. nevndu úrssøkum sær meiriluturin seg ikki føran fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa sak, men ræður til at heita á statin um pening til hesa umsókn.

Mindretallet tilraader, at der ydes den sædvanlige Bevilling af økonomisk Fond og stilles til Disposition, hvis den ønskes benyttet. Hvis dette viser sig ikke at være Tilfældet, kan man tilraade Henvendelse til Staten.

Uppskot.

Frá meirilutanum (Mortensen, Patursson, Thomsen og Winther):

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum verður sent kommunustýrinum.

Fra Mindretallet (Effersøe, Matras og A. Samuelsen):

a. Til Landingsstedet i Husevig bevilges af økonomisk Fond under de sædvanlige Betingelser:

¾ af Materialier, indtil ..	1032 Kr.
¾ af Formandsløn, indtil	156 —
ialt indtil	1188 Kr.

b. Saafremt Kommunen ikke maatte ønske denne Bevilling, kan man tiltræde Henvendelsen til Staten.

VII. *Bønarbræv úr Lorvík um studning til eina lendingsbrúgv í Lorvík (norðan darstøð).*

Sakin var til viðgerðar í fjør (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 194), og kostnaðurin var í bønarbrævinum ætlaður til um 10,000 kr. Sakin var goymd, og amtmaðurin umbiðin at fáa úttalilsi frá kommunustýrinum serliga um tað vildi plikta seg til viðlíkahald. Um kommunustýrið játtaði hesum, skuldi amtmaðurin lata lendingina rannsaka av álitismanninum. Kommunustýrið hevur í brævi, dagsettum 7. juli h. á., sagt, at tað ikki er kunnigt við bønarbrævið, og tí ikki kann úttala seg vist um spurningin, og at tað fegið vil siggja ein kostnaðarætlan av tingsins álitismanni, áður enn tað tekur støðu til hesa sak. Nevndin hevur biðið álitismannin rannsaka lendingina og hevur frá honum

fingið uppskot, hvarefter kostnaðurin verður 30,000 kr.

Nevndin heldur, at tað er beint at játta kommunustýris bøn og setur fram soljóðandi

uppskot.

a. Sakin verður goymd til næsta ár.

b. Avskrift av bønarbrævinum, álitinum og álitismansins uppskoti og kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

c. Kommunustýrið verður umbiðið at úttala seg um sakina, harundir um lendingsviðurskiftini kunna bølast á annan hátt, og um tað vil plikta seg til framtíðar viðlíkahald av lendingsbrúgvni.

VIII. *Bønarbræv frá kommunustýrinum fyri Fuglafjarðar kommunu um studning til lendingina Góðadal.*

Sakin var til viðgerðar í fjør, og samtykt varð, at saksins endiliga avgerð skuldi goymast til í ár, men um kommunan hevði latið arbeiðið gera áðrenn Ólavsøku 1920, veitti tingið av økonomisk fond tann vanliga studning, tó ikki meiri enn 400 kr. (sí løgtingstíðindi 1919 B. s. 195).

Arbeiðið er ikki enn ábyrjað. Nevndin vil halda, at studningurin kann endurnýggjast, og loyvir sær tí at seta fram soljóðandi

uppskot.

Um kommunustýrið fullger arbeiðið áðrenn Ólavsøku 1921, veitir tingið av økonomisk fond tann vanliga studning, tó ikki meiri enn 400 kr. og annans við teimum vanligu treytum.

IX. *Bønarbræv frá Viðareiði um studning til lendingina Eiðsvík.*

Í fjør fekk tingið bønarbræv frá 44 monnum av Viðareiði og kommunustýrinum um studning til hesa sak. Tingið samtykti at biðja amtmannin fáa úttalilsi frá kommunustýrinum um sakina og lata tingsins álitismann eventuelt landsverkfrøðingin rannsaka lendingina. Álitismaðurin hevur í brævi, dagssettum 29. juli h. á., sagt, at hann hevur verið á Viðareiðið og heldur, at tað er ógvuliga neyðturviligt at bøta um lendingina, men at arbeiðið er so stórt og umfatandi, at hann ikki sær seg føran fyri at framseta kostnaðarætlan. Nevndin hevur so biðið landsverkfrøðingin rannsaka lendingina, og hann hevur í brævi, dagssettum 15. august h. á., sent nevndini uppskot og kostnaðarætlan. Hann sigur, at lendingin er ring, og heldur, at nógv óivað kann gerast fyri at bøta um hana. Á summari síðu av víkini er ein hella, ið nú fyri ein part liggur undir vatni og flóð, og tá nøkur alda er í sjógvnum. Verkfrøðingurin ræður til at hækka hesa hellu við at stoypa beton omaná hana og til at stoypa ein betongarð fyri endan á henni. Hann kundi ikki tann dagin, hann var á Viðareiði, uppmála tað plássið heilt gjørla ella fáa rannsakað, um kletar vóru undir vatni, ið mugu spreingjast burtur, tí tað var ikki nóg kyrt. Hann heldur, at 300 m av beton mugu stoypast og ætlar kostnaðin til um 40,000 kr. Hann heldur, at gongdin til lendingina er ovsmøl og eigur at vlðkast við spreinging, og at ein betongarður eigur at stoypast fram við hana. Drolturin vil so verða nógv lættligari eftir hesi gongd enn sum nú gjøgnum mølina.

Av teimum undir I nevndu ársøkum sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.
b. Avskrift av álitinum og verkfrøðingsins kostnaðarætlan verður sent kommunustýrinum.

X. *Bønarbræv frá kommunustýrinum fyri Sandoyar kommunu um studning til lendingina „Hamarin" á Sandi.*

Sandoyingar hevði valt eina nevnd til at hugsa um likindini til at bøta um

lendingina „Hamarin" heima á Sandi. Henda nevnd hevur í brævi, dagssettum 6. februar 1920, til kommunustýrið últalað, at tað er ovlitið rúm á lendingini til ut draga bátarnar, ið rógva út haðani, serliga um sumarið, og ræður til, at plássið niðanfyri keypmann Rasmus Petersens og l/f. Mortensens eftf.s „bakka" og til trappuna, sum frá hesum „bakka" gongur niður til „Hamarin", verður fylt við gróti og cementerað.

Fyri at lætta um hjá bátunum at fáa blakað fiskin upp, ráða teir til, at hylurin summan fyri drottum verður fyltur, og klettarnir um hylin sprongdir burtur og slættaðir og so cementaðir. Teir vísa á, at um lendingin verður bøtt sum ávist, kunnu batarnir, tá brim kemur, eisini dragast niðan gjøgnum trappuna hjá l/f. Mortensen eftf. og setast niðan fyri nevnda felags krambúð. Teir halda, at til hesa umvølan nýtist 35 tunnur av cementi, 300 dagsarbeiðir og 200 kr. av krúti í mesta lagi, reiðskap o. s. fr.

Kommunustýrið hevur sent nevnda bræv til løglingsins við bøn um studning frá tinginum til hesa sak. Tingsins álitismaður hevur sent tinginum kostnaðarætlan. Hann gevur Sandoyingum viðmæli í tí, at lendingin treingir til at bøtast um og viðkast fyri at geva rúm til bátarnar bæði til at standa á og til at leggja at landi. Hann skjýtir upp at spreingja klettar burtur, fylla hol og kluftir við beton og festa lunnar fyri, at bátarnir lættligari kunnu koma at landi, og hann heldur 8—10 bátar kunna standa afturat, um eitt petti verður fylt við gróti og beton. Hatta ætlar hann vil kosta tilsaman 12,380 kr., harav til tilfar og formannsløn 5180 kr.

Av teimum undir I. nevndu ársøkum heldur nevndin seg ikki vera føran fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommunustýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitismansins kostnaðarætlan og álitinum verður sent kommunustýrinum.

XI. *Bønarbræv úr Gásadali um studning til lendingina í Gásadali.*

Tingið hevur fingið bræv, dagssett 14. februar h. á., frá 17 monnum í Gásadali um studning til hesa lending, og kommunustýrið hevur givið bønarbrævinum sítt viðmæli. Tingsins álitismaður hevur rannsakað lendingina. Vegurin frá lendingini (vegurin undir fossinum) gongur upp gjøgnum berg inntil 50 metir yvir havið, og hann er so brattur, at teir noydast einastaðni at hava jarnspikarir at seta fótin á og jarnspikarir at halda seg í. Eina aðra staðni hongur loftið út yvir, so teir noydast at hava ein stiga, c. 4 metir langan, at klúgva upp gjøgnum. Sjálv lendingin er óføra ring, og ætlanin er at bøta um hana við cementbeton og við at spreingja burtur av klettunum, ið hanga út yvir sjógvin, so aldan kastast út móti bátinum, og fólkið verður avtuskað sjálvt í góðum veðrið. Álitismaðurin úttalar, at tað er ógvuliga trupult at flyta vørur til og frá Gásadali. Vegurin yvir land frá Bø er bæði langur og ringur, tá talan er um vøruflutning, og tað einasta plássið frá sjógvinum, hvaðani vørur kunna flytast til og úr bygdini, er um 50 metir brattlendi upp til toluliga slættan veg. Tað er vegurin, ið gongur á skák gjøgnum hetta bergið, sum harðliga tørvast at bøtast um. Eftir álitismannsins ætlan eigur millum annað nakað at spreingjast burtur, og eitt jarngelendur at festast í fjallið. Einastaðni er ein stigi, men hann er so illa farin, at hann sum skjótast má endurnýggjast. Kostnaðurin er ætlaður til 4570 kr.

Av teimum undir I nevndu ársøkum heldur nevndin seg ikki føran fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álitismansins kostnaðarætlan verður sent teimum, ið heittu á tingið.

XII. *Bønarbræv úr Tjørnuvík um studning til lendingina í Tjørnuvík.*

35 Tjørnuvíkskingar hava í brævi, dagssettum 14. februar h. á., vent sær til kommununstýrið fyri Haldarsvíkar og Saksunar søkna kommunu og biðið tað snúgva sær til løgtingið um studning til at bøta um lendingina og til keyp av einari lykt.

Lendingin er vorðin ovlítil, so bátarnir fáa ikki staðið har, og má tí víðkast, og teir halda, at um ein lykt var á lendingini, kundu teir ofta lent, hvar teir nú eru noyddir at seta upp í Haldarsvík og ganga heim tann tunga og hættisliga veg frá Haldarsvík til Tjørnuvíkar.

Kommununstýrið hevur við bønarbrævi, dagssettum 7. april h. á., sent tinginum umsóknina og givið henni sítt besta viðmæli. Stýrið upplýsir, at tað í sinari tíð við studning frá tinginum varð gjørdur ein platformur við lendingina til bátarnar at standa á og til at verja móti havsbylgjuni, ið annars sjálvt í lítlum brimi skolaði langt niðan eftir strondini. Av tí, at bátatalið er vaksið, er nú ikki nógmikið rúm hjá teimum at standa á og enn minni hjá monnunum at arbeiða á, tá brim knappliga brestur á og gongur so langt niðan, at bátarnir mugu dragast upp gjøgnum kloyvina til neystini uppi á bakkanum. Sum nú er, má óttast fyri undir sovorðnum viðurskiftum, at mannskaði hendur, og bátarnir fara í smildur. Kommununstýrið mælir eisinni tinginum til at veita studning til lyktina, tí ein sovorðin er neyðug við hesa hættuliga lending.

Tingsins álitismaður hevur rannsakað lendingina. Hann ræður til at leggja eitt ráð av sterkum lunnum fyri at lætta um drottin, og heldur, at tað er neyðugt fyri at fáa pláss til bátarnar at standa á, at bøta eitt petti oman fyri lendingina við at fylla eina kluft, ið er 12,6 m long og 5 m breið og millum 1—2 m djúp. Tann niðasti endin av kluftini skal fyllast við gróti, stoypt í cementi, meðan hitt verður at fylla við gróti, og lunnar at leggjast omaná.

Álitismaðurin heldur, at tað er hart neyðugt at bøta um hesa lending. Kostnaðurin er ætlaður til falt 6021 kr., harav 3629 kr. til tilfar.

Av teimum undir I nevndu ársøkum heldur nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður kommununstýrinum, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitinum og álitismannsins kostnaðarætlan verður sent kommununstýrinum.

XIII. *Bønarbræv av Húsum um studning til lendingina á Húsum.*

Í brævi, dagssettum 8. januar h. á., hevur keypmaður Poul M. Sørensen, Húsum, vent sær til tingið um húskandi studning til lendingina har. Kommununstýrið hevur givið bønarbrævinum sítt viðmæli.

Tingsins álitismaður hevur rannsakað lendingina og heldur tað vera neyðugt at bøta um hana. Við lendingina er ein kluft, ið skal breiðkast við at spreingja burtur av norðari síðu. Ætlanin er omaná og framvið norðursíðunu av kluftini at stoypa ein betongarð fyri at verja bátarnar, ið eru inni á gjógvni, móti brimi. Hesin garður má vera 15 m langur, 2 m høgur og 2 m tjukkur. Hellan á sunnari síðu á gjógvni, hvar bátarnir verða drignir, liggur so lágt, at hon á flóð er heilt undir. Hesa hellu er ætlanin at hækka við uppstoypan í tveimum støðum, eitt norðari petti, 5 m langt og 5 m breitt, og eitt sunnari petti, 9 m langt og 6 m breitt. Lunnar skulu eisini leggjast her. Kostnaðurin er ætlaður at vera 12,790 krónur, harav 7190 kr. til tilfar og formannsløn.

Av teimum undir I. nevndu ársøkum heldur nevndin seg ikki føra fyri at seta fram uppskot um frá tinginum at veita studning til hesa umsókn, men ræður til at heita á statin um pening til hesa sak.

Uppskot.

a. Svarað verður, at tingið hevur vent sær til statin um studning til hesa sak.

b. Avskrift av álitismansins kostnaðar-

ætlan og álitinum verður sent honum, ið heitti á tingið.

Den *7. September* fremlagdes saalydende:

Kontinuationsbetænkning.

Landingssteder.

For saa vidt Flertallet i Udvalgsbetænkning af 2. d. M. med Hensyn til Punkt 1, Andragende fra Porkere Sogns Kommune om Tilskud til en Landingsbro i Porkere, har fremført forskellige Grunde for, at Lagtinget skal henvende sig til Staten og søge om Tilskud, skal undertegnede Mindretal (Effersøe Matras og A. Samuelsen), i Forbindelse med, hvad vi allerede har anført i bemeldte Betænkning, tillade os at bemærke følgende:

Det er, som anført af Flertallet, rigtigt, at Økonomiske Fond i de senere Aar har savnet sin største Indtægt, nemlig Storhvalsafgift. Derimod kan Mindretallet ikke erkende, at den Omstændighed, at den af Lagtinget i 1918 foreslaaede Skattelov ikke er blevet fremmet, samtidig med, at alle Tingets aarlige Udgifter er steget i de seneste Aar, fordi Pengenes Værdi er faldet, og Kravene til Tinget er voksede, skulde være nogen absolut Hindring for, at Lagtinget yder Tilskud til det under Punkt 1 omhandlede og andre paatænkte Foretagender. Der er nemlig intet til Hinder for, at Tinget ved Forhøjelse af Skatten paa Amtsrepartitionsfonden skaffer de fornødne Midler, for saa vidt Befolkningen har Evne til at udrede den forøgede Skat. Imidlertid vil Mindretallet ikke fremsætte noget Forslag i saa Henseende, da man mener, at Amtsrepartitionsfondsskatten, der har været stigende i de senere Aar, ikke bør forøges yderligere af Hensyn til de heromhandlede Sager, i Betragtning af den forhaandenværende almindelige økonomiske Situation her paa Øerne og iøvrigt under Hensyn til den Skat, som Befolkningen skal yde til Kommunerne. Det kan ogsaa siges, at for saa vidt Tingets Husholdning havde været præget af Sparsommelighed, vilde den nuværende Amtsrepartitionsskat have været tilstrækkelig ogsaa til Fremme af de Sager, Økonomisk Fond bør støtte. De Hindringer, som er til Stede for en Forøgelse af Amtsrepartitionsfondsskatten i det heromhandlede Øjemed, vilde ikke kunne hæves ved det af Flertallet ommeldte Lovforslag om en ny Skatteordning, som den sidst afgaaede Regering har betegnet som utjenlig til at ophøjes til Lov.

Foranførte Bemærkninger gælde ogsaa med Hensyn til de øvrige i Betænkningen nævnte Sager, hvortil der foreslaas søgt Statstilskud.

Disse Bemærkninger fremkomme kun som Følge af Flertallets Udtalelser i Betænkningen, der efter Forslaget i Betænkningen i Afskrift skal tilstilles de paagældende Andragere.

Thorshavn, den 7. September 1920.

Oliver Effersøe. *J. M. Matras.*
A. Samuelsen.

Ved Sagens *3. Behandling* den *8. September* foretoges Afstemning med følgende Udfald:

Punkt	I.	Udvalgets	Forslag	vedtoges	med	17	Stemmer	mod	0.
—	II.	—	—	—	—	17	—	—	0.
—	III.	—	—	—	—	18	—	—	0.
—	IV.	—	—	—	—	16	—	—	0.
—	V.	—	—	—	—	19	—	—	0.
—	VI.	Flertallets	—	—	—	16	—	—	0.
—	VII.	Udgik som vedtaget under en anden Sag.							
—	VIII.	Udvalgets	Forslag	vedtoges	med	18	Stemmer	mod	0.
—	IX.	—	—	—	—	20	—	—	0.
—	X.	—	—	—	—	18	—	—	0.
—	XI.	—	—	—	—	17	—	—	0.
—	XII.	—	—	—	—	18	—	—	0.
—	XIII.	—	—	—	—	19	—	—	0.

6. Decision af Regnskaber.

Til Tinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser:

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret 1918—19.
— - Færø Amts Fattigkasse for s. A.
— - Færøernes Skydskasse for s. A.
— - Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
— - Fonden for Forulykkedes Efterladte for Aaret 1919.
— - Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
— - Færø Amts Skolefond for s. A.
— - Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolehøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
— - Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
— - Dykkerdragten for s. A.
— - den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Aaret 1918—19.
— - de færøske Almueskolelæreres- og Lærerinders Pensionsfond for s. A.
— - Færø Amts Bibliotek for s. A.
Samtlige Kirkekasseregnskaber for Aaret 1918—19.
Samtlige Kommuneregnskaber for Aaret 1918—19.
Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for Aaret 1918—19.
— - Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus for s. A.

Samtlige disse Regnskaber decideredes.

7. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

a. Til Medlemmer af Valgnævnet for Folketingsvalg paa Færøerne i Henhold til Lov Nr. 127 af 28. April 1916 valgtes:

A. *Sydstrømø Syssel.*

a. Faste Medlemmer:

Cand. jur. H. C. Müller, Thorshavn,
Købmand Z. Heinesen, ibd.,
Købmand B. A. Samuelsen, ibd.,
Førstelærer Poul Jensen, ibd.,
Tømermester H. C. Andreassen, ibd.,
Rørlægger Nyholm Debess, ibd.,
Bankassistent Jacob Baia, ibd.

b. Suppleanter:

Fabrikant Peter Alberg, Thorshavn,
Provisor Poul Johannessen, ibd.,
Købmand A. E. Djurhuus, ibd.,
Købmand Poul Restorff, ibd.,
Tømrer Hans Jacob Poulsen, ibd.,

Gartner Trond Hansen, ibd.,
Lærer H. M. Jacobsen, ibd.

B. Nordstrømø Syssel.

a. Fast Medlem:

Lærer Bernhard Magnussen, Kollefjord.

b. Suppleant:

Købmand Jacob O. Hansen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Fast Medlem:

Lærer Joen Poulsen, Strænder.

b. Suppleant:

Købmand Absalon Jacobsen, Sydregøte.

D. Norderøernes Syssel.

a. Fast Medlem:

Smed Joen Heinesen, Viderejde.

b. Suppleant:

Bager Peter Samuelsen, Klaksvig.

E. Vaagø Syssel.

a. Fast Medlem:

Lærer Poul Joensen, Sandevaag.

b. Suppleant:

Købmand Christian J. Olsen, Sørvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Fast Medlem:

Gunnar Winther, Sand.

b. Suppleant:

Tømrer Edvard Hjalt, Sand.

G. Suderø Syssel.

a. Fast Medlem:

Bogholder og Student Johan Mortensen, Tveraa.

b. Suppleant:

Postassistent Joen Nolsøe, Tveraa.

Til Medlemmer af Valgnævnet for Lagtingsvalg i Henhold til Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 valgtes:

A. Sydstrømø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Cand. jur. H. C. Müller, Thorshavn,
2. Købmand Z. Heinesen, ibd.,
3. Købmand B. A. Samuelsen, ibd.

b. Suppleanter:

1. Førstelærer Poul Jensen, Thorshavn,
2. Rørlægger Nyholm Debess, ibd.

B. Nordstrømø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer B. Magnussen, Kollefjord,
2. Fisker Michel Samuelsen, Haldersvig,
3. Kongsbonde Niclas Jacobsen, Kvivig.

b. Suppleanter:

1. Kongsbonde Thomas H. S. Egholm, Kvalvig,
2. Købmand Poul Olsen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Faste Medlemmer:

1. Lærer Joen Poulsen, Strænder,
2. Kongsbonde Ole Olsen, Lervig,
3. Kongsbonde Sam. Johs. Samuelsen, Ejde.

b. Suppleanter:
1. Fyrpasser Simon Thorkildshøj, Næs,
2. Købmand Hans Johannesen, Fundling.

D. Norderøernes Syssel.

a. Faste Medlemmer:
1. Købmand Olaf Olsen, Klaksvig,
2. Købmand Absalon Matras, Kvannesund.
3. Lærer Alexander Enniberg, Klaksvig.

b. Suppleanter:
1. Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre,
2. Handelsbetjent Debes Christiansen, Norddeble.

E. Vaagø Syssel.

a. Faste Medlemmer:
1. Købmand J. E. Thomsen, Sandevaag,
2. Købmand Niclas Rasmussen, Sørvaag,
3. Købmand H. N. Niclasen, Midvaag.

b. Suppleanter:
1. Odelsbonde Joen Ole Jacobsen, Bø.
2. Michel Danielsen á Ryggi, Midvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Faste Medlemmer:
1. Gunnar Winther, Sand,
2. Odelsmand Ole Johannesen, Husevig,
3. Købmand J. K. Joensen, Sand.

b. Suppleanter:
1. Tømrer Edvard Hjalt, Sand,
2. Kongsbonde Joen Olsen, ibd.

G. Suderø Syssel.

a. Faste Medlemmer:
1. Handelsbestyrer Peter Dahl, Vaag,
2. Lærer N. Djurhuus, Sumbø,
3. Postassistent Joen Nolsøe, Tveraa.

b. Suppleanter:
1. Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø,
2. Tømmermand Johan Thomsen, Porkere.

b. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Lærer Konoy, Gøte.

c. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Lagtingsmand, cand. jur. Edw. Mortensen.

d. Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse valgtes Førstelærer P. Jensen og Bogholder Jacob Olsen.

e. Til Medlemmer af Driftsudvalget for Telefonvæsenet valgtes Lagtingsmændene R. Rasmussen, Winther og P. Niclasen.

f. Til Medlemmer af Driftsudvalget for Sanatoriet valgtes Lagtingsmændene Debess, Konoy og Effersøe.

g. Til Medlemmer af Udvalget vedrørende Veje, Broer og Landingssteder valgtes Lagtingsmændene R. Rasmussen og Tórgarð.

h. Til Medlem af Overlandvæsenskommissonen valgtes i Stedet for D. P. Michelsen, Midvaag, der efter Begæring fritages, Kongsbonde J. M. Hentze, Sand.

Til Suppleant til samme Kommission valgtes, i Stedet for afdøde D. P. Danielsen, Velbestad, Kongsbonde Just Jacobsen, Thorshavn.

i. Til Medlem af Østerø Syssels Landvæsenskommission valgtes, i Stedet for Aftægtsbonde J. L. F. Weihe, Selletræ, der efter Begæring fritages, Kongsbonde P. Husgaard, Sydregøte.

Til Suppleant i P. Husgaards Sted valgtes Kongsbonde Joen Jacob Weihe af Nordskaale.

j. Til Medlem af Sandø Syssels Landvæsenskommission valgtes i Stedet for J. M. Hentze, Sand, Odelsbonde Ole Johannesen, Husevig.

2den Suppleant valgtes til 1ste Suppleant, og Købmand Valdemar Dalsgaard, Skaalevig, valgtes til 2den Suppleant.

CIX. Andre Vedtagelser.

1. Telegram til Hans Majestæt Kongen.

Den *29. Juli* vedtoges efter Forslag af Formanden at afsende saalydende Telegram til Hans Majestæt Kong Christian den Tiende:

Færøernes Lagting sender Deres Majestæt sin hjerteligste Lykønskning i Anledning af Genforeningen, udtaler sin Beklagelse af, at Deres Majestæters Besøg har maattet opgives og udtaler Ønsket om snarlig Helbredelse.

Den *30. Juli* oplæste Formanden saalydende Telegram:

Beder Dem bringe Lagtinget min hjertelige Tak og Hilsen.

Christian R.

2. Forhøjelse af Lagtingsmændenes Diæter.

Den *11. September* vedtoges saalydende *Forslag til Beslutning:*

Af Amtsrepartitionsfonden bevilges et saadant Tillæg til Lagtingsmændenes Diæter, at disse komme til at udgøre 12 Kr. for hver Dag, Tinget er samlet til indeværende ordinære Samling.

Lagtingets Budgetudvalg, Thorshavn, den 31. Aug. 1920.

Edw. Mortensen. *J. M. Matras.* *D. J. Thomsen.*

óheftur:

A. Samuelsen. *J. Patursson.* *M. A. Winther.*

3. Ang. Decision af visse kommunale Regnskaber.

Den *8. September* vedtoges saalydende af det kommunale Udvalg afgivne:

Forslag til Beslutning.

Da Regnskaberne for Fuglø—Svinø Sognes Kommune, Andefjord Sogns Kommune, Funding Sogns Kommune, De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø, samt Sørvaag Sogns Kommune endnu ikke er indkomne til Tinget, anmodes Amtmanden om at gøre Decision paa nævnte Regnskaber.

4. Tilskud fra økonomisk Fond til Amtsrepartitionsfonden.

Den *9. September* vedtoges saalydende:

Motiveret Forslag til Beslutning.

I Anledning af Tingets Beslutning i Samlingen 1917 er der paaført Amtsrepartitionsfonden ret store Udlæg til Vejanlæg paa Færøerne. Amtsfonden maa optage Laan til disse Udgifters Afholdelse. Da økonomisk Fond i tidligere Aar gav Tilskud til Vejanlæg, disse Tilskud er bortfaldet i de senere Aar, vil man stille Forslag om, at der for det kommende Regnskabsaar af økonomisk Fond ydes et Tilskud til Amtsfonden. Støtte til Vejanlæg har været en af økonomisk Fonds Opgaver.

Forslag.

Amtmanden bemyndiges til at anvise af økonomisk Fond for Regnskabsaaret 1920—21 6000 Kr., som overføres til Amtsrepartitionsfonden som Tilskud til Forrentning og Amortisation af Laan, optagne i Anledning af Amtsfondens Udgifter til Vejanlæg.

Lagtingets Budgetudvalg, Thorshavn, den 1. September 1920.

Edw. Mortensen. frm.
J. M. Matras
J. Patursson.
Andr. Samuelsen.
M. A. Winther.
D. J. Thomsen.
Oliver Effersøe.

5. Vederlag for Udarbejdelsen af „Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status".

Den *11. September* vedtoges saalydende *Motiveret Forslag til Beslutning fra Budgetudvalget:*

Da Bogholder Jacob Olsen, Thorshavn, har udarbejdet den Tinget forelagte „Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status", finder Udvalget, at der bør tilstaas ham en passende Godtgørelse. Det er Udvalget bekendt, at Bogholder J. Olsen for samme Arbejde forrige Aar fik udbetalt et Vederlag.

Forslag.

Af økonomisk Fond bevilges Bogholder Jacob Olsen 100 Kr. som Godtgørelse for Arbejdet ved „Oversigt over Færø Amtskommunes økonomiske Status" for 1920.

CX. Valg af Landstingsmand.

Mandag den 9. August Eftermiddag Kl. 1 samledes Lagtinget til Foretagelse af *Valg af et Medlem til Landstinget for 7. Kreds (Færø Amt).*

Samtlige Medlemmer var mødte.

Formanden oplæste Aabent Brev af 24. Juni 1920 angaaende Udskrivning af nye almindelige Valg til Rigsdagen, hvorved det er overladt til Amtmanden over Færøerne at beramme den Dag, paa hvilken Lagtinget har at foretage Valget, samt bemærkede, at Valget var berammet paa sædvanlig Maade ved Bekendtgørelse i „Dimmalætting", ved Opslag paa Tavlerne og ved Opslag i Lagtingsbygningen.

Valglovens §§ 53, 55, 79, 82 og 84 oplæstes.

Stemmesedler omdeltes.

22 Stemmer afgaves. Stemmerne faldt saaledes:

Kongsbonde Johannes Patursson fik 12 Stemmer,

pens. Sysselmand Effersøe fik 9 Stemmer,

medens 1 Stemmeseddel var blank.

Kongsbonde Johannes Patursson erklæredes som valgt til Medlem af Landstinget.

Ved Valg af Stedfortrædere faldt Stemmerne saaledes:

1. Stedfortræder:

Lærer J. H. Poulsen 12 Stemmer
pens. — Joen Poulsen 9 —

1 Stemmeseddel blank.

2. Stedfortræder:

Højskolelærer R. Rasmussen 12 Stemmer
pens. Lærer Joen Poulsen 9 —

1 Stemmeseddel blank.

3. Stedfortræder:

Sysselmand Winther 12 Stemmer
pens. Lærer Joen Poulsen 9 —

1 Stemmeseddel blank.

Henholdsvis Lærer J. H. Poulsen, Højskolelærer R. Rasmussen og Sysselmand Winther erklæredes for valgte.

Kongsbonde J. Patursson erklærede, at han modtog Valget.

Valgbrev udfærdiges i 2 Eksemplarer og underskreves. Stemmesedlerne konvulteredes, forsegledes og vedlagdes Protokollen.

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber

i

Sessionen 1920.

Meddelt af Færø Amt.

Thorshavn.

Trykt i A/S. »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri.

1920.

1.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Overskud fra forrige Aar:				
I. Beholdning:				
a. Kontant hos Landfogden		8511	51	
b. Indestaaende i Bank og Sparekasse		12941	35	
				21452 86
II. Indtægtsrestancer:				
a. Af Bidrag til Fonden for det matrikulerede Jordegods		3285	04	
b. Af Kommunernes Bidrag		1574	70	
				4859 74
III. Forskud der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:				
a. Delinkventomkostninger		52	00	
b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne i H. t. Lov af 30. Marts 1895		3606	60	
c. Andre Forskud		7367	75	
				11026 35
2. Udskrivning for indeværende Skatteaar:				
a. Af Amtets matrikulerede Jordegods $4258^{74}/_{100}$ Skattemarker à 1 Kr. 50 Øre pr. Skattemark		6388	11	
b. Bidrag fra Kommunerne i Færø Amt		25552	44	
				31940 55
3. Kendelse for udfærdigede Handelsbevillinger				1102 50
4. Indtægt af Aktiver				226 24
5. Statstilskud i H. t. Lov Nr. 85 af 15. Marts 1903 § 37				3000 00
6. Optagne Laan				73000 00
7. Andre Indtægter				138 68
			Summa Indtægt...	146746 92

Udgift.

1. Lagtinget:				
a. Udgifter vedrørende Lagtingshuset med dertil hørende Inventarium og Bogsamling		838	65	
b. Udgifter vedrørende Lagtingsarbejdet		27237	04	
				28075 69
2. Justits-, Politi- og Fattigvæsen:				
a. Befordringsgodtgørelse og Dieter til Retsbetjente		39	00	
b. Løsning til Arrestforvarer. Udgifter til Arresthus og Tinghus paa Suderø		376	96	
c. Løsning til Retsvidner og Godtgørelse til Retsvidner i offentlige Sager		556	75	
d. Udgifter under beneficerede Sager		235	25	
e. Delinkventomkostninger		555	06	
f. Udgifter til hjemløse Trængendes Forsørgelse og Fattiges med fleres Hjemsendelse		243	00	
				2006 02
3. Udgifter i Anledning af det offentlige Valgvæsen i H. t. Lov af 28. April 1916 § 43				348 41
			At overføre...	348 41

	Overført ...			
4. Medicinalvæsen:	Kr	Øre		
a. Udgifter i Anledning af epidemiske Sygdomme	1365	61		
b. Udgifter til veneriske Sygdommes Behandling	1846	73		
c. Udgifter i Anledning af offentlig Vaccinering	526	19		
d. Udgifter til Jordemodervæsenet i H. t. Lov af 29. Marts 1878 § 5	632	20		
e. Befordringsudgifter til Læge i H. t. Lov af 17 Marts 1865 § 7	"	"		
f. Udgifter vedrørende Karantænevæsenet	61	74		
g. Andre Udgifter	617	25		
			5049	72
5. Skolevæsenet:	Kr	Øre		
a. Understøttelse til begavede Børn fra Landdistrikterne under deres Ophold ved Færøernes Mellem- og Realskole i Thorshavn	1231	00		
b. Andre Udgifter	186	00		
			1417	00
6. Landbruget:	Kr	Øre		
a. For Ødelæggelse af Ravne og Krager	73	78		
b. Andre Udgifter	204	40		
			278	18
7. Renter af Gæld			5365	51
8. Afdrag paa Gæld			3330	49
9. Forøgelse af Aktiver			15	00
10. Forskellige Udgifter			284	10
11. Overskudskonto:				
I. Beholdning:	Kr	Øre		
a. Hos Landfogden	32034	93		
b. Indestaaende i Bank og Sparekasse	10278	46		
			42313	39
II. Indtægtsrestancer:	Kr	Øre		
a. Af Bidrag til Fonden for det matrikulerede Jordegods	4294	60		
b. Af Kommunernes Bidrag til Fonden	486	01		
			4780	61
III. Forskud, der henstod uberigtigede ved Regnskabsaarets Slutning:	Kr	Øre		
a. Delinkventomkostninger	555	02		
b. Vedrørende Behandling af smitsomme Sygdomme paa Færøerne i H. t. Lov af 29. Marts 1904	9101	03		
c. Andre Forskud (heri indbefattet Forskud til Kommunerne til Vejanlæg)	43826	75		
			53482	80
Summa Udgift			146746	92

2.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1918:			Kr	Øre	Kr	Øre
I. Tilhørende Grundfonden:						
Rentebærende Kapital			35500	00		
II. Disponible Midler:	Kr	Øre				
a. Restancer	1498	38				
b. I Sparekassen	12546	33				
c. Kontant	2006	22				
			16050	93		
					51550	93
At overføre					51550	93

2. Renter	Overført...		1886	33
3. Arveafgifter			864	55
4. Afgifter af Gavebreve og Testamenter			5	81
5. Afgifter af Grindefangster			220	00
6. Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anledning af deres Ansættelse paa Færøerne			60	00
7. Bøder			10	00
8. Kendigelse for udfærdigede Handelsbevillinger			875	00
9. Kendelser i H. t. Firmaloven			4	00
10. Refunderet Forskud i Anledning af forskellige Personers Nedsendelse og Ophold paa Sindssygeanstalter i Danmark			4482	63
11. Kendelser for udfærdigede Bevillinger til Handelsrejsende			302	50
	Summa Indtægt...		60161	75

Udgift.

1. Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen:				
a. Mygledal Sogn			Kr 150	Øre 00
2. Tilskud til Sygehus:				
a. Vagthold paa Amtshospitalet	Kr 800	Øre 00		
b. Til Sygehuset i Klaksvig	600	00		
c. Til Sygehuset i Tveraa	600	00		
			2000	00
3. Udgifter til døvstummes Oplærelse:				
a. Til Daniel J Müller	Kr 525	Øre 00		
b. Til Hilmar R. Hejnesen	700	00		
c Til Sigga K. N. Jacobsen	677	78		
d. Porto m. m.	1	44		
			1904	22
4. Udgifter til Underhold af Børn avlede udenfor Ægteskab			350	00
5. Kassererens Løn			150	00
6. Andre Udgifter			2031	88
7. Udbetalte Forskud, der er refunderede i Regnskabsaaret			4482	63
8. Udgift i Følge Decision			26	75
9. Beholdning den 30. September 1919:				
I. Tilhørende Grundfonden:			Kr	Øre
Rentebærende Kapital			36000	00
II. Disponible Midler:	Kr	Øre		
a. Restancer	3087	71		
b. I Sparekassen	8632	66		
c. Kontant	1345	90		
			13066	27
			49066	27
	Summa Udgift...		60161	75

3.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skydskasse

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 30. September 1918:				
a. Restancer	Kr 3839	Øre 90		
b. Indestaaende i Sparekassen	4847	56		
c. Kontant	977	33		
			9664	79
	At overføre...		9664	79

	Overført...		9664 79

2. Paaligned de forskellige Kommuner i Henhold til Lov af 17. Marts 1865 § 3 jfr. Lov af 14. Januar 1881 og Amtets Skr. af 6. Septbr. 1918:

		Kr	Ø		
1.	Klaksvig Sogns Kommune	316	00		
2.	Viderejde — —	163	26		
3.	Fugle og Svine Sognes Kommune	140	05		
4.	Kunø, Mygledal og Husum — —	175	96		
5.	Andefjord og Fuglefjord — —	472	58		
6.	Funding Sogns Kommune	130	98		
7.	Nms — —	299	61		
8.	Gøte — —	151	31		
9.	Sjov — —	226	27		
10.	Ejde — —	235	62		
11.	Vestmannhavn — —	189	90		
12.	Kvivig — —	142	24		
13.	Kollefjord — —	94	83		
14.	Kvalvig — —	100	99		
15.	Haldersvig og Saksen — —	141	01		
16.	De forenede Sogne i Sydstrøme	211	61		
17.	Nolsø Sogns Kommune	86	26		
18.	Midvaag — —	162	11		
19.	Sandevaag — —	140	00		
20.	Sørvaag — —	181	45		
21.	Bø — —	31	01		
22.	Myggenæs — —	52	19		
23.	Sandø Præstegalds —	472	43		
24.	Kvalbø Sogns —	200	02		
25.	Frodebø — —	439	31		
26.	Porkeri — —	155	58		
27.	Vaag — —	263	24		
28.	Sumbø — —	150	38		
29.	Famien — —	47	63		
30.	Thorshavn — —	776	00		
				6349	89
3.	Indvundne Renter			272	14
			Summa Indtægt	16286	82

Udgift.

1. Skydsudgifterne i Aaret 1918—1919.

		Kr	Ø	Kr	Ø	Kr	Ø
A. a.	Fælles Skydsudgifter for Amtet:						
	i Norderøernes Syssel	150	01				
	- Østerø —	151	34				
	- Strømø —	154	85½				
	- Vaagø —	37	07				
	- Sandø —	54	82				
	- Suderø —	36	37				
				584	46½		
	b. Udbetalt ved Kassereren			727	00		
B.	De for Syslerne særlige Skydsudgifter:	Kr	Ø				
	i Norderøernes Syssel	177	52				
	- Østerø —	170	75				
	- Strømø —	152	97½				
	- Vaagø —	35	18				
	- Sandø —	61	11				
	- Suderø —	36	38				
				633	91½		
						1945	38
2.	Tilskud til Færø Amts Telefonvæsen					500	00
3.	Regnskabsførerens Løn					60	00
4.	Andre Udgifter					44	97
5.	Beholdning den 30 September 1918:	Kr	Ø				
	a. Restancer	3914	37				
	b. Indestaaende i Sparekassen	8345	17				
	c. Kontant Beholdning	1476	93				
						13736	47
			Summa Udgift			16286	82

4.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1918:					
A. Tilhørende Grundfonden:					
Rentebærende Kapital		26056	00		
B. Disponible Midler:	Kr. Øre				
a. Indestaaende i Sparekassen	11418 72				
b. Restancer	4596 99				
c. Kontant	262 78				
		16278	49		
				42334	49
2. Renter af Fondens Kapitaler				1472	89
3. Indtægter af Grindefangster				356	67
4. Realisation af udlagt Skadehval ved Grindefangster				1060	00
			Summa Indtægt	45224	05

Udgift.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Til Anlæg og Reparation af Broer, Veje og Landingssteder				657	33
2. Udgifter i Anledning af Grindefangster:	Kr.	Øre			
a. Realisation af Fondens ordinære Indtægter	11	30			
b. Erstatning for Mandskade samt for Skade paa Baade og Redskaber	1097	25			
c. Bortskaffelse af Affald fra Grindefangster	21	00			
d. Telefonudgifter i Anledning af Grindebud	29	68			
e. Restancer af Erstatningsbeløb for Hval, der er tillagt Partehvalen i Henhold til F. A. Bekendtgørelse af 17 August 1917	7	00			
				1166	23
3. Tilskud til Færø Amts Bibliotek				500	00
4. — - Plantningsforsøg				400	00
5. — - Føroya Háskúla				600	00
6. — - Feriekursus for Lærere				250	00
7. Tilskud i Anledning af en af Dyrlæge Bech foretaget Undersøgelse af Sygdom blandt Fårene				25	00
8. Tilskud til Afholdelse af Aftenskoler i Bygderne paa Færøerne				300	00
9. Kassererens Løn				96	00
10. Andre Udgifter				321	25
11. Beholdning den 30. September 1919:		Kr.	Øre		
A. Tilhørende Grundfonden.					
Rentebærende Kapital		27056	00		
B. Disponible Midler:	Kr. Øre				
a. Indestaaende i Sparekassen	11510 73				
b. Restancer	1590 96				
c. Kontant Beholdning	750 55				
		13.852	24		
				40908	24
			Summa Udgift	45224	05

Fonden til Jordehvalsrettighedens Aflønning havde pr. 30. September 1919 en Formue af 40348 Kr. 39 Øre.

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn

for Aaret 1919.

Indtægt

1. Beholdning den 1. Januar 1919:				
a. Indestaaende i Sparekassen		437	89	
b. Kontant Beholdning		17	73	
c. Restancer		765	24	
				1220 86
3. Indvundne Renter				22 79
	Summa Indtægt			1243 65

Udgift.

			Kr	Øre
1. Kassererens Løn			11	20
2. Andre Udgifter			6	53
3. Beholdning den 31. December 1919		Kr	Øre	
a. Indestaaende i Sparekassen		1225	92	
				1225 92
	Summa Udgift			1243 65

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte

for Aaret 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:		Kr	Øre	Kr Øre
a. Tilhørende Grundfonden		6710	74	
b. Disponible Midler		4992	50	
				11703 24
2. Jordebogskassen indbetalt i Henhold til Lov af 1. April 1908 for Finansaaret 1918—19				216 00
3. Indvundne Renter				470 16
	Summa Indtægt			12389 40

Udgift.

		Kr	Øre	Kr Øre
1. Regnskabsførerens Løn				12 00
2. Andre Udgifter				8 07
3. Beholdning den 31. December:		Kr	Øre	
a. Tilhørende Grundfonden		6810	74	
b. Disponible Midler		5558	59	
				12369 33
	Summa Udgift			12389 40

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skolefond

for Aaret 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:			Kr.	Ø.	Kr. Ø.
a. Rentebærende Kapital			36491	04	
b. I Færø Amts Sparekasse	9736	52			
c. I Føroya Banki	577	98			
d. Hos Kassereren	859	64			
			11174	14	
					47665 18
2. Renter af Fondens Kapitaler					1884 45
3. Refusion af Reerslevs Kirketiende					14 33
4. Statskassens Deputat					224 00
5. Statskassens faste Tilskud til Realskolen					3900 00
6. Statskassens Tilskud til Lærerlønninger					7704 72
7. Statskassens Tilskud til Skolebetjenten					150 00
8. Tilskud til udenbys Elever			Kr.	Ø.	
a. Statskassen			575	00	
b. Amtsrepartitionsfonden			575	00	
					1150 00
9. Tilskud til Fru Effersøs Pension:					
a. Statskassen			300	00	
b. Amtsfonden			150	00	
c. Thorshavns Kommune			100	00	
					550 00
10. Thorshavns Kommunes Tilskud til Realskolen					150 00
11. Skolepenge fra Realskolens Elever					6152 00
12. Renholdelsespenge fra Samme					490 00
13. Brændselspenge fra Samme					710 00
14. Lejeindtægt					250 00
15. Indgaaede Restancer					988 93
				Summa Indtægt	71983 61

Udgift.

				Kr.	Ø.
1. Pensioner				800	00
2. Lærerlønninger og Vikarudgifter				16268	10
3. Understøttelse til udenbys Elever				1150	00
4. Revisorlen				27	34
5. Kassererlen				50	00
6. Porto m. m.				20	00
7. Skatter og Afgifter				523	90
8. Assurance				645	00
9. Vedligeholdelse				990	91
10. Brændsel og Belysning				3879	07
11. Renholdelse				1318	61
12. Undervisningsmateriel m. m.				151	70
13. Andre Udgifter				463	76
14. Beholdning den 31. December 1919:			Kr.	Ø.	
a. Rentebærende Kapital			36491	04	
b. I Færø Amts Sparekasse	4393	99			
c. I Føroya Banki	3657	13			
d. Hos Kassereren	1153	06			
			9204	18	
					45695 22
				Summa Udgift	71983 61

8.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne

for Aaret 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:				
a. Rentebærende Kapital	1300	00		
b. Restancer	43	06		
c. Indestaaende i Sparekassen	1633	99		
d. Kontant Beholdning	52	90		
			3029	95
2. Indvundne Renter			116	04
Summa Indtægt			3145	99

Udgift.

1. Uddelt til Boghjælp			30	00
2. Revisorlon			00	16
3. Beholdning den 31. December 1919:				
a. Rentebærende Kapital	1300	00		
b. Indestaaende i Sparekassen	1699	97		
c. Kontant Beholdning	115	86		
			3115	83
Summa Udgift			3145	99

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses og Erkendtligheds Legat

for Aaret 1919.

I. Realskolelegatet

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:				
a. Rentebærende Kapital	1400	00		
b. Kontant Beholdning	2	72		
			1402	72
2. Indvundne Renter			49	00
Summa Indtægt			1451	72

Udgift.

		Kr.	Øre
1. For Bøger til Dicipelbiblioteket		35	75
2. Revisorlen		00	07
3. Beholdning den 31. December 1919:			
a. Rentebærende Kapital	1400 00		
b. Kontant Beholdning	15 90		
		1415	90
Summa Udgift		1451	72

II. Pensionslegatet.

Indtægt.

		Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Januar 1919:			
a. Rentebærende Kapital	800 00		
b. Kontant og i Sparekasse	579 71		
		1379	71
2. Indvundne Renter		49	74
Summa Indtægt		1429	45

Udgift.

		Kr.	Øre
1. Revisorløn		00	06
2. Beholdning den 31. December 1919:			
a. Rentebærende Kapital	800 00		
b. Kontant og i Sparekassen	629 39		
		1429	39
Summa Udgift		1429	45

10.

Ekstrakt

af

Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1918:			
a. Indestaaende i Sparekassen	5432 75		
b. Restancer	16 00		
c. Kontant Beholdning	216 71		
		5655	46
2. Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger		287	23
3. Indvundne Renter		222	16
Summa Indtægt		6164	85

Udgift.

		Kr.	Øre
1. Løn til Kassereren		50	00
2. Revisorløn		0	69
3. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		6	93
4. Beholdning den 30. September 1919			
a. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	5834 91		
b. Restancer	48 60		
c. Kontant Beholdning	223 72		
		6107	23
Summa Udgift		6164	85

11.

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og -Lærerinders Pensionsfond

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1918:			Kr.	Øre
a. Indestaaende i Sparekassen			14007	79
b. Kontant Beholdning			1630	45
				15638 24
2. Indbetaling til Fonden i H. t. Lov af 29. Marts 1893 §§ 2 og 3:	Kr.	Øre		
I. a. Fra Statskassen	2523	01		
b. - Kommunerne paa Færøerne	2523	01		
			5046	02
II. a. - Statskassen 2. Tilskud	2000	00		
b. Amtsfattigkassen	2000	00		
			4000	00
				9046 02
3. Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning				100 00
4. Indvundne Renter				526 08
			Summa Indtægt	25310 34

Udgift.

			Kr.	Øre
1. Udbetalte Pensioner				6691 98
2. Løn til Kassereren				100 00
3. Revisorløn				12 75
4. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt				8 73
5. Beholdning den 30. September 1919:			Kr.	Øre
a. Indestaaende i Sparekassen			15433	87
b. Restancer			67	23
c. Kontant Beholdning			2995	78
				18496 68
			Summa Udgift	25310 34

12.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1918:			Kr	Øre
a. I Føroya Banki		1229	01	
b. I Færø Amts Sparekasse		14349	93	
c. I Do. tilhørende Fornyelsesfonden		8558	24	
		24136	28	
Skylder for Telegrammer i Septbr.		3298	75	
		20837	53	
d. Restancer		9563	29	
e. Kontant Beholdning		457	24	
				30858 06
2. Indtægt af Abonnement				12453 49
3. Indtægt af Samtaler, Telefontelegrammer, Budsendelser og Extragebyr				67577 93
4. Amtskommunens Godtgørelse for de til og fra Telegrafstationen i Thorshavn og Tveraa telefonerede Telegrammer				4383 49
5. Forskellige Indtægter				5900 70
			Summa Indtægt	121173 67

Udgift.

			Kr	Øre
1. Administration				11683 23
2. Forrentning og Afdrag af Laan				12773 44
3. Stationernes Drift				18991 49
4. Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget				8436 32
5. Udvidelse af Anlægget				31059 00
6. Forskellige Udgifter				1421 20
7. Beholdning den 30. September 1919:			Kr	Øre
a. I Føro Amts Sparekasse		18004	32	
b. I Do. tilhørende Fornyelsesfonden		10959	50	
		28963	82	
Gæld til Banken	988 83			
Skylder for Telegrammer i Septbr.	6317 44			
		7306	27	
		21657	55	
c. Restancer		21936	09	
d. Kontant Beholdning		3215	35	
				46808 99
			Summa Udgift	121173 67

13.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Hoydal

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918:				
	a. Restancer	838	75		
	b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1918	6633	20		
	c. I Færø Amts Sparekasse	2782	87		
	d. Kontant	337	88		
				10592	70
2.	Betaling for Patienter			6637	75
3.	Statskassens Tilskud			19758	25
4.	Forplejningen			499	86
5.	Refusion			38	40
6.	Tilbagebetalte Forskud			293	75
7.	Have og Anlæg			201	08
8.	Husdyrhold			389	40
9.	Inventar			14	50
10.	Kreditrente			119	37
11.	Forskellige Indtægter			19	00
12.	Gæld den 30. September 1919:	Kr	Øre		
	a. Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
	b. - Føroya Banki	40620	97		
				47620	97
			Summa Indtægt	86185	03

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Gæld den 1. Oktober 1918:				
	a. Til Færø Amts Fattigkasse	7000	00		
	b. Til Føroya Banki	13846	86		
				20846	86
2.	Lønninger			5743	97
3.	Forplejningen			28351	80
4.	Vask og Rengøring			1436	94
5.	Brændsel og Belysning			7910	76
6.	Medicin			2069	66
7.	Bygninger			992	64
8.	Maskiner			126	01
9.	Inventar			2529	83
10.	Assurance			676	69
11.	Have og Anlæg			923	20
12.	Fragt og Losning			22	34
13.	Kontorhold m. m			485	81
14.	Husdyrhold			24	00
15.	Debetrente			1337	86
16.	Ydede Forskud			293	75
17.	Beholdning den 30. Septbr 1919:	Kr	Øre		
	a. Restancer	579	25		
	b. Statskassens Tilskud for April Kvartal 1919	4264	55		
	c. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1919	4212	90		
	d. I Færø Amts Sparekasse	2902	24		
	e. Kontant	453	67		
				12412	61
			Summa Udgift	86185	03

14.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Østerø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:	Kr	Øre	Kr	Øre
a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	13500	00		
b. I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	3844	70		
			17344	70
2. Erstatning for samtlige Tiender			1850	00
3. Indvundne Renter			289	68
Summa Indtægt			19484	38

Udgift.

			Kr	Øre
1. Reparationsarbejder ved Kirkerne			242	74
2. Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar			96	05
3. Kirkelys, Brød og Vin			759	55
4. Rengøring			114	20
5. Præstehold			48	00
6. Andre Udgifter			12	75
7. Andel i Kassererlon			53	87
8. Andel i Revisorlon			3	05
9. Visitatspenge for Aarene 1917, 18 og 19			30	00
10. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			8	13
11. Beholdning den 31. December 1919:	Kr	Øre		
a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	13500	00		
b. I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan samt Forskud til Nordrøernes Kirkekasse	4616	04		
			18116	04
Summa Udgift			19484	38

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Norderøernes Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Januar 1919:	Kr	Øre
I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	921	40
2. Erstatning for samtlige Tiender	1260	00
3. Gæld den 31. December 1919:		
Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	5000	00
4. Forskud fra de andre Kirker og Thorshavns Kirkes særlige Kasse	33879	20
Summa Indtægt	31060	60

Udgift.

	Kr	Øre
1. Gæld den 1. Januar 1919: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	5000	00
2. Udgifter ved Opførelse af Husum Kirke	24715	68
3. Reparation af Kirkerne	980	50
4. Kirkelys, Brød og Vin	184	86
5. Rengøring	47	80
6. Præstehold	24	00
7. Andre Udgifter	9	05
8. Andel i Kassererløn	53	87
9. Andel i Revisorløn	1	78
10. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	13	06
11. Visitatspenge 1917, 18 og 19	30	00
Summa Udgift	31060	60

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sydstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Januar 1919: I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan	1834	61
2. Erstatning for samtlige Tiender	780	00
3. Gæld den 31. December 1919: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	18600	00
Summa Indtægt...	21214	61

Udgift.

	Kr	Øre
1. Gæld den 31. December 1919: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	18600	00
2. Reparationsarbejder ved Kirkerne	138	17
3. Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	147	73
4. Kirkelys, Brød og Vin	415	26
5. Rengøring	257	23
6. Præstehold	60	00
7. Visitatspenge 1917, 1918 og 1919	18	75
8. Andel i Kassererløn	30	75
9. Andel i Revisorløn	1	10
10. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	7	73
11. Beholdning den 31. December 1919: I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan samt Forskud til Norderoernes Kirkekasse	1537	89
Summa Udgift...	21214	61

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Januar 1919:					
a. Indestaaende i Sparekasse		2701	96		
b. Laan til Færø Amts Repartitionsfond		5157	23		
c. Kontant		236	66		
				8095	85
2. Indvundne Renter				202	54
3. For Benyttelse af Kirkens Ornamenter				323	50
4. Stolestadepenge				186	95
5. Bessepenge				128	15
	Summa Indtægt			8836	99

Udgift.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Løning til Organisten m. m.				210	00
2. Tilsyn med Taarnuret				50	00
3. Graverlen				120	00
4. Belysningsudgifter				156	50
5. Ombæring af Regninger samt Porto				17	20
6. Revisorlen				1	11
7. Istandsættelse af Orglet				20	00
8. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt				9	13
9. Beholdning den 31. December 1919:					
a. Indestaaende i Sparekasse		2801	35		
b. Kontant. (Forskud til samtlige Kirkekasser)		5451	70		
				8253	05
	Summa Udgift			8836	99

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nordstrømø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Januar 1919:					
a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser		9100	00		
b. I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan		3819	50		
				12919	50
2. Erstatning for samtlige Tiender				900	00
3. Indvundne Renter				215	78
	Summa Indtægt			14035	28

Udgift.

			Kr	Øre
1.	Vedligeholdelse og Anskaffelse af Inventar		33	30
2.	Reparationsarbejder ved Kirkerne		4	00
3.	Kirkelys, Brød og Vin		277	17
4.	Rengøring		23	20
5.	Præstehold		24	00
6.	Andre Udgifter		8	16
7.	Andel i Kassererløn		46	15
8.	Andel i Revisorløn		1	62
9.	Visitatspenge for Aarene 1917, 18 og 19		26	25
10.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt		8	73
11.	Beholdning den 31. December 1919:	Kr Øre		
	a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	9100 00		
	b. I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan samt Forskud til Norderoernes Kirkekasse	4482 70		
			13582	70
	Summa Udgift		14035	58

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaagø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919.

(Meddelt af Færø Amt.)

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1919:				
	a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	10500	00		
	b. I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan	4941	62		
				15441	62
2.	Erstatning for samtlige Tiender			1140	00
3.	Indvundne Renter			257	90
	Summa Indtægt			16839	52

Udgift.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Reparationsarbejder ved Kirkerne			210	39
2.	Kirkelys, Brød og Vin			272	56
3.	Rengøring			68	25
4.	Præstehold			20	00
5.	Andre Udgifter			2	06
6.	Andel i Kassererløn			38	46
7.	Andel i Revisorløn			5	17
8.	Visitatspenge 1917, 1918 og 1919			22	50
9.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			8	73
10.	Beholdning den 31. December 1919:	Kr	Øre		
	a. Rentefrit Laan til andre Kirkekasser	10500	00		
	b. I Kasse, Sparekasse og Obligationslaan samt Forskud til Norderoernes Kirkekasse	5691	50		
				16191	50
	Summa Udgift			16839	52

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1919: I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	8016	22
2.	Erstatning for samtlige Tiender	670	00
3.	Indvundne Renter	133	88
	Summa Indtægt	8820	10

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Reparationsarbejde ved Kirkerne	337	33
2.	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	6	00
3.	Kirkelys, Brød og Vin	143	28
4.	Rengøring	56	95
5.	Præstehold	39	00
6.	Andre Udgifter	150	85
7.	Andel i Kassererlon	30	75
8.	Andel i Revisorlon	1	15
9.	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	7	53
10.	Visitatspenge 1917, 18 og 19	18	75
11.	Beholdning den 31. December 1919: I Kasse og Sparekasse samt Forskud til Norderøernes Kirker	8028	51
	Summa Udgift	8820	10

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Suderø Præstegælds Kirkekasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Januar 1919: I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan	1823	58
2.	Erstatning for samtlige Tiender	1200	00
3.	Andre Indtægter	14	00
4.	Gæld den 31 December 1919: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	9500	00
	Summa Indtægt	13536	58

Udgift.

	Kr	Øre
1. Gæld den 1. Januar 1919: Rentefrit Laan fra andre Kirkekasser	9500	00
2 Reparationsarbejder ved Kirkerne	33	13
3. Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	5	00
4. Kirkelys, Brød og Vin	368	21
5. Rengøring	155	76
6. Præstehold	48	00
7. Andre Udgifter	5	80
8. Andel i Kassererlon	46	15
9. Andel i Revisorlon	1	69
10. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt	7	73
11. Visitatspenge for Aarene 1917, 18 og 19	26	25
12. Beholdning den 31. December 1919: I Kasse og Sparekasse samt Obligationslaan og Forskud til Nordøernes Kirkekasse	2338	85
Summa Udgift	12536	58

22.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag Kirkes særlige Kasse

for Aaret 1919.

Indtægt.

	Kr	Øre	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Januar 1919				
a. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	775	34		
b. Kontant	56	71		
			833	05
2 Indvundne Renter			31	30
Summa Indtægt			863	35

Udgift.

	Kr	Øre	Kr	Øre
1. Revisorlon			4	05
2. Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakt			6	53
3. Beholdning den 30. September 1919:	Kr	Øre		
a. I Færø Amts Sparekasse	806	64		
b. Kontant	50	14		
			856	78
Summa Udgift			863	35

23.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fuglø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918: Kontant	52	78
2.	Indtægter til Skolevæsenet	23	27
3.	— - Fattigvæsenet	20	00
4.	— i Henhold til Sønæringsloven	10	00
5.	— ved Paaligning	832	44
	Summa Indtægt	938	49

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	330	88
2.	— - Fattigvæsenet	33	77
3.	— - Jordemodervæsenet	40	00
4.	Tilskud til Sygebus	38	37
5.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	231	14
6.	— - Skydsvæsenet	68	64
7.	Bestyrelsesudgifter	27	99
8.	Beholdning den 30. September 1919: Kontant	177	80
	Summa Udgift	938	49

24.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Svinø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918: Kontant	51	88
2.	Indtægter til Skolevæsenet	17	50
3.	— - Fattigvæsenet	20	00
4.	— i Henhold til Lov om Sønæringen	10	00
5.	— ved Paaligning	1162	91
	Summa Indtægt	1261	99

Udgift.

		Kr.	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	341	36
2.	— - Fattigvæsenet	421	76
3.	— - Veje, Broer og Landingssteder	10	00
4.	Tilskud til Sygehus	40	53
5.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	223	26
6.	— - Skydsvæsenet	71	41
7.	Tilskud til Hjælpekasser	50	00
8.	Bestyrelsesudgifter	16	03
9.	Andre Udgifter	10	00
10.	Beholdning den 30. September 1919: Kontant	77	64
	Summa Udgift	1261	99

25.

Estrakt

af

Regnskabet for Videre Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	132	01
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	140	00
3.	— - Jordemodervæsenet	20	00
4.	— ved Paaligning	6633	46
5.	Andre Indtægter	0	82
6.	Indtægter ved Optagelse af Laan	2559	40
7.	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	2895	33
	Summa Indtægt	12381	02

Udgift.

		Kr.	Øre
1.	Gæld fra forrige Aar	2957	28
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1060	07
3.	— - Fattigvæsenet	517	32
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	240	00
5.	— - Jordemodervæsenet	116	00
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	11	13
7.	Tilskud til Sygehus	91	93
8.	Udgift til Dyrtidshjælp	5770	36
9.	Udgifter til Telefonvæsenet	470	26
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	163	26
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	593	08
12.	Bestyrelsesudgifter	129	27
13.	Andre Udgifter	163	06
14.	Beholdning den 30. September 1919	98	00
	Summa Udgift	12381	02

26.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Klaksvig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	19430	39
2.	Indtægter til Fattigvæsenet	50	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	814	19
4.	- - Jordemodervæsenet	30	00
5.	— i II. t. Senæringsloven	10	00
6.	— til Dyrtidshjælp	12346	85
7.	— ved Paaligning	13675	35
8.	Understøttelse til Børn af Enker	455	00
9.	Gæld, som føres til Udgift i næste Aars Regnskab	201	97
	Summa Indtægt	46003	75

Udgift.

1.	Udgifter til Skolevæsenet	3931	47
2.	— - Fattigvæsenet	1450	43
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	2179	68
4.	— - Jordemodervæsenet	130	00
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	1724	52
6.	Tilskud til Sygehus	285	55
7.	Udgifter til Dyrtidshjælp	11185	20
8.	— - Telefonvæsenet	1550	82
9.	Understøttelse til Børn af Enker	450	00
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	316	00
11.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1200	27
12.	Bestyrelsesudgifter	846	00
13.	Andre Udgifter	840	10
14.	Beholdning den 30. September 1919	19913	72
	Summa Udgift	46003	75

27.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kunø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	67
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	5071	95
3.	— ved Paaligning	2415	38
4.	Optagelse af Laan	3085	92
5.	Gæld den 30. September 1919	347	14
	Summa Indtægt	11117	06

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigliget Gæld	4036	56
2.	Udgifter til Skolevæsenet	373	90
3.	— - Fattigvæsenet	142	50
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	100	00
5.	— - Jordemodervæsenet	20	00
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	391	45
7.	Tilskud til Sygehus	36	21
8.	Udgifter til Dyrtidshjælp	4965	23
9.	— - Telefonvæsenet	86	71
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	69	00
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	181	95
12.	Tilskud til Hjælpekasser	500	00
13.	Bestyrelsesudgifter	40	20
14.	Andre Udgifter	6	68
15.	Beholdning den 30. Septembe 1919: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	67
	Summa Udgift	11117	06

28.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Mygledal Sogn.

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	66
2.	Indtægter til Fattigvæsenet	150	00
3.	— - Dyrtidshjælp	1763	83
4.	— - ved Paaligning	1350	63
5.	— - Optagelse af Laan	673	42
6.	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	319	25
	Summa Indtægt	4323	79

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld fra forrige Aar	1069	87
2.	Udgifter til Skolevæsenet	218	91
3.	— - Fattigvæsenet	531	40
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	400	00
5.	— - Jordemodervæsenet	20	00
6.	Tilskud til Sygehus	24	77
7.	Udgifter til Dyrtidshjælp	899	10
8.	Bidrag til Skydsvæsenet	44	93
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	129	60
10.	Tilskud til Hjælpekasser	750	00
11.	Bestyrelsesudgifter	66	80
12.	Andre Udgifter	1	66
13.	Beholdning den 30. September 1919: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	66
	Summa Udgift	4323	79

29.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Husum Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1918: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	67
2. Indtægter til Dyrtidshjælp	4551	92
3. — ved Paaligning	1782	75
4. Optagelse af Laan	1740	66
5. Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	275	54
Summa Indtægt	8517	54

Udgift.

1. Berigtiget Gæld	3240	27
2. Udgifter til Skolevæsenet	262	21
3. — - Fattigvæsenet	27	00
4. — - Alderdomsunderstøttelse	100	00
5. — - Jordemodervæsenet	20	00
6. — - Veje, Broer og Landingssteder	10	00
7. Tilskud til Sygehus	33	96
8. Udgifter til Dyrtidshjælp	4255	93
9. — - Telefonvæsenet	30	00
10. Bidrag til Skydsvæsenet	62	03
11. — - Amtsrepartitionsfonden	213	32
12. Bestyrelsesudgifter	94	49
13. Andre Udgifter	1	66
14. Beholdning den 30. September 1919: I Banken (herunder Rest af Kassekredit)	166	67
Summa Udgift	8517	54

30.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fuglefjord Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

1. Beholdning den 1. Oktober 1918	2777	17
2. Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	211	00
3. — - Jordemodervæsenet	7	16
4. — - i H. t. Lov om Senærlingen	10	00
5. — - Dyrtidshjælp	4500	96
6. — ved Paaligning	6909	50
7. Optagelse af Laan	1228	68
8. Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	2190	28
Summa Indtægt	17834	75

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	6316	82
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1715	59
3.	— - Sygehus	122	51
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	427	50
5.	— - Jordemodervæsenet	56	95
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	566	12
7.	Udgift til Dyrtidshjælp	5453	60
8.	Udgifter til Telefonvæsenet	252	06
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	202	07
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	770	54
11.	Bestyrelsesudgifter	279	66
12.	Andre Udgifter	137	14
13.	Beholdning den 30. September 1919	1534	19
	Summa Udgift	17834	75

31.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Andefjord Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 30. Septbr. 1918	935	31
2.	Indtægter til Skolevæsenet	40	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	70	00
4.	— - Jordemodervæsenet	6	15
5.	— ved Paaligning	1576	90
6.	Andre Indtægter	1	28
7.	Gæld, som føres til Udgift i næste Aars Regnskab	5681	79
	Summa Indtægt	8311	43

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	2324	72
2.	Udgifter til Skolevæsenet	860	19
3.	— - Fattigvæsenet	55	39
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	410	00
5.	— - Jordemodervæsenet	24	18
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	8	00
7.	— - Sygehus	71	48
8.	— - Hjælpekassen	3166	64
9.	— - Kirker og Kirkegaarde	24	45
10.	— - Telefonvæsenet	85	00
11.	— - Børn af Enker	615	00
12.	Bidrag til Skydsvæsenet	123	04
13.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	393	49
14.	Bestyrelsesudgifter	149	85
	Summa Udgift	8311	43

32.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Lervig Sogn,

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	991	84
2.	Indtægter til Skolevæsenet	190	52
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	159	50
4.	— - Dyrtidshjælp	1607	49
5.	Indvundne Renter	3	90
6.	Indtægter ved Paaligning	2771	34
7.	- - Optagelse af Laan	3482	60
	Summa Indtægt	9207	19

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	3156	07
2.	Udgifter til Skolevæsenet	903	55
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	336	00
4.	— - Jordemodervæsenet	35	18
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	35	45
6.	— - Sundhedsvæsenet	150	31
7.	— - Dyrtidshjælp	2675	00
8.	— - Telefonvæsenet	110	00
19.	Bidrag til Skydsvæsenet	147	46
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	488	49
11.	Bestyrelsesudgifter	213	49
12.	Andre Udgifter	42	00
13.	Beholdning den 30. September 1919	914	19
	Summa Udgift	9207	19

33.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Gøte Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	389	90
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	20	00
3.	— ved Paaligning	6567	06
4.	— til Dyrtidshjælp	1259	90
5.	— ved Optagelse af Laan	2500	00
	Summa Indtægt	10736	86

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	1242	07
2.	— - Alderdomsunderstattelse	40	00
3.	— - Jordemodervæsenet	37	29
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	7	50
5.	— - Sundhedsvæsenet	89	68
6.	— - Dyrtidshjælp	2459	61
7.	— - Telefonvæsenet	155	00
8.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	509	68
9.	— - Skydsvæsenet	151	31
10.	Bestyrelsesudgifter	205	01
11.	Andre Udgifter	354	67
10.	Beholdning den 30. September 1919	5485	04
	Summa Udgift	10736	86

34.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Næs Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

(Meddelt af Færø Amt.)

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	4511	36
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	347	50
3.	— - Fattigvæsenet	20	33
4.	— - Sundhedsvæsenet	125	77
5.	— - Dyrtidshjælp	4382	11
6.	— - Born af Enker	157	50
7.	— ved Paaligning	14363	80
8.	— - Optagelse af Laan	12000	00
9.	Andre Indtægter	40	45
10.	Gæld den 30. September 1919	1038	79
	Summa Indtægt	36987	61

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	825	25
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1168	21
3.	— - Fattigvæsenet	726	82
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	370	00
5.	— - Jordemodervæsenet	62	92
6.	— - Dyrtidshjælp	13196	45
7.	— - Telefonvæsenet	524	91
8.	Understøttelse til Born af Enker	595	00
9.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	975	50
10.	— - Skydsvæsenet	299	61
11.	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	183	30
12.	— - Sundhedsvæsenet	377	32
13.	Andre Udgifter	14242	38
14.	Bestyrelsesudgifter	176	72
15.	Beholdning den 30. September 1919	3263	23
	Summa Udgift	36987	61

35.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sjov Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1918	2161	96
2	Indtægter til Fattigvæsenet	274	50
3	— - Jordemodervæsenet	58	06
4	— - Alderdomsunderstøttelse	308	75
5	— - Dyrtidshjælp	9744	82
6	— ved Paaligning	12451	80
7	— af Kapitaler og Ejendomme	65	97
8	— ved Optagelse af Laan	6010	42
	Summa Indtægt	31076	28

Udgift.

		Kr	Ø
1.	Berigtiget Gæld	172	10
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1423	91
3.	— - Fattigvæsenet	474	93
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	552	00
5.	— - Jordemodervæsenet	111	12
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	125	36
7.	— - Dyrtidshjælp	20099	20
8.	— - Telefonvæsenet	300	18
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	226	27
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	649	22
11.	Bestyrelsesudgifter	114	44
12.	Andre Udgifter	321	21
13.	Beholdning den 30 September 1919	6606	34
	Summa Udgift	31076	28

36.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Ejde Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	29	30
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	390	00
3.	— - Jordemodervæsenet	20	00
4.	— - Sundhedsvæsenet	269	02
5.	— i Henhold til Sønæringsloven	20	00
6.	— ved Paaligning	4338	58
7.	Understøttelse til Børn af Enker	110	00
8.	Gæld den 30. September 1919	1112	04
	Summa Indtægt	6288	94

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	976	56
2.	— - Fattigvæsenet	1007	37
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	770	00
4.	— - Jordemodervæsenet	94	88
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	8	00
6.	— - Sundhedsvæsenet	160	00
7.	— - Vandvæsenet	169	18
8.	— - Telefonvæsenet	150	00
9.	Understøttelse til Børn af Enker	430	00
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	235	62
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	637	46
12.	Bestyrelsesudgifter	180	87
13.	Andre Udgifter	1419	62
14.	Beholdning den 30. September 1919	49	38
	Summa Udgift	6288	94

37.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Funding Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Indtægter til Skolevæsenet	16	00
2.	— - Alderdomsunderstøttelse	60	00
3.	Indtægt ved Paaligning	2483	68
4.	Gæld den 30. September 1919	630	95
	Summa Indtægt	3190	63

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	609	97
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1019	25
3.	— - Fattigvæsenet	207	05
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	120	00
5.	— - Jordemodervæsenet	28	86
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	54	46
7.	— - Sundhedsvæsenet	78	80
8.	— - Telefonvæsenet	100	00
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	130	98
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	455	95
11.	Bestyrelsesudgifter	145	60
12.	Andre Udgifter	239	71
	Summa Udgift	3190	63

38.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Nolsø Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	180	00
2.	— Veje, Broer og Landingssteder	2319	16
3.	— til Dyrtidshjælp	866	17
4.	— ved Paaligning	2188	56
5.	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	1810	97
	Summa Indtægt	7364	89

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	771	94
2.	Udgifter til Skolevæsenet	528	78
3.	— - Fattigvæsenet	103	50
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	225	67
5.	- - - Jordemodervæsenet	110	00
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	2602	58
7.	— - Sundhedsvæsenet	9	10
8.	— - Dyrtidshjælp	2202	82
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	86	26
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	299	73
11.	Bestyrelsesudgifter	63	54
12.	Andre Udgifter	371	94
	Summa Udgift	7364	86

39.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Kirkebø Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918:				
	a. Kontant og i Sparekasse	1648	30		
	b. Restancer	447	84		
				2096	14
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse			123	86
3.	— - ved Paaligning			3476	44
4.	— - Optagelse af Laan			1207	21
5.	Indvundne Renter			2	57
	Summa Indtægt			6906	22

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	567	21
2.	— - Fattigvæsenet	157	40
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	130	00
4.	— - Jordemodervæsenet	41	06
5.	— - Broer, Veje og Landingssteder	10	00
6.	— - Dyrtidshjælp	3711	30
7.	— - Telefonvæsenet	80	00
8.	— - Skydsvæsenet	85	59
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	379	08
10	Bestyrelsesudgifter	129	85
11.	Andre Udgifter	136	86
12.	Beholdning den 30. September 1919:		
	a. I Sparekassen	45 63	
	b. Kontant	1054 98	
	c. Restancer	377 26	
		1477	87
	Summa Udgift	6906	22

40.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns udenbys Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30 September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918:		
	Restancer	289	82
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	161	14
3.	— i Henhold til Sønæringsloven	10	00
4.	— ved Paaligning	3519	04
5.	— - Optagelse af Laan	1240	46
6.	Indvundne Renter	2	64
7.	Gæld den 30. September 1919	450	20
	Summa Indtægt	5673	30

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	133	46
2.	Udgifter til Skolevæsenet	300	38
3.	— - Fattigvæsenet	191	75
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	220	00
5.	— - Jordemodervæsenet	31	68
6	— - Børn af Enker	100	00
7.	— - Dyrtidshjælp	3653	50
8.	— - Skydsvæsenet	87	27
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	220	99
10.	— - Hjælpekassen	160	00
11.	Bestyrelsesudgifter	88	81
12.	Andre Udgifter	273	58
13.	Beholdning den 30. September 1919:		
	a. I Sparekassen	46 89	
	b. Restancer	164 99	
		211	88
	Summa Udgift	5673	30

40.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kalbak Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1918:					
a. I Sparekasse		257	47		
b. Kontant		414	37		
				671	84
2. Indvundne Renter				1	18
3. Ved Paaligning				1612	98
4. — Optagelse af Laan				552	33
	Summa Indtægt			2838	33

Udgift.

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Udgifter til Skolevæsenet				312	37
3. — - Fattigvæsenet				37	80
3. — - Jordemodervæsenet				14	06
4. — - Dyrtidshjælp				1698	00
5. Bidrag til Skydsvæsenet				38	75
6. — - Amtsrepartitionsfonden				185	94
7. Bestyrelsesudgifter				52	27
8. Andre Udgifter				112	00
9. Beholdning den 30. September 1919:		Kr.	Øre		
a. I Sparekassen		20	88		
b. Kontant		366	26		
				387	14
	Summa Udgift			2838	33

41.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kollefjord Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr.	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1918		1503	80
2. Indtægter til Alderdomsunderstøttelse		70	00
3. — - Jordemodervæsenet		20	00
4. — - Dyrtidshjælp		1505	00
5. — ved Paaligning		2812	42
6. — til Børn af Enker		97	50
7. Optagelse af Laan		2500	00
8. Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder		1800	00
9. — - i H. t. Lov om Sønæringen		10	00
	Summa Indtægt	10318	72

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld fra forrige Aar	1400	00
2.	Udgifter til Skolevæsenet	647	89
3.	— - Fattigvæsenet	46	95
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	140	00
5.	— - Jordemodervæsenet	67	14
6.	— - Telefonvæsenet	154	86
7.	Understøttelse til Børn af Enker	130	00
8.	Bidrag til Skydsvæsenet	94	83
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	320	60
10.	Bestyrelsesudgifter	159	41
11.	Udgift til Dyrtidshjælp	4234	80
12.	— - Veje, Broer og Landingssteder	2049	29
13.	— - Sundhedsvæsenet	40	00
14.	Bidrag til Hjælpekasser	538	40
15.	Andre Udgifter	2	37
13.	Beholdning den 30. September 1919	292	18
	Summa Udgift	10318	72

42.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvalvig Sogn.

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	1036	52
2.	Indtægter til Skolevæsenet	20	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	60	00
4.	- - Optagelse af Laan	6233	03
5.	— Havnevæsenet	166	26
6.	— ved Paaligning	5418	44
7.	Gæld den 30 September 1919	117	95
	Summa Indtægt	13052	20

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	2424	38
2.	Udgifter til Skolevæsenet	480	22
3.	— - Fattigvæsenet	11	40
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	229	50
5.	— - Jordemodervæsenet	49	14
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	210	90
7.	— - Dyrtidshjælp	4144	79
8.	— - Telefonvæsenet	389	01
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	100	99
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	480	62
11.	Bestyrelsesudgifter	131	93
12.	Andre Udgifter	3279	69
13.	Beholdning den 30. September 1919	1129	63
	Summa Udgift	13052	20

43.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Haldersvig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	164	52
2.	Indtægter til Skolevæsenet	40	00
3.	— - Understøttelse til Børn af Enker	253	75
4.	— - Jordemodervæsenet	6	95
5.	- - Dyrtidshjælp	1047	66
6.	Indvundne Renter	0	04
7.	Indtægter i Henhold til Sønæringsloven	10	00
8.	— ved Paaligning	3394	79
9.	— ved Optagelse af Laan	2891	35
10	Gæld den 30. September 1919	55	22
	Summa Indtægt	7764	28

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	184	72
2.	Udgifter til Skolevæsenet	428	60
3.	— - Fattigvæsenet	7	20
4.	— - Jordemodervæsenet	45	20
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	109	84
6.	— - Dyrtidshjælp	5619	19
7.	— - Telefonvæsenet	101	73
8.	Understøttelse til Børn af Enker	410	00
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	127	42
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	413	68
11.	Bestyrelsesudgifter	70	24
12.	Andre Udgifter	345	00
13.	Beholdning den 30 September 1919	101	46
	Summa Udgift	7764	28

44.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Saksen Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	796	17
2.	Indtægter til Jordemodervæsenet	0	74
3.	Indvundne Renter	23	85
4.	Indtægter ved Paaligning	342	92
5.	— til Dyrtidshjælp	205	33
6.	— ved Optagelse af Laan	140	00
7.	Gæld den 30. September 1919	55	88
	Summa Indtægt	1564	89

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	120	54
2.	— - Fattigvæsenet	5	40
3.	— - Jordemodervæsenet	4	81
4.	— - Dyrtidshjælp	1119	09
5.	Bidrag - Skydevæsenet	13	59
6.	— Amtsrepartitionsfonden	97	61
7.	Bestyrelsesudgifter	42	75
8.	Beholdning den 30. September 1919	161	10
	Summa Udgift	1564	89

46.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvivig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	2115	07
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	170	00
3.	— - Fattigvæsenet	50	00
4.	— - Dyrtidshjælp	6500	00
5.	Indvundne Renter	38	06
6.	Indtægter ved Paaligning	3136	44
7.	— - Optagelse af Laan	2000	00
	Summa Indtægt	14009	65

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	975	03
2.	— - Fattigvæsenet	92	85
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	410	00
4.	— - Telefonvæsenet	90	00
5.	Udgifter til Veje, Broer og Landingsstedet	64	60
6.	— - Jordemodervæsenet	45	73
7.	— - Dyrtidshjælp	8268	56
8.	— - Skydevæsenet	567	24
9.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	142	89
10.	Andre Udgifter	48	54
11.	Bestyrelsesudgifter	208	84
12.	Beholdning den 30. September 1919	3095	37
	Summa Udgift	14009	65

46.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Vestmanhavn Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	497	59
2.	Indtægter til Skolevæsenet	40	00
3.	— - Jordemodervæsenet	25	73
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	232	50
5.	— - Dyrtidshjælp	1100	36
6.	— ved Paaligning	7731	57
7.	— - i Henhold til Sønæringen	10	00
8.	— til Veje, Broer og Landingssteder	4000	00
9.	— ved Optagelse af Laan	17956	06
10.	Andre Indtægter	23	00
	Summa Indtægt	31616	81

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	1812	59
2.	Udgifter til Skolevæsenet	1246	43
3.	— - Fattigvæsenet	320	83
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	21261	03
5.	— - Alderdomsunderstøttelse	709	00
6.	— - Telefonvæsenet	551	53
7.	— - Dyrtidshjælp	2395	80
8.	Bidrag til Skydsvæsenet	189	96
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	786	84
10.	Bestyrelsesudgifter	978	93
11.	Udgifter til Børn af Enker	120	00
12.	Andre Udgifter	748	18
13.	Beholdning den 30. September 1919	495	67
	Summa Udgift	31616	81

47.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Sandevaag Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	51	97
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	3405	06
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	320	00
4.	— - Jordemodervæsenet	9	27
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	15	25
6.	— ved Paaligning	6000	00
7.	— - Optagelse af Laan	3000	00
	Summa Indtægt	12801	55

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	2671	76
2.	Udgifter til Skolevæsenet	999	76
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	402	50
4.	— - Jordemodervæsenet	74	35
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	169	15
6.	— - Sundhedsvæsenet	378	69
7.	— - Dyrtidshjælp	4113	52
8.	— - Telefonvæsenet	233	46
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	140	00
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	510	98
11.	Bestyrelsesudgifter	69	28
12.	Andre Udgifter	185	71
13.	Beholdning den 30. September 1919	2849	59
	Summa Udgift	12801	55

48.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Midvaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	19218	28
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	177	50
3.	— - Jordemodervæsenet	11	73
4.	— - Dyrtidshjælp	5305	95
5.	— af Kapitaler og Ejendomme	399	14
6.	— til Fattigvæsenet	273	84
7.	— - Børn af Enker	335	00
8.	— ved Paaligning	8237	50
9.	— til Sundhedsvæsenet	439	10
10.	Andre Indtægter	38	34
11.	Gæld den 30. September 1919	1325	93
	Summa Indtægt	35762	31

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Gæld fra forrige Aar	376	51
2.	Udgifter til Skolevæsenet	758	54
3.	— - Fattigvæsenet	305	31
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	712	50
5.	— - Jordemodervæsenet	85	85
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	2013	67
7.	— - Sundhedsvæsenet	893	33
8.	— - Telefonvæsenet	108	33
9.	— - Børn af Enker	622	50
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	162	11
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	613	88
12.	Udgifter til Dyrtidshjælp	23190	29
13.	Bestyrelsesudgifter	159	84
14.	Andre Udgifter	1146	10
15.	Beholdning den 30. September 1919	4814	55
	Summa Udgift	35762	31

49.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sørvaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30 September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning fra forrige Aar	354	55
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	10937	15
3.	— i Henhold til Sønæringsloven	10	00
4.	— ved Paaligning	5992	25
	Summa Indtægt	17293	95

Udgift.

1.	Udgifter til Skolevæsenet	1907	68
2.	— - Jordemodervæsenet	158	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	25	00
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	411	40
5.	— - Telefonvæsenet	466	32
6.	— - Lægevæsenet	212	05
7.	— - Dyrtidshjælp	10937	15
8.	— - Skydsvæsenet	181	45
9.	— - Amtsrepartitionsfonden	679	91
10.	Bestyrelsesudgifter	213	25
11.	Udgifter til Brandvæsenet	259	25
12.	Andre Udgifter	446	23
13.	Beholdning den 30. September 1919	1396	26
	Summa Udgift	17293	95

50.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Bø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning fra forrige Aar	279	22
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	435	04
3.	— ved Paaligning	900	00
	Summa Indtægt	1614	26

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	761	86
2.	— - Jordemodervæsenet	22	83
3.	— - Sundhedsvæsenet	40	57
4.	— - Telefonvæsenet	10	00
5.	— - Dyrtidshjælp	312	10
6.	Bidrag til Skydsvæsenet	31	01
7.	- Amtsrepartitionsfonden	137	78
8.	— - Veje, Broer og Landingssteder	5	00
9	Bestyrelsesudgifter	26	64
10.	Andre Udgifter	140	42
11.	Beholdning den 30. September 1919	95	76
	Summa Udgift	1614	26

51.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Myggenæs Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	726	02
2.	Indtægter til Sundhedsvæsenet	28	05
3.	— - Dyrtidshjælp	3385	87
4.	— ved Pnalgning	1500	00
5.	— til Børn af Enker	103	75
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	60	72
	Summa Indtægt	4804	41

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	803	59
2.	Udgifter til Skolevæsenet	387	56
3.	— - Jordemodervæsenet	30	00
4.	— - Dyrtidshjælp	898	00
5.	— - Børn af Enker	97	50
6.	- Sundhedsvæsenet	42	77
7.	Bidrag til Skydsvæsenet	52	19
8.	— - Amtsrepartitionsfonden	203	72
9.	Bestyrelsesudgifter	58	83
10.	Andre Udgifter	243	36
11.	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	3	00
12.	Beholdning den 30. September 1919	1983	89
	Summa Udgift	4804	41

62.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Skopen Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	637	67
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	43	01
3.	— - Børn af Enker	129	51
4.	— - Dyrtidshjælp	9337	81
5.	— - ved Paaligning	8140	17
	Summa Indtægt	18288	17

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	1159	25
2.	— - Fattigvæsenet	84	13
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	273	65
4.	— - Jordemodervæsenet	60	33
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	81	53
6.	— - Sundhedsvæsenet	199	88
7.	— - Dyrtidshjælp	13169	89
8.	— - Telefonvæsenet	200	00
9.	— - Børn af Enker	225	00
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	111	36
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	297	50
12.	Bestyrelsesudgifter	88	67
13.	Andre Udgifter	417	50
14.	Beholdning den 30. September 1919	1919	48
	Summa Udgift	18288	17

63.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Skaalevig Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	212	12
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	38	90
3.	— - Børn af Enker	64	83
4.	— - Dyrtidshjælp	5287	33
5.	— ved Paaligning	4918	77
6.	— i H. t. Sanseringsloven	10	00
	Summa Indtægt	10531	95

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	610	72
2.	— - Alderdomsunderstøttelse	100	00
3.	— - Jordemodervæsenet	46	90
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	468	46
5.	— - Sundhedsvæsenet	181	14
6.	— - Dyrtidshjælp	7744	71
7.	— - Telefonvæsenet	175	00
8.	— - Børn af Enker	127	50
9.	Bidrag - Skydsvæsenet	67	49
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	296	09
11.	Bestyrelsesudgifter	84	22
12.	Andre Udgifter	429	94
13.	Beholdning den 30. September 1919	199	78
	Summa Udgift	10531	95

54.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Husevig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	546	89
2.	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	36	48
3.	— - Dyrtidshjælp	5254	06
4.	— ved Paaligning	3794	66
	Summa Indtægt	9632	09

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	748	20
2.	— - Fattigvæsenet	200	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	100	00
4.	— - Jordemodervæsenet	53	10
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	148	92
6.	— - Sundhedsvæsenet	174	89
7.	— - Dyrtidshjælp	6509	92
8.	— - Telefonvæsenet	120	00
9.	Bidrag til Skydsvæsenet	76	39
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	248	95
11.	Bestyrelsesudgifter	83	80
12.	Andre Udgifter	345	18
13.	Beholdning den 30. September 1919	822	74
	Summa Udgift	9632	90

55.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sand Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	1480	43
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	14026	33
3.	— ved Paaligning	11519	14
4.	— til Alderdomsunderstøttelse	186	87
5.	— - Børn af Enker	258	16
6.	— - i Henhold til Sønæringen	20	00
	Summa Indtægt	27490	93

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	882	77
2.	— - Fattigvæsenet	175	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	615	00
4.	— - Jordemodervæsenet	92	25
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	322	68
6.	— - Sundhedsvæsenet	599	64
7.	— - Dyrtidshjælp	19737	93
8.	— - Telefonvæsenet	202	00
9.	— - Børn af Enker	517	50
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	169	91
11.	— - Amt-repartitionsfonden	554	17
12.	Bestyrelsesudgifter	120	66
13.	Andre Udgifter	811	86
14.	Beholdning den 30. September 1919	2689	56
	Summa Udgift	27490	93

56.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skue Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	212	50
2.	Indtægter til Dyrtidshjælp	4674	02
3.	— ved Paaligning	3073	49
	Summa Indtægt	7960	01

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	574	96
2.	— - Jordemodervæsenet	27	42
3.	— - Veje, Broer og Landingssteder	85	00
4.	— - Sundhedsvæsenet	93	69
5.	— - Dyrtidshjælp	5353	27
6.	Bidrag til Skydsvæsenet	47	28
7.	- - Amtsrepartitionsfonden	138	02
8.	Bestyrelsesudgifter	82	80
9.	Andre Udgifter	173	68
10.	Beholdning den 30. September 1919	1383	89
	Summa Udgift	7960	01

67.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvalbø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	746	12
2.	Indtægter til Skolevæsenet	100	50
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	147	50
4.	— - Jordemodervæsenet	20	00
5.	— - Dyrtidshjælp	3390	12
6.	— - Vandvæsenet	3	00
7.	— - Understøttelse til Børn af Enker	288	13
8.	— i Henhold til Sonæringsloven	10	00
9.	— ved Paaligning	5060	17
10.	Andre Indtægter	65	41
	Summa Indtægt	9830	95

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	1181	54
2.	— - Fattigvæsenet	35	35
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	374	85
4.	— - Jordemodervæsenet	80	00
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	516	13
6.	— - Sundhedsvæsenet	500	00
7.	— - Dyrtidshjælp	307	30
8.	— - Telefonvæsenet	225	00
9.	Understøttelse til Børn af Enker	420	41
10.	Bidrag til Skydsvæsenet	200	02
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	711	34
12.	Bestyrelsesudgifter	313	86
13.	Andre Udgifter	4037	48
14.	Beholdning den 30. September 1919	927	67
	Summa Udgift	9830	95

68.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Frodebø Sogn.

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1918	2115	11
2.	Indtægter til Børn af Enker	680	26
3.	— - Fattigvæsenet	100	00
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	890	00
5.	— - Jordemodervæsenet	28	20
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	500	00
7.	— - Dyrtidshjælp	8175	41
8.	— af fast Ejendom	33	00
9.	— ved Paaligning	23994	93
10.	- - Optagelse af Laan	16048	70
11.	Andre Indtægter	2	20
12.	Gæld den 30. September 1919	675	23
	Summa Indtægt	53242	04

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	1138	17
2.	Udgifter til Skolevæsenet	4860	07
3.	— - Fattigvæsenet	2631	59
4.	— - Alderdomsunderstøttelse	2100	00
5.	— - Jordemodervæsenet	100	00
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	2523	31
7.	— - Sundhedsvæsenet	1250	00
8.	— - Dyrtidshjælp	14010	45
9.	— - Kirker og Kirkegaarde	210	57
10.	— - Telefonvæsenet	937	65
11.	Understøttelse til Børn af Enker	1425	12
12.	Bidrag til Skydsvæsenet	439	31
13.	— - Amtsrepartitionsfonden	2868	25
14.	— - Hjælpekasser	6677	00
15.	Bestyrelsesudgifter	1688	33
16.	Andre Udgifter	10234	71
17.	Beholdning den 30. September 1919	147	51
	Summa Udgift	53242	04

69.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Porkere Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Indtægter til Fattigvæsenet	15	00
2.	— - Alderdomsunderstøttelse	80	00
	At overføre...	95	00

		Kr	Øre
	Overført...	95	00
3.	Indtægter ved Paaligning	6107	01
4.	— - Dyrtidshjælp	1468	01
5.	— - § H. t. Lov om Sønneringen	10	00
6.	— - Understøttelse til Børn af Enker	75	00
7.	Andre Indtægter	289	25
8.	Optagelse af Laan	5000	00
9.	Gæld den 30. September 1919	4344	45
	Summa Indtægt	17388	72

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	6939	89
2.	Udgifter til Skolevæsenet	931	54
3.	— - Fattigvæsenet	40	71
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	293	16
5.	— - Jordemodervæsenet	17	05
6.	— - Telefonvæsenet	185	00
7	— - Alderdomsunderstøttelse	500	00
8.	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	484	04
9.	— - Skydsvæsenet	155	58
10.	— - Dyrtidshjælp	4234	10
11.	Bestyrelsesudgifter	131	06
12.	Andre Udgifter	3107	59
13	Udgifter til Børn af Enker	475	00
14.	Tilskud - Hjælpekasser	500	00
15.	Udgifter - Sundhedsvæsenet	400	00
16.	— - Kirker og Kirkegaarde	4	00
	Summa Udgift	17388	72

60.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Indtægter til Skolevæsenet	213	80
2.	- - Jordemodervæsenet	20	00
3.	- af fast Ejendom	38	00
4.	— - Veje, Broer og Landingssteder	173	00
5.	— - Sundhedsvæsenet	314	80
6.	— - Børn af Enker	275	00
7.	— til Dyrtidshjælp	787	75
8.	Indvundne Renter	390	33
9.	Indtægter ved Optagelse af Laan	56000	00
10.	— - Paaligning	17807	34
	Summa Indtægt	76020	01

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	4513	76
2.	Udgifter til Skolevæsenet	3679	41
3.	— - Fattigvæsenet	3709	07
4.	— - Sundhedsvæsenet	1974	80
5.	— - Jordemodervæsenet	48	10
6.	— - Veje, Broer og Landingssteder	10561	56
7.	— - Understøttelse til Børn af Enker	1210	63
8.	— - Telefonvæsenet	300	00
9.	— - Dyrtidshjælp	12977	79
10.	— - Sognefogeden	200	00
11.	Bidrag til Skydevæsenet	263	24
12.	— - Amtsrepartitionsfonden	1644	97
13.	Bestyrelsesudgifter	1078	25
14.	Andre Udgifter	3202	67
15.	Beholdning den 30. September 1919	30655	77
	Summa Udgift	76020	02

61.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Famien Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30. September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Indtægter til Skolevæsenet	24	00
2.	— - Fattigvæsenet	6	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	15	46
4.	— - Jordemodervæsenet	2	72
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	596	61
6.	— - Dyrtidshjælp	775	23
7.	— ved Paaligning	2065	16
8.	— - Optagelse af Laan	4000	00
9.	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	0	49
	Summa Indtægt	7485	17

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Berigtiget Gæld	1963	82
2.	Udgifter til Skolevæsenet	333	61
3.	— - Fattigvæsenet	9	64
4.	— - Jordemodervæsenet	11	20
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	1946	96
6.	— - Sundhedsvæsenet	100	00
7.	— - Kirker og Kirkegaarde	1919	65
8.	— - Telefonvæsenet	40	00
9.	Bidrag - Skydevæsenet	47	63
10.	— - Amtsrepartitionsfonden	177	46
11.	Tilskud til Hjælpekasser	108	00
12.	Bestyrelsesudgifter	59	56
13.	Andre Udgifter	767	64
	Summa Udgift	7485	17

82.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sumbø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1918 til 30 September 1919.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober	221	94
2.	Indtægter til Fattigvæsenet	72	00
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	195	00
4.	— ved Paaligning	4871	00
5.	— - Optagelse af Laan	1500	00
	Summa Indtægt	6859	94

Udgift.

		Kr	Øre
1.	Udgifter til Skolevæsenet	901	92
2.	— - Fattigvæsenet	1388	29
3.	— - Alderdomsunderstøttelse	455	00
4.	— - Jordemodervæsenet	14	85
5.	— - Veje, Broer og Landingssteder	157	36
6.	— - Sundhedsvæsenet	350	00
7.	— - Dyrtidshjælp	400	00
8.	— - Telefonvæsenet	100	00
9.	— - Understøttelse til Børn af Enker	443	44
10.	Bidrag - Skydsvæsenet	150	00
11.	— - Amtsrepartitionsfonden	569	32
12.	Bestyrelsesudgifter	66	44
13.	Andre Udgifter	1847	25
14.	Beholdning den 30. September 1919	16	69
	Summa Udgift	6859	94